

S. I G N A T I I
M A R T Y R I S;

E P I S T O L Æ G E N U I N Æ
E X

Bibliothecâ Florentinâ:

A D D U N T U R

S. I G N A T I I E P I S T O L Æ.

Quales vulgo circumferuntur.

A D H Æ C

S. B A R N A B Æ E P I S T O L A.

Accessit universis Translatio vetus.

Edidit & NOTAS addidit ISAACUS VOSSIUS.

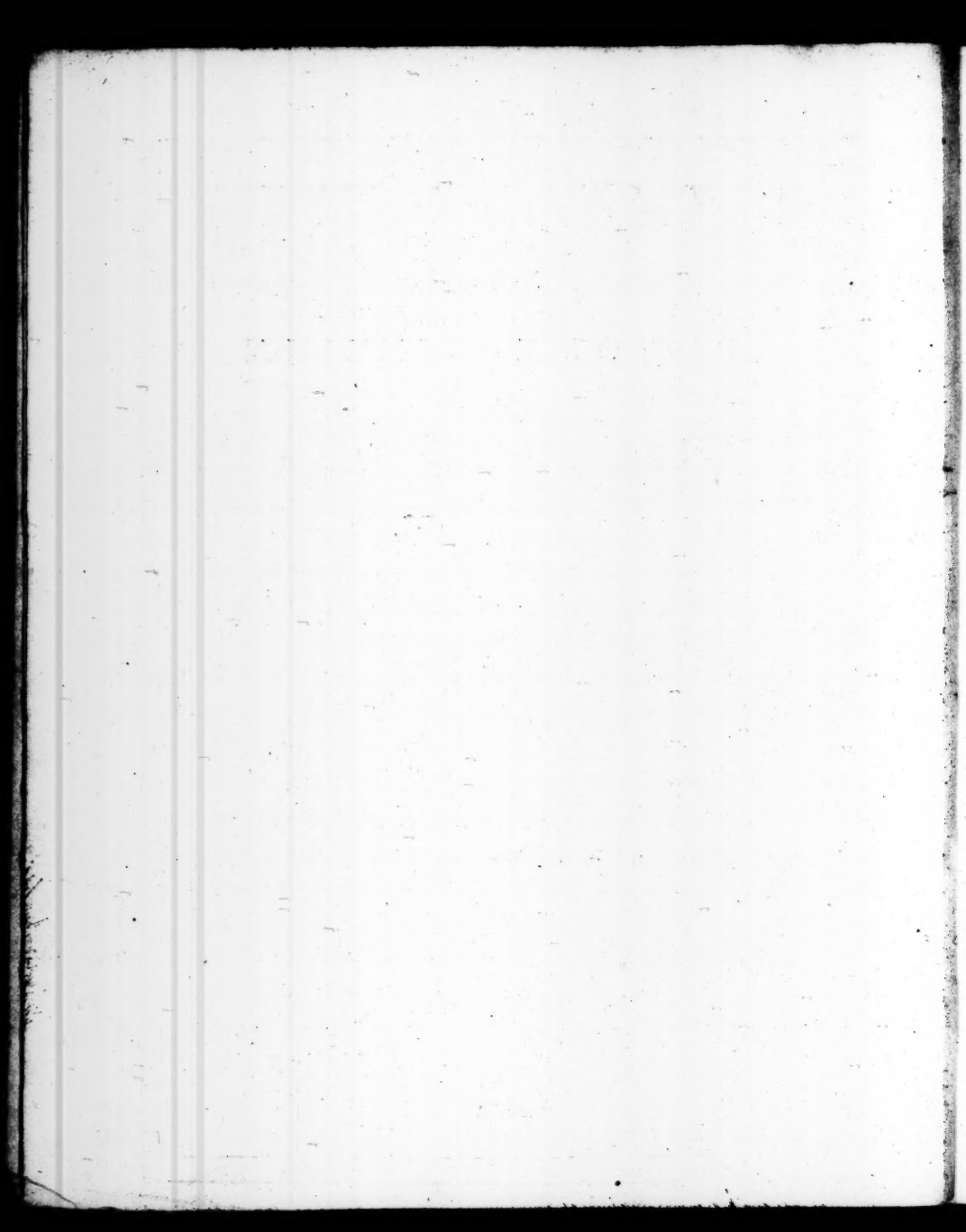
Editio Secunda.

L O N D I N I

Typis JOANNIS GELLIBRAND &
ROBERTI SOLLERS, ad Insignia Regia
& Biblia in Cœmeterio Paulino.

M D C L X X X.

BENEVOLO LECTORI S. P.

ITa est, Lector humanissime, quod & Tu, & ego, sæpius animadvertimus : Omnia illa, quæ vel natura effinxerit, vel arte sint fabricata, illam habent conditionem ; ut quæ in genere suo sint perfectiora, quanto diutius, & adtentius, contemplemur, tanto pulcra magis, & artificiosa, intuentium oculis sese offerant. Simile quid mihi evenit in Ignatio ; cujus nunquam epistolas relegi, quin semper aliquid novi, quo magis sese mihi probarent, in iis deprehenderim : quoties inquam illas in manus resumsi, toties aliquid adparuit, unde genuinum potuerim agnoscere scriptorem : nunc elegans illa simplicitas, & seculo, quo vixit, convenientissima ; nunc rerum & verborum passim & ubique congruentia, ac veritas ; nunc zelus & martyris fervor, qui cum alibi, tum maxime in epistola ad Romanos elucet : omnia denique autorem suum testabantur. Quo magis miror fuisse, qui non tantum negarent, epistolas has esse Ignatii ; sed nec dubitarint affirmare, illum nullas omnino scripsisse. Non alio id argumento persuadere conabantur, quam eo, quod dicerent, neminem veterum ante Eusebium earum meminisse. Nam sententias, quæ apud Irenæum, & Origenem, exstarent, eas ore pronunciaſſe, non autem ex epistolis ejus esse pe-

titas. Non adtenderunt viri doctissimi ad eum O-
rigenis locum, qui exstat homil. vi. in Lucam :
*Unde eleganter in cujusdam Martyris epistola scriptum re-
peri, Ignatium dico Episcopum Antiochie, post Petrum
secundum, qui in persecutione Romæ pugnavit ad bestias ;
Principem sæculi hujus latuit virginitas Mariæ, &c. Sed
ad antiquiora veniamus, quo magis adpareat an-
tiquitas, & veritas, Ignatii nostri, & error eorum,
qui contrarium statuunt. Primus itaque, qui ea-
rum meminerit, is est Polycarpus Martyr in epi-
stola ad Philippenſes ; cujus verba hæc sunt : τὰς
ἐπιστολάς Ἰγνατίου τὰς πεμφθείσας ἡμῖν ὑπὸ αὐτοῦ, καὶ ἄλλας ὅσας
εἰχμεν παρὲς ἡμῖν, ἐπέμψαμεν ὑμῖν, καθὰς εἰσέλασθε, αἰπνὲς
ὑποπταγμεῖν εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, ἐξ ὧν μετὰ ἀφελιδύναμι
δυνήσεσθε. περὶέχουσι γὰρ πρὸς καὶ ὑπομονὴν, καὶ πάσαν οἰκοδο-
μὴν τὴν εἰς τὸ κρείον ἡμῶν ἀνήκουσαν.* Nemo jam possit
dubitare, quin Polycarpus iste Ignatii habuerit
epistolas, cui etiam unam ex illis septem inscrip-
sit, quod ipse testatur, cum ait, ἐγὼ γὰρ μοι καὶ ὑ-
μεῖς, καὶ Ἰγνάτιος. Supervixit autem Ignatio Poly-
carpus annis plusminus sexaginta. Hic jam ro-
go, quænam veri est similitudo, ut, Polycarpo vi-
vente, veræ istæ Ignatii epistolæ fuerint suppressæ,
& aliæ suppositæ ? Nunquid eas perdidit Poly-
carpus, ut opus fuerit alias excogitare ? Non pu-
to, quemquam ita fore ridiculum, ut talia prober.
Jam pergo : Si Polycarpus eas habuerit, utique
easdem habuit Irenæus, ejus discipulus, qui illas
citavit.

citavit. Irenæum excipit Origenes, cujus jam verba vidimus. Nemo autem, puto, sit, qui existimet, diversas fuisse Ignatii epistolas, quibus usus est Origenes, ab illis, quas citat Eusebius. Eusebium sequuntur Athanasius, Hieronymus, Chrysostomus, Theodoretus, Antiochus, Damascenus, Photius, & innumeri alii; qui omnes usi sunt testimonio Ignatii; & ita quidem, ut nunquam à quoquam inter Apocryphos sit relatus; quod tamen ne novi quidem fœderis libri effugere omnes potuerunt. Cum itaque hic non interruptam habeamus seriem eorum, qui has epistolas adprobaverunt: non video, quo argumento opinionem suam confirmare possint, qui aliud sentiunt. Lectæ sunt hæc Ignatii epistolæ, prout ab interpolatore fuerant corruptæ: & tamen non defuere, qui judicii acrimonia etiam verum in illis deprehendere potuerint. Ostendit hoc satis superque vir summus Andreas Rivetus. Veras jam exhibeo & genuinas, & testimoniis antiquorum ubique congruentes, eo jam confugiunt, ut negent, Martyrem illum epistolas scripsisse. Sed fruantur illi opinione sua: certus sum, paucos omnino fore, qui cum ipsis sentiant; qui vero id cum ratione faciat, neminem.

Quod autem pura, germanaque, jam legere possis scripta hæc Ignatiana, Benevole Lector, Bibliothecæ Medicæ debes; debes Serenissimo Principi FERDINANDO II, Magno Etruriæ Duci; cujus incredibili

credibili erga studia amore, inclytæ ejus Bibliothecæ mihi contigit usura, & per hanc Ignatianus ille, quem damus, thesaurus. Utinam vero sic alii quoque principes animati forent; nec pleriq; avaro adeo iis pretium statuerent, quasi aliquid suis de opibus detereretur, si libri publice potius utiles foret, quam blattis et tinea absumendi relinqueretur: his enim, non suæ quidquam gloriæ adimerent, si Serenissimi Principis exemplum æmulerentur. Atque hic ejus ardor magis illuxit, postquam ut mihi relatum est, Laurentianæ suæ præfecit Joannem Baptistam Donium, virum nobilem, dignissimum, Petri Victorii successorem; nec ipsum modo literatissimum, sed ea præditum prudentia, ut nemo judicio majori ad ea sacraria sit admissurus quemquam. Post tantum imperii tanti Principem, majori etiam dignissimum, tacere non debeo beneficia viri summi Paganini Gaudentii: qui favore suo, eo me apud Principem suum loco collocavit, ut quam diutissime bibliotheca hac bono et meo, & publico, frui liceret. Sed de hujus erga me viri meritis, dabitur, spero, commodius posthac loquendi tempus. Nunc hæc adtingere satis putavi, ut licet me debitis non absolvam, beneficiis tamen non videar indignus. Nec video cur ulterius te detineam, Lector. Occurrunt animo & alia, nec ab instituto aliena: sed aliis iis dabitur convenientior locus. Vale igitur, pluraq; indies à me exspecta.

Isaaco Vossio.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΓΝΑΤΙΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

SANCTI IGNATII

EPISTOLÆ

AD SMYRNÆOS.

ΣΜΥΡΝΑΙΟΙΣ.

Ignatius, qui & Theophorus, Ecclesiæ Dei Patris et dilecti Iesu Christi, habent proportionē in omni charismate, impletæ in fide et caritate, in deficiente existenti omni charismate, Deo-decentissima & sanctifera, existenti in Smyrna Asiæ; in incoquinato spiritu & verbo Dei, plurimum gaudere.

Ἰγνάτιος ὁ καὶ Θεοφόρος, ἐκκλησίᾳ τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ ἱεροκλήους ἰησοῦ χριστοῦ, ἐλεημένη ἐν παντὶ χαρίσματι, πεπληρωμένη ἐν πίστι καὶ ἀγάπῃ, ἀνυστερήτως ὄσῃ πάντες χαρίσματι, θεοπρεπὲς αὐτῇ καὶ ἀγοφόρῳ, τῇ ὄσῃ ἐν σμύρῃ τῇ ἀσίας ἐν ἀμάμῳ πνύματι, λόγῳ τοῦ θεοῦ, πολλὰ χαίρειν.

Glorifico Iesum Christum Deum, qui vos sapientes fecit. Intellexi enim vos perfectos in immobili fide (quemadmodum clavifixos in cruce Domini

Δοξάζω Ἰησοῦν χριστὸν τὸ θεὸν τὸ ὅπως ὑμᾶς σοφίσαντα. ἐόντα γὰρ ὑμᾶς κατηρτισμένους ἐν ἀκινήτῳ πίστι, ὥς περ καθηλωμένους ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ κυρίου

εἰς Ἰησοῦν Χριστόν, σαρκὶ τε καὶ
 πνεύματι, καὶ ἐδ' εὐαγγελίζετο ἐν ἀ-
 γάπῃ ἐν τῷ αἵματι Χριστοῦ, πε-
 πληρωσθεμεν εἰς τὸ κύριον
 ἡμῶν, ἀληθῶς ὄντα ἐκ γένους Δα-
 βίδ' ἡ Τ' σάρακα, υἱὸν Θεοῦ ἡ Τ' Δέλη-
 μα καὶ δυνάμιν Θεοῦ, γνήσιον μέλον
 ἀληθῶς ἐκ παρθένης, βεβαπτί-
 σμενον ὑπὸ Ἰωάννου, ἵνα πληρω-
 θῇ πᾶσα δικαιοσύνη ὑπὸ αὐτοῦ.
 Ἀληθῶς ἐπὶ Ποντίᾳ Πιλάτῃ καὶ
 Ἡρώδῃ Τετραρχῇ καὶ θιλωμένον
 ὑπὲρ ἡμῶν ἐν σαρκί. ἀφ' οὗ καρ-
 πὸς ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ Θεομακαρίου
 αὐτοῦ πάθος, ἵνα ἄρη σῴσημον εἰς
 τοὺς αἰῶνας διὰ τὸ ἀναστάσεως εἰς
 τοὺς ἀγῶνες καὶ πύξας αὐτοῦ, ἔτι ἐν
 Ἰουδαίοις, ἔτι ἐν ἔθνεσιν, ἐν ἐνὶ
 σώματι τ' ἐκκλησίας αὐτοῦ.

Ταῦτα γὰρ πάντα ἔπαθεν δι
 ἡμᾶς ἵνα σωθῶμεν. καὶ ἀληθῶς
 ἔπαθεν, ὡς καὶ ἀληθῶς ἀνέστη
 ἐαυτὸν, ὥς ὡς περ ἀπὸ πνεύ-
 λεος συντὸ δοκεῖν αὐτὸν πεπονθέ-
 ναι, αὐτοὶ τὸ δοκεῖν ὄντες, καὶ καθῶς,
 φρονῶσαν καὶ συμβέηται αὐτοῖς,
 εἶναι ἀσωμάτους καὶ δαιμονικοῖς.

nostri *Jesu Christi*, & carne &
 spiritu) & firmatos in cari-
 tate, in sanguine *Christi*: cer-
 tificatos in Dominum no-
 strum *Jesum Christum*, vere
 existentem de genere *David*
 secundum carnem, filiū Dei
 secundum voluntatem & po-
 tentiam Dei, genitū vere ex
 Virgine, baptizatum à *Iohan-*
ne (ut impleatur omnis justitia
 ab ipso) vere sub Pontio Pilato
 & *Herode* Tetrarcha clavifix-
 um pro nobis in carne. A cu-
 jus fructu nos, à divinè bea-
 tissima ipſius passione ; ut
 levet signum in secula, per
 resurrectionem, in sanctos
 & fideles ipſius, & in Iudæis
 & in Gentibus, in uno corpo-
 re Ecclesiæ ipſius.

Matt. 3. 15

Hæc enim omnia passus
 est pro nobis, ut salvemur.
 Et vere passus est, ut & ve-
 re resuscitavit seipsum. Non,
 quemadmodum infideles
 quidam dicunt, secundum
 videri ipsum passum esse, ipsi
 secundum videri existentes:
 & quemadmodum sapiunt,
 & accidet ipsis existentibus
 incorporeis & dæmoniis.

Ego

Ego enim & post resurrectionem in carne ipsum vidi, & credo existentē. Et quando ad eos, qui circa *Petrum* venit, ait ipsis: *Apprehendite, palpite me, & videte, quoniam non sum demonium incorporeum.* Et confestim ipsum tetigerunt, & crediderunt convicti carne ipsius & spiritu. Propter hoc & mortem contempserunt; inventi autem sunt super mortem. Post resurrectionem autem comedit cum eis & bibit, ut carnalis; quamvis spiritualiter unitus Patri.

Hæc autem monefacio vobis, dilecti, sciens quoniam & vos sic habetis. Præmunio autem vos à bestiis anthropomorphis: quos non solum oportet vos non recipere, sed si possibile neque eis obviare, solum autem orare pro ipsis, si quomodo pœniteant, quod difficile. Hujus autem habet potestatem *Iesus Christus*, verum nostrum vivere. Si autem secundum videri hæc operata sunt à Domino nostro: ergo & ego secun-

ἔγω γὰρ καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐν σαρκὶ αὐτὸν οἶδα, καὶ πινῶ ὄντα. καὶ ὅτε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς πέτρην ἦλθεν, ἐφί αὐτοῖς, λάβετε, ἡλαφύσατέ με, καὶ ἴδετε, ὅτι ἐγὼ εἰμὶ δαιμόνιον ἀσώματον. καὶ ἐνθὺς αὐτῷ ἡ λαὸς, καὶ ὁ πῦρ σάσαν, κρητιθείς τῇ σαρκὶ αὐτῷ καὶ τῷ πνύματι. διὰ τοῦτο καὶ θανάτου κατεφρόνησαν, ἠνέδυσαν ὃ ὑπὲρ θανάτου. μετὰ ὃ τὴν ἀνάστασιν συνέφαγον αὐτοῖς καὶ συνέπινεν ἅς σαρκικός, καὶ περ πνύματικῶς ἠνωμήθη τῷ πατρί.

ταῦτα ὃ ὁ Θεὸς ὑμῶν, ἀγαπιτοὶ, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑμεῖς ἕτας ἔχετε. προσφυλάσω ὃ ὑμᾶς ἀπὸ τῶν θηρίων τῶν ἀνθρωπομορφῶν, ὥς ὃ μόνον δεῖ ὑμᾶς μὴ παραδέχεσθαι ἄλλ' εἰ δυνατόν ὅτι μηδὲ συναίτῃν. μόνον ὃ προσδέχεσθαι ὑπὲρ αὐτῶν, ἵνα πᾶς μετανοήσῃ, ὅπερ δύσκολον. τότε ὃ ἔχθ' ἐξέσαν ἰησοῦς χριστός, τὸ ἀληθινὸν ἡμῶν ζῆν. εἰ γὰρ τὸ δοκεῖν ταῦτα ἐπ' ἐχθ' ἡμῶν, καὶ γὰρ τῷ ὁδο-

κλῆν δέδωμαι. τίς ἡ ἐμαυτὸν ἐκδο-
 τὸν δέδωκα τῷ θανάτῳ, πρὸς πῦρ,
 πρὸς μάχαιραν, πρὸς θηρία;
 ἅλλ' ἐγγὺς μαχαιρᾶς, ἐγγὺς
 θεῶ, μεταξὺ θηρίων μεταξὺ θεῶ.
 μόνον ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ
 εἰς τὸ συμπαθεῖν αὐτῷ πάντα
 ὑπομνήσας, αὐτῷ με ἐνδυναμῶν
 τῷ τελείῳ ἀνθρώπῳ ἡρωμνήσας.

Ὅν πινες ἀγνοῶντες ἀρνεῖσθαι,
 μάλλον ἢ ἡρην, θύσαν ὑπ' αὐτῷ,
 ὅτις συνήγοροι τῷ θανάτῳ μάλλον
 ἢ τῷ ἀληθείας. ἔς ἐκ ἐπέσαν αἱ
 προφητεῖαι, ἐπ' ὀνόματι μαρτύρων,
 ἀλλ' ἐδὲ μέχει νῦν τὸ διαγγέ-
 λιον. ἐδὲ τὰ ἡμέτερα τῷ κατ' ἀν-
 ὁρα παθήματα. καί τ' ἐπεὶ περὶ ἡ-
 μῶν τὸ αὐτὸ φρονεῖσιν. τί γὰρ με
 ὀφελῆ πῆς, εἰ ἐμὲ ἐπαινεῖ, ἢ ἢ
 κέρειον μὲ βλασφημεῖ μὴ ὁμο-
 λογῶν αὐτὴν σαρκιφόρον; ὅς ἢ
 τυττο μὴ λέγων, τελείως αὐτὸν
 ἀπὴρῆσθαι ὡς νεκροφόρον. τὰ
 ἢ ὀνόματα αὐτῶν ὅτι αἱ ἄπαια ἐν
 ἔδωξέ μοι ἐγγράφαι. Ἀλλὰ μὴ
 δὲ ἡρότιό μοι αὐτῶν μνημονεύειν,
 μέχεις ἔ μετανόησιν εἰς

dum videri ligor. Quid au-
 tem & meipsum traditum
 dedi morti, ad ignem, ad gla-
 dium, ad bestias? Sed prope
 gladium, prope Deum: inter
 medium bestiarum, inter me-
 dium Dei. Solum in nomine
Iesu Christi, ad compati ipsi,
 omnia sustinebo: ipso me
 fortificante, qui perfectus
 homo factus est.

Quem quidam ignoran-
 tes, abnegant; magis autem
 abnegati sunt ab ipso; exi-
 stentes concionatores mor-
 tis magis, quā veritatis. Quos
 non persuaserunt Prophetiæ,
 neque lex *Moyfi*; sed neq; ul-
 que nunc Evangelium, neq;
 nostræ eorum qui secundum
 virum passionēs. Etenim de
 nobis idem sapiunt. Quid e-
 nim juvat me quis, si me lau-
 dat; Dominum autem meum
 blasphemat; non confitens
 ipsum carniferum? Qui au-
 tem hoc non dicit, ipsum per-
 fecte abnegavit, existēs mor-
 tifer. Nomina autem ipso-
 rum, existentia infidelia, non
 visum est mihi inscribere: sed
 neque fiat mihi ipsorum re-

cordari, usq; quo pœniteant
in passionem, quæ est nostra
resurrectio.

Nullus erret. Et supercœ-
lestia, & gloria Angelorum,
& Principes visibiles & invi-
sibiles, si non credant in san-
guinem *Christi*; & illis judi-
cium est. Qui capit, capiat :
*qualiter nullus infletur. To-
tum enim est fides & chari-
tas : quibus nihil præpositum
est. Considerate autem aliter
opinâtes in gratiam *Iesu Chri-
sti*, eam quæ in nos venit ;
qualiter contrarii sunt sen-
tentia Dei. De charitate non
est cura ipsis, nō de vidua, nō
de orphano, non de tribula-
to, non de ligato vel soluto,
non de esuriente vel sitiente.

Ab Eucharistia & oratione
recedunt ; propter non con-
fiteri Eucharistiam carnem
esse Salvatoris nostri *Fesū*
Christi pro peccatis nostris
passam, quam benignitate
Pater resuscitavit. Contra-
dicentes ergo huic dono
Dei, perscrutātes moriuntur.
Conferens autem esset ipsis
diligere, ut resurgant. De-

τὸ πᾶθος, ὃ ἐστὶν ἡμῶν ἀνά-
στασις.

μηδ' εἰς πλανάσθαι. Καὶ τοὶ
 ἐπαρθῆναι, καὶ ἡ δόξα τῆς ἀγνέ-
 λων, καὶ οἱ ἄρχοντες ὁρατοῦται
 καὶ ὁρατοί, ἐὰν μὴ πισδύσῃσιν
 εἰς τὸ αἷμα χρεῖσθ, κακίνοις
 κρείσας ὅτι. ὁ χρεῖων χρεῖται.
 τόπου μηδ' ἐνα φυσάτω. τὸ γδ
 ὅλον ὅτι πῖρας καὶ ἀγάπη, ὡς ὅθεν
 προκείλειαι. Καὶ αἰμαδιτεῖ τὸς
 ἐπερδεδεῖσθαι εἰς τὴν χρεῖων ἰησ
 χρεῖσθ τὴν εἰς ἡμᾶς ἐλθῶσιν, πῶς
 εἰσπῖλοι εἰσιν τῇ γνώμῃ τῆς θεῶ.
 ὡς ἐλὶ ἀγάπης ὁ μέλφ' αὐτοῖς, ὁ
 ὡς ἐλὶ χρεῖας, ὁ ὡς ἐλὶ ὁρατῶς, ὁ
 ὡς ἐλὶ θλιβομύς, ὁ ὡς ἐλὶ δευε-
 μύς ἢ λευμύς, ὁ ὡς ἐλὶ πφ-
 νῶσι ὡς ἢ διπλῶσι.

Ἐνχεριστας καὶ προσδωχὴς
ἀπέχονται, διὰ τὸ μὴ ὁμολογεῖν
τῷ διχεριστῇ ὅτι οὐκ εἶναι τῷ
σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, τὴν
ὑπερ ἀμαρτιῶν ἡμῶν παύσαν,
ἣν τῇ χριστῷ τῷ ὁ πατὴρ ἡγάγειν. Οἱ
ὅτι ἀντιλέγοντες τῇ διακρίσει τοῦ Θεοῦ
συζητούντες ἀποθνήσκουσιν. Συν-

ἐφερεν ὃ αὐτοῖς ἀγαπᾶν, ἵνα καὶ
ἀναστῶσιν. Πρέπον οὖν ἔστιν ἀπέ-
χεσθαι τῷ τοῖστων, καὶ μήτε κατ'
ἰδίαν ὡς αὐτῶν λαλεῖν, μήτε
κοινῇ. Προσέχον ὃ τοῖς περὶ φήταις,
ἐξαίρετος ἢ τῷ διαγγελίῳ,
ἐν ᾧ τὸ πάλαι ἡμῖν δεδιδωται, καὶ
ἡ ἀνάστασις τε ἐλεείσθαι. Τὸς ὃ μερι-
σμοὺς φέρετε, ὡς ἀρχὴν κακῶν.

Πάντες τῷ ἑπισκόπῳ ἀκολου-
θεῖτε, ὡς Ἰησοῦς Χριστὸς τῷ πατρὶ,
καὶ τῷ πρεσβυτερίῳ ὡς τοῖς ἀπο-
στόλοις. Τὸς ὃ διακόνους ἐντρέ-
πειτε ὡς δεῦρ ἐπὶ πόλιν. Μὴ εἰς
χωρεῖς τῷ ἑπισκόπῳ τί προσαέ-
τω τῷ ἀντιθέλῳ ἐκ τῆς ἐκκλησίας.
Ἐκείνη βεβαία δὲ χρεῖστα ἡγεί-
σθαι, ἡ ὑπὸ τῷ ἑπισκοπῳ ἔσθαι, ἡ
ὅτι ἂν αὐτὸς ἐπιτρέψῃ. Ὅπως ἂν
φανῇ ὁ ἑπίσκοπος, καὶ τὸ πλῆ-
θος ἔσθαι. ὥσπερ ὅπως ἂν ἡ χρι-
στὸς Ἰησοῦς, καὶ ἡ καθολικὴ ἐκ-
κλησία. Οὐκ ἐξ ἑνὸς ἔστιν χωρεῖς τῷ
ἑπισκόπῳ, ὅτι βαπτίζειν ἀγά-
πην ποιεῖν, ἀλλ' ὁ ἂν ἐκείνῳ δα-
κνύσῃ, τὸ το καὶ τῷ δεῦρ δάρε-
ται, ἵνα ἀσφαλὲς ἡ καὶ βεβαίον πᾶν ὁ προσαίεται,

cens est recedere à talibus,
& neque seorsum * de ipsis * Cum
loqui, neq; communiter : at-
tendere autem Prophetis,
præcipue vero Evangelio, in
quo passio nobis ostensa est,
& resurrectio perfecta est.
Partitiones autem fugite, ut
principium malorum.

Omnes Episcopum sequi-
mini, ut *Iesus Christus* Patrẽ;
& Presbyterium, ut Aposto-
los : Diaconos autem reve-
reamini, ut Dei mandatum.
Nullus sine Episcopo aliquid
operetur eorum quæ conve-
niunt in Ecclesiam. Illa firma
gratiarum actio reputetur,
quæ sub ipso est, vel quam
utique ipse concefferit. Ubi
utique apparet Episcopus,
illic multitudo sit ; quemad-
modum utique ubi est *Chri-
stus Iesus*, illic Catholica Ec-
clesia. Non licitum est sine
Episcopo neque baptizare,
neque agapen facere : sed
quod utique ille probaverit,
hoc est Deo beneplacitum ;
ut stabile sit & firmum omne
quod agitur.

Rationabile est de cætero evigilare, & cum adhuc tempus habemus, in Deum pœnitere. Honorans Episcopum, à Deo honoratus est: qui occultans ab Episcopo aliquid operatur, Diabolo præstat obsequium. Omnia igitur vobis in gratia superabundent: digni enim estis. Secundum enim omnia me quiescere fecistis: & vos *Iesus Christus*. Absentem me & præsentem dilexistis, retribuatur vobis Deus; propter quem omnia sustinentes, ipsum adipiscemini.

Philonem & Reum & Agathopum, qui secuti sunt me in verbum Dei, bene fecistis suscipientes ut ministros Dei *Christi*: qui & gratias agunt Domino pro vobis; quoniam ipsos quiescere fecistis secundum omnem modum. Nihil vobis utique deperibit. Conformis animæ vestræ spiritus meus, & vincula mea, quæ non despexistis, neque erubuitis: neque vos erubescet perfecta fides *Iesus Christus*.

*Ευλογέν ὄντι λοιπὸν ἀνανήσαι, καὶ ὡς ἐπικαιρὸν ἔχομεν εἰς θεὸν μετάνοεῖν. Καλῶς ἔχῃ θεὸν καὶ ἐπισκοπον εἶναι, ὃ πᾶν ἐπίσκοπον, ὑπὸ θεοῦ τετίμηται, ὃ λάθρα ἐπισκόπος τί πρῶτον, τῷ διαβόλῳ λατρεύῃ. Πάντα οὖν ὑμῖν ἐν χάριτι καὶ εὐδοκίᾳ, ἀξιοῦν εἶ. Κατὰ πάντα με ἀνεπαύσατε, καὶ ὑμᾶς ἰσοῦς χειρὶς. Ἀπόντα με καὶ παρόντα ἡγαπήσατε. Ἀμέλει ὑμῖν θεός, ὃς ὃν πάντα ὑπομνησθεὶς αὐτοῦ τὰ ἐξεί.

φίλωνά, καὶ φίλον, καὶ ἀγαπῶν, οἱ ἐπιμελόμενοι μοι εἰς λόγον θεοῦ, καλῶς ἐπείσατε ὑποδεξάμενοι ὡς διακόνους χειρὸς θεοῦ. οἱ καὶ διχαρισθεὶς τῷ κυρίῳ ὑπὲρ ὑμῶν, ὅτι αὐτοὺς ἀνεπαύσατε καὶ πάντα τρέπον. ὁ δὲ ὑμῖν ἐμὴ ἀπολείται. Ἀντίψυχον ὑμῶν τὸ πνεῦμά μου, καὶ τὰ δεσμά μου, ἃ ἔχ' ὑποφραγμένη εἰσθε ἐπαιχλύνθητε, ὁ δὲ ὑμᾶς ἐπαίχυνθήσεται ἡ τελεία πίστις ἰσοῦς χειρὶς.

Η περὶ δὲ καὶ ὑμῶν ἀπῆλθεν
 ἐπὶ τῷ ἐκκλησίᾳ τῷ ἐν Ἀν-
 τιοχείᾳ τῇ Συρίας. ὅθεν δε-
 διμῆτο θεοπεπεσμένοις δε-
 σμοῖς πάντας ἀσπάζομαι, καὶ
 ἀν' αἱετοῦ ἐκείθεν εἶναι ἐχούτο
 αὐτῶν ἀν, καὶ δέλημα ὃ κα-
 τηξάμεθα, καὶ ἐκ συνῆδοτος,
 ἀλλ' ἐκ χάριτος Θεοῦ, ἣν
 ἔχουμε τελείαν μοι δεδῆναι,
 ἵνα ἐν τῇ περὶ δὲ καὶ ὑμῶν θεῶ
 ἐπιτύχω. ἵνα οὖν τέλειον ὑμῶν
 γίνῃται τὸ ἔργον καὶ ἐπὶ γῆς, καὶ ἐν
 οὐρανῷ, πρέπον εἰς τιμὴν θεῶ κα-
 εστονῆσαι τῷ ἐκκλησίᾳ ὑμῶν
 θεοπεπεσμένῳ εἰς τὸ γινόμενον
 ἕως Συρίας συγκαρῆναι αὐτοῖς
 ὅτι εἰρημάσων, καὶ ἀπέλαβον τὸ
 ἴδιον μέγεθος, καὶ ἀπεκατεστάθη
 αὐτοῖς τὸ ἴδιον σωματίον. ἐφάνη
 μοι ἅγιον πρῶγμα πέμψαι πινὰ
 τῇ ὑμετέρῳ μετ' ἐπιστολῆς, ἵνα
 συνδεσάσῃ τῷ καὶ θεὸν αὐτοῖς
 ἡχομένην δόξαν. καὶ ὅτι λιμῆτο
 ἡδὴ ἐπύγχανεν τῇ περὶ δὲ καὶ ὑ-
 μῶν. τέλει οὖντες τέλει καὶ
 φρονεῖτε. θέλωσι γὰρ ὑμῶν

Oratio vestra pervenit ad
 Ecclesiam quæ est in *Antio-
 chia Syria*; unde ligatus Deo
 decentissimis vinculis omnes
 saluto non existens dignus
 inde esse extremus ipsorum
 existens: secundum volun-
 tatem autem Dei dignus fa-
 ctus sum, non ex conscien-
 tia, sed ex gratia Dei; quam
 oro perfectam mihi dari, ut
 in oratione vestra Deo poti-
 ar. Ut igitur perfectum ve-
 stri fiat opus in terra & in
 cælo; decet, ad honorem
 Dei, ordinare Ecclesiam ve-
 stram Deo venerabilem, in
 factum usque *Syriam* con-
 gaudere ipsis, quoniam pa-
 cem habent, & acceperunt
 propriam magnitudinem, &
 restitutum est ipsis proprium
 corpusculum. Visum est mi-
 hi igitur Deo digna res, mit-
 tere aliquem vestrorum cum
 epistola: ut conglorificent
 eam, quæ secundum Deum,
 ipsis factam tranquillitatem;
 & quoniam portu jam poti-
 ta est, oratione vestra. Per-
 fecti existentes, perfecta &
 sapite. Volentibus enim vo-
 bis

bis benefacere, Deus paratus est ad tribuere.

Salutat vos charitas fratrum, qui in *Troade*. Unde & scribo vobis, per *Burrum*, quem misistis mecum simul *Ephesiis* fratribus vestris: qui secundum omnia me quiescere fecit. Et utinam omnes ipsum imitentur, existentem exemplarium Deiministerii. Remuneret ipsum gratia secundum omnia. Saluto Deo dignum Episcopum, & Deo decens Presbyterium, & conservos meos Diaconos; & singillatim, & communiter omnes, in nomine *Jesu Christi*, & carne ipsius, & sanguine, & passione, & resurrectione, carnali & spirituali, in unitate Dei & vestri. Gratia vobis, & misericordia, & pax, & sustinentia semper.

Saluto domos fratrum meorum, cum uxoribus & filiis; & virgines vocatas vi-
duas. Valere mihi in virtute Patris. Salutat vos *Philon*, mecum existens. Saluto domum *Thavia*: quam oro fir-

διπλάσθην θεὸς ἔτοιμος εἰς τὸ
ἀγαθὸν.

Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς ἡ ἀγάπη τῶν ἀδελφῶν τῶν ἐν τρωάδι, ὃθεν καὶ γράφω ὑμῖν διὰ ἐγγύς, ὃν ἀπε-
σείλατε μετ' ἐμοῦ ἅμα ἑφεσίοις τοῖς ἀδελφοῖς ὑμῶν, ὅτι καὶ πόλιν αὐτὴν ἀνέπαυσεν. καὶ ὅφελον πόλιν αὐτὸν ἐμμούντο, ὄντα ἐξεμπλά-
ριον θεοῦ διακονίας. Ἀμείνεται αὐτὸν ἡ χάρις καὶ πάντες. Ἀσπάζομαι τὸ ἀξιόθεον ἑπίσκοπον, καὶ θεοπρεπῆτατον πρεσβυ-
τέριον. τὰς συνδύας με διακόνους, καὶ τὰς κατ' ἀνδρῶν καὶ κοινῇ πάντας ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ τῇ σαρκὶ αὐτοῦ καὶ τῷ αἵματι, πόθητε καὶ ἀναστασθε, σαρ-
κικῇτε καὶ πνευματικῇ, ἐν ὀνόματι ἐν ἐνόπῃ θεοῦ καὶ ὑμῶν. χάρις ὑμῖν, ἔλεος, εἰρήνη, ὑπομονὴ διὰ πάντος.

Ἀσπάζομαι τὰς οἰκας τῶν ἀδελφῶν μετὰ τὴν γυναῖκα καὶ τέκνους, καὶ τὰς παρθένας τὰς λεγόμενας χήρας. Ἐγγάδοι μοι ἐν δυνάμει πνεύματος. Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς φί-

λων σὺν ἑμοῖς ὦν. Ἀσπάζομαι τὸ
οἶκον ταξίας, ὡς δὲ χαίρω ἐδ' ἑσ-
τάκει πρὸς καὶ ἀρχιεπισκοπὴν καὶ
πνδρματικῇ. Ἀσπάζομαι Ἄλ-
κλῳ τὸ ποδῆπν μοι ὄνομα. Ἐρ-
ρώσθαι ἐν χάριτι Θεοῦ.

mari fide & charitate car-
nali & spiritali. Saluto *Al-*
ken desideratum mihi no-
men, & *Daphnum* incompa-
rabilem, & *Eutecnum*, & o-
mnes secundum nomen. Va-
lete in gratia Dei.

Σ Μ Υ Ρ Ν Α Ι Ο Ι Σ Α Π Ο Τ Ρ Ω Α Δ Ο Σ.

ΠΡΟΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΝ. AD POLYCARPUM.

Ἰγνάτιος ὁ καὶ Θεοφόρος Πολυ-
κάρπῳ ἑπισκόπῳ ἐκκλησίας
Σμυρναίων, μᾶλλον ἑπισκο-
πιμῆν ὑπὸ Θεοῦ πατέρος καὶ
κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, πλεῖστα
χαίρειν.

Ignatius, qui & Theophorus,
Polycarpo Episcopo Ecce-
sia Smyrnaeum, magis
autem visitato à Deo Pa-
tre & Jesu Christo, pluri-
 mum gaudere.

Αποδεχόμενος ὅτι τὴν ἐν
Θεῷ γνώμην ἡδ' εὐδοκίαν
ὡς ἑπὶ πέτρῃ ἀκίνητον, ὑπερ-
δοξάζω καταξιώθεις τῷ προ-
σώπῳ ὅτι τῷ ἀμάρματι, ὅτι ὁ ἀ-
μῶν ἐν Θεῷ. Παρακαλῶ σε ἐν
χάριτι ἢ ἐν δέδουσαι προσηλῶναι
τῷ δ' ἐμῶν σε, καὶ πάντας τοὺς
καλεῖν ἵνα σωθῶνται. Ἐκ δὲ τῆς

ACceptans tuam in Deo
sententiam, firmatam
ut supra petram immobi-
lem; superglorifico, dig-
nificatus tua facie immacu-
lata: qua fruar in Deo. De-
precor te in Dei gratia, qua
indutus es, apponere cursui
tuo, & omnes deprecari ut
salventur. Justifica locum
tuum, in omni cura carnali
& spi-

& spirituali. Unionem cura, quā nihil melius. Omnes supporta; ut & te Dominus. Omnes sustine in charitate; quemadmodum & facis. Orationibus vaca indefinentibus: pete intellectum ampliorem eo quem habes. Vigila, non dormientem spiritum possidens: singulis secundum consuetudinem Dei loquere. Omnium ægritudines porta, ut perfectus athleta: ubi major labor multum lucrum.

Bonos discipulos si diligas, gratia tibi non est: magis deteriores in mansuetudine subjice. Non omne vulnus eodem emplastro curatur. Exacerbationes in pluviis quieta. *Prudens fias, ut serpens*, in omnibus; & *simplex, ut columba*. Propter hoc carnalis es & spiritualis; ut manifesta in tuam faciem blandiaris: invisibilia autem petas ut tibi manifestentur; ut nullo deficias, & omni charismate abundes. Tempus expetit te, & ut qui in

τὸ πᾶν ἐν πόσει ὑπὸ μελέαι σαρκὸς καὶ τε καὶ πνευματικῇ. τῆς ἐνώσεως φρονιζέ, ἥς ἔδεν ἀμνην. πάντας βιάσσε ὡς καὶ σε ὁ κύριος. πάντων ἀνέχε ἐν ἀγάπῃ ὡς περὶ ποιέεις. προσευχαῖς χάλαζε ἀδιαλείπτως. αὐτῷ σύνεσιν πλείονα ἥς ἔχῃς. γενήσεται ἀκοίμητον πνεῦμα κεντημένη. τοῖς κατ' ἀνδρα καὶ βοήθησαν θεὸς λάλη. πάντων τὰς νόζας βιάσσε, ὡς τέλει ἀθλητῆς ὅπως πλείων κόπος, πλὴν κέρδος.

Καλὸς μαθητὴς ἐὰν φιλής, χεῖρες σοὶ ἐκ ἔσιν. μᾶλλον τὸς λοιμοτέρους ἐν προπόσει ὑπὸ τασσε. ὁ πᾶν τραῦμα τῇ ἀυτῇ ἐμπλάσσει θεραπεύεται. τὸς περὶ ξυσμὸς ἐμβροχῶς παύει. φρονιμὸς γίνε ὡς ὄφεις ἐν ἄπασι, καὶ ἀκέραιος ὥστε ὡξιστοῖ. διὰ τῆς τοσαρκινὸς εἶ καὶ πνευματικὸς, ἵνα τὰ φαινόμενά σου εἰς πρόσωπον κολακίζῃς. τὰ ἡ ἀόρατα αὐτῇ ἵνα σοὶ φανερωθῇ, ὅπως μηδενὸς λείπῃ, καὶ παντὸς χερειοματῶ ὡξιστοῖς. ὁ καιρὸς ἀπαυτῇ σε ὡς

σε ὡς κυβερνῆται ἀνέμους καὶ ὡς
 χίμαξόμηνον λιμένας εἰς τὸ θεῶ
 ἔπιπυχεῖν. Νῆφε ὡς θεῶ ἀθλη-
 τῆς. τὸ θέμα ἀφ' αἰτίας καὶ ζωῇ
 αἰώνιου, ᾧ ἡς καὶ σὺ πέπεισαι.
 καὶ πάντα σε ἀντίφρον ἐγὼ καὶ
 τὰ δεσμά μου ἀνέλασας.

οἱ δοκοντες, ἀξιόπιστοι εἶναι
 καὶ ἐπερδοσκαλοῦντες, μὴ σε
 καὶ ἀπλοσέτωσαν. σὺ δὲ ἐδουλοῦ
 ὡς ἄνθρωπον τυπώμενον. μεγα-
 λος ἔστιν ἀθλητὴς τὸ δέρεσθαι καὶ
 νικᾶν. μάστιγα ἡ ἐνεκεν θεῶ πάν-
 τα ὑπομένειν ἡμᾶς δ' εἶ, ἵνα καὶ αὐ-
 τὸς ἡμᾶς ὑπομείνῃ. πλέον σπα-
 दाίον γίνεσθαι. τὸς καιροὺς κατα-
 μένθαι. καὶ ὑπερχαίρειν περ-
 δόχα, καὶ ἀχρεῖον, καὶ ἀόρατον, καὶ
 δι' ἡμᾶς ὁρατὸν, καὶ ἀφιλάφητον,
 καὶ ἀπαθῆν, καὶ δι' ἡμᾶς παθῆτον,
 καὶ καὶ πάντα τρέπον δι' ἡμᾶς ὑπο-
 μέναντα.

Χῆραι μὴ ἀμελείσθωσαν. μετὰ
 καὶ κύριον σὺ αὐτῶν φροντιστής εἶσο.
 μηδὲν ἀνδρὶ γνάμης ὧς γινέ-
 σθαι. μηδὲ σὺ ἀνδρὶ θεοῦ γνάμης
 τι πρᾶσσε, ὅπερ ἐδὲ πρᾶσσε, δὲ.

procella est portum à Deo
 potiendum. Vigila, ut Dei
 athleta : thema incorruptio,
 vita aeterna ; de qua & tu
 confusus es secundum om-
 nia. Tui refrigerium ego,
 & vincula mea quæ dilexi-
 sti.

Qui videntur fide digni
 esse & altera docent, non te
 stupefaciant : sta firmus, ut
 incus percussa. Magni est a-
 thleta, discerpi & vincere.
 Maxime autē propter Deum
 omnia sustinere nos oportet :
 ut & ipse nos sustineat. Plus
 studiosus fias, quam es. Tem-
 pora considera : eum qui su-
 pra tempus expecta, intem-
 poralem, invisibilem, pro-
 pter nos visibilem ; impal-
 pabilem, impassibilem, pro-
 pter nos passibilem, secun-
 dum omnem modum pro-
 pter nos sustentem.

Viduae non negligantur :
 post Dominum tu ipsarum
 curator esto. Nihil sine sen-
 tentia tua fiat ; neque tu
 sine Deo quid operare :
 quod autem operaris, sit
 bene stabile. Sæpe congre-
 gatio

gationes fiant: ex nomine omnes quare. Servos & ancillas ne despicias: sed neque ipsi inflentur; sed in gloriam Dei plus ferviant, ut meliori libertate à Deo potiantur. Non desiderent à communi liberi fieri; ne servi inveniantur concupiscentiæ.

Malas artes fuge: magis autem de his homeliam fac. Sorores meas alloquere, diligere Dominum, & viris sufficere carne & spiritu. Similiter & fratribus meis annuncia, in nomine *Iesu Christi*, diligere uxores, ut Dominus *Ecclesiam*. Si quis potest in castitate manere, in honorem carnis Domini, in gloriatio-
ne Domini maneat. Si gloriatur, perditur; & si videri velit plus Episcopo, corruptus est. Decet autem ducentes & ductas, cum sententia Episcopi unionem facere, ut sit secundum Dominum, & non secundum concupiscentiam. Omnia in honorem Dei fiant.

γάμου ἢ καὶ θεόν, καὶ μὴ κατ' ἐπιθυμίαν. Πάντα εἰς τὴν δόξαν τοῦ κυρίου.

σα. Δὴς: πικνότερον συναρῶναι γινέσθωσαν. ἐξ ὀνόματι πάντας ζήτῃ. δ' ἄλλος καὶ δ' ἄλλος μὴ ἡσυχάζει, ἀλλὰ μηδὲ αὐτοὶ φουσιώσθωσαν, ἀλλ' εἰς δόξαν τοῦ κυρίου πλεονέξουσιν, ἵνα κρείττονος ἐλευθερίας ἀπὸ τοῦ κυρίου τύχωσιν. μὴ ἐρῶσθωσαν ἀπὸ τοῦ κοινῆς ἐλευθερωθῶσαι, ἵνα μὴ δ' ἄλλοι εὐρεθῶσιν τὸ ἐπιθυμίας.

Τὰς κακοτεχνίας φεύγε, μάλλον ἢ περὶ τούτων ὁμιλίαν μὴ ποιεῖταις ἀδελφαῖς με προσλάλῃ ἀγαπᾶν τὸν κύριον, καὶ τοῖς σωματικοῖς ἀρκεῖσθαι σαρκὶ καὶ πλούματι. ἐμοίως καὶ τοῖς ἀδελφοῖς με παρεγγελλε εἰς ὄνοματι Ἰησοῦ χριστοῦ ἀγαπᾶν ὡς ὁ κύριος τὴν ἐκκλησίαν. ἔτις δύναται εἰς ἀγνείαν μένειν εἰς τὴν τῆς κυρίας τῆς σαρκὸς εἰς ἀκαυχῶν μὴ μέγα. εἰς ἀκαυχῶν ἀπώλετα. καὶ εἰς ἀκαυχῶν γνωσθῇ πλέον τοῦ ἐπισκόπου, ἐφθαλά. πρέπῃ ἢ τοῖς γάμοις, καὶ τῶν γάμων μὴ μὴ, μετὰ γνώμης τοῦ ἐπισκόπου τὴν ἐνώπιον ποιεῖσθαι, ἵνα ὁ

τῷ ἐπισκόπῳ προσέχετε, ἵνα
 καὶ ὁ θεὸς ὑμῖν. ἀντιψυχὸν ἐγὼ τῷ
 ὑποτασσομένων τῷ ἐπισκόπῳ,
 πρεσβυτέραις, διακόναις, καὶ μετ'
 αὐτῶν μοι τὸ μέγεθος γένοιτο χεῖν
 ἐν θεῷ. συγκοπᾶτε ἀλλήλοις,
 συναθλήτε, συντρέχετε, συμ-
 πλέχετε, συγκοιμάδε, συνε-
 γείρετε ὡς θεοὶ οἰκονόμοι καὶ πα-
 ρεδρεῖς, καὶ ὑπηρεταί· ἀρέσκατε ὡς
 στρατιῶτες, ἀφ' οὗ καὶ τὰ ὑψάνια
 κομίζεσθε. μή τις ὑμῶν διεστέλῃ
 ὄρεσθαι τὸ βραβῆσθαι ὑμῶν μνέ-
 ται ὡς ὅπλα. ἡ πίστις ὡς ἀσπίς,
 φανερὰ. ἡ ἀγάπη ὡς ὄρεον. ἡ
 ὑπομονὴ ὡς πανοπλία τὰ δεπό-
 σαι ὑμῶν τὰ ἔργα ὑμῶν, ἵνα τὰ
 ἀκκατήα ὑμῶν ἄξια κομίζεσθε.
 μακροθυμήσατε ἐν μετ' ἀλλήλων
 ἐν πραότητι ὡς ὁ θεὸς ὑμῶν.
 ὁ ἀγαπᾷ ὑμῶν διὰ παντός.

Ἐπεὶ δὲ ἡ ἐκκλησία ἡ ἐν Ἀν-
 τιοχείᾳ τῇ Συρίας εἰρηνοῦσα, ὡς ἐ-
 δηλώθη μοι διὰ τινος πρεσβυ-
 τῆρος ὑμῶν, κατὰ ἐνθυμότη-
 τος ἐγχεῖν ἐν ἀμελεμένη
 θεῷ, εἰάν περ διὰ τοῦ παθεῖν θεῷ

Episcopo attendite, ut &
 Deus vobis. Unanimis ego
 cum subiectis Episcopo,
 Presbyteris, Diaconis: &
 cum ipsis mihi pars fiat ca-
 pere in Deo. Collaborate
 adinvicem, concertate, con-
 currite, compatimini, con-
 dormite, consurgite, ut Dei
 dispensatores & assessores &
 ministri. Placet cui milita-
 tis; à quo & stipendia fertis.
 Nullus vestrum otiosus in-
 veniatur. Baptisma vestrum
 maneat ut scutum, fides ut
 galea, charitas ut lancea, su-
 stinentia ut omnis armatura.
 Deposita vestra, opera; ut
 accepta vestra digna feratis.
 Longanimiter ferte igitur
 vos ad invicem in mansuetu-
 dine, ut Deus vos. Fruar vo-
 bis semper.

Quia Ecclesia quæ in *Antiochia Syria* pacem habet, ut
 ostensum est mihi, per ora-
 tionem vestram: & ego læ-
 tior factus sum in sollicitudi-
 ne Dei; siquidem, per pati,
 Deo potiar, in inveniri me in
 oratione vestri discipulum.

Decet

ἐπιπύχαι, εἰς τὸ εὐρεθῆναι με ἐν τῇ ἀναστροφῇ ὑμῶν μαθητήν.

Decet, *Polycarpe* Deo beatissime, consilium congregare Deo decentissimum, & ordinare aliquem quem dilectum valde habetis & impigrum, qui poterit Dei cursor vocari: & hunc dignificari, ut vadens in *Syriam*, glorificet vestram impigram charitatem in gloriam Dei. Christianus sui ipsius potestatem non habet, sed Deo vacat. Hoc opus Dei est & vestri, quoniam ipsi perfecti estis. Credo enim gratiæ, quoniam parati estis ad beneficentiam Deo decentem. Sciens vestrum compendium veritatis, per paucas vos literas consolatus sum.

Quia igitur omnibus Ecclesiis non potui scribere, propter repente navigare me à *Troade* in *Neapolim*, ut voluntas præcipit: scribes aliis Ecclesiis, ut Dei sententiam possidens, idem & ipsos facere; hi quidem potentes pedites mittere, hi autem Epistolas per à te missos, ut glorificeris æterno opere. Ut dignus existens, saluto omnes

πρέσβ. πολύκαρπε θεομακαρεστάτε συμεδλίον ἀγαγεῖν δευπρεπέσασιν, & χήροισιν τινα ὃν ἀγαπῶν λίαν ἔχετε & ἀκούον, ὥς δυνήσεται θεόδρομο καλεῖσθαι. Τότον καταξιώσαι, ἵνα πρεσβείας εἰς *Συρίαν* δεξάσῃ ὑμῶν τὴν ἀκούον ἀγάπην εἰς δόξαν χριστοῦ. Χριστιανὸς ἐαυτῷ ἐξουσίαν ἐκ ἑα, ἀλλὰ θεῷ χολάζει. Τότο τὸ ἔργον δεῖ εἶναι & ὑμῶν, ὅταν αὐτὸ ἀπαρτίσῃτε. πισθῶ γὰρ τῇ χρεῖται ὅτι ἐτοιμαίετε εἰς οὐ ποῖαν θεῷ ἀνήκοντα. εἰδὼς ὅτι ὑμῶν τὸ σύντονον τὸ ἀληθές, δι' ὀλίγον ὑμᾶς γεγραμμάτων παρεκάλεσα.

Ἐπεὶ πόσαις ἐκκλησίαις ἐκ ἡδυνήσω γράφαι διὰ τὸ ἐξαίφνης πλεῖν με ἀπὸ *Τρωάδος* εἰς *Νεάπολιν*, ὥς τὸ θέλημα προστάσῃ, γράψας ἥ ἔμπεροσιν ἐκκλησίαις ὥς δεῖ γνάμην κλημλίσθαι, εἰς τὸ & αὐτὰς τὸ αὐτὸ ποιῆσαι. οἱ μὲν δυνάμει πρὸς πέμψαι. οἱ ἡ ἐπιστολὰς διὰ τοῦ ὑπὸ *Σο* πεμπομένων, ἵνα δεξαδῇτε αἰωνία ἔργα ὥς ἀξιοῦν.

Ἀσπάζομαι πάντας ἐξ ὀνόματός
 καὶ τὴν τῆς Ἐπιτροπῆς σὺν ὅλοις τοῖς
 οἰκῶσι αὐτῆς καὶ τοῖς τέκνοις. Ἀσπάζο-
 μαι Ἀττάλον τὸ ἀγαπήτόν μου.
 Ἀσπάζομαι τὸ μέλλοντα κατὰ ξισ-
 θαί τῷ εἰς Συρίαν πορεύεσθαι. ἔ-
 σαι ἡ χεὶρ μου αὐτοῦ διὰ παν-
 τὸς ἐν θεῷ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ
 δοῦναι. ἐν ᾧ διαμένετε ἐν ἐνότη-
 τι θεοῦ καὶ ἑπισκοπῇ. Ἀσπάζομαι
 Ἀλκην τὸ ποθητόν μου ὄνομα.
 ἔρρωσθε ἐν κυρίῳ.

ex nomine; & eam quæ *E-
 pitropi*, cum domo tota ipsius
 & filiorum. Saluto *Attalum*
 dilectum meum. Saluto fu-
 turum dignificari ad eun-
 dum in *Syriam*: erit gratia
 cum ipso semper, & mittente
 ipsum *Polycarpo*. Valere vos
 semper in Deo nostro *Iesu*
Christo oro; in quo perma-
 neatis in unitate Dei & vi-
 sitatione. Saluto *Alken*, desi-
 deratum mihi nomen. Vale-
 te in Domino.

ΠΡΟΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΝ.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ. AD EPHESIOS.

Ἰγνάτιος ὁ καὶ Θεοφόρος τῇ
 δόλογημένη ἐν μεγάλῃ θεοῦ
 πατρὸς πληρώματι, τῇ προω-
 ρισμένη πρὸ αἰώνων διὰ παν-
 τὸς εἰς δόξαν ὡς ἄμωμοι, ἁ-
 γρεῖται, ἡνωμένη καὶ ἐκλε-
 λεγμένη ἐν πόλει Ἀλκιδινῶν,
 ἐν δολιματί τῷ πατρὸς καὶ Ἰη-
 σοῦ Χριστοῦ τῷ θεῷ ἡμῶν, τῇ
 ἐκκλησίᾳ τῇ ἀξιομακαρίστῃ

Ignatius, qui & Theophorus,
benedicta in magnitudine
Dei Patris & plenitudine,
prædestinata ante secula
esse semper in gloriam per-
manentem, invertibilem,
unitam, & electam in pas-
sione vera, in voluntate
Patris & Iesu Christi Dei
nostri; Ecclesia digne bea-

te existenti in Epheso Asiae, plurimum in Iesu Christo, & in immaculata gratia, gaudere.

τῇ ἔσθῃ ἐν ἑφέσῳ τῇ Ἀσίας, πλείστα ἐν Ἰησοῦ χριστῷ καὶ ἐν ἀμαίμῳ χάριτι, χαίρειν.

ACceptans in Deo multum dilectum tuum nomen, quod possedistis natura iusta, secundum fidem & charitatem in *Christo Iesu* salvatore nostro, glorificato *Iesum Christum* Deum: quia imitatores existentes Dei, & reaccendentes in sanguine *Christi* Dei, cognatum opus integre perfecistis. Audientes enim ligatum à *Syria* pro communi nomine & spe, sperantem oratione vestra potiri, in *Roma* cum bestiis pugnare, videre festinastis. Plurimam enim multitudinē vestram in nomine Dei suscepī in *Onesimo*, qui in charitate inenarrabilis est, vester autem in carne Episcopus: quem oro secundum *Iesum Christum* vos diligere, & omnes vos ipsi in similitudine esse. Benedictus enim qui tribuit vobis dignis existen-

Aποδεξάμενθ' ἐν θεῷ τὸ πολυαγαπῆτὲν ἡμεῶν ὄνομα, ὃ κέκτησθε φύσει δικαίᾳ, κατὰ πίσιν καὶ ἀγάπῃν ἐν Ἰησοῦ χριστῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν, μιμηταὶ ὄντες θεοῦ, ἀναζωπυρῆσαιτες ἐν αἱματί θεοῦ τὸ συγγενικὸν ἔργον τελείας ἀπηγεύσασθε. Ἀκούσαντες ὅτι δεδωμένον ἀπὸ συρείας ὑπὲρ τῆ κοινῆς ὀνόματι καὶ ἐλπίδι, ἐλπίζοντα τῇ περσευῇ ὑμῶν ἐπιτυχεῖν ἐν ῥάμῃ θηριομαχῆσαι, ἵνα διὰ τῆ μαρτυρίας ἐπιτυχῇν δυναθῶ μαρτυρῆσαι ὅτι ὑπὲρ ἡμῶν ἐαυτὸν ἀνεργονόησεν. ὅτι περσεφορῶν καὶ θυσιᾶν. ἐπεὶ ἐν τὴν πολυπληθεῖαν ὑμῶν ἐν ὀνόματι θεοῦ ἀπέληφα ἐν ὀνησίμῳ τῷ ἐν ἀγάπῃ ἀδικοῦντι, ὑμῶν ὅς ἐστιν ἐν σαρκὶ ἐπιπονώτω, ὃν ἀρχομαι καὶ Ἰησοῦν χριστὸν ὑμῶς ἀγαπᾶν, καὶ πάντας ὑμᾶς αὐτὰς ἐν ὁμοίότητι εἶναι. Εὐλογοῦντες

ἡ δὲ ὁ χειροσμήνη ὑμῶν ἀξίοις
τοῖς τοῖς τοῖς ἐπίσκοπον κεκτῆσθαι.

περὶ ἡ τῶ συνδ' ἄλλοις με βέρεται,
τῶ καὶ θεὸν διακόνος ὑμῶν ἐν πάσι
διλογημένοι, ὅτι χαίρει ὡς με-
ταί αὐτὸν εἰς τιμὴν ὑμῶν καὶ τῶ ἐπι-
σκόπου. καὶ κρείων ὁ δὲ θεὸς ἀξι-
ος ὑμῶν, ὃν ἐξεμωλόχευον τὸ ἀφ'
ὑμῶν ἀγάπης ἀπέλαβον, καὶ
πάντα με ἀνέπαυσεν, ὡς καὶ αὐτὸν
ὁ πατήρ Ἰησοῦς χρεῖσθ' ἀναψύξει
ἅμα ὀνησάτω καὶ βέρεται, καὶ εὐ-
πλοῦ καὶ φέρντων, διδόν πάντας
ὑμᾶς καὶ ἀγάπην εἶδεν. ὁ αἰμω
ὑμῶν διὰ πάντας, ἐάν περ ἀξι-
ωπρέπον ἔν ᾧ τὴν καὶ πάντα τρόπον
δοξάζειν Ἰησοῦν χρεῖσθ' ἡ δοξά-
σαντα ὑμᾶς, ἵνα ἐν μᾶ ὑποταγῇ
ἢ τε κατηρητισμοῖς τῶ αὐτῶ νοῖ
καὶ τῇ αὐτῇ γνώμῃ, καὶ τὸ αὐτὸ λέγ-
τε πάντες ὡς τῶ αὐτῶ, ἵνα ἐπι-
τασόμενοι τῶ ἐπισκόπου, καὶ τῶ
πρεσβυτερίῳ καὶ πάντας ἢ τε ἡ-
γιασμένοι.

Ὁυ διχτάσσομαι ὑμῶν ἄς ὦν
τις. εἰ ἡ καὶ δέδομαι ἐν τῶ ὀνό-
ματι, ἔπο ἀπῆρτισμαι ἐν Ἰησοῦ
χρεῖσθ'. νῦν ἡ ἀρχὴ ἔχω τῶ μαθητεύσθαι, καὶ περὶ αὐτῶ ὑμῶν

tibus talem Episcopum pos-
sidere.

De conservo autem meo
Burro, secundum Deum dia-
cono nostro in omnibus be-
nedito: oro permanere i-
psum in honorem vestri &
Episcopi. Sed & *Crocus* Deo
dignus & vobis, quem ex-
emplarium ejus quæ a vobis
charitatis suscepi, secundum
omnia me quiescere fecit;
ut & ipsum pater *Iesu Christi*
refrigeret: cum *Onesimo*, &
Burro, & *Euplo*, & *Frontone*;
per quos vos omnes secun-
dum charitatem vidi. Fruar
vobis semper; siquidem di-
gnus existam. Decens igitur
est secundum omnem mo-
dum glorificare *Iesum Chri-
stum*, qui glorificavit vos: ut
in una subjectione perfecti,
subiecti Episcopo & Presby-
terio, secundum omnia sitis
sanctificati,

Non dispono vobis, ut ex-
istens aliquis. Si enim & li-
gor in nomine *Christi*; nequa-
quam perfectus sum in *Iesu
Christo*. Nunc autem princi-
pium

pium habeo addiscendi: & alloquor vos, ut doctores mei. Me enim oportuit à vobis suscipi, fide, admonitione, sustinentia, longanimitate. Sed quia charitas non finit me silere pro vobis; propter hoc præoccupavi rogare vos, ut concurratis sententiæ Dei. Etenim *Iesus Christus*, incomparabile nostrum vivere Patris sententia, ut & * ipsi secundum terræ fines determinati *Iesu Christi* sententia sunt.

Unde decet vos concurrere Episcopi sententiæ: quod & facitis. Digne nominabile enim vestrū Presbyterium, Deo dignum, sic concordatum est Episcopo, ut chordæ citharæ. Propter hoc in consensu vestro & consona charitate *Iesus Christus* canitur. Sed & singuli chorus facti estis: ut consoni existentes in consensu, melos Dei accipientes in unitate, cantetis in voce una per *Iesum Christum* Patri; ut & vos audiat, & cognoscat per quem bonum operamini, membra

αἱ συνδιδοσκαλίταις μὲ. ἐμὲ
 γὰρ ἔδει ὑφ' ὑμῶν ὑπαλειφθῆναι
 πίσει, ἰσθεσία, ὑποκρινῆ, μακρο-
 θυμία. ἀλλ' ἐπεὶ ἀγάπη ἐν ἡ-
 μῖς σὺν πάντων. ὧς ὑμῶν, διὰ τὸ το
 πρὸς ἐλπίαν, ὧς χαλῆν ὑμᾶς
 ὅπως συντρέχετε τῇ γνώμῃ τῇ
 θεῷ. καὶ γὰρ ἰησοῦς χριστὸς τὸ ἀ-
 διάκριτον ἡμῶν ἔχον, τῷ πατρὶ ἐν
 γνώμῃ, ὡς καὶ οἱ ὁπίσκοποι οἱ κατ'
 τὰ πέρατα ἐρωδοῦντες ἐν ἰησοῦ
 χριστῷ γνώμῃ εἰσιν.

Ὅθεν πρὸς ὑμῖν συντρέχειν τῇ
 τῷ ὁπισκόπῳ γνώμῃ, ὅπερ καὶ
 ποιῆτε. τὸ γὰρ ἀξιονόμαστον ὑμῶν
 πρεσβυτέρων, τῷ θεῷ ἀξίον, ὥτως
 συνήρμεσαι τῷ ὁπισκόπῳ, ὡς χο-
 ρδαὶ κιθάρᾳ. διὰ τὸ ἐν τῇ ὁμο-
 νοίᾳ ὑμῶν, καὶ συμφώνῳ ἀγάπῃ
 ἰησοῦς χριστὸς ᾄδειν. καὶ οἱ κατ' ἀν-
 θρωπίνης χορὸς γίνεσθαι, ἵνα σύμφω-
 νοὶ ὄντες ἐν ὁμονοίᾳ χρεῶμα θεῷ
 λαοῖς ἐν ἐνότητι ᾄδωμεν ἐν φωνῇ
 μιᾷ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ τῷ πατρὶ,
 ἵνα ὑμῶν καὶ ἀκρόση, καὶ ὁππρω-
 σκων δι' ὧν ἐπερσασε, μέλη ὄν-
 τας τῷ ὑψίστῳ αὐτῷ. χρησίμων ἐν ὧν
 ὑμᾶς

ὡμᾶς ἐν ἀμάρμῳ ἐνόηθη εἶναι, ἵνα
καὶ θεὸς πάντοτε μετέχηται.

Εἰ γὰρ ἐγὼ ἐν μικρῷ χρόνῳ
τοιαύτην συνήθειαν ἔχον περὶ τῆς
ἐπίσκοπον ὑμῶν ἐκ ἀνθρώπων
ἔσσω, ἀλλὰ πνευματικῶς, πόσῳ
μᾶλλον ὑμᾶς μακαρίζω τὰς
ἐγκρατείας ὅσας, ὥς ἡ ἐκ-
κλησία Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ ὁ Ἰησοῦς
χριστὸς τῷ πατρὶ, ἵνα πάντα ἐν
ἐνότητι σύμφωνα ἢ μηδὲς πλά-
νάσθω, ἐὰν μή τις ἢ ἐντὸς τῆς δι-
οικασίας, ὑπερεῖται τῷ ἁγίῳ τῷ θεῷ.
εἰ γὰρ ἐνὸς καὶ ὁμοῦ πνεύματος
τοσαύτῳ ἰσχυρὸν ἔχει, πόσῳ μᾶλ-
λον ἢ τε τῷ ἐπίσκοπῳ καὶ πάσῃ
ἐκκλησίᾳ. ὁ ὅτι μὴ ἐρχόμενος
ἐπὶ τὸ αὐτὸ, ὅτι ἡδὴ ἑαυτὸν
φανερὸν, καὶ ἑαυτὸν διέκρινεν. γί-
νεσθαι γὰρ, ἑαυτοφάνοις ὁ
θεὸς ἀντιτάσσεται. οὐκ ὁδοῦμεν
ἐν μὴ ἀντιτάσσεται τῷ ἐπίσκο-
πῳ, ἵνα ἁμῶν θεὸς ὑποτασσόμενοι.

καὶ ὅσα βλέπει τις σιγῶντα
ἐπίσκοπον, πλειόνως αὐτὸν φο-
βέσθω. πάντα γὰρ ὅν πέμψῃ ὁ
οἰκοδομῆς εἰς ἰδίαν οἰκονομίαν,

existentes filii ipsius. Utile
igitur est vos in immaculata
unitate esse; ut & Deo sem-
per participetis.

Si enim ego in parvo tem-
pore talem consuetudinem
tenui ad Episcopum vestrum,
non humanam existentem
sed spiritualem: quanto ma-
gis vos beatifico, conjunctos
sic ut Ecclesia Iesu Christo, &
ut Iesus Christus Patri; ut o-
mnia in unitate consona sint!
Nullus erret. Si quis non sit
intra altare, privatur pane
Dei. Si enim unius & alterius
oratio tantam vim habet:
quanto magis illa quæ Epi-
scopi & omnis Ecclesiæ!
Qui igitur non venit in idē,
hic jam superbit & seipsum
condemnavit. Scriptum est
enim: *Superbis Deus resistit.*
Festinemus igitur non resi-
stere Episcopo; ut simus
Deo subiecti.

Iac. 4. 6.

1 Pet. 5. 5.

Et quantum videt quis ta-
centem Episcopum, plus i-
psum timeat. Omnem e-
nim quem mittit Dominus
domus in propriam dispen-
sationem, sic oportet nos
ipsum

ipsum recipere, ut ipsum mittentem. Episcopum igitur manifestum quoniam ut ipsum Dominum oportet respicere. Ipse igitur quidem *Optimus* superlaudat vestrā divinam ordinationem: quoniam omnes secundum veritatem vivitis, & quoniam in vobis neque una hæresis habitat; sed neque auditis ali- quē amplius quā *Iesum Chri- stum* loquentem in veritate.

Conlueverunt enim quidam dolo malo nomen circumferre, sed quædam operantes indigna Deo; quos oportet vos ut bestias declinare. Sunt enim canes rabidi, latenter mordentes: quos oportet vos observare, existentes difficile curabiles. Unus medicus est, carnalis & spiritualis, genitus & inge- nitus, in carne factus Deus, in immortalī vita vera, & ex *Maria* & ex Deo, primo pas- sibilis & tunc impassibilis, Dominus *Christus* noster.

Non igitur quis vos sedu- cat; quemadmodum neque seducemini, toti existentes

ἕως δ' εἰ ὑμᾶς αὐτὸν δέχεσθαι, ὡς αὐτὸν τὸ πέμψαντα. τὸν ἐν ἐπι- σκοπον διήλον, ὅτι ὡς αὐτὸν τὸ κη- ριόν δ' εἰ προσεβλέψῃ. αὐτὸς μὲν ἐν οἰκίῃ τοῦ ὑποφωτισμοῦ ὑμῶν τιμῶν θεῶν ὑπαξίαν, ὅτι πάντες καὶ ἀλήθειαν ζητεῖτε, καὶ ὅτι ἐν ὑμῖν ἑδουρία αἵρεσις κατοικεῖ. ἥλλ' ἑδὲ ἀκούετε τινος πλείον ἔπερ ἰησοῦ χριστοῦ λαλοῦντος ἐν ἀλη- θείᾳ.

Εἰδότες γὰρ τινες δόλῳ πονη- ρῶν τὸ ὄνομα ὑποφωτίζον, ἀλλὰ τινὰ προφασίζοντες ἀνάξια δεῖν, ὥς δ' εἰ ὑμᾶς ὡς θηρία ἐκκλίνειν. εἰσὶν γὰρ κύνες λυσάντες, λαθροδι- κται, ὥς δ' εἰ ὑμᾶς φυλάσσεσθαι ὄντας δουρατωμένους. εἰς ἰατρὸς ἔστιν σαρκικός τε καὶ πνευματικός, θεὸς καὶ ἀγνήτος ἐν σαρκὶ γέννητος, θεὸς ἐν ἀθανάτω ζωῇ ἀληθινός, καὶ ἐκ μαριᾶς καὶ ἐκ θεοῦ. πρῶτον πατρὸς καὶ τότε ἀ- παθής.

Μὴ ἐν τις ὑμᾶς ἐξαπατάτω, ὥς περ ἑδὲ ἀπαπατάσθε, ὅλοι ὄν- τες θεοῦ. ὅταν γὰρ μηδουρία ἔχῃς

ἐνείρεσαι ἐν ὑμῖν, ἡ δὲ ναμὲν ὑ
μᾶς βρασιναί, ἀρετὴ καὶ θεὸν
ζῆτε. ὡς ἡμεῖς ὑμᾶν καὶ ἀγνί-
σομαι ὑμᾶν ἐπὶ σὺν ἐκκλησίᾳ
τῇ διακοῇ τοῖς αἰῶσιν, οἱ σα-
ρκικοί τὰ πνευματικά προσηλὺν ὃ
δυναίται, ὃ δὲ οἱ πνευματικοὶ τὰ
σαρκικά, ὥς περὶ ὃ δὲ ἡ πίστις τὰ τῇ
ἀπιστίας, ὃ δὲ ἡ ἀπιστία τὰ τῇ πί-
στει. ἃ καὶ ἡμεῖς σάρεκα προσηλὺ
ταύτα πνευματικά ὄντι. ἐν ἰησοῦ
χριστῷ πάντα προσηλὺτε.

* Ἐγὼν ὃ παροδύσας πινᾶς
ἐκείθεν ἔχοιτας κακῶ διδασκῶ,
ὅς ἐκ εἰσάτε σπείρει εἰς ὑμᾶς,
βύσαντες τὰ ἄλλα εἰς τὸ μὴ ὡς ἀ-
δέξασθαι τὰ σπέρματα ὑπὲρ ἁν-
τῶν, ὡς ὅτι λίθον αὖ πατέρες ἡτοι-
μασμένοι εἰς οἰκοδομὴν θεοῦ πα-
τέρες, ἀναφερέμενοι εἰς τὰ ὑψί-
στα καὶ μηχανῆς ἰησοῦ χριστοῦ, ὃ
ὅτι σωτὴς, χοινοὶ χεῖρα ὑμῶν τὰ
πνευματι τὰ ἀγαθὰ. ἡ ὃ πίστις ὑ-
μῶν ἀναγωγὴς ὑμῶν, ἡ ὃ ἀγά-
πη ὁδὸς ἡ ἀναφέρουσα εἰς θεόν.
ἐστὶν ἐν καὶ σύνδοι πάντες, θεο-
φόροι, καὶ ναοφόροι, χριστοφόροι,

Dei. Quum enim neque una
lis complexa est in vobis, po-
tens vos torquere ; tunc se-
cundum Deum vivitis. Peri-
psima vestri & castificetur à
vestra *Ephesiorum* Ecclesia ,
famosa in seculis. Carnales
spiritualia operari non pos-
sunt, neque spirituales car-
nalia: quemadmodum neque
fides quæ infidelitatis, neque
infidelitas quæ fidelitatis &
fidei. Quæ autem & secundū
carnem operata sunt, hæc
spiritualia sunt : in *Iesu* enim
Christo omnia operata sunt.

Cognovi autem transeun-
tes quosdam inde, habentes
malam doctrinam. Quos non
dimisistis feminare in vos ;
obstruentes aures, ad non re-
cipere feminata ab ipsis ; ut
existentes lapides templi Pa-
tris, parati in ædificatione
Dei Patris, relati in excelsa
per machinam *Iesu Christi*,
quæ est crux, fune utentes
Spiritu Sancto. Fides autem
vestra dux vester, charitas
verò via referens in Deum.
Estis igitur conviatores, dei-
feri & templiferi & Christife-
ri,

ri, sanctifieri secundū omnia ornati in mandatis *Iesu Christi*: quibus & exultās dignificatus sum, per quā scribo, alloqui vobis, & cōgaudere; quoniā secundū aliā vitā nihil diligitis nisi solum Deum.

Sed & pro aliis hominibus indefinenter Deum oratis. Est enim in ipsis spes pœnitentiæ, ut Deo potiuntur. Monete igitur ipsos saltem ex operibus à vobis erudiri. Ad iras ipsorum vos mansueti, ad magniloquia eorum vos humilia sapientes: ad blasphemias ipsorum vos orationes, ad errorem ipsorum vos firmi fide, ad agreste ipsorum vos mansueti. Non festinantes imitari ipsos; fratres ipsorum inveniamur in mansuetudine: imitatores autem Dei studeamus esse. quis plus injustum patiatur, quis fraudetur, quis contemnatur, ut non Diaboli herba quis inveniatur in vobis: sed in omni castitate & temperantia maneatis, in *Iesu Christo*, carnaliter & spiritualiter.

ὁ σφεδρόνῃ μέλετε, ἐν Ἰησοῦ

ἀγνωφότες, καὶ πάντι κακοσμη-
μελοῖ ἐντελοῖς Ἰησοῦ χρεῖσθ, οἷς
καὶ ἀγαλλιᾶμαι ἐπὶ ἡξιάσθην δι' ὧν
γέλω προσομιλῶσαι ὑμῖν, καὶ
συγαρῆναι, ἐπὶ κατ' ἄλλον βίον
ἐδὲν ἀγαπάτε, εἰ μὴ μένον τ' θεόν.

καὶ ὑπὲρ τ' ἄλλων ἡ ἀνθρώπων
ἀδελφείῳς περισύχεσθ. ὅτι
καὶ ἐν αὐτοῖς ἐλπίς μετα-
νοίας, ἵνα θεὸς τύχῳσιν. ὅτι
ἐν αὐτοῖς καὶ ἐκ τ' ἔργων
ὑμῶν μαθητεύθηναι. πρὸς τοὺς ὁ-
ραῖς αὐτῶν ὑμεῖς παρεῖς, πρὸς τοὺς
μεγαλοῤῥημοσύνας αὐτῶν ὑμεῖς
ταπεινόφρονες, πρὸς τοὺς βλα-
σφημίας αὐτῶν ὑμεῖς τοὺς περισ-
δχάς, πρὸς τὴν πλάνην αὐτῶν
ὑμεῖς ἐδ' ῥοῖοι τῇ πίσει, πρὸς τὸ ἄ-
γριον αὐτῶν ὑμεῖς ἡμερεῖς, μὴ
σπασθίζοντες ἀντιμιμήσασθαι αὐ-
τοὺς. ἀδελφοὶ αὐτῶν ὀνειδῶμεν
τῇ ὁπτιμείᾳ, μιμηταὶ δὲ τῆς πνεύ-
ματος ὀνείδωμεν εἶναι. τίς πλέον ἀδι-
κηθῇ, τίς ἀποσερῇ, τίς ἀθετηθῇ,
ἵνα μὴ τῷ διαβόλῃ βοῶναι τίς δι-
εθῇ ἐν ὑμῶν ἄλλ' ἐν πάσῃ ἀγνεῖᾳ

χρεῖσθ σαρκικῶς καὶ πνευματικῶς.

ἔχοντι

ἔρχονται καὶ εἰς λοιπὴν αἰχμὴν.
 θάμνη, φοβηθᾶμεν τὴν μοῖραν
 θυμῶν τῶ Θεοῦ, ἵνα μὴ ἡμῖν εἰς
 κέῖμα γένηται. ἢ γὰρ τὴν μέλλου-
 σαν ὀργὴν φοβηθᾶμεν, ἢ τὴν ἐνε-
 σῶσαν χάριν ἀγαπήσωμεν. ἐν τῷ δὲ
 μόνον εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν δύναι,
 εἰς τὸ ἀληθινὸν ζῆν. χάρις τῷ
 μὲν ὑμῖν πρεπέτω, ἐν ᾧ τὰ δε-
 σμὰ καθίσταται, τὰς πνευματι-
 κὰς μαργαρίτας, ἐν οἷς γένοιτο
 μοι ἀναστῆναι τῇ προσευχῇ ὑμῶν,
 ἥς γένοιτο μοι αἰεὶ μετοχὸν εἶναι,
 ἵνα ἐν κλήρῳ ἑπιστάω δυνάμει
 χριστιανῶν. οἱ καὶ τοῖς ἀποστόλοις
 πάντες συνήνεσαν ἐν δυνάμει
 Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Οἶδα τίς εἰμι καὶ τίσι γράφω
 ἐγὼ κατὰ κράτος, ὑμεῖς ἐλευ-
 μένοι. ἐγὼ ὑπὸ κίνδυνον, ὑ-
 μεῖς ἐσπεριγμένοι. πάρος δ' ἐστὶ
 τῷ Θεῷ ἀναεργώνων. παύ-
 λα συμμέσαι τῷ ἁγιασμένῳ,
 τῷ μεμαρτυρημένῳ, ἀξιωμακα-
 εῖς, ὃς γένοιτο μοι ὑπὸ τὰ ἴχνη
 δυνάμει, ὅτι ἂν Θεὸς ἐπιτί-
 γῃ, ὃς ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ μνη-

Extrema tempora de ce-
 tero. Verecundemur & time-
 amus longanimitatem Dei ;
 ut non nobis in iudicium fi-
 at. Vel enim futuram iram
 timeamus, vel praesentem
 gratiam diligamus. Unum
 duorum solum in *Christo Iesu*
 invenitur, in verum vivere.
 Sine ipso nihil vos deceat :
 in quo vincula circumfero,
 spirituales margaritas ; in
 quibus fiat mihi resurgere ,
 oratione vestra. Qua fiat
 mihi semper participem ef-
 fe : ut in sorte *Ephesiorum*
 inveniar Christianorum ; qui
 & Apostolis semper consen-
 serunt, in virtute *Iesu Chri-
 sti*.

Novi quis sum, & quibus
 scribo. Ego condemnatus,
 vos propitiationem habentes ;
 ego sub periculo, vos
 firmati. Transitus estis eo-
 rum qui in Deum interfici-
 untur : *Pauli* condiscipu-
 pli (sanctificati, martyri-
 zati, digne beati) cujus
 fiat mihi sub vestigiis in-
 veniri, quando Deo fruar ;
 qui in omni Epistola me-
 mo-

moriā facit vestri in *Iesu Christo*.

Festinate igitur crebrius convenire in gratiarum actionem Dei, & in gloriam. Quum enim crebro in idipsum convenitis, destruuntur potentia *Satanæ*; & solvitur perditio ipsius in concordia vestra fidei. Nihil est melius pace; in qua omne bellum evacuatur cœlestium & terrestrium.

Quorum nullum later vos: si perfecte in *Iesum Christum* habeatis fidem & charitatem; quæ sunt principium vitæ & finis. Principium quidem fides; finis autem charitas. Hæc autem duo, in unitate facta, Deus est: alia autem omnia in bonitate sequenda sunt. Nullus fidem repromittens peccat, neque charitatem possidens odit.

March. 12.

Manifesta est arbor à fructu ipsius: sic repromittentes Christiani esse per quæ operantur manifesti erunt. Non enim nunc repromissionis opus, sed in virtute fidei, si quis inveniatur in finem.

μονάει ὑμῶν ἐν χριστῷ ἰησοῦ.

Σποδαζετε τὸν πυκνότερον συνέχεσθαι εἰς δύχαρισίαν θεῷ καὶ εἰς ἀδελφάν. ὅτ' ἂν ᾗ πυκνῶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ γίνεσθε, καὶ διαίρεσθαι αἰδυνάμεις τῷ σατανᾷ, καὶ λύεται ὁ ὅλεθρος αὐτῷ ἐν τῇ ὁμονοίᾳ ὑμῶν τῇ πίστεως. ἔθεν ἔστιν ἀμεινον εἰρήνης, ἐν ἣ παῖς πόλεμος καταργεῖται ἐπὶ εὐαγγελίῳ καὶ ἐπιγέγων.

Ὡς ἔθεν λαμβάνει ὑμᾶς, ἐάν τελῶς εἰς ἰησοῦν χριστὸν ἐλητε τὴν πίσιν, καὶ τὴν ἀγάπην, ἥτις ἔστιν ἀρχὴ ζωῆς καὶ τέλος. ἀρχὴ μὲν πίστες, τέλος ἡ ἀγάπη. τὰ ἡ δύο ἐν ἐνότητι γινώσκοντα, θεὸς ἔστιν. τὰ ἡ ἄλλα πάντα εἰς καλοκαγαθίαν ἀκλόουσα ἔστιν. ἔσθ' εἰς πίσιν ἐπαγγελόμενοι ἀμαρτάνει, ἔσθ' ἐπαγγελόμενοι καὶ ἐπιμύει μυστή. φανερόν τὸ δειδῶν ἀπὸ τῷ καρπῷ αὐτῷ, ἔσθ' οἱ ἐπαγγελόμενοι χριστιανοὶ εἶναι, δι' ὧν πελάσσον ὁφθῆσονται. οὐ γὰρ νῦν ἐπαγγελίας τὸ ἔργον, ἀλλ' ἐν δυνάμει πίστεως, ἐάν τις ἀρεθῇ εἰς τέλος.

Ἀμεινόν

* Αμεινόν ὄστιν σωτῶν καὶ εἶναι,
 ἢ λαλῶντα μὴ εἶναι. καλὸν τί δι-
 δάσκῃν, ἔάν ὁ λέγων περὶ. ἔς ἔν
 διδάσκαλ' ὅς εἶπεν καὶ ἐγένετο,
 ἁσῶν ὃ πεποιήκειν, ἁξία τῷ πα-
 τερὲς ἔστιν. ὁ λόγον Ἰησοῦ κεντημέ-
 ι' ἁλυσθῆς δυνάται καὶ τῆς ἰσυχίας
 αὐτῷ ἀκῶν ἵνα τέλει' ἦ, ἵνα
 δι' ἐν λαλεῖ προφῶν, καὶ δι' ἐν σι-
 γῇ γνώσκῃται. ὅθεν λαλῶντα καὶ
 κῆρυον, ἀλλὰ καὶ τὰ κρυπτὰ ἡμῶν
 ἐγγὺς αὐτῷ ἔστιν. πάντα ἔν ποιῶ-
 μεν ὡς αὐτῷ ἐν ἡμῖν κατοικῶντι,
 ἵνα ὁ μὲν αὐτῷ ναοὶ, καὶ αὐτὸς ἡ-
 ἐν ἡμῖν θεὸς ἡμῶν, ὅπερ καὶ ἔστιν καὶ
 φανήσεται περὶ προσώπου ἡμῶν
 ὅθεν δικαίως ἀγαπᾶμεν αὐτὸν.

Μὴ πλανᾶσθε ἀδελφοί μου. οἱ
 οἰκοφθίροι βασιλείαν θεῶν καὶ κλη-
 ρονομήσουσιν. εἰ ἔν οἱ κατὰ σάρκα
 ταῦτα προσκολλησθῶντες ἀπέθανον, πό-
 σω μᾶλλον ἔάν πῖναι θεῶν ἐν κακῇ
 διδασκαλίᾳ φθέρῃ, ὑπὲρ ἧς
 Ἰησοῦς χριστὸς ἐσαυρώθη, ὁ τοιοῦ-
 τ' ἑυπαρὲς κινούμενος εἰς τὸ
 πῦρ τὸ ἄσβεστον χωρήσῃ, ὁμοίως
 καὶ ἀκῶν αὐτῷ.

Melius est filere & esse;
 quam loquentem non esse.
 Bonum docere, si dicens fa-
 cit. Unus igitur Doctor, qui
 dixit, & factum est: sed &
 quæ filens fecit, digna Patre
 sunt. Qui verbum *Iesu* pos-
 fidet, vere potest & silen-
 tium ipsius audire, ut perfe-
 ctus sit: ut per quæ loquitur
 operetur, & per quæ silet
 cognoscatur. Nihil latet Do-
 minum: sed & abscondita
 nostra prope ipsum sunt.
 Omnia igitur faciamus, sic
 ipso in nobis habitante: ut
 simus ipsius templa, & ipse
 in nobis Deus noster: quo-
 modo & est, & apparebit an-
 te faciem nostram; ex qui-
 bus iuste diligimus ipsum.

Non erretis, fratres mei.
 Domus corruptores regnum
 Dei non hæreditabunt. Si
 igitur qui secundum carnem
 hæc operantur mortui sunt,
 quanto magis, si quis fidem
 Dei in mala doctrina cor-
 rumpat, pro qua *Iesus Chri-*
stus crucifixus est? Talis, in-
 quinatæ factus, in ignem in-
 extingubilem ibit: similiter
 & qui audit ipsum.

Pro-

Propter hoc, unguentum in capite suo recepit Dominus; ut spiret Ecclesiæ in corruptionem. Non ungimini fœtore doctrinæ principis seculi hujus: non captivet vos ex præsentī unire. Propter quod autem non omnes prudentes sumus; accipientes *Dei* cognitionem, qui est *Iesus Christus*? Quid fatue perdimur, ignorantes charissima, quod vere misit Dominus?

Peripsima meus spiritus Crucis; quæ est scandalum non credentibus, nobis autem salus & vita æterna. *Ubi sapiens, ubi conquistor, ubi gloriatio dictorum sapientum?* Deus enim noster *Iesus Christus* conceptus est ex *Maria*, secundum dispensationem Dei, ex semine quidem *David*, Spiritu autem Sancto. Qui natus est; & baptizatus est, ut passione aquam purificaret.

Et latuit principem seculi hujus virginitas *Maria*, & partus ipsius; similiter & mors Domini. Tria myste-

διὰ τὸ τοῦ μύρου ἔλαβεν ὅτι κεφαλῆς αὐτῷ ὁ κύριος, ἵνα πνέῃ τῇ ἐκκλησίᾳ ἀφθαρσίαν. μὴ ἀλείφειν δυνάμιαν τὴν διδασκαλίας τῷ ἀρχοντὶ τῷ αἰῶνι τὸς. μὴ αἰχμαλωτῶν ὑμᾶς ἐκ τῷ περικυβερνῶν. διὰ τὸ ὅτι πάντες φρενιμοὶ γινόμεσθε λαβόντες θεὸν γινώσκον, ὃ ὅστις Ἰησοῦς Χριστός; τί μαρτυρεῖσθε ἀπολλύμεσθε ἀγνοοῦντες τὸ χάρισμα ὁ πέμπωμεν ἀληθῶς ὁ κύριος;

Περὶ ψῆμα τὸ ἐμὸν πνεῦμα τῷ σωτῆρι, ὃ ὅστις σκάνδαλον τοῖς ἀπίστοις, ἡμῖν ὅμως σωτηρία, καὶ ζωὴ, αἰῶνι. πᾶς σοφός; πᾶς συζητητής; πᾶς καυχῆσις τῷ λεγόμενῳ συνετῶν; ὁ γὰρ θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστός ἐκνοοφορήθη ὑπὸ μαρίας καὶ οἰκονομίαν θεοῦ, ἐκ σπέρματος τοῦ δαβὶδ, πνεύματι ὅμως ἁγίῳ. ὃς ἐγεννήθη, καὶ ἐβαπτίσθη, ἵνα πληρώσῃ τὸ ὕδωρ καθαρῶς.

καὶ ἔλαβεν τὸ ἀρχόντα τῷ αἰῶνι τὸς ἡ παρθενία μαρίας καὶ ὁ τοκεὶς αὐτῆς, ὁ μοῖρας καὶ ὁ δόξαν αὐτῷ τῷ κυρίῳ, τῇ μυστήρια

κεραυνῆς, ἅπανα ἐν ἰσυχίᾳ θεῶ ἐ-
 πέρχθη. πῶς ἔν ἐφανερῶ. δι τοῖς
 αἰῶσιν; ἀστὲρ ἐν ἑσπέρῳ ἐλάμψεν
 ὑπὲρ πάντας τὸς ἀστέρας, καὶ τὸ
 φῶς αὐτοῦ ἀνεκλάλητον ὡς, καὶ
 ξενισμὸν παρέειχεν ἡ καινότης
 αὐτοῦ. τὰ ἡ λοιπὰ πάντα ἄστρα, ἁ-
 μα ἡλίῳ καὶ σελήνῃ, χοροὺς ἐγένετο
 τῷ ἀστὲρ. αὐτὸς ὁ ὡς ὑπερέαλ-
 λων τὸ φῶς αὐτοῦ ὑπὲρ πάντα.
 ταρχήτε ὡς, πόθεν ἡ καινότης ἡ
 ἀνέμοις αὐτοῖς, ὅθεν ἐλύετο πᾶσα
 μαγεία, καὶ πᾶς δεσμὸς ἡφανί-
 ζετο κακίας, ἄγνοια καθηρέτο,
 παλαιὰ βασιλεία διεφθέρετο,
 θεῶ ἀνθρωπίνως φανερωμένης εἰς
 καινότητα αἰδὶς ζωῆς. ἀρχὴν ὁ
 ἐλάμβανεν τὸ ἔργον θεῶ ἀπηρ-
 σμύλον. ἔθεν τὰ πάντα συνεκ-
 νέτο, διὰ τὸ μελετᾶσαι θανάτου
 κατὰ λυσιν.

Ἐάν με καταξιώσῃ Ἰησοῦς
 χριστὸς ἐν τῇ προσέυχῃ ὑμῶν,
 καὶ θέλημα ἔχῃ τῷ δ' ἀπὸ πρῶτον
 βιβλίου, ὁ μέλλω γράφειν ὑμῖν,
 προσδηλώσω ὑμῖν ἡς ἡ ἐξάμω
 οἰκονομίας εἰς τὸ καινὸν ἀνθρώ-

ria clamoris; quæ in silentio
 Dei operata sunt. Qualiter
 igitur manifestatus est secu-
 lis? Astrum in cælo resplen-
 dit super omnia astra, & lu-
 men ipsius ineffabile erat: &
 stuporem tribuit novitas i-
 psius. Reliqua vero omnia
 astra, simul cum Sole & Lu-
 na, chorus facta sunt illi a-
 stro: ipsum autem erat su-
 perferens lumen ipsius super
 omnia. Turbatio autem e-
 rat, unde novitas, quæ dissi-
 milis ipsis; ex qua solveba-
 tur omnis magia, & omne
 vinculum disparuit malitiæ,
 ignorantia omnis ablata est,
 vetus regnum corruptum
 est; Deo humanitus appa-
 rente, in novitatem vitæ æ-
 ternæ. Principium autem as-
 sumpsit, quod apud Deum
 perfectum. Inde omnia com-
 mota erant, propter medita-
 ri mortis dissolutionem.

Si me dignificet *Iesus Chri-*
stus in oratione vestra, & vo-
 luntas sit; in secundo libello,
 quem scripturnus sum vobis,
 manifestabo vobis quam in-
 ceperam dispensationem in
 novum

novum hominem *Iesum Christum*, in ipsius fide & in ipsius dilectione, in passione ipsius & resurrectione : maxime, si Dominus revelet mihi. Quoniam qui secundum virum communiter omnes in gratia ex nomine convenitis in una fide, & in *Iesu Christo* (secundū carnem ex genere *David*, filio hominis & filio Dei) in obedire vos Episcopo & Presbyterio indiscerpta mente : unū panem frangentes, quod est pharmacum immortalitatis, antidotum ejus quod est non mori, sed vivere in *Iesu Christo* semper.

Unanimis vobiscum ego, & * quos misistis in Dei honorem in *Smyrnam* : unde & scribo vobis, gratias agens Domino, diligens *Polycarpum* ut & vos. Mementote mei, ut vestri *Iesus Christus*. Orate pro Ecclesia quæ in *Syria* : unde ligatus in *Romam* abductor, extremus existens eorum qui ibi fidelium ; quem admodum dignificatus sum in honorem Dei inveniri. Valete in Deo Patre, & in

πον Ἰησοῦν Χριστόν, ἐν τῇ αὐτοῦ πίστι, καὶ ἐν τῇ αὐτοῦ ἀγάπῃ, ἐν παύσει αὐτοῦ καὶ ἀναστάσει, μάλιστα ἐὰν ὁ κύριός μοι ἀποκαλύψῃ. ὅτι οἱ καὶ ἄνδρες κοινῇ πάντες ἐν χάριτι ὧς ὀνόματι τοῦ συντρέχεσθε ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ, τὰς ἡμετέρας ἐκ γένους Δαβὶδ, τὰς ἡμετέρας ἀνθρώπων, καὶ ἡμετέρας, εἰς τὸ ὑπακούειν ὑμᾶς τὰς ἐπισκόπων καὶ τὰς πρεσβυτέρων ἀκριβοῦς πολὺν διανοίαν, ἕνα ἄρτον κλωνίαντες, ὅς ἐστι φάρμακον ἀθανασίας, ἀντιδοτὸν τῇ μὴ ἀποθανεῖν ἀλλὰ ζῆν ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ διὰ πάντες.

Ἀντίψυχον ὑμῶν ἐγώ, καὶ ὃν ἐπέμψατε εἰς θεοῦ τιμῇ εἰς Σμύρναν, ὃς ἐν καὶ γράφω ὑμῖν, διὰ Χριστῶν τὰς κυρίαν ἀγαπῶν Πολύκαρπον ὡς καὶ ὑμᾶς. μνημονεύετε μου ὡς καὶ ὑμῶν Ἰησοῦς Χριστός. προσεύχεσθε ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας τῇ ἐν Σελίᾳ, ὃς ἐν δεδεμένῳ εἰς ῥάμιον ἀπάγομαι, ἐχῶν ἂν τῷ ἐκείνῳ πᾶσι, ὡς περὶ ἡξιώσω εἰς τιμῇ θεοῦ δύρεθῆναι. ἐγγράψατε ἐν θεῷ πατρὶ

* Alii
quem.

καὶ ἐν Ἰησοῦ χριστῷ τῇ κοινῇ ἐλ-
πίδι ἡμῶν.

*Iesu Christo communi spe no-
stra. Amen.*

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ.

M A G N H E S I E Y S I N. A D M A G N E S I O S.

Ἐγώ τις, ὁ καὶ Θεοφώρῳ, τῇ
ὀλοζυμνίῃ ἐν χερίτι δεῦ πα-
τεῖς ἐν Ἰησοῦ χριστῷ σωτῇ
ἡμῶν, ἐν ᾧ ἀσπάζομαι τὴν
ἐκκλησίαν τὴν ὅταν ἐν μα-
γνησίᾳ τῇ πρὸς Μαϊάνδρῳ,
ἡ ἀρχομαι ἐν δεῷ πατρὶ καὶ
ἐν Ἰησοῦ χριστῷ πλεῖστα χαί-
ρειν.

*Ignatius, qui & Theophorus,
benedicta in gratia Dei
Patris in Christo Iesu sal-
vatore nostro; in quo sa-
luto Ecclesiam existentem
in Magnesia ea quæ juxta
Meandrum, & oro in Deo
Patre & Iesu Christo plu-
rimum gaudere.*

Γινῶς ὑμῶν τὸ πολυδύναμον
καὶ ἡ δὲ θεὸν ἀγάπης, ἀγαλ-
λιάζομαι περιλόμῳ ἐκ πί-
στος Ἰησοῦ χριστοῦ προσλαλῆσαι
ὑμῖν. καταξιώθεὶς ἡδὲ ὀνόματι
θεοῦ περὶ ἐξ ἐνοῖς ἀξιόφρονος δι-
σμοῖς, ἃ δὲ τὰς ἐκκλησίας ἐν αἷς
ἐνώσιν ἀρχομαι σαρκὸς καὶ πνεύ-
ματος Ἰησοῦ χριστοῦ, τῷ διαπαν-
τός ἡμῶν ζῶν, πίστως καὶ ἀγάπῃ
ἧς ὁ θεὸς ἐκτελεῖται, τὸ ἡ κυρία

C Ognoscens vestram
multibonam ordina-
tionem ejus quæ secundum
Deum charitatis; exultans
prælegi in fide Iesu Christi
alloqui vos. Dignificatus
enim nomine deo-decentis-
simo in quibus circumfero
vinculis, canto Ecclesias, in
quibus unionem oro carnis
& spiritus Iesu Christi; ad nos
semper vivere fidei (quod &
charitatis, cui nihil præfer-
tur.) principalius autem Iesu

& Pa-

& Patris, in quo sustinentes omne nocumentum principis seculi huius & perfugientes Deo potimur.

Quia igitur dignificatus sum videre vos per *Dama* dignum Deo vestrum Episcopum, & Presbyteros dignos *Bassum & Apollonium*, & confervum meum Diaconum *Sotionem*, quo ego fruar; quoniam subiectus est Episcopo ut gratiæ Dei, & Presbyterio ut legi *Iesu Christi*, glorificato Deum patrem Domini *Iesu Christi*.

Sed & vos decet non cuncti ætate Episcopi, sed secundum virtutem Dei Patris omnem reverentiam ei tribuere (sicut agnovi & sanctos Presbyteros) non assumentes apparentem juniorem ordinem, sed ut prudentes in Deo concedentes ipsi; non ipsi autem, sed Patri *Iesu Christi* omnium Episcopo. In honorem igitur illius volentis nos decens est obedire, secundum nullam hypocrisim quia nequaquam Episcopum hunc conspectū seducit quis,

προν Ἰησοῦ καὶ πατρός, ἐν ᾧ ὑπομύοντες τὴν πᾶσαν ἐπὶ ἡμῶν τῶ ἀρχόντῃ τῶ χιῶν τὰς καὶ διαφυγόντες θεοῦ φευγόμεθα.

Ἐπει δὲ ἐν ἡγιασθῶ ἰδεῖν ὑμᾶς διὰ δάμα τῷ ἀξιοθέῳ ὑμῶν ἐπισκόπῳ, καὶ πρεσβυτέρων ἀξίων βάσσῳ καὶ Ἀπολλωνίῳ, καὶ τῷ συνδούλῳ μου διακόνῳ Σωτίων, ὃ ἐγὼ ὀνείμω, ὅτι ὑποτάσσεται τῷ ἐπισκόπῳ ὡς χεῖρι θεοῦ, καὶ τῷ πρεσβυτέρῳ ὡς νόμῳ Ἰησοῦ χριστοῦ.

καὶ ὑμῶν ὃ πρὸς μὴ συγχῶσαι τῇ ἡλικίᾳ τῷ ἐπισκόπῳ; ἀλλὰ καὶ δυνάμει θεοῦ πατρὸς πάντων ἐν τρωπῶ αὐτῶν ἀπονέμειν, καὶ ὡς ἐγγὺν καὶ τὸς ἀγίους πρεσβυτέρας, ὃ προσκληφύτας τὴν φαινομενικῶν νεωτερικῶν τάξιν, ἀλλ' ὡς φρονίμως ἐν θεῷ συγχωρεῖν αὐτῶν. οὐκ αὐτῶν ὅ, ἀλλὰ τῷ πατρὶ Ἰησοῦ χριστῷ τῷ πάντων ἐπισκόπῳ, οἷς τιμῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ θελήσαντος ἡμᾶς πρέπον ἐστὶν ἐπακούειν καὶ μηδεμίαν ὑπόκρισιν. ἐπεὶ δὲ ὅτι τῷ ἐπίσκοπον τῶν τ

βλεπέμενον πλανῶντες, ἀλλὰ τὸ
ἀόρατον θεωροῦμεν. τὸ δὲ
τοιοῦτον, ἔπρος πάρεκα ὁ λό-
γος, ἀλλὰ πρὸς θεόν, τὸ τὰ κρύ-
φια εἶδέναι.

Πρέπον ἐν ἑστὶ μὴ μόνον κα-
λεῖσθαι χριστιανὸς, ἀλλὰ καὶ εἶναι,
ὥσπερ καὶ πινες ἐπίσκοπον μὲν
καλοῦσιν, χωρὶς δὲ αὐτῶ πάντα
πρὸς αὐτὸν. οἱ τοιοῦτοι δὲ ἐν δι-
συνείδητοί μοι εἶναι φαίνονται,
διὰ τὸ μὴ βεβαίως καὶ ἐπιπολῶ
συναθροῖσθαι.

Ἐπεὶ ἐν τέλει τὰ περιγυμᾶ
ἐχθρὰ πεινῶνται τὰ δύο ὁμοῦ, ὅτε θα-
νατοῦ, καὶ ἡ ζωὴ, καὶ ἕκαστος εἰς
τὸ ἴδιον τόπον μέλλει χωρεῖν. ὥσπερ
γὰρ ὅτι νομίσματα δύο τὸ μὲν
θεοῦ, τὸ δὲ κόσμου, καὶ ἕκαστον αὐ-
τῶν ἴδιον χαρακτῆρα ἐπιφέρει
ἐχθρὰ, οἱ ἅπτεσι τῶν κόσμων τότε, οἱ
δὲ πῶς ἐν ἀγάπῃ χαρακτῆρα
θεοῦ πατρὸς διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, δι-
σέβαν μὴ ἀνταρρέτας ἔχομεν τὸ
ἀπὸ θαυνοῦ εἰς τὸ αὐτῶ πᾶσι, τὸ
ἐν αὐτῶ ἐκ ἑστὶ ἐν ἡμῖν.

Ἐπεὶ ἐν ἐν τοῖς περιγεγραμ-

sed invisibilem paralogizat.
Tale autem non ad carnem
sermo, sed ad Deum abscon-
dita scientem.

Decens igitur est, non so-
lum vocari Christianos, sed
& esse: quemadmodum qui-
dam Episcopum quidem vo-
cant, sine ipso autem omnia
operantur. Tales autem non
bonæ conscientiæ mihi esse
videntur, propter non firmi-
ter secundum præceptum
congregari.

Quia igitur finem res ha-
bent, & proponuntur duo si-
mul, mors & vita; & unus-
quisque in proprium locum
iturus est. Quemadmodum
enim sunt nunismata duo,
hoc quidem Dei, hoc autem
Mundi: & unumquodque
ipsorum proprium characte-
rem superpositum habet, in-
fideles mundi huius, fideles
autem in charitate caracte-
rē Dei patris per *Iesum Chri-
stum*, per quem nisi volunta-
rie habeamus mori in ipsius
passionem, vivere ipsius non
est in nobis.

Quia igitur in præscriptis
per-

personis omnem multitudinē
speculatus sum, in fide & di-
lectione, moneo, in concor-
dia Dei studete omnia ope-
rari: præfidente Episcopo in
loco Dei, & Presbyteris in
loco confessionis Apostolo-
rum, & Diaconis mihi dul-
cissimis habentibus creditam
ministratorem *Iesu Christi*;
qui ante secula apud Patrem
erat, & in fine apparuit. Om-
nes igitur eandem consue-
tudinē Dei accipientes,
veneremur adinvicem; &
nullus secundum carnem ad-
spiciat proximum, sed in *Ie-
su Christo* adinvicem semper
diligite. Nihil sit in vobis,
quod possit vos partiri; sed
uniāmini Episcopo & præsi-
dentibus, in typum & do-
ctrinam incorruptionis.

Quemadmodum igitur
Dominus sine Patre nihil fe-
cit, unitus existens, neque
per seipsum neque per Apo-
stolos; sic neque vos sine E-
piscopo & Presbyteris ali-
quid operemini. Neque ten-
tetis rationabile aliquid ap-
parere proprie vobis: sed in

ἀλλήλοις προσώποις τὸ πᾶν πληθύν-
ει. θεάμεθα ἐν πίστι καὶ ἀγάπῃ, πα-
ραίνῳ ἐν ὁμονοίᾳ θεοῦ ὁπποῦν ἐξέ-
τε πάντα προσέσθην, προκαθήμενός τε
ἐπίσκοπος εἰς τὸ πᾶν θεοῦ, καὶ τῷ
πρεσβυτέρων εἰς τὸ πᾶν συνεδρεῖν τῷ
ἀποστόλῳ, καὶ τῷ διακόνῳ, ὅτι
ἐμοὶ γλυκυτάτων, πεπιστευμένων
διακονίαν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὃς περὶ
αἰώνων ᾤδοι πάτερ ἡμῶν, καὶ ἐν τέλει
ἐφάνη. πάντες ἐν ὁμοθυμαδόν θεοῦ
λατρώμετες, ἐν ἡρώεσσιν ἀλλήλοις,
καὶ μηδὲς ἑτέρου καὶ κληρονομίᾳ
τοῦ πλησίου, ἀλλ' ἐν Ἰησοῦ χριστῷ
ἀλλήλους διαπαντὶς ἀγαπάτε.
μηδὲν ἔστω ἐν ὑμῖν ὃ δυνήσεται ὑ-
μᾶς μερίσαι, ἀλλ' ἐν ἀσκήσει τῶν ἐπι-
σκοπῶν, καὶ τοῖς προκαθήμενοις
εἰς τὸ πᾶν καὶ διδασχῶ ἀφ' ἀρεσίας.

ὥστε πᾶν ὃ κυρίῳ ἀνδρὶ τῷ
πατρί εἰς ὃν ἐπίστα ἡνωμένοι
ᾤον, ὅτε δι' ἑαυτῶν, ὅτε διὰ τῶν ἀπο-
στόλων, ὅπως μηδὲ ὑμεῖς ἀνευ τῶν
ἐπισκόπων, καὶ τῶν πρεσβυτέρων,
μηδὲν προσποιεῖσθε. μηδὲ πηρεσύνετε
ἀλλοτρίαν τι φαλναδαὶ ἰδίᾳ ὑμῶν.
ἀλλ' ἐπὶ τῷ αὐτῷ μακρῷ
μακρῷ

μία θεία, ἡς νοῦς, μία ἐλπίς,
ἐν ἀγάπῃ, ἐν τῇ χαρᾷ τῇ ἀμώ-
μῃ. ἡς ὅτιν Ἰησοῦς Χριστός ὁ ἀμώ-
μον ὅθεν ὅτιν. πάντες ἔν ὡς εἰς
τὰν συντρέχετε Θεοῦ, ὡς ἐπὶ ἐν
Θυσιαστήριον, ὡς ἐπὶ ἓνα Ἰησοῦν
Χριστόν, ὃ ὁ ἑνὸς πατρὸς προελ-
θόντα, καὶ εἰς ἓνα ὄντα καὶ χωρή-
σαντα.

μηδὲ πλανᾶσθαι ὅτι ἐπεροδοξίαις,
μηδὲ μυθώμασιν τοῖς παλαίοις
ἀναφελέσιν ὄν. εἰ γὰρ μὴ χει-
ρὸν ἡγ' νόμον Ἰουδαϊσμοῦν ἔωμεν,
ὁμολογῶμεν ἔχειν μὴ εἰληφέ-
ναι. οἱ γὰρ θεότατοι προφήται ἡγ'
Χριστόν Ἰησοῦν ἔζησαν. διὰ τὸ τοῦ
ἐδιώχθησαν, ἐμπνεόμενοι ὑπὸ τοῦ
ἁγίου, εἰς τὸ πληροφο-
ρηθῆναι τὰς ἀποφθεύσας, ὅτι εἰς
Θεὸς ἔστιν ὁ φανερώσας ἑαυτὸν διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὅς
ὅτιν αὐτὸν λόγος αἰδίου, ἐκ
ἀπὸ σιγῆς προελθὼν, ὅς ἡγ'
πάντα ἐκτίσκειν τὰ πέμψαι
αὐτόν.

Εἰ ὅν οἱ ἐν παλαίοις προφῆμα-
τιν ἀνασχεφέντες εἰς καινότητα

idipsum una oratio, una de-
precatio, unus intellectus, u-
na spes, in charitate, in gau-
dio incoinquinato: quod est
Christus Iesus, quo melius ni-
hil est. Omnes ut in unum
templum concurrite Dei, ut
in unum altare; in unum *Ie-
sum Christum*, ab uno Patre
exeuntem, & in unum exi-
stentem & revertentem.

Non erretis extraneis opi-
nionibus, neque fabulis vete-
ribus, inutilibus existentibus.
Si enim usque nunc secun-
dū *Judaismum* vivimus: con-
fitemur gratiam non rece-
pisse. Divinissimi enim Pro-
phetæ secundum *Christum Ie-
sum* vixerunt. Propter hoc
& persecutionem passi sunt,
inspirati à gratia ipsius, ad
certificare imperfuasos, quo-
niam unus Deus est, qui ma-
nifestavit seipsum per *Iesum
Christum* filium ipsius: qui est
ipsum Verbum æternum, non
à silentio progrediens, qui
secundum omnia benepla-
cuit mittenti ipsum.

Si igitur in veteribus rebus
conversati, in novitatem spei
vene-

venerunt: non amplius fab-
batizantes, sed secundum
Dominicam viventes, in qua
& vita nostra orta est per
ipsum & mortem ipsius,
* quod quidam negant; per
quod mysterium accepimus
credere, & propter hoc su-
stinemus, ut inveniamur dis-
cipuli *Iesu Christi*, solius Do-
ctoris nostri. quomodo nos
poterimus vivere sine ipso?
cujus & Prophetæ discipuli
existentes, spiritu ipsum ut
Doctorem expectabant; &
propter hoc quod iuste ex-
pectabant, præsens suscita-
vit ipsos ex mortuis.

Non igitur non sentiamus
benignitatem ipsius. Si enim
nos persequatur secundum
quod operamur; non am-
plius sumus. Propter hoc,
discipuli ejus effecti, disca-
mus secundum Christiani-
smum vivere. Qui enim alio
nomine vocatur amplius ab
hoc, non est Dei. Deponite
igitur malum fermentum in-
veteratum & exacuens; &
transponite in novum fer-
mentū, qui est *Iesus Christus*.

ἐλπίδι τοῦ ἡλυθῶτος, μὴ κέπτομεθα
τίζοντες, ἀλλὰ καὶ περιπατοῦ-
μεν ζωῇ ζῶντες, ἐν ᾗ καὶ ἡ ζωὴ ἡμῶν
ἀνέτηλθεν δι' αὐτοῦ, καὶ τὸ θανάτου
αὐτοῦ, ὃν τινες ἀρνεῖνται, δι' ὅ μω-
σῆς ἐλάβομεν τὸ πνεῦμα, καὶ
διὰ τούτο ὑπομείνομεν ἵνα ἀρε-
θώμεν μαθηταὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ μό-
νῳ διδασκάλῳ ἡμῶν. πᾶς ἡμεῖς
δυνησόμεθα ζῆσαι χάρις αὐτοῦ, καὶ
οἱ περισφίηται μαθηταὶ οἱ ὄντες τῷ
πνεύματι ὡς διδασκαλὸν αὐτὸν
περσεδύοντες; καὶ διὰ τούτο ὃν δι-
καίως ἀνέμενον. παρεῖν ἠγάρεν
αὐτοὺς ἐκ νεκρῶν.

Μὴ ἐν ἀναισθησίᾳ τοῦ ἡμεῖς
τῷ αὐτοῦ. ἀντὶ τῆς ἡμᾶς μιμήσε-
ται καὶ τὰς περιστάσεων ἐν ᾗ ἐπι-
στρέψωμεν. διὰ τούτο μαθηταὶ αὐτοῦ
ζήλομεν μόσῳ τοῦ Χριστοῦ
σὺν τῇ. ὅς γὰρ ἄλλω ὀνόματι
καλεῖται πλεον τότε, ὅταν ᾖ τῷ
θεῷ. ὑπερέθετο ἐν τῷ κακῷ
ζύμῳ τῷ παλαιωθέντι καὶ
ἐνοξίζοντι, καὶ μεταβάλεθε
εἰς νέαν ζύμην, ὃ ᾖ τῷ Ἰησοῦ
Χριστῷ. ἀλλήλων ἐν αὐτῷ;

* Alii
quem

Marth 27.
52.

ἵνα μὴ διαφθαρεῖ τις ἐν ὑμῖν,
ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ ὀσμῆς ἐλεγχθήσετε.
ἀποτὸν ὅστιν χρεῖσιν Ἰησοῦν καλεῖν,
καὶ Ἰουδαίῳ. ὁ δὲ χριστιανισμὸς
ἐκ εἰς Ἰουδαϊσμὸν ἐπίσδυσεν,
ἀλλὰ Ἰουδαϊσμός ἐστι χριστιανι-
σμὸν, ὥς πάντα γλῶσσα πηδύ-
λασα εἰς θεὸν συνηχῇ.

ταῦτα ὁ ἀγαπητοί μου, ἐκ
ἐπει ἐγνων πῶς ἔξ ὑμῶν ὅπως
ἐχοῖας, ἀλλ' ὥς μικρότερον ὑ-
μῶν, θέλω περισφύλασσεσθαι ὑ-
μᾶς, μὴ ἐμπεσεῖν εἰς τὰ ἀγχιερᾶ
τοῦ κενουδοξίας, ἀλλὰ πεπληροφω-
ρεῖσθαι ἐν τῇ γνώσει, καὶ ταῖς πράξε-
σι, καὶ τῇ ἀναστάσει τῇ γενομένη ἐν και-
ρῷ τοῦ ἡγεμονίας Ποντίου Πιλάτου,
πεφυκέντα ἀληθῶς καὶ βεβαίως
ὑπὸ Ἰησοῦ χρεῖσιν τοῦ ἐλπίδι ὑ-
μῶν. ἥς ἐκτραπύσθαι μηδὲν ὑ-
μῶν ἔχουσιν.

ὁνομάσω ὑμῶν καὶ πάντα,
ἐάνπερ ἄξιόν ἐστι εἰ καὶ δεῖ
μαι, περὶ ἐναὶ τῶν λευμελῶν ὑμῶν
καὶ ἐμῶν. οἶδα ὅτι φουσιθε, Ἰη-
σοῦν καὶ χρεῖσιν ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς.
καὶ μάλλον ὅτι ἐν ἐπαινω ὑμᾶς.

Salvificemini in ipso, ut non
corrumpatur aliquis in vo-
bis, qui ab odore redargue-
mini. Inconveniens est *Iesum*
Christum perfari, & Iudaiza-
re. Christianismus enim non
in Iudaismum credidit, sed
Iudaismus in Christianismū:
ut omnis lingua credens in
Deum congregaretur.

Hæc autem, dilecti mei,
non quia cognovi aliquos ex
vobis sic habentes: sed, ut
minor vobis, volo præservari
vos, ut non incidatis in ha-
mos vanæ gloriæ: sed certi-
ficemini in nativitate & pas-
sione & resurrectione, facta
in tempore ducatus *Pontii*
Pilati: quæ facta sunt vere &
firmiter à *Iesu Christo* spe no-
stra, à qua averti nulli ve-
strum fiat.

Fruar vobis secundum
omnia; siquidem dignus
sim. Etsi enim ligatus sum;
ad unum solutorum de vo-
bis non sum. Novi quoniam
non inflamini: *Iesum* enim
Christum habetis in vobis-
metipsis. Et magis quando
utrique laudo vos, novi quo-
nam:

niam verecundamini: sicut scriptum est; quoniam *justus suis accusator.*

Studete igitur firmari in dogmatibus Domini & Apostolorum: ut omnia quaecunque facitis prosperentur, carne & spiritu, fide & charitate, in Filio & Patre & Spiritu Sancto, in principio & in fine, cum digne decantissimo Episcopo vestro, & digne complexa spirituali corona Presbyterii vestri, & eorum qui secundum Deum Diaconorum. Subjicimini Episcopo & adinvicem, ut *Christus* Patri secundum carnem, & Apostoli *Christo* & Patri & Spiritui: ut unio sit carnalis & spiritualis. Sciens quoniam Deo pleni estis, cōpendiose deprecatus sum vos. Mementote mei in orationibus vestris, ut Deo fruar; & ejus quæ in *Syria* Ecclesiæ, unde non dignus sum vocari. Superindigeo enim unita vestra in Deo oratione & charitate; in dignificari eam quæ in *Syria* Ecclesiam per Ecclesiam vestram irrorari.

οἶδα ὅτι ἐν ἑρέπῳ, ὡς γέγραπται, ὅτι ὁ δίκαιος ἐαυτὸν κατήρετο.

Σπουδάζετε ἐν βεβαιωθῶσαι ἐν τοῖς δόγμασιν τῶ κυρίου καὶ τῶ ἀποστόλων, ἵνα πάντα ὅσα ποιῇτε καὶ δοδαθῇτε σαρκὶ καὶ πνεύματι, πίστι, καὶ ἀγάπῃ, ἐν υἱῷ, καὶ πατρὶ, καὶ ἐν πνεύματι, ἐν ἀρχῇ καὶ ἐν τέλος, μετὰ τῷ ἀξιοπρεπεστάτῳ ἐπίσκοπῳ υἱῶν, καὶ ἀξιοπολίτῳ πνευματικῷ στεφάνῳ τῷ πρεσβυτέρῳ υἱῶν, καὶ τῇ καὶ θεῶν διακόνῳ, ὑποτάγητε τῷ ἐπίσκοπῳ καὶ ἀλλήλοις, ὡς ἰησοῦς χριστὸς τῷ πατρὶ καὶ στέλῃ, καὶ οἱ ἀπόστολοι τῷ χριστῷ καὶ τῷ πατρὶ, καὶ τῷ πνεύματι, ἵνα ἑνώσις ᾖ σαρκική τε καὶ πνευματική, εἰδὼς ὅτι θεὸς γέμετε, συντόμως παρεκάλειυσά υμᾶς, μνημονεύετε μου ἐν τῇ προσευχαίᾳ υἱῶν, ἵνα θεὸς ἐπιτύχω, καὶ ἵ ἐν συρείᾳ ἐκκλησίας, ὅθεν ἐκ ἀγίου εἰμι καλεῖσθαι. Ἐπιδοῦμαι γὰρ ἵ ἡνωμένης υἱῶν ἐν θεῷ προσευχῆς καὶ ἀγάπης εἰς τὸ ἀξιοθῆναι τιῶ ἐν συρείᾳ ἐκκλησίαν διὰ τὸ ἐκκλησίας υἱῶν δ' ἐρροδοῦναι.

Ἀσπάζονται ὑμᾶς ἑφίσοι
ἀπὸ Σμύρνης, ὅθεν καὶ γράφω ὑ-
μῖν, παρόντες εἰς δόξαν Θεοῦ, ὡς περ
καὶ ὑμεῖς, οἱ κατὰ πάντα με ἀνέσω-
σαν, ἅμα Πολυκάρῳ ὁπίσθω
Σμυρναίων. καὶ αἱ λοιπαὶ ἡ ἐκ-
κλησίαι ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ χριστοῦ Ἀ-
σπάζονται ὑμᾶς. ἔρχεται ἐν ὁ-
μοιοῖα Θεοῦ, κεκτημένοι διακρι-
τον πνεῦμα, ὅς ὤν Ἰησοῦς Χριστός.

Salutant vos *Ephesi à Smyr-
na* (unde & scribo vobis) prae-
sentes in gloriam Dei, quem
admodum vos: qui secundum
omnia me quiescere fece-
runt, simul cum *Polycarpo* E-
piscopo *Smyrnaorum*. Sed &
reliquae Ecclesiae in honore
Iesu Christi salutant vos. Va-
lete in concordia Dei: possi-
dentes inseparabilem spiri-
tum, qui est *Iesus Christus*.

Μ Α Γ Ν Η Σ Ι Ε Υ Σ Ι Ν .

Φ Ι Λ Α Δ Ε Λ Φ Ε Υ Σ Ι Ν

I G N A T I O S .

A D

PHILADELPHICOS.

Ἰγνάτιος ὁ καὶ Θεοφώρος, ἐκ-
κλησία Θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου
Ἰησοῦ Χριστοῦ τῇ ἑσθ- ἐν Φιλα-
δεφίᾳ τῇ Ἀσίας, ἐλεημένος
καὶ ἐδωραμένος ἐν ὁμοιοῖα Θεοῦ,
καὶ ἀγαλλιωμένος ἐν τῇ πατρὶ
τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἀδιαλείτως,
ἐν τῇ ἀναστάσει αὐτοῦ πεπληρο-
φορημένος ἐν παντί ἐλπίδι, ἣν
ἀσπάζομαι ἐν αἵματι Ἰησοῦ

*Ignatius, qui & Theophorus,
Ecclesiae Dei Patris & Iesu
Christi, quae est in Philadel-
phia Asia, habenti propitia-
tionem, & firmata in con-
cordia Dei, & exultanti in
passione Domini Iesu Chri-
sti inseparabiliter, & in re-
surrectione ipsius certifica-
ta, in omni misericordia:*
quam saluto in sanguine Ie-

5

su Christi, qui est gaudium aeternum, & incoinquinatum, maxime si in uno sumus cum episcopo, & eis qui cum ipso Presbyteris & Diaconis, manifestatis in sententia Iesu Christi, quos secundum propriam voluntatem firmavit in firmitudine * sancti spiritus ipsius.

* Alii sancto ipsius spiritu.

Quem Episcopum cognovi non à seipso, neque per homines possedisse administrationem in commune convenientem, neq; secundum inanem gloriam, sed in charitate Dei Patris & Domini Iesu Christi. Cujus obstupui mansuetudinem; qui silens plura potest his qui vana loquuntur. Concordes enim estis mandatis, ut chordis cithara. Propter quod beatificat mea anima eam quæ in * Domini ipsius sententiam; cognoscens virtuosam & perfectam existentem, immobile ipsius & inirascibile in omni mansuetudine Dei viventis.

* Domini.

χειρῶ, ἥτις ἔστιν χεὶρ αἰώνιος καὶ ἀσφαιμον, μάλιστα ἐὰν εἴη ἐν ᾧ σὺν ταῖς ἐπισκόποις, καὶ τοῖς σὺν αὐταῖς πρεσβυτέροις, καὶ διακόνους ἀποδεδογμένοις ἐν γνώμῃ Ἰησοῦ χειρῶ, ὅς ἐστι τὸ ἴδιον δέλημα ἐστράξεν ἐν βεβαιώσει, ταῖς ἀγίαις αὐτῶ πνεύματι.

Οὗτον ἐπίσκοπον ἔγνων ἐκ ἑαυτῶ, ὃς δὲ δι' ἀνθρώπων κεκτῆσθαι τὴν διακονίαν, τὴν εἰς τὸ κοινὸν ἀνήκονσαν, ὃς δὲ καὶ κενοδοξίαν, ἀλλ' ἐν ἀγάπῃ θεῷ πατέρας καὶ κυρίου Ἰησοῦ χειρῶ, καὶ ἀπαπέπληγμαι τὴν ἐπιτέλειαν, ὅς σὺν πλείονα δύναται ἢ μάλιστα λαλῆσαι. συνδεδεμένοι γὰρ ἐντολαῖς, ὡς χορδαῖς κιθάρας. διὸ μακαρίζει με ψυχὴ τὴν εἰς θεὸν αὐτῶ γνώμῃ, ἐπηγνὼς ἐνάρετον καὶ τελείαν ἔσαν, τὸ ἀκίνητον αὐτῶ καὶ τὸ ἀόρητον αὐτῶ ἐν πόσει ἐπιτελείας θεῷ ἑωῖ. τέκνα.

ἐν φωτίς, ἀληθείας, φάυτε τὴν
μερισμὸν, ταῖς κακοδιδασκα-
λίας ὅπως ὁ ποιμὴν ὅσιν, ὡς
ὡς πρέβεται ἀκολοθεῖτε. πολλοὶ
γὰρ λύκοι ἀξιοῦσιν ἡδυνῇ κακῇ
αἰχμαλωτίζουσιν τὰς θεοδού-
λους, ἀλλ' ἐν τῇ ἐνότητι ὑμῶν
ὅχι ἔχουσιν τόπον.

Ἀπέχεσθε τῶν κακῶν βοτάνων,
ἀστίνων καὶ γαργαῖ Ἰησοῦς Χριστός,
διὰ τὸ μὴ εἶναι αὐτοὺς φυτὰν πα-
τερὸς. ὅχι ὅτι παρὰ ὑμῶν μερισμὸν
εἴρεται, ἀλλ' ἀπειδύλισμὸν. ὅσοι
γὰρ θεοὶ εἰσὶν καὶ Ἰησοῦς Χριστός, ὅσοι
μετὰ τῶν ἐπισκόπων εἰσὶν καὶ ὅσοι ἄν
μετανοήσαντες ἔλθωσιν ἐπὶ τὴν ἐνό-
τητα τῇ ἐκκλησίᾳ, ὅσοι θεοὶ ἔσονται,
ἵνα εἰσὶν καὶ Ἰησοῦς Χριστὸν
ζῶντες. μὴ πλανᾶσθε ἀδελφοί,
καὶ εἴ τις χρίζοντι ἀκολοθεῖ, βα-
σιλείαν θεοῦ καὶ κληρονομίαν. εἴ τις
ἐν ἀλλοτρίᾳ γνώμῃ περιπατεῖ,
τὸ παρὰ τὸν θεὸν καὶ συγκοινωνεῖται.

Σωσθεῖτε ἐν μιᾷ διχαρι-
στία χρῆσθαι, μία γὰρ σάραξ τῆς κυ-
ρεῖς ὑμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐν
ποτήριον εἰς ἓνα σὺν τῇ ὁμαλῇ

Filii igitur lucis, veritatis, fu-
gite partitionem, & malas
doctrinas : ubi autem Pastor
est, illic ut oves sequimini.
Multi enim lupi fide digni
delectatione mala captivant
in Deum cursores : sed in u-
nitate vestra non habent lo-
cum.

Recedite à malis herbis,
quas non colit *Iesus Christus* :
propter non esse ipsas plan-
tationem Patris. Non quo-
niam apud vos partitionem
inveni ; sed abstractionem.
Quotquot enim Dei sunt &
Iesu Christi, isti cum * ipso
sunt : & quotquot utique
poenitentes veniunt in unita-
tem Ecclesiæ, & isti Dei
erunt ; ut sint secundum *Ie-
sum Christum* viventes. Non
erretis, fratres mei. Si quis
schisma facientem sequitur,
regnum Dei non hæreditat :
si quis in aliena sententia cir-
cumambulat, iste passioni
non concordat.

Studete igitur una gratia-
rum actione uti. Una enim
caro Domini nostri *Iesu Chri-
sti*, & unus calix in unionem
sanguis-

* Episco-
po.

sanguinis ipsius, unum altare, & unus Episcopus, cum Presbyterio & Diaconis confervis meis: ut quod facitis, secundum Deum faciatis.

Fratres mei, valde effusum diligens vos, & superexultans corroboro vos: non ego autem, sed *Iesus Christus*, in quo vinctus timo magis, ut adhuc imperfectus. Sed oratio vestra me perficiet, ut in qua hæditate propitiationem habuerō, potiar; confugiens Evangelio ut carni *Iesu*, & Apostolis ut Presbyterio Ecclesiæ. Sed & Prophetas diligamus; propter & ipsos in Evangelium annunciasse, & in *Christum* sperare, & ipsum expectare: in quo & credentes salvati sunt, in unitate *Iesu Christi* existentes digne dilecti, & digne admirabiles sancti, à *Iesu Christo* testificati & connumerati in Evangelio communis spei.

Si autem Iudaïsmum interpretetur vobis, non audiat is ipsum. Melius est enim à viro circumcisionem ha-

αὐτῷ. ἐν θυσιάζειον ὡς εἰς ὑπὸ σκοποῦ, ἅμα τὰ πρεσβυτερίῳ καὶ διακόνοις τοῖς συνδούλοις μὲν, ἵνα ὁ ἐὰν προσήτε καὶ θεὸν προσήτε.

Ἀδελφοί μου, λίαν ἀκνέχουμαι ἀγαπῶν ὑμᾶς, καὶ ὑπεραγαλλόμην. ἀσφαλίζομαι ὑμᾶς. ἐν ἐγὼ ἢ, ἀλλ' Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν ᾧ δεδεμένον φοβέμαι μᾶλλον ὥς ἐτι ἂν ἀνέστη. ἀλλ' ἡ προσευχὴ ὑμῶν εἰς θεὸν με ἀπαρτίσκει, ἵνα ἐν ᾧ κλήρω ἐλέχθω, ὑπὸ τῷ Χρῆστος, προσφυγὼν τῷ διαγγελίῳ ὡς παρεκλήσας, καὶ τοῖς ἀποστόλοις ὡς πρεσβυτερίῳ ἐκκλησίας. καὶ τὰς προσφύτας ἡ ἀγαπῶμεν, διὰ τὸ καὶ αὐτὸς εἰς τὸ διαγγελίον κατηγγελέσθαι, καὶ εἰς αὐτὸν ἐλπίσθαι, καὶ αὐτὸν ἀναμνησθῆναι. ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσώθησαν ἐν ἐνότῃ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅντες ἀξιοκαταπτοὶ καὶ αξιοθαύμαστοι ἄνθρωποι, ὑπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ μεμαρτυρημένοι, καὶ συνηριθμημένοι ἐν τῷ διαγγελίῳ τῆς κοινῆς ἐλπίδος.

Ἐὰν δέ τις Ἰουδαίῳ μὲν ἐρμενεύῃ ὑμῖν, μὴ ἀκούετε αὐτοῦ. ἀμείνονος γὰρ ὅστις παρὰ ἀνθρώπου ἐπιτομὴν ἔχοντος

ἔχοντες χειρισμὸν ἀκούειν, ἢ
 παρὰ ἀκρεβύς Ἰουδαϊσμοῦ. ἐὰν
 ὁ ἀμφοτέρωθεν ὡς Ἰησοῦς χειρὶς
 μὴ λαλῶσιν, ὅτοι ἐμοὶ σὺ λαλῶσιν
 ἐν τάφοις νεκρῶν, ἐφ' οἷς γέγραπται
 μόνον ὀνόμαϊ ἀνθρώπων. φοβέ-
 στε ἐν ταῖς κακοτεχνίαις, καὶ ἐνέ-
 δρας τῶν ἀρχόντων τῶν αἰῶνων τῶ-
 ντα, μήποτε θλιβείτε τῇ γνώμῃ
 αὐτῶν ἐξαθενήσῃτε ἐν τῇ ἀγάπῃ.
 ἀλλὰ πάντες ἐπὶ τὸ αὐτὸ γίνεσθε
 ἐν ἀμερίσῳ καρδίας. Δύχαρις δὲ
 ὁ παρ' Θεοῦ μου, ὅτι εὐσυνείδητος
 εἰμι ἐν ὑμῖν, καὶ οὐκ ἔχει τις καυ-
 χήσασθαι ὅτι λάθρα, ὅτι φανε-
 ρῶς, ὅτι ἐβάρυνσα τινὰ ἐν μικρῷ,
 ἢ ἐν μεγάλῳ, καὶ πᾶσι ὃ ἐν οἷς ἐλά-
 λησα, δύχομαι ἵνα μὴ εἰς μαρ-
 τυρίον αὐτοῦ κτήσωνται.

Εἰ γὰρ καὶ κατὰ σάρκα μετίνες
 ἠθέλησαν πλανῆσαι, ἀλλὰ τὸ
 πνεῦμα ὁ πλανᾶται, ἀπὸ Θεοῦ ὄν.
 οἶδεν γὰρ πόθεν ἔρχεται, καὶ ὡς
 ὑπάγει, καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει.
 ἐκκαλύπτει μετὰ τοῦ ἀν. ἐλάλῃ

guit. Clamavi in intermedio existens; locutus sum magna
 voce,

bente Christianismum audi-
 re, quam ab habente præpu-
 tium Iudaismum. Si autem
 utrique de *Iesu Christo* non
 loquantur, isti mihi colum-
 næ sunt & sepulchra mor-
 tuorum; in quibus scripta
 sunt solum nomina homi-
 num. Fugite igitur malas ar-
 tes, & insidias Principis seculi
 hujus: ne fortè tribulati sen-
 tentia ipsius, infirmemini in
 Charitate. Sed & omnes in
 idipsum fiatis, in impartibili
 corde. Gratias autem ago
 Deo meo, quoniam bonam
 habens conscientiam ego
 sum in vobis; & non habet
 aliquis gloriari, neque occul-
 tē neque manifestē, quoni-
 am gravavi aliquem in parvo
 vel in magno. Sed omnibus
 in quibus locutus sum oro,
 ut non in testimonium ip-
 sum possideant.

Si enim & secundum car-
 nem me quidam voluerant
 seducere: sed Spiritus non
 seducitur, à Deo existens.
 Novit enim unde venit, &
 quò vadit, & occulta redar-

voce, Dei voce: *Episcopo attendite, et Presbyterio, et diaconis.* Quidam autem suspicati sunt me, ut præscientem divisionem quorundam, dicere hæc: testis autem mihi in quo vinctus sum, quia à carne humana non cognovi. Spiritus autem prædicavit, dicens hæc: *Sine Episcopo nihil faciatis. Carnem vestram, ut templum Dei, servate. Unitatem diligite: divisiones fugite. Imitatores estote Iesu Christi, ut & ipse Patris ipsius.*

Ego quidem igitur proprium faciebam, ut homo in unitatem perfectus. Ubi autem divisio est & ira, Deus non habitat. Omnibus igitur prænitentibus dimittit Deus; si præniteant in unitatem Dei & concilium Episcoporum. Credo gratiæ *Iesu Christi*, qui solvet à vobis omne vinculum. Deprecor autem vos, nihil secundum contentionem facere, sed secundum *Christi* disciplinam. Quia audiivi quosdam dicentes; quoniam si non in veteribus invenio, in Evangelio

μεγάλη φωνή. τῷ ἑπισκόπῳ προσέχετε, καὶ τῷ πρεσβυτερίῳ, καὶ διακόνοις. οἱ ὅτι ὑποπτεύσαντές με ὡς πρεσβύτερον τῶν πινῶν λέγον τὰς τα. μαρτυρῶ δὲ μοι ἐν ᾧ δέδεμαι, ὅτι ἀπὸ σαρκὸς ἀνθρώπου ἐκ ἐγνων. τὸ δὲ πνεῦμα ἐκήρυξεν λέγον τὰς τα. χωρὶς τοῦ ἑπισκόπου μηδὲν ποιεῖτε. τὴν σάρκα καὶ ὑμῶν ὡς ναὸν θεοῦ τηρεῖτε. τὴν ἑνωσιν ἀγαπάτε, τὰς μερισμὰς φεύγετε, μιμηταὶ γίνεσθε Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς καὶ αὐτὸς τῷ πατρὶ ἐστὶν ὡς.

Ἐγὼ μὲν ἐν τῷ ἰδίῳ ἐπιούῳ, ὡς ἀνθρώπῳ εἰς ἑνωσιν κατηρτισμένος. οὐδὲ μερισμὸς ἐστὶν καὶ ὁρμή, θεὸς δὲ κατοικεῖ. πάντες ἐν μετανοῶσιν ἀφ' ἡμῶν ὁ κύριος, ἐὰν μετανοήσωσιν εἰς ἐνότητά θεοῦ, καὶ συνέσειον τῷ ἑπισκόπῳ. πιστῶ τῇ χάριτι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅς λύσει ἀφ' ὑμῶν πάντα δεσμὸν. ὁδοκαλῶ δὲ ὑμᾶς μηδὲν κατ' ἐριθείαν περιστῆναι, ἀλλὰ κατὰ χρῆσιν Χριστομαθίαν. ἐπεὶ ἤκουσα πινῶν λεγόντων, ὅτι ἐὰν μὴ εἴη τοῖς ἀρχαίοις δόξα, εἰ τῷ διαγγελίῳ δὲ πιστῶ. καὶ λέγον-

λέγοντός μου αὐτοῖς, ὅτι ἡ γρά-
ψαι, ἀπεκρίθησαν μοι, ὅτι πρέ-
κειται. ἐμοὶ ἡ ἀρχὴ ἔστιν
Ἰησοῦς Χριστός, τὰ ἀδύτητα ἀρ-
χὴν, ὁ σωτὴρ αὐτῶν καὶ ὁ δα-
ταίτης, καὶ ἡ ἀνάστασις αὐτῶν,
καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτῶν, ἐν οἷς
ἠλώεσθαι τῇ περὶ δόξης ὑμῶν δι-
καιωθῆναι.

Καλοὶ καὶ οἱ ἱερεῖς, κρείσσον ἢ
ὁ ἀρχιερεὺς ὁ πεπεσθυμένους τὰ
ἄλλα τῶν ἁγίων, ὅς μόνους πεπύ-
σθαι τὰ κρυπτά τῶν θεῶν. αὐτοὺς
ἀνδρῶν τῶν πατέρων, δι' ἧς εἰσέρχον-
ται Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰα-
κώβ, καὶ οἱ περὶ φῆται, καὶ οἱ ἀπό-
στολοι, καὶ ἡ ἐκκλησία. πάντα
ταῦτα εἰς ἐνόητον θεῶν. ἐξαίρετον
δὲ τι ἔχει τὸ εὐαγγέλιον, τὴν πα-
ροῖαν τῶν κυρίων ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, τὸ πάθος αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀνά-
στασιν. οἱ γὰρ ἀγαπῶντες περὶ φῆται
κατήγγελλαν εἰς αὐτόν. τὸ ἡ
εὐαγγέλιον ἀπέρισμα ἔστιν ἀ-
φθαρσίας. πάντα ὁμοῦ καλὰ ἔστιν,
ἐὰν ἐν ἀγάπῃ πιστεύετε.

Ἐπεὶ ἡ κατὰ τὴν περὶ δόξης,

non credo: & dicente me
ipsis, quoniam scriptum est;
responderunt mihi, quoniam
præjacet. Mihi autem prin-
cipium est *Iesus Christus*;
inapproximabilia principia
crux ipsius & mors, & resur-
rectio ipsius, & fides quæ
per ipsum: in quibus volo in
oratione vestra justificari.

Boni & Sacerdotes, me-
lius autem Princeps Sacer-
dotum; cui credita sunt san-
cta sanctorum, cui soli cre-
dita sunt occulta Dei: qui
ipse est janua Patris, per
quam ingrediuntur *Abraham*
& *Isaac* & *Jacob*, & Prophetæ,
& Apostoli, & Ecclesia. O-
mnia hæc in unitatem fidei.
Præcipuum autem aliquid
habet Evangelium, præsen-
tiam Salvatoris Domini no-
stri *Iesu Christi*, passionem
ipsius, & resurrectionem.
Dilecti enim Prophetæ an-
nunciaverunt in ipsum: E-
vangelium autem * perfe-
ctio est incorruptionis. O-
mnia simul bona sunt, si in
charitate creditis.

* Alii per-
fæ.

Quia secundum oratio-
nem

nem vestram, & secundum viscera misericordiæ quæ habetis in *Christo Iesu*, annunciatum est mihi, pacem habere Ecclesiam, quæ est in *Antiochia Syria*: decens est vos, ut Ecclesiam Dei, ordinare Diaconum ad intercedendum illic Dei intercessionem; in congaudere ipsis in idipsum factis, & glorificare nomen. Beatus in *Iesu Christo*, qui dignificabitur tali ministratone: & vos glorificabimini. Volentibus autem vobis non est impossibile, pro nomine Dei; ut & quædam propinquæ Ecclesiæ miserunt Episcopos, quædam autem Presbyteros & Diaconos.

De *Philone* autem Diacono, à *Cilicia* viro, testimoniū habente, qui & nunc in verbo Dei ministrat mihi cum *Reo*, *Agathopode* viro electo, qui à *Syria* me sequitur, abrenuncians seculo; qui & testificantur vobis: & ego Deo gratias ago pro vobis, quoniam recepistis ipsos; ut & vos Dominus. Qui autem

ὑμῶν καὶ τὰ σπλάγχνα ἃ ἔχετε ἐν χερσὶ Ἰησοῦ, ἀπηγέλη μοι εἰρηνοῦν τιῶ ἐκκλησίαν τιῶ ἐν Ἀντιοχείᾳ τῇ Συρίας, πρέπον ὅτιν ὑμῶν, ὡς ἐκκλησία θεοῦ, χειροτονῆσαι διάκονον εἰς τὸ πρεσβεῦσαι ἐκᾷ θεῷ πρεσβεῖαν. εἰς τὸ συγαρῆναι αὐτοῖς ὅτι τὸ αὐτὸ θυομῆλοις, καὶ δοξάσαι τὸ ὄνομα. μακάριοι ἐν Ἰησοῦ χερσὶ ὅς καταξιώθῃσεται τῇ τοιαύτης διακονίας, καὶ ὑμεῖς δοξαδῆσεσθε. ἤλθον ἢ ὑμῶν ἐκ ἐν ἀδύνατον ὑπὲρ ὀνομασθῆναι θεῷ, ὡς καὶ αἱ ἔγγραφα ἐκκλησίαι ἐπεμψαν ἑπισκόπους, αἱ ἢ πρεσβυτέρους, καὶ διακόνους.

περὶ ἢ φίλων τῶ διακόνος ἀπὸ Κιλικίας ἀνδρὸς μεμαρτυρημένους, ὅς καὶ νῦν ἐν λόγῳ θεῷ ὑπηρετεῖ μοι ἅμα πῆρ Ἀγαθὸπιδι ἀνδρὶ ἐκλεκτῷ, ὅς ἀπὸ Συρίας μοι ἀκολοθεῖ ἀποταξάμενον τὰ βίβρα, οἱ καὶ μαρτυροῦσιν ὑμῶν, καὶ τὰ θεῷ διχαρῶν ὑπὲρ ὑμῶν, ὅτι ἐδέξατο αὐτούς, ὡς καὶ ὑμεῖς ὁ κύριος. οἱ ἢ ἀπ-

μάσαντες αὐτοὺς λυτρωθέντων ἐν
τῇ χάριτι τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ. ἀσπά-
ζεται ὑμᾶς ἡ ἀγάπη τῶν ἀδελφῶν
τῶν ἐν Τρωάδι, ὁ δὲν καὶ γράφω ὑμῖν
διὰ βρέξεως πεμφθέντος· ἅμα
ἐμοὶ ἀπὸ Ἐφεσίων, καὶ Σμυρ-
ναίων, εἰς λόγον τιμῆς. τιμᾶσι
αὐτοὺς ὁ κυρίως Ἰησοῦς Χριστός,
εἰς ὃν ἐλπίξασιν σαρκὶς, ψυχῇ,
πίσει, ἀγάπῃ, ὁμονοίᾳ. ἔβρωθε
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῇ κοινῇ ἐλπίδι
ἡμῶν.

inhonoraverunt ipsos, libe-
rentur in gratia *Iesu Christi*.
Salutat vos charitas multo-
rum qui in *Troade*: unde &
scribo vobis per *Burrum*, mis-
sum mecum ab *Ephesus* &
Smyrnais in verbum honoris.
Honoret & ipsos Dominus
Iesus Christus; in quem spe-
rent carne, anima, spiritu, fi-
de, charitate, concordia.
Valete in *Christo Iesu*, com-
muni spe nostra.

✠ Ι Α Α Δ Ε Α Φ Ε Υ Σ Ι Ν Ι Γ Ν Α Τ Ι Ο Σ .

Τ Ρ Α Λ Λ Ι Α Ν Ο Ι Σ .

AD TRALLESIOS.

Ἰγνάτιος ὁ καὶ Θεοφόρος, ἡγα-
πημένη διὰ πατρὸς Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ ἐκκλησίᾳ ἀγά, τῇ Ἐκκλ
ἐν Τρᾷλεσι καὶ Ἀσίᾳ,
καλετῇ, καὶ ἀξιοῦται, εἰρη-
νείᾳ, ἐν σαρκί καὶ αἵματι,
τῇ πατρὶς Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῇ ἐλ-
πίδι ἡμῶν, ἐν τῇ εἰς αὐτὴν
ἀναστάσει, καὶ ἀσπαζομαι ἐν

Ignatius qui & Theophorus,
dilecta Deo Patri *Iesu Chri-*
sti Ecclesia sancta, existenti
in Trallesis Asia, electa &
Deo digna; pacem habenti in
carne & sanguine & passio-
ne Iesu Christi, spei nostra,
in ea quae in ipsum resurre-
ctione: quam & saluto in
pleni-

plenitudine, in Apostolico
charactere, & oro plurimi-
mum gaudere.

τὰς πληρώματι, ἐν Ἀποστο-
λικῷ χαρακτῆρι, καὶ ὅχραι
πλεῖστα χαλερῶν.

INcoinquinatam mentem
& inseparabilem in susti-
nentia cognovi vos habentes, non secundum usum, sed
secundum naturam: quem-
admodum ostendit mihi *Polybius* Episcopus vester, qui
advenit, voluntate Dei &
Iesu Christi, in *Smyrna*; & sic
mihi congavifus est vincto
in *Christo Iesu*, ut ego omnem
multitudinem vestram in i-
pso specularer. Recipiens
igitur eam, quæ secundum
Deum, æquanimitem per
ipsum, gloriatus sum inven-
niens vos, ut cognovi, imita-
tores Dei.

Quum enim Episcopo sub-
jecti estis ut *Iesu Christo*, vi-
demini mihi non secundum
homines viventes, sed secun-
dum *Iesum Christum*; propter
vos mortuum, ut credentes
in mortem ipsius, mori effu-
giatis. Necessarium igitur
est, quemadmodum facitis,
sine Episcopo nihil operari

Aῶμον διάνοιαν, καὶ ἀδιά-
κριτον ἐν ὑπομονῇ ἔγνων
ὑμᾶς ἔχοντας, ὃ καὶ χρεῖν,
ἀλλὰ καὶ φρίσιν, καὶ δὲ ἐδ-
λασέν μοι πολὺτερον ὁ ὁπίσκο-
πος ὑμῶν, ὃς παρελήετο δελή-
ματι δεῖν καὶ Ἰησοῦ χριστοῦ ἐν σμύρ-
νῃ, καὶ ἕτως μοι συνεχάρη διδ-
μῶν ἐν Ἰησοῦ χριστῷ, ὥστε με τὶ
πάντων πλεονέχει ὑμῶν ἐν αὐτῷ δεῖν
εἶναι. ἀποδεξάμενος ἐν τῷ καὶ
θεῷ δύνοισιν δι' αὐτῶν, ἔδοξα δ-
εῶν ὑμᾶς ὡς ἔγνων μηδὲν ὁ-
ντας δεῖν.

ὅτι ἂν γὰρ τὰς ὁπίσκοπος ὑ-
ποτάσσεσθε ὡς Ἰησοῦ χριστῷ,
φαίνεσθε μοι ὡς καὶ ἀνθρώπων
ζῶντες, ἀλλὰ καὶ Ἰησοῦν χριστόν,
ὃ δι' ὑμᾶς ἀποθανόντα, ἵνα π-
σθύσαντες εἰς τὸ θάνατον αὐτοῦ,
τὸ ἀποθανεῖν ἐκφύγητε. ἀ-
γκαῖον ἐν ἔσιν, ὥστε ποιῆτε
ἀντὶ τῶ ὁπίσκοπος μηδὲν πρὸς

μάσαντες αὐτοὺς λυτρωθέντων ἐν
τῇ χάριτι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἀσπάζε-
ται ὑμᾶς ἡ ἀγάπη τῶν ἀδελφῶν
τῶν Τρωάδι, ὅθεν καὶ γράφω ὑμῖν
διὰ Βέρρεος πεμφθέντος. ἅμα
ἐμοὶ ἀπὸ Ἐφεσίων, καὶ Σμυρ-
ναίων, εἰς λόγον τιμῆς. τιμᾷ
αὐτοὺς ὁ κυρίως Ἰησοῦς Χριστός,
εἰς ὃν ἐληψεν σὰρκι, ψυχῇ,
πίσει, ἀγάπῃ, ὁμονοίᾳ. ἐρέω δε
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῇ κοινῇ ἐλπίδι
ἡμῶν.

inhonoraverunt ipsos, libe-
rentur in gratia *Iesu Christi*.
Salutat vos charitas multo-
rum qui in *Troade*: unde &
scribo vobis per *Burrum*, mis-
sum mecum ab *Ephesiis* &
Smyrnaeis in verbum honoris.
Honoret & ipsos Dominus
Iesus Christus; in quem spe-
rent carne, anima, spiritu, fi-
de, charitate, concordia.
Valete in *Christo Iesu*, com-
muni spe nostra.

✠ Ι Α Α Δ Ε Α ✠ Ε Υ Σ Ι Ν Ι Γ Ν Α Τ Ι Ο Σ .

Τ Ρ Α Λ Λ Ι Α Ν Ο Ι Σ .

AD TRALLESIOS.

Ἰγνάτιος ὁ καὶ Θεοφόρος, ἡγα-
πημένην θεῷ πατρὶ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ ἐκκλησίαν ἀγίαν, τῇ Ἑσχῇ
ἐν Τρῳάδι καὶ Ἀσίᾳ,
ἐκλεκτῇ, καὶ ἀξιοθέῳ, εἰρη-
νεύσῃ, ἐν σαρκί καὶ αἵματι,
τῇ πατρὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῇ ἐλ-
πίδι ἡμῶν, ἐν τῇ εἰς αὐτὸν
ἀναστάσει, ἣν ἀσπάζομαι ἐν

Ignatius qui & Theophorus;
dilecta Deo Patri Iesu Chri-
sti Ecclesia sancta, existenti
in Trallesis Asia, electa &
Deo digna; pacem habenti in
carne & sanguine & passio-
ne Iesu Christi, spei nostrae,
in ea qua in ipsum resurre-
ctione: quam & saluto in
pleni-

*plēnitudine, in Apostolico
charactere, & oro plurimi-
mum gaudere.*

INcoinquinatam mentem
& inseparabilem in susti-
nentia cognovi vos habentes, non secundum usum, sed
secundum naturam: quem-
admodum ostendit mihi *Polybius* Episcopus vester, qui
advenit, voluntate Dei &
Iesu Christi, in *Smyrna*; & sic
mihi congavifus est victo
in *Christo Iesu*, ut ego omnem
multitudinem vestram in i-
pso specularer. Recipiens
igitur eam, quæ secundum
Deum, æquanimittatem per
ipsum, gloriatus sum inve-
niens vos, ut cognovi, imita-
tores Dei.

Quum enim Episcopo sub-
jecti estis ut *Iesu Christo*, vi-
demini mihi non secundum
homines viventes, sed secun-
dum *Iesum Christum*; propter
vos mortuum, ut credentes
in mortem ipsius, mori effu-
giatis. Necessarium igitur
est, quemadmodum facitis,
sine Episcopo nihil operari

ταῖς πληρώματι, ἐν Ἀποστολι-
κῷ χαρακτῆρι, καὶ ὁρῶμαι
πλεῖστα χαλεπῶν.

Αμαμον δάνοϊαν, καὶ ἀδιά-
κριτον ἐν ὑπομονῇ ἔγνω
ὑμᾶς ἔχοντας, ὅτι καὶ χρεῖσιν,
ἀλλὰ καὶ φύσιν, καθὼς ἐδή-
λωσέν μοι πολὺς οὗτος ἑπισκο-
πὸς ὑμῶν, ὃς παρεχέτο δειλῆ-
ματι τοῦ καὶ Ἰησοῦ χριστοῦ ἐν σμύρ-
νῃ, καὶ ἕως μοι συνεχάρη δι-
δύκῃ ἐν Ἰησοῦ χριστῷ, ὥστε με τὴν
πάντων πλῆθος ὑμῶν ἐν αὐτῷ δε-
ῖναι. ἀποδεξάμενος ἐν τῷ καὶ
θεῷ δάνοϊαν δι' αὐτῆς, ἔδοξα δι-
εῖν ὑμᾶς ὡς ἔγνω μνηστὴς ὁ-
ντας θεοῦ.

ὅτι ἂν γὰρ ἑπισκοπῶν ὑ-
ποτάσσεσθε ὡς Ἰησοῦ χριστῷ,
φαίνεσθε μοι ὅτι ἀνδράπινον
ζῶντες, ἀλλὰ καὶ Ἰησοῦν χριστόν,
ὃ δι' ὑμᾶς ἀποθανόντα, ἵνα πι-
σῶσαντες εἰς τὸ θάνατον αὐτοῦ,
τὸ ἀποθανεῖν ἐκφυγίτε. ἀνα-
γκαῖον ἐν ἔσθῃ, ὥστε ποιῆτε
ἀντὶ τοῦ ἑπισκόπου μηδὲν πρὸς-
σῆν.

σὴν ὑμᾶς. ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι καὶ
ταῖς πρεσβυτερίαις, ὡς τοῖς Ἀπο-
στόλοις Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ ἐλπίδι
ἡμῶν, ἐν ᾧ διάγοντες διρεθισώ-
μεθα. οἳ εἰ καὶ τὰς διακόνους
ὄντας μυστήριον Ἰησοῦ Χριστοῦ
πάντα τρέπιν πᾶσιν ἀρέσκῃν. ὅ
καὶ βρωμάτων καὶ ποτῶν εἶσιν διά-
κονοι, ἀλλ' ἐκκλησίας θεοῦ ὑπηρε-
ταί. ὅλον ἔν αὐτοὺς φυλάσσεσθαι
τὰ ἐγκλήματα ὡς πῦρ.

Ομοίως πάντες ἐντρέπεσθαι
οὖσαν τὰς διακόνους ὡς Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, ὡς καὶ τῷ ἐπίσκοπον, ὅτι υἱὸν
τοῦ πατρὸς. τὰς δὲ πρεσβυτέρους ὡς
συνέδριον θεοῦ, καὶ ὡς σύνδεσμον
ἀποστόλων. χωρὶς τούτων ἐκκλησία
ὁ καλεῖται. ὧς ὅν πέψομαι
ὑμᾶς ὅπως ἔχειν. τὸ καὶ ἐξεμ-
πλάριον τῷ ἀγαπῆς ὑμῶν ἔλαβον,
καὶ ἔχω μετ' ἐμαυτοῦ, ἐν ταῖς ἐπι-
στολαῖς ὑμῶν, ὅτι αὐτὸ τὸ κατὰ σῶμα
μεγάλῃ μαρτυρίᾳ. ἡ δὲ χάρις
αὐτῆς δύναμις. ὃν λογιζομαι καὶ
τὰς ἀδελφάς ἐντρέπεσθαι. ἀγα-
πῶντας ὡς ὁ φείδεται ἐαυτῶν
καὶ ἐν δυνάμει γράφειν.

vos : sed subijci & Presbyte-
rio ut Apostolis *Iesu Christi*
spei nostræ ; in quo conver-
santes inveniamur. Oportet
autem & Diaconos, ministros
existentes mysteriorum *Iesu*
Christi, secundum omnem
modum omnibus placere.
Non enim ciborum & po-
tuum sunt ministri ; sed Ec-
clesiæ Dei Ministri. Oppor-
tunum igitur vos observare
accusationes, ut ignem.

Similiter & omnes reve-
reantur Diaconos, ut man-
datum *Iesu Christi* ; & Episco-
pum, ut *Iesum Christum*, exi-
stentem filium Patris ; Pre-
sbyteros autem, ut concilium
Dei & conjunctionem Apo-
stolorum. Sine his Ecclesia
non vocatur. De quibus sua-
deo vos sic habere. Exem-
plarium enim charitatis ve-
stræ accepi, & habeo cum
meipso in Episcopo vestro ;
cujus ipsa compositio magna
est disciplinatio, mansuetudo
autem ipsius potentia : quem
existimo & impios revereri.
Diligentes quod non parco
ipsum aliquale, potens scri-
bere

bere pro illo; in hoc existimet, ut existens condemnatus, velut Apostolus vobis præcipiam.

Multa sapio in Deo: sed meipsum mensuro, ut non in gloriatione perdar. Nunc enim me oportet plus timere, & non attendere inflantibus me. Dicentes enim mihi, flagellant me. Diligo quidem enim pati: sed non novi si dignus sum. Zelus enim multis quidem non apparet, me autem plus oppugnat. Indigeo igitur mansuetudine; in qua dissolvitur princeps seculi hujus.

Nonne possum vobis supercœlestia scribere? Sed timeo ne parvulis existentibus vobis damnum apponam. Et condonate mihi: ne forte, non potentes capere, strangulemini. Etenim ego, non secundum quodcunque ligatus sum, sed potens scire cœlestia, & loci positiones Angelicas, & constitutiones, principationes, visibiliaque & invisibilia. Præter hoc, jam & discipulus sum. Multa

ὑπὲρ τούτων εἰς τὸ αἰῶνα, ἵνα ὡς ἀπόστολος ὑμῶν διατάσσωμαι.

Πολλὰ φρονῶ ἐν θεῷ· ἀλλ' ἐμαυτὸν μετρώ, ἵνα μὴ ἐν καυχῇ ὡς ἀπόλωμαι. νῦν γὰρ με δεῖ πλέον φοβεῖσθαι, καὶ μὴ προσέχῃν τοῖς φυσικοῖς με. οἱ γὰρ λέγοντές μοι μαστιγῶσιν με. ἀγαπῶ μὲν γὰρ τὸ παθεῖν, ἀλλ' οὐκ οἶδα εἰ ἀξιός εἰμι. ὁ γὰρ ζῆλος πολλοῖς μὲν ἐφαίνεται, ἐμὲ δὲ πλέον πολεμεῖ. χηρίζω ἐν παραπτώματι, ἐν ᾗ καταλύεται ὁ ἄρχων τοῦ αἰῶνος τούτου.

Μὴ ἐδύναμαι τὰ ἐπικρατεῖα γράψαι; ἀλλὰ φοβεῖσθαι μήνῃ· πίοις ἔσῃ ὑμῶν βλάσω· ὡς θεὸς καὶ συγνωμονεῖτε μοι, μήποτε ἐδυνήσῃτε χαρῆσαι τραγυχαλωθῆτε. καὶ γὰρ ἐγὼ ἐκαστὸς θέλω, καὶ δυνάμεθα τὰ ἐπικρατεῖα, καὶ τὰς τοποθεσίας τὰς ἀγγελικὰς, καὶ τὰς συστάσεις τὰς ἀρχοντικὰς, ὁρατὰ καὶ ἀόρατα. ὡς τὸ ἡδὴ καὶ μαθητὴς εἰμι. πολλὰ γὰρ ὑμῶν λέγω,

λείπει, ἵνα Θεοῦ μὴ λειπώμεθα.

Παρακαλῶ ἔν ὑμῶς, ἐκ ἑσθ' ἅλλ' ἢ ἀγαπῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μόνῃ τῇ χριστιανῇ τροφῇ χρῆσθαι, ἀλλοτριᾶς ἢ βοτάνης ἀπέχεσθαι, ἥτις ἔστιν αἵρεσις. οἱ καιροὶ παρεμπλέκον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ ἀξίαν πσιδύομενοι, ὥσπερ θανάσιμον φάρμακον διδόντες μετὰ οἶνο μέλι, ὅπερ ὁ ἀγνοῶν ἠδύως λαμβάνει ἐν ἡδονῇ, καὶ κεῖ τὸ ἀποθάνειν.

φυλάττειτε ἔν τοῖς τοιαύτοις. τὸ τοῦ ἔσθαι ὑμῖν μὴ φυσικαῖς, καὶ ἔσθαι ἀχωρεῖσις Θεοῦ, Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ τῷ ἑποσκοπῶ, καὶ τῷ διαταγματῶν τῷ ἀποστόλων. ὁ ἐντὸς συσσεύει ἀν, καὶ ταρεῖς ἔστιν. τὸ ἔστιν, ὁ χωρεῖς ἑποσκοπῶς καὶ πρεσβυτερεῖς καὶ διακόνος πρεσβυτέρων τι, ἔστι καὶ ταρεῖς ἔστιν τῇ συνειδήσει.

οὐκ ἐπεὶ ἔγνωμεν τοιοῦτον τι ἐν ὑμῖν, ἀλλὰ περισφύλασσα ὑμῶς ὅτι μὴ ἀραπῆδες, περισφύλασσα ἐν ἐσθ' ἡμῶς τῷ διακόλῳ. ὑμεῖς ἔν

enim vobis deficiunt, ut Deo non deficiamus.

Deprecor igitur vos (non ego, sed *charitas Iesu Christi*) solo Christiano alimento utamini; ab aliena autem herba recedite, quæ est hæresis, quæ & inquinatis implicat *Iesum Christum*: quemadmodum mortiferum pharmacum dantes cum vino mellito; quod qui ignorat, delectabiliter accipit, & in delectatione mala mori.

Observemini igitur à talibus. Hoc autem erit à vobis non inflatis, & existentibus inseparabilibus à Deo *Iesu Christo*, & Episcopo, & ordinibus Apostolorum. Qui intra altare est, mundus est: qui vero extra altare est, non mundus est: hoc est, Qui sine Episcopo & Presbytero & Diacono operatur aliquid, iste non mundus est in conscientia.

Non quia cognovi tale quid in vobis: sed præservo vos, existētes meos dilectos; prævidens insidias Diaboli. Vos igitur

igitur mansuetam patientiā resumētes, recreate vosmet ipsos in fide, quod est caro Domini, & in charitate, quod est sanguis *Iesu Christi*. Nullus vestrum adversus proximum aliquid habeat. Non occasiones detis gentibus: ut non propter paucos insipientes ea quæ in Deo multitudo blasphemetur. *Va enim, per quem in vanitate nomen meum in aliquibus blasphematur.*

Obsurdescite igitur, quando vobis sine *Iesu Christo* loquitur quis: qui ex genere *David*, qui ex *Maria*; qui vere natus est, comedit & bibit; vere persecutionem passus est, sub *Pontio Pilato*, vere crucifixus & mortuus est, adspicientibus cœlestibus & terrestribus & infernalibus. qui & vere resurrexit à mortuis, resuscitante ipsum Patre ipsius: qui & secundum similitudinem nos credentes ipsi sic resuscitabit Pater ipsius, in *Christo Iesu*; sine quo verum vivere non habemus.

Si autem, quemadmodum quidam sine Deo existentes

πραΐαν ἀπὸ θῆαν ἀναλαβόντες ἀνακτίσασθε ἐαυτοὺς ἐν πίστει, ὅ ἐστιν σὰρξ τοῦ κυρίου, ἐν ἀγάπῃ, ὅ ἐστιν αἷμα Ἰησοῦ χριστοῦ. μηδεὶς ὑμῶν καὶ τῷ πληρώσει ἐχέτω, μὴ ἀφορμαὶς δίδωτε τοῖς ἔθνεσιν, ἵνα μηδὲ ἐλίγως ἀφενεας τὸ ἐν θεῷ πληρῶθαι βλασφημῇται. οὐ καὶ γὰρ δι' ἐβρίμαται ἰσχυρῶς τὸ ὄνομα μου ἐπὶ πινῶν βλασφημεῖται.

Κωφώδητε ἔν, ὅταν ὑμῖν χωρεῖς Ἰησοῦ χριστοῦ λαλή τις, τῷ ἐκ γένους δαυὶδ, τῷ ἐκ μαριίας, ὅς ἀληθῶς ἐγενήθη, ἐφαργῆται καὶ ἔπιεν, ἀληθῶς ἐδιώχθη ἐπὶ ποντίῳ πιλάτῳ, ἀληθῶς ἐσταυρώθη καὶ ἀπέθανεν, βλεπόντων τῶ ἐρωσθέντων, ὁπτιγάνων, καὶ ὑποχθονίων. ὅς καὶ ἀληθῶς ἠγέρθη ἀπὸ νεκρῶν, ἐγέγραπτο αὐτὸν τῷ πατρί αὐτοῦ καὶ τὸ ὁμοίωμα, αἷς καὶ ἡμᾶς τοὺς πισθύνοντας αὐτῷ ἕως ἐμμεῖς ὁ πατήρ αὐτοῦ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. ἔχωρεῖς τὸ ἀληθινὸν ζῆν ἐκ ἐχομεν.

Εἰ ὃ ὥσπερ πινες ἀδριο ὄντες, τὰ τέκνα ἀπίστει, λέγεσθιν τὸ δοκεῖν

πεπονθέναι αὐτὸν, αὐτοὶ οἷτις τὸ
δοκεῖν, ἐγὼ τι διδεμαί; πῇ ὅ-
χομαι διελιομαχῆσαι; διαρεῖν
ἐν ἀπονήσῳ. ἄρα ὃ καταφύ-
δομαι τῷ κυρίῳ.

φύγετε ἐν ταῖς κακαῖς ᾠδῇ-
σιν, τὰς γυνάδας καρπὸν
θανατιφόρον. ὃ ἐὰν γένηται
πρὸς αὐτὰ ἀπονήσκει. ὅτι
ἢ ἐκ εἰσὶν φύλα παῖδες. εἰ
ἢ ἦσαν, ἐφαίνοντο ἀν κλάδει τῷ
σαυρῷ, καὶ ὡς ἐν ὁ καρπὸς αὐτῶν
ἄφραστο. δι' ὃ ἐν τῷ πάλῳ
καὶ τῷ προσκαλεῖται ὑμᾶς ὄντας
μέλη αὐτῷ. οὐ δύναται ἐν κε-
φαλῇ χειρὶς γινώσκειν ἀνδ
μελῶν, τῷ θεῷ ἐνωσιν ἐπαγγέλλο-
μεν ὅς ὅτι αὐτοῖς.

Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἀπὸ Σμύρ-
νης ἅμα ἔσονται συμπάσαις με ἐκ-
κλησίαις τῷ θεῷ, οἱ χτ' πολὺ αὐτὸ
ἀνέπαυσαν σαρκί τε καὶ πνεύματι.
ᾠδῇ καλεῖ ὑμᾶς τὰ θεοῦ με
ἃ ἐνεκεν Ἰησοῦ χριστοῦ ᾠδῇ φέρω,
αὐτῶν με διὰ τῶν ἰσχυρίων. δια-
ρῆσαι περὶ τῇ ὁμολοίᾳ ὑμῶν, καὶ τῇ
Deo frui. Permanete in concordia vestra, & ea quæ cum

(hoc est, infideles) dicunt,
secundum videri passum esse
ipsum; ipsi existentes secun-
dum videri: ego quid vin-
ctus sum? quid autem & oro
cum bestiis pugnare? Gratis
igitur morior: ergo *non re- * Super-
prehendor mendacii à Do- fluum.
mino.

Fugite ergo malas propa-
gines, generantes fructum
mortiferum; quem si gustet
quis, statim moritur. Isti e-
nim non sunt plantatio Pa-
tris. Si enim essent; appare-
rent utique rami Crucis, &
esset utique fructus illorum
in corruptibilis: per quem, in
passione ipsius, advocat vos
existentes membra ipsius.
Non potest igitur caput na-
sci sine membris; Deo unio-
nem repromittente, quod
est ipse.

Saluto vos à Smyrna, cum
compræsentibus mihi Eccle-
siis Dei; qui secundum om-
nia me quiescere fecerunt
carne & spiritu. Deprecan-
tur vos vincula mea, quæ
pro Iesu Christo fero, petens
pro Iesu Christo fero, petens
adinvi-

adinvicem oratione. Decet enim vos singulos, præcipue & Presbyteros, refrigerare Episcopum; in honorem Patris Iesu Christi, & Apostolorum. Oro vos in charitate audire me; ut non in testimonium sim in vobis scribens. Sed & pro me orate ea, quæ à vobis, charitate indigente in misericordia Dei, ad dignificari me hæreditate, qua conor potiri, ut non reprobis inveniar.

Salutat vos charitas Smyr-
nacorum & Ephesiorum. Memento in orationibus vestris ejus quæ in Syria Ecclesiæ; unde non dignus sum dici, existens extremus illorum. Valete in Iesu Christo; subjecti Episcopo, ut Dei mandato, similiter & Presbyterio. Et singuli adinvicem diligite in impartibili corde. Castificate vestrum meum spiritum, non solum nunc, sed & quando utique Deo fruar. Adhuc enim sub periculo sum: sed fidelis Pater, in Iesu Christo, ὑπὸ κινδυνόν εἰμι, ἀλλὰ πιστός ὁ πατήρ ἐν Ἰησοῦ χριστῷ, πληρῶσαι

μετ' ἀλλήλων προσευχῇ. Πράττει γὰρ ὑμῖν τοῖς καθ' ἓνα ἐξαιρέτως, καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ἀναψύχων τὸ ἐπίσκοποι, εἰς πᾶσι πατέρες Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ τὸ ἀποστόλων. ὁψομαι ὑμᾶς ἐν ἀράτῃ ἀκούσαι μου, ἵνα μὴ εἰς μαρτύριον ᾗ ἐν ὑμῖν γράψας. καὶ θεοὶ ἐμεῖς προσδύχεσθαι, τὸ ἀφ' ὑμῶν ἀγάπης χρῆσθαι ἐν ταῖς ἐλέαι τοῦ θεοῦ, εἰς τὸ κατὰ ξίωθῆναι με τοῦ κλήρος τὸ ἐκκλησιαστικῶν, ἵνα μὴ ἀδικήσω διὰ τοῦτο.

Ἀσπορίζεται ὑμᾶς ἡ ἀράτῃ συμμεταλῶν καὶ ἑφεσίων. μνημονεύετε ἐν τῇ προσευχῇ ὑμῶν τὸ ἐν συείᾳ ἐκκλησίας, ὅθεν καὶ ἐκ ἀγίου οἰμ λέγεσθαι, ὡς ἐκκλησίαν ἐκκλησίαν. Ἐγγράφει ἐν Ἰησοῦ χριστῷ, ὑποτάσσόμενοι ταῖς ἐπισκοπῶν ὡς τῇ ἐν πολλῇ ὁμοιότητι ταῖς πρεσβυτερίαις. καὶ οἱ καθ' ἑαυτὰ ἀλλήλους ἀγαπάτε ἐν ἀμερίσῳ καρδίᾳ. ἀγνίσετε ὑμῶν τὸ ἐμὸν πνεῦμα, ὃ μόνον νῦν, ἀλλὰ καὶ ὅταν θεὸς ἐπιτύχῃ. ἐπὶ γὰρ

μὲ τῶν αὐτησὶν καὶ ὑμῶν, ἐν ᾧ
 εὐρεθέητε ἅμαρμοι.

implere petitionem meam &
 vestram; in quo inveniamini
 incoinquinati.

Τ Ρ Α Λ Λ Ι Α Ν Ο Ι Σ.

ES. VOSSIIUS LECTORI. Quæ hæcenus dedi Græce, sic reperi in Mso Florentino. Quæ deinceps sequitur ad Romanos epistola, ex vulgaris antec-ditionibus adjuncti. Sed vetus est Latina ejus interpretatio.

Π Ρ Ο Σ Ρ Ω Μ Α Ι Ο Υ Σ.

A D R O M A N O S.

Ἰγνάτιου ὁ καὶ Θεοφώρου, τῇ ἡλει-
 μένῃ ἐν μεγαλειότητι ὑμῶν
 θεῷ πατρί, καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ τῷ
 μονογενεῖ αὐτοῦ υἱῷ, ἐκκλησίᾳ
 ἡγιασμένῃ, καὶ πεφωτισμένῃ
 ἐν θελήματι θεοῦ τοῦ ποιησαντος
 τὰ πάντα, ἃ ἐξῆκτι πᾶσιν καὶ
 ἀγαπῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, τῷ θεῷ
 καὶ σωτῆρι ὑμῶν, ἡμῖν προ-
 καλεῖται ἐν τόπῳ χαρὸς Ρω-
 μαίων, ἀξιόθεο, ἀξιοπρε-
 πούς, ἀξιομακάρευστο, ἀξιέ-
 ταινον, ἀξιοεπιτακτικόν,
 ἀξιαγόν, καὶ προσκαλεσμένην
 τῷ ἀγαπῶν, χριστιανισμόν, πα-
 τριανισμόν, πνευματοφόνον,
 ὡς καὶ ἀσπάζομαι ἐν ὀνόματι
 τοῦ παντοκράτορος, καὶ Ἰησοῦ

Ignatius, qui & Theophorus,
 habenti propitiationem in
 magnitudine Patris altis-
 simi, & Iesu Christi solius
 filii ipsius, Ecclesie dilectæ
 & illuminata in volunta-
 te volentis omnia, quæ sunt
 secundum dilectionem Iesu
 Christi Dei nostri (quæ &
 presidet in loco chori Ro-
 manorum, digna Deo, di-
 gna decentia, digna beati-
 tudine, digna laude, digne
 ordinata, digne casta, &
 presidens in charitate,
 Christi habens legem, Pa-
 tris nomen; quam & salu-
 to in nomine Iesu Christi
 filii

filii Patris) secundum carnem & spiritum unitis in omni mandato ipsius, impletis gratia Dei indivisim, & abstractis ab omni alieno colore; plurimum in Domino Iesu Christo Deo nostro immaculate gaudere.

ἄχριστὸν τῷ ἡμῶν αὐτῷ τοῖς ἡμῶν σαρκὶ καὶ πνεύματι ἡνωμένοις πόσῃ ἐν-
τολῇ αὐτοῦ, πεποιημένοις πό-
σις χάριτος Θεοῦ ἀδιακρίτως, καὶ
ἀποδιύλισμένοις ἀπὸ παντὸς
ἄλλοτερος χρώματος, πλεῖστα
ἐν Θεῷ καὶ Πατρὶ, καὶ κυρίῳ ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστῷ, ἀμείμωτος χαλεπῶς.

DEprecans Deum, atti-
gi videre vestras di-
gnas visione facies; ut &
amplius petebam accipe-
re. Ligatus enim in Christo
Iesu, spero vos salutare, si-
quidem voluntas sit, ut dig-
nificer in finem esse. Princi-
pium quidem enim bene dis-
pensatum est: siquidem gra-
tia mea potiar, ad hæredita-
tem meam sine impedimen-
to lucrari. Timeo enim char-
itatem vestram, ne ipsa me
lædat. Vobis enim facile est,
quod vultis facere: mihi au-
tem difficile est Deo potiri;
siquidem vos non parcitis mihi.
Non enim volo vos homi-
nibus placere, sed Deo pla-

Eπευξάμενος τῷ Θεῷ, ἐπέ-
τυχον ἰδεῖν ὑμῶν τὰ ἁγία.
Ἵνα πρέζωπα, ὅς καὶ πλεόν
ἡτέμῳ λαθεῖν. δεδεμένῳ γὰρ
ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἐλπίζω ὑμᾶς ἀ-
σπάζεσθαι, ἐάν περ θέλημα ᾖ τοῦ
ἀξιοβιωῦναι με εἰς τέλος εἶναι. ἡ
μεν γὰρ ἀρχὴ διοικονομητὸς ὄντων,
ἐάν περ χάριτος ᾖ ἐπιτυχῶ, εἰς
τὸ τὴν κληρὸν με εἰς πέρας ἀνεμ-
ποδίστως ἀπολαθεῖν. φοβῶμαι
γὰρ τιμῇ ἀχάτω ὑμῶν, μὴ αὐτὴ
με ἀδικήσῃ. ὑμῖν γὰρ εὐχερές ἐ-
στιν, ὃ θέτετε ποιεῖν. ἐμοὶ ὃ δόσο-
κόλον ὄντι τῷ Θεῷ ἐπιτυχῶν, ἐάν
περ ὑμεῖς μὴ φέσηθε με προ-
φάσει φιλίας σαρκίνης.

οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἀνθρώποις ἀρεσκῆσαι, ἀλλὰ Θεῷ. ἡρέζω, ὥστε

καὶ

καὶ ἀρέσκατε· ἥ τε γὰρ ἐγὼ ἔξω
 ποτὶ καὶ ῥόν τοῖστων, ὥς τε θεὸς ἐ-
 πιτυχεῖν, ὅτε ὑμεῖς, ἐὰν σιωπήσῃτε,
 κρείττονι ἔργῳ ἔχετε ὑπὲρ φῶ-
 ναι. ἐὰν τε γὰρ σιωπήσῃτε ἀπ' ἐ-
 μῶ, ἐγὼ γηρύσομαι θεὸς· ἐὰν ὃ ἐ-
 ραδίητε τὸ σαρκὸς μου, πολλὴν ἔσο-
 μαι τρέχων. ὡλεῖον δὲ με παρέ-
 χειθε τῷ σπονδιαθῆναι οἱ ᾧ, ὥς
 ἐπὶ θυσιᾷ ῥέον ἐτοιμόν ἔστιν· ἵνα
 ἐν ἀγάπῃ χορὸς γηρόμυροι, ἄσπτε
 τῷ Πατρὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, (ὅτι τὸ
 ἔπιλοκοπον συμφέας κατηξίωσεν ὁ
 θεὸς ἀρεθῆναι, εἰς δύσιν ἀπὸ ἀ-
 νατολῆς μετὰ πεντήκοντα, καὶ τὸ
 ἑαυτῷ πασημάτων μέγεθος κα-
 λᾶν, τῷ διελθεῖν αὐτὸν ἀπὸ κόσμου
 εἰς οὐδὲν,) ἵνα εἰς αὐτὸν ἀνατεῖλω.

Οὐδέποτε ἐβασχάνατε ἐδενί.
 ἄλλως ἐδιδάξατε· ἐγὼ ὃ θελω,
 ἵνα καὶ ἐκεῖνα βέλεια ᾖ, ἃ μαθη-
 τὰς οὖντες ἐπέλλεθε. μόνον δὲ δια-
 μυν αἰτεῖσθε μοι ἔξωθεν τε καὶ
 ἔσωθεν, ἵνα μὴ μόνον λέγω, ἀλ-
 λά καὶ θελω, ὅπως μὴ μόνον λέ-
 γωμαι χριστιανός, ἀλλὰ καὶ βίβω.
 ἐὰν γὰρ βίβω, καὶ λέγωμαι δύ-

cere : quemadmodum &
 placetis. Neque enim ego
 habeo aliquando tempus
 tale Deo potiendi : neque
 vos, si taceatis, meliori
 operi habetis inscribi. Si e-
 nim taceatis à me, ego ero
 Dei : si autem desideretis
 carnem meam, rursus fa-
 ctus sum vox. * Plus autem
 mihi non tribuetis, quam
 sacrificari Deo, dum ad-
 huc sacrificatorium para-
 tum est : ut, in charitate
 chorus effecti, cantetis Pa-
 tri in *Iesu Christo* (quoniam
 Episcopum *Syriae* dignifica-
 vit Deus inveniri, in Occi-
 dentem ab Oriente trans-
 mittens bonum occidere à
 mundo in Deum) ut in ipso
 oriar.

Nunquam invidistis in ali-
 quo : alios edocuiſtis. Ego
 autem volo, ut & illa firma
 sint, quæ docentes præcepi-
 ſtis. Solum mihi potentiam
 petatis ab intra & ab extra,
 ut non solum dicam, sed &
 velim; non ut solum dicar
 Christianus, sed & inveniar.
 Si enim inveniar, & dici pos-
 sum;

* F. velox.

sum; & tunc fidelis esse, quando utique mundo non appereo. Nihil apparentia bonum est. Deus enim noster *Iesus Christus* in Patre existens magis apparet. Non suasionis opus sed magnitudinis est Christianus; quando utique oditur à mundo.

Scribo Ecclesiis, & præcipio omnibus, quoniam volens pro Deo morior; siquidem vos non prohibeatis. Deprecor vos, non concordia intempestiva fiatis mihi. Dimittite me bestiarum esse cibum: per quas est Deo potiri. Frumentum sum Dei: & per dentes bestiarum molar, ut mundus panis inveniar *Christi*. Magis blandite bestiis, ut mihi sepulchrum fiant, & nihil derelinquant eorum quæ corporis mei; ut non dormiens gravis alicui inveniar. Tunc ero discipulus verus *Iesu Christi*, quando neque corpus meum mundus

ναμαι, καὶ τότε πιστὸς εἶναι, ὅταν κόσμῳ μὴ φαίνομαι. ὃ δὲν φαίνόμενον, αἰώνιον· τὰ γὰρ βλεπόμενα, πρόσκαιρα. τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα, αἰώνια. ὃ πρὸς μονῆς τὸ ἔργον, ἀλλὰ μεγάλους ἔσθιν. ὁ χριστιανός, ὅταν μωσῆται ὑπὲρ κόσμου, φιλεῖται ὡς θεός. εἰ ὅκ τῷ κόσμῳ γὰρ, φησὶ, τότε ἦτε, ὁ κόσμος ἂν ἐφίλη τὸ ἶδον. νυνὶ δὲ ὅκ ἐστὶ ὅκ τῷ κόσμῳ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς. μένετε παρ' ἐμοί.

Εγὼ γράφω πύσσις ᾧ ἐκκλησίαις, καὶ ἐντέλλομαι πᾶσιν, ὅτι ἐγὼ ἐκὼν ὑπὲρ τοῦ εὖς ἀποθνήσκω, ἵνα περ ὑμεῖς μὴ κωλύσῃτε. παρακαλῶ ὑμᾶς, μὴ ὄντοια ἀκαίρῳ γράψω μοι. ἀφετέ με θηρίων εἶναι βεβαίμα, δι' ὧν ἔστι θεὸς βῆτιπυχέν. οἷτός ἐίμι τῷ θεῷ, καὶ δι' ὁδόντων θηρίων ἀλήθομαι, ἵνα καθαρὸς ᾖς ἅρῳ τοῦ εὖς δῶ. μάλλον κολαμένεσθε τὰ θηρία,

ἵνα μοι τάφῳ γράωνται, καὶ μηδὲν κατὰλείπωσι γὰρ τῷ σώματός μου, ἵνα μὴ κοιμηθεῖς, βαρὺς τινὶ εὖρεθῆσομαι· τότε δὲ ἔσομαι μαθητὴς ἀληθῆς Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅτε ὃ δὲ τὸ σῶμά μου ὁ κόσμος ὁψέται. Λιανένυ-

σατε τ̃ κύριον ὑπὲρ ἐμῶ, ἵνα
διὰ τ̃ ὀργάνων τούτων θεῶ θυσία
δύρεθῶ· ὅχ ὡς ἡέτεῳ κ̃ παῦ.
λῳ διατάσσομαι ὑμῖν. ἐκείνοι
ἀπόστολοι Ἰησοῦ χριστοῦ, ἐγὼ ὃ ἐ-
λάχισῳ· ἐκείνοι ἐλδύθεροι, ὡς
δεῦλοι θεῶ, ἐγὼ ὃ μέχει νῦν δ' ὅ.
λῳ· ἀλλὰ ἐάν πάσι, ἀπελδύ-
θεῳ χυήσομαι Ἰησοῦ χριστοῦ, κ̃
ἀναστήσομαι εἰς αὐτὰ ἐλεύθεῳ.
νῦν μαινδάνω, εἰ αὐτὰ δεδεμέ-
νῳ, μηδὲν ὅπιθυμῶν κοσμηκὸν
ἢ μάταιον.

Ἀπὸ Συρίας μέχει Ρώμης
θρηνομαχῶ, διὰ γῆς κ̃ θαλάσ-
σης, νυκτὸς κ̃ ἡμέρας, ἐνδε-
μεῖῳ δέκα λεοπαρδεις (ὃ ὅτι
σεαῖωτικὸν τέγμα) οἱ καὶ εὐε-
γλίστοιμοι χεῖρας ἡνοῦται ἐν ὃ τοῖς
ἀδικήμασιν αὐτῶν, μάλλον μα-
θητεύομαι, ἀλλ' ὅ ὡς τῷ τε δε-
δικαίωμαι. Ὁναίμω τ̃ θρηῖων
τ̃ ἐμοὶ ἡτοιμασμένων· ἀ καὶ εὐ-
χομαι σῆτομά μοι εὐρεθῆναι. ἃ
καὶ κολακένω, συντόμας με
καταφραῖν, (ὅχ ὡς περ τινῶν δειλαινόμω ὅχ ἡφαντο·) καὶ αὐ-
τὰ ὃ ἐκόντα μὴ δέλη, ἐγὼ προσβιάζομαι. Συγγνώμω μοι ἔχετε·

Videbit. Orate *Christum* pro
me, ut per organa ista Dei
sacrificium inveniar. Non ut
Petrus & Paulus præcipio vo-
bis. Illi Apostoli, ego con-
demnatus; illi liberi, ego us-
que nunc servus. Sed si pa-
tiar, manumissus fiam *Iesu*
Christi, ut resurgam liber. Et
nunc discō, vinctus, nihil
concupiscere.

A *Syria* usque *Romam* cum
bestiis pugno, per terrā & per
mare, nocte & die, vinctus
decem leopardis, quod est
militaris ordo: qui & benefi-
ciati deteriores fiunt. In inju-
stificationibus autem ipso-
rum magis erudior: sed non
propter hoc justificatus sum.
Sortiar bestiis mihi esse para-
tis; & oro promptas mihi in-
veniri: quibus & blandiar ci-
to me devorare, non quem-
admodum quosdam timen-
tes non tetigerunt. Sed &
si ipsæ volentem non velint,
ego vim faciam. Veniam mi-
hi

hi habete: quid mihi confert, ego cognosco. Nunc incipio discipulus esse; nihil me zelare visibilibus & invisibilibus, ut *Iesu Christo* fruatur. Ignis & crux, bestiarumque congregationes, dispersiones ossium, concisio membrorum, molitiones totius corporis, malæ punitiones Diaboli in me veniant; solum ut *Iesu Christo* fruatur.

Nihil mihi proderunt termini mundi, neque regna seculi hujus. Bonum mihi mori propter *Iesum Christum*, quam regnare super terminos terræ. Illum quæro qui pro nobis mortuus est; illum volo qui propter nos resurrexit. Ille lucrum mihi adjacet. Ignoscite mihi, fratres: non impediatis me vivere, non velitis me mori. Dei volentem esse, per mundum non separetis me, neque per materiam seducatis. Dimitte me purum lumen acci-

πὶ μοι συμφέρει, ἐγὼ γινώσκω: ὃν ἄρχομαι μαθητὴς εἶναι, μηδὲν με ζηλοῦσαι τῶν ὁρατῶν ἢ τῶν ἀορατῶν ἵνα Ἰησοῦ χρεῖσθ' ὁππύχω. πῦρ, καὶ σαυρές, θηρίων τε συστάς, ἀνατομαί, διαίρεσις, σκορπισμοὶ ὁσίων, συγκατὰ μελῶν, ἀλυσμοὶ ὅλα τὰ σώματα ἢ κόλασις τῷ διαβόλῳ, ἐπ' ἐμέ ἐρχέσθω, μόνον, ἵνα Ἰησοῦ χρεῖσθ' ὁππύχω.

οὐδὲν με ὠφελίσι τὰ πέρατα τῷ κόσμῳ, ὃδ' αἱ βασιλεῖαι τῶν αἰῶνων τῶνδε. καλὸν ἐμοὶ ἀποθανεῖν διὰ Ἰησοῦν χρεῖσθ', ἢ βασίλευσθ' ὅλην περὶ τῶν ζῶν. τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀπολέσῃ; τὸ κύριον ποθεῖ, τὸ ὑπὸν τῷ ἀληθινῷ θεῷ καὶ πατέρι, Ἰησοῦν τὸν χρεῖσθ'. ὁκνεῖον ζητῶ, τὸ ὑπὲρ ἡμῶν ἀποθανόντα ἢ ἀναστάντα. Συγγνωμονεῖτέ μοι ἀδελφοί, μὴ ἐμ-

ποδίσστέ μοι εἰς ζωὴν φθάσαι. Ἰησοῦς γὰρ ὅστις ἡ ζωὴ τῶν πιστῶν. μὴ δολήσῃτε με ἀποθανεῖν. θάνατος γὰρ ὅστις, ἡ ἀνὰ χρεῖσθ' αἰὼν. τῷ θεῷ θέλοντά με εἶναι, κόσμῳ μὴ χωρῆσθαι. Ἀφετέ με καθαρὸν φῶς λαβεῖν.

λαβειν· ἐκεί ~~ἐκεί~~ ἡμεῖς ἡμεῖς, ἀνδρωπῶ οὐδεῖσσι μοι. ὅτι πρὸς ἡμᾶς μοι μιμητῶ εἶναι πάλαι χρεῖσθαι τῷ θεῷ· εἰ τις αὐτῶν ἐν ἑαυτῷ ἔχει, νοησάτω ὁ θεῶς, καὶ συμπάσχω μοι, εἰδὺς τὰ συνέχοντά με.

Ὁ ἀρχὼν τῷ αἰῶνι τὸν δι-
αρκάζει με βόλεται, καὶ τῷ εἰς
τὸ θεόν με γνώμῳ διαφθεῖρει.
μηδ' εἰς ἐν τῷ παρόντι ὑμῶν βο-
νείτω αὐτῶν. μάλλον ἐμοὶ γένοιτο,
τὸν ἔστι, τῷ θεῷ. μὴ λαλήτε ἱ-
στοῦν χρεῖσθαι, κόσμον ὃ περιπα-
τεῖ. βασιλεία ἐν ὑμῖν μὴ κατοι-
κείτω. μηδὲ ἐὰν ἐγὼ ὑμᾶς πα-
ρῶν ~~ἐκεί~~ χαλᾶ, παύσθε. τέτοις
ὃ μάλλον πιστεύετε, οἷς γράφω
ὑμῖν. ζῶν γὰρ γράφω ὑμῖν, ἐρῶν
τῷ διὰ χρεῖσθαι ἀποθανεῖν. ὁ ἐμὸς
ἔρως ἐσαύρωται, καὶ ἐν ἔσθῃ ἐν
ἐμοὶ πῦρ φιλοῦν τί. ὕδαρ ὃ ζῶν,
ἀλλομήμον ἐν ἐμοὶ, ἐρωδὲν μοι
λέγει, διέρε πρὸς τὸ πατέρα. ἔχ
ἰδομαι τρεφῇ φθορᾷ, ὅδε ἡδ-
οναὶ τῷ βίβω τῷ· ἄρτον τῷ θεῷ
ἄλλω, ἄρτον ἄρτον, ἄρτον ζωῆς, ὃ ὅτι σαρξ ἱστοῦ χρεῖσθαι τῷ ὑμῶν τῷ θεῷ,

pere: illuc adveniens, homo
ero. Sinite me imitatore[m] esse
passionis Dei mei. Si quis ipsū
in seipso habet, intelligat
quod volo; & compatiatur
mihi sciens que continent me.

Princeps seculi hujus ra-
pere me vult, & eam quæ in
Deum meum sententiam
corrumpere. Nullus igitur
presentium de vobis adju-
vet: ipsi autem magis mei
fiatis, hoc est, Dei mei. Non
loquimini *Iesum Christum*, &
mundum concupiscatis. In-
vidia in vobis non inhabitet:
neque utique ego vos præ-
fens deprecor, credere mihi.
His autem magis credite
quæ scribo vobis. Vivens e-
nim scribo vobis; desiderans
mori. Meum desiderium cru-
cifixum est; & non est in me
ignis amans aliquam aquam:
sed vivens & loquens est in
me, intus me dicit; *Veni ad
Patrem*. Non delector cibo
corruptionis, neque delecta-
tionibus vitæ hujus. Panem
Dei volo; quod est caro *Iesu
Christi*.

Christi, ejus qui ex genere *David*: & potum volo sanguinem ipsius; quod est charitas incorruptibilis.

Non amplius volo secundum homines vivere: hoc autem erit, si vos velitis. Velite autem, ut & vos acceptemini. Per paucas literas deprecor vos: credite mihi. *Iesus* autem *Christus* vobis manifestabit hæc, quoniam vere dico; non mendax os, in quo Pater vere locutus est. Petite pro me, ut attin-gam. Non secundum carnem vobis scripsi; sed secundum sententiam Dei. Si patiar, voluistis; si reprobis efficiar, odivistis.

Mementote in oratione vestra ejus quæ in *Syria* Ecclesiæ, quæ pro me pastore Deo utitur. Solus ipse *Iesus Christus* vice Episcopi sit, & vestra charitas. Ego autem e rubesco ex ipsis dici. Non e-

τῷ γνωρίζω ἐν ὑμῶν ἐκ σπέρματος· τῷ Δαβὶδ καὶ Ἀβραάμ· καὶ πόμα θάλω τὸ αἷμα αὐτοῦ, ὃ ὄζειν ἀγάπῃ ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ ἀέννητον ζωὴν.

οὐκ ἔπι θάλω καὶ ἀνθρώπους ζῆν· τὸτο ἢ ἔσαι, ἐὰν ὑμεῖς θέλητε. κρείττω συνευαρώμαι· ζωὴ ἢ, καὶ ἔπι ἐγὼ, ἐπὶ δὲ περὶ ζῆν ἐν μοι ὁ κρείττος. δι' ὀλίγων γραμμάτων αὐτῶμαι ὑμᾶς, μὴ ᾤξαι τήσασθαι με πισδύσατέ μοι, ὅτι ἡ Ἰησοῦν φιλῶ καὶ ὑπὲρ ἐμῆς ᾤξασθαι. τί ἀνταπεδώσω τῷ Κυρίῳ, καὶ ἐν πάντων ὧν ἀνταπέδωκέ μοι; αὐτὸς ἢ ὁ Θεὸς καὶ Πατήρ, καὶ ὁ κύριος Ἰησοῦς ὁ κρείττος, φανερώσῃ ὑμῖν ταῦτα, ὅτι ἀληθὺς λέγω. καὶ ὑμεῖς συνδύσασθαι μοι, ἵνα τῷ σκοπῶ τύχω, ἐν πισδύματι ἀγάπῃ. καὶ καὶ σπέρμα ὑμῶν ἐγγραφῇ, ἀλλὰ καὶ γνώμῃ Θεοῦ· ἐὰν πείσῃ, ἡγαπήσατε· ἐὰν ἀπειθεύμασθαι, ἐμίσσησθε.

μνημονεύετε ἐν τῇ δόξῃ ὑμῶν καὶ ἐν συστάσει ἐκκλησίας. ἡ τις αὐτ' ἐμοὺ ποιμαίνει κρήνται τῷ Κυρίῳ, τῷ εἰπόντι, Ἐγὼ εἰμὶ ὁ ποιμὴν ὁ καλός. καὶ μὲν αὐτῷ ἐπισκοπήσει, καὶ ἡ ὑμῶν εἰς αὐτὴν ἀγάπη. ἐγὼ ἢ καὶ αἰχύνομαι ὅτι αὐτῶν λέγεσθαι. καὶ γὰρ εἰμὶ

ἀξιότη, ἃν ἔχῃ αὐτῶν, καὶ ἔντρομα. ἀλλ' ὑλήμαί τις εἶναι ἔαν θεοῦ ὑπιπύχω. Ἀσπάζεται ὑμᾶς τὸ ἐμὸν πνεῦμα, καὶ ἡ ἀγάπη τῶν ἐκκλησιῶν τῶν δεξαμένων με εἰς ὄνομα Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅς ὡς παρεδίδοντα· καὶ ᾗ αἱ μὴ προσέκοσά μοι, τῇ ὁμοφύλῳ πόλιν με προσήγαγον.

Γράφω ὑμῖν ταῦτα ἀπὸ Σμύρνης, διὰ Ἐφεσίων τῶν ἀξιωμακείων· ἔτι ὃ ἅμα ἐμοὶ σὺν πολλοῖς καὶ ἄλλοις, κρέμῃ τὸ ποδῆν ὄνομα. ὡς ἔτι προσελθόντων ἀπὸ Συρίας εἰς Ρώμην εἰς δόξαν θεοῦ, πιδύω ὑμᾶς ἐπὶ γυναικί· οἷς καὶ δηλώσετε, ἐγὼς με ὄντα· πάντες ᾗ εἶναι ἀξιοὶ θεοῦ καὶ ὑμῶν· ὅς πρέπει ὅς ἐστιν ὑμῖν καὶ πάντα ἀναπαύσαι. Ἐγὼ γὰρ ὑμῖν ταῦτα, τῇ περὶ ἐνεία καλανδῶν Σεπτεμβρίου. Ἐξέωδα εἰς τέλη, ἐν ὑπομονῇ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

nim sum dignus, existens extremus ipsorum, & abortivum : sed misericordiam consecutus sum aliquis esse, si Deo fruar. Salutat vos meus spiritus, & charitas Ecclesiarum quæ receperunt me in nomine *Iesu Christi*, ut non transeuntem. Etenim non advenientes mihi in via quæ secundum carnem secundum civitatem me præcesserunt.

Scribo autem vobis hæc à *Smyrna*, per *Ephesios* digne beatos. Est autem & simul mecum cum aliis multis & *Crocus*, desideratum mihi nomen : de advenientibus mecum à *Syria* in *Romam*, ad gloriam Dei. Credo vos cognovisse (quibus & manifestatis) prope me existentem. Omnes enim sunt digni Deo & vobis : quos decens est vos secundum omnia quietare. Scripsi autem vobis hæc, in ea quæ ante 18 Kal. Sept. Valete in finem, in sustinentia *Iesu Christi*.

EPISTOLA
MARIÆ CASTABALITIDIS,
ET ALIÆ
QUÆDAM EPISTOLÆ
PER PERAM
IGNATIO
ATTRIBUTÆ

IGNATIO MARIA ΙΓΝΑΤΙΩ ΜΑΡΙΑ ΕΚ
EX CASSOBELIS. ΚΑΣΣΟΒΗΛΩΝ.

Maria, profelyta Iesu Christi, Ignatio Theophoro, beatissimo Episcopo Ecclesie Apostolicae ejus quæ secundum Antiochiam, in Deo Patre & Iesu dilecto, gaudere & valere. Semper tibi oramus, secundum illud quod in ipso, gaudium & sanitatem.

μαρία προσήλυτο Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ἰγνατίῳ Θεοφόρῳ μακαριωτάτῳ ἐπισκοπῳ ἐκκλησίας Ἀποστολικῆς τῆς ἁγίας Ἀντιόχειαν, ἐν Θεῷ πατρὶ Ἰησοῦ ἡγαπημένῳ, χαίρειν καὶ ἐξῆσθαι, πάντες τε σοὶ δυχόμεθα τὼ ἐν αὐτῷ χαίροντε καὶ ὑγιάν.

Quia miraculis & apud nos Christus cognitus est filius esse Dei viventis, & in posterioribus temporibus inhumanatum esse per Virginem Mariam ex femine David & Abraham; secundum eas quæ de ipso ab ipso prædictæ sunt voces à Prophetarum choro: hujus gratia deprecamur, dignificantes mitti nobis à tuo intellectu Marim amicum nostrum, episcopum Emelapes Neapoleos ejus quæ ad Zarbun, & Eulogium, & Sobelum

Επειδὴ θαυμασίως παρ' ἡμῶν ὁ Χριστὸς ἐγνωρίσθη υἱὸς εἶναι τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, καὶ ἐν ὑστερίσι χρόνοις ἐνσωθεραπεύεσθαι διὰ παρθένου μαρίας, καὶ σπέρματός τοῦ Δαβὶδ καὶ Ἀβραάμ, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ ὑπὸ αὐτῷ περρεθείσας φωνὰς ὡς τῶν προφητῶν χορῶν, τότε ἕνεκεν ὧν καλῶμεν ἀξιοῦντες ἀποσταλῆναι ἡμῶν ὡς τῶν σὺς συνέπειας μάριν τὴν ἐταῖρον ἡμῶν. ἐπίσκοπον τὸν ἡμελάπης Νέας Πόλεως, τὸν πρὸς τῷ Ζαρβῶν, καὶ Εὐλόγιον, καὶ Σόβελον.

ἐν ἑλῶν πρεσβύτερον, ὅπως μὴ
 ἄλλῳ ἐρημοί τ' περσάτων τῶ θείῳ
 λόγῳ, καὶ διὰ περ καὶ μαρτυρίας λέγει,
 ἐπισκεψάμεθα κλέει οὐ τοῦ ἀν-
 θρώπου ὅς οὐδὲν ζεῖ τ' λαὸν τῶτον,
 καὶ ἐν ἑσσεῖ ἡ συναγωγὴ κλέει
 ὁ ζεῖ πρέσβευται οἷς ἐν ὅτῃ ποιμνί.
 Ὑπὲρ δὲ τῶ νέος εἶναι τὸς περ-
 γρηγεμμένους, δ' αἰεὶς μηδὲν ᾧ
 μακάρε. Γινώσκῃ γὰρ σε ἄλλῳ
 εἰς ἡσυχασμοῦ σαρκὸς τε καὶ τῆς
 ταύτης παθῶν ἀλογιστῶν, αὐτοὶ ἐν
 ἑαυτοῖς περσφάτω νέότητι ἱερω-
 σύνῃς ἀρετῶν πολλῶν. Ἀνά-
 σκαλον δὲ τ' λογισμῶν σε διὰ τῶ
 θεοῦ σοι. Ὡς τῶ θεοῦ διὰ
 χεῖρ πνέματι αὐτῶ, καὶ γνώσῃ
 ὡς Σαμουὴλ μικρὸν παιδὲον ὦν
 ὁ βλέπων ἐκλήθη. καὶ τῶ χορῶ
 τ' περσφῶν ἐγκαταλεχθεὶς τ'
 πρεσβύτιω ἡλεί ὡς ἀνομίας
 ἐξελέγχῃ, ὅτι παραπλήγας ἡεῖς,
 θεῶ, τῶ πάντων αἰτίς, περσφίμη-
 νῃ. καὶ παλόντας εἰς τὴν ἱερω-
 σύνῃν, εἰς τ' λαὸν ἀσελγανόντας
 εἰσεν ἀτιμαγῆτας.

Δανιὴλ δὲ ὁ σοφὸς νέος ὦν

presbyterum; ut non finius
 desolati præpositis divini ver-
 bi: quemadmodum & *Moyse*
 dicit: *Provideat Dominus*
Deus hominem, qui ducat po-
pulum hunc; & non erit Synago-
ga Domini, ut oves quibus non
est pastor.

Pro eo autem, quod juve-
 nes sunt præscripti, formides
 nihil, ô Beata. Cognoscere
 enim te volo, quod sapiunt
 super carnem, & ipsius pas-
 siones non sentiunt ipsi in se-
 ipsis; recenti juventute sa-
 cerdotii resurgentes canitie.
 Perscrutare autem * cogita-
 tionem tuam per datum tibi
 à Deo per Christum spiri-
 tum ipsius: & cognosces
 quod *Samuel* parvus puerulus
Videns vocatus est: & choro
 Prophetarum connumera-
 tus, presbyterum *Eli* trans-
 gressionis redarguit; quo-
 niam insanientes filios Deo
 omnium causæ præhonoravit,
 & ludentes in sacer-
 dotium, & in populum lu-
 xuriantes dimisit impuni-
 tos.

* Al. co-
 gnitio-
 nem.

1 Sam. 3.
 20. cum 9.
 9. 19.

Daniel autem; sapiens ju- Dan. 13.
 venis

venis existens, judicavit crudeles fenes quosdam: ostendens adulteros ipsos, & non seniores esse, & genere Iudæos existentes, modo Chananæos existere. Et *Jeremias*, propter juventutem renuens tributam ipsi à Deo prophetiam, audit: *Non dicas, quoniam junior sum: quia ad omnes quoscunque mittam te ibis, & secundum omnia, quæcunque mando tibi loqueris; quia tecum ego sum.* Salomon autem sapiens, duodecim existens annorum, intellexit magnam ignorantia mulierum de suis filiis quaestionem; ut omnis populus obtupesceret de tanta pueri sapientia; & timeret non ut puerum, sed ut perfectum virum. *Ænigmata* autem *Æthiopum* reginæ, lationem habentia quemadmodum Nili fluentia, sic solvit, ut extra seipsam fieret ipsa sic sapiens.

Iofias autem Dei amator, inarticulate fere adhuc loquens, redarguit malo spiritu detentos, quod falsiloqui tēs τὰ πονηρὰ πνέματι κατέχες,

ἐμφανεν ἀμαρτίας πᾶς, δέξας ἐξώλης αὐτὸς, καὶ ἐπρεσβυτέρους εἶναι, καὶ τὰ γῆρας ἰσοῦσας οὐκ αἶψα, τὰ τρέπον χαναναίους ὑπέρχειν. καὶ Ἰερემίας, διὰ τὸ νέον παρῆλθον τὴν ἐγχείρησιν αὐτὰς πρὸς τῶ θεῷ προσφίλειαν, ἀκούει. μὴ λέγε, νεώτερόν εἰμι. διότι πρὸς πάντας ἐς ἂν ἐξαποσελῶ σε πορεύσῃ. καὶ πᾶντα ὅσα ἂν ἐπέλωμαι σοι λαλήσεις, ὅτι μετὰ σὲ ἐγὼ εἰμι. Σολομῶν ὁ σοφός, δυσκαίδεκα τυγχάνων ἐτῶν, συνήκει τὸ μέγα ἄγνοιας τῶν γυναικῶν ὑπὲρ τοῖς σφετέραις τέχναις ζητήματα, ὡς πάντα τὰ λαὸν ἐκείνην, ὑπὲρ τῇ τοσαύτῃ τῷ παιδὸς σοφίᾳ, καὶ φοβηθῆναι ἔχ' ὡς μετῴκειν ἀλλ' ὡς τέλειον ἀνδρα. τὰ δ' αἰνίγματα καὶ αἰδιόπων βασιλείᾳ φορέον ἔχοντα ὥσπερ τοῖς τῷ νεύει ἐδύματα ἕως ἐπελίστατο, ὡς ἐξω ἐαυτῆς χυῖσθαι τὴν ἕως σφύλ.

Ἰωσίας ὁ φιλοθεῖς ἀναρθεῖς γὰρ ἐπὶ φεγγόμενον ἐλέγχετο ἡ δολοχόρ καὶ λαοφλόνοι

1. Reg. 1. 9.

3 Reg. 3.
& 10.

2 Paral. 34.

πλάνοι τυγχάνουσιν, δαιμόνων
 τε ἐκκαλύπτῃ τῷ ἀπάτην, καὶ τὸς
 ἐκ οὐίας θεὸς παραδιδειγματίζει,
 καὶ τὸς ἱερομνήας αὐτοῖς νήπιον
 ὦν κατασφάζει, βωμὸς τε αὐτῶν
 ἀνατρέφει, καὶ δυσασπείρια νεκροῖς
 λειψαίοις μαίνει, τεμένη τε κα-
 σοῖρεϊ, καὶ τὰ ἄλλα ἐκκόπτει, καὶ
 τοὺς σήλας συντρίβει, καὶ τὸς τῶν
 ἀσεβῶν τάφους ἀνορύπτει, ἵνα μη-
 δὲ σημεῖον ἐπὶ τῶν πονηρῶν ὑπάρ-
 χῃ. ἔτω τις ζηλωτὴς ἦν τῷ εὐσε-
 βείας, καὶ τῷ ἀσεβῶν πτωχός, ἐπὶ
 ψελλίζων τῇ γλώττῃ. Δαεῖδ,
 ὁ περσφῆτης ὁμῶς καὶ βασιλεὺς, ἡ
 τῷ σωτηρῆς τῷ σάρακα ῥίζα, μει-
 ρῆμιον χεῖρεται ὑπὸ Σαμυὴλ εἰς
 βασιλείαν, φησὶν γὰρ παρ' αὐτοῖς,
 ὅτι μικρὸς ἦμιν ἐσὶ τοῖς ἀδελφοῖς
 μὲν, καὶ νεώτερος ἐσὶ τῶν οἰκῶν τῷ
 πατρὶ μὲν.

καὶ ὅτι λελείπετο με ὁ χρόνος,
 εἰ πάντας ἀνιχνεύειν βουλοίμην
 τὸς νεότητι εὐαγγελισσάσας θεῶν,
 περσφῆσαν τε καὶ ἱεροσύνην καὶ
 βασιλείαν ὑπὸ θεοῦ ἐγχειρο-
 θέσας. Ἐπομνήσας ὅ ἐνεκα αὐτάρεκα καὶ τὰ εἰρημολία. Ἀλλὰ σὺ

& populi seductores existe-
 rent : dæmonumque revelat
 deceptionem, & eos non ex-
 istentes Deos demonstrat, &
 sacratos ipsis (puer existens)
 interficit, delubraque ipso-
 rum evertit, & altaria mor-
 tuis reliquiis inquinat, tem-
 plaque delet & faltus succi-
 dit & columnas conterit, &
 impiorum sepulchra suffo-
 dit; ut neque signum amplius
 malorum existat. Sic quidem
 zelotes erat religionis & im-
 piorum punitor, adhuc bal-
 butiens lingua. *David* autem
 Propheta simul & Rex, sal-
 vatoris secundum carnem
 radix, puer ungitur à *Samuele*
 in regem. Ait enim alicubi
 ipse: *Quum parvus eram inter*
fratres meos, & junior in domo

1 Sam. 16.

Psal. 131. 1.

Et deficiet mihi tempus,
 si omnes investigare volue-
 ro, qui in juventute bene
 placuerunt Deo, prophetia
 & sacerdotio & regno à Deo
 donati. Rememorationis au-
 tem gratia sufficiunt & hæc
 dicta.

dicta. Sed te deprecor, ne tibi quædam superba esse videar & ostentatrix. Non enim docens te, sed submemorans meum in Deo patrem, hos apposui sermones. Cognosco enim mei ipsius mensuras, & non coextendo me ipsam tantis vobis. Saluto tuum sanctum Clerum, sub tua cura pastum. Omnes apud nos fideles salutant te. Sanam me esse secundum Deum ora, beate Pastor.

ἀντιπολῶ, μὴ σοι τις ἐπιήκει εἶναι
δοξῶ καὶ φανηπῶσα, ὅς ᾤ δι-
δάσκουσα σε, ἀλλ' ὑπομνησκου-
σα τὰ ἐμὸν πατέρι, τὰς
παρεθέμην τὰς λόγους· γινώσκω
ὅδ' τὰ ἐμὰ τῆς μέτρας, καὶ ὅς συμ-
παρεκτείνω ἐμὰ τῶν τοῖς τηλι-
κῶτοις ὑμῶν. Ἀσπάζομαι σε καὶ
ἄγιον κληρὸν, καὶ τὸ φιλόκληρον
καὶ λαόν, καὶ ὑπὸ τῷ ὅν κηδε-
μονίαν ποιμαίνοντες. Πάντες οἱ
παρ' ἡμῶν πιστοὶ προσεχόμεθα σε.
Ἐχθαίρου με καὶ θεὸν προσέχουσ,
μακάριε ποιμὴν.

AD MARIAM,
Neapolin quæ ad Zarbum
IGNATIUS.

ΠΡΟΣ ΜΑΡΙΑΝ
Εἰς Νεάπολιν καὶ πρὸς τὰς Ζάρβου
Ἰγνάτιου.

Ignatius, qui & Theophorus, habenti propitiationem in gratia Dei Patris altissimi, & Domini Iesu Christi qui pro nobis mortuus, fidelissima, digna Deo, Christum ferenti filia Maria, plurimum in Deo gaudere.

Ἰγνάτιου ὁ καὶ Θεοφόρου, τῇ
ἡλεημερίᾳ χάριτι Θεοῦ Πα-
τρός ὑψίστου, καὶ Κυρίου Ἰησοῦ
Χριστοῦ τῷ ὑπὲρ ἡμῶν ἀποστα-
νόντι, πιστάτη, ἀξιοθέῳ,
χρησφόρῳ θυγατρὶ μαρίᾳ,
πολλοῖς ἐν Θεῷ χαίρειν.

Κρεῖττον μὲν γράμματό
 ὅψις, ὅσῳ περ μίετο
 ἔσα τῷ χρεῖ τῇ αἰσθήσεω· ὃ μόνον
 οἷς μεταδιδότι τὰ φιλικὰ, τι
 μᾶ τ' λαμβάνοντα, ἀλλὰ καὶ οἷς
 ἀντιδέχεται τ' ἐπὶ τοῖς κρείττοις
 πένον πλεῖστ'· πολλὰ δὲ ἄλλοι, φασί,
 λιμὴν καὶ ὁ τ' ὑπερβάλλων
 τρεῖς περ, ὃν ὥσπερ ἀγαθὸν ὄρεον
 δεδῆγμεθα ὡς τ' οἷς πίστεως
 πύργον, ὥσπερ δὲ ἐαυτῶν ἰδόν-
 τες τὸ ἐν σοὶ καλόν· αἱ γὰρ τ' ἀ-
 γασθῶν, ὃ πάντοτε γύναι, ψυχὰς
 τ' κατὰρτύνει· εἰκότας πηγῶν,
 ἐκείναι τε γὰρ τὸς παρ' ἑοῦτας,
 καὶ μὴ διψᾶσι, τῷ ἑαυτῶν ἐφέλκονται
 αὐτὸς ἀρύσασθαι τῷ πόντῳ· ἢ, τι σὺ
 σύνεσις παρεγγυᾷ, μεταχρεῖν ἡ-
 μάς ὡς κελευσμένη τῇ ἐν τῇ
 ψυχῇ σου βλυζόντων θεῶν πομά-
 των.

Ἐγὼ δ', ὃ μακαρία, ἐν ἐ-
 μαυτῷ ἰδὲν ποσὺν, ἄλλων
 ἡνέμετο, τ' πολλὰς τ' ἐναντήων
 γνώμας ἐλαύνουσαι, τὰ μὲν φυ-
 γαῖς, τὰ δ' φρεσίν, τὰ δ' δε-
 σμοῖς· ἀλλ' ὅθεν τότων ἐπιτρέφομαι· ἐν δ' τοῖς ἀδύνατον
 hac

Melius quidem literā
 visus, quanto quidem
 pars melior existens chori
 sensuum : non solum qui-
 bus tradit amicabilia, ho-
 norat accipientem ; sed &
 quibus recipit in melioribus
 desiderium ditat. Verunta-
 men secundus, aiunt, portus,
 & literarum modus : quem
 velut bonam applicationem
 recepimus à tua fide à longe ;
 velut per ipsas videntes quod
 in te bonum. Bonorum enim,
 ὃ omnia sapiens mulier, ani-
 mæ purioribus assimilantur
 fontibus. Illi enim transeun-
 tes, etsi non sitiant, ipsa spe-
 cie attrahunt ipsos haurire
 potum. Tuus autem intelle-
 ctus movet nos, capere ju-
 bens de his, quæ in anima tua
 scaturiunt divinis aquis.

Ego autem, ὃ beata, non
 mei ipsius nunc tantum,
 quantum aliorum effectus,
 multorum contrariorum vo-
 luntatibus : secundum hæc
 quidem fugis, secundum hæc
 autem carceribus, secundum
 hac

IGNATIO ADSCRIPTÆ.

71

hæc vero vinculis. Sed à nullo horum avertor. In in-justificationibus autem ipso-
rum magis discō, ut *Iesu Christo* potiar. Utinam fruar duris mihi præparatis: quia
*non dignæ passiones hujus tem-
poris ad futuram gloriam reve-
lari in nos.*

Quæ autem à te per Epi-
stolam iussæ sunt, gratanter
implevi: in nullo dubitans eo-
rum, quæ ipsa bene habere
probasti. Cognovi enim te ju-
dicio Dei testimonium viris
fecisse; sed non gratia carna-
li. Multum enim mihi erant
& continuæ tuæ scriptibilibus
locorum memoriæ: quas le-
gens, neque usque ad intel-
lectum dubitavi circa rem.
Non enim habebam aliquibus
oculis excurrere, quos habe-
bam incontradicibilem à te
factam demonstrationem.
Conformis animæ tecum fiam
ego: Propter quod & ipse di-
cet tibi: *Ego diligentes me dili-
go; me autem quærentes inve-
nient pacem.*

Supervenit autem mihi di-
cere, quoniam verus sermo

αὐτῶν μάλλον μαθητεύομαι, ἵνα
ἰησὺς χριστὸς ἐπιτύχω. ὁ ναίμι
τῷ λειῶν τῷ ἐμοὶ ἡτοιμασμένων.
ἐπιδὼν ἐν ἀξίᾳ τὰ παθήματα τῷ
νῦν καί τοι, πρὸς τὴν μέλλουσαν
δοξάν ἀποκαλύψεται εἰς ἡμᾶς.

Τὰ δὲ ὑπὸ σοῦ διὰ τῆς ἐπιστολῆς
κελεύοντα, ἀσμελώς ἐπλήρωσα.
ἐν ᾧ ἀμφισβῆλαι, ὡς αὐτῇ
καλῶς ἔχον δεδουμένους. Ἐ-
γὼν γὰρ σε κείνῃ θεῷ τὴν μαρ-
τυρίαν τοῖν ἀνδρῶν πεποιῆσθαι,
ἀλλ' ὅτι καὶ σαρκικῇ, πλὴν ὅτι με
ἦσαν αἱ συνεχεῖς σοι τῷ γραφικῶν
χαρίων μνημαί. ὡς ἀναγνῶντες, ὅτι
μέχρ' ἐννοίας ἐνεδίασα ὡς τὸ
πρῶτον. ὅτι εἶχον τισὶν ὀφθαλ-
μοῖς ἐκδεχμῆν, ὡς εἶχον ἀναν-
τήρητον ὑπὸ σοῦ τὴν ἀπόδειξιν.
ἀντήνυχον σοι γρηοῖμι ἐγὼ, ὅτι
φιλεῖς ἰησοῦν τὸν υἱόν. τῷ θεῷ τῷ ζῶν-
τι. διὸ καὶ αὐτὸς ἐρεῖ σοι. ἐγὼ
τὸς ἐμὲ φιλεῖντας ἀγαπῶ. οἱ
δὲ ἐμὲ ζητῶντες, ἀρεῖς εἰ-
σιώλω.

Ἐπερχεῖται δὲ μοι λέγειν, ὅτι ἀ-
ληθινὸς ὁ λόγος, ὃν ἤκουον ὡς

685

R. 9.

Rom. 8.
18.

Pro. 3.
17.

Ὡς, ἐπὶ ἔσπερος δὲ ἐν τῇ Ῥώμῃ αὐτῷ
 παρ' μακαρίων πάλιν· ὃν διε-
 δέξατο τὰ νῦν ὁ ἀξιωμακός κ^ς
 κλήμης ὁ Πέτρος καὶ Παύλος ἀνα-
 σῆς. καὶ νῦν προσέειπεν αὐτοῖς
 ἑκατονταπλάσιος. καὶ προσε-
 γινέτω, ὡς αὐτῇ. Σφόδρα ἐπεθύμουν
 ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, ὥστε συνανα-
 παύσασθαι ὑμῖν. Ἀλλ' ἐν ἐν-
 δρώπῳ ἡ ὁδὸς αὐτῇ. ἐπέχει γάρ
 μου τὴν πρόθεσιν, καὶ συγχάρισα
 εἰς πέρας ἐλθεῖν, ἢ στρατιωτικῇ
 φρεσὶ. ἀλλ' ὅτε ἐν οἷς ἐμὶ δρᾶν
 τι, ἢ παθεῖν οἷον τε ἐγώ. διὸ δό-
 τερον τ' ἐν φίλοις παραμυθίας
 τὸ γράμμα λογίζομαι, κατα-
 σπάζομαι τὴν ἱερὰν σου ψυχὴν,
 παρακαλῶν προσθῆναι τὰς πόδας.
 ὁ γὰρ παρὰν πῶς ὀλίγος, ὁ δὲ
 προσδοκώμενος μισθὸς πολὺς.

Φύγετε τὰς ἀνευμενίας τὸ πά-
 ρος χρεῖς, καὶ τὴν κατὰ σάρκα
 φιλονεικίαν. πολλοὶ δὲ εἰσι ἀρετῇ οἱ
 ταύτῃ νοσούντες τὴν ἀρετῇαν.
 τὰ δὲ ἄλλα σοὶ παραγγέλλω. κα-
 τατηρετισμένη μὲν παντὶ ἔργῳ καὶ
 λόγῳ ἀγαθῷ, δυναμένη δὲ καὶ

quem audiavi de te, adhuc
 existente te in *Roma* apud
 beatum Papam *Cletum*; cui
 successit ad præsens dignè
 beatus *Clemens*, *Petri & Pauli*
 auditor: & nunc apposuisti
 ad ipsum centupliciter; &
 apponas adhuc, ὁ dilecta.
 Desideravi vehementer ve-
 nire ad vos, ut conquiesce-
 rem vobiscum: sed *non in ho-*
mine via ipsius. Detinuit enim
 meum propositum, non con-
 cedens ad terminum ire, mi-
 litaris custodia. Sed neque
 in quibus sum, operari ali-
 quid vel pati potens ego.
 Propter quod, secundum e-
 jus quæ in amicis consolatio-
 nis literam reputans: saluto
 sacram tuam animam, depre-
 cans opponi robori. Præsens
 enim labor paucus; expecta-
 ta vero merces multa.

Fugite abnegantes passio-
 nem *Christi*, & secundum car-
 nem nativitatem. Multi autem
 sunt nunc, secundum hanc
 ægrotantes ægritudinem. A-
 lia autem tibi admonere faci-
 le; perfectæ quidem omni
 opere & sermone bono, po-
 tenti

Jerem. 16.
 23.

tenti autem & aliis suadere
in *Christo*. Saluta omnes simi-
les tibi, retinentes fui ipso-
rum salutem in *Christo*. Salu-
tant te Presbyteri & Diaco-
ni: & ante omnes sacer *Heron*.
Salutat te *Cassianus* peregrin-
us meus, & soror mea &
sponsa ipsius, & dilectissima
ipforum * *soboles*. Valentem,
carnalem & spiritualem fan-
nitatem, Dominus sanctifi-
cet semper: & videam te in
Christo potentem corona.

ἅλλας νεθεῖν ἐν χειρῶν. Ἀ-
σπασαι πάντας τὰς ὁμοίους ᾤ,
ἀντεχομένους τῇ ἑαυτῶν σωτη-
ρίᾳ ἐν χειρῶν. Ἀσπάζονται σε
οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ διάκονοι,
καὶ πρὸ πάντων ὁ ἱερεὺς Ἡρών.
Ἀσπάζεται σε Κασσιανὸς ὁ ξένος
μὲν, καὶ ἡ ἀδελφὴ μὲν ἡ χαμενὴ
αὐτῆς, καὶ τὰ φίλτατα αὐτῶν τέ-
κνα. Ἐξέω μὲν σαρκικῶς καὶ
πνευματικῶς ὑγίαν ὁ κερὶς
ἀγάσῃ αὐτὴν, καὶ ἰδοὺ σε ἐν χρι-
στῷ τυγχάνουσαν τῆς σφάνης.

EPISTOLA AD ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΝ ΤΑΡΣΕ
TARSENSIS. IGNATIOΣ.

Ignatius, qui & Theophorus, salvatus in Christo Ecclesia, digna laude, & digna memoria, & digna dilectione, existenti in Tarso; misericordia, pax, à Deo Patre & Domino Iesu Christo multiplicetur semper.

Ἰγνάτιος, ὁ καὶ θεοφόρος, τῇ
σε σωσμένη ἐν χειρῶν ἐκκλη-
σίᾳ, ἀξιεπαίνῳ, καὶ ἀξιολογι-
κῶν, καὶ ἀξιοκαταστάτῃ, τῇ
ἐκκλησίᾳ ἐν τὰρσῳ, ἔλεος, εὐ-
ερίᾳ ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου
Ἰησοῦ χριστοῦ, πληθυνθεὶς διὰ
παντός.

ΑΠὸ Συρίας μέχρι Ρώμης
 Περιμαχῶ, ἔχ' ὑπὸ ἀ-
 λόγων θηρίων βιβασκόμενῳ
 (ταῦτα γὰρ, ὡς ἴτε, θεοῦ
 Δελήσαντ' ὅ, ἐφείσαντο τῷ Δα-
 νιῇ) ὑπὸ ᾧ ἀνδραπομόρων,
 οἷς ὁ ἀνήμερῷ θηρὶ ἐμφαλόδων
 νύττει με ἐσθμέρῳ καὶ τιτρώσκει.
 Ἄλλ' ὁδενὸς λόγον ποιεῖμαι τ' δε-
 νῶν, ὅθεν ἔχω τὴν ψυχὴν τιμῶν
 ἐμαυτῷ, ὡς ἀγαπῶν αὐτὴν μᾶλ-
 λον ἢ τὸ Κύριον. διὸ ἐτοιμὸς εἰμι
 πρὸς πῦρ, πρὸς θηρία, πρὸς ξί-
 φ' ὅ, πρὸς σαυρόν. μένον, ἵνα τὸ
 χρεῖν ἴδω τὸ σωτῆρ' ἐμὲ καὶ θεόν,
 τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ ἀποθανόντα. Παρε-
 καλῶ ἐν ὑμῶς ἐγὼ ὁ δέσμι-
 ος, ὁ διὰ γῆς καὶ θαλάσσης ἐ-
 λαυνόμενῳ. στήκατε ἐν τῇ πίσει,
 ἐδραῖοι γίνεσθε (ὅτι δικαιοῦς ἐκ
 πίσεως ζήσεται.) γίνεσθε ἀκλιβεῖς,
 ὅτι Κύριος κατοικεῖ μοι ὀστέ-
 ος ἐν ὀκρῷ.

* Εἰγων, ὅτι τινὲς τῶ τῷ Σατ' ἂν
 ὑπηρετῶν ἐβδλήθησαν ὑμᾶς τα-
 ράξαι. οἱ μὲν ὅτι Ἰησοῦς δοκῇσαι ἐσαυρώθῃ, καὶ δοκῇσαι ἀπέθανεν.

A Syria usque Romam
 cum bestiis pugno:
 non ab irrationalibus be-
 stiis comestus (hæ enim,
 ut scitis, Deo volente peper-
 cerunt *Danieli*) ab his autem
 quæ humanæ formæ; inter
 quas immanis bestia lati-
 tans, pungit me quotidie &
 vulnerat. *Sed de nullo sermo-
 nem facio durorum, neque ha-
 beo animam pretiosam mihi ipsi,*
 ut diligens ipsam magis,
 quam Dominum. Propter
 quod paratus sum ad ignem,
 ad bestias, ad gladium, ad
 crucem: solum *Iesum Chri-
 stum* sciens salvatorem me-
 um, & Deum, pro me mor-
 tuum. Deprecor igitur vos
 ego victus *Christi*, per terram
 & mare jactatus; *state in fide*
 firmi: quoniam *Dominus inha-
 bitare facit unius moris in domo.*

Novi quoniam quidam
 ministrorum Sathanæ volue-
 runt vos turbare. Hi quidem,
 quoniam *Iesus* opinione natus
 est, opinione crucifixus est,
 &

Dan. 6.

Act. 20,
24.

1 Cor. 16.

13.

Abacuc 2,

4,

Gal. 3. 11.

Psal. 67.

& opinione mortuus est. Hi autem, quoniam non est filius conditoris. Hi vero, quoniam ipse est qui super omnia Deus. Alii autem, quoniam nudus homo est. Alteri vero, quoniam caro hæc non refurgit; & oportet voluptuosam vivere & transire: hanc enim esse terminum bonorum post non multum corumpendis. Tantorum malorum multitudo eos inebriavit. Sed vos *neque ad horam* veniatis sub subjectionem ipsorum. *Pauli* enim estis cives & discipuli, qui à *Ierolymis* & circum usque *Illyricum* implevit Evangelium; *stigmata Christi* in carne circumtulit.

Cujus memores, omnino cognoscitis, quoniam *Iesus* Dominus vere natus est ex *Maria*, factus ex muliere, & veritate crucifixus est (*Mihi* enim, ait, non fiat gloriari, nisi in cruce Domini) & veritate mortuus est, & resurrexit. Si passibilis enim, ait, *Christus*, si primus ex resurrectione mortuorum. Et, *Quod mortuus est*,

οἱ δὲ, ὅτι ἐκ ἐστὶν ὡς τῆ δημιουργῶ. οἱ δὲ, ὅτι αὐτὸς ὅστις ὅτι πάντων θεός. ἄλλοι δὲ, ὅτι ψαλὸς ἀνθρώπος ὅστις. ἑτέρω δὲ, ὅτι ἡ σὰρξ αὐτῆς ἐκ ἐγέρεται, καὶ δὲ ἡ ἀπολαυστικὸν βίον ζῆν καὶ μετέναι. τῷτο γὰρ εἶναι πέρας τῆ ἀγαθῶν τοῖς μετ' ὅτι πολὺ φθαρησομένων. τοσούτων κακῶν ἐσμὸς εἰσενάμασεν. Ἄλλ' ὑμεῖς ὅτι πρὸς ἀρετὴν ἔξατε τῇ ὑποταγῇ αὐτῶν. Παῦλος γὰρ ἐστὶ πολῖται καὶ μαθηταί, τῷ ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ κυκλωμένῃ τῷ Ἰλνυρικῷ περὶ ἡρωϊότητος τὸ εὐαγγέλιον, καὶ τὰ στίγματα τῷ χρεῖσθ ἐν τῇ σαρκὶ ἀξιόφρονος.

οὐ μεμνημένοι, πάντας γνώσκετε, ὅτι Ἰησοῦς ὁ κύριος ἀληθῶς ἐγενήθη ἐκ μαρίας, γυναικὸς καὶ ἀληθεῖς ἐσαυρώθη. ἐμοὶ γὰρ, φησι, μὴ γινώσκοι καυχᾶσθαι, εἰ μὴ ἐν τῷ σαυρώ τῷ κυρῶ τῷ Ἰησοῦ. καὶ ἀληθείας ἐπαθε, καὶ ἀπέθανε, καὶ ἀνέστη. εἰ πάντες γὰρ, φησιν, ὁ

χρεῖς, εἰ πᾶσι τῷ ἀναστάσεως νεκρῶν. καὶ, ὁ ἀπέθανε, τῇ ἀμαρ-

Gal. 2. 5.
Rom. 15.
19.
Gal. 6. 17.

Gal. 6. 14.

Ast. 26.
23,

Rom. 6.
30.

τῆς ἀπέθανεν ἐφ' ἑαυτῆς· ὃ δὲ ζῇ, τὰ
 θεῶν ζῇ. Ἐπεὶ τίς χρεῖα δεσμῶν,
 χρεῖς μὴ ὅτι θανάτου; τίς χρεῖα
 ὑπομονῆς; τίς χρεῖα μαθήτων;
 τί δύναται, Πέτρος μὴ ἑσαυρῆτο.
 Παῦλος δὲ καὶ Ἰάκωβος μαχαί-
 ρα ἐπέμνοντο· Ἰωάννης δὲ ἐφυγα-
 δόετο ἐν Πάτμῳ· Στέφανος δὲ
 ἐν λίθοις ἀνιέρητο ὑπὸ τῶν κυρι-
 κτόνων Ἰουδαίων; ἀλλ' ὅθεν τῶν
 εἰκῆ· ἀληθεῖα γὰρ ἑσαυράθη ὁ
 κύριος ὑπὸ τῶν δουλεῶν.

καὶ ὅτι οὗτος ὁ Ἰησοῦς ἐκ γυ-
 ναικὸς, ὅς ἐστι τῆς θεῆς· καὶ ὁ σαυ-
 ρώβης, πρωτότοκος πόλεως ἡλι-
 σεως, καὶ εὐδὸς λόγου· καὶ αὐτὸς
 ἐποίησε τὰ πάντα· λέγει γὰρ ὁ ἀπό-
 σταλός· εἰς θεὸς ὁ Πατήρ, ὃς ἐστὶ τὰ
 πάντα· καὶ εἰς κύριος Ἰησοῦς χρι-
 στός, δι' ὃς τὰ πάντα· καὶ πολλὴν εἰς
 γὰρ θεός, καὶ εἰς μεσότης θεοῦ
 καὶ ἀνθρώπων, ἀνθρώπου Ἰησοῦς
 χριστός· καὶ ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ
 πάντα τὰ ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς,
 ὁρατὰ καὶ ἀόρατα· καὶ αὐτὸς ἐστι
 πρὸ πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐ-
 τῷ συνέστηκε.

καὶ ὅτι ἐκ αὐτοῦ ἐστὶν ὁ ὅτι πάντα θεός, ἀλλ' ὁὗτος ἐκείνῃ, λέγει·

peccato mortuus est semel; quod autem vivit, Deo vivit. Quia quid opus vinculis, Christo non mortuo? quid opus sufficientia? quid opus flagellis? Quid unquam, Petrus crucifixus est, Paulus & Iacobus gladio cæli sunt, Iohannes vero relegatus est in Pathmo, Stephanus autem lapidibus occisus est à Domini occisoribus Iudais? Sed nihil horum vane. Veritate enim crucifixus est Dominus ab impiis.

Et sic natus ex muliere filius est Dei, & crucifixus primogenitus omnis creaturæ & Deus verbum: & ipse fecit omnia. Dicit enim Apostolus: *Unus Deus Pater ex quo omnia; & unus Dominus Iesus Christus, per quem omnia.* & rursus: *Unus enim Deus, & unus mediator Dei & hominum, homo Iesus Christus. & in ipso creata sunt omnia quæ in cælo & in terra, visibilia & invisibilia: & ipse est ante omnia, & omnia in ipso consistunt.*

Et quoniam non ipse est qui super omnia Deus Pater, sed

Act. 12.1.
 Apocal. 1.
 9.
 Act. 7.59.

1 Cor. 8.5.

1 Tim. 2.5.

Coloss. 1.
 15.

Ioh. 20. 17. sed filius illius, dicit: *Ascendo ad Patrem meum et Patrem vestrum, & Deum meum & Deum vestrum.* Et, quando subiecta ipsi erunt omnia, tunc & ipse subjiçietur ei qui subjecit ei omnia; ut sit Deus omnia in omnibus. Igitur est alter qui subjecit, & qui est omnia in omnibus; & alter cui subiecta sunt, qui & cum omnibus subjiçietur.

Ioh. 1. 3.
Prov. 8.
27.

Et neque nudus homo, per quem & in quo facta sunt omnia. Omnia enim per ipsum facta sunt. *Quum fecit cælum, coaderam ipsi; & illic eram apud ipsum componens; et applaudebat mihi quotidie.* Qualiter autem utique nudus homo audiret; Sede à dextris meis? Qualiter autem & diceret: *Priusquam Abraham fieret, ego sum; & Clarifica me claritate quam habui, antequam mundus esset, à te?* Qualis autem homo nudus diceret; Ioh. 6. 38. *Descendi de cælo, non ut faciam voluntatem meam, sed voluntatem ejus qui misit me?* De quali homine vero diceret? *Erat lux vera, que illuminat*

Hebr. 1.
13.
Ioh. 8. 58.
Ioh. 17. 5.

Ioh. 6. 38.

Ioh. 1. 9.

Ἀναβαίτω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ πατέρα ὑμῶν, καὶ θεόν μου καὶ θεὸν ὑμῶν. καὶ, ὅταν ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα τότε καὶ αὐτὸς ὑποταγῇ τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ᾖ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἰοῦκέν ἐπερὶς ὅτιν ὁ ὑποτάξας, καὶ ἂν τὰ πάντα ἐν πᾶσι. καὶ ἐπερὶ, ὅ ὑπετάγη, ὅς καὶ μετὰ πάντων ὑποτάσσεται.

Καὶ ὅτε ψιλὸς ἄνθρωπος ὁ δι' εἰς, ἐν εἰς γέγονε τὰ πάντα. πᾶν τα ᾧ δι' αὐτῷ ἐρχετο. Ἡνίκα ἐποίει τὸ θεῶν, συμπαρήμω αὐτῷ, καὶ ἐκᾶ ἡμῶν παρ' αὐτῷ ἀρμυζοσα, καὶ προσέχαιρέ μοι καθ' ἡμέραν. Πῶς δ' ἂν ὁ ψιλὸς ἄνθρωπος ἦκασε, κἀκε ἐκ δεξιῶν μου; πῶς ὃ καὶ ἔλεγε, Περὶ Α. ἑοχαίμ χηρέσθαι, ἐγὼ εἰμι; καὶ δὲ ξασὸν μετ' ἡ δόξῃ σὺ ἡ εἶχον περὶ τῷ τὸ κδομιον εἶναι; ποῖος ὁ ἄνθρωπος ἔλεγε, Καταθέσεικα ἐκ τῷ θεῶν, εἰ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ ἐμῶν, ἀλλὰ τὸ θέλημα τῷ πέμψαντός με; ὡς ἐλὶ ποῖς ὁ ἀνθρώπος ἔλεγε; ἦν τὸ φᾶς τὸ ἀλυ-

θινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον
ἐρχόμενον εἰς τὸ κόσμον· ἐν τῷ
κόσμῳ ἦν, καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτὸ
ἐχθρὸς ἐστίν, καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ
ἔγνω· εἰς τὰ ἴδια ἦλθε, καὶ οἱ ἴδιοι
αὐτὸν οὐ παρέλαβον. πῶς ἔν ὁ
ταῦτα, υἱὸς ἄνθρωπου, καὶ
ἐκ μαρίας ἔχων τὴν ἀρχὴν τῆ
ἡμέρας, ἀλλ' ἔχι θεὸς λόγος, καὶ
μοιρογενὴς υἱός· ἐν ἀρχῇ ᾧ ὡς
ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ὡς πρὸς
τὸ θεόν, καὶ θεὸς ὡς ὁ λόγος.
καὶ ἐν ἄλλοις, κύριος ἐκτίσας με
ἀρχὴν ὁδῶν αὐτῶν, εἰς ἔργα αὐτῶν·
πρὸ τῆ αἰῶνος ἐδεμελίωσέ με·
πρὸ ὃ πάντων βεβῶν γεννᾷ με.

Ὅτι καὶ ἀνίσταται τὰ σώματα
ἡμῶν, λέγει· Ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅτι ἐρχεται ὥρα, ἐν ᾗ πάντες οἱ
ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούςονται τῇ
φωνῇ τῆ θεοῦ, καὶ οἱ ἀκούσαντες
ζήσονται. Καὶ ὁ ἀπόστολος, δεῖ
ᾧ τὸ φθαρτὸν τῆτο ἐνδύσασθαι
ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τῆτο ἐν-
δύσασθαι ἀθανάσιον, καὶ ὅτι λεῖψω-
φρονῶς καὶ δίσεως ἐξῆν, πόλιν λέγει.
καὶ ὡς λαοῦ, ὅτι μοιχοί, ὅτι

*omnem hominem venientem in
hunc mundum. In mundo erat,
& mundus per ipsum factus est;
& mundus eum non cognovit.
In propria venit, & sui eum non
receperunt. Qualiter ergo ta-
lis nudus homo, & ex Maria
habens principium essendi;
sed non Deus verbum, & fi-
lius unigenitus? In principio
enim erat verbum, & Verbum
erat apud Deum, & Deus erat
Verbum. Et in aliis: Dominus
creavit me principium viarum
suarum, in opera sua; ante secu-
lum fundavit me, & ante omnes
colles generat me.*

Quoniam autem & resur-
gunt corpora nostra, dicit:
*Amen dico vobis, quoniam ve-
nit hora, in qua omnes qui in
monumentis sunt audient vocem
filii Dei, & qui audierint vi-
vent. Et Apostolus: Opor-
tet enim corruptibile hoc in-
duere incorruptionem, &
mortale hoc induere immorta-
litem. Et quoniam oportet
temperate vivere & ju-
ste Deo; rursus: Non erre-
tis: neque adulteri, neque
molles, neque masculorum con-*

Ioh. 1. 1. 3.

Pro. 8. 22.

Ioh. 5. 25.

1 Cor. 15.
53.

1 Cor. 6. 9.

cubi-

IGNATIO A D S C R I P T Æ.

79

1 Cor. 15.
13, &c.

cubitores, neque fornicatores, neque maledici, neque ebriosi, neque fures, regnum Dei hereditare poterint. Et, Si mortui non resurgunt: neque Christus resurrexit. Inanis ergo predicatio nostra; inanis autem & fides vestra: adhuc estis in peccatis vestris. Ergo qui et dormierunt in Christo, perierunt. Si in vita hac sperantes sumus in Christo solum; miserabiliores omnibus hominibus sumus. Si mortui non resurgunt: comedamus & bibamus; cras enim morimur. Sic autem dispositi, quid distabimus ab asinis & canibus, qui nihil de futuro curant; in appetitum euntes & eorum quæ post comedere? Inficii enim sunt moventis intus intellectus.

Fruar vobis in Domino. Vigilate omnem unusquisque malitiam deponere, & feralem furorem, detractionem, calumniam, turpiloquium, scurrilitatem, fufurationem, inflationem, ebrietatem, luxuriam, avaritiam, inanem gloriam, invi-

μαλακοί, ἔτε πόρνοι, ἔτε λοιδόρει, ἔτε μέθυσοι, ἔτε κλέπτει, βασιλείαν Θεοῦ κληρονομήσαι δύναται. καὶ, εἰ νεκροὶ οὐ ἐγερσύνται, ἡ δὲ χριστὸς ἐγήγερται. κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ ἡ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. ἔτι ἔσε ἐν τῇ ἀμαρτίαις ὑμῶν. ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν χριστῷ ἀπώλοντο. εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἡλπικότες ἐσμὲν ἐν χριστῷ μόνον, ἐλεφνότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμὲν. εἰ νεκροὶ οὐ ἐγερσύνται, φάγωμεν καὶ πωμεν, αὐριοὶ γὰρ ἀποθήσομεν. οὕτω ἡ διακέμενοι, τῇ διδασκαλίᾳ ὄντων καὶ κενῶν, οἱ μὴδὲν τῷ μέλλοντι φροῦντες μόνον τῷ φαγεῖν φροῦντες, οὐκ εἰς ὄρεξιν ἐρχόμενοι καὶ τῷ μετὰ τὸ φαγεῖν; ἀνεπίστοιτοι γὰρ εἰς τῷ νῦν, τῷ κενῷ ἐνδοδεῖν.

Ὁ ναυαγῶν ὑμῶν ἐν κυρίῳ. νήφετε πάντα ἕκαστος κακίαν ἀποθεσθαι, καὶ τὴν θυμωδὴν θυμὸν, καταιαλίαν, σκωφαντίαν, αἰχρεολογίαν, οὐτραπeliαν, ψευδοσμίαν, φυσίωσιν, μέθην, λαγνείαν, φιλαργυρίαν, φιλοδοξίαν,

φθόνον,

φθόνον, καὶ ὡς τὸ τέτοις συνω-
δόν. Ἐνδύσασθε ἃ τὸ κύριον ἡμῶν
Ἰησοῦν χριστόν, καὶ τὸ σαρκὸς πρέ-
βοιαν μὴ ποιῆσαι εἰς ὀπιθυμίαν.
Οἱ πρεσβύτεροι, ὑποτάσσεσθε
τῷ ἑπισκόπῳ· οἱ διάκονοι, τοῖς
πρεσβυτέροις· ὁ λαός, τοῖς πρε-
σβυτέροις καὶ τοῖς διακόνοις. Ἀν-
τίψυχον ἐξά τῷ φυλασσόντων
ταύτῳ τῷ ὀυτάξιαν καὶ ὁ κύριος
εἴη μετ' ἡμῶν διωκεῖς.

Οἱ ἄνδρες, ἐρεγγυτε τὰς γαμέ-
τας ὑμῶν· αἱ γυναῖκες, τὰς ὁ-
μοζύγας· οἱ παῖδες, τὰς γονεῖς
αἰνεῖσθε· οἱ γονεῖς, τὰ τέκνα ἐκ-
τρέφετε ἐν παιδείᾳ καὶ νομοῖα
κυρίου. τὰς ἐν παρθενίᾳ τιμᾶτε,
ὡς ἱερῆας κυρίου· τὰς ἐν σεμνό-
τητι χήρας, ὡς θυγατέρας κυρίου.
Οἱ δούλοι, μετὰ φόβου τοῖς κυρίοις
ἐξυπηρετεῖτε· οἱ κύριοι, μετὰ φιλ-
δίας τοῖς δούλοις ὀπιτιάσασθε. Μη-
δὲ ἐν ὑμῶν ἀρεγὸς ἔστω· μήτηρ
γὰρ τὸ ἐνδίας ἡ ἀρεγία. ταύτα ἐκ
ὀπιτιάσω, ὡς ὄντι, ἐκ καὶ δεδεμαι,
ἀλλ' ὡς ἀδελφὸς ὑπομνήσκω.
Εἴη κύριος μετ' ὑμῶν.

diam, & omne his concu-
rens: *Indui Dominum nostrum Ro*
Iesum Christum, & carnis provi-
dentiam non fieri in concupiscen-
tiis. Presbyteri subiecti esto-
te Episcopo. Diaconi Epi-
scopo & Presbyteris, popu-
lus Diaconis. Confimilis ego
his qui custodiunt hanc bo-
nam ordinationem: & Do-
minus sit cum ipsis conti-
nue.

Viri, diligite sponfas ve-
stras; uxores, conjuges ve-
stros. Pueri, parentes præ-
honorate: parentes, filios
nutrite in disciplina & admoni- Ephe. 6. 4.
tione Domini. Eas quæ in vir-
ginitate honorate, ut sacras
Christi: eas quæ in honestate
viduas, ut altare Dei. Do-
mini, cum moderamine ser-
vis præcipite: servi, cum ti-
more Dominis ministrare.
Nullus in vobis otiosus ma-
neat: mater enim indigen-
tiæ otiositas. Hoc enim non
præcipio, ut existens aliquis,
et si ligor: sed, ut frater, ad
memoriam revoco. Sit Do-
minus vobiscum.

IGNATIO ADSCRIPTÆ. 81

Fruar vestris orationibus: orate ut *Iesu* fruam. Commendo vobis eam quæ in *Antiochia* Ecclesiam. Salutant vos Ecclesiæ *Philip-pensum*: unde & scribo vobis. Salutatur vos *Philon* diaconus vester: cui & gratias ago, studiose ministranti mihi in omnibus. Salutatur vos *Diaconus* qui ex *Syria* sequitur me in *Christo*. Salutate ad invicem in sancto osculo. Saluto universos & universas in *Christo*. Valete anima & spiritu: & mei non obliviscimini. Dominus vobiscum.

Ὁ ναύμω ὑμῶν ἡμεῖς περὶ δουλῶν. περὶ δ' ἡμεῶν, ἵνα Ἰησοῦ ἐπιτίχῃ. παρὰ τὴν ἐκκλησίαν. Ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίαν. Ἀποπέμψεται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι φιλιπποῦ, ὅθεν καὶ γράφω ὑμῖν. Ἀσπαζέται ὑμᾶς φίλων ὁ διάκονος ὑμῶν, ὃς καὶ ἐγὼ διχαρεῖσθαι, σπουδαίως ὑπηρετῶντί μοι ἐν πάντι. Ἀσπαζέται ὑμᾶς Ἀρχιδόκος ὁ διάκονος, ὁ ἐκ συνεκίας, ὃς ἀκολουθεῖ μοι ἐν χερσίν. Ἀσπασάσθαι ἀλλήλους ἐν ἀγάπῃ φιλήματι. Ἀσπαζομαι πάντας καὶ πάσας, τὰς ἐν χερσίν. Ἐγγίσθαι σώματι καὶ ψυχῇ καὶ πνεύματι ἐνὶ, καὶ ἐμὲ μὴ ἐπιλάσθαι. Ὁ Κύριος μετ' ὑμῶν.

2 Cor. 13.
12.

EPISTOLA AD ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΡΟΣ ANTIOCHENOS. ANTIOΧΕΙΣ.

Ignatius, qui & Theophorus, Ecclesia habenti propitiationem a Deo, dilectæ à Christo, advena in Syria, & primæ

Ἰγνάτιος ὁ καὶ Θεοφόρος, ἐκκλησίᾳ ὑλημενῇ ὑπὸ Θεοῦ, ἐκλεγεμένη ὑπὸ Χριστοῦ; περιούσιον ἐν συνείδει, καὶ πρώτῃ

πρώτῃ Χριστῷ ἐπανυμίαν λα-
 ἐσόν, τῇ ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν
 Θεῷ Πατρὶ, καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ
 Χριστῷ, χαίρειν.

Christi cognominationem ac- AR. II.
26.
cipienti in Antiochia; in
Deo Patre, & Domino Iesu
Christo gaudere.

Ελαφροὶ μοι καὶ κῆφα τὰ
 δεσμά ὁ Κύριος πεποίηκε,
 μαθόντα ἐρωθύνειν ὑμᾶς, καὶ
 ἐν πάσῃ ὁμονοίᾳ σαρκικῇ τε καὶ
 πνευματικῇ διάγειν. παρεχαλῶ
 ὅτι ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δεσμότης ἐν κυ-
 ρίῳ, ἀξίως ὡς ἐπατῆσαι τῷ κλή-
 σεως ὡς ἐκλήθητε, φυλατῆμενοι
 τὰς ἐσκομιστάρας αἰρέσεως τῆς πο-
 νηρῆς, ἐπὶ ἀπάτῃ καὶ ἀπωλείᾳ τῇ
 πλεονεξίᾳ αὐτῶν· προσέχοντες δὲ τῇ
 ἀποστολῇ διδασκῇ καὶ νόμῳ, καὶ
 προσφύταις πιστεύειν· πᾶσαν Ἰου-
 δαϊκὴν καὶ Ἑλληνικὴν ἀπορρίψαι
 πλάνην· καὶ μήτε πλεονεξίᾳ θεῶν
 ἐπιδουλοῦν, μήτε τῷ Χριστῷ ἀρνεῖσθαι
 προσφάσει τῷ ἐνὸς Θεοῦ.

Μωσῆς τε καὶ ὁ πῶς θεοῦ παῖς
 τῷ Θεῷ εἰπὼν, κύριος ὁ Θεός
 Ἐγώ, Κύριος εἰς ὅτι· καὶ τὸ ἓνα καὶ
 μόνον κηρύξας Θεόν, ὁμολόγησεν
 εὐθείας καὶ τὸ κύριον ἡμῶν, λέγων,

LEvia mihi & non one-
 rosa vincula Dominus
 fecit, discenti pacem ha-
 bere vos, & in omni con-
 cordia carnali & spiritali
 converfari. Deprecor igitur
 vos ego vinctus in Domino,
digne ambulare vocatione qua Colof. 4. 1.
vocati estis: observantes vos
 ab inductis hærefibus mali-
 gni, in deceptione & perdi-
 tione persuasorum ab ipso.
 Attendite autem *Apostolorum*
doctrinæ & Legi & Prophetis
 credere; omnem Gentilem
 & Iudaicum abjicere erro-
 rem: & neque multitudinem
 Deorum inducere, neque
Christum negare occasione u-
 nius Dei.

Moyfes enim fidelis servus
 Dei dicens, *Dominus Deus*
unus Dominus unus est, & u-
 num & solum prædicans
 Deum, confessus est confe-
 ssim & Dominum nostrum
 dicens:

Deut. 6. 4.
cum Marc.
12. 29.

Genesis
19. 24.

dicens : *Pluit Dominus super Sodomam & Gomorram ignem à Domino & sulphur.* & rur-

Gen. 1. 26.
37.

sus : *Et dixit Deus, faciamus hominem secundum imaginem nostram & secundum similitudinem.* & fecit Deus hominem ;

Gen. 5. 1.
& 9. 6.

secundum imaginem Dei fecit ipsum. Et deinceps : *quoniam in imagine Dei fecit hominem.* Et quia fiet homo, ait :

Deut. 18.
15. cum
Act. 3. 22.
& 7. 37.

Prophetam vobis suscitabit Dominus ex fratribus vestris sicut me.

Esaï. 44. 6.

Propheta autem dicentes, ut ex persona Dei ; *Ego Deus primus, & ego post hæc, & prater me non est Deus :* de Patre omnium dicunt. Et de Domino nostro Iesu Christo :

* Aiumt,
Esaï. 9. 6.

Filius * ait, *datus est nobis, cujus principium desuper, & vocatur nomen ipsius Magni consilii Angelus, admirabilis, consiliarius, Deus fortis, potestativus.*

Esaï. 7. 14.
cum Matt.
1. 23.

Et de inhumanatione ipsius : *Ecce virgo in utero concipiet, et pariet filium ; & vocabunt nomen ejus Emanuel.* Et de passione :

Esaï. 53. 7.
Act. 8. 32.

Ut ovnis ad occisionem ductus est, & quasi agnus coram

κύριου ἔρεξεν ἐπὶ σόδομα καὶ γόμορρα. καὶ κύριος πῦρ καὶ θεῖον· καὶ πάλιν, εἶπεν ὁ θεός, ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκόνα ἡμετέραν· καὶ ἐποίησεν ὁ θεός τὸν ἄνθρωπον, κατ' εἰκόνα θεοῦ ἐποίησεν αὐτόν· καὶ ἐξῆς, Ἐν εἰκόνι θεοῦ ἐποίησε τὸν ἄνθρωπον. καὶ ὅτι γινώσκεται ἄνθρωπος, φησὶ· Προφήτιω ὑμῶν ἀναστήσει κύριος ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐγώ.

οἱ δὲ περὶ ταῦτα εἰπόντες, ὡς ἐκ περὶ τῶν θεῶν, ἐγὼ θεός πατρὸς, καὶ ἐγὼ μετὰ πατέρων, καὶ πλὴν ἐμῶν ἐστὶν θεός, καὶ τῶν πατέρων τῶν ὅλων λέγουσι. καὶ κατὰ τὴν κυρίαν ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ υἱός, φασὶν, ἐδόθη ἡμῖν, ὅτι ἀρχὴ ἐπὶ τῶν ὁμῶν αὐτῶν ὄντων ἀνῶθεν, καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτῶν μεγάλῃς βασιλῆς ἄγγελος, θαυμαστὸς, σύμβουλος, θεός ἰσχυρὸς, ἐξουσιαστὴς. καὶ κατὰ τὸ ἐνανθρωπήσεως αὐτῶν· Ἰδοὺ ἡ παρεξέρχου ἐν γαστρὶ λήνεται, καὶ τέσσεται υἱόν, καὶ καλέσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ, Ἐμμανὴλ. καὶ κατὰ τὴν πάσας· ὡς πρέσβειον ἐπὶ σφαγῶν ἤχου, καὶ ὡς

ὡς ἀμνός, ἐναντίον τῷ κτερανῷ
αὐτὴν ἄφωνος. Κατὰ ἀγνόν ἀ-
κακόν, ἀγόμενον τῷ θύεσθαι.

Οἱ τε Εὐαγγελισταὶ εἰπόντες ὅτι
ἓνα πατέρα μόνον ἀληθινόν Θεόν,
καὶ τὰς τρεῖς Κύριον ἡμῶν ὁ πα-
τέριον, ἀλλ' ἕνα ἦσαν. Ἐν ἀρχῇ
ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς
τὸ Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος. Ἦν
ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸ Θεόν. πάντα
δι' αὐτοῦ ἐγένετο, καὶ χωρὶς αὐτοῦ
ἐγένετο ὃ δὲ ἐν ὁμίονε. καὶ ὅτι
ἐνανθρωπήσας. ὁ λόγος, φησὶ,
σάρεξ ἐγένετο, καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡ-
μῖν. καὶ, βίβλος γενέσας Ἰησοῦ
Χριστοῦ υἱοῦ Δαβὶδ, υἱοῦ Ἀβραάμ.
οἱ ἡ ἀπόστολοι εἰπόντες, ὅτι Θεὸς
εἰς ὅτι, εἶπον οἱ αὐτοὶ, ὅτι εἰς καὶ
μερίτης Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. καὶ τὴν
ἐν σαρκάσιν καὶ τὸ πάθος ἐν ἐ-
πηχύνουσιν. τί γὰρ φησιν; ἀν-
θρώπου Ἰησοῦς Χριστός, ὁ δὲ εἰς αὐ-
τὸν ὑπὲρ τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ
σωτηρίας.

Πᾶς ὁν ὅστις ἓνα καὶ μόνον κα-
ταγγέλλει Θεόν, ἐπ' ἀναρέσει
τῷ Χριστῷ θεότητι, ὅτι διάβολος,

tendente ipsum sine voce. Et,
Ego sicut agnus innocens ductus
ad sacrificandum.

Ierem. 17.
19.

Et Evangelistæ dicentes, u-
num Patrem solum verum
Deum; & quæ secundum Do-
minum nostrum non dereli-
querunt, sed scripserunt: In
principio erat verbum, & Ver-
bum erat apud Deum, & Deus
erat Verbum. Hoc erat in princi-
pio apud Deum. Omnia per ipsum
facta sunt, & sine ipso factum
est nihil. Et de inhumanatio-
ne: Verbum, ait, caro factum
est, & inhabitavit in vobis. &
Liber generationis Iesu Christi,
filii David, filii Abraham. Apo-
stoli autem dicentes, quo-
niam Deus est, dicebant illi
ipsi, quoniam unus & media-
tor Dei & hominum. Et
incorporationem & passio-
nem non erubuerunt. Quid
enim * ait? Homo Iesus
Christus; qui dedit semeti-
psum redemptionem pro mundi
vita.

Iohan. 17.
3.

Iohan. 1.
1, 2, 3.

Iohan. 1.
14.

Matth. 1. 1.

1 Cor. 8. 4.
6.

Gal. 3. 28.
Ephes. 4.

5. 6.
* Aiant!

Omnis igitur qui unum
annunciat Deum, in interem-
ptione divinitatis Christi; fi-
lius est Diaboli, & inimicus
omnis

omnis justitiæ. Et qui confitetur *Christum*, non ejus qui fecit mundum filium, sed alterius cujusdam incogniti, præter quem prædicavit Lex & Prophetæ, iste organum est ipsius Diaboli. Et qui inhumanationem renuit, & crucem erubescit, propter quam ligatus sum; iste est Antichristus. Et qui nudum hominem dicit *Christum*, *maledictus* est, secundum Prophetam, *non in Deo confidens sed in homine*. Propter quod & sine fructu est, proximus *agresti myrica*.

Hæc scribo vobis, ô *Christi* juvenus; non conscius vobis habere talem sensum: sed præservans vos, ut Pater proprios filios. Videte igitur in malum currentes operatores, *inimicos crucis Christi*; *quorum finis perditio, quorum Deus venter, quorum gloria in confusione ipsorum*. Videte canes sine voce, serpentes surrepentes, infoveatos dracones, aspides, basiliscos, scorpiones. Isti enim sunt thoës κώπια, τὰς ἀσπίδας, τὰς βασιλίσκας, τὰς σκορπίδας· εἶτι γὰρ εἰσι

καὶ ἐχθροὶ πόλεως δικαιοσύνης· ὁ, τεόμολογῶν χρεῖσιν, ὃ τῷ ποιήσαντι· ὁ κόσμον υἱόν, ἀλλ' ἐτέρου τινὸς ἀγνώστου, παρ' ὃν ἐκάρηξεν ὁ νόμος, καὶ οἱ περὶ φῆται, εἴτι ὁργανόν· ὅτιν αὐτῷ τῷ διαβόλῳ· ὁ, τε τῷ ἐνανθρώπῳσιν ἀδελφόμενον, καὶ τὸ σαυρὸν ἐπαυχνομέλῳ δι' ὃ δέδεται, εἰς τὸς ὅτιν ἀντίχριστος· ὁ, τε ψιλὸν ἀνθρώπον λέγων τὸ χρεῖσιν, ἐπαρετός· ὅτι καὶ τὸ Προφήτῳ, ἐν ὅτι οὐκ ἐποίησας, ἀλλ' ὅτι ἀνθρώπων· διὸ καὶ ἀκαρεπὶς ὅτι, ἀδελφότητος τῇ ἀγειομενίῃ.

Τὰτα γράφω ὑμῖν, ὃ τῷ χριστῷ νεελαία, ὃ συνήδως ὑμῖν τὸ τοῖστο φρένημα, ἀλλὰ περφυλαπτόμενον ὑμᾶς, ὡς πατήρ τὰ ἐαυτῷ τέκνα. Βλέπετε ἐν τὰς κακάντρεχῆς ἐργάτας, τὰς ἐχθροὺς τῷ σαυρὸς τῷ χριστῷ, ὡν τὸ τέλῳ ἀπώληα, ὡν ἡ δόξα ἐν τῇ αἰχύνῃ αὐτῶν. Βλέπετε τὰς κύνες τὰς ἐνεὲς, τὰς ὄφεις τὰς σερμῆδας, τὰ φωλιδῶτα ὄρεα· εἶτι γὰρ εἰσι θᾶδες

Ier. 17. 5,
6.

Phil. 3. 18,
19.

ὡς ἀλώπει, ἀνθρώπων μιμοί πίνκοι.

παῦλος καὶ πέτρος γράνατε μα-
θηταί· μὴ ἀπολέσιντε τὴν ἀγα-
θήν· μνημονόσατε εὐδοξίαν τῆς
ἀξιομακαρίστου ποιμνίου ὑμῶν,
ὃς πρῶτος ἐνεχέει ἀδελφὸν καὶ
ἀποστέλλων τὴν ὑμετέραν πρεσ-
βίαν. μὴ καταχινώμεν καὶ πα-
τέρας· γινώμεθα γνήσιοι παῖδες,
ἀλλὰ μὴ νόθοι. οἶδατε ὅπως συν-
ανέσχετο μετ' ὑμῶν. ἀπαρὼν
ἔλεγον ὑμῶν, ταῦτα καὶ ἀπὸν γρά-
φω· εἴ τις ἐφιλεί καὶ κύριον Ἰη-
σοῦν, ἢ τὸ ἀνάθεμα. μνηστὴρ
μὲν γίνεσθαι· ἀντιψυχὸν ὑμῶν
γινώσκων, ὅταν Ἰησοῦς ἐπιτί-
χῃ. μνημονόετέ μοι καὶ τῷ δε-
σπότην.

οἱ πρεσβύτεροι, ποιμαίνετε τὸ
ἐν ὑμῖν πρῶτον, ὡς ἀναδέξῃ ὁ
θεὸς καὶ μέλλοντα ἄρχειν ὑμῶν.
ἐγὼ γὰρ ἠδὲ σπένδομαι, ἵνα χερ-
σὸν κερδέσῃ. οἱ διάκονοι γνω-
σκέτασαν ὅτι εἰσὶν ἀξιωματοί,
καὶ σπουδαζέτασαν ἀμεμπτοὶ εἶ-
ναι, ἵνα ὡς μνηστῆρες χερσὸς. ὁ
λαὸς ὑποτασσέτω τοῖς πρεσβυτέροις καὶ τοῖς διακόνους· αἱ παρ-

vulpes, hominis imitatores
simia.

Pauli & Petri fiatis discipu-
li: non perdati depositum.
Recordamini *Enodii* digne
beati Pastoris vestri; qui pri-
mus ordinatus ab Apostolis
in vestram prælationem. Non
erubescamus patrem: fia-
mus proprii pueri, sed non
nothi. Scitis qualiter con-
versatus sum vobiscum. Quæ
præfens dicebam vobis, hæc
& absens scribo: *Qui non a-*
mat Dominum Iesum, sit ana-
thema. Imitatores mei esto-
te. Consimilis animæ vobi-
cum fiam; quando utique
Deo potiar. *Mementote meo-*
rum vinculorum.

1 Cor. 16.
22.

Coloss. 4.
18.

1 Pet. 5. 2.

Presbyteri, pascite eum qui
in vobis gregem: usquequo
ostendat Deus futurum prin-
cipari vobis. *Ego enim jam sa-*
cificor, & tempus resolutionis
meæ instat, ut Christum lucrif-
faciam. Diaconi cognoscant
cujus sint dignitatis: & stu-
deant immaculati esse, ut sint
imitatores Christi. Populus
subjiciatur Presbyteris &

2 Tim. 4. 6.
Phil. 3. 8.

Dia-

Diaconis. Virgines cognoscant cui consecraverunt se ipsas.

Malac. 2.
15. Matth.
19. 4. 5.

Viri diligant conjuges: recordantes quoniam una uni, non multæ uni datæ sunt in creatione. Mulieres honorent viros, ut propriam carnem: neque ex nomine ipsos audeant vocare. Castificent autem; solos viros conjuges esse existimantes: quibus & unitæ sunt secundum sententiam Dei. Parentes, filios erudite disciplinam sacram. Filii, honorate parentes: ut bene vobis sit.

Eph. 6. 3.

Domini, non superbe servus præferamini: imitantes Iob, dicentem. Si autem de pravavi iudicium servi mei vel ancille mea, iudicatis ipsis ad me. Quid enim faciam si scrutinium mei Dominus faciat? & quæ deinceps, scitis. Servi, non irritetis Dominos in ira: ut non malorum insanabilium vobismet causæ fiat.

Iob 31. 13.
14.

Otiosus nullus comedat; ut non negligens fiat & forni-

θήνοι γυνώσκέτωσαν ἑνὶ καθεύεωσαν ἑαυτοὺς.

οἱ ἄνδρες σεργέτωσαν τὰς ὑμῶν μοῦνους, μνημονόουντες, ὅτι μία ἐνὶ, & πολλὰ ἐνὶ ἐδέσθουσιν ἐς τὴν κτίσιν. αἱ γυναῖκες τιμάτωσαν τὰς ἀνδρας, ὡς σὰρχα ἰδίαν. μηδὲ ὡς ὀνόματι αὐτὰς τοιμάτωσαν καλῶν. σωφρονίζέτωσαν ἡ, μόνους ἀνδρας τὰς ὁμοῦνους εἶναι νομίζουσαι, οἷς καὶ ἡνέδυσαν καὶ γνώμην θεοῦ. οἱ γονεῖς, τὰ τέκνα παιδεύετε παιδείαν κυρίου. τὰ τέκνα, τιμάτε τὰς γονεῖς, ἵνα ὑμῖν ἡ.

οἱ δεσπόται, μὴ ὑπερφιάτως τοῖς δούλοις προσέχετε, μὴ μέμφοι τῇ κλητικῶν ἰδὲ ἐπίπτα. εἰ δὲ καὶ ἐφάβλισα κέλιμα θεοφροντὸς μου, ἢ θεοραπαίνης μου, κερνομένων αὐτῶν πρὸς με. τί γὰρ ποιῶν, ἐάν ἐτασθῇ μου ὁ κύριος ποιῶνται; καὶ τὰ ἐξῆς ἐπίσταθε. οἱ δούλοι, μὴ παροργίζετε τὰς δεσπότης ἐς μηδέν, ἵνα μὴ κακῶν ἀντιθέτων ἑαυτοῖς αἵτιοι γένηθε. ἐμμέως γένηται, καὶ πορευθῶν.

μέ. 87

μέθυ, ὀργή, φθῆσις, λοιδορία,
κρουγὴ, βλασφημία, μηδὲ ὀνο-
μαζέσθω ἐν ὑμῖν. Αἱ χεῖρες μὴ
σπαταλάτωσαι, ἵνα μή καταση-
νιάσωσι τῷ λόγῳ. Τῷ Καταρεῖ ὑ-
ποτάγητε, ἐν οἷς ἀκύνουν· ἡ
ὑποταγή. τὰς ἀρχούσας μὴ ἐρε-
θίζετε ἐς παροξυσμὸν, ἵνα μὴ
δῶτε ἀφορμὴν τοῖς ζητῶσι κατ'
ὑμῶν. Περὶ ἡ γοητείας, ἡ παιδε-
ρασίας, ἡ φόβου, ὧς ἐπὶ τὸ γρη-
φῆν, ὅποτε ταῦτα καὶ τοῖς ἔθνεσιν
ἀπηγέρχεται πρὸς Χρῆστον. ταῦτα,
ὅχι ὡς ἀπέστειλε ὁ Θεὸς κελεύο-
μαι, ἀλλ' ὡς σύνδουλός ὑμῶν
ὑπομνησκὼ ὑμᾶς.

Ἀσπάζομαι τὸ ἅγιον πρεσβυ-
τήριον. Ἀσπάζομαι τὰς ἱερὰς
διακόνους, καὶ τὸ ποθόν μοι ὄνο-
μα, ὃν ἐπιδοίμ' ἀντὶ ἐμοῦ ἐν πνύ-
ματι ἁγίῳ, ὅταν χεῖρ ἐπιτίψω·
καὶ ἀντίψυχον χυνοίμην. Ἀσπάζο-
μαι ὑποδιακόνους, ἀναγνώστας,
ψαλτάς, ψαλμωδούς, τὰς κοινῶ-
νας, ἐποικιστάς, ὁμολογητάς. Ἀ-
σπάζομαι τὰς φερὰς τῇ ἁγίῳ
πυλῶνων, τὰς ἐν χεῖρ' ἀποκρίνας.

carius. Ebrietas, ira, invidia,
contumelia, clamor, blasphe-
mia, neque nomenclantur in vobis. Ephe. 5.3.
Viduarum non delicientur; ut
non aberrant à sermone. Ce-
sari subijcimini, in quibus non
periculosa subiectio. Princi-
pes non irritetis in amarica-
tionem: ut non detis occa-
sionem querentibus adver-
sum vos occasionem. De in-
cantatione, vel puerili desi-
derio, vel homicidio, super-
fluum scribere; quum hæc
& Gentibus prohibita sint
fieri. Hæc non ut Apostolus
jubeo; sed ut conservus ve-
ster, monescio vos.

Saluto sanctum Presbyte-
rium. Saluto sacros Diaco-
nos, & desideratum mihi no-
men: quem videam pro me
in Spiritu sancto, cum utique
Christo fruar; cujus consimi-
lis animi fiam. Saluto subdia-
conos, lectores, cantores, o-
stiatarios, laborantes, exorci-
stas, confessores. Saluto cu-
stodes sanctarum portarum,
existetes in Christo ministros.
Saluto à Christo sumptas vir-

gines

gines: quibus fruar in Domino *Iesu*. Saluto venerabilissimas viduas. Saluto populum Domini, à parvo usque ad magnum, & omnes sorores meas in Domino.

Saluto *Cassianum*, & conjugem ipsius, & filios. Salutat vos *Polycarpus* digne decens Episcopus, cui & cura est de vobis: cui & commendavi vos in Domino. Sed & omnis Ecclesia *Smyrnearum* memoriam habet vestri in orationibus in Domino. Salutat vos *Onesimus*, *Ephesiorum* Pastor. Salutat vos *Magnasias* Episcopus. Salutat vos *Polybius Tralleorum*. Salutant vos *Philon* & *Agathopus* diaconi, consecutores mei. *Salutate ad invicem in osculo sancto*.

Hæc à *Philippis* scribo vobis. Sanet vos qui est solus ingenitus, per ante secula genitum, custodiat spiritu & carne: & videam vos in *Christi* adventu. Saluto eum qui pro me futurus est principari τῇ τῷ χριστῷ βασιλεῖα. Ἀσπάζομαι τὸ ἀντ' ἐμοῦ μέλλοντα ἄρχειν ὑμῶν.

παρελθὼς, ὡς ὀναμῶν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ. Ἀσπάζομαι τὸ λαὸν κυρίως ἀπὸ μικρῶς ἕως μεγάλου, καὶ πάσας τὰς ἀδελφάς μου ἐν κυρίῳ.

Ἀσπάζομαι Κασσιανὸν, καὶ τὴν ὁμόζυγον αὐτοῦ, καὶ τὰ φίλτατα αὐτοῦ τέκνα. Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Πολύκαρπος, ὁ ἀξιοπρεπεῶς ἐπίσκοπος, ᾧ καὶ μέλει περὶ ὑμῶν. ᾧ καὶ παρέρχωμαι ὑμᾶς ἐν κυρίῳ. καὶ πάντα ἡ ἑκκλησία σμυρναίων μνημονεύει ὑμῶν ἐν τῇ προσευχαίᾳ ἐν κυρίῳ. Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Ὀνήσιμος, ὁ ἐφεσίων ποιμὴν. Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Δημᾶς, ὁ μαγνησίας ἐπίσκοπος. Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς Πολύβιος ὁ τραλλείων. Ἀσπάζονται ὑμᾶς φίλων καὶ Ἀγαθὸς, οἱ διάκονοι, οἱ συνακλόουσι μου. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν ἀγάπῃ φιλήματι.

Ταῦτα ἀπὸ φιλιππῶν γράφω ὑμῖν. ἐγγράμμις ὑμᾶς ὁ ἐν μὲν ἀρχόντῳ, διὰ τῶν περὶ αἰώνων χρηνημῶν, διαφυλάξτε πνεύματι καὶ σαρκεῖ. καὶ ἰδοὺ ὑμᾶς ἐν ὑμῶν.

ὑμῶν. & ἐν δυνάμει καὶ χριστῷ,
ἐξάρωσθε θεῷ καὶ χριστῷ, πεφωπι-
σμένοι τῷ ἁγίῳ πνεύματι.

vobis: quo fruar in *Christo*.
Valete in *Deo & Christo*, illu-
minati *Spiritu sancto*.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΡΟΣ EPISTOLA AD

Ἡρώνα διάκονον Ἀντιοχείας.

Heronem Diaconum Ec-
clesiæ Antiochenorum.

Ἰγνάτιος ὁ καὶ Θεοφόρος, τῷ
θεοτιμῷ καὶ ποθνητάτῳ,
σεμνοτάτῳ, χριστοφόρῳ, πνευ-
ματοφόρῳ, γνηστῷ τέκνῳ ἐν-
πίσει καὶ ἀγάπῃ, Ἡρώνι δια-
κόνῳ χριστῷ, ὑπηρετῇ θεοῦ,
χρῆς, ἔλεος, καὶ εἰρήνῃ
ἀπὸ τοῦ παντοκράτορος θεοῦ,
καὶ χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡ-
μῶν, τοῦ μονογενῆς αὐτοῦ υἱοῦ, τοῦ
δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἁ-
μαρτιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέλθαι
ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεσῶτος αἰῶνος
πονηρῆς, καὶ σώσῃ ἡς τὴν βα-
σιλείαν αὐτοῦ τὴν ἐπερχομένην.

Ignatius, qui & Theophorus,
à Deo honorato & desidera-
tissimo, Christifero, spiritu-
ali filio in fide & charitate,
Eroni diacono Iesu Christi
& famulo Dei, gratia, mi-
sericordia & pax ab omni-
potenti Deo & Iesu Christo
Domino nostro, unigenito fi-
lio ipsius; qui dedit semeti-
psum pro nobis & peccatis
nostris, ut eriperet nos ex
presenti seculo nequam &
salvaret in regnum ipsius su-
percaeleste.

Gal. 1. 4.

Depre-

IGNATIO ADSCRIPTÆ. 91

DEprecor te in Deo ap-
ponere cursui tuo, &
justificare tuam dignitatem.
Concordiamque ad Sanctos
cura. Infirmiores porta;

Gal. 6.2.

ut impleas legem Christi. Ie-
junius & orationibus vaca:
sed non immoderate, ut tei-
psum prosternas. A vino &
carnibus non omnino absti-
ne: non enim sunt abomina-

Esaï 1.19.

Gen. 9.3.

Psalms 103.

(al. 104.)

15.

bilia. (*Bona enim terra com-
edite, ait, & Manducate carnem
ut olera. & Vinum latificat cor
hominis, & oleum exhilarat, &
panis confirmat.*) sed modera-
te & ordinate, ut Deo tri-
buente. *Quis enim comedit,
vel quis bibit, sine ipso? quo-
niam si quid bonum, ipsius; &
si quid bonum, ab ipso.* Lectio-
ni attende: ut non solum ipse
scias leges, sed & aliis ipsas
enarres, ut Dei athleta. *Nul-
lus militans implicatur vitæ ne-
gotiis: ut ei cui militat placeat. Si
autem et certet quis, non corona-
tur, nisi legitime certaverit. Co-
similis animæ tibi ego victus.*

Ecclesi. 2.

25.

Zachar. 9.

17. (juxta

LXX.)

2 Tim. 2.

4. 5.

ut olera. & Vinum latificat cor
hominis, & oleum exhilarat, &
panis confirmat.) sed modera-
te & ordinate, ut Deo tri-
buente. *Quis enim comedit,
vel quis bibit, sine ipso? quo-
niam si quid bonum, ipsius; &
si quid bonum, ab ipso.* Lectio-
ni attende: ut non solum ipse
scias leges, sed & aliis ipsas
enarres, ut Dei athleta. *Nul-
lus militans implicatur vitæ ne-
gotiis: ut ei cui militat placeat. Si
autem et certet quis, non corona-
tur, nisi legitime certaverit. Co-
similis animæ tibi ego victus.*

τολογησάμι ἀρέσῃ · ἐὰν ᾗ καὶ ἀδελφῇ τις, ὃ σφανεῖται, ἐὰν μὴ νομίσας
ἀδελφῇ. Ἀντιψυχὸν ὧς ἐγὼ ὁ θεσμιθ.

ΠΑΡΕΧΑΛΩ ΣΕ Εἰς τὸν περὶ

θᾶναι τῆς ἀρεμῆς ὧς, καὶ

ἐκδικεῖν ὧς τὸ ἀξίωμα. ἡ

συμφωνίας τῆς πρὸς τοὺς ἀγίους

φρονησε. τοὺς ἀδελφεοὺς βιά-

σαζε, ἵνα πληρώσῃς τὸ νόμον τοῦ

Χριστοῦ. νηστείας καὶ δεήσεις χά-

λαζε, ἀλλὰ μὴ ἀμέτρως, ἵνα μὴ

σαυτῶν καταβάλλῃς. οἶνος καὶ κρείων

μὴ πᾶν ἄπεχε. ὃ γὰρ ὅτι βέλ-

λυκτά· (τὰ ᾧ ἀναστέ τῆς γῆς,

φισί, φάγεαι· καὶ, ἔδεο κρέα

ὡς λάχανα. καὶ, οἷον διφρεσί-

ναι καρδίαν ἀνθρώπου, καὶ ἔλαιον

ἱλαρύνει, καὶ ἄρεθ σελίζει.) ἀλ-

λὰ μεμετημένως καὶ οὐτάκτως,

ὡς θεὸς χορηγῶν. τίς ᾧ

φάγεται, ἢ τίς πίεται παρὲς αὐ-

τοῦ; ὅτι εἴπαι καλὸν, αὐτοῦ· καὶ εἴπαι

ἀγαθόν, αὐτοῦ. τῇ ἀναγνώσει πρὸς

εἶχε, ἵνα μὴ μόνον αὐτὸς εἰδῇς

τοὺς νόμους, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις αὐτοὺς

ἐξηγῇ, ὡς θεὸς ἀδελφότητος. οὐδεὶς

σεβλῶδὸς ἐμπλέκεται τῇ τῷ

βίῳ περιμαρτίᾳς, ἵνα τῇ σεα-

τολογησάμι ἀρέσῃ · ἐὰν ᾗ καὶ ἀδελφῇ τις, ὃ σφανεῖται, ἐὰν μὴ νομίσας

ἀδελφῇ. Ἀντιψυχὸν ὧς ἐγὼ ὁ θεσμιθ.

Πᾶς ὁ λέγων **ὁ Θεὸς** τὰ δια-
ταγμένα, καὶ ἀξιόπιστος ἔστι, καὶ
πιστὸς καὶ περὶ ἐνδοξία, καὶ σι-
μεία ποιεῖ, καὶ περὶ φιλίας λύκει
σοι φανέσθω, ἐν περὶ βίᾳ δα-
εῖα, περὶ βίᾳ φθορὰν κατεργα-
ζόμενος. Εἴ τις ἀρνέεται τὸ σω-
εῖν, καὶ τὸ παρὸν ἐπωαγένηται,
ἔστω σοι ὡς αὐτὸς ὁ Ἀντικείμενος.
καὶ ψαλμοῦ τὰ ὑπάρχοντα
πῶχοις, καὶ ὅση μετὰ καὶ
ὁ Θεὸς τὸ σῶμα εἰς καὶ σὺν, ἔστω
σοι βδελυκτός. Εἴ τις φωνάζει
τὸ νόμον, ἢ τὸς περὶ φήτας, ὅς ὁ
Χριστὸς παρὸν ἐπὶ ἡρώσων, ἔστω
σοι ὡς ἀντίχειρ. Εἴ τις ἀνδρα-
πὸν ψιλὸν λέγει τὸ Κύριον, Ἰ-
δοὺ ὁ ἐστὶ χριστός. **ὁ Θεὸς**.

Χήρας τίμα, τὰς ὄντας χή-
ρας. Ὁρφανῶν περίσας· οὐθεὶς
γὰρ ὄστι πατὴρ τῶ ὀρφανῶν, κ. κ. κ.
τῆς τῶ χηρῶν. μηδὲν ἀνὸς τῷ
ἐπισκοπῶν περὶ τῆς, ἰερεὺς γὰρ εἰς,
σὺ δὲ διάκονος τῷ ἱερέων. ἑαυτοὶ
βαπτίζουσιν, ἱερεῖον· καὶ ἑαυτοὺς
καὶ ἑαυτοὺς· σὺ δὲ αὐτοῖς διακο-
νῆς, ὡς στέφανος ὁ ἄγιος ἐν ἱερ.

Omnis qui dicit præter
præcepta ; etsi dignus fide
sit, etsi jejundet, etsi virgini-
tatem servet, etsi signa fa-
ciat & prophetet : *Lupus tibi* Matth. 7.
appareat, in ovis pelle, ovi- 15.
um corruptionem operans.
Si quis negat crucem, & pas-
sionem erubescit ; sit tibi fi-
cut Antichristus & Adversa-
rius : *etsi distribuatur in cibis quæ* 1 Cor. 13.
habet pauperibus, etsi montes 2.3.
transferat, etsi tradat corpus in
combustionem ; sit tibi abomi-
nabilis. Si quis depravat Le-
gem vel Prophetas, quos
Christus præfens adimplevit ;
sit tibi ut *Antichristus*. Si quis
hominem nudum dicit Do-
minum, *Judeus* est *Christi* oc-
cisor.

Viduas honora, eas qua vere 1 Tim. 5. 3.
vidue. Orphanos protege. Psal 67.
Deus enim pater est orphanorum, & iudex viduarum. (al. 58.) 5.
Nihil sine Episcopis operare.
Sacerdotes enim sunt: tu autem Diaconus sacerdotum.
Illi baptizant, sacrificant, manus imponunt: tu autem ipsis ministras, ut Stephanus sanctus, in Hierosolymis, *Iacobo*

cobo & Presbyteris. Congregationes non negligas: ex nomine omnes require. *Nul-
lus tuam juventutem contem-
nat: sed exemplum esto fide-
lium in sermone & conversatio-
ne.*

Servos non erubescere: communis enim nobis & ipsis natura. Mulieres non abominare: ipsæ enim te genuerunt & enutriverunt. Diligere igitur oportet causas generationis; solum in Domino. Sine muliere autem vir non pueros faciet. Honore igitur oportet conjuges generationis. *Neque vir sine muliere, neque mulier sine viro: nisi in protoplastis. Ada enim corpus ex quatuor elementis; Eva autem ex costa Adæ.* Sed & gloriosus partus Domini ex sola Virgine, non abominabili legali mixtione, sed Deo decente generatione. Decuit enim ipsum, conditorem existentem, non consueta uti generatione, sed inopinabili & peregrina ut conditorem.

εὐσολύμοις ἰαυθεῶν καὶ τοῖς περ-
σοῦτέροις. τῶν συνάξεων μὴ ἀ-
μέλει. ὅτε ὁρῶμαι πλείας ὅπι-
τή. μὴ εἰς ὅς τ' νεότητι κα-
ταφρονέτω, ἀλλὰ τὴν γὰρ τῶν
πιστῶν ἐν λόγῳ ἐν ἀναστροφῇ.

οἰκέτας μὴ ἐπαιχύνει· κοινῶ-
ναι γὰρ ἡμῖν καὶ αὐτοῖς ἡ φύσις.
γυναῖκας μὴ βεβηλότας. αὐταὶ σε
γὰρ γεννήσασιν, καὶ ἐξέτεραν·
ἀγαπᾶν ἔν χερὶ τὰς αἰτίας τῆς γε-
νήσεως, μόνον ὃ ἐν κυρίῳ. ἀνδρὶ
ὃ γυναικὸς ἀνὴρ ὃ παιδοποιήσας.
τιμᾶν ἔν χερὶ τὰς συνερχοὺς τῆς
γεννήσεως· ὅτε ἀνὴρ χωρὶς γυναι-
κὸς, ὅτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρός, εἰ
μὴ ὅτι τῶν πρώτων πρωτοπλάστων·
τῷ γὰρ Ἀδὰμ τὸ σῶμα, ἐκ τῶν τε-
σσάρων στοιχείων· τὸ δ' εὖας, ἐκ τῆς
πλάσεως τῷ Ἀδὰμ καὶ ὁ ὁμο-
δοξῶν ὃ τοκετὶς τῷ κυρίῳ, ἐκ
μόνου τῆς παρθένου, ὃ βεβηλοῦτης
ἕως τῆς νομίμου μίξεως, ἀλλὰ θεο-
πρεπὲς τῆς γεννήσεως· ἔπρεπε γὰρ
ταῖς δημιουργαῖς, μὴ τῇ συνίδεαι ἀπο-
χρηστῶσαι γεννήσας ἀλλὰ τῇ ὁμο-
δοξῶν καὶ ξένῃ, ὡς δημιουργαῖς.

ἡ περιφανίαν φεύγει· ἡ δὲ
 κφάνοις γὰρ ἀντιπλάσσεται κύριον·
 ψευδολογίαν βδελύσσεται· Ἀπολείς
 γὰρ, φησὶ, πλῆθας τὰς λαλῶν-
 τας τὸ ψεῦδος· καὶ ὅτιον φυλάτ-
 τας· ἡ γὰρ καὶ γὰρ αὐτῷ ὅτιον διά-
 βολον, καὶ διάδοχον ὁ καὶν,
 ἀδελφῶν βασιλεύων, καὶ ἐκ φθό-
 νος φόνον κατεργασάμενον· ταῖς
 ἀδελφοῖς μου· καὶ ἀγαπᾷ ἀγαπᾷ
 καὶ θεὸν, καὶ μόνον ἀρεῖσθαι τοῖς
 ἰδοῖς ἀνδράσιν· ὁμοίως καὶ τοῖς ἀ-
 δελφοῖς μου παρεκλινῶν ἀρεῖσθαι καὶ
 ὁμοζύγοις· Παρθένας φύλαττε,
 ὡς χρυσὸν καὶ μύηλια· μακρὸν θυ-
 μὸν ἔστω, ἵνα ἔστω πολὺς ἐκ φρενὸς
 σοφίας· τῶν πενήτων μὴ ἀμελεῖν, ἐν
 οἷς ἂν ὑπὲρ ἡς· ἑλεμμοσύναις
 γὰρ καὶ πίστεσιν ἀποκαθαίρονται
 ἁμαρτίαι.

Σεραυτὸν ἀγνὸν τήρει, ὡς· θεὸς
 οἰκτιρῶν· ναὶ δὲ χρυσὸν ὑπὲρ
 χείρας· ὅρανον εἰ τῷ πνεύματι· οἱ
 δὲ ὅπως σε ἀνέθετα· εἰ καὶ ἐ-
 λείψεις ἐμὴν, ζηλωτὴς μου γὰρ, μέμνηται μου τὴν ἀναστροφὴν· καὶ
 καυχῶμαι ἐν κόσμῳ, ἀλλ' ἐν κυρίῳ· ἡ γὰρ παρ' ἐμοῦ πένθος παρεστὶν·
 ὁ δὲ καυχῶμαι ἐν κυρίῳ καυχάμενος· ὁ καὶ ἐν κυρίῳ, καὶ παρ' ἐμοῦ.

Superbiam fuge. *Superbis enim Deus resistit. Falso loqui-um abominare. Perdes enim omnes loquentes mendacium. Ab invidia te custodi. Princeps enim ipsius Diabolus; & successor Cain, fratri invidens, & ex invidia homicidium operans. Sorores meas mone sufficere conjugibus. Virgines custodi, ut Christi vasa. Longanimis sis; ut sis in prudentia multus. Inopes non negligas, in quibus utique abundas. Eleemosynis enim cum fide purgantur peccata.*

Te ipsum castum serva, ut Dei habitaculum: templum Christi existis, organumque Spiritus. Nosti qualiter te enutrivim. Etsi minimus sum, zelotes mei fias: imitare meam conversationem. Non gloriator mundo, sed in Domino. Eroni filio meo moneo: Qui autem gloriatur in Domino glorietur. Fruar te, puer meus.

Iacob. 4. 6.
 & 1 Petr.
 5. 5.
 Plal. 5. 6.

Gen. 4.

Tob. 12. 9.
 cum 14. 11.

1 Cor. 1.
 31.
 2 Cor. 10.
 def. 17.

desiderate: cujus custos fiat
solus ingenitus Deus, & Do-
minus *Iesus Christus*. Non om-
nibus crede, non de omni-
bus confide: neque utique
aliquis seducat te. Multi e-
nim sunt ministri *Sathana*: &
qui velociter credit; levis est
corde

Eccles. 19.
4.

Memento Dei, & non
peccabis aliquando. Non sis
duplicis anima in oratione tua.
Beatus enim qui non dubi-
tat. Credo enim in patrem
Domini nostri *Iesu Christi*, &
in unigenitum ipsius Filium;
quoniam ostendit mihi Deus
Eronem in throno meo. Ap-
pone igitur ad cursum. An-
nuncio tibi in Deo omnium,
& in *Christo*, præfente & Spi-
ritu sancto, & administrazio-
nis ordinibus: custodi meum
depositum, quod ego & *Chri-
stus* deposuimus tibi; & non
teipsum indignum iudices
expectatis de te à Deo.
Commendo tibi Ecclesiam
Antiochenorum. *Polycarpo* com-
mendavi vos in Domino *Iesu*
Christo.

Salutant te Episcopi, Ove-

Iacob. 1.
6, 8.

1 Tim. 6.
20.

πολιτὸν ἔφύλαξ ῥηται ὁ μὲ-
ν αἰσθάνεται τοὺς ὁδοὺς καὶ ὁ κλέπτει
ἰησὺς χριστός. μὴ πᾶσι πιστεύει,
μὴ πᾶσι διακρίνει, μὴδὲ ἂν τις ὑπο-
κομίζεται σε· πολλοὶ γάρ εἰσι οὗ-
τοι πηρέται τῷ σατανᾷ. καὶ ὁ ταχὺ
ἐμπιστεύων, καὶ φθὺρ τῇ καρδίᾳ.

Μέμνησο τῷ θεῷ, καὶ ἔχ ἁμαρ-
τήσεως ποτέ. μὴ γίνῃ διψυχὸς ἐν
προσευχῇ σου· μακάριος γὰρ ὁ
μὴ διστάσας. πιστὸς γὰρ εἰς τὸ
πάτερ· τῷ κυρίῳ ἰησοῦ χριστῷ,
καὶ εἰς τὸ μονογενῆ υἱὸν ὅτι ἀείψῃ μοι
ὁ θεός. Ἡρώνα ἐπὶ τῷ θρόνῳ μου·
πρόεδρος ἐν ἐπιτομῇ δόξης μου. Πα-
ραγγέλλω σοι ἐπὶ τῷ θεῷ ὅλων,
καὶ ἐπὶ τῷ χριστῷ, παρῶν καὶ
τῷ ἁγίῳ πνεύματι, καὶ τῷ λει-
τουργικῶν ταγματῶν. φύλαξόν
μου τὸ παράδοκτον, ὡς ἐγὼ καὶ ὁ
χριστός παρεδέμεθα σοι, καὶ μὴ
ἐαυτὴν ἀνάξιον κρίνεις τῷ δεικνύ-
σαν ὡς εἶπὼν τὰς οἰκίας. Παρατίθη-
μι σοι τὸν ἐκκλησίαν Ἀντιοχείαν.
Πολυκάριπ· παρέδωκα ὑμᾶς ἐν
κυρίῳ ἰησοῦ χριστῷ.

Ἀσπάζονται σε οἱ ἐπίσκοποι,
ὁμήσοι.

Οἰνήσιμοι, Βίτοι, Δάμας, Πολύβιοι, καὶ πάντες οἱ ἀπὸ Φιλιππῶν ἐν χειρῶν, ὅθεν καὶ ἐπέσφραγίσαι. Ἀσπασαί τὴν Θεοπρεπὲς πρεσβυτέρου. Ἀσπασαί τὰς ἀγίας συνδιακόνους Σε, ὃν ἐγὼ ὀνόμαζω ἐν χειρῶν, σαρκὶ καὶ πνεύματι. Ἀσπασαί τὴν λαὸν Κυρίου, ἀπὸ μηρῶς ἕως μεγάλων καὶ ὀνόμα. Σε καὶ τὴν ἐκκλησίαν σου, ἧς μακάριος Ἰησοῦς τὰ μέλη αὐτῆν σφραγισθήσεται. καὶ μή σοι φανῇ βαρὺ τὸ λεχθῆν· εἰ γὰρ καὶ μὴ ἐσμὲν τοῖς τοιοῦτοι οἱ ἐκείνοι, ἀλλ' ὅτι ἐν γὰρ δι' ἡμέρας γενέσθαι, ἐπιδόν καὶ τὸ ἄβυσσόν ἐσμὲν παίδες. Ἰαχὺ ἐν, ὡς Ἡρώων, ἡρωϊκῶς καὶ ἀνδρείως. σὺ γὰρ εἰσάξῃς ἀπὸ τοῦ νότον, καὶ ἐξάξεις τὴν λαὸν Κυρίου τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ, καὶ ἐκ ἑσῶν ἢ συναγωγῇ Κυρίου ὡς πρέβεται οἷς ἐκ ἑστὶ ποιμὴν.

* Ἀσπασαί Κασσιανὸν τὸν ξένον μου, καὶ τὴν σεμνοτάτῃ αὐτῆς ὀμειζυγόν, καὶ τὰ φίλτατα αὐτῶν παῖδα. οἷς ὁ λόγος οὗτος ὁμοῦ ἐλεον καὶ Κυρίου, ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὅς ἐστις ἡμᾶς διακονίας.

simus, Bitus, Damas, Polybius, & omnes qui à Philippis in Christo, unde misi tibi. Saluta sanctos condiaconos tuos: quibus ego fruar in Domino, carne & spiritu. Saluta populum Domini, à parvo usque ad magnum, secundum nomen: quos commendo tibi, ut Moyses Iesu post ipsum Duci. Et non tibi videatur grave quod dictum est. Et si non simus tales, quales illi; sed tamen oramus fieri: quia & Abraham sumus pueri. Fortificare igitur, ô Heron, heroice & viriliter. Tu enim induces amodo & educes populum Domini, eum qui in Antiochia: & non erit Synagoga Domini sicut oves quibus non est pastor.

Saluta *Cassianum* peregrinum meum, & conjugem ipsius venerabilissimam, & dilectissimos ipsorum pueros; quibus dabit Deus *invenire misericordiam à Domino in illa die*, ejus quæ in nos administrationis gratia: quos & commendo tibi in *Christo Iesu.*

Deut. 34

Num. 27.
17.2 Tim. 1.
18.

Iesu. Saluta eos qui in *Laodicea* fideles omnes, secundum nomen, in *Christo*. Eos qui in *Tharso* non negligas: sed magis continue ipsos visita, confirmans ipsos secundum Evangelium. *Marim*, eum qui in *Neapoli*, ea quæ ad *Zarbo* Episcopum, saluto in Domino. Saluta autem & venerabilissimam, *Mariam* filiam meam, multimode eruditissimam, & eam quæ secundum domum ipsius Ecclesiam: cui confimilis animæ fiam, exemplarium piarum mulierum. Sanum te & in omnibus approbatum, Pater *Christi* per unigenitum custodiat in longum vivere, ad utilitatem Ecclesiæ *Christi*. Vale in Domino, & ora ut perficiar.

Ἀσπασαί τὸς ἐν Λαοδικείᾳ πιστοὺς ὁμολογῶν καὶ ὄνομα ἐν χριστῷ. τῷ ἐν Ταρσῷ μὴ ἀμέλει, ἀλλὰ συνεχέστερον αὐτοὺς ἐπιβλέπεις, ἐπιστηρίζων αὐτοὺς εἰς τὸ διαγγέλιον. μαρὶν τῷ ἐν Νεαπόλει τῇ πρὸς Ἀναζαρέτῳ ἐπίσκοπον, προσαγγράβω ἐν κυρίῳ. προσδέπε ἡ καὶ τὴν σεμνοτάτην μαρίαν, τὴν θυγατέρα μου τὴν πολυμαθέστατην, (καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῆς ἐκκλησίαν, ἥς ἀντίψυχον γυναικῶν,) τὸ ἐξεμπλάριον τῷ διασῶν γυναικῶν. Ὑγιαίνοντά σε καὶ ἐν πᾶσιν διδοκίμεντα, ὁ πατήρ τῷ χριστῷ δι' αὐτῶ τῷ μονογενεῖς φυλάτῃσι ἐπὶ μήκειν βίον χριστιανόν, εἰς ἀφελῆαν τῷ θεῷ ἐκκλησίᾳς. Ἐῤῥασθὲν κυρίῳ, καὶ προσέβουχεν ἵνα τελειωθῶ.

Coloss. 4:
15.

EPISTOLA

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΠΡΟΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑ ΑΔ
ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ, PHILIPPENSES.
Ὡς βαπτίσματα. De Baptismo.

Ἰγνάτιο, ὁ καὶ Θεοφόρο, ἐκ-
κλησιαστικῶς ἡλεημένη ἐν πί-
στει καὶ ὑπομονῇ, καὶ ἀγάπῃ
ἀνυποκρίτου, τῇ ἔσῃ ἐν φι-
λίπποις, ἔλεος, εἰρήνῃ ἀπὸ
Θεοῦ Πατρὸς, καὶ κυρίου Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστι σωτὴρ πάν-
των ἀνθρώπων, μάλιστα πι-
στῶν.

*Ignatius, qui & Theophorus,
ex imperio Dei Patris mise-
ricordiam consecuta, in fide
& patientia & dilectione si-
ne dolo, Ecclesia qua est Phi-
lippis; misericordia & pax
à Deo Patre, & Domino Je-
su Christo, qui est salvator o-
mnium hominum, maxime
fidelium.*

i Tim. 4.
10.

Μεμνημένοι τῆ ἀγάπης ὑ-
μῶν, καὶ τῆ ἐν Χριστῷ
σπαρῆς, ἧς ἐνεδιέξαθε εἰς
ἡμᾶς, πρέπον ἡγησάμεθα γρά-
ψαι πρὸς τὴν φιλάδελφον ὑμῶν
ἐκ Θεοῦ ψυχικῶ ἀγάπῃ, ὑπο-
μνησάμενοι ὑμᾶς τῷ ἐν Χριστῷ ὑ-
μῶν δρόμῳ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε
πάντες, σύμψυχοι, τὸ ἐν φρονέ-
τε, τὰ αὐτὰ κανόνι τῆ πίστεως σοι-
χῶντες, ὡς παῦλός ὑμᾶς ἐν-
τέτυ· εἰ γὰρ εἰς ἔστιν ὁ τῶ ὅλων Θεός

ΜEmores charitatis ve-
stræ, & sollicitudi-
nis quæ est in Christo,
quam ostendistis in nobis:
decenter arbitrati sumus
scribere ad fraternam in Do-
mino unanimitalis vestræ di-
lectionem. Commemorans
vos cursus vestri in Christo, ut
idipsum dicatis omnes, u-
num sentientes; in hoc ipso
fidei canone fixi: sicuti &
Paulus erudiens vos dicit.
Unus est omnium Deus Pater

i Cor. 8. 6.

Christi,

I G N A T I O A D S C R I P T A E. 99

Christi, ex quo omnia ; & unus Dominus noster Iesus Christus (filius Dei unigenitus, dominator univerforum) per quem omnia. Unus autem etiam Spiritus sanctus, qui operabatur in Moyse & Prophetis, & Apostolis. Unum quoque & baptisma, quod datur in morte Christi. Una itaque Ecclesia etiam esse debet, & una fides quæ est in Christo : secundum dictum ejusdem Apostoli, dicentis. Unus Dominus, una fides, unum baptisma : unus Deus & Pater omnium : qui est super omnes, et per omnes, et in omnibus.

Unus ergo est Deus & Pater ; & non duo vel tres : unus scilicet qui est (& non præter eum) solus verus. Dominus enim (inquit) Deus tuus, Dominus unus est. Et iterum : Nonne unus Deus creavit nos ; & unus pater est omnium nostrum ? Unus quoque & filius, Deus Verbum. Unigenitus, inquit, qui est in sinu Patris. & rursum : unus Dominus Iesus Christus. & alibi : Quod est nomen ejus ;

ὁ πατὴρ τῆς χειρὸς, ἐξ ὧν πάντα
ἔσται ἡ ἐκ κύριου ἡμῶν Ἰησοῦς, ὁ
τῶν ὅλων κύριος, δι' οὗ πάντα.
ἐν ᾧ καὶ πνεῦμα ἄγιον, τὸ ἐνεργή-
σαν ἐν Μωσῇ καὶ προφήταις καὶ
ἀποστόλοις. ἐν ᾧ καὶ τὸ βάπτισμα,
τὸ εἰς τὸ θάνατον τοῦ κυρίου διδόμε-
νον· μίαν ἡ καὶ ἡ ἐκλεκτὴ ἐκκλη-
σία· μία ὁφείλει εἶναι καὶ ἡ χρι-
στὴν πίσιν. εἰς γὰρ κύριον,
μίαν πίσιν, ἐν βάπτισματι, εἰς θεόν
καὶ πατέρα πάντων, καὶ διὰ πάντων,
καὶ ἐν πάντι.

εἰς ἐν θεόν καὶ πατέρα, καὶ ἐν δυνά-
μει καὶ τρεῖς. εἰς ὁ ἄν (καὶ ἐν ἐπι-
πλήρει αὐτῷ) ὁ μόνος ἀληθινός·
κύριος γὰρ φησιν, ὁ θεός ὁ
κύριος εἰς ὅλην· καὶ πάλιν, οὐχ
εἰς θεὸς ἐκτίσεν ἡμᾶς ; ἔχων εἰς πα-
τέρα πάντων ἡμῶν ; εἰς ἡ καὶ υἱός,
λόγος θεός· ὁ μονογενὴς γὰρ φη-
σιν, ὁ ἄν εἰς τὸς κόλπους τοῦ πα-
τρὸς· καὶ πάλιν, εἰς κύριον Ἰη-
σοῦς χριστός· καὶ ἐν ἄλλῃ, τί ὄνο-
μα αὐτοῦ, ἢ τί ὄνομα τοῦ υἱοῦ, ἵνα
οὐ γινώσκω ;

○ γινώσκω ;

aut quod est nomen filii ejus ?

Ephes. 4.
5. 6.

Deut. 6. 4.

Malac. 2.
19.

Joh. 1. 18.

1 Cor. 8. 6.
Prov. 30.
4.

γινώμεν; Εἰς ὃ καὶ ὁ Θεοφιλεῖς·
 ἐν λόγῳ, φησι, καὶ πνεῦμα, ἐπεὶ δὴ
 ὁ κληθεὶς ἐν μᾶλλον ἐλπίδι τῆς κλη-
 σεως ἡμῶν· καὶ πάλιν, "Εν πνεύ-
 μα ἐπιπλάσθημεν. καὶ τὰ ἐξῆς. Πάν-
 τα ὃ ταῦτα τὰ χειρομαῖα δ' ἡλὸν
 ὅτι ἐνεργεῖ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα.
 οὔτε ἔν τετρεῖς πατέρες, ἔτε τετρεῖς
 υἱοὶ, ἔτε τετρεῖς Θεοφιλεῖς· ἀλλ'
 εἰς πατὴρ, καὶ εἰς υἱός, καὶ εἰς πα-
 ρεφίλητον. Διὸ καὶ κύριον ἀπο-
 στέλλωντας ἀπεστέλλεσθαι μαρτυρεῖται.
 πάντα τὰ ἔθνη, ἐνείλετο αὐτοῖς
 βαπτίζεσθαι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς,
 καὶ τοῦ υἱοῦ, καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος·
 ἔτε εἰς ἓνα τριάντημον, ἔτε εἰς
 τετρεῖς ἐνανθρωπήσαντας, ἀλλ' εἰς
 τετρεῖς ὁμοτήμους.

Εἰς γὰρ ὁ ἐνανθρωπήσας, ἔτε
 ὁ πατὴρ, ἔτε ὁ Θεοφιλεῖς, ἀλλὰ
 μόνον ὁ υἱός, ὃ δοκῇσει, ὃ φαντα-
 σία, ἀλλ' ἀληθεία· ὁ λόγος γὰρ
 σαφὲς ἐγγέμετο· ἡ γὰρ σοφία ἀποδο-
 μιῇσεν ἑαυτὴν οἶκον· καὶ ἐγγενήθη ὡς
 ἀνθρώπος, ὁ Θεὸς ὁ ὢν, μετὰ σὺν.

est sicut homo Deus Verbum, cum corpore quod susce-

Scitote autem, quia unus
 est etiam Spiritus sanctus Pa-
 racles: sicut idem Paulus
 ait: *Unus spiritus, sicut vocati*
estis in una spewocationis vestrae. Ephe. 4.4.
 & iterum: *omnes, inquit, in* 1 Cor. 12.
uno spiritu potati sumus. Mani- 13.
 feste autem dona gratiarum
 ipse unus atque idem Spiritus o- 1 Cor. 12.
 peratur. Ergo neque tres sunt 11.
 Patres, neque tres Filii; sed
 neque tres Paracleti: sed u-
 nus Pater, & unus Filius, &
 unus Paracletus. Propter
 quod & Dominus mittens
 Apostolos docere omnes gen-
 tes, præcepit eis; baptizare
eas in nomine Patris, & Filii, Matth. 28.
& Spiritus sancti, non in unum 19.
 quendam trinomium; neque
 in tres unius ejusdemque ho-
 noris.

Quia unus est tantum, qui
 homo factus est; non pater
 scilicet neque paracletus, sed
 solus filius: non putative ne-
 que in phantasmate, sed cer-
 tissima veritate. *Verbum enim*
caro factum est, & habitavit in Ioh. 1.14
ea. Sapientia namque adifi-
cavit sibi domum. & factus Prov. 9.1.

IGNATIO A DSCRIPTÆ.

Ἰοῖ

pit ex virgine: non ex collo-
cutione scilicet, aut femine
Eph. 7. 14. viri. *Virgo enim, inquit, in u-
tero concipiet; & pariet filium.*
Vere ergo natus est, & vere
crevit; vere manducavit, &
bibit; vere crucifixus est &
mortuus, & resurrexit. Qui
hæc credit, sicut habet, quo-
modo natus est, beatus est.
Qui autem hæc non credit,
non minus est ab eis qui eum
crucifixerunt. Princeps enim
mundi in hoc gaudet, quan-
do quis crucem negaverit.
Interitum enim sibiipſi esse
cognoscit confessionem cru-
cis. Hoc est enim trophæum
contra ejus virtutem: quod
videns expavescit, & audiens
timet.

Nam & antequam facta
esset crux, festinabat facere
hoc, & operavit in filiis diffi-
dentia. Operatus est autem
in Fuda, in Pharisaïs, in Sad-
duccæis, in senioribus, in ju-
venibus, & in Sacerdotibus.
Cum autem properaret ut fie-
ret, conturbatur. & postea im-
misit proditori, & laqueum ei
offendit, & suspensum eum

Match. 27.
3. 5. 19.

ματῶ ἐκ τῆ παρθένου, ἀνδρὶ οὐ-
λίας ἀνδρός. ἡ παρθένος ἡ δὲ ἐν
χαρὶ λήφεται, καὶ τέξεται υἱόν.
Ἀληθῶς ἐν ἐγγυήθῃ, ἀληθῶς ἡ-
ξήθῃ, ἀληθῶς ἔφαγε καὶ ἔπινε, ἀ-
ληθῶς ἐσαυρώθῃ, καὶ ἀπέθανε, καὶ
ἀνέστη. ὁ παύται πισύσας, ὡς ἔχθρ
ὡς γίνονται, μακάριος ὁ ταῦτα
μὴ πισύων, ἐναγῆς, ἔχ ἡπῶν τῶ
τὸ κύριον σαυρωσάντων. ὁ ἡδὲ ἀρ-
χῶν τῶ κόσμῳ τότε, χαλεπὸν ὅταν
τις ἀρνήται τὸ σαυρῆν. ὁ θεὸς ἐν
ἡδὲ ἐαυτῶν γνώσκῃ τὴν ὁμολο-
γίαν τῶ σαυρῆ. τὸ το γὰρ ὅτι τὸ
τεθῆπαιον καὶ τὸ αὐτῶ δυνάμειος.
ὁ περὶ ὁρῶν φείσῃ, καὶ ἀκῶν φρο-
εῖται.

Καὶ πρὶν μὲν γένῃται ὁ σαυρῆς,
ἔσπευδε γινέσθαι τῶτον καὶ ἐν ἡγῇ
ἐν τοῖς υἱοῖς τῆ ἀποθέας, ἐν ἡγῇ
ἐν ἰσθῆ, ἐν φαρισαίοις, ἐν σαδ-
δουκαίοις, ἐν πρεσβύταις, ἐν
νέοις, ἐν ἱερεσσι. μέλλουσιν ὅτι γί-
νεσθαι, δουρεῖται, καὶ μετὰ μελόν
ἐμβάλλῃ τῶ περὶ δῆ, καὶ βερέχον
αὐτῶ δέκνυσσι, καὶ ἀγγόνῃ δι-

δᾶσκη. φοβῆι ὃ καὶ τὸ γυναικον, ἐν
ὀνείρεσι αὐτὸ καταταρβήτων, καὶ
παύειν ὡφεῖται τὰ κατὰ τὴν σαυρὲν,
ὁ πάντα κάλων κινῶν εἰς τὴν
αὐτῆς κατασκευῇ. ὃ μεταγνώ-
σκων ἐπὶ τῇ πρὸς τὴν κακίαν. ἢ
ᾧ ἂν ὃ πάλιν ὡς πονηρὸς. ἀλλ'
ἐν ἡμέτερο ἡ ἐκ τῆς ἀπολείας.
ἀρχὴ γὰρ αὐτῆς καταδίκης ὁ τῆς
Χριστοῦ σαυρὲς, ἀρχὴ θανάτου,
ἀρχὴ ἀπολείας. διὸ καὶ ἐν πῶς
ἐνεργεῖ ἀρετῆσαι καὶ σαυρὲν, τὸ
πᾶσι ἐπαιχλύνεσθαι, καὶ θάνατον
δοκῆσαι καλεῖν, τὴν ὅσα παρθένα
ᾧ ὡς ἐκ τῆς φύσεως, τὴν φύσιν
αὐτῆς διαβάλλειν ὡς μυστηρίον.
Ἰσθῆτα' οἱ συμμαχεῖ εἰς ἀρετὴν τῆς
σαυρὸς, Ἰσθῆτα' εἰς συκοφαντίαν
μαγείας, Ἰσθῆτα' εἰς φαντα-
σίαν. ποικίλῃ γὰρ ὅτιν ὁ τῆς
κακίας σφραγισμός, κλεψί-
νος, ἄσφατος, ἐκ τῆς ἐναντίας.
καὶ ἄλλα' μὲν πρὸς ἐκείνους, ἢ
ἐπεὶ ὃ δεικνύει. σοφὸς γὰρ
ὅτι τῆς κακοποιήσαι, τὸ ὃ κα-
λὸν. ὃ, τι ποτὲ ὅτιν ἀγνοεῖ.
ἀγνοεῖ γὰρ πεπληρωται, δι'

docuit: & mulieri immisit ti-
morem in somnio: ipse con-
turbans, & compescere ten-
tans patibulum crucis; ipse
omnia evocans & movens in
suam præparationem; non
recognoscens: in tantum e-
nim mala erant, non omnia.
Malignus autem sentiebat
suam perditionem. Initium e-
nim illi fuit ad damnationem
crux *Christi*, principium mor-
tis, initium perditionis. Pro-
pter quod in aliquibus qui-
dem operatur negare crucem,
passionem erubescere: qui
mortem putant vocare Vir-
ginis generationem, circun-
cidere ipsam naturam, & dif-
famare quasi odiosam. *Iudeo-
rum* auxiliares ad negatio-
nem crucis, Paganorum ad
calumniam magiæ, Hereti-
corum ad phantasiā. Multi-
formis enim est malitiæ prin-
ceps, furans sensus, contra-
rius sibi ipse; & alia qui-
dem immittens, alia vero o-
stentans. Sapiens est enim ad
malefaciendum, quod bonum
est autem nescit aliquando.

Jerem. 4.
22.

per

IGNATIO ADSCRIPTÆ τοζ

per inobedientiam. Quomodo enim non sit talis, qui non sibi proponit suum sermonē?

Si enim homo purus est Dominus, ex anima & corpore: quid circuncidis naturam communem naturæ hominum? Quid, tanquam parvam gloriam in homine factam, passionem simulationem vocas; & mortem mortalis gloriam existimas? Si Deus est & homo: quid iniquum vocas *Dominum glorie*; illum videlicet naturam immutabilem? Quid sine lege dicis legislatorem, qui non humanam animam habuit? *Verbum caro factum est*: Verbum homo; sed non in homine. Quomodo igitur Magnus est ille; qui in principio omnem sensibilem, & intelligibilem naturam voluntate Patris præparavit? qui cum esset in carne; omnem infirmitatem atque languorem curavit?

Quomodo autem non est Deus ille; qui mortuos resuscitavit, claudos sanavit, le-

κέσπον ᾤξάνοιαν. πᾶς γὰρ ἐκ ἐστεινέτω, ἐς μὴδὲ πρὸς ποδῶν τῶ αὐτῷ λόγον βλέψῃ;

Εἰ γὰρ ψιλὸς ἀνθρώπου ὁ κύριος, ἐκ ψυχῆς καὶ σαματός μόνον, τί ὀκνήσῃς τιῷ γέννησιν τῷ κοινῆς τῇ ἀνθρώπων φύσει; τί ἡ, ὡς ᾤξάδεξον τι ἐπὶ ἀνθρώπου γένετον, τί πάθῃ, δέκῃσιν καλῆς; καὶ τὸ θάνατον, τῷ θνήσκῃ δέξαν νομίζεις; Εἰ ἡ τοῦ καὶ ἀνθρώπου, τί ᾤξάτομον καλῆς τῷ δέξῃς κύριον, τὸ τῇ φύσει ἄτρεπτον; τί ᾤξάτομον λέγῃς τὸ νομίζεσθαι, τὸ ἀνθρώπου ψυχῇ ἔχοντα; ὁ λόγος σῶζε ἐγγέτο, καὶ τέλειτο ἀνθρώπου, ἐκ ἐν ἀνθρώπῳ κατηκίνας. πᾶς ἡ ἐν μάγῃ ἐστίν, ὁ πάλαι μὲν πᾶσαν αἰσθητικὴν ἐννοτικὴν φύσιν κατασκευάζας γνώμη πατρός· ἐν ἡ ἐνανθρωπήσῃ, πᾶσαν νόσον ἐν μαλακίαν διεσπύσας;

πᾶς ἡ ἐκστὸς θεός, ὁ νεμῆς κατὰ τὴν κατὰ τὴν τυφλὸς

1 Cor. 2.8.

Joh. 1.14.

Matth. 11.

3.

τυφλὸς ὀμματῶν, τὰ ὄντα ἢ αὐ-
ξῶν, ἢ μεταβάλλων. (ὥς τὸς
πέντε ἄρτους, καὶ τὸς δύο ἰχθύας,
καὶ τὸ ὕδωρ εἰς οἶνον) ἢ ὃ σὺν σφα-
τῶν ῥήματι μένον φυγαδίζων; τί
ἢ κακίζεις τὴν φύσιν τῆς παρθένου,
καὶ τὰ μέλη αὐτοῦ ἀποκαλεῖς αἰχρῶ;
πάλαι ταῦτα πεμπτύων, καὶ γυ-
μνῶσαι κελεύων, ἀρρένας μὲν
εἰς ὅψιν θηλείων, θηλείας δὲ εἰς
ἀνδράσιν ἐπιθυμίαν ἀρρένων.
νῦν αἰχρῶ σοι ταῦτα νερόμισαι
καὶ σεμνὸς εἶναι προσποιῇ, σὺ τὸ
τῆς πορνείας πνεῦμα, ἀγνοῶν ὅτι
τότε γίνεταί αἰχρὸν τι, ὅταν παρ-
νομία ἐμφανθῇ· ἀμαρτίας δὲ ἀ-
πόσις, ὅθεν τῇ νομομνίᾳ αἰ-
χρὸν, ὅθεν φαῦλον, ἀλλὰ πάντα
καλὰ λίαν. καὶ σὺ μὴ βλέπων,
κακίζεις αὐτά;

Πῶς δὲ πάλιν ἐκ ἐπι σοι δο-
κεῖ ὁ Χριστὸς εἶναι καὶ τῆς παρθένου,
ἀλλ' ὁ ἐπὶ πάντων Θεός, ὁ ὢν ὁ
παντοκράτωρ; τίς ἐν ὁ τῶτον
ἀποσεύλας, εἰπέ· τίς ὁ τότε κυ-
ριεύων; γνώμη δὲ τίνος ἐστὶ ἐπι-
τρέχεις; νόμον δὲ ποίων πλη-

profos mundavit, cecos illu-
minavit, de quinque panibus
& duobus piscibus tot millia
hominum saturavit, aquam
in vinum convertit; tuumque
exercitum verbo tantum fur-
gavit? Quid ergo pessimas
naturam Virginis, & membra
turpia vocas? hæc olim præ-
feminans, & nudari iubens
masculos in facie fæminarum,
fæminas vero in illicitum de-
siderium masculorum. Nunc
omnia tibi turpia videntur;
& pudicum teipsum facis,
cum tu sis fornicationis spiri-
tus. Ignoras quia tunc fit ali-
quid turpe, quando illicite
perficitur? Caterum nihil
turpe est, quod sine peccato
geritur, nihil prævum: sed om-
nia bona valde: & tu, non
videns, pessimas ea?

Quomodo rursum non ti-
bi videtur esse *Christus* ex vir-
gine; sed ille qui est super om-
nia Deus, ille scilicet om-
nia potens? Quis ergo est,
qui hunc misit, dicito; quis-
ve, qui huic dominatur; vel
cujus sententiæ subiectus
fuit, aut cuius legem adim-
ple-

Joh. 6. 9.
10.
Ioh. 2. 9.
Luc. 8. 30.

plevit? Tu qui, nullius sententiam vel potestatem habens, *Christum* separas à generatione; & Legislatorem ingenitum esse pronuncias, & cruci affixum illum qui est sine principio. Cujus ergo permisso hoc factum est, non habeo dicere. Non enim me latuisti tuo antiquo consilio; neque ignoro, quoniam curve & lubricè incedis. Tu autem ignoras, quis est qui natus est, qui omnia scire te fingis.

Multa enim te latent: virginitas scilicet *Maria*, gloriosus partus, de cujus corpore Deus processit; stella Orientis quæ apparuit munerà ferentibus Magis; Archangeli salutatio ad Virginem facta; Virginis gloriosa conceptio, & desponsata puellæ prædicatio, & in utero Virginis gestientis infantis prævisio, Angelorum hymnus gloriam agentium, & pastorum annunciatio; *Herodis* timor in excellentia regni, præceptio ad parvulorum necem, in *Aegyptum*

ρωτῆς γέγονεν, ὁ μὴτε γνώμη πινός, μὴτε ἐξουσία ἔκων, καὶ ἡ χεῖρ ἐξαυτῶν τῇ γεννήσεως, ἡ ἀρχὴν τὸν νομοθετῆς γεννηθῆναι, καὶ σαυτῷ προσηλωθῆναι ἡ ἀναρχον. τίνος συγχωρήσαι, ἐκ ἔχω εἰπεῖν. ἀλλὰ ᾧ δὲ ἡ λέληθεῖς με τῷ παλιμῶλος. ἔδ' ἀγνοῶ, ὅτι διὰ λοξὰ καὶ διδύμα βελήεις ἀγνοεῖς ὅτι τίς ὁ γεννηθείς, ὁ πᾶν εἶδέναι προσποιεῖται.

πολλὰ γάρ σε λανθάνει. ἡ παρθενία μαρτίας, ὁ ὡς δόξε τοκετός, ὅς τις ὁ ἐν τῷ σώματι, ὁ ἡγέμενος ἀστὴρ τῷ ἐν ἀνατλή, τῷ τὰ δῶρα κομιζόντων μάγων, ἀρχαγγέλος ἀσπαρμῆς πρὸς παρθένον, παρθένος ὡς δόξε σύλληψις μεμνησμένης, παιδὲς προσδρόμος κρυφαῖα ὅτι τὰ ἐκ τῇ παρθένου, καὶ ἐν κοιλίᾳ συνέτησις ἐκ τῷ προσθεωρημένον, ἀγγέλων ὕμνοι ὅτι τὰ τεχθέντι, ποιμένων ἀγγελία, ἡρώδης φόβος ὅτι ἀφαιρέσει βασιλείας, υποκρίναν πρόσαγμα, εἰς Αἰγυπτὸν μεταστάσεις,

τανάσας, ἐκείθεν ὑπὶ τῇδε
ἐπάνοδ'· σπάρτα παιδικά,
ἀπυρεφὴ ἀνδραπνί, γαλακτο-
τρειφία, ὄνομα πατρὸς ὁσείραν-
τ'· φάτναι, διὰ τὸ μὴ εἶναι τό-
ποι, ἐδεμία ἀδρασκὴ ἀνδρα-
πνί, ἀνέστης περικοπή, ἀνθρώ-
πινα ῥήματα, πείνα, δίψα, ὁδοι-
πορία, κόπ'· θυπῶν περικο-
μιδαὶ ἑσφτα καὶ ἀετομὴ, ἐκ' ἀπ'ι-
σμο, φωνὴ θεῶν ὑπὶ τῶν βαπτί-
ζομένων· ἔστι καὶ πόθεν μαρτυρία
πνύματος καὶ πατέρες ἱσφά-
νωσιν· φωνὴ Ἰωάννου περφεύς,
σημαίνουσα πνύματος διὰ τὸ ἄμυν
περσοφείας· σημείων διαφόρων
ἐνέργειαι, ἰσφὲς ποικίλαι, ὑπ' ἰ-
μυσις δεσποτικὴ, περσάτῃσαι
σταλατῇ καὶ ἀνέμοις· πνύματα
πονηρὰ φυγαδευόμενα, σεαυτὸν
σερσελόμενον, ἐκ τὸ τῶ φαινομένης
δυναμείας ἀκέραιον, ἐκ ἑ-
χοντα ὅ, τι ποίησιν.

Ταυτὸ ὁρῶν, ἰλιγγιάς· καὶ ὅτι
ταυρδεῖ· ἡ τεύουσα, ἡ γνός· ἀλλ'
ἐξέπληθῆσε ἡ τῶ ἀγγέλων ὕμνο-
λογία, ἡ τῶν μέγαν περσοκύνισις

transmigratio, atque exinde
reversio, cunabula infantilia,
descriptio humana, lactis nu-
tritio, nomen patris non fe-
minantis, præsepe ubi positus
est (eo quod non fuerat lo-
cus) nulla humana præpara-
tio, proventus ætatis, cre-
mentum corporis, humana
loquela: sed & quod esuriit,
sitivit, iter ambulavit, labo-
ravit; sacrificiorum oblatio,
circumcisio, baptismum, vox
Dei desuper ad baptizatum,
quid vel unde fuerit testifica-
tio Spiritus & Dei vox, *Jo-*
hannis prophetia significans
passionem per agni appella-
tionem, diversorum signo-
rum operatio, varia curatio-
nes, imperium Domini, quo
mari imperavit, & ventos fe-
davit, & spiritus iniquos fu-
gavit; seipsum torquens, &
de manifestatione virtutis suæ
affligens.

Hæc omnia videns, non
habeas quid facias, nisi tene-
bras vertigines. Et quia
virgo peperit ignoras: sed
confundit te Angelorum lau-
datio, Magorum adoratio,
stellæ

stellæ apparitio. Ignorantiam igitur olim incurristi per contumaciam. Parva tibi videntur cunabula, passiones, circumcisio, lactis nutritio. Indigna tibi hæc Deo esse videntur. Iterum ne vidisti hominem quadraginta diebus, & quadraginta noctibus ingustabilem existentem cibo humano, & Angelos ei ministrantes; quos & tu timebas? videns primo, quasi communem hominem, baptizatum, & causam ignorans. Post jejunium vero esurienti infidiabaris; & tentabas quasi communem hominem; ignorans quis esset: dicebas enim, *si filius Dei es*. Ignorantia id est. Nam si vere cognosceres: scires sine dubio, quia quæ impossibilia videntur ad faciendum, & difficilia ad convertendum, factori omniaabilia sunt. Et propter ventrem tentas eum qui pascit omnes esca indigentes, & audes tentare Dominum gloriæ, oblitus per tuam malitiam, quia *non in pane solo vivit homo, sed in omni*

Matth. 4. 3.

Matth. 4. 4.

ἢ τῷ ἀσέβει ὑπιταλῇ. εἰς ἀγνοίαν
σύ παλινδ' ἐρμῆς, διὰ τὰ ὀψελή·
μικροὶ γὰρ σοὶ δοκεῖ σπάρρανα,
πλάθ', ἀξίωμα, γαλακτοῦς ἐρφία·
ἀνάξια σοὶ τὰ ὅσα καὶ θεὸς κατα-
φαίνεται. πάλιν εἶδες ἀνδραπῶν,
παρασφύοντα ἡμέρας καὶ νύκτας
ἀγλᾶτον μέναντα τρεφῆς ἀνδρα-
πῶν, ἀγγέλους διακονήσας,
(ὅς καὶ ἔφειπες,) ἰδὼν πρῶτον,
ὡς κοινὸν ἀνδραπῶν, βαπτίζόμε-
νον, καὶ τὴν χίταν ἀγνοῶν. καὶ
ὅτι τὴν ἡσέαν πρῶτον καταδείξ-
σας πάλιν, καὶ ἐπείραξας ὡς κοι-
νὸν ἀνδραπῶν, ἀγνοῶν ὅτις εἴη·
ἔλεγες γὰρ, εἰ ὁὗτός ἐστι θεός, εἰπέ
ἵνα οἱ λίθοι ᾤσονται ἄρτοι γέσσωται· τὸ
γὰρ, εἰ ὁὗτός ἐστι, ἀγνοίας ὕψην· εἰ
γὰρ ὄντως ἐγνώσκεις, ἡπίστω ὅτι
δυνατὸς καὶ τὴν ὄν πειῆσαι, καὶ
τὸ ὄν μεταβαλεῖν, ἐπ' ἴσους δυνα-
τὸν· καὶ διὰ τοσοῦτος πεφροσμένος ὁ
τρέφοντα πάντας τὰς τρεφῆς
θεομύους· καὶ πεφροσμένος ὁ δόξης
κύριον, ὑπελαθόμενος ἐκ κα-
κονοίας, ὅτι ἐκ ἐπ' ἄρτων μόνων
ζήσεται ἀνδραπῶν, ἀλλ' ἐπὶ

παντὶ ἐν μαῖνι ἐκπορεύομαι διὰ
 σῶμα^τ οὐκ. εἰ γὰρ ἐγνώσκεις
 ὅτι υἱὸς οὐκ εἶμι, ἐγνώσκεις ὅτι ὁ ἐν
 πεσάρφοντι ἡμετέροις καλίστα εἰ-
 θμοῖς νυκτὶν ἀνενδύεις ποιήσας τὸ
 σῶμα, καὶ εἰς τὸ διλυεκέες ἐδύνατο
 τὸ τοιοῦτον. Διὰ τὴν ὥρην ἵνα
 δέξῃ, ὅτι κατ' ἀλήθειαν ἀνέλα-
 σε σῶμα ὁμοιωσάμενος ἀνθρώποις.
 διὰ μὲν τὸ πρῶτον, ἐδείξεν ὅτι
 θεός· διὰ δὲ τὸ δεύτερον, ὅτι καὶ ἄν-
 θρωπος.

Σὺ δὲ ὁ ἐκπεσὼν ἐκ τῆς ὑψι-
 λοτάτης δόξης, ὡς ἀρετῇ, τολ-
 μᾶς λέγειν τῷ κυρίῳ, βάλε σε
 αὐτὸν ἐν τῷ κατώ (ὅτι τὰ ἐνόν-
 τα λελόγισται ὡς μὴ ὄντα) καὶ εἰς
 κενοδοξίαν περιχαλῆσαι καὶ ἐν
 ἐπιδοκίμασιν; καὶ περιποιῇ τὴν
 γεφυρὴν ἀναγνώσκων ὡς αὐτῷ,
 ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτῷ εἰπεῖ-
 ται ὡς ἐξ ἐξ, καὶ ἐπὶ χερσὶν ἄρσεν
 σε, τὸ μὴ περινοῦναι πρὸς λίθον
 καὶ πόδα σου· καὶ τὰ λοιπὰ περι-
 ποιῇ ἀγνοεῖν, κλέπτων ἅ ὡς ἐξ
 καὶ τῶν προπέλων περιφύλασεν.
 Ἐπὶ ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπι-

verbo quod procedit ex ore Dei.
 Si scires quia filius Dei erat:
 cognosceres utique, quia in
 quadraginta diebus, & qua-
 draginta noctibus, indigens
 faciens corruptibile corpus,
 & in continuatione hoc face-
 re poterat. Sed idcirco efu-
 riit, ut ostenderet quia vere
 suscepit corpus passibile, si-
 mile hominibus. Propterea
 & primo ostendit, quia Deus
 erat; & in secundo, quia ho-
 mo fuit.

Tu ergo, qui *tanquam ful-*
gur de sublimi gloria cecidi-
 sti, audes dicere Domino;
Mitte te hinc deorsum, (cui ea
 quæ sunt æstimantur quasi
 quæ non sint) & ad inanem
 gloriam provocas eum, qui
 non extollitur? Et fingis te
 Scripturas de eo legere di-
 cens: *Scriptum est enim, quo-*
niam Angelis suis mandavit de
te, ut in manibus tollant te, ne
quando offendas ad lapidem pe-
dem tuum. & fingis te sequen-
 tia ignorare; furans ea quæ
 de te ac tuis ministris pro-
 phetavit dicens: *Super aspi-*
dem & basiliscum ambulabis, &

Luc. 10.
18.

Matth. 4.
6.

Psal. 90.
(al. 91.)
13.

concul-

conculcabis leonem & draconem.

Si ergo conculcatio es pedum Domini: quomodo tentas intentabilem? immemor legislatoris, qui dixit: *Non tentabis Dominum Deum tuum.* Et audes; impudentissime, opera Dei assumere, & dicere; quia tibi traditus est principatus eorum: & casum tuum extendis contra Dominum, & promittis te dare ei quæ sunt ipsius, dicens; *Hæc omnia tibi dabo, sic cadens in terram adoraveris me?* Quomodo non timuisti talem vocem contra Dominum emittere, tu qui omnium spirituum malignorum malignissimus es? & pro malitia, *ventre & pectore in terra repere* iussus es, & per inanem gloriam inhonoratus es; qui per avaritiam & arrogantiam ad impietatem deductus es. Tu incensor, draco, apostata, serpens perplexus, à Deo discedens, à Christo separatus, à Sancto spiritu alienatus, & à choro Angelorum exulatus; injuriator legis Dei, & legitimo-

εἴση, καὶ κατὰπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα.

Εἰ τοίνυν σὺ πάτημα τοῦ ποδῶν τοῦ κυρίου, πῶς πρῶξεις ἢ ἀπέρῃσιν ἐπιλαθόμεν τοῦ νομοθέτου ὁδωκελευομένης, ὅτι ἐκ ἐκ-πρωτότης κύριον ἢ θεόν σε· ἀλλὰ καὶ τοιμαῶς, ἐναγέσῃ, τὰ τοῦ θεοῦ ἔργα οἰκεισθαι, καὶ σοὶ ὁδωδῶσαι λέγειν τῷ τέτῳ ἀρχῇ. καὶ τῷ σὺ ἥσιν πρῶξιν τῶ κυρίου, καὶ διδόναι τὰ αὐτῶν αὐτῶν ἐπαγγέλλῃ ἐὰν πεισῶν ἐπὶ τῷ γῆς πρῶσκηνησῇ σοι· καὶ πῶς ἐκ ἐφείξας τοιαύτῳ φωνῶντι τοῦ θεοῦ πῶς πρῶσκασαι, ὡς πάντων πονηρῶν πνευμάτων πονηρότερον ἐκ κακονομίας πνεύμα; διὰ γὰρ σερός ἡγήθης, καὶ διὰ κενοδοξίας ἡπμάθης· διὰ φιλοχηματίας καὶ φιλαρχίας εἰς ἀσέβειαν ἐφέλκῃ· σὺ ὁ βελίαρ, ὁ δράκων, ὁ ἀποστότης, ὁ σκολιὸς ὄφις, ὁ τοῦ θεοῦ ἀποστός, ὁ τοῦ κυρίου χειρῶν, ὁ τοῦ ἀγίου πνεύματος ἄλλοτελευθεῖς, ὁ τοῦ κυρίου ἀγγέλων ἐξωθεῖς, ὁ τῶ νόμων τοῦ θεοῦ ὑπερθεῖς,

Deut. 6.
16.

Luc. 4. 6, 7.

Genes. 3.
14.

ὁ ἄνομίμων ἐχθρὸς, ὁ τοῖς πρω-
τωπλάστοις ἐπαναστὰς καὶ τῷ ἐντο-
λῇς ἐξώσας τὰς ὁδὸν ἀδικήσαν-
τάς σε, ὁ τὰς Ἀβελ ἐπαναστήσας.
ἢ ἀνδρωποκτόνον Κάιν, ὁ τὰς Ἰὰβ
ἐπίστρεψάσας, λέγεις τὰς Κυρίως,
εἰ ἂν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι;
ὡς τὸ τέλμας, ὡς τὸ πτωχοληξίας
διῆλθον δραπέτης, διῆλθον μασι-
γίχης, ἀφωιδῆς τῷ καλῷ δεσπό-
τῃ; δεσπότη τῆς κτίσεως, δεῦν πάν-
των τῶν νοητῶν καὶ αἰσθητῶν λέγεις,
εἰ ἂν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι;

ὁ ὁ κύριος μακροθυμεῖ,
καὶ ἐκ εἰς τὸ μὴ ὂν ἀναιρεῖ τὸ ἀπὸ
ἀγνοίας τοιαῦτα θεοσυνόμενον,
ἀλλὰ πράως ἀποκρίνεται, ἡ παγὴ
σατανᾶ. ἐκ εἰπεν, ὕπαγε ὁπί-
σω με (ὅς γδ ὑποσέφαι οἷός
τε) ἀλλ' ὕπαγε σατανᾶ, ἐν οἷς ἐ-
παλέξω. ὕπαγε ἐν οἷς ἡρεθίσθης
ἐκ κακονοίας· ἐγὼ γδ ὅστις εἰμι
γινώσκω, καὶ ὑπὸ τῆς ἀπέ-
σταλμαι, καὶ ὃν χειρὶ προσκυνεῖν
ἐπίσταμαι· κρίνον γδ τὸ θεὸν ὅς
προσκυνήσας, καὶ αὐτὰς μόνον λα-
τρεύεις. οἶδα τὸ εἶνα, ἐπίσταμαι

rum inimicus; qui super Pro-
toplastos insurrexisti, & à
mandato Dei eos avertisti,
qui nihil te laeserunt; qui ad-
versus Abel, Cain parricidam
excitasti, qui in Job mala ex-
ercuisti: tu ergo hujusmodi
dicis Domino; Si cadens ado-
raveris me? ô audacia! ô pu-
niende. ferve fugitive, ferve
flagellande, exterminator bo-
norum! Domino dominorum,
perfecto Deo omnium in tel-
ligibilium atq; sensibilibum di-
cis? Si cadens adoraveris me.

Dominus autem longani-
mis, non in presenti interfe-
cit eum qui per ignorantiam
& audaciam talia dicit: sed
mansuete respondet, dicens;
Vade Satana. Non dixit: *Re-
vertere post me* (non enim est
reversurus aliquando:) sed,
Vade, inquit, *Satana*, in ea quæ
tibi elegisti; vade in quibus
provocatus es à tua malitia.
Ego autem scio quis sum, &
à quo sum missus; scio quem
debeo adorare. *Dominum e-*
nim, inquit, *Deum tuum ado-*
rabis, & illi soli servies. Scio
enim & novi unum solum,

Matth. 4.
10. cum
16, 23.

Matth. 4.
10.
Deut. 6.
13.

cui

qui non denego fervire: à quo tu apostata factus es. Non enim sum antitheus (hoc est, contrarius Deo) sed confiteor eminentiam: & non recuso adorare eum, quem novi nativitatis meæ auctorem & Dominum, atque meæ perseverantiæ cur-

Joh. 6. 57. stodem. *Ego enim, inquit, vivo propter patrem.*

Hæc autem, fratres, per dispositionem Dei coactus sum mittere ad vos: monens vos ad gloriam Dei, non quasi extraneus, sed sicut frater. Subiecti estote Episcopo & Presbyteris & Diaconis. Diligite invicem in Domino, sicut Dei simulachra. Videte ergo viri; diligite uxores vestras sicut propria membra. Mulieres vero, sicut unitatis tactu vestros viros amate. Qui castus est vel continens, non extollatur; ne perdat mercedem suam. Dies festos nolite dehonore. Quadagesimam vero nolite pro nihilo habere: imitationem enim continet Domini conversationis. Hebdomadam etiam passionis nolite despiciere. Quarta feria & sexta jejunate: pauperibus

τὸ μένον, ἥ σὺ ἀποστάτης γίγναι. ἐκ ἐμὴ ἀντίθεου, ἐμολογῶ τὴν ὑποφωτισμένην, ἐπίσταμαι τὸ ὅτι ἐμὴς γνησίως αἵτιον, τὸ πατήρα.

Ταῦτα, ἀδελφοί, ἀπὸ δια-
θέσεως τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ἐταχθῆ-
σαν ὑμῖν ὡς ἐντολὰι, εἰς δόξαν τοῦ
πατρὸς ἡμῶν, ὃς ὡς ἂν πᾶσι, ἀλλ' ὡς
ἀδελφός. Ὑποτάσσασθε τοῖς ἐπι-
σκοποῦν, τοῖς πρεσβυτέροις, τοῖς
διακόνοις. ἀγαπᾶτε ἀλλήλους ὡς
κυρίως, ὡς ὁ Θεὸς ἀγάλαμα. ὁρᾷτε
οἱ ἄνδρες, ὡς ἰδία μέλη τὰς χα-
μετὰς στέργετε· αἱ γυναῖκες, ὡς ἑν-
θεσται τῇ συναφείᾳ, στέργετε τὰς
ἑαυτῶν ἀνδρας. Εἴ τις ἀρνέσκει ἢ
ἐγκοιλιᾶται, μὴ ἐπαίρεισθαι, ἵνα
μὴ ἀπολέσῃ τὸ μισθόν. τὰς ἑορ-
τὰς μὴ ἀπμᾶζετε, τὴν τεσσαρα-
κοστήν μὴ ἐξουθενεῖτε· μέμνησιν γὰρ
τοῦ μέχει τοῦ τοῦ κυρίου πολιτείας·
μετὰ τὴν τῆς πάσης ἐξοδομάδα μὴ
παρορθεῖτε, τῆς ἑβδομάδος καὶ τοῦ ἡμετέρου
ἡμετέρας, πέντησαν ἡμέρας
γενέτης

γῆντες τὴν παλαιάν. ἢ τις κυ-
ριακῇ ἢ σαββάτῳ νηδεύει (πλὴν
ἐνὸς σαββάτου τῷ Πάσχῃ) ἕτοι-
μος χριστοῦ ὄντι.

Αἱ προσευχαὶ ὑμῶν ἔκτα-
θέντων εἰς τὴν Ἀποχέας ἐκ-
κλησίαν, ὅθεν καὶ δέσμιος ἀπα-
γομαι εἰς Ρώμην. Ἀσπάζομαι τὸ
ἅγιον ἐπίσκοπον Πολύκαρπον ἁ-
σπάζομαι τὸ ἅγιον ἐπίσκοπον Βι-
τάλιον, καὶ τὸ ἱερὸν πρεσβυτέριον,
καὶ τὰς συνάλας μετὰ τὰς δια-
κόνους, ὧν ἐγὼ ἀντίψυχος γινώ-
σκω. Ἐτι συντάσσομαι τὰς ἐπι-
σκοπῶν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ἐν
Κυρίῳ. Εἰ τις μετὰ Ἰουδαίων ἐπι-
τελεῖ τὸ Πάσχα, ἢ τὰ σύμβολα τοῦ
ἑορτῆς αὐτῶν ἔχειται, κοινωνός
ὄντι τῶν ἀποκτεφνάντων τὸ Κύριον καὶ
τὰς ἀποστόλους αὐτῶν.

Ἀσπάζονται ὑμᾶς φίλων καὶ
Ἀγαθῶν οἱ διάκονοι. Ἀσπάζο-
μαι τὸ σῆμα τῆς παρθένας, τὸ
τάγμα τῆς χερῶν, ὧν καὶ ὀναίμην.
Ἀσπάζομαι τὸ λαὸν Κυρίου, ἀπὸ
μικροῦ ἕως μεγάλου. Ἀπέστειλα ὑ-
μῖν ταῦτά μετὰ τὰ γράμματα διὰ

reliquias porrigentes. Qui-
cunque Dominicam aut Sab-
batum jejunaverit (præter u-
num Sabbatum Paschæ) ipse
est Christi interfectior.

Orationes vestræ proten-
dantur ad Ecclesiam *Antio-
chie* : unde & vincus ducor
ad *Romam*. Saluto sanctum
Episcopum *Polycarpum*. Salu-
to sanctum Episcopum *Vita-
lem*, & sacrosanctum, Presby-
terium, & conservos meos
Diaconos : pro quorum ani-
mabus ego efficiar. Adhuc
dico Episcopis & Presbyte-
ris in Domino : Quicunque
cum *Judeis* Pascha egerit, aut
solennia dierum festorum
eorum suscepit ; com-
munis est eis, qui Domi-
num & Apostolos ejus occi-
derunt.

Salutant vos *Philon* & *A-
gathopus* diaconi. Saluto con-
gregationem virginum ; le-
gionem viduarum, à quibus
& adjutus sum. Saluto popu-
lum Domini, à minimo usque
ad maximum. Transmisi vo-
bis hæc mea scripta per *Eu-
phanium* lectorem, virum
Deo

Deo honorabilem & fidelissimum: qui mihi occurrit in regionem jam navem ascensuro. Mementote vinculo-
rum meorum; ut consumer in *Christo*. Incolumes estote carne, & anima, & spiritu; perfecta sentientes, devitantes operarios iniquitatis & corruptores verbi veritatis, confortati in gratia Domini nostri *Iesu Christi*.

Εὐφάνης τῷ ἀναγνώστῃ, ἀνδρὲς
θεοφιλέταί καὶ πιστοὶ τε, συντυχάν
ωρεῖ Ρηγρόνα, ἀναγομῆς ἐν
πλοῖω. μέμνηθε με τῷ δεσμοῦν,
ἵνα τελεσθῶ ἐν χρεῖσιν. Ἐξέωθε
σαρκί, ψυχῇ, πνέματι, τέλει
φρονήτες, ἀποσεφεδόμενοι τὰς
ἐργάτας τῆς ἀνομίας, καὶ τῷ λόγῳ
τῆς ἀληθείας φηρέας, ἐδυναμέ-
μηναι ἐν τῇ χάριτι τῷ κυρίῳ ἡμῶν
Ἰησοῦ χριστῷ.

B. IGNATIO, ad S. JOHANNEM Apostolum
& Evangelistam, adscripta Epistola.

JOHANNI Sancto Seniori Ignatius, & qui cum eo sunt
Fratres.

DE tua mora dolemus graviter, allocutionibus & consolationibus tuis roborandū. Si tua absentia pretendatur; multos de nostris destituet. Properes igitur venire: quia credimus expedire. Sunt & hic multe de nostris mulieribus *Mariam Jesu* videre cupientes, & quodidie à nobis discurrere volentes; ut eam contingant, & ubera ejus tractent, quæ dominum *Jesum* aluerunt, & quædam secretiora ejus percuntescentur. Ipsam enim & *Salome* quam diligis, filia *Anna*, *Hierosolymis* quinque mensibus apud eam commorans, & quidam alii noti referunt, eam omnium gratiarum abundam, & omnium virtutum, more virginis, virtutis & gratiæ fecundam. Et, ut dicunt, in persecutionibus & afflictionibus est hilaris; in penuriis & indigentis non querula. Injuriaribus grata, ad molestia lætatur: miseris & afflictis coassistit condolet, & subvenire non pigrescit. Contra vitiorum autem pestiferos conflictus in pugna fidei disceptans enitescit. Nostræ novæ religionis, & pœnitentiæ est magistra; & apud fideles omnium operum pietatis ministra. Humilibus quidem est devota, & devoris devotius humiliatur: & mirum ab omnibus magnificatur; cum à Scribis & Phariseis ei detrahatur. Præterea multi multa referunt de eadem:

tamen

tamen omnibus per omnia non audemus fidem concedere, nec tibi referre. Sed, sicut nobis à fide dignis narratur, in *Maria matre Jesu*, humanæ naturæ natura sanctitatis angelicæ sociatur. Et hæc talia excitaverunt viscera nostra : & cogunt valde desiderare aspectum huius (si fas sit fari) cœlestis prodigii, & sacratissimi monstri. Tu autem diligenti modo disponas, cum desiderio nostro, & Valeas. Amen.

Ad Eundem Altera.

Johanni Sancto Seniori, suus Ignatius.

SI licitum est mihi apud te, ad *Hierosolymæ* partes volo ascendere, & videre fideles Sanctos, qui ibi sunt : præcipue *Mariam* matrem *Jesu* : quam dicunt universis admirandam, & cunctis desiderabilem. Quem enim non delectet videre eam & alloqui, quæ verum Deum de se peperit, si nostræ sit fidei & religionis amicus? Similiter & illum venerabilem *Jacobum*, qui cognominatur *Justus*? quem referunt *Christo Jesu* simillimum facie, vita & modo conversationis, ac si ejusdem uteri frater esset gemellus. Quem dicunt si videro, video & ipsum *Jesum* secundum omnia corporis ejus lineamenta. Præterea cæteros sanctos, & sanctas. Heu, quid moror? quid detineor? Bone præceptor, properare me jubeas, & Valeas. Amen.

B. IGNATIO ad S. MARIAM Virginem,
Matrem Domini nostri *Jesu Christi*, adscripta Epistola.

Christifera Maria, suus Ignatius.

ME neophytum, *Johannisque* tui discipulum, confortare & consolari debueras. De *Jesu* enim tuo percepi mira dictu, & stupefactus sum ex auditu. A te autem, quæ semper ei fuisti familiaris & conjuncta, & secretorum ejus conscia, desidero ex animo fieri certior de auditis. Scripsi tibi etiam alias, & rogavi de eisdem. Valeas : & neophyti qui mecum sunt, ex te, & per te. & in te, confortentur. Amen.

S. IGNATII

S. I G N A T I I
E P I S T O L Æ
I N T E R P O L A T Æ.

ISAACUS VOSSIUS LECTORI.

A Nimus fuerat illas solum dare Ignatii epistolas, quæ in codice Florentino haberentur. Verum cum ille etiam alias quasdam Ignatio tribueret, licet ejus non essent; uti Epistolam ad Tarsenses, & ad Mariam Castabalsensem; etiam has adjunxi; præsertim cum viderem non parum variare ab hætenus vulgatis. Cum vero codex ille quem dixi Florentinus, ad finem esset mutilus; nullis potuissim argumentis adsequi, ^{quænam} in eo epistolæ desiderarentur, tam ex genuinis quam spuris, nisi nuper ad manus venisset versio vetus, edita ab Reverendissimo Hiberniæ Primæ USSERIO ARMACHANO. Simulatque enim illam videre contigit, non dubitavi, quin easdem plane epistolas continuerint, & codex iste, quo vetus interpret usus est, & Florentinus. Illæ igitur, quas hætenus dedimus, tum veras, tum fictas Ignatii epistolas, habebantur in veteri interprete, & olim, ut puto, etiam in libro Mediceo; una ad Philipenses excepta; quam neque vetus versio agnovit, neque fortassis etiam codex Florentinus. Dedimus tamen, ne illa sola ex pseudepigraphis in hac editione requiri videretur. Verum nunquid me aliquis merito carperit, si omnia ea, quæ tanquam nota & spuria ab omnibus rejecta fuerint exhibeam, & non dem illa, quæ titulum non mentiuntur, quæque proprius veritatem accedant? Accipe itaque, Humanissime Lector, & reliquas epistolas, non adulterinas quidem, quales sunt illæ, quæ proxime præcessere; sed ita interpolatas, ut plurimum Ignatium in hoc Ignatio frustra quæras. Conser, & verum fateri.

ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΙΕΡΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΙΓΝΑΤΙΟΥ,

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΘΕΟΥΠΟΛΕΩΣ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ,

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

B. IGNATII, ANTIOCHENÆ ECCLESIAE
Episcopi & Martyris, Discipuli S. Johannis Evangelistæ,
Epistolæ,

Ex vetere vulgata editione Latina.

Ad EPHESIOS,

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ.

De unitate, scripta ex Smyrna.

Ignatius, qui & Theophorus, benedicta, magnitudine Dei Patris repleta, & predestinata ante secula, ut sit semper in singulari gloria inconvertibilis, & adunata, & electa in passione vera, in voluntate Dei Patris & Domini nostri Jesu Christi Salvatoris; Ecclesie beatitudine digna, que est Ephesia Asiae, plurimam in Jesu

Ἰγνάτιο ὁ καὶ Θεοφόρος, τῇ
διδομένη ἐν μεγάλῃ Θεοῦ
Πατρὸς καὶ πληρώματι, τῇ
καὶ περαιομένῃ πρὸς αἰώ-
νων εἶναι διὰ παντὸς εἰς δό-
ξαν ᾧδομονον, ἀτρέπτου,
ἠνωμένῳ, καὶ ἐκλελεγμέ-
νῳ ἐν πλείοι ἀληθινῶν, ἐν δε-
λήματι Θεοῦ Πατρὸς, καὶ Κυ-
εἰς ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ
σωτῆρος ἡμῶν· τῇ ἐκκλη-
σίᾳ τῇ ἁγιομακαρίστῃ, τῇ
ᾧσιν ἐν ἐφέσῳ ἡ Ἀσία,
Q 2 πλείστα

πλεῖστα ἐν Ἰησοῦ χριστῷ, καὶ
ἐν ἀμάμω χαρᾷ χαίρειν.

*Christo & immaculato gau-
dio salutem.*

Απεδεξάμην ὑμῶν ἐν θεῷ
τὸ πολυπόθητον ὄνομα, ὃ
κέντησεν φύσει δικαίᾳ, καὶ
πίσιν καὶ ἀγάπῃ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ,
τῷ σωτῆρι ὑμῶν, μεμνηταὶ ὄντες
θεοῦ φιλανθρωπίας· ἀναξωπυ-
εῖσταιτες ἐν αἵματι χριστοῦ, τὸ
συγχωρικὸν ἔργον τελείως ἀπετέ-
σατε. Ἀκούσαντες γὰρ με δεδεμέ-
νον ἀπὸ Συρίας ὑπὲρ χριστοῦ, ὃ
κοινῆς ἐλπίδος, πεποιθότα τῇ
πρεσβυτέρῃ ὑμῶν ἑπὶ τυχεῖν ἐν
ράμῃ διεριομαχῆσαι, ἵνα διὰ τοῦ
μαρτυρεῖς δυναθῶ μαθητὴς εἶναι
τοῦ ὑπὲρ ὑμῶν ἑαυτὸν ἀνενεγκόν-
τος θεοῦ πρεσβυτέρῳ καὶ θυσίαν.
Ἐγὼ μὲν ἐν τῷ πολυωλήθειαν ὑ-
μῶν ἐν ὀνόματι θεοῦ ἀπέλιφα
ἐν οὐκσίμῳ τῷ ἐπὶ ἀγάπῃ ἀδι-
μήτῳ, ὑμῶν ὁ ἑπισκόπος· ὃν δι-
χομαι καὶ χριστὸν Ἰησοῦν ὑμᾶς ἀ-
γαπῶν· καὶ πάντας ὑμᾶς, ἐν ὁ-
μοιώματι αὐτοῦ εἶναι. ὁλοκληρὴς
γὰρ ὁ θεός, ὁ χειροτάμνων ὑμῶν

Suscipiens vestrum in
Deo multum desidera-
bile nomen, quod posse-
distis natura iusta, secundum
fidem & dilectionem in
Christo Jesu salvatore no-
stro: cum sitis imitatores hu-
manitatis Dei, ut vivificati
in sanguine Christi, conge-
nuinum opus perfecte con-
summata. Audientes enim
me vinctum de Syria pro
Christo, spe communi, con-
fidentem orationibus vestris,
ut merear Romæ cum be-
stiis dimicare: ut per marty-
rium possim discipulus ejus
esse, qui pro nobis *seipsum ob-*
tulit Deo hostiam, & oblationem
in odorem bone suavitatis. Quo-
niam ergo suscepi multitudi-
nem vestram in nomine Dei,
in *Onesimo* dilecto præcepto-
re nostro, vestro autem Epi-
scopo: obsecro eum secun-
dum Jesum Christum diligere
vos omnes in concordia ejus
in ipso esse. Benedictus enim
Deus, qui vobis talibus talem

Eph. 5.2.

Episcopum

Episcopum donavit habere in Christo.

Pro confervo autem nostro *Burro*, secundum Deum diacono vestro, & in omnibus benedicto, deprecor permanere eum immaculatum in honore Ecclesiæ & beatissimi Episcopi vestri. *Crocus* vero Deo dignus, quem, tanquam exemplar dilectionis vestræ suscepi, in omnibus me refecit, & *cate-*
nam meam non erubuit. Simul cum *Onesiphoro*, & *Burro*, & *Euplo*, & *Frontone*: quibus refrigeret pater Domini nostri Jesu Christi, per quem omnes vos in dilectione habui. Adquisivi vos in omnibus: si quidem dignus fuero. Dignum est enim omnimodis vos glorificare Jesum Christum, qui & vos glorificavit: ut in una perfectione *perfecti sitis, in eodem sensu, & in eadem scientia, ut idipsum dicatis omnes de eo ipso*; ut subjecti Episcopo & Presbyterio, secundum omnia sanctificati.

τοῖς τοῖς ἑσσι, τοῖς τὸν ἑπισκοπὸν κεκτῆσθαι ἐν χρεῖσιν.

περὶ δὲ τῶ συνδύλαξ ὑμῶν βίβας, τῶ καὶ θεὸν διακόντα ὑμῶν, καὶ ἐν πᾶσιν δόλορη μέλῳ, ὁμοιομαίωσθαι αὐτὸν ἁμαρτον, εἰς τιμὴν τῆ ἐκκλησίας, καὶ τῶ ἑπισκόπου ὑμῶν τῶ μακαριωτάτῳ. Κρόκος δὲ, ὁ θεὸς ἀξιῶν καὶ ὑμῶν, ὃν ὡς ἐξεμώλωχεν τὸ ἀφ' ὑμῶν ἀγάπης ἀπελάσσομεν καὶ πάντα με ἀνέσωσε, καὶ τὴν ἁλυσίν μου ἐπὶ ἐπιχύνει, ὡς καὶ αὐτὸν ὁ πατὴρ Ἰησοῦς χρεῖσιν ἀναψύξει, ἅμα οἱ νοσήσω, καὶ βίβας, καὶ εὐπολοί, καὶ φέρωνται, δι' ὧν πάντας ὑμᾶς καὶ ἀγάπῳ ἔδωκ. ὁμοίῳ ὑμῶν διὰ παντός, ἐάν τις ἀξιῶν εἴ. πρέπον ἐν ὑμᾶς δεῖ καὶ πάντα τρόπον δοξάζειν. Ἰησοῦς χρεῖσιν τὸ δοξάσαντα ὑμᾶς, ἵνα ἐν μᾶ ὑποταγῇ ἥτις κατ' ἐπισκοπῶν τὰ αὐτὰ τοῖς, καὶ τῇ αὐτῇ γνώμῃ, καὶ τὸ αὐτὸ λέγῃτε πάντες ὡς ἐν τῷ αὐτῷ, ἵνα ὑποτασόμενοι τὰ ἑπισκόπῳ, καὶ τὰ πρεσβυτερίῳ, καὶ πάντα ἡ ταῖς ἡγιασμένοι.

2 Tim. I.
16.

1 Cor. I.
10.

οὐ διατάσσομαι ὑμῖν, ὡς ἂν π,
 εἰ γὰρ καὶ δεδραμαι διὰ τὸ ὄνομα
 αὐτοῦ, ἔγω ἀπὴρτισμαι ἐν Ἰησοῦ
 χριστῷ. ἰδὲν γὰρ ἀρχὴν ἔχω τοῦ
 μαρτυρεῖσθαι καὶ προσλαλᾶν ὑ-
 μῖν, ὡς ὁμοδόχοις. ἐμὲ γὰρ ἔδει
 παρ' ὑμῶν ὑπομνηθῆναι πίσει,
 ἡ δειψία, ὁπορευθῆναι, μακροθυμῆ-
 ᾶν· ἐπεὶ δὲ ἡ ἀγάπη ἐκ ἐξ ἐμὲ σώ-
 σω ὑμῶν, διὰ τοῦτο προσέλα-
 βον μαρτυρεῖν ὑμᾶς, ὅπως συν-
 τρέχετε τῇ γνώμῃ τοῦ Θεοῦ· καὶ γὰρ
 Ἰησοῦς χριστὸς πάντα κατὰ γνώμην
 προσῆκει τοῦ πατρὸς, ὡς αὐτὸς πο-
 λέει· ἐγὼ τὰ ἀρετὰ αὐτοῦ ποιῶ
 πάντῃ. ἔκδον καὶ ὑμᾶς κατὰ ἐλπί-
 κατὰ γνώμην Θεοῦ, ἐν χριστῷ, καὶ
 ἐκδόν, ὡς παύλα· μιμηταὶ γὰρ
 μου, φησὶ, γίνεσθε, καθὰς κατὰ
 χριστόν.

Ὅθεν καὶ ὑμῖν προσέειπον συντρέχειν
 τῇ τοῦ ἐπισκόπου γνώμῃ, καὶ κατὰ Θεὸν
 ποιμαίνοντος ὑμᾶς· ὅπερ καὶ ποιεῖτε
 αὐτοῖς, σφισθέντες ὑπὲρ τοῦ πινυ-
 ματοῦ. τὸ γὰρ ἀξιονόμασθαι προσ-
 σκυτέον, ἀξιὸν δὲ τοῦ Θεοῦ, ἕως
 στρουθίου. Illud vero digne

Non præcipio vobis, qua-
 si aliquid sim. Et siquidem
 vinctus sum pro nomine Jesu
 Christi; tamen necdum
 consummavi. Nunc enim in-
 initium habeo eruditionis, &
 alloquor vos tanquam con-
 servos. Me autem oportebat
 à vobis commoneri, fi-
 de, monitione, patientia, lon-
 ganimitate. Quoniam dilec-
 ctio non permittit me tacere
 de vobis: propterea præve-
 ni rogare vos ut concurratis
 dispositioni Dei; quia & Je-
 sus Christus omnia secun-
 dum dispositionem Dei Pa-
 tris agit: sicut & ipse in quo-
 dam loco dicit; *Ego quæ pla-*
cita sunt ei facio semper. Ergo
 & nos oportet secundum dis-
 positionem Dei vivere in
 Christo, & æmulari secun-
 dum quod Paulus ait; *Imi-*
tatores mei estote, sicut & ego
Christi.

Joh. 8. 29.

1 Cor. 11.
1.

Unde & vos decet Pasto-
 rum dispositionem sequi, qui
 secundum Deum vos pa-
 scunt: quod & ipsi facitis,
 sapienter à Spiritu sancto in-
 nominandum & Deo dignum
 Presby-

Presbyterium ita coaptatum sit Episcopo, quomodo chordæ in cithara colligatæ. Ita & ipsi in concordia & consona dilectione, cujus dux & custos est Jesus Christus. Et qui sunt sigillatim, omnes unus chorus fiant: ut consonantes facti in unanimitate, conjunctionem Dei in similitudinem morum recipientes, in unitate unum effecti consensu, Deo Patri & dilectissimo filio ejus Jesu Christo Domino nostro, secundum quod ipse Patrem rogans dicit: Da illis, *Pater sancte, ut sicut ego & tu unum sumus, ita & hi in nobis unum sint.*

Utile est enim vos sine macula in unitate conjunctos Deo, imitatores esse Christi, cujus & membra estis. Si enim ego in parvo tempore talem consuetudinem habui circa Episcopum vestrum, quæ nõ humana sed spiritalis fuit, quanto magis vos beatifico, qui penderis ad eum, quomodo Ecclesia ad Dominum Jesum, & ipse Dominus ad Dominum suum & Patrem: ut

συνήμεροισι τῷ ἑπιστάτῳ, ὡς χορδαὶ κίθαρα συνδεμένοι. οὕτω τῇ ὁμοιοῖα καὶ συμφάνῳ ἀγάπῃ, ἥς ἔστιν ἀρχηγὸς καὶ φύλαξ Ἰησοῦς χριστός. καὶ οἱ καθ' ἑνὸς, ὁ χερὲς ἡμετέρας, ἵνα σύμφωνοι ὄντες ἐν ὁμοιοῖα, συνάψωμεν θεῷ λαοὺς, ἐν ἐνότητι ἐν ἡμετέρῃ τῇ συμφωνίᾳ, τῷ θεῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἡγαπημένῳ ὑπὸ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστῷ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. ὃς ᾧ αὐτοῖς, φησὶ πατέρ, ἄγε, ἵνα ὡς ἐγὼ καὶ σὺ ἐν ἑσμένῳ, καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἐν αἰσ.

χρήσιμον ἔν ἔστιν ὑμᾶς, ἐν ἀμάμῳ ἐνότητι συνημέρους θεῷ, μιμητοὺς εἶναι χριστοῦ, ὃ καὶ μέλη ὑπερέχετε. εἰ γὰρ ἐγὼ ἐν μικρῷ χρόνῳ τιαύτῳ συνήδειαν ἔχον πρὸς τὸν ἑπιστάτην ὑμῶν, ἐκ ἀνθρώπινῳ ἔσαν, ἀλλὰ πνευματικὴν πόσῳ μάλλον ὑμᾶς μακαρίζω τὸς ἀνακενταμένους αὐτῷ, ὡς ἡ ἐκκλησία τῷ κυρίῳ Ἰησοῦ, καὶ ὁ κύριος τῷ θεῷ, καὶ πατρὶ αὐτῷ,

ἀντὶς, ἵνα πάντα ἐν ἐνότητι σύμ-
φωνα ᾖ; μηδεὶς πλανᾶσθω, ἐάν
μὴ τις ἐν τῷ ᾧ θυσιασθεῖς, ὑ-
περεῖται τῷ ἄρει τῷ θεοῦ· εἰ γὰρ ἐνός
καὶ διὰ τέρους περὶ ἑαυτὴν τῶν αὐτῶν
ἰσχυὸν ἔχῃ, ἅσε τὸ κρεῖσσιν ἐν ἀν-
τοῖς ἐπίνειν· πόσω μᾶλλον ἢ τε τῷ
ἐπισκόπῳ καὶ πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ
περὶ ἑαυτὴν, σύμφωνα ἀνίστα-
μενος εἰδόν, πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς
αὐτοῖς πάντα τὰ ἐν κρείσσιν αὐτῇ
ματα; ὁ δὲ τῶν τῶν ταύτων χαρίζο-
μεθα, καὶ μὴ συνεχρόμεθα ἐν
βελῇ θυσίᾳ, καὶ ἐκκλησίᾳ προ-
τοτόκων ἀπογεγενημένων ἐν ὁ-
ρατῇ, λύκοι ὅτι ἐν περὶ βλάτῃ
δοξαῖ, ἢ μερὲν ἐπιδοκίμους μορφῶν.

Σπεύδουσατε, ἀγαπῆτοί, ὑπο-
ταγῶναι τῷ ἐπισκόπῳ, καὶ τοῖς
πρεσβυτέροις, καὶ τοῖς διακόνοις·
ὁ γὰρ τῶν τοιούτων ὑποτασθόμεθα,
ὑπακούει κρείσσιν τῷ περὶ χαρίζο-
μεθα αὐτοῖς· ὁ δὲ ἀποφθῶν αὐτοῖς,
ἀποφθεῖ κρείσσιν Ἰησοῦ· ὁ δὲ ἀποφθῶν
τῷ ἵπῳ, ἐν ὅψεται τῷ ζῶντι, ἀλλ'
ἢ ὅτι τῷ θεῷ μετὰ ἐπ' αὐτόν· ἀν-
τιθέμενος γὰρ ἔστι καὶ δύσεως,

omnia in unitate sibi conso-
nancia sint? Nemo oberret. Si
quis non fuerit intra altare,
fraudabitur pane Dei. Si e-
nim unius aut duorum oratio
tantam habet virtutem, ut
Christus in eis consistat: quan-
to magis immaculati sacer-
dotis, & sancti populi sup-
plicatio, consonanter adscen-
dens ad Deum, persuadet
præstare eis omnes petitio-
nes in Christo? Quis ergo à
talibus separatur, & non
convenerit in congregatio-
nem sacrificiorum, *Ecclesiam
primogenitorum descriptorum
in cælo*; lupus est in grege o-
vium, mansuetam demon-
strans figuram.

Festinate ergo, dilectissi-
mi, subditi esse Episcopo,
& Presbyteris, & Diaconis.
Qui enim istis subditus fue-
rit, Christo obedit qui eis
hoc concessit. Qui vero eis
non consenserit, Jesu Chri-
sto non consentit. *Qui autem
Filio non consenserit, non vide-
bit vitam; sed ira Dei manebit
super eum.* Hujusmodi ergo te-
merarius est, horribilis & su-
perbus,

Matth. 18.
20.

Heb. 12.
23.

Joh. 3. 36.

EPIST. AD EPHESIOS.

123

1 Pet. 5. 5.
& Jacob.
4. 6.
Psal. 118.
(ab. 119.)
51.

perbus, qui non est subditus
Potioribus. *Superbis enim, in-*
quit, Deus resistit; humilibus
autem dat gratiam. Et iterum,
Superbi inique gesserunt usque
valde. Dicit etiam Dominus
sacerdotibus. *Qui enim vos*
audierit, me audit; & qui me
audierit, audiet illum qui me mi-
sit: & qui vos spernit, me sper-
nit; qui autem me spernit,
spernit eum qui me misit.

Quando ergo videtis ta-
cere Episcopum, plus eum
timete. Omnem itaque quem
mittit paterfamilias pro sua
dispensatione; sic nos opor-
tet suscipere, quemadmo-
dum ipsum qui mittit. Ergo
Episcopum manifeste sicut
ipsum Dominum oportet
contemplari, Domino assi-
stentem. *Prospectorem enim*
* verum, & acutum in operibus
suis, Regibus oportet assistere, &
non assistere hominibus infirmis.
Ipse autem Onesimus laudat
vestram in Deo bonam dis-
pensationem; quia omnes
secundum veritatem vivitis;
& quia nulla hæresis inter
vos habitat. Sed nec obedi-

ὑποτάσσονται, ὁ μὴ ἀντιστάσει
τοῖς κρείττοσι. Ὑπερηφάνοις ὁ
θεὸς ἀντιτάσσεται, τα-
πεινούς δὲ δίδωσι χάριν. καὶ, Ὑπε-
ρήφανοι παρωρόμενοι ἕως σφοδρέα.
λέγει δὲ καὶ ὁ κύριος πρὸς τοὺς
ἱερεῖς, ὁ ὑμῶν ἀκούων, ἐμὸς ἀκούων
καὶ ὁ ἐμὸς ἀκούων, ἀκούει τῷ πέμψαν-
τός με πατέρες· ὁ ὑμᾶς ἀδεύων,
ἐμὲ ἀδεύει· ὁ δὲ ἐμὲ ἀδεύων, ἀδε-
ύει καὶ τὸ πέμψαντά με.

Ὅσα ἔν βλέπετε πιασώμενα
καὶ ἐπίσκοπον, πλείον αὐτὸν φο-
βεῖσθε· πάντα γὰρ ὃν πέμψῃ ὁ οἰ-
κονομότης εἰς ἰδίαν οἰκονομίαν,
ἕτως αὐτὸν δεῖ ἡμᾶς δεῖσθαι, ὡς
αὐτὸν καὶ πέμψαντα. καὶ ἐν ἐπίσκο-
πον, διήλυν ὅτι ὡς αὐτὸν καὶ κύριον
δεῖ προσεβλέπειν, τὰ κύριον παρε-
στῶτα· ὁραπικὸν δὲ ἀνδρα καὶ οὐκ ἐν
τοῖς ἔργοις, βασιλεὺς δεῖ παρε-
στῆναι, καὶ μὴ παρεστῆναι ἀνδρά-
ποις ἰαθεροῖς. αὐτὸς μέγιστος οὐκ
συμμετρεῖται ὑμῶν τιμῇ
ἐν θεῷ ὑταγίαν, ὅτι πάντες καὶ
ἀλήθειαν ζητεῖτε καὶ ὅτι ἐν ὑμῶν οὐ
δεμίαν αἵρεσιν κατοικεῖ· ἀλλ' ὅτι

R

ἀκούετε

Prov. 22.
39.
* Virum.

ἀκούετε πῶς, ἡ μόνος Ἰησοῦς χρε-
 ῖς, τῷ ἀληθινῷ ποιμνίῳ καὶ δι-
 δασκαλῷ. καὶ ἐστὶς, ὡς παῦλῳ
 ὑμῶν ἔγραψεν, ἐν σῶμα, καὶ ἐν
 πνεύμα, διὰ τὸ καὶ εἶναι μὴ ἐλπίδι
 κεκληῖσθαι τῇ πίστεως. ἐπεὶ περ καὶ
 εἰς κύριον, μία πίστις, ἐν βᾶπτι-
 σμα, εἰς τοῦ καὶ πατρὸς πάντων,
 ὁ ὕψι πάντων, καὶ διὰ πάντων,
 καὶ εἶναι πᾶσιν. Ὑμεῖς μὲν ἐν ἐστὶ
 τοῖς τοῖς, ὑπὸ τοῖς ἀνδρῶν παιδευτῶν
 σοιζομένων, παῦλας τῷ χριστοφό-
 ρῳ, καὶ τιμωρῶν τῷ πιστοτάτῳ.

Τινὲς δὲ φαυλότατοι εἰώθασι
 δόξα πονηρῶν τῷ ὀνόματι περιφέρειν,
 ἀλλὰ πινὰ προλασόντες ἀνάξια
 οἶον, καὶ φρονέοντες ἐναντία τῇ τῷ
 χρεῖς διδασκαλίᾳ, ἐπὶ ὁλέθρῳ
 ἑαυτῶν καὶ τῷ σώματι αὐτοῖς. ὅς
 αἰεὶ ὑμᾶς, ὡς θυρία, ἐκκλίνειν.
 δικαιοῦν γὰρ ἐκκλίναντες, σώζεται
 εἰς τὴν αἰῶνα. περιχρεῖσθαι δὲ γίνεσθαι
 καὶ ἐπίχαρτον ἀσεβῶν ἀπάθεια.
 εἰσὶ γὰρ κύνες ἐνεοί, ὅς δυνάμενοι
 ὑλακτεῖν, λυσσῶντες, λαθροδύ-
 νηται, ὅς φυλάσσεσθαι χρὴ, ἀνιάτα
 ἢ νοσήσιν. Ἰατρεῖς δὲ ἡμῶν ὅστις ὁ

tis alicui, nisi soli Jesu Chri-
 sto vero pastori & doctori :
 & estis, quemadmodum
 Paulus vobis scripsit, *unum*
corpus, & unus spiritus ; quo-
niam in una spe fidei conclusi e-
stis. Unus enim Dominus, una
fides, unum baptisma, unus Deus
& Pater omnium, qui super om-
nes, & per omnes, & in omni-
bus. Vos ergo estote tales,
 qui à tali eruditi estis ; hoc
 est, à Paulo Christifero, &
 Timotheo fidelissimo.

Quidam autem fallaces
 consueverunt dolo maligno
 nomen Christi circumporta-
 re ; sed aliquanta indigna
 Deo agentes, & contraria
 doctrinæ Christi sapientes,
 ad interitum suum sibimet-
 ipsis consentiunt : quos opor-
 tet vos tanquam bestias de-
 clinare. *Fustus, inquit, desli-*
nans evadet in aeternum : extra-
neus etenim atque alienus erit ab
impiorum perditione. Sunt igitur
 canes muti, non valentes la-
 trare, rabidi occulte : quos
 observare oportet, insana-
 bilem languorem habentes.
 Medicus autem noster est so-

Ephes. 4.
4. 5. 6.

Prov. 10.
25. & 11. 3.

Esaï. 56.
10.

lus.

lus verus Deus, ingēnitus & invisibilis, Dominus omnium, unigeniti vero pater & genitor. Habemus autem medicum etiam Dominum nostrum Jesum Christum, ante secula Filium unigenitum, & in principio Verbum, postea vero & hominem ex Maria Virgine, *Verbum enim*, inquit, *caro factum est*. Incorporalis in corpore, impassibilis, immortalis in corpore mortali, vita in corruptione; ut de morte & corruptione liberet & curet animas nostras, & sanet eas infusas morbo impietatis & iniquis desideriis.

Nullus ergo vestrum seducatur. Quod & de vobis confido: unum etenim omnes estis. Quando enim nihil in vobis fuerit, quod vos potuerit coinquinare, & tormentum superinducere; secundum Deum vivitis: & erit Christi subiectio vestra, & Ecclesiæ Ephesiorum quæ est auxiliatrix & multum laudabilis. Carnales enim spiritualia non possunt

μόνον ἀληθινὸς θεὸς, ὁ ἀγέννητος, καὶ ἀπρόσitos, ὁ τῶν ὅλων κύριος, τῷ ᾧ μονογενὲς πατὴρ καὶ γνήσιος. ἔχομεν ἰατρὸν καὶ τὸ κύριον ἡμῶν θεὸν Ἰησοῦν τὸν Χριστόν. τὸ πρὸ αἰώνων υἱὸν μονογενῆ καὶ λόγον, ὅς ἐγενήθη καὶ ἀνθρώπου ἐκ μαριίας τῆς παρθένου. ὁ λόγος γὰρ παρέστη καὶ ἐσώθη, ὁ σώματι ἐν σώματι, ὁ ἀπαθὴς ἐν παθητῷ σώματι, ὁ ἀθάνατος ἐν θνητῷ σώματι, ἡ ζωὴ ἐν φθορᾷ, ὅπως θανάτου καὶ φθορᾶς ἐλευθέρωσιν καὶ ἰατρούσῃ ταῖς νοσηλθεύσας ἐν ἀσέβειᾳ, καὶ πονηραῖς ἐπιθυμίαις.

Μὴ ᾖ τις ὑμᾶς ἐξαπατάων, ὥσπερ ἔστι ἐξαπατάων. ὅλοι γάρ ἐστε θεοί. ὅταν γάρ μηδεμίαν ἐπιθυμίαν ἐν ὑμῖν ὑπάρχῃ, δυναμένη ὑμᾶς ἐυπλῆσαι, καὶ βασανῶν ἐπαγαγεῖν, ἄρα καὶ θεὸν ζῆτε, καὶ ἐστὶ χρεῖς. Περιβλήμα ὃ ὑμῶν, καὶ τὸ ἀγνωστότης ἑφελείων ἐκκλησίας τῆς διακονίας καὶ πολυύμνητος τοῖς αἰῶσιν, ἐκβάλλετε. οἱ σαρκικοί τὰ πνευματικά προσήεν ἐδύνανται, ἔστι οἱ

πνευματικοὶ τὰ σαρκικά· ὡς τε
ἐδὲ ἢ πίστες τὰ τῆ ἀπιστίας, ἐδὲ ἢ
ἀπιστία τὰ τῆ πίστεως. Ὑμεῖς ὅ,
ἐλήθευς ὄντες τῷ ἁγίῳ πνεύμα-
τι, ἐδὲν σαρκικόν, ἀλλὰ πνεύ-
ματικὰ πάντα προσέχετε· ἐν χρι-
στῷ Ἰησοῦ τελειώθε, ὅς ὅτι σωτὴρ
πάντων ἀνθρώπων, μέλιστα πι-
στῶν.

Ἐγνων δὲ τινὰς παρεστῶσαν-
τας δι' ὑμῶν, ἔχοντας κακὴν δι-
δαχὴν ἀκούοντες καὶ ποιησὺ πνεύ-
ματι. οἷς ἐκ ἐδόξατε παρεσθόν
ἐπαρεῖν τὰ ζιζάνια· βύσαντες τὰ
ῥῶπα, εἰς τὸ μὴ ὁρᾶν ἀγαθὰ τιλῶ
ὑπὸ αὐτῶν καταγχεμομένην
πλάνην, πεπεισμένοι τὸ λαο-
πλάνον πνεῦμα, ἐπὶ τὰ χρεῖστα,
ἀλλὰ τὰ ἴδια λαλεῖν· ἰδοὺ δολό-
γον γὰρ ὅτι· τὸ ὃ ἄγον πνεῦμα
ἐπὶ τὰ ἴδια, ἀλλὰ τὰ τοῦ χριστοῦ, καὶ
ἐκ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀπὸ τοῦ κυ-
ρίου, ὡς καὶ κύριος τὰ ῥῶπα τοῦ
πατρὸς. ἡμῶν κατήγγελλεν· ὁ
λόγος γὰρ φησιν, ὅτι ἀκούετε,
ἐκ ἐξην ἐμὸς, ἀλλὰ τὸ πέμψαν-
τός με πατὴρ· καὶ ὡς τὸ πνεῦμα

agere; neque spirituales car-
nalia: sicut nec fides ea quæ
sunt infidelitatis, neque infi-
delitas ea quæ sunt fidei. Vos
vero repleti Spiritu sancto,
nihil carnale, sed omnia spi-
ritualia agite. Unusquisque
vestrum perfectus sit in Chri-
sto Jesu; *qui est salvator om-*
nium hominum, maxime fide-
lium.

Agnovi enim aliquos ex-
vobis, à via veritatis disce-
dentes, malam doctrinam
habere alieni & nequissimi
spiritus. Quibus non tribui-
stis secus viam seminare zi-
zania: obturantes aures ad
non suscipiendum errorem
qui ab ipsis prædicatur; sci-
entes quia hujusmodi spiri-
tus est erroris, non ea quæ
sunt Christi, sed sua loquens.
Falsiloquus etenim est: San-
ctus autem Spiritus non sua
propria loquitur, sed ea quæ
sunt Christi: nec à semeti-
ipso, sed à Domino; sicut &
Dominus ea quæ à Patre au-
divit nobis annunciat. *Sermo,*
inquit, quem audistis non est
meus, sed ejus qui me misit: De
Spiritu

1 Tim. 4.
10.

Joh. 14.
24.

EPIST. AD EPHESIOS.

117

Joh. 16.
13. Spiritu sancto dicit: *Non enim loquetur à se; sed quaecumque*

Joh. 17. 4.
6. ait Patri: *Ego te glorificavi super terram, opus perfecti quod dedisti mihi ut facerem; manifestavi nomen tuum hominibus.*

Joh. 16.
14. De Spiritu sancto, ait: *Ille me glorificabit: quia de meo accipiet, & annuntiabit vobis.* Ergo uterque eorum ipsum glorificat, à quo & accepit quod faceret; & ipsum prædicat, atque ejus verba pronunciat.

Erroris autem Spiritus seipsum prædicat, sua propria dicens: sibi placens etenim est, & seipsum glorificat. Acerbus namque est, plenus extans falsiloquio, seductor, lubricus, superbus, arrogans, verbosus, dissonus, immensuratus, nigriformis, tumidus. De cujus operationibus liberavit nos Jesus Christus, fundans nos super petram, tanquam lapides electos, (qui apti sunt ad ædificium Dei Patris, elevati in altum à Christo, qui pro nobis crucifixus est) confortatos Spi-

ματ^ο τῷ ἁγίῳ. οὐ καλῶς, φησὶν, ἀφ' ἑαυτῶ, ἀλλ' ὅσα ἀν' ἑαυτῶ φησὶ παρ' ἐμῶ. καὶ τοῦ ἐαυτῶ φησὶ πατὲρα. Ἐγὼ σε, φησὶν, ἐδόξασα ἐπὶ τῷ γῆς. τὸ ἔργον ὃ ἔδωκάς μοι, ἐτελείωσα. ἐφανέρωσά. Ὡς τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις. καὶ τοῦ τῷ ἁγίῳ πνεύματι. τ^ο. Ἐκεῖν^ο ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τῶ ἐμοῦ λαμβάνει.

Τὸ ὃ πλάτον πνεῦμα, ἐαυτὸ κηρύττει, τὰ ἴδια λαλεῖ (αὐτὰρεσκον γὰρ ὅτι) ἐαυτὸ δοξάζει (τὴν φ^ο γὰρ ὅτι μεσὸν) ψευδολόγον ὑπάρχον, ἀπατηλὸν, δαπανητικὸν, κολακευτικὸν, ὑπερβολὸν, ἐκλεπτὸν, φλύαρον, ἀσάφηνον, ἀμετερεπὲς, γλίσχρον, ψευδοδὲς. ὃ τὸ ἐνεργείας εὔσεται ὑμᾶς ἰσθὲς χεῖρες, ὃ θεμελιώσας ὑμᾶς ἐπὶ τῷ πέτρῳ, ὡς λίθους ἐκλεκτὰς, διαρκολογημένους εἰς οἰκοδομὴν θεῶν πατρὸς, ἀναφερ^ε μέλ^{ους} εἰς τὰ ὑψ^ήθ^η διὰ χεῖρ^{ος} τῶ ὑπὲρ ἡμῶν σω^σω^ντα^ς ἐν τ^ῷ, χοί^{νω} χρω^μός. τῷ ἁγίῳ πνεύματι. π^οσει ὃ ἀναγ^ο.

ἀναγομένης, καὶ ἀγαπῶν καφίκο-
μένης ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν, ὁ-
δοπερὶ ἧς ἅμα ἡμᾶμοις. μα-
καριοὶ γάρ, φησὶν, οἱ ἁμαῖμοι ἐν
ὁδῷ, οἱ πορευόμενοι νόμῳ Κυρίου.
ὁδὸς δὲ ὅτιν ἀπλαγῆς, Ἰησοῦς ὁ
Χριστός. ἐγὼ γάρ, φησὶν, εἰμὶ ἡ
ὁδὸς καὶ ἡ ζωὴ. ὁδηγεῖ ὃ ἡ ὁδὸς
πρὸς τὸ Πατέρα. ὁ δὲ εἰς γάρ, φη-
σὶν, ἔρχεται πρὸς τὸ Πατέρα, εἰ
μὴ δι' ἐμοῦ.

μακαριοὶ ἔν ἐσὲ ὑμεῖς οἱ θεο-
φόροι, πνευματοφόροι, ναοφό-
ροι, ἀγοφόροι, καὶ πάντα κεκο-
σμημένοι ἐν τῇ ἐντολαῖς Ἰησοῦ
Χριστοῦ, βασιλεῖον ἱερῶς πνεύματος,
ἔσθ' ἅγιον, λαὸς εἰς δόξαν ποιή-
σιν. δι' ἧς ἀγαλιώμενοι ἡγια-
σθῶν, δι' ὧν γενοίμεθα, προσκολλη-
σθαι τοῖς ἀγίοις τοῖς ἔσθ' ἐν
ἐφ' ἐφ' ἡμῶν, τοῖς πιστοῖς ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ. χαίρω ἔν ἐφ' ὑ-
μῶν, ὅτι μὴ τῇ ματαιότητι
πρὸς ἑαυτοὺς. ὁ δὲ καὶ πρὸς ἑαυτοὺς ἀ-
γαπᾷτε, ἀλλὰ καὶ τὸ θεόν. καὶ
ὑπὲρ τῆς ἀλλῶν ὃ ἀνθρώπων ἀ-
δικαίᾳ πῶς προσέχεσθαι. ἔστι γὰρ αὐτοῖς ἐλπίς μετανοίας, ἵνα θεοῦ

ritu sancto, in fide introdu-
ctos, & dilectione elevatos
à terra ad cœlum, ambulan-
tes immaculate. *Beati enim,*
inquit, immaculati in via; qui
ambulant in lege Domini. Via
enim sine errore est Jesus
Christus; sicut ipse ait: *Ego*
sum via, veritas & vita. De-
ducit autem hæc via ad Pa-
trem: *Nemo enim, inquit, ve-*
nit ad Patrem, nisi per me.

Psal. 118.
al. 119. 1.

Joan. 14.
6.

Beati ergo estis vos deife-
ri, spiritiferi, sanctiferi, tem-
pliferi, in omnibus ornati in
mandatis Jesu Christi; *re-*
gnum sacerdotale, & gens san-
cta, populus in acquisitionem:
in quibus exultans dignus ef-
fectus sum; per quos scribo,
alloqui *sanctos, qui sunt Ephesi,*
fideles in Christo Jesu. Gaudeo
enim in vobis, quia vanitati
non intenditis; neque ea
quæ secundum carnem sunt
diligitis, sed ea quæ sunt se-
cundum Deum. * Et pro a-
liis hominibus orate indefi-
nenter: est enim in illis spes,
ut Deum mereantur adipisci.

1 Pet. 2. 9.

Ephes. 1. 1.

* Al. Sed.

Nunquid

EPIST. AD EPHESIOS.

129

Jer. 8. 4. *Nunquid qui cadit, inquit, non adjiciet ut resurgat? aut qui avertitur, non convertitur? Convertimini ergo ad doctrinam.*

Eftote ministri Dei, & os Christi. Dicit enim Dominus: *Si abduxeritis pretiosum ab indigno, sicut os meum eritis. Estote ad iracundias eorum humiles: renunciate blasphemiiis eorum. Vos vero orationi instate: illis errantibus, vos stabiles estote, radicati in fide. Vincite eorum ferocem consuetudinem, per vestram mansuetudinem: & iracundiam, per lenitatem. Beati enim, inquit, mites.*

Matt. 5. 5.

Num. 12.

3.

1 Sam. 24.

2 Tim. 2.

24, 25.

Psal. 7. 4.

Nam & *Moses mansuetus erat supra omnes homines: & David mitis valde. Propter quod Paulus monet dicens: Servum autem Domini non oportet litigare: sed mitem esse ad omnes; docibilem, patientem, cum omni modestia corripientem eos qui resistunt. Nolite festinare ulcisci nocentes vos. Si reddidi enim, inquit, retribuentibus mihi mala. Fratres eos faciamus per mansuetudinem, quasi totiis, ανταποδοῦναι μοι κακά. ἀδελφοὺς αὐτοὺς ποιήσωμεν*

τύχῳσι· μὴ ὁ πεισθὼν γὰρ ἐκ ἀνίσταται; ἢ ὁ ἀποστρέφων ἐκ ἐπιστρέφει; ὅπως ἴατε ἐν αὐτοῖς μαθητευθῆναι ὑμῖν.

Γίνεσθε ἐν δούλοισι θεοῦ, ὡς σῶμα χρεῖς. λέγει γὰρ ὁ κύριος, ἂν ἐξαγάγητε ἕξ ἀναξίς τιμον, ὡς σῶμα καὶ ἴσασθε. γίνεσθε πρὸς τοὺς ὀργὰς αὐτῶν ὑμεῖς ταπεινότεροι. ἀντιτάξατε πρὸς τοὺς βλασφημίας αὐτῶν ὑμεῖς τοὺς ὀκνητοὺς διχᾶς. αὐτῶν πλανημάτων, σῴκατε ὑμεῖς ἐν τῇ πίστει ἐλεησίοι. νικήσατε τὸ ἄγριον ἦθος ἐν ἡμετέρῃ τι· τὸ ὀργίλον, ἐν πραότητι. μακάριοι γὰρ οἱ πραεῖς· καὶ μαζῆς πρᾶτος παρὰ πάντας ἀνθρώπους, καὶ δαεῖδι πρᾶτος ζφῶδρα· διὸ πρᾶτι νῆ παῦλος, δῖλον, λέγων, Κι-εῖς ὁ δῖ μάχεσθαι, ἀλλ' ἥπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδασκτικόν, ἀνεξίκακον, ἐν πραότητι σω-δῶντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους· μὴ σπαραζόντες ἀμύνεσθαι τοὺς ἀδικούντας ὑμᾶς· εἰ ἀνταπέδωκε

τῇ

τῇ ἑπιφάνειᾳ· ἔπατε ᾧ τοῖς μα-
σεύσιν ὑμᾶς, ἀδελφοί ἡμῶν ἐστί,
ἵνα τὸ ὄνομα τῷ κυρίῳ δοξασθῇ,
καὶ μνησώμεθα τὸν κύριον, ὃς
λοιδορέμεθα, ἐκ ἀντελοιδορεῖ·
σαυρέμεθα, ἐκ ἀντέπει· πό-
θων, ἐκ ὑπέλπι· ἀλλ' ὑπὲρ
τῶν ἐχθρῶν προσεύχεται, πᾶτες
ἀφ' ἑαυτοῖς, ἐκ οἰδοῦσιν ὃ ποιεῖ-
σιν. ἔάν τις πλεονέκτης,
πλείονα ὑπομείνῃ, ἔστω μα-
κάριος. ἔάν τις ἀποστρεφθῇ, ἔάν
τις ἀδικηθῇ διὰ τὸ ὄνομα τῷ κυ-
ρίῳ, ἔστω ὄντως χρεὺς ὅτι.

Βλέπετε μὴ τῷ διαβόλῳ βο-
τάνην δόρεθῇ ἐν ὑμῖν. πικρὰ γάρ
ὅτι καὶ ἀλμυρὰ τις αὐτὴν νήψατε,
σώφρονεσθε ἐν χρεὶ τοῦ Ἰησοῦ·
ἐγκατοικεῖτε λοιπὸν εἰς τὴν
αἰχυνδαίαν, φοβεθῶμεν τὴν
μακροθυμίαν τῷ θεῷ, μὴ τῷ πλε-
τῶν τῶν χρεῶν τῇ αὐτῇ καὶ τῷ ἀνο-
χῆς καταφρονήσῃ· μάλλον
ᾧ τὴν μέλασσαν ὀργὴν φοβε-
σώμεθα, ἢ τὴν ἐνεσῶσαν χα-
ρεῖν ἀγαπήσῃ· ἐν τῇ τῷ ἰού-
ριῳ· ἔστω ὃ ἡ ἐνεσῶσα χαρὰ
καὶ ἡ ἀληθινή, τὸ μένον ἐν χρεὶ τοῦ

nem. Dicite itaque his, qui
vos oderunt; fratres nostri
estis: ut nomen Domini glo-
rificetur. Imitemur, sc. Do-
minum; *qui cum malediceretur* 1 Pet. 2.
non maledicebat, cum crucifi- 23.
geretur non contradicebat,
cum pateretur non comminaba-
tur: sed pro inimicis suis o-
rabat, dicens; *Pater dimitte* Luc. 23.
illis quia nesciunt quid faciunt. 34.
Cui plus nocetur, ampliora
sustineat. Beatus qui abje- Matt. 5. 11.
ctus & reprobatus fuerit
propter nomen Domini: ipse
etenim vere est Christi.

Videte ne herba Diaboli
inveniat in vobis: amara
etenim est, & falsa. Ergo so-
brii estote & casti in Christo
Jesu. Jam enim novissima
tempora sunt. Vereamur
& timeamus longanimita-
tem Dei, & non simus divi-
tiarum aut utilitatum eorum
appetitores. Futuram ira-
cundiam plus timeamus,
quam præsensem gratiam di-
ligamus. Præsens enim gra-
tia est, ut inveniamur in
Christo Jesu; & in veritate

1 Pet. 2. 7.

Rom. 2. 4.

Ἰησοῦ δόρεθῆναι, εἰς τὸ ἀληθινὰς

viva-

vivamus. Extra hoc autem nec respirare oportet aliquando. Hæc enim est spes mea, hæc exultatio, hæc denique indeficientes divitiæ. In quo & vincula mea à Syria usque ad Romam sufficere, spirituales margaritæ: in quibus mihi contingat consummari, orationibus vestris, participem passionum Christi, & communem morti ejus fieri, & à mortuis resurrectioni & vitæ sempiternæ, quam mihi contingat percipere: ut in sorte Ephesiorum Christianorum inveniar; qui & cum Apostolis semper conversati sunt in virtute Jesu Christi, Paulo, Joanne, & Timotheo fidelissimo.

Scio qui sum, & quibus scribo. Ego itaque minimissimus sum; & supplex, sub pæculis, & judiciis, & lege constitutus. Vos vero consecuti estis misericordiam; firmi in Christo. Traditus sum autem, propter Deum, generi interfectorum à sanguine Abel justî usq; ad sanguinem Ignatii minimissimi. Pauli

ζῆν. χεῖς τέττε, μηδ' ἂν ἀνα-
πνεῦσαι ποτὲ ἔλθοι. ἔτθ γὰρ
μὲ ἡ ἐλπίς, ἔτθ τὸ καύχημα,
ἔτθ ἀνελλιπὴς πλῆτθ. ἐν ᾧ
τὰ δεσμά ἀπὲς Συρίας μέχρι Ρώ-
μης ὡριφέρω, τὰς πνευματι-
κὰς μαργαρίτας, ἐν οἷς ῥησὶ τὸ
μοι τελειωθῆναι, τῇ περιστάσει
ὑμῶν, μέτοχον τῆς παθημάτων
χεῖς, καὶ κοινωνὸν τῆ θανάτου
αὐτῆς ῥησάται, καὶ τὸ ἐκ νεκρῶν
ἀναστάσεως, καὶ τὸ ἀνεκλιπτὸς ζωῆς.
ἥς ῥησὶ τὸ μοι ἐπιτυχῆναι, ἵνα ἐν
κλήρῳ ἐπιστῶν ὀρεθῶ τῇ χερσὶ κα-
νῶν, οἱ καὶ τοῖς ἀποστόλοις πάντοτε
συνῆσαν, ἐν δυνάμει Ἰησοῦ χε-
ρὸς, Παύλου, Ἰωάννη, Τιμοθέου τῆς
πιστοτάτου.

οἶδα τίς εἰμι, καὶ πῶς γράφω·
ἐγὼ μὲν ὁ ἐλάχιστος Ἰγνατίου,
τοῖς ὑπὸ κίνδυνον καὶ κερσὶν πα-
ρέμμοι. ὑμεῖς δὲ ἡλεημεῖοι, ἐ-
σπεύμενοι ἐν χερσὶ. ὡς ἔδο-
δεῖς γὰρ ἐγὼ, ἀλλὰ τῇ διὰ χριστὸν
ἀναιρεσμένων, ἀπὸ τῶ αἵματός
ἀθελ τῶ δικαίου ἕως τῶ αἵματός
Ἰγνατίου, ἐλάχιστος. Ὑμεῖς δὲ
Παῦλος

Παύλος συμμύσαι ἐστὶ, ἡγιασμέ-
νε, μεμαρτυρημένοι ὅτι σκευὸς
ᾧ ἐστὶν ἐκλογῆς. ὃ ἡγνοίτο μοι ὑπὸ
ταῖς ἰχνυ δὶρεθῆναι, καὶ τῶν λοιπῶν
ἀγίων, ὅταν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπιπύ-
λω, ὅς πάντες ἐν τῷ δεήσειν
αὐτῷ μνημονεύει ἡμῶν.

Σωθίζετε ἐν πυκνότητι
συνέρχεσθαι εἰς δυχαιρίαν Θεοῦ,
καὶ δόξαν. ὅταν γὰρ συνεχῶς ἐπι-
τὸ αὐτὸ ἡγῆσθε, καὶ ταπεινῆσθαι αἱ
δυνάμεις τοῦ Σατανᾶ, καὶ ἀπερῆναι
αὐτῷ ἐπὶ σέφει τὰ πεπρωμένα
βέλει πρὸς ἀμαρτίαν. ἡ γὰρ ὑμε-
τέρα ὁμόνοια καὶ σύμφωνος πίσις,
αὐτῷ μὲν ὅτι ἐν ὁλεθρῷ, τῷ δὲ ὑπα-
σπιστῶν αὐτῷ βιάσασθαι. οὐδὲν
ἀμύνον τὸ χεῖρ Χριστοῦ εἰρήνης, ἐν
ᾗ πᾶς πῆλεμος καταργεῖται,
ἀερίων, καὶ ἐπιπύλων πνιδμά-
των. ὃ γὰρ ὅτι ἡμῖν ἡ πάλιν πρὸς
αἵμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς
ἀρχάς, καὶ πρὸς ἐξουσίας, καὶ
πρὸς τοὺς κοσμοκρατορεῖς τοῦ σκο-
τός, πρὸς τὰ πνιδματικά τὰ πο-
νηρίας ἐν τοῖς ἐσθρανοῖς.

οὐκ ἔστιν ὃ λίσσεται ὑμᾶς τι τῶν

enim sancti estis comministri,
& martyrium consumman-
tis, qui est vas electionis: sub
cujus vestigia merear inveni-
ri, & caterorum sanctorum,
quando Jesum Christum me-
rear adipisci: qui sēper in suis
orationibus memor est vestri.

Festinate ergo frequenter
convenire ad Eucharistiam
& gloriam Dei. Quando e-
nim assidue hoc ipsum agi-
tur, expelluntur virtutes Sa-
tanæ: qui actus suos con-
vertit in *sagittas ignitas* ad
peccatum. Vestra autem con-
cordia, & consonans fides
ipsius est interitus; & con-
sentaneis ejus tormentum.
Nihil enim melius est, quam
pacem habere in Christo: in
qua omne telum evacuatur
aëriorum & terrestrium spi-
rituum. *Non est enim nobis col-
luctatio adversus carnem &
sanguinem; sed adversus prin-
cipatus & potestates, & adver-
sus mundi rectores tenebrarum
harum, adversus spiritualia ne-
quitia in caelestibus.*

Eph. 6. 16.

Eph. 6. 12.

Ergo nolite vos vulnerare
in aliqua contagione Diabo-
li;

1 Tim. I.

14.

li; sicuti & Paulus dicit; habentes in Christum fidem & dilectionem: quæ est principium vitæ & finis. Principium quidem vitæ est fides, finis vero ejus est dilectio: ambæ vero simul junctæ, in unitate factæ, hominem Dei perficiunt. Sed & cætera omnia, quæ in benevolentia sequuntur consummant. Nemo fidem annuncians debet peccare: neque dilectionem possidens debet fratrem suum odire. Qui enim dixit, *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo*; ipse iterum ait, *Et proximum tuum sicut te ipsum*. Qui enim annunciant esse se Christi, non ex quibus dicunt tantummodo, sed ex quibus agunt; agnoscuntur. *Ex fructu enim arbor cognoscitur*. Melius est igitur tacere & esse; quam dicere & non esse: quia *non in verbo est regnum Dei, sed in virtute*. Corde enim creditur ad justitiam; ore autem confessio fit ad salutem.

Luc. 10.

27.

Matth. 12.

33.

1 Cor. 4.

20.

Rom. 10.

10.

Matth. 5.

19.

Bonum est igitur docere: sed si fecerit ea quæ dixerit. *Qui enim docuerit & fecerit*;

νοημάτων τῶ διαβόλου, ἐὰν, ὡς Παύλος, τελείως εἰς χεῖρὲν ἐχητε τὴν πίσιν καὶ τὴν ἀγάπῃ, ἥ τις ὅστιν ἀρχὴ ζωῆς καὶ τέλος. ἀρχὴ ζωῆς, πίσις. τέλος ὅ, ἀγάπη· τὰ ὅ δὲ ἐν ἐνότῃ τη γλυόμενα, οὐδ' ἀνθρώπων ἀποτελεῖ. τὰ ὅ ἅλλα πάντα εἰς καλοκἀγαθίαν ἀκρίβειά ὅστιν. οὐδέ τις πίσιν ἐπαγγεμώμενος, ὁφείλει ἀμαρτανεῖν. ὁδὲ ἀγάπῃ κεκτημένος, μισεῖν τὸ ἀδελφόν. ὁ γὰρ εἰπὼν, ἀγαπήσεις κύριον τὸ θεόν σου, καὶ τὸ πλησίον σου, ὡς σεαυτὸν. οἱ ἐπαγγεμώμενοι χεῖρ' εἰναι, ἐν ὅς ἐν λέγει μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅς ἐν περὶ ἑαυτοῦ, γνωρίζονται. ἐὰν γὰρ τῷ καρπῷ τὸ δένδρον γινώσκεται· ἀμφοτέρω ὅτι σὺ πάν καὶ εἶναι, ἢ λαλεῖν καὶ μὴ εἶναι. ἐν ἐν λόγῳ ἢ βασιλεία τῷ θεῷ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. καρδιά πιστεύεται, σῶματι ὅ ὁμολογεῖται. τῇ μὲν, εἰς δικαιοσύνην. τῇ ὅ, εἰς σωτηρίαν.

καλὸν τὸ διδάσκειν, ἐὰν ὁ λέγων ποιῇ. ὅς γὰρ ἂν ποιῇ καὶ δι-

δῶξῃ, ὅτι μέγας ἐν τῇ βασι-
λείᾳ· ὁ κύριος ἡμῶν καὶ θεὸς Ἰη-
σοῦς χριστός, ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζών-
τος, πρῶτον ἐποίησε, καὶ τότε ἐ-
δίδαξεν, ὡς μαρτυρεῖ λευκάς, ὅς
ὁ ἐπαίνος ἐν ταῖς διαγγελίαις διὰ
πάντων τῶν ἐκκλησιῶν. οὐδὲν
λανθάνει τῷ κυρίῳ, ἀλλὰ καὶ τὰ
κρυπτὰ ἡμῶν ἐγγὺς αὐτοῦ ὄντι.
πάντα ἐν ποιῶμεν, ὡς αὐτῷ ἐν
ἡμῖν κατοικῶντι, ἵνα ἅμην αὐτοῦ
ἄνθρωποι, καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν θεός.
χριστός ἐν ἡμῖν λαλείτω, ὡς καὶ
ἐν Παύλῳ· τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
διδασκέτω ἡμᾶς τὰ χριστιανικά.
γινώσκει, ὡς ἀπολιπίως αὐτῶν.

μηὲρ πλανᾶσθε ἀδελφοί μου,
οἱ οἰκοφθόροι βασιλείαν θεοῦ
ἐκκληρονομήσατε· εἰ γὰρ οἱ τὰς
ἀνθρωπίνους οἰκίας διαφθεί-
ρουσι, θανάτῳ καταδικάζον-
ται· πόσῳ μᾶλλον οἱ τὴν χρι-
στοῦ ἐκκλησίαν ἰοῦσθαι ὅτι
χειρῶντες, αἰώνιαν πόσιν δι-
κίω, ὅτι ὑπερὶ ἧς σαυροῦν καὶ
θανάτου ὑπέμεινεν ὁ κύριος
Ἰησοῦς, ὁ τοῦ θεοῦ μονογενὴς

*hic magnus vocabitur in regno
caelorum. Dominus autem no-
ster & Deus Jesus Christus,
qui est filius Dei vivi, primo
videlicet fecit, & sic docuit :
sicut testificatur Lucas : cuius
laus est in Evangelio per omnes
Ecclesias. Nihil enim latet
Dominum : sed etiam occul-
ta nostra coram ipso sunt.
Omnia ergo faciamus tan-
quam ipso in nobis habitan-
te : ut simus ejus templa, &
ipse habitet in nobis. Domi-
nus itaque Christus in nobis
loquatur, sicut & in Paulo :
Spiritus sanctus nos doceat
quæ sunt Christi respondere,
adjuncti illi.*

Nolite errare, fratres mei ;
& ne fitis masculorum con-
cubitores : quia hujusmodi
regnum Dei non posside-
bunt. Qui enim habitacula
humana corrumpunt morti
condemnabuntur. Quomo-
do non magis qui Christi do-
ctrinam corrumpere conan-
tur, sempiternam damnatio-
nem percipient ; propter
crucem & mortem, quam
sustinuit dominus Jesus uni-
genitus

Act. 1. 1.
2 Cor. 8.
18.

1 Cor. 6. 9.
10.

EPIST. AD EPHESIOS.

135

genitus Dei filius? cujus doctrinam quicumque depravaverit, abjectus & pollutus in gehennam projicietur. Similiter autem & omnis homo, qui spernit quod à Deo accepit, damnabitur. Qui imperitum pastorem secutus fuerit, & falsam gloriam tanquam veram susceperit, particeps Christi esse non poterit. *Quæ enim societas luci cum tenebris? aut Christo cum Belial? Aut quæ pars fideli cum infideli? aut templo Dei cum idolis?* Dico autem & ego: Quæ communicatio veritati ad mendacium? aut quæ societas justitiæ cum injustitia? aut veræ gloriæ cum falsa gloria?

Propterea unguentum accepit Dominus in capite; ut Ecclesia fragret incorruptione. *Unguentum enim exinanitum est nomen tuum; propterea adolescentulæ dilexerunt te, attraxerunt te naribus: post te in odorem unguentorum tuorum curremus.* Ne ungatur quis fœtore doctrinæ hujus sæculi: sancta Dei Ecclesia non captivetur ab astutia illius,

ὅς. ὅ τῷ διδασκαλίαν ὁ ἀθετήσας, λιπῶνδεις καὶ παχυνδεις, εἰς γένναν χαρήσῃ. ὅς μοῖς ὁ καὶ πᾶς ἀνδρωθῇ, ὁ τὸ διακρίνῃ τὸ θεοῦ ἐπιληψῶς, κολαδιῆται, ἀπειθῶ ποιμνί ἐξακολοθήσας, καὶ ἰδοὺ ὁ δόξαν ὡς ἀληθῆ δεξάμεθ. τίς κοινωνία πατὶ πρὸς σκότη, ἡ χεῖρ πρὸς πρῶν; ἡ τίς μερὶς πιστὸ πρὸς ἀπιστον, ἡ ναὶ οὐδὲ μετὰ εἰδώλων; φημὶ ὁ καὶ γὰρ, τίς κοινωνία ἀληθείας πρὸς ψευδοῦς, ἡ δημοσίᾳς πρὸς ἀδικίαν, ἡ δόξης πρὸς φθόγγον;

Διὰ τοῦτο μῦρον ἔλαβεν ὁ κύριος ἐπὶ κεφαλῆς, ἵνα ἡ ἐκκλησία πνέῃ τῷ ἀφθαρσίαν. μῦρον γὰρ, φησὶν, ἐκκενωθὲν ἐνομα σοι. διὰ τὸ τοῦ νεάνιδος ἡγάπησῃ σε, ἐκκευσάν σε, ὅπως οἱ ὁσμὴ μύρων ὡς ὁσμὴς μετὰ μὴ ἀλειψέω τις δυσωδίαν διδασκαλίας τῷ αἰῶνι τέτῃ. ἡ ἀρχὴ τῷ θεοῦ ἐκκλησία μὴ εὐχμαλοποδῇ ὑπὸ τῷ πανουργίας αὐτοῦ.

2 Cor. 6.
14, 15, 16.

Psal 44.
(al. 45.) 7.
& 132. (al.
133.) 2.
Cant. 1. 3.
4. (juxta
LXX.)

αὐτῷ, ὡς ἡ πρῶτη γυνή. διὰ τὴν
λογικοὶ ὄντες, ἔ' ἡνόμεθα φρόνι-
μοι. διὰ τὴν ἔμφυτον τὸν θεὸν
ὡς τῷ χρεῖσθ' λαβόντες κερτι-
ριοι, εἰς ἀγνοίαν καταπίπτομεν,
καὶ ἔ' ἀμελείας ἀγνοῶντες τὸ
χάρισμα ὃ εἰλήφαμεν, ἀνοήτως
ἀπολύμεθα.

Ὁ σωτὴρ τῷ χρεῖσθ', τοῖς μὲν
ἀπίστοις, σκάνδαλόν ἔστι· τοῖς ὅ-
πιστις, σωτηρία καὶ ζωὴ αἰώνιου.
Πῶς σοφός; πῶς συζητητής; περὶ
καύχους τῶν λεγομένων δυνατῶν;
ὁ γὰρ τῷ θεοῦ υἱός (ὁ πρὸ αἰώνων
γεννηθείς, καὶ τὰ πάντα γνώμῃ τῷ
Πατρὶ ὑποταγόμενος) ἔστι ἄκω-
φορήθῃ ἐκ μαρτίας, κατ' οἰκονο-
μίαν θεοῦ, ἐκ σπέρματος μὲν
Δαβὶδ, διὰ πνεύματος ὁ ἁγίος.
Ἰδὲ γὰρ, φησὶν, ἡ παρθένος, ἐν
γατρὶ λήψεται, καὶ τέξεται υἱόν, καὶ
κληθήσεται ἐμμανουήλ. ἔστι ἐ-
γεννήθῃ, καὶ ἐσαπείθῃ ὑπὸ Ἰω-
άννου, ἵνα πιστοποιήσῃαι τῷ διάταξιν
τῷ ἐγγεγραμμένῳ τῷ περὶ φήτη.

καὶ ἔλαθε τῷ ἄρχοντι τῷ αἰῶ-
νος τὴν παρθενίαν μαρτίας, καὶ

sicut prima mulier *Eva*. Qua-^{2 Cor. 11.}
propter cum simus rationalia.^{3.}
biles, non efficiamur stulti.
Quare plantationem, quam
à Deo per Christum accepi-
mus, non custodimus; sed in
judicium per ignorantiam ex
negligentia incidimus? igno-
rantes gratiam quam acce-
pimus, & nescienter peri-
mus?

Quia crux Christi, infide-
libus quidem scandalum est;
fidelibus autem salus & vita
æterna. *Ubi sapiens? ubi scri-^{1 Cor. 1.}*
ba? ubi conquistor? ubi exul-^{18.20, 23.}
tatio dictorum? Filius autem
Dei (qui ante secula genitus
est, & omnia dispositione
Patris constituit) ipse in ute-
ro portatus est à Maria, se-
cundum Dei dispositionem,
ex semine David & Spiritu
sancto. *Ecce enim, inquit,^{Matt. 1.23.}*
*Virgo in utero concipiet, & pa-
riet filium: & vocabitur nomen
ejus Emanuel.* Ipse baptizatus
est à Johanne; ut fidelem
faceret ordinationem, qua
tradita est Prophetis à Deo.

Et latuit principem hujus
seculi virginitas Mariæ, &
partus

partus ejus; similiter & mors Domini. Tria mysteria clamavit in silentio. Dei enim opera nobis manifestata sunt. Matt. 2, 9. Stella in cœlo fulsit super omnes quæ ante ipsam erant: & lux ejus inæstimabilis, & nova atque peregrina apparuit videntibus eam. Cætera autem sidera simul cum Sole & Luna corusca facta sunt illi stellæ; illa vero superabat omnes splendore suo: & facta est perturbatio, unde fuisset illa novitas quæ apparuerat. Hinc hebetata est sapientia hujus mundi, maleficia adnullabantur, magica deridebantur, iniquitas & malitia exterminabantur, tenebræ & ignorantia dissipantur, & tyranni principatus abolebantur; Deo ut homine apparente, & homine sicut Deo operante. Sed neque primo gloria, neque secundo puritas: sed illa veritas, & illa conversatio, principatum accepit à Deo. Perfecta omnia in illo constabant: propter quod meditatus est mortis solutionem.

ὁ τοκεὶς αὐτῆς, ὁμοίως καὶ ὁ πατήρ τῶ κυρίου, τρία μυστήρια κρυψῆς, ἃ πᾶσι ἐν ἡσυχίᾳ ἐπορεύθη, ὑμῖν δὲ ἐφανερώθη. ἡσυχίᾳ ἐλαμψεν ὑπὲρ πάντας τὰς πρὸ αὐτοῦ, καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ ἀνεκλάλητον ὡς, καὶ ξενισμὸν παρεῖχεν ἡ καινότης αὐτοῦ τοῖς ἐρεῶσιν αὐτόν. τὰ δὲ λοιπὰ πάντα ἄστροι, ἅμα ἡλίῳ καὶ σελήνῃ, χορὸς ἐγίνοντο τὰ ἀστέρων. αὐτὸς δὲ ὡς ὑπεράλλων αὐτὰ τὰ φανερὰ ταραχίτε ὡς, πένει ἡ καινότης ἡ φαινομένη. Ἐνθεν ἐμωραίνεται σοφία κοσμικὴ, γρηπτα ὕψι ὡς, καὶ γήλων ἡ μαγία. πᾶς θεσμός κακίας ὑφανίζετο, ἀγνοίας ζόφῳ διεσκεδάννυτο, καὶ τυραννικὴ ἀρχὴ καθρεπτο, θεὸς ὡς ἀνθρώπου φαινομένης, καὶ ἀνθρώπου ὡς θεοῦ ενεργυῖται. (ἀλλ' ὅτε τὸ πρότερον δόξα, ὅτε τὸ δεύτερον φιλοφάνεια. ἀλλὰ τὸ μετὰ ἀλήθειαν, τὸ δὲ οἰκονομία. ἀρχὴν δὲ ἐλάμβανε, τὸ πρῶτον θεῶν ἀπηρτισμένων) ἐνθεν τὰ πάντα συνεκινεῖτο, διὰ τὸ μελετᾶσθαι θανάτου κατὰ λυσιν.

Στήκατε,

ΣΤΗΝΑΤΕ, ἀδελφοί, ἐδράμει ἐν
τῇ πίστει Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐν τῇ
αὐτῷ ἀγάπῃ, ἐν πόσει αὐτοῦ καὶ ἀνα-
στάσει πάντες ἐν χάριτι καὶ ὀνόματι
Θεοῦ συναθροίζεσθε κοινῇ ἐν μιᾷ
πίσει Θεοῦ Πατρὸς, καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ
τῷ μονογενεῖ αὐτοῦ ἡμῶν, τῷ καὶ πρω-
τοτόκῳ πόσει κτίσεως, καὶ σάρκα
καὶ ὅτι ἐκ γένους Δαβὶδ, ἐφοδηγόμε-
νοι ὑπὸ τῷ Παρθενώ. ὑπα-
κούοντες τῷ ὁπισθώφω καὶ τῷ πρε-
σβυτέρῳ, ἀποστολῇ διανοία·
ἕνα ἄρτον κλῶντες, ὃ ὅτι φάρμα-
κον ἀθανασίας, ἀντίδοτον τῷ μὴ
ἀποθανεῖν, ἀλλὰ ζῆν ἐν Θεῷ διὰ
Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ θαυμάσιον ἀλε-
ξίφακον.

*Εἰλω ὑμῶν ἀντίψυχον, καὶ ὡν
ἐπέμψατε εἰς δεξιὰς ἐμὰς εἰς Σμύρ-
ναν· ὃ δὲν καὶ γράφω ὑμῖν, διχα-
ριστῶν τῷ Κυρίῳ, ἀρχαῶν πολυ-
καρπῶν ὡς καὶ ὑμεῖς· μνημονεύετε
μου, ὡς καὶ ὑμῶν Ἰησοῦς ὁ Χριστός,
ὁ διλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας,
προσδύχεσθε ὑπὲρ τοῦ ἐκκλη-
σίας Ἀντιοχείων τοῦ ἐν Συρίᾳ, ὃ δὲν
δεδομμένον εἰς Ρώμην ἀπάγομαι,

State ergo, fratres, firmi
in fide Jesu Christi, & in dile-
ctione ejus, atque resurre-
ctione. Omnes in omnibus,
in gratia, in ejus nomine con-
gregamini communiter; in
una fide Dei Patris, & Chri-
sti Jesu, Filii ejus unigeniti, &
primogeniti totius creationis, se-
cundum carnem quidem ex
genere David; eruditi à Pa-
racleto. Obedientes Episco-
po & Presbyterio impræva-
ricabili sensu: frangentes pa-
nem, qui est medicamentum
immortalitatis, antidotum non
moriendi, sed vivendi in Deo
per Jesum Christum cathar-
ticum expellens malum, sit
in nobis.

Pro animabus vestris ego
efficiar, & quem misistis in
honorem Dei ad Smyrnā:
unde & scribo vobis, gratias
agens Domino, diligens Po-
lycarpum, quomodo & vos.
Memores mei estote, sicut &
vestri Jesus Christus, qui est
benedictus in sæcula. Orate
pro Ecclesia Antiochenſium,
quæ est in Syria: unde &
vinctus ducor ad Romam,
qui

Coloss. 1.
15.

EPIST. AD MAGNESIOS.

139

qui sum ultimus illorum fidelium; unde dignus effectus sum in honorem Dei has sufferre catenas. Incolumes estote in Deo Patre, & Domino Jesu Christo, communi spe, in Spiritu sancto. Amen.

ἔχατο· ἂν τῇ ἐκείνῃ πρῶτῳ ὅσπερ
ἠξιώθω εἰς θεοῦ τιμῇ φορέσαι
ταυταὶ τὰς ἀλύσις. Ἐρέωδε ἐν
θεῷ πατρὶ, καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ χρι-
στῷ, τῇ κοινῇ ἐλπίδι ἡμῶν, ἐν
πνύματι ἁγίῳ ἔρέωδε. Ἀμὲν
ἡ χεῖρ· Ἰγνατίῳ ἐφέσοις.

EJUSDEM EPISTOLA ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
AD MAGNESIANOS.

ΠΡΟΣ

Scripta ex Smyrna.

ΜΑΓΝΗΣΙΟΥΣ.

Ignatius, qui & Theophorus,
benedicta Ecclesia gratia
Dei Patris in Christo Jesu
salvatore nostro; in quo
saluto Ecclesiam quæ est in
Magneſia juxta Meander-
dum, & oro in Deo Pa-
tre, & Jesu Christo Domi-
no nostro: in quo plurimum
vos gaudere opto.

Ἰγνατίῳ, ὁ καὶ θεοφόρῳ, τῇ
διλογικῇ ἐν χεῖρι θεοῦ
πατέρες ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ
σωτῆρι, ἐν ᾧ ἀσπάζομαι τιμῇ
ἐκκλησίαν τὴν ἵσταν ἐν μα-
γνησίᾳ τῇ πρὸς μαϊάνδρου·
καὶ διχομαι ἐν θεῷ πα-
τρὶ καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ τῷ κυ-
ρίῳ ἡμῶν, ἐν ᾧ πλεῖστα χαί-
ρειν ὑμᾶς εἶη.

Cognoscens vestram se-
cundum Deum bene
dispositam dilectionem: ex-
ultans assumpsi in fide Jesu

Γινῶς ὑμῶν τὸ πολυδύτακτον
τὸ καὶ θεὸν ἀγάπης, ἀγαλλιά-
σασθε πρὸς ἐμὴν ἐν πίστει
Τ Ἰησοῦ

Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς λαλήσαι ὑμῖν.
ἀξιωματὶς ᾧ ὀνοματῶ θείῃς καὶ πο-
θῆντος ἐν οἷς ἀξιωματὶς θείῃς, ἔ-
δω τὰς ἐκκλησίας, αἷς ἐνωσιν δ-
χομαι σαρκὸς καὶ πνεύματος. Ἰησοῦ
Χριστοῦ. ὅς ἐστι σωτὴρ πάντων ἀν-
θρώπων, μέλλει καὶ πᾶσιν ἔτι τῶ
αἵματι ἐλυτρώσθαι. δι' ἧς ἐγνωτε
θεόν, μέλλον καὶ ὑπὸ αὐτοῦ ἐγνώ-
σθαι, ἐν ᾧ ὑπομείνουσιν, τὴν πα-
σαν ἐπὶ ἡμεῖς τῶ αἰῶνι. τὸς δια-
φύλαξε. πιστὸς ᾧ, ὅς ἐστι ἐκεί-
νους πρὸς λαλήσαι ὑπὲρ ὃ δύνα-
ται.

Ἐπεὶ ἐν ἡμεῖς ἰδοὺ ὑμᾶς διὰ
ἀμαρτῆς ἀξιοῦσιν ὑμῶν ἐπιζή-
τος, καὶ πρεσβυτέρων θεῶν ἀξίων,
βάσας καὶ Ἀπολλωνίους, καὶ τῶ συμ-
βιωτῶ μετὰ διακόνων ζωτῶν, ἔ-
τι ἐν ὁσμῇ, ὅτι ὑποτάσσεται
τῶ ἐπιζήτῳ καὶ τῶ πρεσβυτέρῳ
ἡμεῖς ἐν νόμῳ Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ. καὶ ὑμῖν ὅς πρὸς μὴ κατα-
φρονεῖν ὅτι ἡλικίας τῶ ἐπισκόπῳ.
ἀλλὰ, καὶ γνώμῃ θεῶν πατέρων,
πᾶσαν ἐν τῇ αὐτῇ ἀπονέμεται
(κατὰ τὴν ἐγὼν καὶ τὸς ἀγῶν πρὸς

Christi alloqui vos. Dignus
effectus sancti atque deside-
ratissimi nominis, in his qua-
gesto vinculis; cano Eccle-
sias, in quibus laudare opto
carne & spiritu Jesu Christi;
qui est salvator omnium homi- 1 Tim. 4.
nium, maxime fidelium: 10.
cujus sanguine redempti estis, per
quem *cognovistis Deum, immo* Gal. 4. 9.
cogniti estis ab eo; in quo susti-
nentes, seculi hujus tentatio-
nem effugite. *Fidelis est au-* 1 Cor. 10.
tem, qui non permittet tentari 23.
vos super id quod potestis suf-
ferre.

Quoniam ego merui vi-
dere vos per Deo dignum
Episcopum vestrum *Damam*,
& Deo dignos Presbyteros,
Bassum scilicet & *Apollonium*,
& convivam meum *Zotionem*
quem ego nutrivī; quoniam
subditus est Episcopo & Pre-
sbyteris in gratia Dei, & le-
ge Jesu Christi. Et vos oportet
non contemnere aetatem
Episcopi; sed secundum or-
dinationem Dei Patris om-
nem venerationem ei exhibere
(secundum quod co-
gnovi etiam sanctos Presby-
teros.

teros ei deferre) non propter
juventutem, quæ in eo vide-
tur, arbitantes eum con-
temnendum, sed in sapientia
Dei ei obedire. Quoniam

Job 23. 8. quidem *non longi temporis sunt*
9. *sapientes; neque senes sciunt pru-*
dentiam: sed spiritus est in ho-
minibus.

Dan. 13. Denique *Daniel* sapientif-
simus, duodecim annorum
effectus, Spiritu sancto re-
pletus est; & illos seniores,
canitiem vanam habentes,
calumniatores & alienæ pul-
chritudinis appetitores esse
manifestavit. *Samuel* etiam,
cum esset puer pusillus, no-
nagenarium *Heli* sacerdo-
tem per increpationem red-
arguit, quod filios suos hono-
rificaret super Deum. Simi-
liter & *Hieremias* audit à Do-
mino: *Noli dicere quia juvenis*
sum ego. *Salomon* quoque &
4 Reg. 23. *Fofias* in juventute mirifici &
sapientes in operibus suis ap-
paruerunt. *Salomon* quidem
duodecimo anno ætatis suæ

regnare incipiens, arduam & interpretabilem mulierum pro
parvulis quæstionem terribili judicio dissolvit. *Fofias* vero,
octo annorum existens, aras & monumenta subvertere cæ-

συνέτερος) ὁ πρὸς τὴν φαινομέ-
νῳ ἀφορεῖσθαι νεότητι, ἀλλὰ
πρὸς τὴν ἐν θεῷ φρόνησιν. ἐπεὶ
περὶ ἔχ. οἱ πολυχρόνιοι εἰσὶ σοφοί,
ὁ δὲ οἱ ἡλικιωτέροις ὁπότεναι σύνεσι·
ἀλλὰ πνεῦμα ὅτι ἐν βροτοῖς.

Δανιὴλ μὲν γὰρ ὁ σοφός, δε-
καετής γέγονε κατόχου τῆς
δαίης πινύματι, καὶ τὸς μάτῳ
τὴν πολὺν φέρειας πρεσβύτας,
συκοφάντας καὶ ἐπιθυμητοὺς ἁλλο-
τρῆς καλλίας ἀπήλεγξε. Σαμουὴλ
ὁ, παιδάριον ὃν μικρὸν, ἃ ἐνενη-
κονταετῇ ἡλεί διελέγχετο, τὸ θεῶ
προφητικῶτα τὸς ἑαυτοῦ παῖδας.
ἠσαύτως καὶ ἱερεμίας ἀκούσας πρὸς
τὸ θεῶ, μὴ λέγει ὅτι νεώτερός ἐ-
μι. Σολομὼν ὁ, καὶ ἰωσῆς· ὁ
μὲν δεκαετής βασιλεύσας, τὴν
φοβερὴν ἐκένῳ καὶ δυσερμίνδ-
τον ἐπὶ τῷ γυναιξὶ κερὶν ἔνεκα
τῷ παιδῶν ἐποίησατο. ὁ δὲ, ὀκταετής
ἄρξας, τὸς βωμὸς καὶ τὰ τεμένη
Τ 2 κατέ-

κατέριπτε, καὶ τὰ ἄλλα κατε-
πύμπρεσ, (δαίμοσι γὰρ ὡς, ἀλλ'
ἐθεῶν, ἀνακείμενα) καὶ τὰς ἰδι-
οειδῆς κατέσφαγεν, ὡς ἂν φθο-
ρίας καὶ ἀπατεῶνας ἀνθρώπων,
ἀλλ' ἐθεότητο λατρευτάς.

Τοιγαροῦν ἐ τὸ νέον δικάτα-
φρένιτον, ὅτ' ἂν θεῶν ἀνακείμενον
ἦ· ἀλλ' ὁ τιμὴν γνῶμιον μοχθηρὸς,
καὶ πεπαλαιωμένον ἢ ἡμερῶν
κακῶν. Νέον ὡς ὁ χειρὸς φέ-
τιμος· ἀλλ' ἀκούσατε, οἱ αἰ-
γροφῆς αὐτῶν ὁ διδάσκαλος· μη-
δέεις σε νεότητι καταφρενεί-
τω, ἀλλὰ τύπῃ γίνεσθαι πεισῶν,
ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ. Πρέπον
ἐν ὅτι καὶ ὑμᾶς ὑπακούειν ταῖς ἐπι-
τομίαις ὑμῶν, καὶ κατὰ μὴδὲν αὐτῶν
ἀντιλέγειν· φοβερόν γὰρ ὅτι ταῖς
τοιαύταις ἀντιλέγειν· ἐπεὶ τῶν τι-
μῶν ἐπὶ μόνον πλανᾷ τις, ἀλλὰ τὸ
ἀόρατον ὡς αὐτοῦ γίνεται, καὶ μὴ δὲ
νόμιμον ὡς πᾶσι τοῖς ἀόρατοις
δοῦναι. τὸ δὲ τοιοῦτον, ἐπεὶ πρὸς ἀν-
θρώπων, ἀλλὰ πρὸς θεὸν ἔχει τὴν
ἀναφορὰν.

Ἰα. γδ. Σαμουὴλ λέγει ὁ θεός,

pit, lucos excidere, & tem-
pla dejicere, quæ non Deo,
sed Dæmonibus fuerant con-
secrata. Nam & pseudo-sa-
cerdotes interfecit, ut corru-
ptores & seductores homi-
num; non Divinitati, sed
Diabolo servientes.

Propter quod non est con-
temnenda juventus, cum
Deo adjacuerit: sed illa ætas
quæ sententiæ nocet, etiam
si inveterata fuerit dierum ma-
lorum. Juvenis fuit & Christif-
ferus. *Timotheus*: sed audite,
qualia ei scripsit magister.

*Nemo, inquit, juventutem tuam
contemnat: sed forma esto fide-
lium, in verbo, in conversatione.*
Dignum est ergo & vos obe-
dire Episcopo vestro, & in
nullo ei contradicere. Terri-
bile est enim tali contradice-
re. Non enim istum visibilem
quis spernit: sed illum invisi-
bilem in eo contemnit, qui
non potest ab aliquo con-
temni. Hic autem non ab
homine, sed à Deo habet
promotionem.

Dicit enim Deus *Samueli* 1 Sam. 8. 7.
de contemptoribus ejus: *Non*

Daniel. 13.
52.

1 Tim. 4.
12.

te spreverunt, sed me. Nam
 Exod. 16. & *Moyſes* populo adversus se
 8. murmuranti ait: *Non enim ad-*
versus nos murmurastis, sed ad-
versus dominum Deum. Nemo
 enim inultus remansit, qui se
 contra potiores extulit. De-
 Num. 16. nique in lege, *Dathan & Aby-*
ran Moyſi resistentes, vivi ad
 inferos depositi. Sed &
 & *Chore;* & qui conspiraverunt
 cum eo adversus *Aaron*, du-
 centi quinquaginta igne con-
 sumti sunt. *Absalon* etiam,
 2-Sam. 18. parricida existens, divino ju-
 dicio arbori appensus est: sed
 & cor ejus, quod mala cogi-
 taverat; fagittis infixum est.
 Nam & *Achab,* & *Dadan*, nihi-
 lominus propter similem cau-
 sam capite plexus est. *Ozias*
 2 Chron. quoque leprosus factus est;
 26. qui contra sacerdotes sacer-
 dotium arripere ausus est.
 3 Sam. 13. *Saul* etiam sacrificare præsu-
 mens, regali dignitate deho-
 noratus est; non expectans
 principem sacerdotum *Sa-*
muëlem. Oportet ergo & nos
 revereri potiores: & dignum est, non solum vocari nos Chri-
 stianos, sed etiam esse. Non enim dicere, sed esse facit beatum.

Οὐ σὲ παρελογίσαντο, ἀλλ' ἐμὲ καὶ
 ὁ μαωὴς ὀφισίν. οὐ γὰρ καθ' ὑμῶν
 ὁ ῥογγυσμός, ἀλλὰ καὶ κυρεῖ τῇ
 θεῷ. οὐδ' εἰς ἐμεινεν ἀπμώρητος,
 ἐπαρεθείς καὶ τῷ κρείττονων. ἔτε
 γὰρ νόμῳ δαδῶν καὶ ἀθειρῶν
 ἀντὶέπον, ἀλλὰ μαωεῖ. καὶ ζῶντες
 εἰς ἄλυσ κατινέχουσιν. Κορὲ δ', ἐν
 οἱ συμφροσύσαντες αὐτὰ καὶ ἀα-
 ρῶν, δικαστοὶ πεντήκοντα, πυ-
 εῖφλεκτοι! γέγοναν. ἀθεοσα-
 λῶν, πατερολοῖας θυρόμενος,
 ἐκκρεμῆς ἐν φυτῷ γέγονε, καὶ ὡ-
 κῖσιν ἐβλήθη τὴν κακώδεσλον καρ-
 δῶν. ἀθεοδαδῶν ἀσάως τ' κε-
 φαλῆς ἀφαιρεῖται, δι' ὁμοίαν αἰ-
 τίαν. οὐσίας λεπεῖται, κατατολ-
 μήσας ἱερῶν καὶ ἱεροσόνης. σαδλ
 ἀπμῆται, μὴ ὡς ἱμείνας τ' ἀρ-
 χιερέα Σαρκήλ. κρὴ δ' ἐν καὶ ὑμᾶς
 αἰθεῖσθαι τὸς κρείττονας· καὶ
 πρέπον ὅτι μὴ μόνον καλεῖσθαι χρι-
 σιανδς, ἀλλὰ καὶ εἶναι· ὅ γὰρ τὸ λέγε-
 σθαι, ἀλλὰ τὸ εἶναι μακάριον ποιεῖ.

Εἰ πνὲς ἐπίσκοπον μὲν λέγουσι, χωρεῖς ὃ αὐτοῦ πάντα ποιεῖσι, τοῖς τοῖς τοῖς ἐρεῖ καὶ αὐτὸς, ὅς καὶ ὁ ἀληθινὸς καὶ πρῶτος ἐπίσκοπος, καὶ μόνος φύσις ἀρχιερέως. τί με καλεῖτε, κύριε, καὶ ὅ ποιεῖτε ἅ λέγω; οἱ γὰρ τοιοῦτοι ἐκ δυσνοήδων, ἀλλ' ἑρῳνέες πνὲς καὶ μάργωνες εἶναι μοι φαίνονται. Ἐπειδὴν τέλει τὰ πρῶτα ἐχθρὰ καὶ περιζήται ζωὴ ἢ ἐκ φυλακῆς, καὶ θάνατος ὁ ἐκ μαρτυρίας, καὶ ἕκαστος τὸ ἡντιμύλιον εἰς τὸ τόπον τοῦ ὀφείλειτο μέλλει χωρεῖν, φύγωμεν τὸ θάνατον, καὶ ἐκλεξάμεθα τὴν ζωὴν.

Δύο γὰρ λέγω χαρακτῆρας εἰς ἀνθρώποις ὀρίσκειν καὶ τὸ μὲν νομίσματα, τὸ δὲ μαρτυρίας. Ὁ θεοσεβὴς ἄνθρωπος, νόμισμα ὅστις ὑπὸ θεοῦ χαρακτηρεῖται. ὁ ἀσεβὴς, ψευδάτυμον νόμισμα, κλέπτης, νότον μαρτυρίας, ὅστις ὑπὸ θεοῦ, ἀλλ' ὑπὸ διαβόλου ενεργεῖται. Δύο φύσεις ἀνθρώπων λέγω, ἀλλὰ τὸ

Quidam autem Episcopum quidem vocant; & præter ipsum omnia faciunt. Talibus ergo etiam ipse Christus dicit, qui & verus & primus est Episcopus & solus natura Pontifex. *Quid me vocatis, Domine, Domine, & non facitis quæ dico?* tales enim non bonæ scientiæ, sed derisores & simulators mihi esse videntur. Quoniam vero negotia finem habent, & adjacet quidem vita ex observatione, mors vero ex inobedientia; & necesse est ut unusquisque in locum, quem sibi de * prædictis elegerit, in futuro esse præcipiatur: fugiamus itaque mortem, & eligamus vitam.

Duos enim characteres dico in hominibus inveniri: unum quidem verum moneat signaculum, alium vero adulterinum. Pius enim homo & religiosus vera moneta est, quæ à Deo formata vel expressa est. Impius vero & irreligiosus falsa moneta est, noxia, adultera, * prava; quæ non à Deo, sed à Diabolo facta est. Hæc autem asse-

Luc. 6. 45.

* Al. præteritis.

* Al. para-charaxina.

afferens, non duas naturas hominum esse dico: sed unum eundemque hominem; qui aliquando quidem Dei, aliquando autem Diaboli efficitur. Si quis igitur pius fuerit, homo Dei est: si quis vero impius extiterit, Diaboli est; non ex natura, sed ex sua sententia factus. Infideles enim imaginem habent Principis nequitiae: fideles autem formam habent auctoris omnium Dei Patris, & Christi Jesu filii ejus. Propter quod si non elegerimus pro veritate mori in passione ipsius; vita ejus non est in nobis.

Et quoniam in præscriptis personis multitudinem vestri contemplatus sum, in fide & dilectione: moneo ut unanimes in Deo omnia facere festineatis; assidente Episcopo in loco Dei, & Presbyteris in loco confistorii Apostolorum, & Diaconis dulcissimis mihi, quibus creditum est ministerium Christi Jesu; qui ante secula genitus est à Patre, Deus verbum, unigeni-

ἕνα ἄνθρωπον, ποτὲ μὲν θεῶς, ποτὲ
ἢ διαβόλος γινεσθαι. ἔαν ἀσεβῇ
τις, ἄνθρωπος θεοῦ ἔσται. ἔαν
ἢ ἀσεβῇ τις, ἄνθρωπος τοῦ
διαβόλου, ἔκ ἀπὸ τοῦ φύσεως,
ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ γνώμης γινέ-
σθαι. οἱ ἄπιοι εἰκόνα ἔχουσι
τοῦ ἄρχοντος τοῦ πονηρίας. οἱ πι-
στοὶ εἰκόνα ἔχουσι τοῦ ἄρχοντος
θεοῦ πατρὸς, καὶ Ἰησοῦ χριστοῦ.
δι' ἧς ἔαν μὴ αὐταίρετας ἔχωμεν
τὸ ὑπὲρ ἀληθείας ἀποσταθεῖν εἰς
τὸ αὐτοῦ πάθος, τὸ ἔστιν αὐτοῦ ἔκ
ἔστιν ἐν ἡμῖν.

Επεὶ ἔν ἐν τοῖς περὶ γεγραμ-
μένοις προσώποις τὸ πᾶν πληθύνει
ἐξάρησα, ἐν πίσει καὶ ἀγάπῃ, πα-
ρινώ, ἐν ὁμονοίᾳ θεοῦ σπασθῶ-
σατε πάντα περὶ ἡμῶν περὶ καθήμε-
νης τοῦ ἐπισκόπου εἰς τόπον θεοῦ, καὶ
τοῦ πρεσβυτέρων εἰς τόπον συνε-
δρίου τοῦ ἀποστόλων, καὶ τοῦ διακόν-
ων, καὶ ἐμοὶ γλυκυτάτων πε-
πρωμένων διακονίαν Ἰησοῦ
χριστοῦ. ὅς περὶ αἰῶνος ὡς
ταῖς πατρὶς γλυνθείς, ἦν λό-
γος θεός, μονογενὴς υἱός.
καὶ.

καὶ ἔπι συντελεῖα τῶν αἰώνων, ὁ
 αὐτὸς διαρρέει· ἢ γὰρ βασιλείας
 αὐτῷ ἐκ ἔσαι τέλει, φησὶ Δα-
 νιὴλ ὁ πρεσβύτερος. Πάντες ἔν ἐν
 ὁμονοίᾳ ἰαλλήλας ἀγαπῶμεν.
 καὶ μηδεὶς κατὰ σάρκα βλεπέτω
 τὸ πλοῖον, ἀλλ' ἐν χριστῷ Ἰησοῦ.
 μηδὲν ἔσω ἐν ὑμῖν, ὃ δυνήσεται
 ὑμᾶς μερίσαι· ἀλλ' ἐνάδῃτε τὰς
 ἑπισκοπὰς, ὑποτασσόμενοι τὰς
 οἰκῶν δι' αὐτῶν ἐν χριστῷ.

Ὡς περ ἔν ὁ κύριος ἀνδρὰς τῶν
 πιατρῶν ἔδδεν ποιεῖν, ὃ δύναιτο γὰρ,
 φησὶ, ποιεῖν ἅπ' ἐμαυτῶν ἔδδεν, ἔγωγε
 καὶ ὑμεῖς ἀνευ τῶν ἑπισκοπῶν, μηδὲ
 πρεσβυτέρων, μηδὲ διάκονων,
 μηδὲ λαϊκῶν, μηδὲ πφανέσθω
 ὑμῖν ὄλογον, ὡς τὸ τὸ αὐτὸ
 γνώμῃ. τὸ γὰρ τοῦτον ὡς ἔνο-
 μον, καὶ οὕτως ἐχέρον. Πάντες ἔπι
 τὸ αὐτὸ ἐν τῇ πρεσβυτερῇ ἁμα συν-
 ἔρχεσθε. μία θέσις ἔσω κοινῇ,
 εἰς νῆς, μία ἐλπίς, ἐν ἀγάπῃ, ἐν
 πίστι τῇ ἀμάρῃ, τῇ εἰς χριστὸν
 Ἰησοῦν, ὃς ἁμείνον ἔδδεν ἔστι. Πάντες
 ὡς εἰς, εἰς τὸ ναὸν θεοῦ συντρέχε-
 τε, ὡς ἔπι ἐν θυσιάζειον, ἔπι

tus filius: & in consumma-
 tione seculorum ipse perman-
 net. *Regni enim ejus non erit
 finis*; inquit *Daniel* propheta.
 Omnes in concordia invi-
 cem diligamus: & secundum
 carnem nemo consideret
 proximum suum, sed secun-
 dum Christum Jesum. Nihil
 sit in vobis, quod vos possit
 separare: sed adunamini Epi-
 scopo; subjecti per ipsum
 Deo in Christo.

Sicuti ergo Dominus sine
 Patre nihil facit (*non enim
 possum*, inquit, *à me ipso facere
 quicquam*) sic etiam & vos si-
 ne Episcopo; five Presbyter,
 five Diaconus, five laicus.
 Non ergo aliquid rationabi-
 le vobis videatur extra ipsius
 sententiam: talem etenim ini-
 quum est, & Deo inimicum.
 Omnes in idipsum ad oratio-
 nem simul convenite. Una
 deprecatio sit communis, u-
 nus animus, una spes, dilectio
 immaculata, in fide Christi
 Jesu; *qua nihil aliud melius
 est. Omnes adunati ad tem-
 plum Dei concurrите, sicut ad u-

Dan. 2. 44.
 & 7. 14. 27.

Joan. 5.
 30.

* Al. cui.

num

num Jesum Christum, Pontificem ingeniti Dei Patris.

1 Tim. 1. 4. Nolite errare in aliena gloria; neque intendatis fabulis, & genealogiis interminatis, & Judaicis inflationibus; Vetera enim transierunt; & ecce facta sunt omnia nova. Si enim nunc usque secundum legem Judaicam & circumcisionem carnis vivamus: negamus nos gratiam accepisse. Sancti enim Prophetæ secundum Jesum Christum vixerunt; ideoque & persecutionem passi sunt, inspirati gratia ad manifestationem incredulis, quia unus est Deus omnipotens, qui manifestavit seipsum per Jesum Christum filium suum, qui est verbum ipsius, non prolativum scilicet, sed substantiale, non locutio articulata vocis, sed operatio Deitatis; substantia scilicet genita, in omnibus bene complacens substitutori.

Si ergo ex antiquis Scripturis conversi ad vacuum spem venerunt, expectantes Christum (sicuti ipse Domi-

ένα Ἰησοῦν χριστόν, ὃ ἀρχιερέα τῶ ἀγγεληνίτῃ θεοῦ.

Μὴ πλανᾶσθε ὅτι ἐπερσοδοξίαις, μηδὲ μύθους ἐνέχετε, καὶ γυμναλογίαις ἀπερσφντοῖς, καὶ ἰσθαῖ κοῖς τύφοις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδὲ γέγονε καινὰ τὰ πάντα. εἰ γὰρ μέχεσθαι οὐκ ἔχοντες νόμον Ἰσραὴλ καὶ περιτομῆς σαρκὸς ζῶμεν, ἀρεμέμεθα τιμῇ χεῖριν εὐλοφέναι. οἱ γὰρ θεοτάτοι περιφῆται καὶ Ἰησοῦν χριστόν ἔζησαν· διὰ τὸ καὶ ἐδιώχθησαν, ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τοῦ ἁγίου, εἰς τὸ πληροφωρηθῆναι τὰς ἀπφθνήτας, ὅτι εἰς θεός ἐστιν ὁ παντοκράτωρ, ὁ φανερώσας ἑαυτὸν διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ, ὃς ἐστιν αὐτῷ λόγος, ὃ ἐρήτης, ἀλλ' ἐσπᾶνδης· ὃ γὰρ ἐστὶ λαλιᾶς ἐνάρετος φωνήμα, ἀλλ' ἐνεργείας θεϊκῆς ἐσὶα γυμνήτης, ὃς πάντα κατὰ διαέσσησε τὰ πέμψαντι αὐτόν.

Εἰ δὲ οἱ παλαιοὶ γράμμασιν ἀναστροφέντες εἰς καινότητα ἐλπίσθαι ἤλθον, οὐκ ἐχόμενοι χριστόν· ὡς ὁ κύριος

διδάσκῃ, λέγων· Εἰ ὁπτισδύετε
 μωσῆ, ὁπτισδύσατε ἂν ἐμοί.
 πρὶν γὰρ ἐμὸς ὠκεῖν ἔγραψεν·
 καὶ, Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἡ-
 γαλλιάσατο, ἵνα ἴδῃ τι τῷ ἡμέ-
 ρῳ τῷ ἐμῷ; καὶ εἶδεν, καὶ
 ἔχαρει. πρὶν γὰρ Ἀβραάμ ἐγὼ
 εἰμι. πῶς ἡμεῖς δυνήσομεθα
 ζῆσαι χαρὲς αὐτοῦ; ὃ καὶ οἱ
 πρὸςφῆται ὄντες δ' ἔλοι τῶν πνέ-
 ματι πρὸςεῶρων αὐτὸν, καὶ ὡς διδά-
 σκαλον ἀνέμενον, καὶ πρὸςεδύσαν
 ὡς κύριον καὶ σωτῆρα, λέγοντες·
 αὐτὸς ἦξί, καὶ σῶσέ ἡμᾶς.

μηκέτι ἔν σαββατίζωμεν ἰε-
 ραϊκῶς, καὶ ἀργεῖαις χαίρομεν.
 ὁ μὴ ἐργαζόμενος γὰρ, μὴ ἐστιά-
 τω. ἐν ἰδρῶτι γὰρ τῷ πρὸςώψῳ
 ἔσ φαγήν τ' ἄρτον ἔσ, φασι τὰ
 λόγια. ἀλλ' ἔχασθε ὑμῶν σαβ-
 βατίζετω πνευματικῶς· μελέτη
 κόμης χαίρων, ὃ σώματι ἀνέσει·
 δημοκρατῶν θεῶν δυναμῶν, ἐν
 ἑσπέρῳ, καὶ χλιαρῶν πίνων,
 καὶ μεμετρημένῳ βαδίζων. καὶ
 ἐρχόμενος καὶ κρείττους καὶ ἐν ἔχσοι
 χαίρων· καὶ ἔτι τί σαββατίζοι,

nus docet, dicens: *Si credere-*
tis Moysi, crederetis utique &
mibi: de me enim ille scripsit.
 Nam & Abraham, inquit, pa-
 ter vester exultavit, ut videret
 diem meum; & vidit, & gavi-
 sus est: ante Abraham enim, in-
 quit, ego sum.) quomodo nos
 poterimus vivere sine ipso?
 cui & Prophetae servi fue-
 runt spiritu praevidentes eum,
 & tanquam magistrum expe-
 ctabant, & sperabant ut do-
 minum & Salvatorem, di-
 centes; *Ipse veniet, & salva-*
bit nos.

Joan. 8.
46.Joan. 8.
56, 58.

Esaï. 35. 4.

Non ergo sabbatizemus
 Judaice, ut feriis gaudentes.
Qui enim non operatur, inquit,
non manducet. Et iterum: *In*
sudore vultus tui manducabis pa-
nem tuum. Sed unusquisque
 nostrum sabbatizet spiritua-
 liter, meditationi legis con-
 gaudens, non corporis dimi-
 sione fabricationem Dei ad-
 mirans, velut Judæus; non o-
 mnia comedens, & tepidum
 bibens, & mensurate ambu-
 lans, & saltationes atque
 plausum manuum nunc ha-
 bens. Sed pro sabbatizatione
 diem

2 Thess. 3.
10.
Gen. 3. 19.

EPIST. AD MAGNESIOS.

149

diem festum celebret omnis Christianus Dominicam resurrectionem, regalem, eminentissimam omnium dierum: de qua Propheta expectans dicebat; *In finem, pro o-*
stauit. in qua die, & vita nostra exorta est, & mortis in Christo facta victoria: quem filii perditionis negant, inimici scilicet Salvatoris, *quo-*
rum Deus venter est, qui terrena sapiunt, amatores voluptatum,
& non Dei, speciem quidem pietatis habentes, virtutem autem ejus abnegantes; verbum Dei in tabernis prædicantes, & Dominum Jesum Christum vendentes, mulierum corruptores, aliena concupiscentes, & pecuniarum amatores: à quibus eruamini, misericordia Dei faciente, per Dominum nostrum Jesum Christum.

Non enim sentimus utilitatem ejus, nisi nos tentaverit. Secundum autem quod agimus, jam non erimus nisi ipse nos miseratus fuerit. *Si enim iniquitates observaverit; quis sustinebit?* Efficiamur ergo digni cognomento quod accepimus. Qui enim alio no-

ἐσταζέτω πᾶς φιλόχρηστος τῷ κυριακῷ, τῷ ἀναστειμένῳ, τῷ ὑπατον πατρῶν τῶν ἡμερῶν. ὁ δὲ ἐμιμνήσκων ὁ περὶ φήτης ἔλεγχος, εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τοῦ ὄγδους· ἐν ᾧ καὶ ἡ ζωὴ ἡμῶν ἀνέτηκε, καὶ τῷ θανάτῳ πύλον νίκης ἐν χρεῖσιν· ὅτι τὰ τέκνα τοῦ ἀπολαίεας ἀρενοῦνται, οἱ ἐχθροὶ τῷ σωτῆρι, ἐν ὁ Θεὸς ἡ κοιλία· οἱ τὰ ἐπιτήδεα φρονεῖτες, οἱ φιλήδονοι καὶ ἐφιλόδοιοι, μέμφωσιν διουθεσίας ἔχοντες, τῷ ὃ δυνάμην αὐτῆς ἡγενημένοι· αἱ χρεῖστές ποιοι, τῷ λόγον κατηνύοντες, καὶ τὸ Ἰησοῦν πολλόντες· οἱ τὸ γυναικῶν φθορεῖς καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἐπιθυμηταί, οἱ χρηματολαίλαπες· ὧν ἐνθάδε ἐλθεῖ Θεὸς, διὰ τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ χρεῖσιν.

μὴ ἐν ἀναλαθῇ ὁμῶν τοῦ χρεῖστέτητος αὐτῷ· ἐὰν μαμνησθῇ αὐτῷ, κατὰ προσομῶν, ἐν ἐπιδομῷ· ἐὰν γὰρ ἀνομίας ᾤσεται, ἐρήσης, κύριε τίς ὑποστήσεται; γενόμεθα ἐν ἄξιοι τοῦ ἐπαννύεας ἡς εἰλήφαμεν. ὅς γὰρ ἂν ἄλλως

U 2

ὀνόματι

Inscip.
Psal. 11.
(al. 12.)

Phil. 3. 19.

2 Tim. 3.
4. 5.

Psal. 129.
(al. 130.) 3.

ὀνόματι καλεῖται παλιόν τῶτε, & τῷ ἐκ τῆ θεῆ. & γὰρ δέδεικται τῷ περὶ φηῖαν τῷ λέγουσαν ἐν ἡμῶν, ὅτι κληθῆσθαι ὀνόματι καλεῖται, ὃ ὁ κύριος ὀνομάσει αὐτὸν, & ἔσται λαὸς ἁγίος. ὅπερ & περὶ λέγεται πρῶτος ἐν Συρίᾳ. ἐν Αντιοχείᾳ γὰρ ἐχρημάτισαν οἱ μαθηταὶ Χριστιανοί, Παῦλος & Πέτρος. Σεμελίοντων τῷ ἐκκλησίαν. Ἀπὸ θεοῦ ἐν τῷ κακῷ ζύμῳ, τὴν παλαιὰ θῆσαν, τῷ σποπῆσαν & μεία-εάμεθε εἰς νέαν ζύμῳ χάρι-τος. ἀυλίσθητε ἐν Χριστῷ, ἵνα μὴ ὁ ἄλλοτε ὁ ὑμῶν κυριεύσῃ. ἀποπὴν ὅτι Ἰησοῦν Χριστὸν λαλεῖν ἐπὶ γλώσσῃς, & τὴν πανθόντα Ἰουδαϊσμόν ἐπὶ διανοίας ἔχειν. & γὰρ Χριστιανισμός, ἐκ ἐστὶν Ἰουδαϊσμός. εἰς γὰρ ὅτι οἱ Χριστοί, εἰς ὃν πᾶν ἔθεντο πειθεύσαν, καὶ πᾶσα γλώσσα ἐξομολογησάμενη, εἰς θεὸν συνήθη. & γινώσκουσιν οἱ λιθαρίδες τῇ καρδίᾳ, τέκνα τῆ θεῆ, φίλοι Ἀβραάμ. & ἐν τῷ σπέρματι αὐτῶν, ἐνδολογίσθησαν πάντες οἱ τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον ἐν

Χριστῷ.

mine præter istud vocatur; hic non est Dei. Non enim suscepit prophetiam dicentem de nobis: Quoniam vocabitur nomine novo, quo Dominus vocabit eum; & erit populus sanctus. Quod & completum est primo in Antiochia Syria: ubi adquisierunt discipuli nomen *Christianum*, Petro & Paulo fundantibus Ecclesiam. Abjicite ergo malum *vetus fermentum*, quod corrumpit & putrefacit; & percipite novum gratiæ fermentum. Exultate in Christo; ut non alienus domineatur vestri. Ineptum est enim Jesum Christum lingua tantum proferre; & Judaïsmum in animo habere. Non enim Christianitas in Judaïsmum credidit; sed Judaïsmus in Christianitatem. Omnes denique gentiles æqualiter crediderunt, & *omnis lingua Christum confessa*, ad Dominum collecta est: & facti sunt *lapidei corde filii amici Dei Abrahæ*; & in semine ejus *benedicti sunt omnes*, qui in vitam æternam deputati sunt in Christo.

Esai. 26. 2.
12.A. 8. 11.
26.

1 Cor. 5. 7.

Phil. 2. 11.

Marth. 3. 9.
Jacob. 2.23.
Genes. 22.
18.
Gal. 3. 19.

Hæc

Hæc autem, dilectissimi mihi, taliter scribens, non agnovi aliquos ex vobis sic habere: sed sicut minimus vestrum volo vos conservatos esse, ut non incidatis in hamos inanis gloriæ; sed ut ad plenum instructi sitis in Christo. Qui ante secula genitus est à Patre, postea autem factus ex Maria virgine sine collocutione viri; & inhabitans sancte & sine querela, omnem infirmitatem omnemque languorem curavit in populo, & signa atque prodigia pro beneficiis hominum fecit, & illis qui longe erant, & eis qui prope in multitudinem, unum & solum verum Deum Patrem suum annunciavit: & passionem pertulit, & ab interfectoris suis Judæis sub Pontio Pilato Præside, & Herode Rege crucem sustinuit; & mortuus est, atque resurrexit; & in cælos ascendit ad illum qui misit eum, & sedet ad dextram ejus, venturusque est in consummatione seculi in gloria paterna

ταῦτα δὲ ἀγαπῶντοί μου, ἐν ἐπέμνω τινὰς ὅτι ὑμῶν ἕως ἐχούτας, ἀλλ' ὡς μικρότεροι ὑμῶν, δὴλ' ὡς περιφύλασσεσθαι ὑμᾶς μὴ ἐμπεσεῖν εἰς τὰ ἀγκίστρα τῆς κενόδοξίας. ἀλλὰ πληροφροῦσθαι ἐν χριστῷ, τὰ πρὸς πάντων μέντοι αἰώνων γινώσκοντες τὸν πατέρα. γινώσκοντες ὅτι ὑπερὸν ἐκ μακρίας τῆς πατρὸς, διὰ ὁμιλίας ἀνδρῶν, καὶ πολλῶν σαρκώσεως, καὶ πᾶσαν νόσον καὶ μαλακίαν θεραπεύσαντι ἐν τῷ λαῷ, καὶ σημεῖα καὶ τέρατα ποιῶσιν, ὥς θεωρεῖσθαι ἀνθρώπων. καὶ τοῖς ἐξοκέλαισιν εἰς πολυθείαν, ὅτι ἓνα καὶ μόνον ἀληθινόν καταγγέλλαντι, ὅτι ἐαυτῶν πατέρες. καὶ τὸ πᾶσι ὑποδείκνυσι, καὶ πρὸς τῶν χριστοκτάνων Ἰουδαίων ὅτι Πόντιος Πιλάτος ἡγεμόν, καὶ Ἡρώδης βασιλεὺς, καὶ σαυρὸν ὑπομέναντι, καὶ ἀποδιδόντι. καὶ ἀναστάντι, καὶ ἀνελθόντι εἰς τὰς οὐρανὸς πρὸς τὸ ἀποστellaντα, καὶ καθιστάντι ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ, καὶ ἐρχομένου ὅτι συντελεῖται τῶν αἰώνων μετὰ δόξης πατρικῆς, καὶ εἶναι

κεῖναι ζῶντας καὶ νεκροὺς, καὶ ἀποδοῖναι ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

Ταῦτα ὁ γνῶς ἐν πληροφωρίᾳ, καὶ πιστώσει, μακάριον ὡς περ νῦν καὶ ὑμεῖς φιλόθεοι καὶ φιλόχριστοι ἐστε ἐν πληροφωρίᾳ τῇ ἐλπίδι ἡμῶν. ἥς ἐκτερεῖν πῆναι μηδεὶ ἡμῶν γένηται. Ὁ νομίμων ὑμῶν κατὰ πάντα, εἴαν περ ἄξιον ᾖ. εἰ γὰρ καὶ δεδραμένοι περὶ ἕνα κατὰ κληρονομίαν ὑμῶν εἴη ἐμὴ. οἶδα ὅτι ἐφυσήσατε. Ἰησοῦν γὰρ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. καὶ μάλλον ὅταν ἐπαυνῶ ὑμᾶς, οἶδα ὅτι ἐντρέπεσθε, ὥς γέγραπται. Δίκαιον ἑαυτῶν κατηγόρεσθαι. καὶ λέγει πρὸς τοὺς ἀμαρτάνους σου πρῶτον, ἵνα δικαιωθῇς. καὶ, Ὅταν ποιήσῃτε πάντα τὰ διαταγαγμένα ὑμῖν, λέγετε, ὅτι δούλοι ἐσμεν ἀχρεῖοι. ὅτι τὸ ἐν ἀνθρώποις ὑψιλόον, βδελυγμὰ ἐστὶν οἱ ὁ θεὸς γάρ, φησιν, ἡ ἀνάστη μοι πρὸς ἀμαρτανῶν. διὰ τούτο οἱ μεγάλοι ἐκείνοι Ἀβραάμ καὶ Ἰακώβ, γλυκαὶ σποδὸν ἐμπεραδὸν τῷ θεῷ

judicare vivos & mortuos, & reddere unicuique secundum opera sua.

Hæc qui in pleno cognoverit & crediderit, beatus est: quomodo & vos amici Dei, & amatores Christi estis in plenitudine spei nostræ; à qua nulli nostrum averti contingat. Adquisivi vos in omnibus: siquidem dignus ero. Si enim victus sum, sed ad solutionem omnium vestrum non sum victus. Scio enim quia non inflamini: quia Jesum habetis in vobis. Et magis cum laudavero vos, scio quia reveremini: sicut scriptum est. Quoniam *Fustus sui accusator est in primordio sermonis.* &, *Dic tu, inquit, primus peccata tua ut iustificeris.* & *Cum feceritis, inquit, omnia quæ mandata sunt vobis, dicite, Servi inutiles sumus.* Quoniam in hominibus qui se exaltaverit, delinquit ante Deum. Dicit enim Deus: *Propitius factus sum peccatori.* Propter quod magni illi, *Abraham & Iob*, terram & cinerem semetipsos ante Deum

Prov. 18.
17. (juxta
LXX.)
Esa. 43. 9.

Luc. 17.
10.

Luc. 16.
15.

Luc. 18.
13.
Gen. 18.
27.
Job. 20.
19.

Deum

Deum nominaverunt. & David: *Quis sum ego, ait, coram te Domine? Nam & Moyses, supra omnes homines mansuetissimus, dicit ad Deum: Gracilis voce, & tardus lingua sum ego.* Humiles ergo estote & vos ipsi, ut exaltemini. *Qui enim se humiliaverit exaltabitur; & qui se exaltaverit, humiliabitur.*

Studete itaque confirmari in dogmatibus Domini & Apostolorum: ut ex omnibus quæ facitis dirigamini in viam rectam carne & spiritu, fide & dilectione; cum honore digno Episcopo vestro, & corona digno atque spirituali Stephano Presbytero vestro, & secundum Deum diaconis. Subjecti estote Episcopo, & invicem, quomodo Jesus Patri: ut laus sit in vobis secundum Deum. Videns vos repletos omnibus bonis; compendiose rogavi vos in dilectione Jesu Christi. Mementote mei in orationibus vestris, ut Deum merear adipisci; & Ecclesiæ quæ est in

ἐαυτὸς ἀντίμαζον. καὶ ὁ Δαβὶδ, τίς εἰμι ἐγὼ ἐναντίον σου Κύριε, ὅτι ἐδόξασάς με ἕως τούτου; καὶ Μωϋσῆς, ὁ πάντων ἀνθρώπων πραότατος, λέγει πρὸς Θεόν. ἱχνόφρων καὶ βραδύλογος εἰμι ἐγώ. ταπεινωθέντες ἐν καὶ αὐτοὶ, ἵνα ὑψωθῆτε. ὁ ταπεινῶν γὰρ ἐαυτὸν ὑψώσεται, καὶ ὁ ὑψῶν ἐαυτὸν, ταπεινωθήσεται.

Σπουδάσατε ἐν βεβαιωθῆναι ἐν τοῖς δόγμασι τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων. ἵνα πάντα, ὅσα ποιεῖτε, κατέδωκεν ᾧ Θεῷ, σαρεῖ τε καὶ πνεύματι, πίστι καὶ ἀγάπῃ, μετὰ τοῦ ἀξιοπρεπέστερου ἑπισκόπου ὑμῶν, καὶ ἀξιολόγου καὶ πνευματικοῦ στεφάνου τοῦ πρεσβυτέρου ὑμῶν, καὶ κατὰ Θεὸν διακόνων. ὑποτάγητε τῷ ἑπισκόπῳ, καὶ ἀλλήλοις, ὡς ὁ Χριστὸς τῷ Πατρὶ ἵνα ἑνώσις ᾖ καὶ Θεὸν εἰς ὑμῖν εἰδώς ὑμᾶς πεποιημένους παντὸς ἀγαθοῦ, συντόμως παρεκάλεσα ὑμᾶς ἐν ἀγάπῃ Ἰησοῦ Χριστοῦ. μνημονεύετε μου ἐν προσευχαῖς ὑμῶν, ἵνα θεὸς ἑπαινήσῃ καὶ ἡ ἐν σελίᾳ ἐκκλησίας,

σίας, ἥς ἐν ἁγίός εἰμι καλεῖσθαι
ἐπίσκοπος. Ἐπιδέομαι γὰρ τῷ
ἡρώμενός ὑμῶν ἐν θεῷ πατρὶ
χρῆς καὶ ἀγάπης, εἰς τὸ ἀξιοθῆναι
τὴν ἐν Συρίᾳ ἐκκλησίαν, διὰ
τῆς οὐταξίας ὑμῶν, ποιμανθῆναι
ἐν Χριστῷ.

Ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐφέσοι
ἀπὸ Σμύρνης (ὅθεν καὶ γράφω ὑ-
μῖν) παρόντες εἰς δόξαν θεοῦ,
ὥσπερ καὶ ὑμεῖς, οἱ καὶ πάντα με
ἀνεπαύσατε, ἅμα πολυκάρῳ.
καὶ αἱ λοιπαὶ ἡ ἐκκλησίαι ἐν
τιμῇ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀσπάζονται
ὑμᾶς. Ἐρρώσθη ἐν ὁμονοίᾳ, πνεύ-
μα κεκτημένοι ἀδιάκριτον, ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ, διὰ θελήματός τοῦ θεοῦ.

Syria, cujus non sum dignus
vocari Episcopus. Indigeo
enim vestra illa laudabili in
Deo oratione & dilectione ;
ut dignus sim illam, quæ in
Syria est, Ecclesiam per bo-
nam opinionem vestram
pascere in Christo.

Salutant vos *Ephesi* de
Smyrna (unde scribo vobis)
præsentes in gloria Dei ;
quomodo in omnibus refe-
cistis me, simul cum *Polycar-
po* : & ceteræ Ecclesiæ in
honore Jesu Christi salutant
vos. Incolumes estote, in u-
nanimitate possidentes inse-
parabilem spiritum, in Chri-
sto Jesu ; per voluntatem
Dei.

EJUSDEM

EJUSDEM EPISTOLA ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
AD TRALLIANOS. Π Ρ Ο Σ

Scripta ex Smyrna.

ΤΡΑΛΛΗΣΙΟΥΣ.

Ignatius, qui & Theophorus, dilecta a Deo Patre & Domino Jesu Christo Ecclesia sancta qua est in Trallis, electa & Deo digna, pacificata in carne & spiritu Jesu Christi spei nostra, in passione per crucem & mortem atque resurrectionem: quam & saluto in plenitudine Apostolica forma, & opto plurimam in Deo gaudere.

1 Tim. I. I.

Immaculatum animum, & sine dolo in perseverantia cognovi vos habere, non in usitationem, sed in possessionem: secundum quod significavit mihi Polybius Episcopus vester, qui pervenit (voluntate Dei Patris & Jesu Christi filii ejus, cooperatione Spiritus) ad *Smyrnam*; & sic mihi congratulatus est vineto in Christo Jesu, ita ut

Ἰγνάτιου, ὁ καὶ Θεοφόρου, τῇ ἡγαπημένῃ καὶ Θεῷ Πατρὶ καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ ἐκκλησίᾳ ἐκλεκτῇ, τῇ ἐν τῷ Τραλλεσιν, ἐκλεκτῇ καὶ Θεῷ, ἐν τῇ σαρκὶ καὶ πνεύματι Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐν ἐλπίδι ἡμῶν ἐν πάσῃ τῇ διὰ σωτῆρος καὶ θανάτου, καὶ ἀναστάσεως. ὡς καὶ ἀσπάζομαι ἐν τῇ πληρώματι, ἐν ἀποστολικῇ καταστάσει, καὶ ὄψομαι πάλαι χαίρειν.

Αμαρτον διάνοιαν, καὶ ἀνυπακούον ἐν ὑπομνήσιν, ἐγνων ὑμᾶς ἔχοντας, ὅς καὶ χρεῖσιν ἀλλὰ κατὰ κτῆσιν. καθὰς ἐδήλωσε Πολύβιος ὁ ἐπίσκοπος ὑμῶν. ὅς παρεγγύετο (ἐκκλησίᾳ Θεῷ Πατρὶ καὶ Ἰησοῦ Χριστῷ, τῷ ἡμῶν, συνεργῆσαι πνεύματι) ἐν Σμύρνῃ. καὶ ὅπως μοι συνεχῶς διεδιδάσκῃ ἐν Χριστῷ,

X

Ἰησοῦ,

Ἰησοῦ, ὡς με τὸ πᾶν πληροῦ
 ὑμῶν ἐν αὐτῷ διατρέχει. ἀποδε-
 ξάμεθα ἐν τῷ καὶ θεὸν ὑμῶν
 δοῦναι δι' αὐτῶν, ἵνα δεῖξαι ὡς
 ὑμᾶς μιμητὰς ὄντας Ἰησοῦ χριστοῦ
 τοῦ σωτῆρος.

Τῷ ἐπισκόπῳ ὑποτάσσε-
 σθε ὡς τῷ κυρίῳ. αὐτὸς γὰρ ἀ-
 γρυπνεῖ ὑπὲρ ἡμῶν ἡμεῶν,
 ὡς λόγον ἀποδοῦναι θεῷ. διδ-
 ούμεθα φανερὰ μοι καὶ κατὰ ἀνθρώπων
 ζῶντες, ἀλλὰ καὶ Ἰησοῦν χριστόν.
 καὶ δι' ἡμᾶς ἀποθανόντα, ἵνα πι-
 στεύοντες εἰς τὸ θάνατον αὐτοῦ, διὰ
 τοῦ βαπτίσματος κοινωνοὶ τῆς ἀνα-
 στάσεως αὐτοῦ γένησθε. ἀναγκαῖον
 ἐν ὅσιν, ὅσα περ ποιεῖτε, ἀντὶ τοῦ
 ἐπισκόπου μηδὲν πρᾶττειν ὑ-
 μᾶς. Ἄλλ' ὑποτάσσεσθε καὶ τῷ
 πρεσβυτέρῳ, ὡς ἀποστόλοις Ἰη-
 σοῦ χριστοῦ ἐκτελεῖν ἡμῶν, ὡς
 ἐκτελεῖτε, ἐν αὐτῷ ὡς ἐκτελεῖτε
 μετὰ. Δεῖ γὰρ καὶ τοὺς διακόνους
 ὅπως μετὰ τοῦ χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ
 πάντα τὰ ἔργα ἀρέσκουσιν. καὶ τοῖς
 θρωπῶν καὶ πτωχῶν εἰσι διάκονοι,
 ἀλλὰ ἀκλήροισι θεοῦ ὑπηρετοῦ.

omnem plenitudinem, ve-
 stram in ipso conspicerem.
 Suscipiens ergo eum secun-
 dum Deum, vestram bene-
 volentiam per ipsum agno-
 vi: inveniens vos imitatores
 esse Jesu Christi salvatoris
 nostri.

Episcopo subjecti estote,
 sicut Domino. *Ipse enim vi-*
gilat pro animabus vestris; tan-
quam rationem redditurus Deo.
 Propter quod videmini mihi
 non secundum hominem vi-
 vere, sed secundum Chri-
 stum Jesum: qui pro nobis
 mortuus est; ut credentes in
 morte ejus, per baptismum
 communicantes resurrectio-
 nis ejus efficiamur. Necessa-
 rium est enim, vos nihil præ-
 ter Episcopum facere, ne-
 que aliquid agere. Sed &
 Presbyteris subditi estote, ut
 Apostolis Jesu Christi *spei*
nostra; in quo perseverantes,
 in ipso inveniamur. Oportet
 ergo & Diaconis, qui sunt in
 ministerium Jesu Christi, in
 omni modo placere. Non e-
 nim in cibo & potu sunt mi-
 nistri, sed ministri Ecclesie
 Dei.

Hebr. 13.
17.

1 Tim. 1. 1.

Dei. Oportet ergo præcepta eorum observare, sicut ignem ardentem.

Ipsi vero sint tales. Vos autem reveremini eos, tanquam Dominum Jesum Christum : quoniam custodes sunt loci ejus ; sicut Episcopus forma est Patris omnium. Presbyteri vero sicut confessus Dei, & conjunctio Apostolorum Christi. Sine ipsis enim Ecclesia electa non est, neque collectio sanctorum, neque congregatio sancta. Confido enim & vos sic consistere. Exempla autem charitatis vestræ accepi, & habeo penes meipsum in Episcopo vestro : quoniam ipsius institutio magna doctrina est. Nam & mansuetudo ejus virtus est, quam arbitror etiam illos qui sine Deo sunt revereri.

Quia autem diligo vos, parco frequentius vobis scribere ; ne videar aliquibus contrarius aut tædiosus esse. Vincit sum enim pro Christo : sed nondum Christo dignus sum. Si autem consum-

δὸν ἔνν αὐτῶν πρὸ ἐγκλήμα-
τα φυλάττειν, ὡς πρὸ φλέ-
γων.

Αὐτοὶ μὲν ἔνν ἐσωσαν τοὺς
ὑμεῖς ὃ ἐντρέπεται, αὐτοὺς ὡς
Χριστὸν Ἰησοῦν, ὃ φύλακας εἶναι τῆ
πόλεως, ὡς ὃ ἐπὶ τῇ κοινῇ τῆς πα-
τρὸς τῆς ἑλπίδος τύπῳ ὑπάρχει.
οἱ ὃ προσεύχονται, ὡς συνείδειον
θεῶν, ὃ σύνδεσμον ἀποστόλων
Χριστῶν. ἡμεῖς τῶν ἐκκλησιῶν
ἐκλεκτὴ ἐκ ἑστίν, ὃ συνάδρα-
σμα ἀγίων, ὃ συναγωγὴ ὁσίων.
πέποιθα ὃ ὡς ὑμεῖς ἔτα δια-
κονοῦναι. τὸ ὃ ἐξεμωλάρειν ὃ
ἀγάπης ἔλαβον καὶ ἔχω μετ' ἐ-
μαυτῶν, ἐν τῇ ἐπισκοπῇ ὑμῶν. ὃ
αὐτὸ τὸ κατὰ σημα μεγάλῃ μα-
θητεῖα, ἢ ὃ πραότης αὐτῶν δύνα-
μις, ὡς λογίζομαι καὶ τὸς ἀλλοτρίους
ἐντρέπεται.

Ἀγαπῶν ὑμᾶς, φέλλομαι
συντονώτερον ἐπιτελεῖν, ἵνα
μὴ δόξω πῶς εἶναι περὶ τῆς
ἡ ἐπιτελείας. δέδομαι μὲν διὰ
Χριστὸν, ἀλλ' ὃ ἐπὶ Χριστῶ ὃ
ξίος εἰμι. ἐὰν ὃ τελειώθῃ, τῶ

καὶ ἡμῶσμαι. ὅχι ὡς Ἀπόστολος
διατάσσομαι, ἀλλ' ἐμαυτῶν με-
τῶ, ἵνα μὴ ἐν καυχῇ ἀπέλω-
μαι. καλὸν ἔστι τὸ ἐν κυρίῳ καυ-
χᾶσθαι. καὶ ἐν ἑρῶ μὴ ὡς τὰ χ^ρ
θεὸν, πλεῖον με δεῖ φοβεῖσθαι, καὶ
μὴ προσέχθην τοῖς ἐκκ^λη φησὶς
με. οἱ γὰρ με ἐπαυνεῖντες, ἡμα-
ρτυοῦν, ἀλλ' ἐκ οἷδα εἰ ἀξιός ἐ-
μι. ὁ γὰρ ζήλω τῷ ἐχθρῷ πολ-
λοῖς μὴ ὅσον φαίνεται, ἐμὲ ἔτι πλε-
μῆ. κηρῶ ἐν παρόντι, ἐν ᾧ
καταλύεται ὁ ἄρχων τῷ αἰῶνι
τότε ὁ διάβολος.

μὴ γὰρ ἐκ ἐκβολῆς ὑμῶν
μυστικώτερον γράψαι; ἀλλὰ
φοβεῖσθαι, μὴ νηπίοις εἶεν ὑμῶν
βλαβερῶς ὡς δαῖμα. καὶ σὺ γ-
νωτὲ μοι, μὴ, ὅσον δυνατοὶτες χω-
ρεῖσθαι τῷ ἐνέργειαν, σεραγαλω-
θῆτε. καὶ γὰρ ἐγὼ ὅσον, καθ' ὅτι
δεδεμαι, καὶ δύναμαι νοεῖν τὰ ἐπα-
ρμένα, καὶ τοῖς ἀγγελικαῖς τάξεσι,
καὶ τοῖς ἁγγέλων καὶ στρατῶν ἐξ-
αλλαγαῖς, δυνάμεων τε καὶ κυ-
ρωστικῶν διαφοραῖς, δυνάμεων τε
καὶ ἐξουσιῶν ὡς δαμαγῶς, αἰώνων

mavero; forsitan ero. Non
sicut Apostolus præcipio: sed
metior meipsum; ne in glo-
riatione mea peream. Bonum
est enim *in Domino gloriari*. Et
si salvatus fuero apud Deum;
plus me oportet timere, &
non attendere ad eos qui ma-
gnificant me. Hi vero qui me
laudant, potius flagellant. E-
ligo enim pati: sed nescio si
dignus sum. Zelus enim ini-
mici multis non videtur: me
autem impugnat. Debeo er-
go esse mansuetus; ut dissol-
vatur princeps hujus sæculi
Diabolus.

Nunquid non poteram vo-
bis secretiora scribere? Sed
timeo ne parvulis vobis con-
stitutis læsionem imponam.
Et ignoscite mihi: quia non
valetis ferre onera vinculo-
rum: quemadmodum ego vin-
ctus sum. Et possum quidem
intelligere celestia: angelo-
rum scilicet atque archange-
lorum ordines, militiarum di-
versitates, virtutum & domi-
nationum differentias, se-
dium atque potestatum di-
stantias, æternorum magni-
ficen-

1 Cor. 1.
31.

EPIST. AD TRALLIANOS.

159

scientias, Cherubin & Seraphin excellentias. Spiritus sublimitatem, Domini regnum, & super hæc omnia omnipotentis Dei incomparabilitatem. Hæc igitur ego cognoscens, non omnino perfectus sum, aut discipulus esse possum qualis *Paulus*, aut *Petrus*. Multum enim mihi restat, ne à Deo derelinquar.

Rogo autem vos (non ego, sed dilectio Christi Jesu) ut idipsum dicatis omnes, & non sint in vobis schismata; sitis autem perfecti in eodem sensu, & in eadem scientia. Sunt enim quidam vaniloqui & mentis seductores non Christiani sed Christum mercantes, seductione circumferentes nomen Christi, & caupomantes verbum Evangelii, & venenum erroris commiscentes; sicut cœnomelli virus admiscentes; ut qui biberit illius potus gustabilem sensum, dulcedine captus, inobservanter morti addicatur.

παραλόγους, ἢ περιεργούς
σεραφεῖν τὰς ὑψόχας, τὴν
πνύματι τὴν ὑψηλότητα, καὶ
τὴν κυρίως βασιλείαν, καὶ ὅτι
πᾶσι τὸ τὴν παντοκράτορος
ἀπαρξάμετον. ταῦτα γνώσκων ἐ-
γὼ, ὅς πάντας ἔδωκεν τιπτεῖν
ἡ μαθητὴς εἰμι οἷον Παῦλον καὶ
Πέτρον. πολλὰ γὰρ μοι λείπει,
ἵνα θεῶν μὴ ἀπολφθῶ.

Παρακαλῶ ὑμᾶς, ἐν ἐ-
γὼ, ἀλλ' ἡ ἀγάπη τοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ,
ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ
μὴ ἢ ἐν ὑμῶν σχίσματα. ἢ περὶ
κατρητισμένοι τῇ αὐτῇ γνώμῃ, καὶ
τὰ αὐτὰ νοῖ. Εἰσὶ γὰρ τινες μα-
ταιολόγοι καὶ φρεναπάται, ὅς χρι-
στανοὶ ἀλλὰ χριστιανοὶ, ἀποτὴν
ᾧ φέροντες τὸ ὄνομα τοῦ χριστοῦ,
καὶ κατηλόντες τὸν λόγον τοῦ δι-
αγγελίου, καὶ τὸν ἰὸν προσπλέκου-
ντες τῇ πλάνῃ τῇ γλυκεῖᾳ πρὸς
ἡρώεα ὥς περ οἶνομέλιτι κά-
νον κεραυνήτες, ἵνα ὁ πῖνον, τῇ
γλυκυτάτῃ κλασέῃ ποιότητι, τὴν
γλυκύτητα αἰσθῶν ἀφιλάντως
τὰ θανάτω ᾧ περιπατῇ.

Παρα·

1^a Cor. 1.
10.

2^a Cor. 2.
17.

Παραίνῃ τις τῇ παλαιᾷ,
καὶ εἰς ἀγαθὸς λεγέτω κακῶ
τὸ ἀγαθὸν κεραινῶς. λέγῃ τὸ
Χριστὸν, ὃχ ἵνα Χριστὸν κερύξω-
σιν, ἀλλ' ἵνα Χριστὸν ἀδιτήσωσι.
καὶ ὁ νόμον συστήσωσιν, ἀλλ' ἵνα
ἀνομίαν καταγγέλωσι. ἢ μὲν
τὸ Χριστὸν ἀμοτριᾶσι τῷ πα-
τρὶ· ἢ ὁ νόμον τῷ Χριστῷ καὶ
τῷ ἐκ Πατρὸς γέννησιν δια-
βάλλουσιν. ἐπαιχυνόμενοι ἢ
σαυροῖν, τὸ πᾶσι ἀρνούνται, καὶ
τῷ ἀνάσσειν ὁ πιστεύει. ἢ
θεὸν ἀγνωστον εἰσπύονται, τὸν
Χριστὸν ἀγνόντων νομίζουσι, τὸ ὃ
Πνεῦμα, ὃδὲ ὅτι ὅτιν, ὁμολο-
γοῦσι. πινὲς ὃ αὐτῶν, ἢ μὲν ὅν
φιλὸν ἀνθρώπον εἶναι λέγουσι.
ταῦτὸν ὃ εἶναι πατέρα, καὶ ὅν,
καὶ πνεῦμα ἄγιον· καὶ τὴν κτί-
σιν, ἔργον θεοῦ ὁ διὰ Χριστοῦ,
ἀλλ' ἑτέροις πινὸς ἀμοτριᾶς δυνά-
μεις.

Ἀσφαλίζεσθε ἐν τοῖς τοῖς-
τες, ἵνα μὴ λάβητε βρόχον
τοῖς ἑαυτῶν ψυχαῖς. καὶ ἢ
βίον ὑμῶν ἀπερόσκοπον τίθεσθε

Monet autem quidam an-
tiquorum; ut *nemo bonus di-
catur, qui malum bono admisce-
rit*. Nominant enim Chri-
stum; non ut Christum præ-
dicent, sed ut Christum sper-
nant; & legem proferunt;
non ut legem statuant, sed
ut legi contraria annuncient.
Christum enim alienant à
Patre: legem vero Christi,
& nativitatem ex Virgine
abjiciunt: crucem erube-
scentes, & passionem negan-
tes, & resurrectioni non cre-
dentes. Deum incognitum
profitentur, Christum inge-
nitum putant; & neque quia
est spiritus sanctus, confi-
tentur. Quidam vero eorum
Filium hominem purum ef-
se dicunt: alii autem ipsum
dicunt esse Patrem, ipsum
Filium, ipsumque Spiritum
sanctum; & creaturam non
opera Dei esse per Christum
dicunt, sed alterius cujusdam
extraneæ virtutis.

Cavete ergo à talibus; ne
sumatis laqueos animabus
vestris: & vitam vestram in-
explorabilem apponite om-
nibus

Os. 5. 1. &
Prov. 18. 9.
(juxta
LXX.)

nibus hominibus; ne efficiami-
ni *muscipula explorationis, &
sicut retia extensa*. Qui enim
sibi non parcat in operibus suis,
frater est polluentis semetipsum.
Si ergo & vos deponatis na-
turalem superbiam, inflatilem
& tumidam extollentiam;
possibile erit vobis insepara-
biles esse à Deo. *Prope est e-
nim Dominus timentibus eum:*
&, *In quem, inquit, respiciam
nisi in humilem, & quietum, &
tremementem verba mea?*

Psal. 84.
(al. 85.) 9.
Esaï. 66. 2.

Veneramini autem & Epi-
scopum vestrum, sicut Chri-
stum, secundum quod vobis
beati Apostoli præceperunt.
Qui enim intra altare est con-
stitutus, mundus est: propter
quod obedite Episcopo ve-
stro, & Presbyteris. Qui ve-
ro extra altare est constitu-
tus, extra Episcopum est &
Presbyteros & Diaconos ali-
quid agens. Qui talis fuerit,
pollutus est conscientia, &
est deterior infideli. Quid est
enim Episcopus, nisi omnem
principatum & potestatem
illorū omnium tenens, quem-
admodum deceat hominem

πᾶσιν ἀνθρώποις· ἵνα μὴ γλῶ-
σσει παρὰ τῇ σκοπιᾷ, καὶ ὡς δι-
κτυον ἐκτεταγμένην. ὁ μὴ ἰσχυρὸς
καὶ ἑαυτὸν ἐν τοῖς ἔργοις ἑαυτοῦ,
ἀδελφός ἐστι τῷ λυμαινομένῳ ἐ-
αυτοῦ. ἂν ὦν καὶ ὑμεῖς ἀποθῆσθε
φυσικὴν, ἀλαζονείαν, τύφον,
ὑπερηφάνειαν, δυνατὸν ὑμῶν ἐσθὲν
εἶναι ἀχωρήσις Θεοῦ. ἐγγὺς καὶ
ἐστὶ φοβερόμενός αὐτοῦ. καὶ, Ἐπι-
πύνα, φησὶν, ὑπερλέγει, ἀλλ' ἢ
ἐπὶ τῷ ταπεινῷ καὶ ὑπόχρῳ, καὶ τρε-
μονταί μιν τὰς λόγους;

Αἰδέσθε ἡ καὶ τὸ ἐπὶ Κοπον ὑ-
μῶν, ὡς χρεῖσθαι, καὶ ὃ ὑμῶν οἱ
μακάριοι διετάξαντο ἀπόστολοι.
ὁ ἐντός τῆς ὑπακοῆς ἐστὶν ἀν-
θρώπος ἐστὶ. διὸ καὶ ὑποακούει τὰ ἐπὶ-
κόπως καὶ τοῖς πρεσβυτέρους· ὃ ἡ
ἐκτός ἐστὶν ὁ χωρὶς τῆς
ἐπὶ κόπως καὶ τῆς πρεσβυτερίας καὶ
τῆς διακονίας πρεσβύτων. ὁ τοιοῦ-
τος μεμλάνται τῇ συνιδούσῃ, καὶ
ἐστὶν ἀπίστος χεῖρων. τί καὶ ἐστὶν
ἐπὶ Κοπος; ἀλλ' ἢ πάσις ἀρ-
χὴς καὶ ἐξουσίας ἐπέκεινα πάντων
κρεττῶν, ὡς οἶόν τι ἀνθρώπων

ἡρεσκεῖν

1 Tim. 5. 8.

κροτῶν μιμητῶν γνώμεμον· ἡ δὲ
 ταμὴν χριστοῦ τοῦ θεοῦ. τίς πρε-
 σβυτέριον; ἀλλ' ἡ σύστημα ἱερῶν,
 στέμματα καὶ συνεδρεύσαι τοῦ ἐπι-
 σκόπου. τίς δὲ διάκονος; ἀλλ' ἡ
 μιμηταὶ τῶν ἀγγελικῶν δυνάμεων,
 λειτουργοὶ αὐτῶν λειτουργίαν
 κατεργάζονται καὶ ἁμαρτον· ὡς ἐπέφα-
 ρ· ὁ ἄγιος ἱακώβος τῶν μακα-
 ρίων, καὶ Τιμόθεος, καὶ Λίνος παῦ-
 λος, καὶ ἀνέγκλητος, καὶ κλήμης
 Πέτρος. οἱ τοίνυν τῶν ᾠδα-
 κῶν, ἀδελφοὶ πάντες ἄνθρωποι, καὶ
 θουσεῖς, καὶ ἀδελφῶν χριστῶν, καὶ
 τὴν αὐτῶν διάταξιν σμικρύνων.

Ἐγὼ δὲ ταῦτα ὑμῖν ἐπισέλ-
 λω, ὅτι ὅππῃ ἐγνων τοις τὸς τινὰς
 ἐν ὑμῖν. (ἀλλὰ μὴ ἢ συγχωρή-
 σθαι ποτὲ ὁ θεὸς τοῖς τὸν εἰς
 ἀκούας ἐλθεῖν τὰς ἐμάς, ὁ μὴ
 φροσῶμεν τοῦ ἡσυχίου αὐτῶν διὰ τὴν
 ἀγίαν Ἐκκλησίαν.) ἀλλὰ προσο-
 ρῶν τοῖς ἐνέδρας τοῦ πονηροῦ, καὶ
 ᾠδαγγελίας πρὸς φαλίζο-
 μαι ὑμᾶς, ὡς τέκνα μετὰ ἀγα-
 πητὰ καὶ πιστὰ ἐν χριστῶ· πρὸς
 ποτίζων ὑμᾶς τὰ φυλακτικὰ

tenere imitatorem Dei fa-
 ctum secundum virtutem? Quid est Presbyterium, nisi
 constitutio sancta, consiliiarii
 & confessores Episcopi? Quid etiam Diaconi, nisi i-
 mitatores Christi, ministran-
 tes Episcopo (sicut Christus
 Patri) & operantes illi ope-
 rationem mundam & imma-
 culatam? quomodo sanctus
Stephanus beatissimo *Jacobo*, et
Timotheus & *Linus* *Paulo*, &
Anacletus & *Clemens* *Petro*.
 Qui igitur istis inobediens
 fuerit, hic sine Deo omnino
 erit, & impius, & contemnens
 Christum, & ordinationem
 ipsius minorans.

Ego vero hæc vobis man-
 do, non quod aliquos inter
 vos tales agnoverim (nec
 permittat Deus aliquando
 aliquid huiusmodi in auribus
 meis introire, *qui filio suo non*
percepit propter sanctam Ec-
 clesiam) sed prævidens sedi-
 tiones iniqui, præmonitione
 conforto vos, sicut filios
 meos charissimos, & fideles
 in Domino: præpotans vos
 medicamine præmuniente
 contra

Rom. 8.
32.

contra imminentem pestilentiam; quam etiam vos tanquam morbum fugite, beneplaciti in Christo Domino nostro. Vos ergo succincti mansuetudine, imitatores estote passionum Christi, & dilectionis ejus, qua dilexit nos, dans semetipsum pro nobis redemptionem; ut nos sanguine suo mundaret antiquæ impietatis, & vitam nobis præstaret, incipientibus nobis jama perire pro malitia quæ erat in nobis.

Nemo ergo vestrum adversus proximum aliquid habeat: dicente Domino; *Dimittite, et dimittetur vobis.* Nolite occasionem dare gentibus; ne propter aliquos paucos insipientes verbum Domini & doctrina blasphemetur: ne in vobis compleatur quod Propheta ex persona Dei ad hujusmodi dicit; *Quoniam per vos nomen meum blasphematur in gentibus.*

Obturate ergo aures vestras, quando vobis quis sine *Jesu Christo* filio Dei loquitur. Qui factus est ex semine *David* per *Mariam*;

τὸ λοιμικὸς τῶ ἀνυποτάκτων νόμος ἡς ὑμεῖς ἀποφύγετε τὴν νόσον, διδομένη χρεῖς τῇ κυρίᾳ ὑμῶν. Ὑμεῖς ἐν ἀναλαβόντες περὶ ὅτι τα, γίνεσθε μιμηταὶ παθημάτων καὶ ἀγάπης αὐτοῦ, ὡς ἠγάπησεν ἡμᾶς, διὲς ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν λύτρων· ἵνα τὰ ἁμαρτία αὐτοῦ καθαρίσῃ ἡμᾶς παλαιᾶς δουλοετίας, καὶ ζωὴν ὑμῖν δωρήσῃται, μέλλοντας ὅσον ἐδέξατο ἀπολύσθαι ὑπὸ τῆς ἐν ὑμῖν κακίας.

Μηδείς ἐν ὑμῶν τι κατὰ τὴν πλησίον ἐχέτω. ἄφετε γὰρ, φησὶν ὁ κύριος ὑμῶν, καὶ ἀφεθήσεται ὑμῖν. μὴ ἀφορμὰς δίδοτε τοῖς ἐθνέσιν· ἵνα μὴ ὀλίγων πινῶν ἀφελόντων ἐρεκεν ὁ λόγος καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημηθῇται. οὐαὶ γὰρ, φησὶν ὁ περὶ φήτης ὡς ἐκ προσώπου τοῦ θεοῦ, δι' οὗ τὸ ὄνομα καὶ βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι.

Καὶ φάσκει ἐν, ὅταν ὑμῖν χρεῖς Ἰησοῦ χριστοῦ λαλήῃ τις, τὴν ὑπὲρ τοῦ θεοῦ, τὴν χυρομένην ἐκ δαείδων, τὴν ἐκ μαριίας· ὅς ἀληθῶς ἐχρυσ-

Y

νήθη

qui vere natus est ex Deo

Marc. 11.
25. &
Luc. 6. 37.

Tit. 2. 5. &
1 Tim. 6. 1.

Esaï. 52. 5.
&
Ezech.
36. 23.

ἦν καὶ ἐκ τοῦ καὶ ἐκ παρθένου,
ἀλλ' ἐκ ὁσίου. εἰδὲ γὰρ τάν-
τι, θεὸς καὶ ἄνθρωπος ἀλη-
θῶς ἀνέλαβε σῶμα. ὁ λόγος
γὰρ σὰρξ ἐλήθετο, καὶ ἐπολιτεύ-
σατο ἄνθρωπος ἀμαρτίας. τίς γὰρ,
φίσι, ὃς ὑμῶν ἐλέγχῃ με ὡς
ἀμαρτίας; ἐφαγε καὶ ἔπινε ἁ-
λιθῶς· ἐσαυρώθη καὶ ἀπέθανεν
ὑπὲρ ποιητῆς πιλάτου. ἀληθῶς
ἦ, καὶ ὁ δεικνύς, ἐσαυρώθη, καὶ
ἀπέθανε βλεπόντων ἑβραίων,
καὶ ἑλληνῶν, καὶ καταχθονίων.
ἑβραίων μὲν, ὡς τοῦ ἁσώματων
φύσεων· ἑλληνῶν τε, Ἰουδαίων
καὶ Ῥωμαίων, καὶ τοῦ παρόντων
κατ' ἐκείνους καιροὺς ἀνθρώπων
σαυρωμένων τῷ Κυρίῳ. κατα-
χθονίων ἦ, ὡς τῷ πλήθει τῷ συ-
νακαλάντῳ τῷ Κυρίῳ. πολλὰ
γὰρ, φίλοι, σώματα τοῦ κοιμη-
μένων ἁγίων ἠγέρθη, τῶν μνημείων
ἀνεωχθέντων· καὶ κατήλθεν εἰς
ἐὶν μόνον, ἀνῆλθεν ὁ μετὰ πλε-
θους, καὶ ἔχιστε τῷ ἁπλῶς
φραγμένῳ, καὶ τῷ μεσότηχον αὐτῷ
ἔλυσεν· καὶ ἀνέστη διὰ τῶν ἡ-

& ex virgine: quia hoc ipsum
est quod & Deus. Suscepit
enim vere corpus: *Verbum*,
(inquit) *caro factum est; & ha-*

Joan. 1.
14.

bitavit sine peccato in nobis.
Quis enim (inquit) *ex vobis*
arguet me de peccato? Mandu-
cavit enim vere & bibit; &
crucifixus est; & mortuus sub
Pontio Pilatio. Sed & secun-
dum placitum voluntatis suæ
vere crucifixus est, & vere
mortuus videntibus celesti-
bus & terrestribus & infer-
nis. *Celestibus* quidem, tan-
quam incorporalibus natu-
ris: *terrestribus* vero, ut Ju-
dæis, & Romanis, & cæteris
hominibus, qui tunc eodem
tempore præsto erant quan-
do crucifixus est Dominus.

Joan. 8.
46.

Infernis autem, ut multitudi-
ne eorum qui cum Domino
resurrexerunt. *Multa*, inquit,
corpora sanctorum dormientium
resurrexerunt de monumentis
patefactis. Descendit enim in
infernum solus; ascendit vero
cum multitudine: & dirupit
materiam, quæ erat à secu-
lo, & medium parietem ejus
dissolvit; & resurrexit tercia

Matth. 27.
52.

die,

Hebr. I.
13. & 10.
12. 13.

die, resuscitante eum Patre. & post dies quibus conversatus est cum Apostolis, assumptus est ad Patrem: & *sedit ad dextram ejus*; expectans donec ponantur omnes inimici ejus sub pedibus ipsius.

Die ergo Parasceue, tertia hora accepit sententiam à Pilato, permittente Patre; sexta vero crucifixus est; nona autem emisit spiritum. Ante solis vero occasum depositus est de cruce, & sepultus in monumento novo. Sabbato vero mansit sub terra in sepulchro, in quo posuit eum *Joseph ab Arimathia*. Dominica autem die resurrexit à mortuis: secundum quod dictum est ab eo: *Sicut fuit Jonas in ventre ceti tribus diebus & tribus noctibus; sic erit filius hominis in corde terra tribus diebus & tribus noctibus*. Continet ergo dies Parasceue passionem ejus, Sabbatum vero sepulturam & requiem, Dominica autem resurrectionem.

Quidam autem, tanquam sine Deo, increduli & infide-

μερῶν, ἐγείραντο αὐτὸν τῷ Πατρὶ, καὶ πωσαρχήσαντες ἡμέρας συνδιατείνας τοῖς ἀποστόλοις, ἀνελήφθη πρὸς τὸν Πατέρα. καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, ὡς ἐμερῶν ἕως ἂν τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.

τῇ ἑν ᾠδασκιδῇ, τέλει ἡμέρας ἀπόρασιν ἐδέξατο ὡς τῷ Πιλάτῳ, συγχωρήσαντι τῷ Πατρὶ. ἐκτὴ ἡμέρα ἐσαυρώθη ἐν νύκτι ἀπέπνευσε· πρὸ ἡλίου δύσεως ἐτάφη. τὸ Σάββατον ὑπὸ γλῶσσει ἐν τῷ μνημείῳ, ὡς ἀπέθετο αὐτὸν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθίας. ἐπιφωσκούσης κυριακῆς ἀνέστη ἐκ τῆς νεκρῶν, ὡς τὸ εἶρημερὸν ὑπ' αὐτοῦ. ὡς περὶ ἡμῶν, Ἰωάννης ἐν τῇ κοιλίᾳ τῷ κήτρῳ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, ἕως ἔσαι καὶ ὁ υἱὸς τῷ ἀνδρώσῳ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. περιέχεται ἑν ἡμέρῳ ᾠδασκιδῇ, τὸ πάλαι· τὸ Σάββατον, τὸ ταφῶν· ἡ κυριακὴ, τὸ ἀνάστασιν.

Εἰ δέ, ὡς περὶ τινες ἄστοι ὄντες,

Y 2

ταῦτα

March. 12.
40.

τατῆν ἄπιστοι, λέγεσι, τὰ δο-
κῶσαι γινώσθαι αὐτὸν ἀνθρώπον,
ἐκ ἀληθείας ἀνελιφεῖναι σῶμα,
καὶ τὰ δοκεῖν πεθνηκέναι, πεπον-
θέναι ὅτι τὰ ὄντι. τίς ἐνεκεν ἐγὼ
δίδμαι, καὶ ὄχομαι θνητομα-
χῆσαι; διερεῖν ἐν ἀποθνήσκω
ἀργα καταψάδδμαι τῷ σαυροῦ τῷ
κυρίῳ. καὶ δωρεῖς ὁ περὶ φήτης,
ὁ ψοῖται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν, καὶ
κόψονται ἐφ' ἐαυτοῖς ὡς ἐπὶ ἀγα-
πῆτι. οὐκοῦν ἄπιστοι αὐτοὶ, ὅτι
ἦσαν τῷ σαυρωσάντων αὐτόν. Εἰ
ὅτι τὰ δοκεῖν ἔχω τὰς ἐλπίδας
ἐπὶ τὰ ὑπὲρ ἐμοῦ ἀποθανόντι,
ἀλλὰ τὰ ὄντι· ἀληθείας γὰρ ἀλ-
λότερον τὸ ψεύδιον. ἀληθείας
τοίνυν ἐγνώρισε μαρτυρῶν σῶμα,
δεὸν ἐνοικον ἔχον· καὶ ἀληθείας
ἐγνώρισεν ὁ θεὸς λόγος ἐκ τῆ
παρθένου, σῶμα ὁμοιοπαθεῖς ἡμῖν
ἡμφιεσμένον. ἀληθείας γέγονεν
ὡς μήτρας, ὁ πάντας ἀνθρώπους
ἐν μήτρᾳ διαπλάττων· καὶ ἐποίη-
σεν ἐαυτὸν σῶμα ἐκ τῆ παρθένου

est in vulva; formans & faciens sibi corpus ex Virgine,
fine

les dicunt eum putative tan-
tum fuisse hominem, & non
verum corpus suscepisse; at-
que putative passum & mor-
tuum. Ego vero pro passio-
ne & morte Domini mei vin-
ctus sum; & opto ad bestias
pugnare. Si enim putative &
non vere passus est atq; mor-
tuus: ergo ego gratis mori-
turus sum, mendacia de cruce
Domini confingens. Sed
& Propheta superflue dixit.

Videbunt in quem compunxe- Zach. 12.
runt: & plangent super seipsos, 10.
tanquam super dilectum; & do-
lebunt dolore, tanquam super pri-
mogenitum. Ergo infideles illi
& increduli non minus sunt,
quam illi qui eum crucifixe-
runt. Ego autem, sic devovi
spem habere in eum, qui pro
me vere mortuus est: quia
alienum est ab eo mendaci-
um. Vere etenim peperit Ma-
ria corpus, Deo in eo habi-
tante; & vere natus est Deus
Verbum ex Virgine, corpus
similiter nobis passibile sine
peccato induens. Vere con-
ceptus est in utero, & factus

ΕΠΙΣΤ. ΑΔ ΤΡΑΛΛΙΑΝΟΣ.

167

Luc. 3. 23.

line femine scilicet & collo-
catione viri: portatusque in
utero, sicut & nos tempore
portati sumus, & vere lacta-
tus est, & nutritus sicut nos,
& cibo & potu sicuti & nos
usus est, & *triginta annos agens*
baptizatus est à *Fohanne*, in
veritate & non in phanta-
smate; & tribus annis prædi-
cavit Evangelium, & fecit
signa & prodigia coram fal-
sis Judæis: & à *Pilato* Præfide
Judæ judicatus est, flagella-
tus est, colaphis cæsus est,
confutatus est, spineam co-
ronam purpureamque ve-
stem portavit, condemnatus
est, crucifixus est vere (vo-
luntarie complacens) non
phantastice, neque fallaciter
mortuus est, sed vere; sepul-
tus est, & resurrexit à mor-
tuis. Sicut ipse alicubi orans
patrem dicebat: *Tu autem,*
Domine, resuscita me & reddam
illis. Et Pater, qui *semper eum*
exaudit, respondens ait: *Ex-*
surge Deus, judica terram; quo-
niam tu hereditabis in omnibus
gentibus.

σπερμάτων, πλὴν ὅσον ἀνδρὶ ὁμο-
λίας ἀνδρὲς ἐκυφορήθη, ὡς καὶ
ἡμεῖς, χερσὶν ὡσεὶ ὁδοῖς· καὶ ἀλη-
θῶς ἐτέχθη, ὡς καὶ ἡμεῖς· καὶ ἀ-
ληθῶς ἐγαλαντοτερεσθήθη, καὶ
τερεσθῆς κοινῆς καὶ πῦρ μετέχεν,
ὡς καὶ ἡμεῖς· καὶ τρεῖς δεκάρας
ἐτῶν πολλῶν δαμάμεθα, ἐβαπτίσθη
ὑπὸ Ἰωάννη ἀληθῶς, καὶ ἔδο-
κῆσαι· καὶ τρεῖς ἐνιαυτοὺς κηρύξας
τὸ εὐαγγέλιον, καὶ ποιῶντας ση-
μεῖα καὶ τέρατα, ὑπὸ τῷ Ἰουδαίῳ·
δαίων, καὶ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμένῳ, ὁ
κριτὴς ἐκρίθη, ἐμαρτυρήθη, ὅτι
κρίθης ἐβραΐσθη, ἐνεψύσθη, ἀ-
κύνθηνον σέφανον καὶ πορφυρὸν ἐ-
μάτιον ἐφόρησε, κατεκρίθη, ἐ-
στυρώθη, ἀληθῶς, ἔδοκῆσαι, ἔ-
φανταστά, ἐκ ἀπάτης ἀπέθανε,
ἀληθῶς, καὶ ἐτάφη, καὶ ἠγέρθη
ἐκ τῶν νεκρῶν· καὶ δὲ πᾶσι πρὸς ὁ-
μοῦ λέγων, σὺ ἢ κύριε ἀνάστη-
σόν με, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς·
καὶ ὁ πάντοτε ἐπακούων αὐτῶν πα-
τήρ, ἀποκριθεὶς λέγει· Ἀνάστα ὁ
θεός, κερῖνον τὴν γλῶσσαν, ὅτι σὺ κατα-
κληρονομῆσθαι εἶς πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν.

Ο' ΤΟΥΤΟΥ

Psal. 40.
(al. 41.) 10.
Johan. 11.
42.
Psal. 81.
(al. 82.) 8.

Οἱ τοῖνον ἀναστήσεις αὐτὸν πα-
τὴρ, καὶ ἡμᾶς δι' αὐτῆς ἐμεῖς.
Ὡς χάρις, τὸ ἀληθινὰς ζωὴν ὅχι
ἐξ ἡμῶν· λέγει γὰρ, ὅτι ἐγὼ εἰμι
ἡ ζωὴ· ὁ πιστῶν εἰς ἐμὲ, καὶ ἀπο-
θνήσκει, ζήσεται· καὶ πᾶς ὁ ζῶν,
καὶ πιστῶν εἰς ἐμὲ, καὶ ἀπο-
θνήσκει, ζήσεται· καὶ εἰς αἰῶνα. Φό-
βητε ἐν τοῖς ἀδελφοῖς αἰρέσεσι· τῶ
διαβόλου γὰρ εἰσιν ἐφευρέσεις,
τῶ ἀρχιερέως ὁφθαλμοῦ, τῶ δὲ τῷ
γυναικίᾳ ἀπατήσῃ τὸν Ἀδὰμ
καὶ πατέρα τῶ γένους ἡμῶν· φό-
βητε ἡμῶν καὶ τὰς κακὰς πα-
ραφροσύνας· Σίμωνα καὶ περ-
πόκρον αὐτῶν υἱὸν, καὶ μέναν-
δρον, καὶ βασιλίδιον, καὶ ὅλον
αὐτῶν καὶ ὀργυμαδὸν καὶ κακίαν,
τὸς ἀνδρωπολάτας, ὅς καὶ ἔπι-
καταρεῖται λέγει ἱερεμίας ὁ προ-
φήτης. Φόβητε καὶ τὸς ἀκα-
θάρτους Νικολαίτας, τὸς ψευ-
δωνύμους, τὸς φιληδόνους, τὸς
συκοφάντας. Φόβητε καὶ τὰ τῶ
πονηρῶς ἔχοντα, Θεόδοτον καὶ
Κλεόβουλον, τὰ γεννῶντα καρπὸν
θανατηφόρον· ὅς ἐάν τις γάσῃ.

Qui ergo resuscitavit eum
Pater, ipse etiam nos per eum
resuscitaturus est, non sine
vera vita, hoc est, non sine
ipso, qui ait: *Ego sum vita*:
qui credit in me, licet moriatur,
vivet; & omnis qui vivit, &
credit in me, non morietur in a-
ternum. Fugite autem illas si-
ne Deo hæreses: Diaboli e-
nim sunt adinventio, serpen-
tis auctoris malorum, qui per
mulierem seduxit *Adam* pa-
trem generis nostri. Fugite
vero & malas soboles ejus:
Simonem dico, primogeni-
tum generis ipsius & *Menan-*
drum, & *Basilidem*, & totam
collectionem malignitatis i-
psius, & illos hominis cultor-
es *Hebionitas*; quos maledi-
ctos esse *Feremias* propheta
asseruit. Fugite quoque & il-
los immundissimos falsi no-
minis *Nicolaitas*, amatores li-
bidinis, malos calumniatores.
Non enim talis fuit Aposto-
lorum minister *Nicolans*. Fu-
gite etiam ipsius nequissimi
nepotes, *Theodotum* scilicet &
Cleobulum: qui generant fru-
ctum mortiferum; de quo si
quis

Joan. 11.
25.26.

Jere. 17.5.

quis degustaverit, statim morietur, non morte temporali, sed æterna.

Hi autem omnes non sunt plantatio Dei Patris, sed progenies maledicti. *Omnis autem plantatio*, inquit Deus, *quam non plantavit Pater meus cælestis eradicabitur*. Quod si fuissent rami Patris; non utique essent *inimici crucis Christi*: sed sunt illorum qui occiderunt *Dominum gloriæ*. Nunc autem crucem negantes, & passionem erubescences, operiunt Judæorum iniquitates; illorum scilicet, qui & Deo rebelles extiterunt, & Dominum occiderunt. Parum est enim eos dicere Prophetarum esse interfectores. Vos ergo invitat Christus ad suam incorruptionem, per passionem suam & resurrectionem, qui estis membra ejus.

Saluto vos de Smyrna, una cum præsentibus mihi Ecclesiis Dei, quæ & præsidentes, me requieverunt in omnibus, carne & spiritu. Postulant vos vincula mea, quæ propter Jesum Christum por-

ται, ὡς αὐτὴ καὶ ἀποδύσκει, ὅτι τὸ πρὸς καιρὸν θάνατον, ἀλλὰ τὸ αἰώνιον.

Οὗτοι γὰρ εἰσὶ φυτεῖα πατρὸς, ἀλλ' ἐγγονα κατηραμένη. πᾶσα ἡ, φησὶν ὁ κύριος, φυτεῖα, ἣν ἐκ ἐφύττευσεν ὁ πατήρ, μετ' ὃ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐκ ἐξωθήσεται. εἰ γὰρ ἦσαν τῆς πατρὸς κλάδοι, οὐκ ἂν ἦσαν ἐχθροὶ τῆς σαυρὸς τῆς χειρὸς, ἀλλὰ τῆς ἀποκτηνάντων τῆς δόξης κρείων. ἰδὼν ἡ τὸ σαυρὸν ἀρετῆς μέλροι, καὶ τὸ πῶς ἐπαιχυνόμενοι, καλύπτει τὴν ἱσθμὴν ὡς ἀνομίαν, τῆς θεομάχων τῶν κρεοκτόνων. μικρὸν γὰρ εἰπεῖν, περὶ φονικτόνων. Ὑμᾶς ἡ παρὰ καλῇ χειρὶς εἰς τὴν αὐτὴ ἀφθαρσίαν, διὰ τῆς πᾶν αὐτῆς, καὶ τῆς ἀναστάσεως, οὕτως μέλη αὐτῆς.

Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἀπὸ Σμύρνης, ἅμα τῇ συμπάροισι μοι ἐκκλησίαις τῆς θεοῦ, ὧν οἱ ἡγούμενοί με καὶ πᾶν ἀνέπαυσαν, σαρκὶ τε καὶ πνεύματι. Παρὰ καλῇ ὑμᾶς τὰ θεομάχους, ἀνεκὲν Ἰησοῦ χριστοῦ ἀξιόφρων, αὐτῶν.

αἰτέμην· θεὸς ἐπιτυχῆν. δια-
μείνετε ἐν τῇ ὁμονοίᾳ τῇ πρὸς
ἀλλήλους, καὶ τῇ πρὸς ἀλλήλους· πρέ-
πει γὰρ ὑμῖν τοῖς καθ' ἓνα, ἐξαι-
ρέτας καὶ τοῖς πρεσβυτέραις, ἀνα-
ψύχην τῷ ἐπίσκοπον, εἰς πᾶσι τοῖς
πατέρας, καὶ εἰς πᾶσι τοῖς ἱερο-
σολ, καὶ τῇ ἀποστόλων. Εὐχόμεαι ὑ-
μᾶς ἐν ἀγάπῃ αἰσθάνεσθαι, ἵνα μὴ
εἰς μαρτύριον ᾧ ὑμῖν γεγραπ-
ται, καὶ ὡς ἐμὲ ἡ πρὸς ὑμᾶς, ἵνα
ἀφ' ὑμῶν ἀγάπης χρηζόντων ἐν
ταῖς ἐλέει τοῦ θεοῦ, εἰς τὸ καταξιω-
θῆναι μετὰ κλήρος, ὅς ἐστιν ἐμὸν
ἐπιτυχῆν, ἵνα μὴ ἀδύνατον
δύναται.

Ασπάζεταιται ὑμᾶς ἡ ἀγάπη
Σμυρναίων καὶ ἐφεσίων. μνημο-
νάετε ὑμῶν, ὅτι ἐν Συρίᾳ ἐκ-
κλησίας· ὅθεν ἐκ ἀγίου εἰμι λέ-
γεται, ὡς ἐχάσθη τῇ ἐκείνῃ. Ἐρ-
εῖσθε ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ χριστῷ,
ὑποτασσόμενοι ταῖς ἐπιταγαῖς,
ἐμοίως καὶ τοῖς πρεσβυτέραις, καὶ
τοῖς διακόναις. καὶ οἱ ἄνδρες,
ἐκλήρος ἀγαπᾶτε ἐν ἀμερι-
καρδίᾳ. Ασπάζεταιται ὑμᾶς τὸ ἐμὸν πνεῦμα· ὁ μόνον νῦν, ἀλλὰ καὶ ὅταν

to; rogans Deum, ut merea-
mini in consensu & oratione
invicem permanere. Decet
enim unumquemq; vestrum
bene deservire Presbyteris
Episcoporum; & in honorem
Jesu Christi atque Aposto-
lorum, venerari. Deprecor
vos ex affectu audire me; ut
non sit in testimonium quod
vobis scripsi; & orate pro
me, indigente misericordia
Dei ac vestra charitate; ut
merear consequi sortem cui
subjaceo, ne reprobis inveni-
ar.

Salutat vos dilectio Smyr-
naorum & Ephesiorum. Me-
mor est vestri Ecclesia quæ
est in Syria: unde non sum
dignus dici ultimus eorum,
qui ibi sunt. Incolumes esto-
te in Christo Jesu; subje-
cti Episcopo, similiter & Pre-
sbyteris atque Diaconis. Om-
nes invicem diligite corde
inseparabili. Castificet vos
spiritus meus, non solum
nunc, sed quando Deum me-
ruero

EPIST. AD PHILADELPH.

171

ruero adipisci. Adhuc enim in periculo sum: sed fidelis est Pater Jesu Christi adimplere petitionem meam & vestram; in qua inveniamur immaculati, & acquisiti in Domino. Amen.

Θεοῦ ἐπιπύχω. ἐπὶ ᾧ ἐπικέν-
δυνῶ εἰμι· ἀλλὰ πιστὸς ὁ πατήρ
Ἰησοῦ χριστοῦ, πληρῶσαι μετὰ τῇ
αἰτησίᾳ, καὶ ὑμῶν· ἐν ᾧ διδοί-
ται δέ μοι ἁμώμοι. ὁναίμην ὑ-
μῶν ἐν κυρίῳ.

EJUSDEM EPISTOLA ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ad PHILADELPHIENSES.

Π Ρ Ο Σ

Φ Ι Λ Α Δ Ε Λ Φ Ε Ι Σ .

Ex Troja.

*Ignatius, qui & Theophorus,
Ecclesiæ Dei Patris & Do-
mini nostri Jesu Christi, quæ
est in Philadelphia, miseri-
cordiam consecuta in dile-
ctione, & confirmata in con-
cordia, & exultatione Dei
in passione Domini nostri
indiscrete, & in resurrectione
ejus repleta in omni mi-
sericordia: (quam & saluto
in sanguine Jesu Christi, quod
est gaudium sempiternum &
singulare) maxime iis qui*

Ἰγνάτιῳ, ὁ καὶ Θεοφόρῳ,
ἐκκλησίᾳ Θεοῦ Πατρὸς καὶ
κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ, τῇ ᾗ ὄση
ἐν φιλαδηφίᾳ, ἐν ἀγάπῃ
ἡλεημερίᾳ, καὶ ἡσυχαστηρίᾳ
ἐν ὁμολογίᾳ Θεοῦ, καὶ ἀγαλλο-
γηρίᾳ ἐν τῇ πίστει τοῦ κυρίου
ὑμῶν Ἰησοῦ ἀδιαλείπτως, καὶ
ἐν τῇ ἀναστόσει αὐτοῦ πεπλη-
ροποιημένη, ἐν παντί ἐλθῇ
(ὡς ἀσπάζομαι ἐν αἵματι
Ἰησοῦ χριστοῦ, ἥτις ὅτι χρεὶ
αἰώνιῳ καὶ ἀδύναμιν)
μάστιξαι ἐν ἐνὶ ᾧ σὺν
τῷ

Z

τῷ ἐπισκόπῳ καὶ τοῖς πρεσβυ-
τέροις καὶ διακόνοις, ἀποδεδει-
γμένους ἐν θελήματι τοῦ Πα-
τρὸς, διὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χρι-
στοῦ, ὅς καὶ τὸ ἴδιον βόλημα
ἐνέειξεν αὐτῷ βεβαίως τὴν
ἐκκλησίαν ἐπὶ τῇ πέτρᾳ οἰ-
κοδομῇ πνευματικῇ ἀχειρο-
ποιήτων, ἣν συγκλήσαντες οἱ ἀνε-
μοὶ καὶ οἱ ποταμοὶ οὐ ἴχυσαν
αὐτῷ ἀνατρέψαι, ἀλλὰ μη-
δὲ ἰχύσθαι ποτε τὰ πνευμα-
τικά καὶ πονηρίας, ἀλλ'
ἐξαθενήσαν δυνάμει Ἰη-
σοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡ-
μῶν.

*sunt in unum cum Episcopo,
& cum Presbyteris, & cum
Diaconis; probatis in vo-
luntate Dei Patris, per Do-
minum Jesum Christum, qui
secundum suam voluntatem
solidavit firmiter Ecclesiam
ejus super petram, edificio
spirituali non manu facto:
quam flumina inundantia
& flantes venti non value-
runt subvertere; nec va-
leant aliquando spiritus ne-
quitia, sed debilitentur vir-
tute Domini nostri Jesu
Christi.*

Matth. 16.
18.

Θεοσάμνητον ὑμῶν καὶ ἐπι-
σκοπον, ἔγνω ὅτι ἐν ἀφ'
ἑαυτοῦ, ἔδωκε δι' ἀνθρώπων ἡξίω-
σιν τὴν διακονίαν τὴν εἰς τὸ
κοινὸν ἀνήκοσαν ἐχειροθετῆσαι,
ἔδωκε καὶ κεινοδοξίαν, ἀλλ' ἐν ἀ-
γάπῃ Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ τοῦ
πατρὸς, τῷ ἐνεργούντι αὐτὸν
καὶ νεκρῶν. ὃ καταπέπληγμα
τὴν ἐπιείκειαν, ὅς σιγῶν πλεον

Videns autem Episco-
pum vestrum, cogno-
vi quia non à semetipso,
neque ab hominibus pro-
motus est in ministerium
ad communionem pertinens,
neque per inanem gloriam;
sed in dilectione Jesu Chri-
sti, & Dei Patris, qui resu-
scitavit eum à mortuis. Cu-
jus expavesco mansuetudi-
nem, quomodo tacens am-
plius.

plius potest à loquente. A-
ptus est enim mandatis Do-
mini & justitiæ ejus, sicut
chordæ citharæ; & est irre-
prehensibilis, non minus à
Luc. 1, 5, 6. Zacharia Sacerdote. Propter
quod beatificat anima mea
illius secundum Deum dispo-
sitionem: cognoscens inno-
centem, & perfectam, & im-
mobilem, & sine ira circa om-
nes ejus mansuetudinem,
tanquam Dei vivi. Sicut er-
go filii lucis, vere fugite di-
visionem unitatis, & malam
doctrinam hæreticorum, ex
Jer. 23. 15. quibus *exiit coinquinatio in
omnem terram*. Ubi ergo Pa-
stor est, illuc sicut oves con-
gregemini. Multi enim *lupi
pellibus ovium induti* voluntate
Matt. 7. 15. mala captivant decurrentes
ad Deum: sed in unitate ve-
stra non inveniunt locum.

Abstinetes itaque vos à
verbis malis, quæ Jesus Chri-
stus non seminavit, sed ho-
minum interfectorix bestia:
propter quod non sunt plan-
tatio Patris, sed seminarium
nequissimi. Non ergo sepa-
rationem inveniens apud vos,

δύναται ἡ πλεον λαλῆντων. συν-
ήρμοςαι γὰρ ἡ ἐντολῆς κυ-
εἰς καὶ τοῖς δικαιοῦμασιν, ὡς
χορδαὶ τῇ κιθάρᾳ. καὶ ἐστὶν ἀ-
μεμπή, ὅχ ἡπὸν zacharias τῷ
ιερέως· διὸ μακαρίζῃ με ἡ ψυ-
χή τω εἰς θεὸν αὐτῷ γνώμῃ,
ἐπιγνὼς ἐνάρετον καὶ τελείαν ἔ-
σαν· τὸ ἀκίνητον αὐτῷ, καὶ τὸ ἀέρ-
ητον ἐν πάσῃ ἐπιτηδεύῃ θεοῦ
ἐν ᾧ. ὡς τέκνα ἐν φάτις,
ἀληθείας, φύγετε τὴν μερῶσιν
τῇ ἐνότῃ, καὶ τὴν κακοδιδασκα-
λίαν τῶν αἵρεσάτων, ἵνα ὅταν μολυ-
σμός ἐξηλθεν εἰς πᾶσαν τὴν γλῶ-
σσαν ὅς ὁ ποιμὴν ἔστιν, ὅκα ὡς
πρόβατα ἀπολωδῆτε. πολλοὶ γὰρ
λύκοι κωθλοῖς ἡμφιεσμένοι, ἡδου-
νῇ κακῇ αἰχμαλωτίζουσι τοὺς θεο-
δούλους· ἀλλ' ἐν τῇ ἐνότητι ὑ-
μῶν ὅχ ἔξουσι τόπον.

Ἀπέχεσθε ἐν τῇ κακῇ βοτα-
νῶν, ἃς πῖνας Ἰησοῦς χεῖρες ἐ-
καργεῖ, ἀλλ' ὁ ἀνδρωποκτόνος
θεός, διὰ τὸ μὴ εἶναι αὐτοῖς φυλακ-
πατέρας, ἀλλὰ σπέρμα τῷ πονηρῷ.
ὅχ ὅτι παρ' ὑμῶν μερῶσιν ὄρεται,

ταῦτα γράφω, ἀλλὰ πρᾶσφα-
λίζομαι ὑμᾶς ὡς τέκνα θεῶν· ὅτι
ἡ χρεῖς ἐστίν, ἔστι μετὰ τῷ ἐπι-
σκόπῳ εἰς ὅσοι, δ' ἂν ἐκκλίνω-
σιν αὐτῷ, καὶ τὴν κοινωνίαν ἀ-
σπάζονται μετὰ τῷ κατήραρχῳ,
ἔστι σὺν αὐτοῖς ἐκκοπήσονται· ὁ
γὰρ εἰς γάρημον χρεῖς, ἀλλ'
ἐχθρὸς σπορεύ· ὁ εὐαδῆναι πόν-
του δὲ χάρις τῷ πρᾶσφαλίζοντι
ὑμῶν ποιμνίῳ, τῷ πιστότατῳ
καὶ πρᾶσφαλίζοντι. Παρεκαλῶ ἔν
ὑμᾶς ἐν κυρίῳ, ὅσοι ἂν μετα-
νοήσαντες ἔλθωσιν ἐπὶ τὴν ἐνό-
τητα τῇ ἐκκλησίᾳ, πρᾶσφα-
λίζοντες αὐτοὺς μετὰ πόσεως πρᾶσφα-
λίζοντες, ἵνα διὰ τῇ χρεῖς τῇ
τῇ ἀνεξικακίας ἀνανήφαντες ἐκ
τῇ τῷ διαβόλῳ παρῇ, ἀξιοί
ἵν' ὁ χρεῖς ἡ γούρῳ, σωτηρίας
αἰωνῆς τύχωσιν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῷ
χρεῖς.

Ἀδελφοί, μὴ πλανᾶσθε. ἔ-
στις χρίζοντι ἐπὶ τῇ ἀληθείᾳ ἀκο-
λασθῆ, βασιλείαν θεοῦ ὁ κληρο-
νομία· καὶ ἔστις ἐκ ἀφίσταται τῷ
ἰδὲ δολόγῳ κήρυκτι, εἰς γέννηαν

hæc scribo : sed inveniens
vos ut filios Dei. Quotquot
enim sunt Christi, ipsi sunt
cum Episcopo. Qui autem
declinant eum, vel commu-
nionem ejus, & sociant se
maledicis ; ipsi cum illis si-
mul abscinduntur. Non enim
sunt agricolæ Christi, sed in-
imici seminarium. A quibus
eruiamini semper precibus
assidentis Pastoris vestri fide-
lissimi & mitissimi. Rogo ita-
que vos in Domino ; quicun-
que pœnitentes venerint ad
unitatem Ecclesiæ, suscipite
eos cum omni mansuetudī-
ne : ut per utilitatem & bo-
nam demonstrationem de lu-
to & muscipulâ Diaboli eru-
ti, & digni Jesu Christi effe-
cti, sempiternam salutem
percipiant in regno Christi.

Nolite ergo errare fra-
tres. Quicunque enim sepa-
ratum à veritate fuerit secu-
tus, regnum Dei non hære-
ditabit : & qui non discessit
à falsiloquo prædicatore,
in gehennam damnabitur.
Unde nec à justis discedere,
neque injustis appropinqua-

2 Tim. 2.
26.

re oportet. Quicumque enim in aliena sententia ambulaverit: ipse non est Christi, nec passionis ejus particeps; sed est fraudator & corruptor vineæ Christi. Tali ne

Cant. 2. 15.

commisceamini, ne simul cum eo pereatis: nec si pater sit vel filius, aut frater aut domesticus. *Non enim, inquit, parcat oculus tuus super eum.* Qui ergo odio habent

Deut. 13.

6. 8.

Psal. 138.

(al. 139.)

21.

Deum, oportet etiam vos eos odire, & super inimicos ejus tabescere. Non quidem nos persequi eos aut percutere oportet, secundum *Gentes, quæ*

1 Thef. 4. 5.

non noverunt Deum: sed inimicos arbitrari, & separari ab eis, & monere eos, & ad poenitentiam provocare; si forte audient & adquiescant. Amator enim hominum est

1 Tim. 2. 4.

Deus noster; & vult omnes homines salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire. Propter quod & *Solem suum oriri facit super bonos & malos, & pluit super justos & injustos.*

Matth. 5.

45.

γνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. διὸ τὸ πρὸς καὶ ἀγαθὸς, καὶ βρέχῃ τὸ

κατακεχειρόσθαι. ἔτι γὰρ δεῖσθαι ἀφίστασθαι χερὶ, ἔτι ἡ δυνατεῖσι συγκειῶσθαι δεῖ. εἰ τις ἐν ἀλλοτρίᾳ γνώμῃ ὡς ἐμπατεῖ, ἔτι οὐκ ἐστὶ χεῖρ, ἔτι τῷ πλῆθους αὐτῷ κοινωνός. ἀλλ' ἐπὶ ἀλώπικῃ, φθορῶς ἀμπελῶν. χερσὶ. τὰ τοῖς τῷ μὴ συναναμύνουσι, ἵνα μὴ συναπόληται αὐτὰ. καὶ πατὴρ ἡ, καὶ υἱός, καὶ ἀδελφός, καὶ οἰκῆθαι. ὅς φησὶ αὐτοῖς, φησὶν, ὅ οὐ φθαλμὸς ἐστὶ αὐτῶν. τὸς μισῶντας ἐν τῷ θεῷ, μισεῖν χερὶ καὶ ὑμᾶς, καὶ ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν ἐκστήκεσθαι. ὅς μὲν καὶ τὸ πᾶν αὐτοὺς, ἢ διώκον, καὶ οὕτως τὰ ἐν τῇ τῷ μὴ εἶδον τὸ κύριον καὶ θεόν. ἀλλ' ἐχθρὸς μὲν ἡγεῖσθαι, καὶ χωρίζεσθαι ἀπὸ αὐτῶν. νομιεῖται ἡ αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ μετόπισθον ὡς ἀποκαλεῖν, ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν, ἐὰν ἄρα ἐνδύσιν. φιλάνθρωπος γὰρ ὅστις ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ πάντας ἀνθρώπους. καὶ πᾶσι πᾶσι, καὶ εἰς ὅτι ἡλίον αὐτῶν ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροῦ καὶ δικαίου καὶ ἀδίκου. ὅς τὸ

ἡ χρεστότης. Θέλων ἡ ὑμᾶς
ἐναιμίμητας ὁ κἀεὶ, λέγει,
γίνεσθε τέλει, καθὼς ἡ ὁ πατήρ
ὑμῶν ὁ ἁγίος ὅστις.

Εγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν κυ-
ρίῳ, ὅτι ἔδεν ἄλλο φρονήσῃ·
διὸ ἡ διαβῶν γεφῶ τῇ ἀξιοθῶ
ἀγάπῃ ὑμῶν, παρεκαλῶν ὑμᾶς,
μᾶ πῖσι, ἡ ἐν κερύγματι, ἡ
μᾶ διαχειρίσῃ χρῆσθαι· μία γὰρ
ἔστιν ἡ σάρεξ τῶ κυρίου Ἰησοῦ, ἡ ἐν
αὐτῷ τὸ αἷμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ὅκα-
χυθῆν· εἰς ἡ ἀεὶ τοῖς πᾶσιν ἐ-
δεδύδῃ, ἡ ἐν πότηριον τοῖς ὅ-
λοις διενεμήδῃ· ἐν θυσιάζειον
πάσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἡ εἰς ἐπί-
σκοπον, ἡ εἰς πᾶς πρεσβυτε-
ρίῳ, ἡ τοῖς διακόνους τοῖς συν-
δύλοις μᾶ· ἐπεὶ περ ἡ εἰς ἀγγε-
λῶν, ὁ θεὸς ἡ πατήρ· ἡ εἰς
μονογενὴς υἱός, θεὸς λόγος ἡ
ἀνδρωπός· ἡ εἰς ὁ ὁδομήλι-
τος, τὸ πνεῦμα ἡ ἀληθείας·
ἐν ᾧ καὶ τὸ κέρημα, ἡ ἡ πῖ-
σις μία, ἡ τὸ βᾶπτισμα ἐν, καὶ
μία ἡ ἐκκλησία, ᾧ ἰδρύσαν.

το· οἱ ἅγιοι ἀπίστολοι ἀπὸ περὶ τῶν ἕως περὶ τῶν, ἐν τῷ αἵματι τῷ

Cujus utilitatis etiam nos
Dominus volens esse imita-
tores, dicit : *Estote perfecti,*
sicut & Pater vester celestis
perfectus est.

Mat. 5. 48.

Ego confido de vobis in
Domino, quia nihil aliud sa-
pietis. Propterea fiducialiter
scribo Deo dignæ dilectioni
vestræ : rogans vos ut instetis
uni fidei, uni prædicationi,
una gratiarum actione uten-
tes. Una enim est caro Do-
mini Jesu, & unus ejus san-
guis qui pro nobis effusus est,
unus etiam Panis pro omni-
bus confractus, & unus calix
totius Ecclesiæ : & unus Epī-
scopus, simul cum omni Pre-
sbyterio, & Diaconis conser-
vis meis. Quia & unus est in-
genitus Deus Pater, & unus
unigenitus filius Deus Ver-
bum & homo, & unus Para-
cletus spiritus veritatis. Una
etiam prædication, & *fides una,*
& unum Baptisma, & una Ec-
clesia ; quam fundaverunt
sancti Apostoli, à finibus us-
que ad fines, in sanguine

Eph. 4. 5.

Christi

1 Pet. 2. 9. Christi propriis sudoribus, & laboribus. Et vos ergo oportet, sicut *populum Sacerdotalem, & gentem sanctam*, in concordiam omnes in Christo consummari.

Mulieres vero viris vestris subditæ estote in timore Dei: Virgines Christo in incorruptione, non execrantes nuptias sed meliora diligentes; non in criminatione contagii, sed propter legis meditationem. Filii, subditi estote parentibus vestris: & diligite eos, tanquam cooperarios Dei ad vestram generationem. Servi, subditi estote Dominis vestris in Deo; ut Christi liberti efficiamini. Viri, diligite uxores vestras, sicut confervas in Deo, ut proprium corpus; sicut socias vitæ, & cooperatrices ad filiorum procreationem.

Virgines, solum Christum præ oculis habete, & ejus Patrem in animabus vestris, illuminatæ à spiritu sancto. Memor sum sanctitatis vestræ, sicut *Helia*, sicut *Jesu Na-va*, sicut *Melchisedech*, sicut

Χριστῶ, οἰκείοις ἰδῆσαι καὶ πνοιεῖ. καὶ ὑμᾶς ἐν χερσὶ, ὡς λαὸν ἁγίον, καὶ ἔθνος ἄγιον, ἵνα ὁμοιοῦσθε πάντα ἐν Χριστῷ ὑποτασσάμενοι.

Αἱ γυναῖκες, τοῖς ἀνδράσι ὑποτάσσετε ἐν φόβῳ Θεοῦ· αἱ παρθένοι, τοῖς Χριστῷ ἐν ἀφθαρσία, ὡς βδελυσσόμεναι γάμον, ἀλλὰ τῷ Κρίστῳ ἐφιέμεναι ἐκ ἑπὶ διαβολῇ συναφείας, ἀλλ' ἕνεκα τῷ νόμῳ μελέτης τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν, καὶ σέβετε αὐτούς, ὡς σπουδῆς Θεῶς εἰς τὴν ὑμετέραν ἡγήνησιν. οἱ δούλοι, ὑποτάσσετε τοῖς κυρίοις ἐν Θεῷ, ὥστε Χριστῷ ἀπελδοῦνται ἡγήνασθαι. οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ὑμῶν, ὡς ὁμοειδὲς Θεῷ, ὡς οἰκεῖον σῶμα, ὡς κοινῶδες μέλος, καὶ σπουδῆς τεκνογονίας.

Αἱ παρθένοι, μόνον τὸν Χριστὸν περιόψασθαι ἔχετε, καὶ τὸ αὐτῷ πατέρας ἐν τῷ δυχναίς, παλίζεσθαι ὑπὸ τῷ πνεύματι. Ὁναμίτω ὑμῶν τὸ ἁγιασθῆναι, ὡς Ἠλίας, ὡς Ἰησοῦς τῷ Ναυῇ, ὡς μελχισεδεκ, ὡς

Ελισαίος, ὡς Ἱερεμίας, ὡς τῷ βα-
πτιστῇ. Ἰωάννης, ὡς τῷ ἡγαπημένῳ
μαθητῇ, ὡς Τιμοθέῳ, ὡς Τίτῳ, ὡς
Εὐδοκίῳ, ὡς Κλήμει, ὃ ἐν ἀ-
γνείᾳ ἐξελεθόντων τῷ βίον. ὃ ψέ-
ζω ἢ τὰς λοιπὰς μακαρίας, ὅτι
γάμοις περιζωμίλισαν, ὧν ἐμνή-
σθω ἄρεσι. ὁδοῦμαι γὰρ ἄξιον
οὐδ' ἀρεθείς, πρὸς τοῖς ἰχνεσιν
αὐτῶν ὁρῶναι ἐν τῇ βασιλείᾳ,
ὡς Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαάκ, καὶ Ἰακώβ,
ὡς Ἰωσήφ, καὶ Ἰσίδωρος, καὶ τῶν ἄλλων
περὶ φηκῶν ὡς Πέτρος, καὶ Παῦλος,
καὶ τῶν ἄλλων ἀποστόλων, τῶν γάμοις
περὶ σπομυλισάντων. ὅχι ὑπὸ περ-
σουλίας τῷ πρὸς τὸ πρῶγμα, ἀλλ'
ἐπὶ ἐννοίας αὐτῶν τῷ γένεσι ἔχον
ἐκείνης.

Οἱ πατέρες, ἐκτρέφετε τὰς
ἐαυτῶν παῖδας ἐν παιδείᾳ καὶ
καθάρσει κυρίου καὶ διδάσκετε αὐ-
τὰς τὰ ἱερὰ γράμματα, καὶ τέ-
χνας πρὸς τὸ μὴ ἀεὶ χεῖρ
καλῶς ἢ, φησὶν, ἐκτρέφετε πα-
τὴρ δίκαιον, ὅτι ὑμῶν συνεταῖ δι-
φραγθήσεται ἡ καρδία αὐτῶν. οἱ
καὶ οἱ, ὁμοίως τοῖς οἰκέταις πρὸς ἔχετε, ὡς ὁ ἄγιος ἰωὴν ἐδίδαξε.

*Helisai, sicut Hieremia, sicut
Johannis Baptista, sicut dile-
ctissimi discipuli, sicut Timo-
thei, sicut Titi, sicut Euodii,
sicut Clementis; vel eorum
qui in castitate de vita exie-
runt. Non detraho autem
cæteris beatis qui nuptiis co-
pulati fuerunt; quorum nunc
memini. Opto enim Deo di-
gnus ad vestigia eorum in re-
gno ipsius inveniri; sicut A-
braham & Isaac & Jacob, sicut
Joseph & Isaias & cæteri Pro-
phetæ, sicut Petrus & Paulus,
& reliqui Apostoli, qui nu-
ptiis fuerunt sociati: qui non
libidinis causa, sed posterita-
tis subrogandæ gratia, conju-
ges habuerunt.*

Patres nutrite filios vestros in Eph. 6. 4.
*eruditione et disciplina Domini:
& docete eos sacras litteras,
& artes honestas; ut non o-
tio gaudeant. Bene enim, in-
quit, nutrit pater justus; in fi-
lio autem sapientia latabitur cor* Prov. 23.
*ejus. Domini, benigne do-
mesticos vestros intendite;* 24.
sicut sanctus Job docuit. Una Job. 31.
13. 15.

enim

Gal. 3. 28. *omn* est natura, & unum genus hominum. In Christo autem *neque servus est, neque liber*. Principes, subditi estote Cæsari; milites Principibus: Diaconi, Presbyteris & sacerdotibus. Presbyteri vero & Diaconi atque omnis clemens, simul cum omni populo & militibus atque principibus, sed & Cæsare, obediunt Episcopo. Episcopus vero Christo; sicut Christus Patri: & ita unitas per omnia Servatur. Sint autem viduæ non vagæ, neque gulosæ, neque protervæ, sed pudicæ & sobriæ, sicut *Judith & Anna*. Hæc autem non sicut Apostolus præcipio (*Quis enim sum ego? aut quæ domus Patris mei?* ut æqualem me illis dicam) sed sicut *commilito* vester, obediendi ordinem continens.

Fratres mei, valde pronus sum ad dilectionem vestram, superexultans de unanimitate vestra. Moneo enim vos, non Ego sed Dominus Jesus

χρῖς, καὶ ἐν τῷ ἁγίῳ τῷ ἀνδραγάτῳ. ἐγὼ γὰρ χερσὶν, ὑπὲρ ἀλλήλων, ὑπὲρ ἐλπίδων. οἱ ἄρχοντες, ὑποτασσάμενοι τῷ καίσαρι. οἱ στρατιῶται, τοῖς ἄρχουσιν. διάκονοι, τοῖς πρεσβυτέροις, ἀρεχρεῖσθαι. οἱ πρεσβύτεροι, καὶ οἱ διάκονοι, καὶ ὁ λοιπὸς κλήρος, ἅμα παντὶ τῷ λαῷ, καὶ τοῖς στρατιώταις, καὶ τοῖς ἄρχουσιν καὶ τῷ καίσαρι, τῷ ὑποστάτῳ. ὁ ἐπίσκοπος, τῷ χρῖστῳ, ὡς ὁ χερσὶς τῷ πατρὶ. καὶ ὡς τῶς ἡ ἐνότητος διὰ πάντων σώζεται. ἔστωσαν ὅτι καὶ αἱ χήραι, μὴ ἐμφοί, μὴ λίχναι, μὴ πωλετριᾶδες, ἀλλ' ὡς ἰδοὺ ἡ σεμινοτάτη, ὡς ἡ Ἄννα ἡ σωφρονεύσα. ταῦτα ὅτι ὡς ἀπέσπλον διατάσσομαι (τίς γὰρ εἰμι ἐγὼ; ἢ τίς ὁ οἶκος τοῦ πατρὸς μου; ἵνα ἰσότης μου, ἐμαυτῶν ἐκείνων ἔπω) ἀλλ' ὡς συστρατιῶτης ὑμῶν, ὑποφωνητὸς τάξις ἐπέχων.

Ἀδελφοί μου, λίαν ἐκλήρυμαι ἀγαπῶν ὑμᾶς, καὶ ἰσχυρῶς, ἀσφαλίζομαι ὑμᾶς. ἐν ἐγὼ ὅτι, ἀλλὰ δι' ἐμοῦ ὁ κύριος

εἰς Ἰησοῦς ἐν ᾧ δεδεμμένος ,
 φοβέσθαι μάλλον. Ἐπὶ γὰρ εἰμι
 ἀκατέργητος, ἀλλ' ἡ περιστοχὴ
 ὑμῶν εἰς θεόν με ἀπαρτίσθαι, ἵνα
 ἐν ᾧ ἐκλήθω ὁπτιύχῃ, περισ-
 φυγῶν τῇ διαγγελίᾳ ὡς παρ-
 καλῇ Ἰησοῦς χριστῶ, καὶ τοῖς ἀποστό-
 λοις ὡς πρεσβυτέρῳ ἐκκλη-
 σίας. καὶ τὰς περιστάσεις ἁγί-
 ας, ὡς χρεῖσιν καταγγέλλαντας,
 ὡς τῷ αὐτῷ πνεύματι μετὰχόν-
 τας, ὅτι οἱ ἀπόστολοι. Ὡς γὰρ
 οἱ ψευδοπεριστῆται καὶ οἱ ψευδο-
 πύστοι, ἐν καὶ τὸ αὐτὸ ἐίληυσαν
 πονηρὴν καὶ ἀπατηλὴν καὶ λαοψά-
 νον πνεύμα. ἔτω καὶ οἱ περιστῆ-
 ται καὶ οἱ ἀπόστολοι, ἐν καὶ τὸ αὐτὸ
 ἅγιον πνεύμα, ἁγιάζον, καὶ ἡγε-
 μονικόν, ἀληθὲς τε καὶ διδασκα-
 λικόν ἔλαβον ὡς θεὸς διὰ Ἰη-
 σοῦ χριστοῦ. εἰς γὰρ ὁ θεὸς πα-
 λαῖς καὶ καινῆς διαθήκης. εἰς ὁ
 μεσίτης θεὸς καὶ ἀνθρώπων, εἰς τε
 διμμερῆαν νοητῶν καὶ αἰσθητῶν,
 καὶ πρῶτοιαν πρόσφορον καὶ κα-
 τὰλληλον. εἰς ὁ καὶ ὁ ὡς ἀλη-
 τῶς, ὁ ἐνεργήσας ἐν μαρτυρίᾳ, καὶ

pro me, in quo vinctus sum.
 Adhuc magis timeo, quia
 nondum perfectus sum: sed
 oratio vestra faciet me per-
 fectum apud Deum, ut eum
 in quo vocatus sum merear
 adipisci; confugiens ad E-
 vangeliū tanquam ad cor-
 pus Jesu Christi, & ad Apo-
 stolos tanquam ad Presbyte-
 rium Ecclesiæ. Et Prophetas
 quidem diligo, ut Christum
 prænunciantes; continentes
 ejus spiritum, sicut & Apo-
 stoli. Sicuti enim Pseudoa-
 postoli unum eundemque ma-
 lignum, & seductorem, &
 populum errare facientem
 spiritum assumpserunt: sic
 iterum veri prophetæ & veri
 Apostoli unum eundemque
 sanctum, bonum, *principalem*
 & *verum atque doctorem* per
 Christum acceperunt spiri-
 tum. Unus enim Deus vete-
 ris & novi Testamenti; *Unus*
 & *Mediator Dei & hominum*;
 ad facturam intelligibilem
 & sensibilem, & providen-
 tiam gerens omnium. Unus
 quoque & Paracletus, qui o-
 perabatur in Moyse & Pro-
 phetis.

Psal. 50.
 Gal. 5. 12.
 Joan. 16.
 13. cum
 1 Joan. 2.
 27.
 1 Tim. 2. 5.

phetis & Apostolis. Omnes enim sancti in Christo salvi sunt, in ipsum sperantes, atque ipsum expectantes : & per ipsum salutem adepti sunt. Qui erant digni dilectione, & digni laude, sanctificati à Christo Jesu, testificantes in Evangelio spei communis.

Si quis Deum Legis & Prophetarum unum prædicaverit, Christum autem negaverit filium esse Dei : *mendax* est, quomodo & *Pater ejus Diabolus* ; & est hujusmodi inferioris circumcisionis Pseudo-judæus. Si autem quis confitetur Christum Jesum Dominum, negat autem Deum Legis & Prophetarum patrem esse Christi : hic *in veritate non stat*, quomodo nec pater ejus *Diabolus* ; & est hujusmodi *Simonis Magi*, & non Spiritus sancti, discipulus. Si quis autem dicit unum Deum, confiteturque Christum Jesum ; hominem vero purum putans Dominum, & non Deum unigenitum, & sapientiam & Verbum Dei, sed ex

πρωφῆταις, καὶ ἀποστόλοις. Πάντες ὧν οἱ ἄγιοι ἐν χρεῖσιν ἐπαρῶσαν, ἐλπίζαντες εἰς αὐτὸν, καὶ αὐτὸν ἀναμένοντες· καὶ δι' αὐτῶ σωτηρίας ἔτυχεν, ὅντες ἀξιοῦσθαι καὶ ἀξιοδοῦμασθαι ἄγιοι, ὑπὸ Ἰησοῦ χρεῖσθαι μαρτυρημένοι ἐν ταύτῃ ἀγγελίᾳ τῇ κοινῇ ἐλπίδι.

Εάν τις θεὸν νόμον καὶ προφητῶν κηρύξῃ ἕνα, χρεῖσθαι ἡ ἀρενῆται ὅν ἐστιν θεὸς, ἡ δόξης ὅτιν, ὡς καὶ ὁ πατὴρ αὐτῷ ὁ διάβολος· καὶ ἔστιν τοῖς τῷ κατὰ φιλομῆς, ἡ δόδοισθαι. Εάν τις ὁμολογῇ χρεῖσθαι Ἰησοῦν κύριον, ἀρενῆται ἡ τῷ θεὸν τῷ νόμον, καὶ τῷ προφητῶν, ὅτι ἐστιν λέγων τῷ θεῶν καὶ γῆς ποιητῶ πατέρα τῷ χρεῖσθαι, ὁ τοῖς τῷ ἐν τῇ ἀληθείᾳ ὅτι ἐσκεν, ὡς καὶ ὁ πατὴρ αὐτῷ ὁ διάβολος· καὶ ἔστιν ὁ τοῖς τῷ Σίμων τῷ μάγῳ, ἀλλ' ὅτι ἀγῆς πιδύμαθαι, μαθητής. Εάν τις λέγῃ μὲν ἕνα θεὸν, ὁμολογῇ ἡ καὶ χρεῖσθαι Ἰησοῦν, ψαλὸν ἡ ἀνθρωπὸν εἶναι νομίζῃ τῷ κύριον, ὅτι θεὸν μονογενῆ, καὶ σοφίαν, καὶ λόγον θεὸς, ἀλλ' ἐκ

Joan. 8. 44.

Ibid.

ψυχῆς & σώματι αὐτὸν μόνον
εἶναι νομίζῃ, ὁ τοῖς ὅφιν ἔστιν
ἀποτίω & πλάνῳ κερύθων ἐπ'
ἀπωλείᾳ ἀνδρώπων· καὶ ἔστιν ὁ
τοῖς πένης τῷ διάνοιαν, ὡς
ἐπικαλεῖται Εβιάν.

Εάν τις ταῦτα μὲν ὁμολογῇ,
φθορὴν δὲ & μολυσμὸν καλῇ τῷ
νόμιμον μένῃ, & τῷ τῷ παιδαν
χρῆσιν, ἢ πινῇ τῷ βρωμάτων βδε-
λευκτῶ, ὁ τοῖς ἐνοικον ἔχῃ τῷ
δρῶντα τῷ ἀποσάτω. Εάν τις
πατέρεα & υἱὸν & ἄγιον πνεῦμα ὁ-
μολογῇ, & τῷ κτήσιν ἐπαινῇ,
δοκῆσιν δὲ λέγῃ τῷ ἐνσωμάτω-
σιν, καὶ τὸ πᾶσι ἐπαιχύνῃται·
ὁ τοῖς ἡγνῆται τῷ πῖσιν, ὅχ
ἦσαν τῷ χειροφόνων Ἰσθαίων.
Εάν τις ταῦτα μὲν ὁμολογῇ, καὶ
ἔτι θεὸς λόγος ἐν ἀνδρωπῶ
σώματι κατέκειτο, ἀνὲν αὐτῷ ὁ λό-
γος, ὥσπερ καὶ ψυχὴ ἐν σώ-
ματι (διὰ τὸ ἐνοικον εἶναι θεόν,
ἀλλ' ἔχῃ ἀνδρωπείαν ψυχῶ)
λέγῃ δὲ ταῖς ἀδανόμοις μέγεις

anima & corpore eum solum
esse existimans: hujusmodi
serpens est seductor; erro-
rem prædicans ad perditio-
nem hominum; hujusmodi
pauper est sensu, sicuti voca-
tur & adinventor ipsius erro-
ris *Ebion*.

Si quis enim hæc confite-
tur, corruptionem vero &
coinquinacionem vocat legi-
timam mixtionem & filio-
rum procreationem, aut ali-
quam escam execrabilem
putat: hujusmodi cohabita-
torem habet Draconem a-
postatam. Si quis enim Pa-
trem & Filium & Spiritum
sanctum confitetur, & crea-
turam laudat; simulationem
vero dicit incarnationem, &
passionem erubescit confite-
ri: hujusmodi fidem abnegat
nihilo minus quam interfe-
ctores Christi Judæi. Si quis
autem hæc confessus fuerit,
& quia Deus Verbum in hu-
mano copore habitavit, sic-
ut & anima in corpore (pro-
pter quod inhabitare dici-
mus Deum in corpore, sed
non in humana anima) dicit autem quasdam iniquas mixtio-
nes.

nes aliquid boni esse & finem beatitudinis voluptatem ponit; qualis ille falso nomine *Nicolaita*: hic neque Dei amicus, neque Christi amator esse potest, sed corruptor propriæ carnis; & propterea à Spiritu sancto desertus est, & à Christo alienus.

Hujusmodi omnes statuae sunt exanimæ, & sepulchra mortuorum; in quibus scripta sunt tantummodo nomina hominum defunctorum. Fugite ergo malas artes, & insidias *spiritus, qui operatur in filiis seculi hujus*: ne quando tribulati infirmemini in dilectione: sed omnes in idipsum estote inseparabiles corde: & in unanimitate unum semper sentientes in idipsum: de hoc ipso glorificantes in requie, & in periculis, & in tribulationibus, & in gaudiis. Gratias ago Deo per Jesum Christum: quia bene mihi conficius sum in vobis, & non habet quis unde gloriari, neque absconfe neque publice, quod gravaverim aliquem

ἀγαθὸν τι εἶναι, καὶ τέλει διδοῦναι μονίας ἡδονῶν τίθῃται, οἷοι δὲ ἰσχυροὶ δάνυμι Νικολαίτης, ἔστι, ὅτι φιλόθεος, ἐπιφιλόχευτος εἶναι δύναται, ἡμὰ φθορᾶς τῶ οἰκίας σαρκός, καὶ διὰ τὸ τοῦ ἁγίου πνύματος κενός, καὶ τῷ χρεῖσθ ἁλώτερος.

οἱ τοῖς τοῖς πάντες, ὅτι εἰσι καὶ πάφοι νεκρῶν, ἐφ' οἷς γέγραπται μένον ὀνόματα νεκρῶν ἀνδράπων. φάσκει ὅτι τοῖς κακοτεχνίας καὶ ἐνέδρας τοῦ πνύματος τῷ ἰσχυρῶ ἐνεργεῖσθ ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ αἵωνος τὸς, μή ποτε οἱ θλιβέντες ἐξαινήσῃ ἐν τῇ ἀγάπῃ. ἀλλὰ πόλυτες ὅτι τὸ αὐτὸ γίεσθ ἐν ἀμελείᾳ καρδία, καὶ ψυχῇ θελήσῃ, σύμψυχοι, τὸ ἐν φρεσὺντες, πόλυτε τὰ αὐτὰ ὡς ὅτι αὐτῶν δεξάζοντες, ἐν τε ἀνέσθ, καὶ κινδύνους, καὶ ἐν λύπαις, καὶ ἐν χαρμοναῖς. ἀρχαίς τῶ οἰᾶ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δύσινειδότης εἰμι ἐν ὑμῖν, καὶ ἐν ἔχει τις καυχῆσθαι, ὅτι λάθρα, ὅτι φανεράς, ὅτι ἐβάρισθαι τινα, ἢ ἐν

ἢ ἐν μικρῷ ἢ ἐν μεγάλῳ. καὶ πα-
σαν ἐν οἷς ἐλάλησα, ὄψομαι, ἵνα
μὴ εἰς μαρτυρίαν αὐτὸ κτήσῃται.

Εἰ γὰρ καὶ σάρεκα με ἡ ἑλλη-
σάν τινες πλανῆσαι, ἀλλὰ τὸ
πνεῦμά μου ἐπλανᾶται. ὦρα
γὰρ θεὸς αὐτὸ ἐληψα. οἶδε γὰρ
πίθην ἔρχεται καὶ ὡς ὑπάγει, καὶ
τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει. ἐκρούσασα
γὰρ μεταξὺ ὧν ἐλάλησεν μεγάλη
φωνή, ἐκ ἐμῆς ὁ λόγος, ἀλλὰ
οὐδὲ. τῷ ἑπισκοπῶν προσέχῃ,
καὶ τὰ προσευπεῖν, καὶ τοῖς δια-
κόνοις. εἰ ἢ ὑποπθῆντέ με, ὡς
περμαθόντα τὸ μερισμὸν πινῶν,
λέγειν τάδε, μαρτυροῦμαι δι' ὃν
δέδεμαι, ὅτι ἀπὸ σμάτος ἀνθρώ-
πος ἐκ ἔργων. τὸ δὲ πνεῦμα
ἐκνήψε μοι λέγον τάδε. χωρὶς
ἐπισκοπῶν μηδὲν ποιεῖτε. τιμῶ
σάρεκα ὑμῶν ὡς ναὸν θεοῦ τηρεῖτε.
τιμῶ ἐνῶσιν ἀγαπᾶτε, τὰς με-
σίδας φύγετε. μιμηταὶ γίνεσθε
Παύλου καὶ τῶν ἄλλων ἀποστόλων,
ὡς καὶ αὐτοὶ τὰς χεῖρας.

Εγὼ μὲν ἐν τῷ ἰδίῳ ἐποίησν,
ὡς ἀνθρώπος εἰς ἐνῶσιν κατη-
-

aut in modico aut in magno.
Et omnes quibus locutus
sum deprecor, ut non in te-
stimonium illud possideant.

Si enim secundum car-
nem me voluerunt quidam
oberrare: sed spiritus meus
non oberrat, à Deo etenim
eum accepi: novit enim *un-*
de venerii & quo eat, & occul-
ta arguet. Clamavi enim vo-
ce magna inter eos quibus
loquebar; non meum sermo-
nem, sed Dei proferens: E-
piscopo intendente, & Pre-
sbyteris & Diaconis. Hi ve-
ro despexerunt me, tanquam
prohibentem divisionem quo-
rundam fieri. Hæc autem
dicenti testis est mihi propter
quem vinctus sum, quia de
ore humano hoc non cogno-
vi: sed spiritus mihi præco-
nizavit, dicens: *Præter Episco-*
pum ne feceritis. Carnem ve-
stram, sicut templum Dei, serva-
te. Unitatem diligite: divi-
sionem fugite. Imitatores estote
Pauli & cæterorum Apostolo-
rum; quomodo & ipsi Christi.

Ego quidem quod meum
fuit feci, ut homo in unitate
per-

Joan. 3. 8.

1 Cor. 11. 1.

perfectus; adjiciens etiam hoc, quia ubi dissensio mentis & iracundia & odium, illic Deus non habitat. Omnibus igitur pœnitentibus dimittit Deus; si ad unitatem Christi concurrerint, & ad consensum Episcopi. Credo gratiæ Jesu Christi, quia solvit à nobis omne vinculum injustitiæ. Rogo autem vos, ut nihil secundum irritationem agatis; sed secundum Christi dimicationem. Audi enim quosdam dicentes: Si non invenero Evangelium in antiquis, non credam. Talibus autem ego dico: quia mihi antiquitas Jesus Christus est: cui non obedire, manifestus & irremissibilis interitus est. Principatus ejus est crux & mors ipsius & resurrectio, & fides in omnibus his: in quibus volo vos in orationibus vestris justificari. Qui non credit Evangelio, omnibus simul non credit: quia non præjudicatur antiquitati spiritus. *Durum est enim contra stimulum calcitrare: durum etiam Chri-*

πομπή. ὁπιλέγων καὶ τὸτο, ὅτι
ἔ διατάσας γνώμης, καὶ ὀργῇ, καὶ
μῆτι, ἐκείνοις ἐκατομῆ. πᾶ-
σιν ἐν τοῖς μέλανοις ἀφίησιν ὁ
θεός, ἐὰν συνδράμασιν εἰς ἐνό-
τητα Χριστοῦ, καὶ συνεδέσαν τῷ
ὁπισώπα. πρὸς τῇ χερίτι
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι λύσθ' ἀφ' ὑμῶν
πάντα σύνδεσμον ἀδικίας. Πᾶ-
ρακαλῶ ἐν ὑμῶς. μηδὲν κατ' ἐ-
ξέθραν πρέσβετε, ἀλλὰ κατ' Χρι-
στὸν ἐξέθραν. ἤκουσα γὰρ πάντων λε-
γόντων, ὅτι ἐὰν μὴ εἶ τοῖς ἀρ-
χείοις ὄρω τὸ εὐαγγέλιον, ἔ πι-
σθῶ. τοῖς ἡ τοῖς τοῖς ἐγὼ λέγω,
ὅτι ἐμοὶ ἀρχεῖα ὄντι Ἰησοῦς ὁ Χρι-
στὸς, ὃς ὀφείδεται, πρὸς δὲ
ὁλεθρῶ. αὐθεντικὸν μοι ὄντι
ἀρχεῖον ὁ σαυρὲς αὐτῶ, καὶ ὁ δόξα-
τῶ, καὶ ἡ ἀνάστασις αὐτῶ, καὶ ἡ
πίσις ἡ ἐν τῶν. ἐν οἷς θέλω
ἐν τῇ προσδοκῇ ὑμῶν δικαιο-
σύνη. Ὁ ἀπιστῶν τῷ εὐαγγε-
λίῳ, πᾶσιν ὁμοῦ ἀπιστεῖ. ὃ γὰρ
πρὸς κείνεται τὰ ἀρχεῖα τῶ πνεύ-
ματος. σκληρὸν τὸ πρὸς κέν-
τρα λακτίξιν, σκληρὸν τὸ Χρι-

εἰς ἀπιστίαν, σκληρὴν τὴν ἀδελφείαν τὴν
κλήρυκα τῆς ἀπιστίας.

Καλοὶ μὲν οἱ ἱερεῖς, καὶ οἱ τῶν
λόγων διάκονοι: κρείσσων ὅς ὁ ἀρ-
χερεὺς, ὁ πεπισδμενός τὰ ἅγια
τῶν ἁγίων, ὃς μὲν πεπισδται τὰ
κρυπτὰ τῶν θεῶν. καὶ αἱ ἀληθε-
ρηκαὶ τῶν θεῶν δυνάμεις. Ἄγιος ὁ
ὡς κλητός, καὶ ἅγιος ὁ ἀ-
γιός, ὁ τῶν Πατέρων υἱός, δι' ὃ πα-
τήρ τὰ πάντα πεποίηκε, καὶ τῶν ὁ-
λων περινοεῖ. ὅπως ἔστιν ἡ πρὸς τὴν
Πατρὸς ἄγνοια ὁδός, ἡ πέτρα, ὁ
φραγμός, ἡ κλεῖς, ὁ ποιμὴν, τὸ
ἱερεῖον, ἡ θύρα τῆς γνώσεως, δι' ἧς
εἰσῆλθεν Ἀβραάμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ
Ἰακώβ, Μωσῆς, καὶ ὁ σύμπας τῶν
πρεσβυτέρων ἱερέων, καὶ οἱ κύριοι τῶν
κόσμων οἱ ἀπίστοι, καὶ ἡ νύμφη
τῶν Χριστῶν, ὑπὲρ ἧς (φένει λό-
γος) ἐξέχεε τὸ οἰκεῖον αἷμα, ἵνα
αὐτὴν ἐξαγοράσῃ. Πάντα ταῦτα
εἰς ἐνότιαν τῶν ἐνδῶν, καὶ μόνον ἀλη-
θινῶς Θεοῦ. ἐξαίρετον δὲ τι ἔχει τὸ
ποστόλι, & sponsa Domini Ecclesia; pro qua sanguinem
suum fudit, ut eam redimeret. Omnia igitur hæc in unitate
unius, & unigeniti veri Dei.

sto non credere; durum quo-
que prædicationem Aposto-
lorum spernere.

Boni enim sunt sacerdo-
tes, & sermonis ministri: me-
lior autem est Pontifex, cui
credita sunt sancta sancto-
rum; cui soli commissa sunt
secreta Dei. Bona sunt etiam
officia virtutis Dei: bonus
quoque Spiritus sanctus; qui
est super omnia sancta san-
ctissimus, & verbi minister.
Sed [super omnes sanctos
sanctissimus est summus Pon-
tifex, & Princeps Pontifi-
cum; qui est legatus & mini-
ster Patris, & princeps legio-
num militiæ cœlestis:] *per
quem pater omnia fecit*, atque
omnem providentiam gerit.
Ipse est *via quæ ducit ad Pa-
trem*; ipse petra, maceria,
clavis, pastor, sacerdotium,
Fanua scientiæ et agnitionis:
per quam introiit, *Abraham* et
Isaac et *Jacob*, Moyses quoque
et omnis chorus Prophetarum,
et columnæ mundi A-
postoli, & sponsa Domini Ecclesia; pro qua sanguinem
suum fudit, ut eam redimeret. Omnia igitur hæc in unitate
unius, & unigeniti veri Dei. Quid autem præcipuum habet
Evangelium

Heb. 1.2.

Joan. 14.
6.

Joan. 10.
11. & 3.

ΕΠΙΣΤ. ΑΔ ΦΙΛΑΔΕΛΦΗ.

187

Evangelium? Præsentiam adventus Salvatoris nostri Jesu Christi, passionem; sed & ipsam resurrectionem. Quæ enim Prophetæ annu-
ciaverunt, dicentes; *Donec veniat cui repositum est, & ipse erit expectatio gentium*: hæc in Evangelio completa sunt, dicen-
te Domino; *Pergite & docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti*. Omnia ergo simul bona sunt: Lex, Prophetæ, Apostoli, omnis congregatio quæ per ipsos credidit. Solum autem restat, ut nos invicem diligamus.

Quoniam secundum orationem vestram & viscera quæ habetis in Domino Jesu, annuntiatur mihi pacificare Ecclesiam quæ est in *Antiochia Syria*: decet vos, tanquam Ecclesiam Dei, ordinare Episcopum * ad mittendum illuc visitationem Dei; concedere eis in idipsum constitutis glorificare nomen Dei. Beatus est in Christo Jesu qui dignus effectus fuerit tali ministerio,

διαγγέλιον· τὴν παρουσίαν τοῦ σω-
τῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ πά-
θος, αὐτῷ τῷ ἀνάστασιν· ἃ ἔτι οἱ
προφῆται κατήγγελλον, λέγοντες,
"Ἔως ἀνέλθῃ ὁ ἀποκρίναι, καὶ αὐτὸς
προσδοκῶν ἐν ἡμῶν, ταῦτα ἐν τῷ
διαγγελίῳ πεπληρωθῇ· πορεύ-
σθε τις μαθητεύσατε πάντα τὰ
ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ
ὄνομα τοῦ πατρὸς, καὶ τοῦ υἱοῦ, καὶ τοῦ
ἁγίου πνεύματος· πάντα ὅν ὁμῶς
καλὰ, ὀνόματι, οἱ προσφῆται, οἱ
ἀπόστολοι, τὸ πᾶν συνάθροισμα
τὸ δι' αὐτῶν πείσθησαν· μόνον ἔαν
ἀγαπᾶμεν ἀλλήλους.

Ἐπεὶ δὴ καὶ τῷ προσευχῶν ὑ-
μῶν, καὶ τὰ σωτήρια ἃ ἔχετε ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ, ἀπηγγέλη μοι ἐ-
ρηνάειν τῷ ἐκκλησίᾳ τὴν ἐν Ἀν-
τιοχείᾳ Συρίας. πρέπον ὅτιν ὑ-
μῖν, ὡς ἐκκλησία Θεοῦ, χρεστο-
νῆσαι ἐπίσκοπον, εἰς τὸ πρεσβεῖσαι
ἐκῆ Θεοῦ πρεσβεῖαν, εἰς τὸ συγ-
χωρηθῆναι αὐτοῖς ἐπὶ τὸ αὐτὸ
χρυσόμοις καὶ δοξάσαι τὸ ὄνομα τοῦ
Θεοῦ. μακάριος ἐν Χριστῷ Ἰη-
σοῦ, ὅς κατένευσεν ἡ τοιαύτης δι-
-

B b

κονίας.

Gen. 49.
10.

Matth. 28.
19.

* Al. visi-
tandum
illic.

νοίας. καὶ ὑμεῖς ὁσσοῦσα ἦτε,
 ἐν χρεῖσιν ἀξιοδοῦσθαι. Ἄλλοι
 ὃ ὑμῖν, ὃ πᾶσιν ἀδύνατον, ὑπὲρ
 ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, ὡς καὶ αἱ ἐγγισταὶ
 ἐκκλησίαι ἐπεμύσαν ὑπομένοντας.
 αἱ δὲ, πρεσβυτέρους καὶ διακόνους.

Περὶ δὲ Φίλων τοῦ διακόνου,
 ἀνδρὸς ἀπὸ Κιλικίας μεμαρτυρη-
 μένου, ὃς καὶ νῦν ἐν λόγῳ ὑπηρε-
 τεῖ μοι, ἅμα γὰρ καὶ Ἀγαθόδο-
 τῷ ἐκλεκτῷ, ὃς ἀπὸ Συρίας
 μοι ἀκόλουθός ἐστι, ἀποταξάμενοι τὰς
 βίβας, οἱ καὶ μαρτυρήσαν ὑμῖν. καὶ
 γὰρ τὰς Θεῶν δύναμεις ὡς ἐν ὑ-
 μῶν, ὑπὲρ ὧν ἐδέξαμεν αὐτούς.
 προσδεξέσθαι καὶ ὑμᾶς ὁ Κύριος.
 οἱ δὲ ἀτιμάσαντες αὐτούς, λυτρω-
 θέουσιν ἐν τῇ χάριτι Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ, τοῦ μὴ βεβλομένου τῷ θανάτῳ
 τοῦ ἁμαρτανλοῦ, ἀλλὰ τῶν μετα-
 νοιαν. Αἰσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἀγάπη
 τῶν ἀδελφῶν τῶν ἐν Τρωάδι, ὃ δὲν
 καὶ γράφω ὑμῖν διὰ Βέργου,
 πεμφθέντος ἅμα ἀπὸ Εφεσίων
 καὶ Σμυρναίων, εἰς λόγον τι-
 μῆς. ὅς ἀμείψεται ὁ Κύριος Ἰη-
 σοῦς. Χριστός, εἰς ὃν ἐλπίζετε

& vos quidem festinantes,
 glorificamini in Christo. Vo-
 lunt autem vobis (quod non
 est omnibus impossibile) pro
 nomine Dei (quomodo &
 semper vicina Ecclesiæ con-
 fuerunt) mittere nobis E-
 piscopos, Presbyteros & Dia-
 conos.

De *Philone* vero Diacono,
 viro religioso à *Cilicia*, qui
 nunc mihi in verbo Dei mi-
 nistrat una cum *Gaio* & *Agatho*
tho viro electo (qui à *Syria*
 me sequitur) testificor vobis:
 quia renunciaverunt seculo,
 & martyrium perpetrare as-
 sumpserunt. Et ego gratias
 ago Deo pro vobis: rogans
 ut suscipiatis eos in Domino;
 ut & vos suscipiat *Iesus Chri-*
stus. Qui enim eos diffama-
 verunt, redempti sunt in gra-
 tia *Jesu Christi*; qui non vult
 mortem peccatoris, sed pœnitentiam.
 Salutat vos dilectio fra-
 trum qui sunt in *Troja*: unde
 scribo vobis per *Bergum*, qui
 missus est simul ab *Ephesiis* &
Smyrneis, ad verbum honoris:
 quos redimet Dominus *Iesus*
Christus, in quem sperant

carne.

Ezech. 33.
 10.
 2 Pet. 3. 9.

EPIST. AD SMYRNENSES.

189

carne & anima, spiritu & fi-
de, dilectione & concordia.
Incolumes estote in Domino
Jesu Christo, communi spe
nostra, in Spiritu Sancto.

σαρκί, ψυχῇ, πνεύματι, πίσει
ἀγάπῃ, ὁμοιοῖα. Ἐρωᾷτε ἐν
κρείσσῃ ἰησοῦ χριστῷ, τῇ κοινῇ ἐλ-
πίδι ἡμῶν, ἐν ἀγίῳ πνεύματι.

EJUSDEM EPISTOLA TOY AYTOY EPISTOLAN Ad SMYRNENSES.

Π Ρ Ο Σ

Σ Μ Υ Ρ Ν Α Ι Ο Υ Σ.

Ex Troja.

Ignatius, qui & Theophorus,
Ecclesia Dei Patris altissi-
mi & dilectissimi filii ejus
Jesu Christi, misericordiam
consecuta, & gratia reple-
ta, in fide & dilectione fun-
data, & totius gratia Deo
decentissima, sanctificata,
qua est in Smyrna, imma-
culate spiritu & verbo Dei;
plurimam salutem.

Ἰγνάτιος, ὁ καὶ θεοφόρος,
ἐκκλησία Θεοῦ πατέρες ὑμῶν
καὶ τῷ ἡγαπημένῳ ὑπὸ αὐτῷ
Ἰησοῦ χριστῷ, ἡλειμμένη ἐν
παντὶ χάρισματι, πεπωλητο-
φορημένη ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ,
ἀνυστήτω ἔσθι παντὸς χάρι-
σματός, θεοπερεπιστάτῃ καὶ ἀ-
γιοφόρῳ, τῇ ἔσθῃ ἐν Σμύρνῃ τῇ
ἀσίας. ἐν ἀμάμῳ πνεύματι καὶ
λόγῳ Θεοῦ, πολλῆς καλέσθαι.

GLorifico Deum, & Pa-
trem Domini nostri
Jesu Christi: qui per
seipsum vos tantum illumi-
navit. Agnovi enim vos per-

Δοξάζω τὸ Θεὸν καὶ πατέρα
ἐν τῷ κρείσσῳ ἡμῶν Ἰησοῦ
χριστῷ, τὸ δι' αὐτῷ ἔσθας ὑ-
μᾶς σφίσαντα. ἐνόησα ᾧ ὑμᾶς

B b 2

κατή-

καθηγορημένους ἐν ἀκινήτῳ πίσει, ὡς περ καὶ θηλωμένους ἐν ταῖς σαυ-
ρῶν τῇ κύρσει ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ,
σαρκὶ καὶ πνεύματι, καὶ ἐδε-
σμένους ἐν ἀγάτῃ ἐν τῷ αἵματι τῷ
Χριστῷ· πεπωλησφορημένους, ὡς
ἀληθῶς, εἰς τὸ κύριον ἡμῶν Ἰη-
σοῦν Χριστόν, τὸ τῷ Θεοῦ υἱόν, τὸ
πρωτότοκον πόσις καὶ τέκος, τὸ Θεόν
λόγον, τὸ μονογενῆ υἱόν, ὄντα ὃ ὅκα
θλῶς δακρίδ' ἔχ' σπέρμα, ὅκα μα-
ρτίας τῆς παρ' ἑνὸς, βεβαρηθῆς μέλον
ὑπὲρ Ἰωάννης, ἵνα ὁπωσδήποτε πᾶσα
δικαιοσύνη ὑπ' αὐτῷ· πολιτευ-
σάμενον ὁσίας ἀνευ ἁμαρτίας,
καὶ ἀπὸ Ποντίος Πιλάτου, καὶ Ἡ-
ρώδου τοῦ τετραρχοῦ, καὶ θηλωμένον
ὑπὲρ ἡμῶν ἐν σαρκὶ ἀληθῶς·
ἀφ' ὧ καὶ ἡμεῖς ἐσμεν, ἀπὸ τῷ Θεο-
μακαρίστῳ ἀντὶ πάντων, ἵνα ἄρη
σῶσιν μὲν εἰς τὰς αἰῶνας, διὰ τὸ
ἀνασῶσθαι, εἰς τὰς ἀγίας καὶ πι-
στὸς αὐτῷ, εἴτε ἐν Ἰουδαίοις, εἴτε
ἐν ἔθνεσιν, ἐν ἐνὶ σῶματι τῷ ὅκα
κλησίας αὐτῷ.

Ταῦτα γὰρ πάντα ἔπαυσε δι' ἡμᾶς· καὶ ἀληθῶς ἔπαυσε, καὶ ὁ δε-
κῆσαι, ὡς καὶ ἀληθῶς ἀνέστη· ἀλλ' ὅχι ὡς περ τινες τῶν ἀπίστων (ἰσχυ-
-

fectos esse in fide immobili;
tanquam clavis affixos cruci
Domini Jesu Christi, carne
& spiritu: & confirmatos in
charitate in sanguine Chri-
sti: & vere ad plenum instru-
ctos in Domino nostro Jesu
Christo filio Dei, primogenito
totius nature: Deo verbo: u-
nigenito filio, qui est ex ge-
nere David secundum carnem, &
ex Maria virgine: baptizatus
à Johanne, ut ad impleatur in
eo omnis iustitia. Qui conversa-
tus sancte sine peccato, sub
Pontio Pilato, & Herode Te-
trarcha, vere clavis confixus
est pro nobis in carne: à quo et
nos sumus, à divina & beata
ejus passione; ut tollat secum
sibi conjunctos in secula ad
sanctos & fideles suos, sive
ad Judæos sive ad Gentes, in
unum corpus Ecclesiæ suæ.

Hæc enim omnia passus
est pro nobis. Et vere passus
est (non putative, sed vere)
sicuti & resurrexit. Sed non
sicut quidam infidelium (eru-

Culoss. 1.
15.

Rom. 1. 3.

Matt. 3. 15.

bescentes.

EPIST. AD SMYRNENSES.

101

bescentes plasmationem hominis, & crucem, & ipsam mortem.) dicunt; quasi putative & non vere suscepit corpus ex virgine, & putative passus est: immemores illius qui dixit; *Verbum caro factum est, & habitavit in nobis.* Et iterum; *Solvite templum hoc, & ego in triduo resuscitabo illud.* Et in alio loco; *Cum exaltatus fuero à terra, omnia traham ad meipsum.* Ergo Verbum in carne habitavit. *Sapientia enim edificavit sibi domum.* Verbum ergo templum sui ipsius, ab adversariis resolutum, resuscitavit tertia die. Verbum utique exaltata carne sua, velut illo aneo serpente in eremo, omnes attraxit ad se ad salutem æternam.

Ego autem non solum natum eum & crucifixum in corpore factum scio; sed etiam post resurrectionem in carne eum novi, & credo esse. Et quando ad eos qui cum Petro erant venit, ait illis; *Palpate me, & videte, quia non sum demonium incorporeum.* Λέγετε, ψαφήσατέ με, & ἴδετε,

χυθόμενοι τὴν τῷ ἀνθρώπῳ πλάσιν, καὶ τὴν σταυρῶν, καὶ αὐτὸν τὸν θάνατον) λέγετε, ὅτι δοκᾷ, καὶ ἐκ ἀληθείας ἀνέληφε τὸ ἐκ τῆς φαρδύς σώμα, καὶ τὰ δοκεῖν πέπονθεν ὅτι πλασθέντος τῷ εἰποῦ, ὁ λόγος σάρεξ ἐγένετο· καὶ λέσατε τὸ ναὸν τῶτον, καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἐγερῶ αὐτόν· καὶ, ἂν ὁ ψαθῶ ἀπὸ τῆς γῆς, πάντας ἐλκυσω πρὸς ἐμαυτόν. οὐκ ἔστι ὁ λόγος ἐν σαρκὶ ὥκησεν· ἡ σοφία γὰρ αὐτῇ ὥκοδόμησεν οἶκον. ὁ λόγος τὸ ἐαυτῷ ναόν, λυθέντα ὑπὸ τῶν χειρομάχων Ἰουδαίων, ἀνέστη τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ. ὁ λόγος, ὁ ψαθείσας αὐτῷ τὴν σάρκα, καὶ τὸ ἐν τῇ ἐρήμῳ χαλκῶν ὄφιν, πάντας ἐλκυσε πρὸς αὐτὸν εἰς σωτηρίαν αἰώνιον.

Εἰδὼς ὅτι ἐκ ἐν ταῖς θρονῶν καὶ σταυρῶν γινώσκω αὐτόν ἐν σαρκὶ γεγονέναι μόρον, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐν σαρκὶ αὐτὴν οἶδα, καὶ πσιδύοντα. καὶ ὅτι πρὸς τοὺς ὡς Πέτρον ἦλθεν, ἐφί αὐτοῖς· ὅτι ἐκ εἰμὶ δαυμῶνιον ἀπαματόν·

πνεῦμα

Joan. 1.
14.

Joan. 2.
19.

Joan. 12.
32.

Prov. 9.1.

Num. 21 9.
cum Joan.
3. 14.

πνεῦμα ᾧ σάρκα καὶ ὅσα ἐν
 ἔχει, καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε ἔχοντα.
 καὶ τῷ Θωμᾷ λέγει· φέρε τὴν δά-
 κτυλόν σου ὡς εἰς τὸν στήθον τὴν ἡ-
 λων, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου, καὶ
 βάλε εἰς τὴν πληγὴν μου· καὶ
 δι' οὗ ἐπέδωκαν, ὡς αὐτὸς εἶπεν ὁ
 χριστός. Διὸ καὶ Θωμᾶς φησὶν
 αὐτῷ· Ὁ κυρίος μου, καὶ ὁ θεός
 μου. διὰ ᾧ τὸ τοῦ θανάτου κα-
 τεφέρθησαν· μισθὸν ᾧ ἐπείν,
 ὑπερῶν καὶ πληθύνων.

οὐ μὴν ὅ, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ
 ἐπιδείξαι ἑαυτὸν αὐτοῖς, ὅτι ἀ-
 ληθῶς ἀλλ' ὅ τῷ δεκνῆν ἐγγχε-
 ται, καὶ συνέφαγαν αὐτοῖς, καὶ
 συνέπιεν, ἄχρεις ἡμερῶν ὄλων
 πεσασκομοντα· καὶ ἔτω σὺν τῇ
 σαρκί, βλεπόντων αὐτῶν, ἀνε-
 λήφθη πρὸς τὴν ἀπελεύαντα
 αὐτῶν, σὺν αὐτῇ πάλιν ἐρχόμε-
 νῳ μετὰ δόξης καὶ δυνάμεως.
 φασὶ ᾧ τὰ λόγια, οὐτῷ
 ὁ ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ'
 ὑμῶν εἰς τὸ ἔργον, ἕτως ἐ-
 λήσεται, ὃν τρέπον ἐδεάσα-
 θε αὐτὸν περιδόμενον εἰς τὸ ἔργον.

Spiritus enim carnem et ossa non Luc. 24.
habet, sicut me videtis habere. 39.

Et Thomas dicit: Injice digitum
tuum in fixuram clavorum, &
affer manum tuam, & mitte in
latus meum; & noli esse in-
credulus, sed fidelis. Et statim
 crediderunt, quia ipse erat
 Christus. Propter quod &
 Thomas ait illi, *Deus meus, &*
Dominus meus. Propterea er-
 go mortem contempserunt:
 parum dicentes esse, injurias
 & plagas, & alia nonnulla
 propter ipsum sustinere.

Nam & postquam ostendit
 se iis, quia vere & non putati-
 ve surrexisset: *manducavit*
cum eis & bibit per dies quadra-
ginta; & sic, videntibus eis,
 assumptus est cum carne ad
 eum qui miserat illum. In
 qua & iterum venturus est
 cum gloria & virtute: secun-
 dum quod dictum est ab An-
 gelis ad Apostolos: *Hic Iesus,*
qui assumptus est à vobis in cæ-
lum, sic veniet, quemadmodum
vidistis eum ascendentem in cæ-
lum. Si ergo sine corpore di-

Joan. 20.
27.

Joan. 20.
28.

Act. 1.3. &
10.41.

Act. 1. 11.

cunt

Zach. 12.

10. & A.

pocal. 1. 7.

cunt eum venturum esse in consummatione seculi : quomodo *visuri sunt eum illi, qui compunxerunt in eum* ; & cognoscentes, *plangent inter se* ? Nam incorporalium neque species, neque figura, sed neque effigies quidem aliqua animalis formæ haberi poterit, in qua fixura clavorum vel lanceæ foramen appareat, propter simplicitatem naturæ.

Hæc autem moneo vos, charissimi, sciens quia vos sic habetis. Præcustodio autem vos à bestiis hominum figuras habentibus : quas non solum devitare, sed & jam fugere vos oportet. Tantum orate pro illis ; ut forte poeniteant. Si enim putative in corpore fuit Dominus, & putative crucifixus est : ergo & putative ei victus sum. Quare autem & meipsum tradidi ad mortem, ad ignem, ad gladium, ad bestias ? Sed non putative, sed vere omnia sustineo propter Christum, ad compatendum ei ; ipso me confortante : quia non est mihi tanta virtus.

ἐρχεσθαι ἐπὶ συντέλειᾳ τοῦ αἰῶ-
νος, πᾶς αὐτὸν καὶ ὁψοῦνται οἱ ἐκ-
κινήσαντες, καὶ ὁππινόντες κῶ-
ψοῦνται ἐφ' ἑαυτοῖς ; ἀσπασάντων
ᾧ ὅτι εἶδον, ὅτι χερσὶν αὐτοῦ ἐ-
στίν, ἢ σῆμα ζωῆς μερῶν ἐχούσης,
διὰ τὸ ἀπλὲν τῆ φύσεως.

Ταῦτα ὁ θεὸς ὑμῶν ἀγα-
πητοῖς, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑμεῖς ὅπως ἐ-
χετε. περιφύλασσω ὁ ὑμᾶς ἀπὸ
τῶν θηρίων τῶν ἀνθρωπομορφῶν, ἃ
ὁ μόνον ἀποστέλλεται χρῆν, ἀλλὰ
καὶ φύγειν· μόνον ὁ περιφύλα-
σσει ὑμᾶς, ἐάν πως μετα-
νοήσωσιν· εἰ ᾧ τὰ δοκῶν ἐν σώ-
ματι γέγονεν ὁ κύριος, καὶ τὰ
δοκῶν ἐσαυρώσῃ, καὶ τὰ δοκῶν
δέδεμαι· τί ὁ ἐμαυτὸν ἐκδοσὶν
δέδωκε τὰ θανάτου, πρὸς πῦρ,
πρὸς μάχαιραν, πρὸς θηρία ;
ἀλλ' ὁ τὰ δοκῶν, ἀλλὰ τὰ ὄντι
πάντα ὑπομείνω διὰ χριστὸν, εἰς
τὸ συμπάσθαι αὐτῷ, αὐτῷ μεν-
δυναμῶντο· ὅτι ἄρα μοι τοσούτου
δέν· ὅτι τινὲς ἀγνοοῦντες, ἡρ-

νόησαντο,

Quem profecto quidam

ἤσαντο, καὶ συνιγοῦσι τῷ ψευ-
 δει καλῶν ἢ τῇ ἀληθείᾳ. ἔς
 ἐκ ἐπιδέξαν αἱ περὶ φηταί, ἐδ'
 ὁ νόμος ὁ μαστῶς, ἀλλ' ἐδὲ
 μέχει ἴδν τὸ διαγγέλιον, ἀλλ'
 ἐδὲ τὰ ἡμέτερον τὸ κατ' ἀνδρα
 παθήματα. καὶ ᾧ ᾧ ὑμῶν
 τὸ αὐτὸ φερεῖσι. τί ᾧ ᾧ ἀφε-
 λῆ, εἰ ἐμὲ ἐπαινέι τις, ἢ ἡ κύ-
 ριόν μου βλασφημῇ, μὴ ὁμο-
 λογῶν αὐτὸν σαρκιφόρον Θεόν.
 ὁ ἢ τῷτο μὴ λέγων, πλείους αὐ-
 τὸν ἀπῆνται, ἂν νεκροφύεσθαι.
 τὰ ἢ ὀνόματα αὐτῶν ὄντα ἀπι-
 στα, ἴδν ἐκ ἐδοξέ μοι ἐγγρα-
 ψαι. μηδὲ γήροιστό με αὐτῶν
 μνημονεύειν, μέχεις ὁ μετανοή-
 σωσιν.

μηδὲς πλανᾶσθαι. ἐὰν μὴ
 πισύσῃ χριστὸν Ἰησοῦν ἐν σαρ-
 κὶ πεπολιτεῖσθαι. καὶ ὁμολοῦ-
 σῃ ἢ σαλευρὸν αὐτῷ, καὶ τὸ πῶς,
 καὶ τὸ αἷμα ὃ ἐξέχεεν ὑπὲρ ᾧ
 τῷ κόσμῳ σωτηρίας, ὃ ᾧ ζωῆς
 αἰώνια τέυξεται, καὶ βασιλεὺς
 ᾧ, καὶ ἱερεὺς, καὶ ἄρχων, καὶ
 διάκτος, καὶ διοπίτης ἢ δούλος,

ignorantes, negaverunt; &
 consentiunt magis mendacio
 quam veritati. Quos non
 persuaserunt Prophetæ, ne-
 que lex Moyfi; sed nec nunc
 usque Evangelium, nec no-
 stræ speciales passionēs. Nam
 & de nobis hoc ipsum sen-
 tiunt. Quid enim me juvat,
 si me quis laudaverit, Domi-
 num autem meum blasphe-
 maverit; si non eum confes-
 sus fuerit incarnatum esse
 Deum? Hoc autem qui non
 dixerit, perfecte eum negat,
 sicut mortuum bajulans. No-
 mina vero eorum infidelia
 non est mihi nunc visum scri-
 bere: sed neque contingat
 mihi ut mentionem eorum
 faciam donec poeniteant.

Nemo seipsum seducat. Si
 enim non crediderit Jesum
 Christum in carne fuisse con-
 versatum; & confessus fuerit
 crucem ejus, & passionem,
 & sanguinem quem effudit
 pro mundi salute: vitam æ-
 ternam non consequetur; si-
 ve Rex fuerit sive sacerdos,
 seu Princeps seu privatus, seu
 Dominus sive servus, seu vir
 five

ἐστὶν λογίζονται, τὰς ἐντολὰς
παρεῖναι, χῆραν καὶ ὀρφανὸν πε-
ριοῦσαι, θλιβόμενον διαπύ-
σαι. δεδμεμένον γελᾶσαι, καὶ σω-
ρὸν ἐπαιχύνονται, τὸ πάλιν
χλευάζουσι, τὴν ἀνάστασιν κα-
μωδῶσιν· ἔγχοι εἰς τὴν ἀρχε-
καὶ πνέουσι, τὴν καὶ Ἀδὰμ
διὰ τὸ γυναικὸς τὸ ἐντελὲς ἐξά-
σαντο, τὴν καὶ Ἀβὲλ διὰ τὴν καὶ
ἀποκτείναντο, τὴν τῶν ἰσχυρῶν
σευθεύσαντο, τὴν κατηγόρεον.
τοῦ Ἰησοῦ τὴν καὶ Ἰωσὼφ, τὴν
ἐξαποσταλὸν σιναιδῶνα τῇ ἀ-
πιστῶν τὴν πῆλιν, τὴν τὸ Ἰσραή-
λὸν πλῆθος ἐπεγείραντο τῶν
κυρίων, τὴν καὶ ἐνεργεῖν ἐν
τοῖς υἱοῖς τῶν ἀπὸ θείας· ὡς εἴ-
ται ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς χρι-
στὸς, ὁ θεὸς μὴ ἐκλείπειν τὴν
πίσιν τῇ ἀπιστῶν, ὅτι ὡς μὴ
ἀνταρῶν φυλάξαι αὐτῶν,
ἀλλ' ὡς χαίρων τῇ τῇ πατρὶς
καρποχῇ. πρέπον ἐν ὅτιν ἀπέ-
χεσθαι τῇ τοῦτον, καὶ μήτι καὶ
ἰδίαν μὴ αὐτῶν λαλεῖν, μήτι
καὶ περσεῖν ὃ νόμος, καὶ

sunt tanquam presentia esse
putant, & tanquam somnium
& phantasiā existimant:
mandata contemnunt, vi-
duam & orphanum despici-
unt, tribulatum respuunt,
vinctum derident, cruem
erubescunt, passionem delu-
dunt, resurrectionem fru-
strant.

Hujusmodi omnes,
nepotes sunt illius inveterati
malorum spiritus: qui & *A-*
dam per mulierem manda-
tum transgredi persuasit: qui
& *Abel* per *Cain* occidit: qui
& *Fob* decipere conatus est:
qui & *Jesu* filio *Josedech* resi-
stere tentavit; qui & *Aposto-*
lorum fidem subvertere vo-
luit, & *Judeorum* multitudi-
nem adversus Dominum su-
scitavit: qui & *nunc operatur*
in filiis dissidentia: à quibus
eruat nos Dominus *Jesu-*
Christus; qui patrem depre-
catus est, *ut non deficeret fides*
Apostolorum: non quod non
sufficeret custodire eam; sed
tanquam gaudens de Patris
eminentia, ipsum pro eis de-
precatus est. Dignum est ergo
à talibus abstinere, & ne-

Zach. 3. i.

Luc. 22.
31.

Eph. 2. 2.

Luc. 22.
32.

que

que proprium cum his, neque commune habere colloquium: sed intendere Legi & Prophetis, & evangelizantibus vobis salutare verbum. Nefandas vero hæreses & schismata facientes fugite; sicut principatum malorum.

Omnes Episcopum sequimini, sicut Jesus Christus Patrem; Presbyteros sicut Apostolos: Diaconos autem veneramini, sicut mandato Dei ministrantes. Nemo præter Episcopum aliquid agat eorum, quæ ad Ecclesiam pertinent. Firma Eucharistia reputetur, quæ ab Episcopo concessa fuerit. Ubi Episcopus præsens fuerit, illic & plebs congregetur: sicuti & ubi Christus est, omnis militia cœlestis adest tanquam principi militiæ virtutis Domini, & ipse est dispensator totius intelligibilis naturæ. Propterea non licet sine Episcopo neque offerre, neque sacrificium immolare, neque missas celebrare: sed si ei visum fuerit secundum

προφίταις, καὶ τοῖς διαγγελισ-
μοῖς ὑμῶν τὸ σωτήριον λόγον·
τοῖς ἡ δυσανύμους αἱρέσεις, καὶ
τὰς τὰ χρίσματα ποῦντας, φύ-
γετε, ὡς ἀρχὴ κακῶν.

πάντες τὰ ἐπισκόπου ἀνω-
λευθεῖτε, ὡς ὁ χριστὸς Ἰησοῦς τὰ
πατέρι. καὶ τὰ πρεσβυτέρους ὡς
τοῖς ἀποστόλοις· τὰς ἡ δια-
κόνους ἐντρέπετε, ὡς θεὸς ἐντο-
λῶ διακονῶντας. μηδεὶς χω-
ρὶς ἐπισκόπου τι πράξῃτω τῷ
ἀντικρίστῳ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.
ἐκείνῃ βεβαία ἀρχιερεῖα ἡ-
γέστω, ἡ ὑπὸ τὸ ἐπισκοπον
ἔστω, ἡ ᾧ ἂν αὐτὸς ἐπιτρέψῃ.
Ὅπως ἂν φανῇ ὁ ἐπισκοπος,
ἐκεῖ τὸ πλῆθος ἔστω, ὥστε
ὅπως ὁ χριστὸς, πάντα ἡ ἐξουσία
σεσχησμένη παρέσκηκεν, ὡς ἀρ-
χερεὶ τῷ δυνάμει κυ-
ρεῖν, καὶ διανομεῖ πόλιν νοητῆς
φύσεως. οὐκ ἐξόν ἐστι χωρὶς τοῦ
ἐπισκόπου, ἔτε βαπτίζειν, ἔτε
προσφέρειν, ἔτε θύσαν προσ-
κομίζειν, ἔτε δοχῶν ἐπιτε-
λεῖν· ἀλλ' ὃ ἂν ἐκεῖνος δοκῇ κατ'
δικαιοσύνην

διαρέσπον θεῷ, ἵνα ἀσφαλὲς
ᾖ καὶ βέβαιον πᾶν ὃ ἂν προσ-
σπτε.

Εὐλογόν ἔτι λοιπὸν ἀκανῆ-
ψαι ἡμᾶς, ὡς ἐπὶ καιρὸν ἔχοντες
εἰς θεὸν μετανοεῖν. ἐν γὰρ ταῖς
ἁλῇ ἐκ ἔσαν ὁ ἐξομολογόμε-
ται. ἰδοὺ γὰρ ἀνδρωσθε, καὶ
τὸ ἔργον αὐτῷ πρὸς προσώπῳ
αὐτοῦ. τίμα, φησὶν, υἱὲ θε-
οῦ, καὶ βασιλεία. ἐγὼ δὲ φη-
μι, τίμα μὲν τὸ θεόν, ὡς ἀπτόν
τῶν ὅλων καὶ κρείων. Ἐπίσκοπον δὲ,
ὡς ἀρχιερέα, θεοῦ εἰκόνα φο-
ρεῖντα. καὶ μὲν τὸ ἀρχιερῆ, θεοῦ,
καὶ τὸ ἱερατοῦ, κρείοντος. καὶ
μετὰ τούτων, πᾶν χρόν καὶ βασι-
λεία. ἔτι γὰρ θεοῦ τις κρείων,
ἢ ἀγαπῶντις ἐν πᾶσι τοῖς ἔ-
σιν. ἔτι δὲ ἐν ἐκκλησίᾳ ἐπισκό-
πος τί μᾶλλον ἱεραρχεῖς ἐξω ὑ-
πὲρ τοῦ κόσμου παντός σωτη-
ρίας. ἔτι βασιλείας τις ἀγα-
πῶντις ἐν ἀρχῇ, ἐξουσίᾳ.
καὶ ἀνομιαν τοῖς ἀρχιερεῖς πε-
τανδούσθαι.

Ὁ πᾶν ἐπίσκοπον, ὑπο

beneplacitum Dei, tunc de-
mum tutum, & firmum erit.

Ergo omnia quaecunque
agitis & facitis jam, mutabi-
lia sunt: ut corrigamus nos
in Deo, cum tempus habe-
mus poenitendi. Quod enim
incertum est, non habet con-
fessionem. *Ecce enim homo,*
inquit, & opera ejus coram eo.
Sicut scriptum est: *Honora,*
inquit, fili Deum & Regem.
Ego autem dico, honorare
quidem Deum, ut auctorem
omnium & Dominum; Epi-
scopum autem tanquam prin-
cipem sacerdotum, imagi-
nem Dei ferentem: princi-
patum quidem secundum
Deum; sacerdotium vero
secundum Christum. Et post
hunc honorare oportet et-
iam Regem. Nemo enim
potior est Deo, neque simi-
lis ei: neque Episcopo in
Ecclesia honorabilior, sacer-
dotium Deo gerenti pro mun-
di salute. Neque regi quis si-
milis est in exercitu, pacem
& benevolentiam omnibus
principibus cogitanti.

Qui enim honoraverit E-
piscopum

Psal. 6. 5.
Esai. 62. 11.
Prov. 24.
21.

piscopum, à Deo honorabitur: & qui dehonorerit eum, à Deo damnabitur. Si enim quis contra Regem insurgens damnatione dignus est: quomodo ille evadere ultionem poterit, qui præter Episcopum aliquid egerit? Sacerdotium enim summa est omnium bonorum quæ in hominibus constant: quod si quis dehonorerit, Deum dehonorat, & Dominum Jesum Christum *primogenitum totius creature*, & solum natura principem sacerdotum Dei. Omnia bene vobis ordinate, quæ mandata sunt in Christo. Laici Diaconis subditi sint; Diaconi Presbytero: Presbyteri Episcopo; Episcopus Christo, sicut ipse Patri.

Secundum quod vos me refecistis, fratres; & vos Dominus Jesus Christus. Absentem me & præsentem dilexistis: retribuet vobis Deus, propter quem tanta in vinculo ejus ostendistis. Et si qui-

Ται ὑμᾶς ὁ Θεός, δι' ὃν ταῦτα εἰς τὸ

οἷς τιμωθήσεται, ὥσπερ ἐν ὁλί-
μαζων αὐτῶν, ὑπὸ Θεοῦ κολα-
θήσεται. εἰ γὰρ ὁ βασιλεὺς ἐν πε-
γνέμενῳ, κολάσας ἄξιον δι-
καίως γνήσεται, ὥς γε ὁ Θεὸς αὐτῶν
τὴν κοινὴν δόξαν. πῶς δοκεῖτε
χεῖρον ἀξιώθησθαι τιμαρίων,
ὁ ἀνδρὶ ἐπισκόπῳ τι ποιεῖν περὶ
ἐξέμενῳ, καὶ τιμὴν ὁμολογεῖν δια-
σπῶν καὶ τὴν ὁδοῦ σὺν γένει;
ἱερῶν γὰρ ὅτι, τὸ πάντων ἀγα-
θῶν ἐν ἀνθρώποις ἀναθεσθῆναι.
ἡς ὁ ματαμαίει, ἐν ἀνθρώπων
ἀτιμάζει, ἀλλὰ Θεὸν, καὶ χεῖρον
ἴσθαι τὸ πρῶτον καὶ μόνον τῇ
φύσει τῶ Πατρὶ ἀρετῆς. Πάντα
ἐν ὑμῖν μετ' ὁδοῦ ἐπιτελε-
σθαι ἐν χεῖρ. οἱ λαϊκοί, τοῖς
διακόνις ὑποτασσέσθαι. οἱ
διάκονοι, τοῖς πρεσβυτέρους. τοῖ
πρεσβυτέροις, τὰ ἐπισκόπων. ὁ
ἐπισκοπῶν, τὰ χεῖρ ὡς αὐ-
τὸς τὰ Πατρί.

Καθὼ με ἀνεπαύσατε, ἀδελφοί,
καὶ ὑμᾶς ἴσθαι ὁ χεῖρ. ἀπόντα
με καὶ παρὲς ἡγάπησατε ἀμείψε-

Ται ὑμᾶς ὁ Θεός, δι' ὃν ταῦτα εἰς τὸ δέσμον αὐτῶν ἐνεδείξατε. εἰ γὰρ καὶ

μή εἰμι ἱκανός, ἀλλὰ τὸ ἴδιον
 θυμίας ὑμῶν μέγα· ὁ τιμῶν γὰρ
 προσφίτω εἰς ὄνομα προσφίτης,
 μισθὸν προσφίτης λήψεται· δῆλον,
 ὅτι καὶ ὁ τιμῶν θεσμον Ἰησοῦ χρι-
 στοῦ, μαρτύρων λήψεται μισθόν.
 φίλων, καὶ γάρον, καὶ ἀγαθό-
 πον, οἱ ἐπικολέσθουσιν μοι εἰς
 λόγον τοῦ, διάκονοι χριστοῦ ὄν-
 τες, καλῶς ἐποιήσατε ὑποδεξά-
 μενοι, ὡς διακόνους χριστοῦ. οἱ καὶ
 σφόδρα διαχειρίζονται τὰς κυρίας
 ὑπὲρ ὑμῶν, ὅτι πάντες ἀνεπαύσα-
 τε καὶ πάντα τρόπον. ἐδὲν ὑμῶν
 λογισθῆσθαι ὡς εἰς αὐτοὺς ἐ-
 ποιήσατε· δὲ ὅτι ὑμῖν ὁ κύριος δι-
 εῖν ἐλεῖται καὶ κύριος ἐν ἐκείνῃ
 τῇ ἡμέρᾳ· ἀντίψυχον ὑμῶν τὸ
 πνεῦμά μου, καὶ τὰ δεσμά μου, ἃ ὅχι
 ἡσφαφάνησατε, ἐδὲ ἐπληρύνθη-
 τε διὰ δὲ ὑμᾶς ἐπαυχυνθῆσθαι ἢ
 τελείᾳ ἐλπίς, Ἰησοῦς ὁ χριστός.

Αἱ προσδοχῆς ὑμῶν ἡγγισαν,
 εἰς τὴν ἀντιοχείαν ἐκκλησίαν,
 καὶ εἰσπράττειται· ὅθεν διεδεμνῶν,
 πάντας ἀποπέμπομαι, ἐν ᾧ ἄξιον,
 ἐκείθεν ἐρχάτο αὐτῶν ἄν. καὶ

dem non sum sufficiens; sed
 tamen devotio vestra gran-
 dis est. *Si quis enim honora-*
verit Prophetam in nomine
Propheta; mercedem Prophe-
ta accipiet. Manifeste &
 qui honorat vinctum Chri-
 sti Jesu; mercedem mar-
 tyrum accipiet. *Philomem, &*
Gaium, & Agathorum, qui me
 sequuntur in verbo Dei, qui
 sunt Ministri Christi, benefe-
 cistis suscipere eos sicut mi-
 nistros Dei: qui & maximas
 gratias agunt Domino pro
 vobis; quia refecistis eos om-
 nibus modis. Nihil vobis
 reputabitur ad peccatum, de
 his quæ eis impendistis. *De-*
vobis Dominus invenire miseri-
cordiam apud Dominum in illa
die. Pro animabus vestris spi-
 ritus meus & vincula mea
 sint: quæ non sprevisistis, &
 non erubivistis. Hæc est per-
 fecta spes in Christo Jesu.

Matth. 10.
41.

2 Tim. 1.
18.

Orationes vestræ appropin-
 quarunt ad Antiochenam
 Ecclesiam: cui & pacifici es-
 stis. Unde & vinctus omnes
 saluto. Unde & non sum di-
 gnus esse ultimus eorum; sed
 secundum

secundum Dei voluntatem dignus effectus sum ; non ex mea providentia, sed ex gratia Dei. Quam opto perfectam mihi tribui : ut per vestras orationes Deum merear adipisci : ut opus meum perfectum sit in cœlo & in terra. Decet ergo vos in honorem Dei curam gerere, Deo dignæ Ecclesiæ quæ est in Syria : & congratulari eis quia pacifici sunt, & perceperunt suam magnificentiam, & restituta est eis in corpore eorum. Sed mihi visum est mittere aliquem vestrum illuc cum Epistola : ut glorificent tranquillitatem quæ eis secundum Deum contigit & quietem. Ego vero merui portum tutissimum in Christo orationibus vestris. Cum sitis perfecti ; perfecta cogitate, sapite, sentite. Volentibus enim vobis bene agere, etiam Deus paratus est vobis præstare.

Salutat vos dilectio fratrum vestrorum quæ est in Troja. Unde & scribo vobis, per *Barcunt*, quem misistis

ὁ Ἀλημέα τῷ θεῷ κατηξιάσθω, ἐπὶ εἰς σπουδαίως ἐμῆς, ἀλλ' εἰς χάριτος θεοῦ. ἦν δὲ χρομα τελείαν μοι δεδῆναι, ἵνα εἰς τὴν προσδοχῆς ὑμῶν θεὸς ἐπιτύχῃ. Ὅπως ἐν ὑμῶν τὸ ἔργον τέλειον γίνηται ἐπὶ τῇ γῆς, καὶ εἰ ταῖς ἀρεταῖς, πρὸς εἰς θεῷ πύμην, χάριτονῃσαι τὴν ἐκκλησίαν ὑμῶν δευπρεσβύτω, εἰς τὴν χρομῶνον ἐν Συρίᾳ συγχαρῆναι αὐτοῖς, ὅτι ἐρῶνδισι, καὶ ἀπέλασον τὸ ἴδιον μέγας, καὶ ἀπεκατεσθῆναι αὐτοῖς τὸ ἴδιον σωματίον. ὃ ἐφάνη μοι ἄξιον, τῷτο ὅτιν, ἅς ἐπέμψαι πινὰ τῇ ὑμετέρων μετ' ἐπιστολῆς, ἵνα συνδοξάσῃ τὴν κατὰ θεὸν αὐτοῖς χρομῶν δίδαν καὶ ἐπιλήμνηται δόξης τετύχηκα, χρεῖς, διὰ τῇ προσδοχῇ ὑμῶν. τέλειοι ὄντες, τέλει καὶ φερεῖτε. Σίλῃσι καὶ ὑμῶν ἐν προσῆεν, καὶ ὁ θεὸς ἐτοιμὸς ὅτιν εἰς τὴν ἡμετέραν.

Ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἀγάπη καὶ ἀδελφῶν ὑμῶν καὶ ἐν τρωάδι. ὅθεν καὶ γράφω ὑμῶν διὰ Βάργου, ὃν ἀπεσέλατε μετ'

μὲν ἔμεθ, ἅμα ἑφεσίοις τοῖς ἀ-
δελφοῖς ὑμῶν· ὅς κ' ἵ πάντα με
ἀνέπαυσεν· καὶ ὅφελον πόλιτες αὐ-
τὸν ἐμμῆντο, ὄντα ἐξεμωλάρειον
θεῶ διακονίας· ἀμέλειται αὐτὴν
ἢ χρεῖς τῷ Κυρίῳ κ' ἵ πάντα. Ἀ-
σπάζομαι τὸ ἀξιώθεον ἐπίσκοπον
ἱμῶν Πολύκαρπον, καὶ τὸ θεο-
πρεπὲς πρεσβύτεριον, καὶ τὰς
χριστοφόρους διακόνους τὰς συν-
δύλακας, καὶ τὰς κ' ἄνδρα καὶ
κοινῇ πάντας, ἐν ὀνόματι χρεῖς
Ἰησοῦ καὶ τῆ σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ τῆ
αἱματι, πόσις τε καὶ ἀναστάσις, σα-
ρκὴ τε καὶ πνευματικῇ ἐνότητι
θεῶ καὶ ὑμῶν. χρεῖς ὑμῶν, ἔλεος,
ἐλεῶν, ὑπομονή, διὰ παντὸς ἐν
χρεῖς.

Ἀσπάζομαι τὰς οἰκας τῶν ἀ-
δελφῶν μου, σὺν γυναίξιν καὶ τέ-
κνοις, καὶ ἀειπαράθους καὶ τοῖς
χρήσας. ἔρρωθέ μοι ἐν δυνάμει
πιδύμασθαι. Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς
ἐρίων ὁ συνδιάκονος, ὁ ὢν σὺν
ἐμοί. Ἀσπάζομαι τὸ οἶκον Γαυ-
ας, ὡς ὄχουμαι ὑπερεῖναι πῖσις

καὶ ἀγάπῃ σαρκικῇ τε καὶ πνευματικῇ. Ἀσπάζομαι Ἀλκίω τὸ ποθιτόν

derabile

mecum una cum *Ephesiis* fra-
tribus vestris : qui me refecit
in omnibus. Et debuerant
quidem omnes eum imitari :
quia exemplum est ministerii
Dei. Retribuetur ei gratia
Domini in omnibus. Saluto
Deo dignum Episcopum ve-
strum *Polycarpum*, & Deo de-
centissimum Presbyterium,
& Christiferos Diaconos
conservos meos : & speciali-
ter omnes in nomine Jesu
Christi, & in carne ejus, & in
sanguine ipsius, & in passio-
ne & in resurrectione carnali
& spirituali, in unitate Dei, &
vestra. Gratia vobis & mise-
ricordia, pax & patientia in
omnibus in Christo.

Saluto domos fratrum
meorum, cum uxoribus &
filiis ; sed & virgines & vi-
duas. Incolumes estote in
virtute Dei Patris. Salutat
vos *Philon* condiaconus qui
est mecum. Saluto domum
Gaviae ; quam opto firmari in
fide & dilectione carnali &
spirituali. Saluto *Alcen* defi-

EPIST. AD POLYCARPUM.

203

derabile mihi nomen, & *Darphnum* incomparabilem & *Bonum-filium*, & omnes nominatim. Incolumes estote in gratia Dei & Domini nostri Jesu Christi; repleti Spiritu sancto, & sapientia sancta atque Divina. *Amen.*

μοι ὄνομα, καὶ Δάρφνον τὸ ἀσύγ-
κριτον, καὶ Εὐτεκνον, καὶ πόλιτα
κατ' ὄνομα. ἔρρωθε ἐν χάριτι
θεῷ καὶ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ,
πεπληρωμένοι πνεύματος ἁγίου,
καὶ σοφίας θεᾶς καὶ ἱερότης.

EJUSDEM EPISTOLA ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ Ad POLYCARPUM Π Ρ Ο Σ

Episcopum Smyrnenfium.

Π Ο Λ Υ Κ Α Ρ Π Ο Ν

ἐπίσκοπον Σμυρνήνης.

De Illuminatis.

*Ignatius Episcopus Antiochie,
qui & Martyr Jesu Chri-
sti, Polycarpo Episcopo
Smyrnenfium.*

Ἰγνάτιος ἐπίσκοπος ἀντιοχεί-
ας, ὁ καὶ μαρτυρῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
πολυκάρπῳ ἐπισκόπῳ ἐκ-
κλησίας σμυρναίων, μᾶλλον
ἐπισκοπῇ μὲν ὑπὸ θεοῦ Πα-
τρὸς καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, πλεῖστα
χαίρειν.

Suscipiens autem tuam
sententiam tanquam su-
per immobilem petram
fundatam, quoniam deside-
ro promereri faciem tuam
immaculatam, quam acqui-

Αποδεχόμενος τὴν ἐν θεῷ
ἐξ γνώμης ἡδ' ἐραρυμένην
ὡς ἐπὶ πέτρῳ ἀκίνητον ἱσ-
δοξάζω, καταξιώθεις τῷ πα-
τρὶ καὶ τῷ ἀμάρ, ὃ ὀνομά-
μι

D d

μὴν ἐν θεῷ. ὡς ἀκαλῶ σε ἐν
 χερσὶν ἢ ἐνδεύσαι, περὶ αἰνῶν
 πατρὸς ἐμῶ. Ὡς, καὶ πάντας ὡς ἀκα-
 λῶν ἵνα σώζωνται. ἐκδίδει Ὡς
 ὅτι τύπον ἐν πατρὶ ὁ ἵπταμελῆς. ὅ
 ἐν ὁσέως φέρνῃς ἵς ὅδεν ἀμφιον.
 πάντας βιάσῃς, ὡς καὶ σε ὁ κύ-
 ρις. πάντων ἀνέχῃς ἐν ἀγάπῃ,
 ὡς περ πνεύς. περ ὁ δὲ χαίς ἁ-
 λαξὲ ἀδιαλείπτως. αἰτῶ σίνεσιν
 πλείονα ἵς ἔχῃς. γενηθήτω, ἀκοί-
 ρητον πνεῦμα κεκρωμένον. τοῖς
 καὶ ἀνδρῶ καὶ ὁμοῦ θαν λάλει
 θεῷ. πάντων τὰς νόσους βιάσῃς
 ὡς τέλει ὁ ἀθλητῆς, ὡς καὶ ὁ κύ-
 ρις πάντων. αὐτὶς γὰρ, φησὶ,
 τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε, καὶ
 τὰς νόσους ἡμῶν ἐβάστασεν. Ὅπως
 πλείων νόσος, πολὺ κέρδιον.

Καλὰς μαθηταῖς ἐὰν φίλῃς,
 χάρις σοι ἐν ἑστί, μᾶλλον ἢ τὸς
 λοιμοτέρους ἐν προϋπὶτι-ὑπὶτασ-
 σε. ὅτι πᾶν τραῦμα τῇ αὐτῇ ἐμ-
 πλάστῳ δεξαμένηται. τὸς παρ-
 ευσμὸς ἐμβροχοῖς παύει. φέρ-
 νημι γὰρ, ὡς ὁ ὄφεις, ἐν πᾶσι
 καὶ ἀπὸ ἐμῶν εἰσαί, ὡς ἡνέεισε.

fivi in domino, rogo te gra-
 tia Dei, qua indutus es, ad-
 jicere ad cursum tuum, &
 rogare omnes, ut salventur
 in Christo. Defende locum
 tuum in omni diligentia. U-
 nitatis curam habeto, qua
 nihil melius est. Omnes ba-
 jula, quo modo & te Chri-
 stus. Omnes suffer in dile-
 ctione. Orationibus indefi-
 nenter vaca; ampliozem pru-
 dentiam, quam habes, postu-
 la. Vigila, inobdormibilem
 spiritum possidens: secun-
 dum adjutorium Dei loque-
 re. Omnium infirmitates ba-
 jula, ut perfectus athleta:
 quomodo & Dominus om-
 nium. Ipse enim, inquit, in-
 firmitates nostras portavit, &
 languores nostros abstulit. Ubi
 enim magnus fuerit labor;
 ibi etiam majus lucrum est.

Si bonos discipulos ama-
 veris, non est tibi gratia: ma-
 gis autem pestiferos subjuga
 in mansuetudine. Non omne
 vulnus uno emplastro cura-
 tur. Acredines enbroche
 campefice. Astutus esto ut ser-
 pens, & simplex ut columba.

Pro-

Esai. 53. 4.
 Matt. 8. 17.

Mar. 10. 19.

EPIST. AD POLYCARPUM. 205

Propterea enim, ex anima & corpore, carnaliter & spiritaliter extas: ut omnia quæ tibi ostensa fuerint in facie corrigas: quæ autem invisibilia fuerint pete ut manifestentur tibi; ut nihil tibi restet, sed totius gratiæ abundans sis. Tempus deposcit te, tanquam gubernatorem, prosperum ventum petere; & sicut navem periclitantem portum aptum ad salutem requirere. Sic & te, Dei athleta, ut nubem incorruptionis & vitam æternam percipias: pro qua & tu confidis in omnibus. Pro anima tua ego efficiar, & vincula mea quæ dilexisti.

Qui se arbitrantur fide dignos, esse & aliter docent, non te circumveniant: sed sta firmus, sicut incus quæ percutitur. Magni enim athleta est, vapulare & vincere. Maxime autem pro Deo oportet nos omnia sustinere: ut & ipse sustineat nos in regno. Plurimum adde ad festinationem; continuanter curre: tempora cognosce,

εἰ. διὰ τὸ τοῦ ἐν ψυχῇς καὶ σώματος εἶ, σαρκινὸς καὶ πνευματικός, ἵνα τὰ φαινόμενά σοι εἰς πρὸς ὁπὼν ἐπαγορεύσῃς, τὰ δὲ ἀόρατα αὐτῆς, ἵνα σοι ἐφανερωθῇ. ἵνα μηδὲν σοι λείπῃ, καὶ παντὸς χαρίσματος ἐξουσίᾳ. Ὁ καιρὸς ἀπαίτει σε ὄχρεσθαι. ὥστε γὰρ κωβερνήτῃ ἀνεμῷ συμβάλλεται, καὶ ὡς νηὶ χιμαζομένην λιμενέες δίδωται εἰς σωτηρίαν. Στάτω καὶ σοὶ ἡ δύξις πρὸς τὴν ὁπίσθεν οὐκ ἔστιν. νῆφε, ὡς οὐδὲ ἀθλητῆς, ὅτι τὸ δέλημα, ἀφ' ὧν ἀρῶν, καὶ ζωαίαντι. ὡς ἡς καὶ σὺ πέπρωσαι καὶ πάντα. οὐδ' ἀντίψυχον ἐγώ, καὶ τὰ δεσμά μου ἀνὰ πηχέας.

Οἱ δοκῶντες ἀξιώσιν εἶναι, καὶ ἐπεροδιδασκαλῶντες, μὴ σε κατὰ πλῆθος ἔτασαν. ὅτι καὶ ἐδραῖον, ὡς ἀνὴρ τυπὸς ὄντων. μετὰ οὗτον ἀθλητῶν, δέρεσθαι, καὶ νικᾶν. μέλιστα δὲ ἐνεκεν οὐδὲ πᾶσι ταῖς ὑπερβολαῖς ἡμᾶς δεῖ, ἵνα καὶ αὐτὸς ἡμᾶς ἀναμείνῃ εἰς τὴν βασιλείαν. πολλοὶν πρὸς τοὺς τῇ σπουδῇ ὅτι συντονώτερον δρᾶμα. τὰς

206 INTERPOLATA IGNATII, &c.

τὰς καιρὸς καταμύνησθαι ὡς ἐν-
 σταθῶν ἐ, νίκησον· ἄλλοι γὰρ ὄντι τὸ
 στάδιον; ἐκεῖ ὃ οἱ σέφανοι. προσ-
 δέχαι χρεῖσιν τῷ υἱὸν τοῦ θεοῦ, τῷ ἁ-
 γίῳ ἁγίῳ, τῷ ἀόρατον τῇ
 φύσει, ὁρατὸν ἐν σαρκί· τῷ ἁψί-
 λῳ φημι καὶ ἀναφῇ, ὡς ἀσώμα-
 τον· δι' ἡμᾶς ὃ ἀπῆλθεν καὶ φιλα-
 φητον ἐν σώματι· τῷ ἀπαθῇ, ὡς
 παθόν, δι' ἡμᾶς ὃ παθόν, ὡς ἀν-
 θρώπιν, τῷ καὶ πάντα τρέπον δι'
 ἡμᾶς ὑπομέναντα. -

ut in ipsis semper vincas. Hic
 enim est stadium, illic coro-
 na. Expecta *Christum* filium
 Dei, intemporalem in tem-
 pore, invisibilem natura, vi-
 sibilem in carne, impalpabi-
 lem & intractum, ut incor-
 poreum; corporeum vero
 propter nos & contrectabi-
 lem: impassibilem, ut Deum;
 passibilem vero propter nos,
 ut hominem, *secundum om-
 nem modum propter nos susti-
 nentem.*

Reliqua hujus Epistolæ vide Pag. XI.
Illam vero ad Romanos require Pag. LIV.
Hic eam noluimus repetere.

F I N I S.

Η ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΤΟΥ

BARNABA

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

CATHOLICA

BARNABÆ

EPISTOLA.

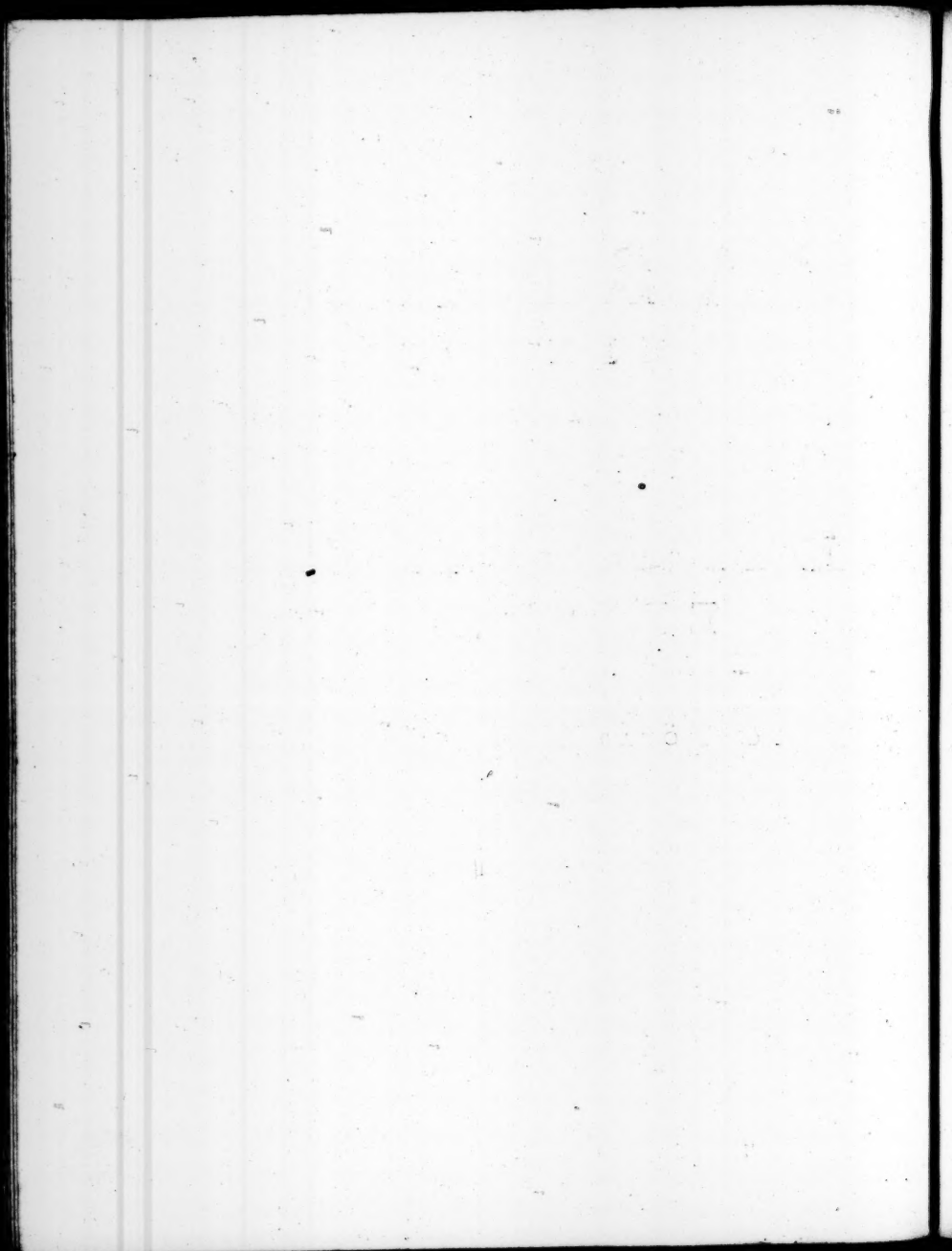
Edidit & NOTAS Addidit ISAACUS VOSSIUS

Editio Secunda.

LONDINI.

Typis Joannis Gellibrand, & Roberti Sollers, ad Insignia
Regia & Biblia, in Cœmeterio Paulino. CIOIOCLXXX.

Η ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΤΟΥΤ

B A P N A B A

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

CATHOLICA

B A R N A B Æ

E P I S T O L A.

AVete filii & filia, in nomine Domini nostri Iesu Christi, qui nos dilexit, in pace. Magnarum & honestarum Dei
 * æquitate abundantiam sciens esse in vobis, supra modum exhilaror beatis & præclaris spiritibus vestris; quod sic naturalem gratiam accepistis. Propter quod plurimum gratulor mihi, sperans liberari: quia vere video in vobis infusum spiritum ab honesto fonte Dei. Cum persuasum mihi sit hoc, * & plenius sciam, quia dum ad vos adloquor multa mihi bona successerunt in via æquitatis

* I. Æquitatum.

* I. Plenius.

Αφ' ἧ ἐλάβον μέρες, ἐσπόμε-
σα καὶ μικρὸν ὑμῖν πέμψαι· ἵνα
καὶ τὴ πίστεως ὑμῶν πλείαν
ἐχητε καὶ τὴ γνώσιν.

Τῆς μὲν ἐν πίστεως ὑμῶν εἰσιν
οἱ συλλήπτορες, φόβος, καὶ

Domini. Ideo fors & ego co-
gito diligere vos super ani-
mam meam: quia magnitu-
do fidei & dilectio habitat
in illo, & spes vitæ illius. Co-
gitans ergo hoc (quasi curæ
mihi fuerit, ut vobiscum par-
tiar ex eo quod accepi) futu-
rum mihi talibus spiritus ser-
vientes, hoc in mercede, ad-
propriavi pauca vobis mitte-
re, ut fidem vestram consum-
matam habeatis, & scien-
tiam. Tres sunt ergo consti-
tutiones Domini, vitæ spes,
initium, & consummatio.
Propalavit enim Dominus
per Prophetas, qui præterie-
runt, & futurorum dedit no-
bis initia scire. Sicut ergo lo-
cutus est, honestius & altius
accedere ad aram illius. Ego
autem non tanquam do-
ctor, sed unus ex vobis, de-
monstrabo pauca, per quæ in
plurimis latiores sitis.

I. Cum sint ergo dies ne-
quissimi, & contrarius habeat
hujus sæculi potestatem: de-
bemus adtendentes inquire-
re æquitates Domini. Fidei
ergo nostræ adjutor est ti-
mor,

mor, & sustinentia: quæ autem nobiscum pugnant patientia est, & continentia. Hæc cum apud Dominum permanent casta; conlatantur illis sapientia & intellectus. Adaperuit enim nobis per omnes Prophetas, quia non utitur nostris hostiis, neque victimis, neque oblationibus, hæc dicens: *Quo mihi multitudinem sacrificiorum vestrorum, dicit Dominus: Plenus sum holocaustomatibus arietum, & pinguaminibus agnorum: & sanguinem hircorum & taurorum nolo. Nec si veniatis videre mihi. Quis enim exquisivit hæc de manibus vestris? calcare aulam meam, non adjicietis. Si attuleritis mihi similaginem, vanum; supplicamentum execratio mihi est. Neomenias vestras, & diem magnum non sustineo; jejunium, & ferias, & dies festos vestros odit anima mea. Hæc ergo vacua fecit, ut nova lex Domini nostri Iesu Christi, quæ*

sine jugo necessitatis est, humanam oblationem. Dicit Dominus iterum ad illos: *Numquid ego præcepi parentibus*

ὑπομονή· τὰ δὲ συμμειχρότα
ἡμῖν μακροθυμία, καὶ ἐγκρα-
τεία. τέτων ἐν τῷ πρὸς τὸ κώ-
ρειον μενόντων ἀγνώως συνδυφραι-
νονται αὐτοῖς σοφία, σύνεσις,
ὁπισθήμη, γνῶσις.

Τί μοι πληθεύει τῶν θυσιῶν ὑμῶν;
πλήρης εἰμι ὀλοκαυτωμάτων
κειῶν, καὶ τῶν ἀρνῶν, καὶ αἰ-
ματῶν, καὶ τεύχων καὶ βέ-
λομαι, ὅς ἐν ἔρχομαι ὀφθῆναι
μοι· τίς γὰρ ἐξεζητήσας ταῦτα ἐκ
χειρῶν τῶν ὑμῶν; παῖς ἢ αὐ-
λὴν μου, καὶ περιδύσεσθε ἐάν
φέρητε σμίδαλιν μέτατοι, θυ-
μίαμα βδέλυγμα μοι ὄντι· τὰς
νεμηνίας ὑμῶν, καὶ τὰ σαββα-
τα, καὶ ἡμέραν μεγάλην ἐκ ἀ-
νέχομαι. νηστίαν καὶ ἀργίαν, καὶ
τὰς νεμηνίας, καὶ τὰς ἑορτάς ὑ-
μῶν, μισεῖ ἡ ψυχὴ μου.

vestris, cum exierunt de terra
Ægypti, ut offerrent mihi ho-
 stias & victimas: sed hoc præ-
 cepi illis dicens: unusquisq; ve-
 strum adversus proximum non
 habeat malitiam, & juramen-
 tum mendum non * habet. In-
 telligere ergo debemus, cum ^{I. flā.}
 non simus sine intellectu, ^{beat.}
 consilium benignitatis patris
 nostri: quia nobis dicit, vo-
 lens nos similiter errantes
 quærere, quemadmodum ad
 illum accedamus, nobis enim
 dicit: *Sacrificium Deo cor con-*
tribulatum, & humiliatum De-
us non despicit. Certius ergo
 inquirere debemus, fratres,
 de nostra salute, ut ne quando
 habeat introitum in nobis &
 evertat nos à vita nostra.

Ἰναλί μοι νηστεύετε, ὡς σήμερον
 ἀκυβδηλαί ἐν κραυγῇ ἢ φωνῇ
 ὑμῶν; Οὐ πάντῃν ἢ νηστεία
 ἐξελεξάμην, καὶ ἡμέραν παπει-
 νῶν ἀνθρώπων ἢ ψυχῇν αὐτῶν
 ἐδ' ἀν καμψῆς ὡς κείκον ἢ.
 τεράχλιόν σε, καὶ σάκκον σποδὸν
 ὑποστρώση, ἐδ' ἔπως καλέσεται
 νηστείαν δεκτίην.

II. Dicit ergo iterum de
 his ad illos: *ut quid mihi jeju-* ^{flā. s. q.}
natis, ut hodie audiat vox
vestra in clamore? Non tale je-
junium elegi, dicit Dominus, ut
quis humiliet animam suam
sine causa. Neq; si curvaveris
quasi circulum collum tuum, &
saccum te circumdederis, & ci-
nerem straveris: nec sic cele-
brabis jejunium acceptum. Ad
 nos autem

autem sic dicit: Cum jejunaveritis, solve omnem nodum iniquitatis, & omnem consignationem iniquam dele, resolve suffocationes impotentium merciorum, dimitte quassatos in remissionem, & omnem cautionem malignam dissipa. Frange esurienti panem tuum, & egenos sine tecto induc in domum tuam, cum videris nudum vesti, & domesticos seminis tui non despicias. Tunc erumpet temporaneum lumen tuum, & vestimenta tua cito

* oriuntur: & præbit ante te justitia, & claritas Dei circumdabit te. Tunc exclamas, & Deus exaudiet te, cum adhuc loqueris, dicet: ecce adsum, si abstuleris à te nodum, & suadelam malorum, & verbum murmurationis: & dederis esurienti panem ex animo. In hoc ergo, fratres, providens est, & misericors Deus quia in simplicitate crediturus esset populus, quem comparavit dilecto suo, atque ostendit omnibus nobis, ut non incurramus, tanquam profelyti, ad illorum legem.

λύε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, διάλυε τραγυαλίας βιαιῶν συναλλαγμάτων, ἀπόσπελε πεδευμένους ἐν ἀφέσει, καὶ πᾶσαν συγγεφὴν ἀδικῶν διάσπα. διάδρυπτε πεινῶντι τὸ ἄρτον σου, καὶ πτωχὸς ἀσέγγυς εἰσαγαγε εἰς τὸ οἶκόν σου· εἰὰν ἴδῃς γυμνὸν περιβαλε, καὶ ἀπὸ τοῦ οἰκείων τῷ σπέρματός σου, ὃ ὑπερέβει. τότε ῥαγήσεται τὸ περιῶρον τὸ φῶς σου, καὶ ἰάμεθα σε ταχὺ ἀναπελεῖ, καὶ προπορεύεται ἔμπροσθεν σου ἡ δικαιοσύνη σου, καὶ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ περιελεῖ σε. τότε βοήσῃ, καὶ κύριε· εἰσακούσεται σε, ἐπιλαλήντίς σου, ἔρε· ἰδὲ πάρεμι· εἰὰν ἀφέλῃς ἀπὸ σου σύνδεσμον, καὶ χειροτανίαν, καὶ ῥῆμα γογγίσμου, καὶ δῶς πεινῶντι τὸ ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου.

III. Oportet ergo de * hi. * I. Instan-
stantibus multum scrutantes tibus.
scribere, quæ * non possint * Nos,
sanare. Fugiamus ergo ab
omni opere iniquitatis, &
odio habeamus, errorem hu-
jus temporis, ut * futuro dili- * I. Futura
gamur. Non demus animæ diligamus
nostræ spatium, ut possit ha-
bere potestatem discurrendi
cum nequissimis & peccato-
ribus; ne quando similemus
illis. Consummata enim ten-
tatio, sicut scriptum est, sicut
Daniel dicit, adpropinquavit.
Propter hoc enim Dominus
* interdicat tempora, & dies, * I. Inter-
ut acceleret dilectus illius ad cidit.
hereditatem suam. Dicit sic
Propheta: *Regna in terris* Dan. 7.
decem regnabunt, & resurget
retro pusillus, qui deponet tres
in unum. De regnis similiter.
De hoc ipso dicit iterum Da-
niel. *Et vidi quartam be-*
stiam, nequam & fortem &
saeviore cæteris bestiis ma-
rinis: & apparuerunt illi de-
cem cornua: & ascendit aliud
cornu breve in medio illorum:
& dejecit cornua tria de ma-
ioribus cornibus. Intelligere
ergo

Θηρίον τέταρτον φοβερόν καὶ ἐκ-
δομῶν καὶ ἰσχυρόν πλείονος, καὶ
κέρατα δέκα αὐτοῦ. καὶ ἐξ
κέρας ἑπτερον μικρόν ἀνέβη ἐν
μέσῳ αὐτῶν, καὶ τρία κέρατα τῆς
ἑμπεροθεν αὐτοῦ ἐξεμύσθη ἀπὸ
προσώπου αὐτοῦ.

ergo debemus, adhuc & hoc rogo vos tanquam unus ex vobis, omnes amans super animam meam, ut attendatis vobis : & non similetis eis, qui peccata sua congerunt, & dicunt, quia testamentum illorum & nostrum est. Nostrum autem, quia illi in perpetuum perdiderunt illud, quod Moyses accepit. Dicit enim scriptura : *Et fuit*

Exod. 31. *Moses in monte jejunans XL diebus, & XL noctibus : & accepit testamentum à Domino, tabulas lapideas scriptas manu Dei. Sed conversi in idola perdiderunt illud : dicit enim*

Exod. 32. *Dominus Moyfi. Moyses descende celerius, quia præteriiit legem populus tuus, quem eduxisti de terra Egypti. Et projecit Moyses tabulas lapideas de manibus suis, & confectum est testamentum eorum, ut dilectio Iesu consignetur in præcordiis vestris in spem fidei illius. Propter quod attendamus novissimis diebus. Nihil enim proderit nobis omne tempus vitæ nostræ, & fidei, si non modo ini-*

Βαδίζε, τὸ πάλαι κατέβηδι.
ἡ νόμος γὰρ ὁ λαός σου, ὃν ἐξήγαγες ἐκ γῆς Αἰγύπτου.

Οὐαὶ οἱ συνετοὶ παρ' ἑαυτοῖς, καὶ
ἐνώπιον αὐτῶν ὁπισήμους.
Πνύμεθα ἡμεῖς τὰς ψυχὰς τὰς
ἐν ἡμῖν μελετῶμεν τὸ φόβον τοῦ
θεοῦ, καὶ φυλάσσειν ἀγωνιζώμε-
θα τὰς ἐντολάς αὐτοῦ, ἵνα ἐν
τοῖς δικαιώμασιν αὐτοῦ εὐφραν-
θώμεθα.

quum & futuras tentationes
habeamus, sicut dicit filius
Dei: *resistamus omni iniquita-
ti, & odio habeamus eam.* Er-
go considerate opera malæ
viæ. Non separatim debetis
seducere vos tanquam iusti-
ficati; sed in unum conveni-
entes inquirete, quod com-
muniter dilectis conveniat
& profit. Dicit enim Scrip-
tura: *Væ illis qui sibi solis* Esaï. 5.
intelligunt, & apud se docti
videntur! Simus spirituales,
simus templum consumma-
tum Deo: in quantum est in
nobis, meditemur timorem
Dei, & custodiamus mandata
illius. Dominus non accepta
persona judicat mundum.
Unusquisque secundum quæ
facit, accipiet. Si fuerit bonus,
bonitas eum antecedit; si ne-
quam, merces nequitæ eum
sequitur. Adtende ne quan-
do quiescentes jam vocati
addormiamus in peccatis no-
stris, & nequam accipiens
potestatem nostram suscitet
& excludat à regno Domini.
Adhuc & illud intelligite,
cum videritis tanta signa, &
monstra

monstra in populo Judæorum, & sic illos derelinquit Dominus : Adtendamus ergo, ne forte, sicut scriptum

Matth. 22. est, *multi vocati, pauci electi*, inveniamur.

IV. Propter hoc Dominus sustinuit tradere corpus suum in exterminium, ut remissione peccatorum sanctificemur, quod est sparsione sanguinis illius. Scriptum est enim de illo, quædam ad populum Judæorum, quædam ad nos. Dicit autem sic: *Vulneratus est propter iniquitates nostras, & vexatus est propter peccata nostra; sanguine illius sanati sumus. Tunc ovis ad victimam adductus est: & sicut agnus coram tondente se, sic non aperuit os suum. Supergratulari ergo debemus Domino, quia & præterita nobis ostendit, & sapientes fecit, & de futuris non sumus sine intellectu. Dicit autem: non injuste tenduntur retia avibus. Hoc dicit, quia iuste peribit homo habens viam veritatis scientiam, & se à via tenebrosa non continet adhuc. Et ad hoc Dominus sustinuit*

Esaï. 53.

*simus.

Prov. I.

*peribit.

Ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, καὶ μεμαλάχισται διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν· πρὸ μὲν λωπὶ αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν· ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐμπεράδεν τῷ κείροντι, ἁφῶν, ἔπαις ἐκ ἠνοιξεν τὸ στόμα αὐτοῦ.

Οὐ γὰρ ἀδίκως ἐκλείνονται δικτύα πτερωτοῖς.

Ποιήσωμεν ἄνθρωπον κατ' εἰκό-
να ἡμετέραν, καὶ κατ' ὁμοίωσιν.

pati pro anima nostra, cum
sit orbis terrarum Dominus;
cui dixit die ante constitui-
onem sæculi: *I'aciamus homi-
nem ad imaginem, & simili-
tudinem nostram.* Quomodo
ergo sustinuit, cum ab homi-
nibus hoc pateretur, discite.
Prophetæ ab ipso habentes
donum, in illum propheta-
verunt: ille autem, ut vacuam
faceret mortem, & de mor-
tuis resurrectionem ostende-
ret, quia in carne oportebat
eum apparere, sustinuit, ut
promissum parentibus red-
deret: & ipse sibi populum
parans resurrectione facta in
terris *, judicabat illis ad vi-
tam * ducens populum Ju-
dæorum, & magna signa, &
monstra faciens, non credi-
derunt, nec dilexerunt illum.
Tunc Apostolos suos, qui in-
cipiebant prædicare Evan-
gelium suum, elegit, qui e-
rant super omne peccatum
peccatores: ut ostenderet;
quia non venit vocare justos, Luc. 5.
sed peccatores. Tunc osten-
dit se esse filium Dei. Si enim
non

Gen. 1.

1. Καὶνόν. ἢ λαὸν ἢ κενόν ἐτοιμαζόντων

δείξει ὅτι τῇ γῆς ὦν, ὅτι ἢ ἀνά-

1. Κρίνω.
2. Ἄλλ. π. α. σιν αὐτὸς ποιήσας κείναι. * πέ-
3. 4. δ' ἐπ.

ρας γὰρ τοὶ διδάσκων ἢ Ἰσραὴλ,

καὶ πλικάυτα τέρατα καὶ σημεῖα

ποιῶν, ἐκήρυξε, καὶ ὑπερηγάπη-

σεν αὐτὸν. ὅτε δὲ τὸς ἰδίους Ἀπο-

στόλους μέλλοντας κηρύσσειν τὸ

εὐαγγέλιον αὐτῷ ἐξελέξατο, ὅν-

τας ὑπὲρ πάντων ἀμαρτιαν ἀνο-

μώτερος, ἵνα δείξει, ὅτι ἐκ ἡλθε

καλέσαι δικαίους, ἀλλὰ ἀμαρ-

τωλὲς εἰς μετάνοιαν. ὅτε ἐφάνησεν ἑαυτὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ. Εἰ γὰρ

* indica-
bat.
* docens.]

Luc. 5.

non venisset in carne, quomodo possent homines sanari? Cum respicientes solem, qui est opus manus Dei, non possint radios ejus diutius intueri. Filius ergo Dei ideo in carne venit, ut consummationem peccatorum definiret eis, qui persecuti sunt ad mortem Prophetas illius. Dicit autem Esaias: *Plaga corporis illius omnes sanati sumus.* Et alius Propheta: *Feriam passiflorem, & dispergentur oves gregis.* Ipse autem voluit sic pati. Dicit enim, qui prophetat de illo: *Parce animæ meæ a gladio.* Et: *Confige clavis carnes meas, quia nequissimorum conventus insurrexerunt in me:* & iterum dicit: *Ecce posui dorsum meum ad flagella, & maxillas meas ad palmas. Faciem autem meam posui, tanquam solidam petram.*

V. Cum autem fecit Dei præceptum, quid dicit? *Quis est, qui contradicit, resistat mihi? quis æqualis futurus est*

μη ἤλθεν ἐν σαρκί, πῶς ἂν ἐσώσωσαν ἄνθρωποι οἱ βλέποντες αὐτὸν; ὅτι τὸ μέλλοις μὴ εἶναι ἡλίον, ἔργον χειρῶν αὐτοῦ ὑπάρχειν, βλέποντες ἕκ ἑαυτῶν εἰς ἀκρίνας αὐτῷ ἀντοφθαλμῆσαι. Οὐκ ἔν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐς τὸ τοῦ ἡλθεν ἐν σαρκί, ἵνα τὸ τέλειον τοῦ ἀμαρτωλοῦ κεφαλαιώσῃ τοῖς διώξασιν ἐν θανάτῳ τὸς περὶ αὐτοῦ. Οὐκ ἔν εἰς τὸ τοῦ ὑπέμεινε. λέγει γὰρ ὁ Θεός, * ἢ πηγὴν * 1. τῇ πλητὶ σαρκὸς αὐτοῦ. ὅτι ὅξ αὐτῶν, γὰρ τὸ σαρκὸς αὐτοῦ ὅταν πατάξω τὸ ποιμένα, τότε πάντες ἐσώσονται. σκορπιδήσεται τὰ περὶ βῆλα τῆ ποιμνῆς. αὐτὸς ἠδέλησεν ὑποπαθεῖν. ἔδει γὰρ ἵνα ὅτι ἐξύλῃ πᾶσιν. λέγει γὰρ ὁ περὶ ἡλεούων ἐπ' αὐτῶν. φέσαι μὲ τὴ ψυχῆς ἀπὸ ῥομφαίας. κατήλωσεν μὲ τὰς σάρκας, ὅτι πονηρομένων συναρῶναι ἐπατέστησάν μοι. καὶ πάλιν λέγει. ἰδὲ τέθεικά μὲ τὸ νῶτον εἰς μάστιγας, καὶ τὰς σαρκάς εἰς * ῥαπίσματα. τὸ ὅ περὶ σῶπόν μὲ ἐθηκε ὡς ἑρεᾶν πέτραν.

* Ἄλλ. ῥαπ. ὅτε ἔν ἐποίησεν ἐντολήν, τί πῶ μόν. λέγει; τίς ὁ κρινόμενός μοι, ἀντιστήτω μοι; ἢ τίς ὁ δικασόμενός μοι,

Cap. 51.

Zach. 13.

Psal. 21.

Psal. 118.

Psal. 21.

Esai. 50.

Ibid.

μῆτι, ἐγγιστάτω τὰ παιδὶ κυρίου;
 καὶ ὑμῖν· ὅτι πάντες ὑμεῖς πα-
 λαιωθήσεσθε ὡς ἱμάτιον, καὶ ὅς
 καταφαγῆναι ὑμᾶς. καὶ πάλιν λέ-
 γει ὁ προφήτης· ἐπεὶ ὡς λίθος
 ἰσχυρὸς ἐτέθη εἰς συντριβήν. ἰδοὺ
 ἐμβαλῶ εἰς τὰ θεμέλια Σιών
 λίθον πολυτελεῖν, ἐκλεκτὸν, ἀ-
 κερῶναϊον, ἐν ἴμῳ· εἶπα τί λέ-
 γεις; καὶ ὅς ἐλπίσει ἐπ' αὐτόν, ζήσε-
 ται εἰς τὸ αἶῶνα. ὅτι λίθος ἐν
 ἡμῶν ἢ ἐλπίς; μὴ γένοιτο. ἀλλ'
 ἐπεὶ ἐν ἰσχυρῷ ἐθηκε τὸ σῆμα αὐτοῦ
 ὁ κύριος. λέγει γὰρ, καὶ ἐθηκε
 με ὡς σφραῖν πέτρῃ. λέγει ὁ
 πάλιν ὁ προφήτης· λίθον ὃν
 ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομῶντες,
 ἐτετέθη ἐν ἡμέρῃ εἰς κεφαλὴν γω-
 νίας. καὶ πάλιν λέγει· αὐτὸς ἔστιν
 ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη, καὶ θαυμα-
 στή ἣν ἐποίησεν ὁ κύριος. Ἀ-
 πλῆττερον ὑμῖν γράφω, ἵνα συ-
 νήτε. ἐγὼ περιέφημα τὸ ἀγάπης
 ὑμῶν· τί ἐν λέγει πάλιν ὁ
 προφήτης; ὡς ἐλάττω με συναγωγὴ ποικιλομένων, ἐκκύλωσάν
 με ὡς εἰ μέλισσαι κυρεῖον. καὶ ὅτι τὸ ἱμάσιόν μου ἐβαλον κληροῖ.
 Ἐν σαρκὶ ἐν αὐτῷ μέλλοντος φανερωθῆναι, καὶ πάσχειν, περιφα-
 νερωτο τὸ πᾶν. λέγει γὰρ ὁ προφήτης ὅτι τὸ ἱσχυρὸν καὶ τὸ

*mibi, propinquet puero Dei?
 Væ vobis quia omnes veteras-
 citis tanquam vestimentum,
 Et tinea devorabit vos. Ite-
 rum dicit Propheta: Tanquam
 lapis expositus est in adflictio-
 nem. Ecce mittam in funda-
 menta Sion lapidem pretiosum,
 electum. Et quid dicit? Et qui
 crediderit in illum, non con-
 fundetur. In lapide ergo fides
 nostra? absit: Sed quia in for-
 titudine posuit corpus illius,
 dicit iterum Propheta: Lapi-
 dem, quem reprobaverunt adifi-
 ficantes, hic factus est in caput
 anguli. Hic est dies, quem fecit
 Dominus. Quid ergo dicit?
 Circumvenerunt me conven-
 tus nequissimorum, vallave-
 runt me tanquam apes. Et
 iterum dixit: Super vestem
 meam sortes miserunt. In carne
 ergo incipiente illo venire,
 ante ostensa sunt quæ passu-
 rus erat. Dicit ergo Prophe-
 ta ad Judæos: Væ animæ ini-
 quorum,*

Esaï. 8.

Esaï. 28.

Ibid.

Esaï. 50.

Psal. 117.

Psal. 21.

Psal. 117.

Et Psal. 21,

Esaï. 3.

Sap. 2.

'l. qui.'

πήσαμε

ποιήσωμεν καὶ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς
 ὁμοιωσάντων ἡμῶν τὸν ἀνθρώπου, καὶ
 ἀρχέτωσαν τὸ θηρίων καὶ ὁ οὐρανός, καὶ
 τὸ πετεινὸν τῆς ἕραν, καὶ τὸ
 ἰχθύων τῆς θαλάσσης. καὶ εἶπε κύ-
 ρι· ἰδὼν τὸ καλὸν πλάσμα
 ἀνθρώπου· ἀγάπησεν, καὶ πλε-
 ούνασεν, καὶ πληρώσατε τὸ γῆν.
 ταῦτα πρὸς τὸν υἱόν. πάλιν σοι
 * ἔνδεξις πῶς πρὸς ἡμᾶς δευ-
 * ἄραν πλάσιν ἐπὶ ἑξατάων ἐ-
 ποιήσας. λέγει κύριος· ἰδὲ
 ποιήσω τὰ ἑξατάων ὡς τὰ πεντά-
 τω· ἐν τῷ οὐρανῷ ὁ κήρυξεν ὁ προφήτης,
 εἰσελθετε εἰς γῆν ῥέυσαν γάλα καὶ
 μέλι, καὶ κατακυριεύσατε αὐ-
 τῆς. ἰδὲ ἐν ἡμεῖς ἀναπεπλά-
 σμεθα, καθὼς πάλιν ἐν ἐτέρῳ
 προφήτῃ λέγει· ἰδὲ λέγει κύ-
 ρι, ὅτε ἐλθὼ τέτων, τυττίων
 περιέβλεπε τὸ πνεῦμα κυρίου,
 πᾶς λιθίνας καρδίας, καὶ βαλὼν
 σαρκίνας αὐτοῖς· ὅτι ἔμελλεν ἐν σαρκὶ φανερωθῆναι, καὶ ἐν ἡμῶν καπι-
 κῆν. γὰρ ὁ κύριος, ἀδελφοί μου, τῷ κυρίῳ τὸ κατοικητήριον
 ἡμῶν τῆς καρδίας. λέγει γὰρ πάλιν κύριος· καὶ ἐν τίνι ὀφθίσομαι τῷ
 κυρίῳ δεξιῶν μου, καὶ δεξιὰ ὀφθίσομαι; λέγει· ὅτι ὁμοιωθήσομαι σοι ἐν
 ἐκκλησίᾳ, ἐν μέσῳ ἀδελφῶν μου, καὶ ψαλῶ ἀναμέσον ἐκκλησίας

tura, faciamus hominem ad ima-
 ginem & similitudinem no-
 stram; & superfit bestiis terræ,
 & avibus cæli, & piscibus ma-
 ris. Et Dominus videns bonam
 figuram nostram dixit: Cresci-
 te & multiplicamini, & replete
 terram. Iterum vobis osten-
 dam, quomodo vobis dicit fe-
 cundam figuram in novissi-
 mis. Dicit Dominus: Ecce facio
 novissima tanquam priora. Pro-
 pter hoc ergo prædicavit
 Propheta: Intrate in terram,
 quæ trahit lac & mel, & do-
 minamini ejus. Quia ipse in-
 cipiebat apparere, & in no-
 bis habitare: templum enim
 Domini inhabitatio cordis
 nostri est. Dicit ergo iterum:
 Et quomodo apparebo Deo Do-
 mino meo: & magnificabor
 (inquit) constebor in Ecclesia
 fratrum meorum, & decantabo
 tibi in Ecclesia Sanctorum. Nos
 ergo

Gen. 1.

Psal. 41.

Psal. 21.

* Ἄλλ. ἐπὶ
δείξω.

ergo fumus, quos induxit in terram bonam. Quid ergo lac & mel? Quia ab initio infans melle & lacte vivificatur, sic ut per fidem promissionis verbo dum adnutrimur, sic vivificamur dominatum agentes terræ. Quis est, qui possit modo esse super bestias, aut super aves, aut super pisces? sentire * debetis, quia superesse potestatis est, ut quis imperans * domino sit.

* I. debe-
mus.

* I. domi-
nus.

οὐκ ἐστι γὰρ ὁ φεῖλομῦν ὅτι τὸ ἄρχειν ὅξυσία ἐστίν, ἵνα τις ὁπταῖας κυρεῖ σῆ. εἰ ἔν ἐ γίνεται τὸ τοῦ νῦν, ἄρα ἡμῖν εἶρηκε. ποτε, ὅταν καὶ αὐτοὶ πελειωθῶμῃ κληρονομίῃ τῇ διαθήκῃ κυρεῖ γενέσθ.

VI. Intelligite ergo, filii dilecti, quia omnia bonus Dominus ostendit nobis, ut sciremus, * cum per omnia gratias agere debeamus. Si ergo filius Dei, cum sit Dominus, qui incipiet judicare vivos & mortuos, passus est, ut plaga illius vivificaret nos: credamus, quia filius non poterat pati, nisi propter nos. Sed & potatur aceto & felle. Audite quemadmodum

* cui.

ἐρωθεὶς ἐπὶ τῷ ζετοῦ ὅξει καὶ χολῇ ἀκούσατε πῶς ὡς τὸ τέτυπε πατερεῶ-

F f

κασιν

ἀγίων. ἐκὼν ἡμεῖς ἐσμῆν, ἕς εἰσὶν ἁγίων εἰς τὴν γῆν καὶ ἀγαθὴν; τί ἐν τὸ γάλα καὶ μέλι; ὅτι πρῶτον τὸ παιδίον μέλιτι, εἰτα γάλακι ζωοποιεῖται· ἔτω καὶ ἡμεῖς τῇ πίστει τῇ ἐπαγγελίας, καὶ τῷ λόγῳ ζωοποιούμενοι ζήσῃμῃ κατὰ κυρεῖοντες τῇ γῆς. περὶ ἡμῶν ὅτι ἀξανάδωσαν, καὶ ἀρχέτωσαν τῇ ἰχθύων. τί ἐν ὁ δυνάμῃ τοῦ νῦν ἄρχειν, θηρίων καὶ ἰχθύων, καὶ πτερινῶν τε ἐρανῶ; αἰ-

ζ'. Οὐκ ἐν νοεῖτε, τέκνα οὐ φροσύνης, ὅτι πάντα ὁ καλὸς κύριος περὶ ἀνέρωσεν ἡμῖν, ἵνα γνῶμῃ ὅτι καὶ πάντα οὐ χαλεπότητες ὁ φεῖλομῖν αἰνεῖν. εἰ ἔν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, ὡς κύριος καὶ μέλων κρεῖνεν ζωῆας καὶ νεκροῦς, ἔπαθεν, ἵνα ἡ πληγὴ αὐτῷ ζωοποίησιν ἡμᾶς· περὶ ἐσωμῇ, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἐκ ἰδύνατο παθεῖν, εἰ μὴ διὰ ἡμᾶς. ἀλλὰ καὶ τρυφεροῦσιν

καὶ οἱ ἱερεῖς τῷ λαῷ, ἡλεσ-
 μένης ἐντολῆς αὐτοῦ. ὅς ἂν μὴ
 νηστεύσῃ ἢ νηστείαν, θανάτω
 ἐξολοθροδυσήσεται, ἐντείλατο
 κύριος. ἔπει καὶ αὐτὸς ὑπὲρ τῆς
 ἡμετέρας ἀμαρτιῶν ἡμελλε
 σκεῦθαι τὸ πνεῦμα ἵνα προσφέ-
 ρειν θυσίαν· ἵνα καὶ ὁ τύπος ὁ
 γὰρ μὲν ὅτι Ἰσαὰκ τὸ προσ-
 νεχθέν ὅτι τὸ θυσιάζηαιον
 τελεσθῇ. τί ἐν λέγει ἐν τῷ προ-
 φητῇ καὶ φαγέτωσαν ὅτι τράγες
 πρὸς προσφερομένους τῇ νηστείᾳ ὑ-
 πὲρ πασῶν τῶν ἀμαρτιῶν. προσ-
 χετε ἀκριβῶς. καὶ φαγέτωσαν οἱ
 ἱερεῖς μόνοι πάντες, τὸ ἔντερον
 ἀπλутον μὴ ὄξος. πρὸς τί; ἐ-
 παιδὴ ἐμὲ εἶδον ὑπὲρ ἀμαρτιῶν
 μέλλοντα τῷ λαῷ τὸ καινὸν προσ-
 φέρειν τὴν σάρκα μου· μέλλετε πο-
 τίξαι χολὴν μὴ ὄξος· φάγετε
 ὑμεῖς μόνοι, τῷ λαῷ νηστεύοντες
 καὶ ὑποτιμένους ὅτι σάκκω καὶ
 σποδῶ. ἵνα δείξῃ, ὅτι δεῖ αὐ-
 τὸν παθεῖν ὑπὲρ αὐτῶν· πῶς
 ἐν ἐντείλατο; προσέχετε. λάβετε δύο τράγες καλὰς καὶ ὁμοίους,
 καὶ προσενέγκετε· καὶ λαβέτω ὁ ἱερεὺς ἢ ἵνα εἰς ὀλοκαύτωμα ἢ ὅ-
 ἕνα.

de hoc significaverint sacer-
 dotes templi in scripta lege
 præcepti, ut si quis non jejun-
 naret jejunium, morte more-
 retur, præcepit Dominus: quia
 ipse pro peccatis nostris inci-
 piebat vas spiritus sui offerre
 hostiam; ut & figuram quæ
 fuerat sub Isaac, qui oblatus
 est ad aram, consummaret.
 Quid dicit Propheta? *Gen. 25.*
Gen. 25.
manducant de hircis, quem oblaturi
sunt ad jejunium pro omnibus
peccatis. Adtendite diligen-
 ter: *Gen. 25.*
manducant sacerdotes
soli intestinum non lotum cum
aceto. Ad quid? quoniam me,
 pro peccatis populi mei inci-
 pientem offerre corpus me-
 um, potabitis aceto cum felle,
 manducate vos soli, populo
 jejunante, & * plangite vos in
 * 1. Plan-
 cilicio & cinere. Et ut ostende-
 ret, quia ab illis debet pati, sic
 præcepit: *Sumite hircos duos*
bonos, similes, & offerre, & ac-
cipiant sacerdotes unum holo-
caustum pro peccatis, alium au-
tem

Gen. 25.

* 1. Plan-
gente.

Levit. 16.

tem in maledictionem. Adtendite, quomodo figura Jesu ostendebatur. *Expuite in illum*, inquit, omnes, & pungite, & imponite lanam coccineam circa caput illius, & sic in aram ponatur: & cum ita factum fuerit adducite, qui ferat hircum in eremum, & auferat, & ponat illam in stirpem, quæ dicitur rubus, cujus & fructus in agris adsumus inuenientes manducare hujus stirpis dulces fructus inueniuntur. Ad quid ergo hoc? adtendite: *Unum ad aram, alium tanquam maledictum*. Et quare is, qui maledictus, coronatus? Quia videbunt illum tunc in die chlamydem habentem coccineam circa corpus, & dicent: nonne hic est, quem nos crucifiximus fastidientes, & conspuentes, & compungentes? Vere hic fuit, qui tunc se dicebat esse filium Dei. Sicut ergo similis, sic similes hircos & æquales; ut cum viderint unum ex illis tunc pascentem, admi-

να τί ποιήσουσιν; ὁπλητάρα τῷ, φησὶν, ὁ εἰς. προσέχετε πῶς ὁ τύπος τοῦ Ἰησοῦ φανερεῖται. καὶ ἐμπύσσετε πάντες, καὶ κατακεντήσατε, καὶ ἀφαιρέσατε τὸ ἔριον τὸ ὑψικκινον κατὰ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἕτως εἰς ἔρημον βληθήτω. καὶ ὅταν γένηται ἕτως, ἀγείρει ὁ βασιλεὺς τὸ τρίχον εἰς τὴν ἔρημον, καὶ ἀφαιρεῖ τὸ ἔριον, καὶ ἄλλων. ὁπτιῖθισιν ὁπτι φρύγανον τὸ λεγόμενον ῥαρχήλ, καὶ καὶ τὸς ἄλλους. ^{ῥα. χλ.} * βλαστὸς ἐκιδάμην τρώγειν ἐν ἄλλοις βασι- ^{τίς.} τῇ χώρῃ εὐερίσκοντες. ἕτως μὲν τῆς ῥαρχῆς οἱ κερποὶ γλυκεῖς εἰσὶ. τί ἐν καὶ τῷ; προσέχετε. καὶ μὴ εἶνα ὁπτι τὸ δυσιασθήριον, καὶ ὅτι εἶνα ὁπλητάρατον. καὶ ὅτι ὁπλητάρατον ἐμφανωμένον; ἐπειδὴ ὁψοῖται αὐτὸν, τότε τῇ ἡμέρᾳ τὴν ποδήρη ἐρχοῖται τὸ ὑψικκινον κατὰ τὴν σάρκα. καὶ ἔρῃσιν: ἔρχεται ὁσὶς ἐστίν, ὃν ποιεῖ ἡμεῖς ἐκ αὐτοῦ σάμην ἐξεδιδήσαντες, καὶ κατακεντήσαντες, καὶ ἐμπαιξάντες; ἀλη-

θῶς ἕως ἡν, ὁ τότε λέγων αὐτὸν υἱὸν θεοῦ ἔσθι. πῶς γὰρ ὁμοίως, * καὶ ἄλλοις. ^{τῷ.} τῷ πενήμοις τὸς τρέφους καλῶς, καὶ ἴσους. ἢ ὅταν ἴδωσιν αὐτὸν τότε

1. ιδι.

ἐρεχόμενον ἐκπλαγίσονται ὅτι
τῇ ὁμοιότητι τῆ τραγυ. ἔκων
* ἴδε τὸ τύπον τῆ μέλλουσι πα-
ραγεν Ἰησοῦ πρὸς, ὅτι τὸ ἔριον εἰς
μέσον τῶ ἀγκυρῶν παιδίας; τύ-
πος ὅτι τῆ Ἰησοῦ τῇ ἐκκλησίᾳ
κείμενος. ἵνα ὅς ἐάν δέλῃ τὸ
ἔριον ἄραι τὸ κήκινον, δέει αὐ-
τὸν πολλὰ παθεῖν, διὰ τὸ εἶναι φο-
βεῖν τὸ ἀκινδυν, καὶ θλιβέντα
κυριεύσαι. ἔτω, φησὶν, οἱ δέλον-
τές με ἰδεῖν, καὶ ἀψαυαί με τῇ
βασιλείᾳς, ὅφελαισι θλιβέντες
καὶ παθόντες λαβεῖν με.

Τίνα ὃ δοκεῖτε τύπον εἶναι,
ὅτι ἐντέλλεται τῷ Ἰσραὴλ περισ-
φέρειν δάμαλιν τὰς ἀνδρας ἐν
οἷς ἀμαρτίαι τέλειαι, καὶ σφά-
ξαντας κατακτείνει· καὶ αἶρειν
τότε τὸ σποδὸν παιδία, καὶ βάλλ-
ειν εἰς ἄγλην, καὶ περὶ τὸν δέναν τὸ
ἔριον τὸ κήκινον, καὶ τὸ ὕσσωπον,
καὶ ἔτω ῥαγίζουσιν τὰ παιδία καθ'
ἵνα τὸ λαόν· ἵνα ἀγνίσκωται ὑπο-
τὸ ἀμαρτιῶν; Νοεῖται, πῶς ἀπλό-
πη λέγει ὑμῖν. ὁ μέγας ἔτος
ὅτιν ὁ Ἰησοῦς· οἱ περισφέντες ἄνδρες ἀμαρτωλοὶ οἱ περισφέναν

rentur in similitudine capri.
Ergo videtis figuram ejus,
qui passurus erat, Jesu. Qua-
re & lanam in medio spinarum
ponunt? figura Jesu Ec-
clesiæ posita: quia qui volue-
rit tollere lanam coccineam,
oportet illum multa pati pro-
pter spinæ nequitiam, & co-
artatum sic dominari illius.
*Sic, inquit, qui volunt me
videre, & adtingere regnum
meum, debent compressi, & mul-
ta passi accipere.*

Quam autem figuram pu-
tatis esse: quia præceptum
est populo Judæorum offerre
vaccam homines, in quibus
peccata consummata sunt,
& occisam comburere, &
tollere tunc cinerem pueros,
& mittere in vasa fictilia, &
suspendere in ligno lanam
coccineam & hyssopum, &
sic spargere pueros circa sin-
gulas turbas populi, ut sancti-
ficentur à peccatis? Videte
ergo, quomodo in similitudi-
ne dicat nobis. Vacca erat
Jesús; qui offerebant, homines
pecca-

peccatores, hi qui obtulerunt eum ad victimam: qui sparserunt pueri, hi erant, qui nuntiaverunt nobis remissionem peccatorum, & castitatem præcordii nostri: quibus dedit Evangelii potestatem; qui sunt duodecim testimonium tribuum: quia duodecim sunt tribus Judæorum. Quare ergo & lana in ligno est: quia qui crediderit in illum, vivet in perpetuum. Quare in unum lanam & hyssopum? quia in regno illius dies erunt nequissimi, & sordidi, quibus nos sanabimur; & propter hoc dum sic fiunt, nobis lucida, illis autem obscura: quia non audierunt vocem Domini.

ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ ἡμέραι ἔσονται πονηραὶ καὶ ῥυπαραὶ, ἐν αἷς ἡμεῖς σωθησόμεθα. ὅτι καὶ ἀλγῶν τὴν σάρκα διὰ τῶν ῥύπων ὑσώπῃ ἰάται. καὶ διὰ τοῦτο ἔτω γενόμεθα ἡμῖν μέν ἐξὶ φανερά, ἐκείνοις δὲ σκοτεινά· ὅτι ἐκ ἡκυσαν φωνῆς τοῦ κυρίου.

VII. Dicit autem de auribus, quomodo circumcīdat aures præcordii nostri. Dixit per Prophetam: *auditu auris exaudivit me.* Et iterum

περὶ αὐτὸν ὅτι σφαγὴν. εἴτα ἐκέ-
τι ἄνδρες, ἐκέτι ἀμαρτωλῶν ἢ
δόξα. οἱ δὲ ῥαντίζοντες παῖδες,
ἐσαγγελίζομενοι ἡμῖν τὸ ἄφε-
σιν τῶν ἀμαρτιῶν, καὶ τὸ ἀγνισμόν
τῆς καρδίας· οἷς ἔδωκε τὸ Εὐαγ-
γέλιον τὸ ἐξ Ἑβραίων, ἔσθι δεκαδύο
μαρτύρων τῶν φυλῶν· ὅτι δεκα-
δύο αἱ φυλαὶ τῆς Ἰσραὴλ εἰς τὸ
κηρύσσειν. διὰ τί δὲ τρεῖς παῖδες
οἱ ῥαντίζοντες; εἰς μαρτύρων Ἀ-
βραάμ, καὶ Ἰσαὰκ, καὶ Ἰακώβ,
ὅτι ἔσθι μεγάλοι τῷ θεῷ. ὅ,τι
δὲ τὸ ἔλεον ὅτι τὸ ἐξ ὅλων; ὅτι ἡ
βασιλεία τοῦ Ἰησοῦ ὅτι τῷ ἐξ ὅλων.
διότι οἱ ἐλπίζοντες † εἰς αὐτὸν † ἄλλ. ἐπ'
ζήσονται εἰς τὸ αἶψα. διὰ τί δὲ
αὐτὸν. αὐτὸν καὶ τὸ ὕσσωπον; ὅτι

ζ'. Λέγει γὰρ πάλιν πάλιν τὸ α-
τίων, πῶς περιέπεδον ἡμῶν, καὶ
τὴν καρδίαν, λέγει. ὁ κύριος ἐν
τῷ προφήτῃ· εἰς ἀκλὴν ὡτίς
† ὑπήκουσάν με, καὶ πάλιν λέ-
σι. ὁ κύριος
γει

γει ἀκοῇ ἀκούσονται οἱ πύρραιθεν,
 ἃ ἐποίησα, γινώσκονται· καὶ ὡς ἡμι-
 σήσαοτε, λέγει κύριος, τοὺς καρ-
 δίας ὑμῶν. καὶ πάλιν λέγει ὁ
 κύριος Ἰσραὴλ, ὅτι ταῦδε λέγει ὁ κύ-
 ριος ὁ θεός σου, καὶ πάλιν τὸ πνεῦ-
 μα κυρίου προφητεύει, τίς ἐστὶ ὁ
 δούλων ζῆσαι εἰς τὸ αἰῶνα; ἀκοῇ
 ἀκούσεται τὸ φωνῆς τῶν παιδῶν μου.
 καὶ πάλιν λέγει ὁ κύριος ἕρην, καὶ
 ἐνωπίζω ἡ γῆ, ὅτι * κύριος ἐλά-
 λησε παῦται εἰς μερτύρεον. καὶ
 πάλιν λέγει, ἀκούσατε λόγον κυ-
 ρίου ἀρχόντες τῆ λαοῦ τέτυ. καὶ
 πάλιν λέγει· ἀκούετε τέκνα, τὸ
 φωνῆς βοῶσης ἐν τῇ ἐρήμῳ·
 ἔκων ὡς ἐτεμεν ἡμῶν τοὺς ἀν-
 ας, ἵνα ἀκούσιντες λόγον τῆ πνεύ-
 ματος· ἡ γὰρ ὡς ἡμι, ἐφ' ἣ πεποι-
 θασι, κατήργηται. ὡς ἡμι, ἡ γὰρ
 ἔρηκεν, ὅτι σαρκὸς γεννηθῆναι.
 ἀλλὰ παρέβησαν· ὅτι ἀγγελῶν
 πονηρὸς ἐτόφισεν ὡς· λέγει
 πρὸς ὡς· ταῦδε λέγει κύριος
 ὁ θεός ὑμῶν, ὅτι εὐέλπω ἐν το-
 λῶν, μὴ σπεύσῃς ἐπὶ ἀκούσας, ὡς ἡμι, καὶ τὸ
 λέγει; καὶ ὡς ἡμι, τὸ σπληνὸν τὸ καρδίαν ὑμῶν, καὶ τὸ τρέχον

dicit: *Auditione audient, qui* Psal. 17.
longe sunt, & quæ * faciet, sci- Esai. 33.
ent. Circumcidite, dicit Domi- * l. feci.
nus, aures vestras: & iterum
dicit: Audi Israel, quia hæc
dicit Dominus Deus tuus. Et
iterum Spiritus Domini pro-
phetat: quia qui vult vivere in
perpetuum, auditione audiat
vocem pueri mei. Et iterum di-
cit: Audi cælum, & percipe au- Esai. 1.
ribus terra, quia Dominus locu- Esai. 1.
tus est. Et iterum dicit: Audite
verbum Domini principes popu- Esai. 40.
li huius. Et iterum dicit: Audite
vocem clamantis in eremo. Ergo
* circumcidite aures nostras, * l. cir-
ut audito verbo credamus. Cum- cumcidit.
cisionem autem di-
xit, non corporis. Sed præ-
tereunt: quia angelus nequam
docebat illos: Hæc dicit Domi- Hier. 4.
nus Deus vester. Hic invenio
novam legem. Væ illis, qui se-
minant in spinis. Circumcidite
vos Domino vestro. Hoc est,
audite Dominum vestrum:
& circumcidite nequitiam
 de

* ἄλλ. ὁ
 θεός.

† ἄλλ. π.
 ενσωμα.

de præcordiis vestris. Dicit autem iterum: *Ecce dicit Dominus: omnes nationes sine circumcissione corporis sunt: hic autem populus sine circumcissione cordis est.* Sed etiam circumciscus est populus in signo *; sed & Judæus & Arabs, & omnes sacerdotes idolorum, & Ægyptii. Ergo & hi de testamento sunt, quos dicit filios Abrahæ de omnibus gentibus: quia Abraham primus circumcissionem dedit in spiritu, quod prospiciebat in Jesum, circumcidit de domo sua homines trecentos octodecim, quia primatum trecenti sunt; & distinctione facta dicit x & viii. Habes in duabus literis Jesum, (in quibus) incipiebat habere donum. Tunc dicit, & trecentos habes in una litera, ταν, crucem. Scitote quia naturale donum doctrinæ suæ posuit in nobis. Nemo

ὁ μὴ ᾧ, ἀ μὴ σκληρύνετε. καὶ παλιν ἰδὲ λέγει ὁ κύριος· πάντα τὰ ἔθνη ἀπερίτμητα, ἀκρίβυτα, ὁ ὃ λαὸς ἔτος ἀπερίτμητος καρδίᾳ· ἀλλὰ ἔρεῖς, καὶ μὴν περὶ τέμνεται ὁ λαὸς εἰς σφραγίδα. ἀλλὰ καὶ πᾶς Σύρος, καὶ Ἀραβ, καὶ πάντες οἱ ἱερεῖς τῆ εἰδωλῶν. ἄρα ἔν κἀκεῖνοι ἐκ τῆ διαθυμῶν αὐτῶ εἰσι; ἀλλὰ καὶ οἱ Αἰγύπτιοι ἐν περὶ τομῇ εἰσι· μάτετε ἔν, τέκνα, καὶ πάλιν πλυσίως, ὅτι Ἀβραάμ, ὁ πρῶτος περὶ τομῆν δὲς ἐν πνεύματι, περιέλαβεν εἰς υἱόν, καὶ ἐτέμε λαβὼν τριῶν γεγεμμάτων δόγματα· λέγει γὰρ καὶ περὶ τριῶν Ἀβραάμ ἐκ τῶ οἴκου αὐτοῦ ἀνδρας δέκα καὶ οὐκὼ καὶ τριακοσίους. τίς ἔν ἡ δοθεῖσα αὐτῷ γνώσις; μάθετε τὸς δεκαοκτὼ πρῶτοις, ἔτα τὸς τριακοσίους· τὸ ὃ δέκα καὶ οὐκὼ, ἰῶτα δέκα, ἦτα οὐκὼ. ἔχεις

Ἰησοῦν * ὅτι ὃ σαυρὸς ἐν τῷ Τ, * ἀλλ. ὅτι ἢ ὁ σαυρὸς. ἤμελλεν ἔχειν τὸ χάριν. λέγει γὰρ τὸς τριακοσίους· δηλοῦ ἔν τῷ Ἰησοῦ ἐν τοῖς δυοῖ γεγεμμάσι, καὶ ἐν ἐν τῷ σαυρὸν· οἶδεν ὁ τῷ ἐμφυτον ὁ ἀρεάν τῷ διδαχῆς αὐτοῦ ἀτμένος ἐν ἡμῖν· ὅς εἰς γρηπώτερον

σιώπερον ἔμαθεν ἀπ' ἐμῶ λόγον·
ἀλλὰ οἶδα, ὅτι ἄξιοι ἐστὲ ὑμεῖς.

η. Ὅτι ὁ Μωσὴς εἶρηκεν, ὃ
φάγεσθε χοῖρον, ἐδὲ ἀετὸν, ἐδὲ
ὄξύπτερον, ἐδὲ κότερα, ἐδὲ πάν-
τα ἰχθυῖν, ὅς ἐκ ἔχει λεπίδα ἐν
αὐτῷ. Τεῖλα ἔλαβεν ἐν τῇ συνέσει
δογματά. πέρας γὰρ τι λέγει αὐ-
τοῖς ἐν τῷ δόκτυρονόμῳ· καὶ δια-
θέσθαι πρὸς τὸ λαὸν τῶν τῶν τῶν
δικαιώματά μου. ἄρα ἐκ ἔστιν
ἐντολὴ δεῦρὸς τὸ μὴ τρώγειν, Μω-
σὴς ὅτι ἐν πνεύματι ἐλάλησε. τὸ ἐν
χοίρειον πρὸς τῷ εἶρηκεν. ὃ μὴ
κρηνηθήσῃ, φησὶν, ἀνθρώποις
ταῖς τοῖς, οἵτινες ὁμοιοὶ εἰσι χοί-
ροις· ὅταν γὰρ σπαλάσσῃν ἐπι-
λανθάνονται τῷ κυρίῳ ἐαυτῶν,
ὅταν ὁ ὑπερηβῶσιν, ἐπιγνώσκου-
σι τὸ κύριον. καὶ ὁ χοῖρος. ὅταν
τρώγῃ, ἐκ οἷδε τὸ κύριον· ὅταν
ὁ πειναῖ, κρυγάζῃ, καὶ λαβῶν
πάλιν, σωπᾷ. Οὐδὲ μὴ φά-
γῃ, φησὶ, τὸ ἀετὸν, ἐδὲ τὸ ὄξύ-
πτερον, ἐδὲ τὸ ἰχθυῖα, ἐδὲ τὸ κό-
τερα. ὃ μὴ, φησὶ, κρηνηθήσῃ
ἀνθρώποις ταῖς τοῖς, οἵτινες ἐκ οἷδασι διὰ κῆρυ, καὶ ἰδεῖν τὸν πορίζειν

artius didicit à me verbum,
sed scio, quia digni estis.

VIII. Quare autem Moyses
dicit: *Non manducabis porci-* Lev. 11.
nam, nec aquilam, nec accipi- Deut. 14.
trem, nec corvum, nec omnem
piscem, qui non habet in se squa-
mam. Tres accepit Moyses
in conscientia sua constitu-
tiones. Ad summa dicit illis
in secunda lege: & *disponam*
ad populum hunc æquitates me-
as. Ergo non est mandatum
Dei, ne manducet, sed Moy-
ses in figura locutus est illis.
Porcinæ * ergo ad hoc dixit: * I. porci-
Non eris conjunctus hominibus nam.
talibus, qui cum luxuriant, ob-
liviscuntur Dominum suum.
Porcus enim cum manducat,
Dominum non novit; cum
esurit, tunc clamat; & cum
accepit iterum, tacet. *Nec*
manducabis, inquit, aquilam,
aut accipitrem, aut corvum.
Hoc dicit: non adjunges te,
nec similabis talibus homini-
bus, qui nesciunt per laborem
& sudorem sibi acquirere
escam,

escam, sed rapiunt alienam per suam iniquitatem; & observant quasi in simplicitate ambulantes quem dispolient: sic aves istæ solæ sibi non acquirentes escam, sed pigrae sedentes quærunt, quomodo alienas carnes devorent, cum sint pestilentiosæ per suam nequitiam. *Non manducabis*, inquit, *murænam, nec polypum, nec sepiam*. Non, inquit, similibis adhærens talibus hominibus, qui in perpetuo impij, & judicati jam mortui sunt. Hi enim pisces soli maledicti sunt, non natantes sicut reliqui, sed in ima altitudinis terra inhabitant. *Sed nec leporem manducabis*. Ut quid dicit? Non eris, inquit, corruptor puerorum, nec similibis talibus, quia lepus singulis annis facit ad sellandum singula foramina, & quotquot annis vivit, totidem foramina facit. *Sed nec belluam*, inquit, *manducabis*: Hoc est non eris mæchus, aut adulter, nec corruptor, nec similibis talibus: quia hæc bestia

ρεὺς, ἑδὲ ὀργισθήσῃ τοῖς τιύτοις.

ἐαυτοῖς τὴ τροφήν, ἀλλὰ ἀρπαῖzes τοὺς ἄλλοτερας ἐν ἀνομίᾳ αὐτῶν, καὶ ὅπτηρῶσιν, ὡς ἐν ἀκραιωσύνῃ παλῖντες, καὶ καθήμνα ἀργά, ταῦτα ἐκζητεῖ, πῶς ἀλλοτερίας σάρκας καταφάγῃ, ὅσα λοιμὰ τῇ πονηρίᾳ αὐτῶν. καὶ ἔ μὴ φάγῃ, φησὶ, σμύραναι, ἑδὲ πολύποδα, ἑδὲ σήπιαν. † ἔ μὴ, φησὶν, ὀργισθῇ. † ἄλλ. ὅπτηρ καὶ ὀργισθῇ. ἀνθρώποις τοῖς ^{αὐτοῖς} τοῖς, οἱ τινες εἰς τέλῃ εἰσὶν ἀσεβεῖς, καὶ κεκρυμένοι τῷ θανάτῳ, ὡς καὶ ταῦτα τὰ ἰχθύδια μὲνα ὅπτηρ καταλάτῃ ἐν τῷ βύθῳ κηται, μὴ καλυμβῶντα, ὡς τοὶ λοιπαί, ἀλλὰ ἐν τῇ γῇ καὶ τῷ βύθῳ κατὰ κεῖ· ἀλλὰ καὶ τὸ δασύποδα ἔ φάγῃ, ὁ φησὶν πρὸς τί; ἔ μὴ γένη παιδοφθόρῳ, ἑδὲ ὀργισθῇ τοῖς τιύτοις. ὅτι ὁ λαγὼς κατ' ἐν αὐτὴν πλεονεκτεῖ τὴ ἀφρόδισιν, ὅσα γὰρ ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ ἔχει τρύπας. ἀλλὰ ἑδὲ τὸ ὕαιαν φάγῃ· ἔ μὴ, φησὶ, γένη μοῖχῳ, ἑδὲ φθορεὺς, ἑδὲ ὀργισθήσῃ τοῖς τιύτοις. πρὸς τί; τῷτο γὰρ τὸ ζῶον ^{κατὰ}

παρ' ἐνιαυτὸν ἀλλάσσει ἢ φύ-
σιν, καὶ ποτε μὲν ἄρρεν, ποτε δὲ
ἡμεῖς γίγνεται. ἀλλὰ καὶ ἡ γα-
λὴν ἐμίσησε καλῶς, καὶ μὴ ῥῶ-
φῆσιν, ὁμοιωθήσῃ τοῖς τοιούτοις,
οἷος ἀκρόμυς ἀνομίαν ποιεῖντας
παρ' ὁμοῦ, διὰ ἀκαθαρσίαν· καὶ
δὲ κολληθήσῃ ἢ ἀκαθάρτοις ἢ
ἢ ἀνομίαν ποιεῖσας παρ' ὁμοῦ.
τοῦ ῥῶτον τῆτο παρ' ὁμοῦ κῶσι.
ὡς ἢ βρωμάτων μὲν ἐν Μωσῆς
τεία δόγματα ἐν πνεύματι,
ἐλάλησεν· Οἱ δὲ κατ' ἐπιθυμίαν
καὶ σαρκὸς, ὡς ὡς βρωμάτων
περὶ δὲ αὐτῶν λαμβάνει ἢ τείων
δωμάτων γνώσιν Δαβὶδ, καὶ
λέγει ὁμοίως· μακάριος ὁ ἄνθρωπος
ὅς ἐκ ἐπορεύθη ἐν βελῇ ἀσβε-
στῶν· καθὼς οἱ ἰχθύες πορεύον-
ται ἐν σκοτεινῇ εἰς τὰ βάθη. καὶ ἐν
ὁδοῖς ἀμαρτωλῶν ἐκ ἕτης καθὼς
οἱ δοκῦντες φοβεῖσθαι ἢ κῆριον,
ἀμαρτανύουσιν ὡς ὁ χοῖρος. καὶ
ἐπὶ καθεδρὰ λοιμῶν ἐκ ἐκά-
στος καθὼς τὰ πετεινὰ τὰ κα-
τὰ τὸν αἶρα γῆν. ἔχετε πλήρεις καὶ ὡς ἢ γνώσεως. ἀλλὰ
εἶπε Μωσῆς· φαίλατε πάντας διχάλους, καὶ μαρυνώμενους. τί λέγει;

alternis annis mutat natu-
ram, & fit modo masculus,
modo femina. Sed & quod
dicit: *Mustelam odibis*: Non
eris, inquit, talis, qui audit
iniquitatem, & loquitur im-
munditiam: Non, inquit, ad-
hærebis immundis, qui fa-
ciunt iniquitatem ore suo.
De escis ergo Moyses accep-
tis tribus constitutionibus in
Spiritu, sic locutus est: illi
autem secunda concupi-
scientiam corporis, tanquam
de escis diceret, sic percepe-
runt. Accepit autem earum
trium constitutionum scien-
tiam David, & dicit: *Beatus* Psal. i.
vir, qui non abiit in concilio
impiorum: sicut pisces eunt in
* tenebras. *Nec in via pecca-* * l. tene-
torum stetit: sicut qui viden-
tur timere, & exerrant, tan-
quam porcus. *Nec in pestilen-*
tiae cathedra sedit: sicut aves,
quæ sedent ad rapinam. Ha-
betis consummatam de escis.
Sed dicit Moyses: *Manduca-*
bitis omne quod ruminat; hoc
est,

est, qui esca accepta scit
eum, qui se pascit in se refri-
gerari. Benedicit providens
mandatum. Quid ergo dicit?
adhærete eis, qui tenent di-
stinctum sermonem in corde
suo, & cum eis, qui loquun-
tur æquitates Domini; qui
sciunt, quia assidua lectio
utilis est. Videte quomodo
spiritualiter legem constituit
Moyses. Sed unde illis, hæc
intelligere? Nos autem in-
telligentes mandata, loqui-
mur, sicut voluit Dominus.

δικαίῳ· ἐν τούτῳ τῷ ἔργῳ ᾧ ἐπαίει, καὶ τὸ ἄγνον αἰῶνα ἐκδέχεται. βλέπετε πῶς ἐνομοτένησε Μωσῆς καλῶς. ἀλλὰ πόθεν ἐκείνοις ταῦτα νοῆσαι, ἢ συνείναι; Ἡμεῖς ἔν δικαίῳ νοήσαντες τοὺς ἐντολὰς, λαλοῦμεν ὡς ἠθέλησε κύριος· διὰ τοῦτο ᾧ ἐπέμμε τοὺς ἀγγέλους ἡμῶν, καὶ τοὺς καρδίας, ἵνα συνώμην ταῦτα.

IX. Quæramus ergo, si curæ fuerit Domino ostendere de aqua, & de cruce. De aqua scriptum est ad populum Judæorum, quomodo tinctionem, quæ adfert remissionem peccatorum, non recipiant, sed sibi instituant. Dicit ergo Propheta: *Sic horruit cælum, & in hoc plurimum*

ἥ τρεφὴν λαμβάνων, οἷδε ἃ
 τρέφοιτα ὡτὸν, καὶ ἐπ' αὐτῇ ἀ-
 ναπαύομαι. εὐφραίνεται δοκεῖ.
 ἡλῶς εἶπε βλέπων ἃ ἐντολήν·
 τί ἐν λέγει; ἡλῶς μὲν τῶν
 φοβημένων ἃ κώρον, μὲν τῶν
 μελεῶντων ὃ ἔλαβον διάσταλ-
 μα ῥίμα. ἐν τῇ καρδίᾳ, μὲν
 τῇ λαλῶντων τοῦ δικαιοματίας
 κωρεῖ, καὶ τηρέντων, μὲν τῇ εἰδότων,
 ὅτι ἡ μελεῖται ἔργον ἐστὶ εὐφροσύ-
 νης, καὶ μαρτυκόμενων ἃ λόγον
 κωρεῖ. τί δὲ τὸ διχῶν; ὅτι ὁ * ἀλλ. ἀλ-

Σ. Ζητήσωμιζυ ὃ εἰς ἡμέλησε
 τυῖ κυρίω περφανερῶμαι ὡς εἰς
 ὕδατι. καὶ ὡς αὐρῶν ὡς εἰς μῆτρον
 δαίος ἡγαπαίται ὅτι ἡ Ἰσραήλ,
 πᾶς τὸ βάπτισμα, τὸ φέρον εἰς
 ἄφeson ἀμαρτιῶν, ὃ μὴ προσδύ-
 ξωταί· ἀλλ' ἐαυτοῖς οἰουδομήσου-
 σι. λέγει ἔν ὁ περφητός· ἔκστασι
 ἐρανε, καὶ ὅτι τῷ φερέῳ
 G g 2 ἡ γῆ

ἡ γῆ, ὅτι δύο μεγάλα καὶ πικρὰ ἐπίησεν ὁ λαὸς ἐν τῷ ἐμὲ ἐργα-
 πέλιπον πηγὴν ζωῶν, καὶ ἐαυ-
 τῶν ὠρυξαν λάκκους συντετριμ-
 μένους. μὴ πέτρα ἔρημὸς ἐστὶ τὸ
 ὄρη. τὸ ἀγιόν μου Σινᾶ; ἔσπεσε
 γὰρ ὡς πέλει νεοσσὶ ἀνιπτάμε-
 νοι νεοσσῆς ἀφηρημένης. καὶ πάλιν
 λέγει ὁ προφήτης· ἐγὼ πο-
 ρεύσομαι ἐμπεροδὲν σου, καὶ ὄρη
 ὀμβλιῶν, καὶ θύρας χαλκῆς
 συντελέσω, καὶ μοχλὸς σιδηρῆς
 συνθλάσω, καὶ δώσω σοι θησαυ-
 ρὸς σκοιῖνες, δόκρυφους, ἀο-
 ράτους, ἵνα γινώσκῃς, ὅτι κύριός
 ὁ θεός, καὶ καταικίσει ἐν ὑψιπλά-
 σσηλαίῳ πέτρας ἰσχυρᾶς. εἴ τι
 τί λέγει; ἐν τῷ υἱῷ τὸ ὕδωρ αὐτοῦ
 πηγόν. βασιλέα μὲν δόξης ὄψε-
 ατε, καὶ ἡ ψυχὴ ὑμῶν μελετήσει
 φόβον κυρίου. καὶ πάλιν ἐν ἄλ-
 λω προφήτῃ λέγει· ἔσται ὁ ταῦτα
 ποιῶν, ὡς περ ἐξύλον τὸ πεφυδ-
 μένον ὡς αὐτὸς διεξόδους τῶν ὑδά-
 των, ὃ τὸ καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ· καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ ἐκ
 δόξης ῥησεται, καὶ πάντα ὅσα αὐτὸ ποιῇ καὶ δόδοι θέλει. ἕως οὗτοι οἱ ἀσε-
 βεῖς, ἕως ἔτι, ἀλλ' ὡσεὶ χνῆς, ὃν ἐκείλει ὁ ἀνέμους, ὅτι περὶ αὐτῶν

expavit terra, quia duo mala
 fecit populus hic; me dereli-
 querunt fontem aquæ vitæ, et
 foderunt sibi lacus detritos, qui
 non possunt aquam portare. Nun-
 quid petra renuosa est mons san-
 ctus meus Sina? eritis enim
 tanquam aliis pusillis ablati. Et
 iterum dicit Esaias: Ego antecede-
 dam te, et montes æquabo, et
 ostia ærea contribulabo, et ser-
 ras ferreas confringam, et dabo
 tibi thesauros obscuros, invisos,
 ut sciant, quia ego sum Dominus
 Deus, inhabitans in altissima
 spelunca fortis petrae, et aqua
 illius fidelis. Regem cum magni-
 tudine videbitis, et anima ve-
 stra meditabitur timorem. Et
 iterum David dicit: Erit qui
 hæc facere cæperit, tanquam
 lignum, quod plantatum est jux-
 ta tractus aquarum, quod fru-
 ctum suum dabit tempore suo: et
 folia ejus non decident, sed om-
 nia quæcunq; faciet, prospera-
 buntur: non sic impii, non sic; sed
 tanquam pulvis, quem* abjecit
 ventus cit.

Esaï. 16.

Cap. 45.

Esaï. 33.

Psal. 1.

* 1. abji-

ventus a facie terræ. Propterea non resurgunt impii in iudicio, neq; peccatores in consilio iustorum: quoniam scit Deus viam iustorum, & via impiorum peribit. Sentire autem debetis, quomodo aquam & crucem in uno dono constituit. Hoc ergo dicit: felices, qui speraverunt in aquam, & in crucem, mercedem in tempore suo: Tunc, inquit, reddam: modo autem, qui dicit: *folia illius non decident.* Hoc est, quia omnis sermo, qui exierit per os vestrum, erit in spem & resurrectionem multis. Et iterum alius Propheta dicit: *Erit Jacob laudabilis super omnem terram.* Terram vas spiritus illius magnificat. Deinde quid dicit? *Erat flumen trahens a dextra: & adscendebant inde arbores speciosæ: & qui cumq; ex illis manducaverit, vivet in perpetuum.* Hoc est, quia nos descendimus in aquam pleni peccatis & sordibus, & adscendimus fructibus pleni in præcordiis nostris tibi aïōna. τὸτο λέγει· ὅτι ἡμεῖς μὲν καὶ ἀναβαίνομεν εἰς τὸ ὕδωρ γέμυντες ἀμαρτιῶν καὶ ῥύπτω, καὶ ἀναβαίνομεν καρποφορεῖν ἐν τῇ καρ-

τῇ γῆς. διὰ τῆτο ἕκ ἀναστήσου·
 ται ἀσεβεῖς ἐν κρίσει, ἐδὲ ἀμαρ-
 τωλοὶ ἐν βελῇ δικαίων· ὅτι γι-
 νώσκει κίερε· ὁδὸν δικαίων, καὶ
 ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπλείεται. αἰδοῦ-
 νεατε πῶς τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ σταυρὸν
 ὅτι τὸ αὐτὸ ὄρασε. τῆτο γὰρ λέ-
 γει· μακάριοι οἱ ὅτι τὸ σταυρὸν
 ἐλπίσαντες κατέβησαν εἰς τὸ ὕ-
 δωρ· ὅτι τὸ μὲν μυστὸν (λέγει) ἐν
 καιρῷ αὐτῷ· τότε, φησὶν, ἀπο-
 δώσω. νῦν δὲ λέγει· τὰ φύλλα
 ἕκ * ἀπορρηθήσεται. τῆτο λέ-
 γει· ὅτι πᾶν ῥῆμα, ὃ ἐὰν ἐξέλθῃ, ^{πρὸς ῥησέσαι}
 ἐξ ὑμῶν διὰ τῆς ὁμολογίας, ἐν πί-
 στει καὶ ἀγάπῃ ἔσται εἰς ὁποῦν
 καὶ ἐλπίδα πολλοῖς. πάλιν ἔτε-
 ρο προφήτης λέγει καὶ ἦν ἡ γῆ
 Ἰακώβ ἐπαινεμένη ὡς πᾶσαν
 τὴν γῆν. τῆτο λέγει τὸ σκεῦ-
 ῶς πνεύματι· αὐτῷ ὁδοῦσας, εἶ-
 τα τί λέγει; καὶ ἦν πόταμος ἐλ-
 κων ἐκ δεξιῶν, καὶ ἀνέβαινεν ἐξ
 αὐτοῦ δένδρα ὡραῖα. καὶ ὅς ἐάν
 φάγῃ ἐξ αὐτῶν ζήσεται εἰς τὴν
 αἰῶνα. τὸτο λέγει· ὅτι ἡμεῖς μὲν καὶ ἀναβαίνομεν εἰς τὸ ὕδωρ γέμυν-
 τες ἀμαρτιῶν καὶ ῥύπτω, καὶ ἀναβαίνομεν καρποφορεῖν ἐν τῇ καρ-
 δίᾳ

δίχα τὸ φόβον καὶ τὴν ἐλπίδα εἰς τὸ
 * ἄλλ. ὑβ. * Ἰησοῦν ἐχόντες ἐν τῷ πνεύματι
 καὶ ὅς ἐάν φάγη σποὺ τέτων, ζή-
 σεται εἰς τὸ αἰῶνα. τὸτο λέγει,
 † ἄλλ. λ. - ὅς ἀν, φησὶν, ἀκούσῃ τέτων † καλημένων, καὶ πιστεύσῃ, ζήσεται εἰς
 αἰῶνα.

Ὅμοιως πάλιν παρὰ τῷ σταυρῷ
 ὀρίζεται ἐν ἄλλῃ προφήτῃ λέγοντι
 καὶ πότε ταῦτα συντελεθῶσιν,
 καὶ λέγει κύριος, ὅταν ξύλον
 κλιθῇ καὶ ἀναστῇ, καὶ ὅταν ὁκξύ-
 λω αἷμα στάξῃ. ἔχεις πάλιν ὅτι
 σταυρῷ, καὶ τῷ σταυρῷ μέλλον-
 τος. λέγει ὁ πάλιν ἐν τῷ Μω-
 σῇ, πολεμυμένους τῷ Ἰσραὴλ ὑπο-
 τῷ ἀλλοφύλων, καὶ ἵνα ὑπομνή-
 σῃ αὐτοὺς πολεμυμένους, ὅτι διὰ
 τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν παρεδόθη-
 σαν εἰς θάνατον, λέγει εἰς τὸ κερ-
 διάν Μωσῆ τὸ πνεῦμα, ἵνα ποιή-
 σῃ τύπον σταυροῦ, καὶ τῷ μέλλον-
 τος. πύχον ὅτι ἐάν μὴ ἐλπίσω-
 σιν ἐπ' αὐτῷ, εἰς τὸ αἰῶνα πολε-
 μηθήσονται. τίδισκε ἐν Μωσῇ ἐν
 ἐφ' ἐν ὅπλον ἐν μέσῳ τῇ πηγῇ,
 καὶ σταθεὶς ὑψηλότερος πάν-
 των ὀρέτεται τὰς χεῖρας, καὶ ὅπως πάλιν ἐνίκα ὁ Ἰσραὴλ. εἶπα

morem & spem habentes in
 Dominum. Ideo dicit: *Et
 qui manducaverit, vivet in
 perpetuum.*

Similiter & crucem signifi-
 cat, in alio Propheta dicente:
*Et quando hæc consummabun-
 tur, & dixit Dominus, cum lig-
 num inclinatum fuerit, & re-
 surrexerit, & cum de ligno san-
 guis stillaverit.* Habes iterum
 de cruce, & de eo, qui inci-
 pit crucifigi. Dicit autem
 iterum in Mose, cum pugna-
 ret populus Judæorum, &
 ceciderunt Judæi ab alieni-
 genis, ut * illos commemo- * 1. illis.
 raret, dum oppugnantur,
 quia propter peccata sua tra-
 huntur in mortem, dixit in
 præcordiis Moyfi Spiritus;
 fac figuram crucis, quia si
 non crediderint in illum, in
 perpetuo oppugnabuntur. Et
 iterum ascendit Moyses in
 aggerem, & stans manus ex-
 tendebat, & vincebant Judæi;
 deinde

deinde cum deposuerat, vincebat Amalec. Hoc ad quid: ut scirent, quia non possunt liberari, nisi in cruce Christi speraverint. Et iterum dicit in alio Propheta: *Expandi manus meas tota die ad populum impersuasibilem, & contradicentem viæ justæ.* Item Moyses facit figuram Jesu, quia oportebat illum pati, & quia ipse vivificavit, quem illi putaverunt perdidisse. Cadente enim populo Judæorum, quia jussu erat Dominus, ut morsu colubræ morerentur, quia præteritio Evæ per colubram fuerat, voluit illos corripere, & ideo sic morti tradere, qui mandata ejus præterierunt. Ad summam, ut ipse Moyses, qui præceperat, dicit, *Non erit vobis, neque conflatile, neque sculptile;* ipse fecit serpentem æreum, ut figuram Jesu ostenderet, & posuit in cruce, & per præcones convocavit populum: & cum venissent, rogabant Moysen, ut pro sanitate eorum Dominum rogaret; &

ὁπότεν πάλιν καθεῖλεν πάλιν ἐθανατῆντο. πρὸς τί; ἵνα γνωσιν, ὅτι ἐδυνατῆαι σωθῆναι, εἰ μὴ ἐπ' αὐτοῦ ἐλπώσωσι. καὶ ἐν ἐτέρῳ περὶ τῆς λέγει· ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τοῖς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθήντα, καὶ ἀνὴλόντα ὁδὸν δικαίαν μου. καὶ πάλιν Μωσὴς ποιεῖ τύπον τοῦ Ἰησοῦ ὅτι δὲ αὐτὸν παθεῖν, καὶ αὐτὸν ζωοποιήσῃ, ὃν δόξωσιν ἀπολωλέναι ἐν σημεῖον, πῖπτοντες. τὸ Ἰσραὴλ ἐποίησε ὡς πάντα ὅφιν δάκνει αὐτοὺς, καὶ ἀποθνήσκου. ἐπειδὴ ἡ παράβασις διὰ τῆς ὀφείας ἐν Εὐαγγέλιον γέγονεν, ἵνα ἐλέγξῃ αὐτοὺς, ὅτι διὰ τῆς παραβάσεως αὐτῶν ἐν θλίψει θανάτου καθυποδύονται. πότερς γὰρ τοὺς αὐτοὺς Μωσὴς ἐντεταμένον· ἔκασται ὑμῖν, ἅτε γλυπτόν, ἅτε χαλκόν, εἰς θάνατον ὑμῶν ποιεῖ, ἵνα τύπον τοῦ Ἰησοῦ δείξῃ ποιεῖ ἐν Μωσὴς χαλκὸν ὅφιν, καὶ τίθησιν ἐν δόξῃ, καὶ κηρύγματι καλεῖ τὸν λαόν. ἐλθόντες ἐν ὅπῃ τὸ αὐτὸ, εὐαγγελίον Μωσέως, ἵνα * ὡς ἐν αὐτῶν ἀνενέγκῃ δέοντες. ὡς τὸ ἰάσῃς * ἀλλ. ποι. αὐτῶν

Esaï. 69.

Exod. 20.
Deut. 6.

* εὐαγγέλιον Μωσέως, ἵνα * ὡς ἐν αὐτῶν ἀνενέγκῃ δέοντες. ὡς τὸ ἰάσῃς * ἀλλ. ποι. αὐτῶν

ἀνθρώπων. εἶπε δὲ πρὸς ἁγίους Μω-
 οῦς· ὅταν, φησὶ, δηλῇ τις ὑμῖν,
 ἐλθέτω ὅτι καὶ ὅφιν καὶ ὅτι τῷ
 ξύλῳ ὀπκείμενον, καὶ ἐλπισά-
 τω περὶ τούτου, ὅτι νεκρὸς ὢν δύ-
 νάται ζωοποιῆσαι καὶ ἕως ἐποίησεν.
 ἔχεις καὶ ἐν τούτῳ καὶ δοξάζει τῷ
 Ἰησοῦ, ὅτι ἐν αὐτῷ πάντα, αἱ εἰς
 αὐτὸν. τί λέγει πάλιν Μωσοῦς τῷ
 Ἰησοῦ τῷ τῷ Ναυῇ υἱῷ, ὁπρὸς
 αὐτῷ τὸ ὄνομα ὅντι περὶ φησὶ,
 ἵνα μόνον ἀκούσῃ πᾶς λαὸς, ὅτι
 πάντα ὁ πατήρ φανεροῖ ὡς τῷ
 υἱῷ Ἰησοῦ υἱῷ Ναυῇ καὶ ὁπρὸς
 τῷ τῷ ὄνομα, ὅποτε ἐπεμψε καὶ ἁ-
 σκοπον τῷ ἁγίῳ λάβε βιβλίον εἰς
 τὰς χεῖράς σου, καὶ γράψον αὐ-
 τῷ λέγει κύριος· ὅτι ἐκρίζων ἐκ-
 κύψει πάντα τὰ ὄκρυα Ἰαμαλὴν
 ὁ υἱὸς δὲ ἐπ' ἐχθρῶν τῷ ἡμε-
 ρῶν. οἱ δὲ πάλιν Ἰησοῦς ἔχῃ ὁ υἱὸς
 ἀνθρώπου, ἀλλ' ὁ υἱὸς τῷ δὲ πῶ-
 πῳ δὲ ἐν σαρκὶ φανερωθεῖς. ἐπεὶ
 ἐν μέλλουσιν λέγειν, ὅτι ὁ Χριστὸς
 υἱὸς ἐστὶ Δαβὶδ, φοβέμεθα καὶ συνιών τῷ πλάττην τῷ ἀμαρτωλῶν,

* ἄλλ. ἔνα. λέγει· εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου, καὶ ἐκ δεξιῶν μου, * ἕως. ἀν

tunc dixit illis Moyses: Cum Num. 21:
 aliquis ex vobis morsus fuerit,
 veniat ad colubram, & speret, Sap. 16.
 quoniam cum sit ipsa mortua,
 potest alias sanare, & sine mora
 curabitur: & ita faciebant.

Quid dicit iterum Moyses, Num. 13:
 Aufe filio Nave? ut ostende-
 ret Iesum esse filium Dei, au-
 diente populo, quia omnia pa-
 ter ostendit filio suo. Clama-
 vit Moyses filium Nave, &
 imposuit illi nomen Iesus, &
 dixit: Accipe librum in manu Exod. 17:
 tua, & scribe, quæ dicit Domi-
 nus; quia amputavit à radici-
 bus omnem domum Amalec Fi-
 lius Dei Iesus in novissimis di-
 ebus. Ecce iterum Iesus non
 filius Nave, sed filius Dei in
 carne apparuit. Iterum di-
 cit David: Dixit Dominus Do-
 mino meo, sede ad dexteram
 meam, donec ponam inimicos
 tuos

Cap. 45.

tuos sub pedibus tuis. Et iterum dicit Esaias: Sic dicit Dominus Christo meo, meo Domino, cujus tenui dexteram, exaudient illum gentes, & virtutem regum corrumpam. Videte quomodo illum Prophetæ Dominum, non tantum filium dicunt.

X. Quæramus igitur, si hic populus hæreditatem capit, & testamentum in illis est, aut in nobis. De hoc audite, sic scriptum est. Rogabat Isaac pro Rebecca uxore sua, quia sterilis erat. Et Rebecca quærebat à Domino, quid portaret, & dixit illi Dominus: *Duæ nationes in utero tuo sunt, & duo populi ex utero tuo nascentur, & major serviet minori. Intelligite quis sit Isaac, & quæ Rebecca, & * qui populus minor, aut major. Iterum dixit Jacob, Joseph filio suo: Ecce Dominus non fraudavit me ex genere tuo, perduc ad me filios tuos, & benedicam illos. Et adduxit Ma-*

Gen. 25.

* l. quis.

Gen. 48.

δῶ τὰς ἐχθρὰς σου ὑποπόδιον τῶ ποδῶν σου. καὶ πάλιν λέγει ὁ πῶς Ησαΐας· εἶπε κύριε τῷ Χριστῷ μου κυρίως, & ὁμολογήσας τὴν δεξιάν σου αὐτῷ, ἐπακούσας ἐμπεροῦ αὐτοῦ ἐθνή, καὶ ἰσχυρὸν βασιλέων διαρρήξω. ἴδε πῶς λέγει Δαβὶδ αὐτὸν κύριον, καὶ υἱὸν δεῦ.

ἰ. Ἀλλ' ἰδὼμεν, εἰ ἔστι τοῦ λαοῦ κληρονόμος, ἢ πρωτότοκος, καὶ εἰ ἡ διαθήκη εἰς ἡμᾶς, ἢ εἰς ὀκλείους. ἀκούσατε νῦν ὡς τὰ λαῶν. τί λέγει ἡ γραφή, ἐδ' εἶπο ὁ Ἰσαὰκ ὡς ἡ Ρεβέκκα τῇ γυναικὶ αὐτῇ, ὅτι ἔειρα ἦν καὶ συνέλαβεν. εἶπα καὶ ὁ ἔχλησε Ρεβέκκα. πυθίτης ὡς καὶ κύριος καὶ εἶπε κύριε πρὸς αὐτήν· δύο ἔσονται ἐν τῇ γαστρί σου, καὶ δύο λαοὶ ἐν τῇ κοιλίᾳ σου, καὶ λαὸς λαῶν ὑπερέξει, καὶ ὁ μείζων δουλεύσει τῷ ἐλάττω. αἰδομένης ὀφείλεις, τίς ὁ Ἰσαὰκ, τίς ἡ Ρεβέκκα, καὶ ὅτι πίνων δέδειχεν, ὅτι μείζων ὁ λαὸς ἔσται,

ἢ ἐκείνου. καὶ ἐν ἄλλῃ προφητείᾳ λέγει φανερώμενον ὁ Ἰακώβ πρὸς τὸν Ἰωσήφ τὸ υἱὸν αὐτοῦ, λέγων· ἰδὲ ἐκ ἐξέρησέ με κύριος τὸ προσωπίον σου· προσωπαγέμι τὰς οὐκίας σου, ἵνα εὐλογῇσω αὐτάς. καὶ προσώ-

H h

ραγεν

Ἰαγεν Ἐφραιμ καὶ Μανασσὴ θέ-
 λων ἵνα ἐυλογηθῇ ὅππῃ πρεσβύτε-
 ρος. ὡς. ὁ γὰρ Ἰωσήφ προσήγαγεν
 εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα τοῦ πατρὸς
 Ἰακώβ· εἰδὲ ὅτι Ἰακώβ τύπον τοῦ
 πνεύματος τοῦ λαοῦ τοῦ μετὰ ξυ. καὶ τί
 λέγει· καὶ ἐποίησεν Ἰακώβ ἐναλ-
 λαξ τὰς χεῖρας αὐτοῦ. καὶ ἐδη-
 κεν ὅτι καὶ κεφαλὴν Ἐφραιμ τοῦ
 δευτέρου καὶ νεωτέρου, καὶ ὑπολόγησεν
 αὐτόν· καὶ εἶπε Ἰωσήφ πρὸς Ἰα-
 κώβ· μετὰ δὲ σε τὴν δεξιὰν ὅτι
 καὶ κεφαλὴν Μανασσὴ, ὅππῃ
 πρωτότοκός μου ὄντι υἱός. καὶ εἶ-
 πεν Ἰακώβ πρὸς Ἰωσήφ· οἶδα,
 τέκνον, οἶδα· ἀλλ' ὁ μείζων δε-
 λεύσει τοῦ ἐλαστόρι, καὶ ὅπως ὅτι ἐυ-
 λογηθήσεται. βλέπετε ὅτι τίνων
 πέθηκε τὸ λαὸν τοῦ τῶτον πρωτοῦ,
 καὶ τὸ διαδήκην κληρονόμον. εἰ ἔν
 ἐπὶ, καὶ διὰ τὴν Ἀβραάμ ἐμνήσθη,
 ἀπείχετο τὸ τέλειον τὴν γνώσεως
 ἡμῶν. τί ἔν λέγει τοῦ Ἀβραάμ,
 ὅτι ὅπως δούσας, ἐπὶ δὲ εἰς δικαιο-
 σύνην; ἰδὲ πέθηκε σε πατέρα
 ἐθνῶν τὴν πρὸς δούλων διὰ ἀκροβυ-
 ρτίας τοῦ κυρίου· ἀλλὰ τὸ διαδήκην, ὡς ὅμως τοῖς πατέρεσι δε-

nassæ & Ephraim. Volens
 autem Manassæ benedici,
 quia major erat, statuit illum
 ad dexteram patris sui Jacob.
 Vidit autem Jacob in Spiritu
 figuram populi, qui postea
 futurus erat : & convertit
 manus, & transtulit dexteram
 super caput Ephraim mino-
 ris, & benedixit illum. Et dixit
 Joseph patri suo : *transfer*
manum tuam dexteram super
caput Manassæ, quia primiti-
vus filius meus est. Et dixit Ja-
 cob : *Scio, fili, scio : sed major*
serviet minori; sed & hic bene-
dicetur. Videte quem volue-
 rit esse primum testamenti
 hæredem. Sic ergo & per A-
 braham * commemoratus est,
 habemus consummationem
 scientiæ nostræ. Quid ergo
 dicit Abraham, cum solus
 credidisset, & positus esset
 in iustitia? *Ecce posui te, A-*
braham patrem nationum, quæ
credunt Domino non circumci-
sæ. Sed testamentum quod ju-
 ravit parentibus, ut daret
 populo, an dederit, quæra-
 mus.

* l. com-
 memora-
 tum.
 Gen. 15.
 17.

καὶ πάλιν ὁ προφήτης λέγει· ἰδοὺ
 τέθεικά σε εἰς φῶς ἔθνων, τῷ ἔθ
 σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆ
 γῆς, λέγει κύριος· ὁ λυτρωσάμε-
 νός σε δεός, ὃς εἰς τὸ τοῦ ἡμιμάχου.
 ἵνα ὡς φανείς τοῖς ἡδὴ δεδα-
 πανημέναις ἡμῖν κακίαις τῶν σα-
 νάτων, καὶ ὡς δεδωμέναις τῇ τῆ
 πλάνης ἀνομίᾳ λυτρωσάμενος.
 ἐκ τῶ σκοτὺς διδάσκει ἐν ἡμῖν
 διὰ δόκμον λόγον. γέγραπται γὰρ,
 πῶς ὡς οὐκ οὐκ ἐν ἡμέραις λυ-
 τρωσάμενος ἡμᾶς ἐκ τῶ σκοτὺς,
 ἐπιμαρτυρεῖται ἐαυτῷ λαὸν ἁγιον. λέ-
 γει ἔν ὁ προφήτης· ἐγὼ κύριος,
 ὁ θεός σου, ἐκάλεσά σε ἐν δικαιο-
 σύνῃ, καὶ κρατήσω τῆ χειρὸς σου,
 καὶ ἐνισχύσω σε, καὶ ἔδωκά σε
 εἰς διδασκίαν γένους, εἰς φῶς
 ἔθνων, ἀνοίξαι ὀφθαλμούς τυ-
 φλῶν, καὶ ὅπως ἀγαγεῖν ἐκ δεσμῶν
 πεπεδημένους, ὅς οἱ φυλακῆς
 καὶ ἀσθενέας ἐν σκοτεινίᾳ. γινώσκετε
 ἔν-πρὸς ἐλυσάμενος. καὶ πάλιν
 ὁ προφήτης λέγει· πνεῦμα
 κυρίου ἐπ' ἐμέ· ἔν ἐνεκὸν ἔρχεσθαι με,
 εὐαγγελίσασθαι ταπεινοῖς, καὶ
 ἀπέσταλκέ με, ἰάσασθαι τοὺς συνεπιμαρτυρούμενους τῇ καρδίᾳ, κηρύσαι

qui in hoc paratus est, ut ad-
 ventum ipsius præcordia no-
 stra, quæ jam absumpta erant
 à morte, & tradita iniquitati,
 liberaret à tenebris, & testaretur
 in nobis testamentum ser-
 vorum suorum. Scriptum est
 enim, quomodo illi pater man-
 daverit, ut liberaret nos à te-
 nebris, & pararet sibi popu-
 lum sanctum. Dicit ergo Pro-
 pheta sic: *Ego Dominus Deus* Esai. 42.
*tuus, vocavi te in æquitate, te-
 nebo manum tuam, & fortem te
 faciam, dedi te in testimonium
 gentibus, & in lumen natio-
 num, ut aperiās oculos cæcorum,
 & educaς de vinculis alliga-
 tos.* Scitote ergo, unde liberati
 sumus. Et iterum Propheta
 dicit: *Posui te in lucem natio-
 num, ut sit sanctitas tua, usque
 in novissimum terræ, sicut dicit
 Dominus, qui te liberavit De-
 us.* Iterum Propheta dicit: *Spiritus Domini super me, prop-
 ter quod unxit me: bene nunti-
 are hominibus misit me, curare
 contribulatos corde, prædicare* Esai. 61.
captivis

captivis remissionem, & cæcis visum, & vocare annum Domini acceptabilem.

XI. Adhuc & de sabbato scriptum est in decem verbis, quibus locutus est in monte Sina ad Moysen: *Sanctificate sabbatum Domini manibus mundis, & puro corde.* Et alibi dicit: *Si custodierint filii mei sabbatum, tunc faciam misericordiam in illis.* Sabbatum di-

*l. initio.
Gen. 2.
*confu-
mabit.
Psal. 89.

cit:* initium constitutionis: *Et fecit Deus die sexto opera sua, & consummavit die septimo, & requievit in illo die.* Adtendite filii, quid dicit, *consummavit in sex dies.* Hoc dicit, quia * consummavit Deus omnia in sex millia annorum. Dies enim apud illum mille anni sunt. Ipse mihi testis est, dicens: *Ecce hodiernus dies erit tanquam mille anni.* Unde scire debetis, quia in sex millia annorum consummabuntur omnia. Et quid dicit: *Requievit Deus die septima?* Hoc est, cum venerit filius illius, &

αἰχμαλώτοις ἄφειν, καὶ τυ-
φλοῖς ἀναβλεψιν, καὶ καλεῖσαι
ἐνιαυτὸν * κυρίου δευτὸν, καὶ ἡμέ- * ἄλλ. κυ.
εἰώ.
ραν ἀναποδόσεως, καὶ χαλεῖσαι
πάντας τὰς πενθῆντας.

ια. Ἐπὶ καὶ τοῦ τῷ σαββάτῳ
ῥήγεσθαι ἐν τοῖς δέκα λόγοις,
ἐν οἷς ἐλάλησεν ἐν τῷ ὄρει Σινᾷ
πρὸς Μωσὴν καὶ πρὸς τοὺς
ἀγγέλους τὸ σάββατον κυρίου
χερσὶ καὶ ταχαῖς, καὶ καρδίᾳ κα-
ταρᾶ. καὶ ἐν ἐτέρῳ λέγει· εἰάν
φυλάξωσιν οἱ υἱοὶ μου τὸ σάβ-
βατον, τότε ἐπιθήσω τὸ ἔλεός μου
ἐπ' αὐτούς. τὸ σάββατον λέγει ἐν
ἀρχῇ τῇ κτίσεως καὶ ἐποίησεν ὁ
θεὸς ἐν ἑξ ἡμέραις τὰ ἔργα τῷ
χειρῶν αὐτοῦ, καὶ συνετέλεσεν ἐν τῇ
ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ, καὶ κατέπαυσεν
ἐν αὐτῇ, καὶ ἡγάσεν αὐτὸν. προσ-
έχευε τέκνα, τί λέγει, τὸ συνετέ-
λεσεν ἐν ἑξ ἡμέραις; τὸτο λέγει,
ὅτι συνετελεί [ὁ θεός] ἡμεῖς. ἐν non est
in MS.
ἐξακαχιλίους ἔπειτα πάντα. ἡ
καὶ ἡμέρα παρ' αὐτῷ χίλια ἔτι.
αὐτὸς ὁ μαρτυρεῖ, λέγων· ἰδὲ σήμερον ἡμέρα ἔσται ὡς χίλια ἔτι.
καὶ τέκνα, ἐν ἑξ ἡμέραις, ἐν τοῖς ἐξακαχιλίους ἔπειτα συνετελεσθή-
σεται πάντα καὶ κατέπαυσε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ· τὸτο λέγει ὅταν
ἑλθῶν.

ἐλθὼν ὁ υἱὸς αὐτοῦ κτερίσει τὸ
καρὸν αὐτοῦ, καὶ κρινεῖ τὰς ἀσε-
βεῖς, καὶ ἀλλάξει τὸ ἥλιον, καὶ τὸ
σελιώλιον, καὶ τὰς ἀστέρους, τότε κα-
λῶς καὶ παύσει αὐτὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῇ ἐβδόμῃ. πέραι γὰρ τοι λέγει
ἀγιάσεις αὐτὴν ἐν χειρὶ καδα-
ραῖς, καὶ καρδίᾳ καδαράῃ· εἰ ἐν ῥῷ
θεοῦ ἡμέραν ἡγάκει, νῦν τίς δύ-
ναται ἀγιάσαι, εἰ μὴ καθαρὸς ὢν
τῇ καρδίᾳ ἐν πᾶσι; πεπλαιή-
μεθα. εἰ δ' ἐδ' ἄρα τότε καλῶς
καὶ παύομεθα. ὁ αἰσίζων αὐτῷ,
ὅτε * δυνήσόμεθα αὐτοὶ δίκαια
διπλαζόντες τὴν ἐπαγγελίαν ἐ-
κείνῃς ἀνομίας, γερονότων ἡ
καινῶν πάντων ὑπὸ κυρίου. τότε
δυνήσόμεθα αὐτῷ ἀγιάσαι, αὐ-
τοὶ ἀγιασθέντες περὶ τὴν πέραι
γὰρ τοι λέγει ἀποστόλῃς· πᾶς νεομνη-
νίας ὑμῶν, καὶ τὰ σάββατα ὑ-
μῶν ἐκ ἀνέχου. ὁρᾶτε, πῶς
λέγει· ἐπεὶ νῦν σάββατα ἐργὸν δε-
κτά· ἀλλ' αὖ πεποιήκα, ἐν ᾧ κα-
ταπαύσας τὰ πάντα ἀρχὴν ἡ-
μέρας ὁ γένους ποιήσω, ὃ ἔστι ἄλλος κόσμος ἀρχὴν διὸ καὶ ἄρχοντος
ἡμέραν τὴν ὁ γένους εἰς εὐφροσύνην, ἐν ᾗ καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν
καὶ φανερωθεὶς ἀνέβη εἰς τὰς οὐρανούς.

* ἄλλ. δι-
καίαν.

* 1. ποιή-
σων.

amputabit tempus iniquita-
tis, & judicabit impios, &
mutabit solem, lunam, &
stellas, tunc bene requiescet
in die septima. Ad summam
hoc dicit: *Sanctificabis illum
diem manibus mundis, & corde
puro.* Quem ergo diem san-
ctificavit Deus, quis potest
sanctificare modo, nisi qui
sit mundo corde in omnibus?

* Non erravimus. † Vides er-
go qui refrigerans sanctifi-
cavit illum, & nos tunc po-
terimus sanctificare ipsi san-
ctificati primum. Ad * sum-
ma dicit illis: *Dies solennes ve-*
stros, & sabbata non sustineo.
Videte, quomodo dicit non
hæc sabbata sibi (non) acce-
pta, sed quæ fecit, & in die
suo consummavit omnia ini-
tium * octava diei † facta,
qui est alterius sæculi ini-
tium. Propter quod agimus
diem octavum in legatio-
nem, in * quem & Iesus resur-
rexit à mortuis, & apparuit,
& ascendit in cælos.

* 1. nos.
† 1. vides.

* 1. sum-
ma.

* 1. octa-
væ.
† 1. factu-
rus.

* 1. quo.

XII. Ad-

XII. Adhuc & de templo dicemus, quomodo errantes in ædem spem habuerunt tanquam in Dominum, qui illos fecit, quasi sit domus Dei, tanquam ethnici conservaverunt illum in templo. Sed quomodo dicat Dominus, discite, vacuum faciens templum: *quis mensus est cælum palmo, aut quis totam terram pugno apprehendit? nonne mihi, dicit Dominus, cælum thronus est, terra autem scabellum pedum meorum est? qualem domum mihi ædificabitis, aut quis locus erit requietionis meæ?* Unde cognoscitis, quia vana spes est illorum. Et iterum: *Qui deposuerunt templum hoc, ipsi illud & ædificabunt.* Et fiet: dum enim belligerarent, depositum est ab inimicis. Iterum sicut incipiebat civitas, & populus totus Judæorum, tradi propalavit: dicit enim Scriptura: *In novissimis diebus tradet Dominus oves pascuæ, & cubile, & tur-*

γῶ ἡ γραφή. καὶ ἔστι ἐπ' ἐσχάτων ἡμερῶν πρῶτα δώσει κύριος τὰ περὶ βῆλα τῇ νομῆς, καὶ τὴν μάνδραν καὶ τὴν πύργον αὐτῶν,

ιβ. Ἐπὶ καὶ τοῦ τῷ ναοῦ ἐρωῦ-
μῖν· πῶς πλανώμενοι οἱ παλαι-
πρωσι ὅτι τὸ ὁδὸν ἡλπίσαν, καὶ
ἐκ ὅτι τὸ θεὸν αὐτῶν τὴν ποιήσαντα
αὐτοὺς. ἀλλ' ὡς ὅτι οἱ οἶκον θεοῦ
χερδὸν γῶ, ὡς τὰ ἔθνη ἀφίερω-
σαν αὐτὸν ἐν τῷ ναοῦ. Ἀλλὰ πῶς
λέγει κύριος καθαργὼν αὐτοὺς,
μαθετε, τίς ἐμέτρησε τὸ θεῖον
σπιθαμῇ, καὶ τίς τὴν γῆν δρακί-
νικ ἐγώ; λέγει κύριος. ὁ ἔρα-
νός μου θεὸς, ἡ δὲ γῆ ὑποπό-
διον τῶν ποδῶν μου. ποῖον οἶκον οἱ
χερδομήσετε μου, ἡ τίς τύπος τῶν
καὶ παύσεώς μου; γινώτε, ὅτι μέ-
λαια ἡ ἐλπίς αὐτῶν· πέρας γὰρ
πάλιν λέγει. ἰδοὺ οἱ καθελοῦντες τὸν
ναὸν τοῦτον, αὐτοὶ αὐτὸν οἰκοδο-
μήσουσι, γινώτε. διὰ γὰρ τὸ πολέ-
μεῖν αὐτοὺς καθηρέθη ὑπὸ τῶν ἐχ-
θρῶν νῦν. καὶ αὐτοὶ οἱ τῶν ἐχ-
θρῶν ὑπερέταται ἀνοικοδομήσουσι
αὐτόν, πάλιν ὡς ἡμελλεν ἡ
πόλις καὶ ὁ λαὸς Ἰσραὴλ πα-
ραδίδοις, ἐφανερώθη· λέγει

εἰς κατάφθοράν· καὶ ἐγένετο καθ' ἃ ἐλάλησε κύριος. ζητήσωμεν ἔτι, εἰ ἔστι ναὸς δεῦ. ἔστιν ὁ περὶ τὸς λέγει ποιεῖν καὶ καταρτίζειν. γέγραπται γάρ· καὶ ἔσται, ἥ ἐβδόμη δὲ συντελεσμένης οἰκοδομηθήσεται ναὸς δεῦ ἐνδοξός· ὅτι τὸ ὄνοματι κυρίου εὐείσκω ἐν ὅτι ἔστι ναὸς· πῶς ἐν οἰκοδομηθήσεται ἐν ὀνόματι κυρίου; μεθεπεπερὶ ἡμεῖς περὶ εὑσαι τῷ δεῦ, ὡς ἡμεῖς τὸ κατοικητήριον ἡ καρδίας φθαρτὸν καὶ ἀσθενές, ὡς ἀληθῶς οἰκοδομητὸς ναὸς διὰ χειρὸς· ὅτι ὡς πλήρης μὲν εἰδωλολατρείας οἶκος· εἰδωλολατρεία ὡς οἷον δαιμονίων, διὰ τὸ ποιεῖν ὅσα ὡς ἐναντία τῷ δεῦ· οἰκοδομηθήσεται ὅτι τὸ ὄνοματι κυρίου. περὶ ἡμεῖς, ἵνα ὁ ναὸς κυρίου ἐνδοξὸς οἰκοδομηθῇ. πῶς μεθεπελαβόντες ἡ ἀφαινοῦ ἡμαρτιῶν, καὶ ἐλπίζοντες ὅτι τὸ ὄνοματι τοῦ κυρίου ἐγενόμεθα καινοί, πάλιν ἐξ ἀρχῆς κτιστοὶ. διὸ ἐν τῷ κατοικητήριῳ ἡμεῖς ἀληθῶς ὁ δεὸς κατοικεῖ ἐν ἡμῖν· πῶς; ὁ λό-

rem eorum in exterminium. Et factum est, secundum quæ Dominus locutus est. Quæramus ergo, si est templum Deo. Est ubi ipse, dicit facere, & consummare. Scriptum est: *Eterit, septimo die consummato, ædificabitur templum Deo præclare in nomine Domini.* Invenio, quia templum est. Quomodo ergo ædificabitur in nomine Domini? Discite. Antequam crederemus Deo, erat habitatio nostra corrupta & infirma, sicut templum, quod per manus ædificatur: quia pleni eramus adorationibus idolorum, & erat domus dæmoniorum, propter quod faceremus, quæ Deo essent contraria. Ædificabitur autem in nomine Domini præclare templum Deo. Adtendite, & quomodo, discite, ut accipiat remissionem peccatorum. Cum crediderimus in nomine Domini, non sumus jam tales, quales ab initio creati. Propter quod in nobis vere Deus inhabitat, quomodo sermo fidei illius, vocatio promif-

Promissionis illius, sapientia æquitatis, præcepta testamenti illius, in nobis prophetans ipse, & in nobis habitans. Quia cum sub servitute mortis eramus, aperiens ostium templi nostri, quod est os sapientiæ, fecit de nobis domum incorruptam. Qui enim concupiscit liberari, vivit non in hominem, sed in eo qui habitat in illo miratur, quod nunquam tales sermones audierit eum dicentem, neque ipse concupierit audire. Hic est spiritaliter ædificatus, quantum fuerit in simplicitate demonstrandi nobis, non intermissi quicquam. Si enim de instantibus ac futuris scribam vobis, non intelligetis, quomodo in parabolis posita sunt multa. Hæc autem sic sunt. Habes interim de Majestate Christi, quomodo omnia in illum, & per illum, facta sunt: cui sit honor, virtus, gloria, nunc & in sæcula sæculorum.

γ. αὐτῷ τῇ πίστεως, ἡ κλήσις αὐτῷ τῇ ἐπαγγελίας, ἡ σοφία τῆς δικαιοσύνης, αἱ ἐντολαὶ τῆς διαχρίσεως, αὐτὸς ἐν ἡμῖν προφητεύων, αὐτὸς ἐν ἡμῖν κητοικῶν τὰς τῆς θανάτου δεδουλωμένους ἀνοίγων. ἡμῖν δόξας τῷ ταῦ, ὃ ἔστι γόμος, μέλαιναιαν διδόντες ἡμῖν, εἰσαγαγὲ εἰς τὸ ἀφ' αὐτοῦ ναόν. ὁ καὶ ποιεῖν σωθῆναι, βλέπει ἕκ εἰς τὸ ἐν αὐτῷ ἐνοικεῖν, καὶ λαλῶντα ἐπ' αὐτῷ ἐκ πληροῦς. ὅτι τῇ μηδέποτε, μήτε τῷ λόγῳ. τὰ ῥήματα ἀκηχεῖναι ἕκ τῷ γόμῳ, μήτε αὐτὸς ποτε ὅτι τεθυμηνῆναι ἀκάειν. τυτέτι, πνευματικὸς ναὸς οὐκ ἐκ δυνάμεως. τῇ κηρῶ. ἐφ' ὅσον ὡς ἐν δυνάμει καὶ ἀπλότῃ δηλῶσαι ἡμῖν. ἐλπίζει μὴ ἡ ψυχὴ τῇ ὅτι θυμῷ μὴ μὴ ὡς χαλεποῖναι μέτ' ὅτι ἀνηγόντων ὑμῖν, εἰς σωτηρίαν ἐνεσώτων. εἰν γὰρ περὶ τῷ μελλόντων γεγράφω ὑμῖν, καὶ μὴ νοήσητε διὰ τὸ ἐν ὡς βαλαῖς κείδω. ταῦτα μὲν.

Hucusque codex manuscriptus Corbeiensis.

Μεταβώμεν ὃ καὶ ὅτι ἐπεραν
γνωσιν καὶ διδασχῶ. ὁδοὶ δὲ οἱ εἰσι
διδασχῆς καὶ ὁξυσίας, ἥτε τῷ φω-
τός, ἥτε τῷ σκοτός. ὁξφορεῖ ὃ
πολλὴ τῷ δὲ οὐδὲν ἐφ' ἧς βίαι γάρ
εἰσι πειρασμοὶ φωτίζοντο ἀγ-
γελοι τῷ δεῦ. ἐφ' ἧς ὃ ἀγγελοι
τῷ αἰτανῶ. καὶ ὁ μὲν ἐστὶ κύριος
ἀπ' αἰώνων εἰς τὸς αἰώνας· ὁ δὲ
ἀρχὼν καιρῶ τ' ἀνομήας.

α. Ἡ ἐν ὁδῷ τῷ φωτός, ἔστιν
αὐτοῦ πᾶν πᾶς θελῶν ὁδευεῖν ὅτι τ'
ὠρισμὸν τόπον, σπεύσει τοῖς ἔρ-
γῳ αὐτοῦ. ἔστιν ἔν τῃ δοθεῖσα ἡμῖν
γνωσις τῷ περὶ παλῖν ἐν αὐτῇ. τοι-
αύτη ἀπατήσεις τὸν σε ποιήσονται.
δοξάσεις τὸν σε λυτρωσάμενον ἐκ
θανάτου· ἔσθ' ἀπλῆς τῇ καρδίᾳ,
καὶ πλῆσι τῷ πνεύματι, καὶ καλ-
ληθήσῃ μετ' ἡ πόρδουμένων ἐν
ὁδοῦ θανάτου· μισήσεις ποιεῖν ὁ
ἐκ ἀρετῶν τῷ δεῦ· μισήσεις
πᾶσαν ὑπόκρισιν· καὶ μὴ ἐγκα-
ταλίπη ἐντολὰς κυρίου. ἐκ ὑ-
ψώσεις σεαυτὸν, ἔσθ' ὃ ταπεινό-
φρων. ἐκ ἀρεῖς ὅτι σεαυτὸν
δοξᾶν. καὶ ἀπὸ βελῶν ποιεῖν

Transcamus ad alteram ^{Secunda}
cognitionem & doctrinam ^{pars huius}
Duæ sunt viæ doctrinæ & ^{epistolæ,}
potestatis; una lucis & alte- ^{paræneti-}
ra tenebrarum. ^{ca.} Differentia
quidem multa duarum via-
rum: una quidem, cui præ-
sident lucis ministri angeli
Dei, altera quæ subest ange-
lis Satanæ. Ille quidem est
Dominus à sæculis in sæcula:
hic vero princeps temporis
iniquitatis.

i. Via igitur lucis est hu- ^{Via lucis.}
jusmodi. Si quis velit in-
cedere ad præfinitum locum,
id suis operibus properabit
exequi. Cognitio igitur no-
bis data in hac via ambulan-
di, & ejusmodi. Diliges fa-
ctorem tuum. Glorificabis
eum, qui te à morte redemit,
simplex eris corde, Spiritu
dives. Non adhærebis am-
bulanti in via mortis. Abhor-
rebis facere id quod Deo
displicet. Odio habebis om-
nem simulationem. Ne re-
linquas mandata Dei. Ne te
ipsum exaltes; eris autem hu-
milis. Non assumes tibi ipsi
gloriam. Ne ineas malum confi-

consilium adversus proximum tuum. Non dabis animæ tuæ audaciam. Non fornicaberis. Non mœchaberis. Non eris puerorum corruptor. Non prætermittas verbum Dei, super aliorum impuritate corripienda. Non accipies personam, quo minus corripas alicujus delicta. Mansuetus eris. Esto quietus. Contremisces ad verba, quæ audieris. Ne hæsitā, utrum futurum sit, an non. Ne assumes nomen Domini in vanum. Diliges proximum tuum super animam tuam. Non interficies partum per abortionem; neque, postquam prodierit, occides. Non abstinebis manum tuam à filio tuo, vel à filia tua; sed à pueritia docebis eos timorem Domini. Ne concupiscas rem proximi tui; neque sis alienorum bonorum usurpator. Neque adhæreas ex anima tua superbis, sed cum justis & humilibus recensearis. Quæ tibi contingunt tentationes & vexationes dæmonum, inter bona accepta reputa.

κτὶ τὸ πλησίον σου ἢ δάσεις τῇ
ψυχῇ σου. ἢ πορνεύσεις. ἢ
μοιχεύσεις. ἢ παιδοφθορεύσεις. ἢ
μή σοι ὁ λόγος ὁ τοῦ Θεοῦ ἐξέλθῃ
ἐν ἀκαθαρσίᾳ τινῶν. ἢ λήψῃ πρὸς
σωπὸν ἐλέγχας* τινὰ ὅτι ἠδὲ
πρώματα. ἔση πρᾶν. ἔση ἡσύ-
χη. ἔση τρέμων τὸς λόγους, ἔς
ἡκούσας. ἢ μὴ μνηστεικῆς τῷ
ἀδελφῷ σου. ἢ μὴ διψυχίης πρὸς
πρῶν. ἢ ἢ. ἢ μὴ λαβῆς ὅτι
ματαίως εἰς ὄνομα κυρίου. ἀγαπή-
σεις τὸ πλησίον σου ὡς σεαυτὸν. ἢ ψυ-
χὴν σου. ἢ φονεύσεις τέκνον ἐν
φθορᾷ. ἐδὲ πάλιν ἡμετηδὲν αἰε-
τεῖς. ἢ μὴ ἄρης τὸ χεῖρά σου ἀπὸ
τῷ υἱῷ σου, ἢ ἀπὸ τῷ ἀδελφῷ σου
ἀλλ' ἀπὸ νεότητι. διδάξεις φό-
βον κυρίου. ἢ μὴ ῥῆν ὅτι θυμῷ
ταῦτα πλησίον σου, ἐδὲ μὴ ῥῆν
πλεονέκτης. ἐδὲ ἡμετηδὲν ἐκ
ψυχῆς σου μὴ ὑψηλῶν, ἀλλὰ μὴ
δικαίων καὶ ταπεινῶν ἀναλα-
φῆση. ταῦτα συμβαίνοντά σοι ἐνε-
ργήματα, ὡς ἀγαθὰ, πρὸς δόξαν.

ἐκ ἐσθ' δὲ γινώσκῃς, ὅδ' ἐδ' ἐγγλωσσῇ· παγίς γ' δ' θανάτου ἐστὶν ἡ δὲ γλωσσία· ὑποταγήσῃ κυρίῳ· κυρίοις, ὡς τύπῳ θεῷ ἐν αἰχμῇ καὶ φόβῳ. ἐ μὴ ἐπιταΐξης παιδίσκη, ἢ δέλω σε ἐν πικρίᾳ, τοῖς ἐπὶ τ' αὐτὸν ἐλπίζουσ'· μὴ ποτε ἐφοβηθήσῃ τ' ἐπ' ἀμφοτέρους θεόν· ὅτι ἤλθεν ἐκ ἐπὶ πρόσωπον χαλέσαι, ἀλλ' ἐφ' ἑς τὸ πνεῦμα ἡτοίμασε, κρινωνήσεις ἐν πᾶσι πρὸς πλησίον σου· ἐκ ἐρεῖς ἴδια· εἰ γ' ἐν τοῖς ἀφ' ὧν τοῖς κρινωνοῖ ἐστὶ, πῶς μᾶλλον ἐν τοῖς φθαρτοῖς. ἐκ ἐσθ' ἐγγλωσσῇ· παγίς γ' εὖ μάλα θάνατον, ὅσον δύνασαι, ὑπὲρ τ' ψυχῇ σου ἀγνεύσεις, μὴ γίνῃ πρὸς μὴ τὸ λαβεῖν ἐκλείνων ταῖς χεῖρας, πρὸς ὃ τὸ εἶναι συσπῶν, ἀγαπήσεις, ὡς κούρω ὀφθαλμῷ σου, πάντα τ' λαλῶντά σοι λόγον τ' κλέν. μνησθήσῃ αὐτὸν ἡμέρας κρείσσεως νυκτός καὶ ἡμέρας. ἐκζητήσεις καὶ ἐκείνην ἡμέραν παρὰ πρόσωπα τ' ἀγίων, καὶ δεξιὰ λόγου σκοπῶν, nocte & die. Exquires quotidie vultum sanctorum, & per

Non eris inconstans animo, neque bilinguis: laqueus est enim mortis linguæ duplicitas. Subjectus es Domino; dominis, ut Dei imagini in verecundia & timore. Ne imperes ancillæ, aut servo tuo in amarulentia animi: his videlicet qui timent eum: ne quando contingat, ut non timeas eum, qui super utrumque est, Deus. Non enim venit vocare secundum personam, sed super quos spiritus præparavit. Communicabis in omnibus rebus proximo tuo. Nihil dices quicquam tibi proprium. Si enim communicatis invicem in bonis incorruptibilibus, quanto magis in corruptibilibus! Ne sis præceps in lingua: os enim laqueus est mortis. Quantum potes, sanctifica animam tuam. Ne porrigas manum tuam ad accipiendum; eam vero ad dandum claudas. Diliges, ut pupillam oculi tui, omnes, qui tibi verbum Dei loquuntur. Memento dici Iudicii verbum.

verbum speculari, & ambulans ad exhortandum, meditans quoque ad salvandam animam per verbum. Et manibus tuis laborabis ad redemptionem peccatorum tuorum. Dare non ambiges, neque dans murmurabis. Omni petenti te, da. Cognosces autem, quis sit bonus mercedis retributor. Servabis, quæ accepisti, nihil addens, aut demens. Semper odio habebis flagitiosum. Judicabis justé. Non facies schisma. Pacem compone inter dissidentes, eos concilians. Confiteberis peccata tua. Non accedes ad orationem tuam in conscientia mala. Hæc est via lucis.

Via tenebrarum.

II. Via autem tenebrarum obliqua est, & maledictionis plena. Est enim via mortis æternæ cum supplicio; in qua sunt ea, quæ perdunt animam eorum, idololatria, audacia, elatio potestatis, hypocrisis, duplicitas cordis, adulterium, homicidium, rapina, superbia, transgressio, dolus, malitia, arro-

κὴ πορνεία. εἰς τὸ πῦρ ἀνά-
λίσσασθαι, καὶ μελετήσῃς εἰς τὸ σῶσαι
ψυχὴν παρὰ λόγον. καὶ ὅτι τῶν
χειρῶν σου ἐργάσῃ εἰς λύτρωσιν
τῶν ἁμαρτιῶν σου. Οὐ διατάσεις
δοῦναι, ἐδὲ διδῶς ὑπολύσεις. παν-
τὶ αἰτῶντί σε δίδω. Γνώσῃς ὅτι,
πῶς ὁ τῷ μαθῶν χάριτος ἀνταποδο-
τῆς. φυλάξεις, ἀπαρέλαβες,
μήτε προστιθεῖς, μήτε ἀφαιρῶν.
εἰς τέλος. μισήσεις τὸ πονηρὸν.
κερνεῖς δικαίως. καὶ ποιήσεις χά-
ρισμα. εἰρυνεύσεις ὅτι μαχημένοις
συνάγων. ἐξομολογήσῃς ὅτι ἁ-
μαρτίαις σου. ἐχὼς ἥξεις ἐν περισ-
τοχῇ σου ἐν συνειδήσει πονηρῇ.
αὐτὴ ἐστὶν ἡ ὁδὸς τῷ φωτός.

β'. Ἡ δὲ τῷ μέλανι ὁδὸς
ἐστὶ σκοτία, καὶ κατάρσας μετῇ.
ἐστὶ γὰρ ὁδὸς τῷ θανάτῳ αἰώνιῳ
μὴ πτωχείας ἐν ᾗ ἐστὶ παρὰ ἀπο-
λῶντα τὴν ψυχὴν ἁπάντων, εἰδωλο-
λατρεία, θεασύτης, ὑψι-
τάμεως, ὑπόκρισις, διπλοκαρ-
δία, μοιχεία, φόνος, ἀρπα-
γή, ὑπόφρωνία, πλεονεξία,
δολοχία, κακία, αὐταδεία,
φάρμα-

φαρμακεία, μαγεία, πλεονεξία, ἀφοβία θεῷ· διώκται τ' αἰραδῶν, μισῶντες ἀλήθειαν, ἀγαπῶντες, ἐκ γινώσκοντες μοδὸν δικαιοσύνης, ἐκ γλωφῶμοι ἀγαθῶν, ἐκ κρίσει δικαίαν· χάρις τὸ ὀρφανῷ προσέχοντες, ἀγρυπνῶντες ἐκ εἰς φόβον θεῷ, ἀλλ' ὅτι τὸ πονηρὸν αὐτῶν μακρὰν καὶ πύρρην, περὶ τούτους, καὶ ὑπομνή· ἀγαπῶντες μέγιστα διώκοντες ἀνταπόδομα, ἐκ ἐλευθέρων πτωχόν, καὶ πτωχὸν ὅτι τῷ κατὰ πονεμένῳ, οὐ χειρὶς ἐν κατὰ λαλίαν, καὶ γινώσκοντες τὸ ποιήσαντα αὐτοὺς, φονεὺς τέκνων, φθορεὺς πλάσμα· τῷ· καὶ θεῷ, ἀπετρεφόμενοι τὸ ἐνδεόμενον, κατὰ πονεῖντες τὸ θλιβερόμενον, πλεονάζοντες τῷ δόκλει, πεινήτων ἀνομι καὶ αἰσῶν, πάντα μαρτυρεῖται.

γ'. Καλὸν ἐν ἑσὶ μαρτυρεῖται τὰ δικαιώματα κυρίου, ὅσα προσηγάγεσθαι, ἐν ταῖς περὶ αὐτῶν· ὁ γὰρ πάντα ποιοῦν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ δοξάζοντα· ὁ ἐκείνα ἐκλεχόμενος· καὶ τῷ ἑργῶν αὐτοῦ

gantia, veneficium, magia, avaritia, projectio timoris Dei: persecutores bonorum, osiores veritatis, amantes non cognoscentes mercedem justitiæ, non adhaerentes bono, iusto iudicio viduæ & orphano minimè attendentes, vigilantes non ad timorem Dei, sed ad malum. A quibus longè absunt, mansuetudo, & vigilantia: diligentes vana, vindictæ amatores, non miserescentes egeno, non laborantes ad levandum oppressum, ad detractionem prompti, & faciles, non cognoscentes factorem suum, liberorum homicidæ, corruptiores creaturæ Dei, se ab indigente avertentes, opprimentes oppressum, divitum advocati, pauperum iniqui iudices, per omnia peccatores.

III. Equum est igitur eum qui didicit justificationes Domini, quæ prius scriptæ sunt, in eis ambulare. Qui enim eas facit, in regno Dei glorificabitur: qui vero illa eligit, cum suis operibus per-

Epilogus.
totius epi-
stolæ.

peribit. Propterea resurrectionis, propterea retributio. Interrogo eminentes inter vos, si accipitis aliquod bonæ voluntatis meæ consilium. Habetis vobiscum, quibus bene fecistis: nolite eos derelinquere. Prope est enim dies, in quo omnia cum eo, qui malus est, peribunt. Prope est Dominus, & merces ejus. Etiam atque etiam rogo vos, esto vobismetipsis boni legiferi, vobis ipsis manete consultores fideles. Tollite ex vobis omnem simulationem. Deus vero totius mundi dominator det vobis sapientiam, scientiam, intelligentiam, cognitionem justificationum suarum in patientia. Estote discipuli Dei, exquirentes quid à vobis postulet Dominus. Et facite, ut salvi sitis in die judicii. Si qua est vero bonæ rei recordatio, mei mementote, hæc meditantes; ut & desiderium, & vigilantia, in aliquod bonum evadat. Rogo vos gratiam hanc efflagitans: pulchrum hoc vas vobiscum est,

συναπολείται. ὅτι τὸ ἀνά-
στασις, διὰ τὸ ἀνίστασθαι.
ἐρωτῶ τὸς ἐκτελέοντας, εἰ τίνα μὲ
γνώμης ἀγαθῆς λαμβάνετε
συμβουλίας. ἔχετε εἰς ἑσ ἔργα-
σαδε, μετ' ἐαυτῶν. μὴ ἐγκα-
ταλίπητε. ἐγγύς γὰρ ἡμέρα, ἐν ᾗ
συναπολείται πάντα τὰ πονη-
ρῶν. ἐγγύς ὁ κύριος, καὶ ὁ μισθὸς
αὐτοῦ. ἔτι καὶ ἐπερωτῶ ὑμᾶς, ἐαυ-
τῶν γίνεσθε νομοθέται ἀγαθοί,
ἐαυτῶν μάλιστα σύμβουλοι πιστοί.
ἄρατε ὅτι ὑμῶν πάσαν ἐπόχε-
σιν. ὁ γὰρ θεὸς ὁ παντὸς τῶ κα-
κοῦ κυριεύων δώη ὑμῖν σο-
φίαν, ὅπως ἡμῶν, σύνεσιν, γνώ-
σιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ ἐν
ἐπομηνῇ. γίνεσθε. ὁ θεοδίδα-
κτοί, ἐκζητῶντες τί ζητεῖ κύ-
ριος. ἀφ' ὑμῶν. καὶ ποιεῖτε,
ἵνα σωθῆτε ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως.
εἰ γὰρ τίς ἐστιν ἀγαθὴ μετρία, μνη-
μονεύετε μὲν, μελετῶντες ταῦ-
τα. ἵνα καὶ ἡ ἐπιθυμία, καὶ ἡ
ἀγρυπνία, εἰς τὴν ἀγαθὴν χωρήσῃ.
ἐρωτῶ ὑμᾶς χάριν αὐτοῦ μέγα.
ὡς ἔστι τὸ καλὸν σκευὸς ἐστὶ μετ'
ὑμῶν.

ὕμῃς, μὴ ἐκλείπητε μηδενὶ ὧ-
 τῶν· ἀλλὰ συνεχῶς ἐκζητεῖτε
 ταῦτα, καὶ ἀναπληρῶτε πᾶσαν
 ἐντολήν. ἔτι γὰρ ταῦτα ἀξία.
 διὸ μᾶλλον ἐσπένδασα γράψαι,
 ἀφ' ὧν ἡδυνήθητε, εἰς τὸ εὐφραίνει
 ὑμᾶς. σῶζεσθε ἀγάπης τέκνα,
 καὶ εἰρήνης. ὁ κύριος τῆ δόξης,
 καὶ πάσης χάριτος, μετὰ τοῦ πνεύ-
 ματος ὑμῶν. Ἀμήν.

in nullo horum deficite; sed
 indefinenter hæc exquirite,
 & adimplete omne manda-
 tum. Hæc enim digna sunt.
 Quare quantum potui, dili-
 gentius laboravi vobis scri-
 bere, ut vos exhilararem.
 Salvi estote dilectionis filii
 & pacis. Dominus gloriæ &
 omnis gratiæ sit cum Spiritu
 vestro. Amen.

ΤΕΛΟΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΒΑΡΝΑΒΑ ΤΟΥ
 ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ, ΣΥΝΕΚΔΗΜΟΥ ΠΑΥΛΟΥ
 ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ.

FINIS EPISTOLÆ BARNABÆ
 APOSTOLI, COMITIS SANCTI
 PAULI APOSTOLI.

Isaaci Vossii Notæ ad Epistolas S. Ignatii Martyris.

IN EPISTOLAM
AD SMYRNEOS.

Πεπληροφορημένος εἰς τὸ κύριον] Theodoretus Dialogo 1. citat hoc modo; πεπληροφορημένος ἀληθῶς, &c. & paulo post; υἱὸν θεοῦ καὶ θεότηα καὶ δύναμιν. Male autem apud illum est; ἐκ τῆς πρὸς Ρωμαίους ὁπισθολής, cum Συμωναίους legendum sit; nisi sit ἀμάχημα μνημονικόν.

Ἰνα ἄρῃ σύσσημιν εἰς τὰς αἰῶνας] Proba lectio. Hanc præfert codex Florentinus, & vetus versio. Frustra sunt, qui aliud substituunt. Resurrectionem Christi vocat σύσσημιν, quia nobis hæc data commune resurrectionis futuræ signum.

Ἐν σαρκὶ αὐτὸν οἶδα, καὶ πνεύμα ὄντα] Hanc lectionem confirmant Eusebius, & Theodoretus. Sed & Rufinus in interpretatione Eusebiana, ita recte vertit, *in carne eum fuisse scio*. Hieronymus, quem in sexcentis videre est Hebraicæ, quam Græcæ, peritiorem fuisse linguæ, ita reddidit; *in carne eum vidi*. Ita quoque vetus versio Armachani. Sophronius item, *ἐν σάρκατι αὐτὸν εἶδον*. Sed mihi constat translationem istam Græcam, Sophronii nomen mentiri. Quid? an verisimile est, ita Sophronium fuisse negligentem, ut non inspexisset ipsum Ignatium, cum hæc loca essent vertenda? Sed hoc leve. Versio illa innumeris in locis non est Græca: innumeris quoque in locis male Hieronymi mentem expressit. Quidquid in Hieronymo est corruptum, eodem modo sese habet in Græco. Quæcunque in illo Hieronymi Catalogo desunt (deesse autem multa, ex MSS. collatione adparebit) desunt quoque in illo Pseudosophronio. Mille id exemplis in tam exiguo scripto comprobare possemus, si animus esset commentariolum nostrum rebus parum ad Ignatium facientibus extendere. Sed, puto, nasutum lectorem satis id per se pos-

se animadvertere, nec egere monitore. Sufficiat dixisse, paraphrasin illam Græcam, quæ sub nomine Sophronii circumfertur, ubique esse falsam, ubique ineptam, & ubique imposturam sapere. Sed quisnam ille tandem fuerit, qui ita nobis voluerit imponere, id vero difficile dictu sit. Mihi in nulla unquam Bibliotheca illam paraphrasin MS videre contigit. Scripsit quoque nuper Cl. vir Ismael Bulialdus, illam non exstare in Bibliotheca Regia Parisiis. Nec exstare uspiam puto. Aut si exstet, multum vereor, ne à recentissima sit manu exarata, nec cl. annos excedente. Nam etiam recentissimi codices Latini ejus Catalogi multo sunt meliores ista paraphrasi Græca. Sed quid facias Erasmo, qui cum primus sit qui illam ediderit, dicit se Sophronii exemplar vetustum & emendatum nactum fuisse? Nisi Erasmus hæc diceret, multum de fide ejus rei dubitarem. Susplicari tamen aliquis non immerito possit, ipsum nobis supposuisse hanc translationem, idque animi gratiâ; vel ut ostenderet, si sibi fuisset voluntas, sua aliis affingendi, ad hoc neque defuturum fuisse ingenium, neque eruditionem. Uti nec defuere hoc nostro sæculo virorum insignium ingenia, quæ similia actitarint, quamvis dispari successu; cum eorum fucus non ita diu potuerit latere, sed etiam indoctissimis quibusque statim suboluerit. Sed credamus potius illum à nebulone aliquo fuisse deceptum, qui corruptissimum Hieronymi Catalogum nactus, Græcè à se redditum, huic Heroi pro antiqua Sophronii versione venditarit. Eadem forsân manus est, quæ paraphrasin illam supposuit, & quæ priorem partem Catalogi Hieronymiani corruperit. Nam quorsum in eo inter scriptores Ecclesiasticos referuntur tot Apostoli, qui nihil omnino scripserunt, quorumque vitas adparet defuntas esse, paucis tantum mutatis, ex ineptissimo scripto Dorothei de XII Apostolis? Inquit Erasmus, Sophronium adjunxisse reliquos

reliquos istos Apostolos, qui nihil scripserunt. Sed unde hoc rescivit, nisi ipse fuerit Sophronius? Habeo posteriorem partem ejus Catalogi MS tam, cui appositi sunt numeri. In eo vita Hieronymi, quæ est ultima, est cxxxiv. At qui vulgata exemplaria consulat, numerabit in iis vitas cxli. Si quis itaque purum & incorruptum habere velit scriptum istud Hieronymi, demat primum vitas & nomina eorum, qui subsequuntur.

Andreas Apostolus.

Jacobus Zebedæi filius.

Philippus Apost.

Bartholomæus Apost.

Thomas Apost.

Simon Cananæus Apost.

Matthias Apost.

Timotheus Episcopus.

Titus Episc.

Crescens.

Addat jam iv Evangelistarum vitas, quæ excidêre, & procedat ordo hoc pacto, quomodo & apud Honorium Augustodunensem, qui eum descripsit, videre est.

Simon Petrus.

Jacobus Apostolus.

Matthæus Evangelista.

Judas Apostolus.

Paulus Apostolus.

Barnabas Cyprius.

Lucas Evangelista.

Marcus Evangelista.

Ioannes Evangelista.

Hermas.

Philo.

Si hoc modo numeres, continebit Catalogus ille scriptores cxxxv. Fieri autem potest, ut in scripto meo codice semel erratum sit in numeris. Et in hoc quoque peccavit Erasmus, quod Evangelistarum vitas segregaverit, & ex iis singularem tractatum concinnarit; quorum tamen ordinem, uti & reliquorum, recte servavit in notis suis, adeo ut videatur in eo sui fuisse oblitus. Quæcunque diximus, vera ut puto, deprehendet, si quis consulat MSS codices; meliores præsertim,

qualis est ille, quem memini me obiter vidisse Florentiæ, Longobardicis literis exaratum, in conventu D. Marci. Sed redeamus ad Ignatium: in illum enim, non in Catalogum B. Hieronymi, notas scribimus.

Καὶ ὅτε πρὸς τὰς περὶ Πέτρον ἦλθεν] Eusebius ἐλήλυθεν.

Συνέφαρξιν αὐτοῖς, καὶ συνέπεν] Theodoretus Dial. 11. ita: καὶ συνέφαρξιν καὶ συνέπεν αὐτοῖς ὡς σαρκικῶς, καὶ πνευματικῶς, &c.

Καὶ γὰρ τὸ δοκεῖν δέδεμαι] Theodoretus Dial. 1. legit, καὶ δοκεῖν. Et postea; ἀλλ' ὁ ἐν ἑσὺς μαχαίρας ἐν ἑσὺς θεῷ, omisso eo quod sequitur; μετὰ ξυ̅ν̅ θηρίων μετὰ ξυ̅ν̅ θεῷ: quod tamen vetus versio Armachani agnoscit. Idem postea; αὐτῷ με δυναμύν[θ]αι. τῷ τελείῳ ἀνθρώπῳ πνεῦμα, &c. Iterum Theodoretus paulo post: τί γὰρ με ὠφελεῖ, εἴπερ με ἐπαινεῖ τις; Item: ἀπὴρνήσαι ὡς νεκροφόρον, quod ramen ego non probō. Neque enim video, qui satis commodus sensus inde elici possit. Meliorem utique arbitror lectionem Florentini codicis, quam expressimus; τελείως αὐτὸν ἀπὴρνήσαι ὡς νεκροφόρ[ο]ν. Qui negat, Christum fuisse σαρκιφόρον, ipse est νεκροφόρ[ο]ς, mortifer, id est, mortuo similis.

Μηδὲς πλαανάδω. καὶ τὰ ἐπιχερῆνια] Ita quoque alibi loquitur Ignatius. Videntur autem hæc verba defuisse in codice, unde impostor ille nobis consarcinavit vulgarem Ignatii contextum. Utique qui ex Dionysio, & Clemente, adfuit tam multa, non hæc rescuisset.

Εὐχαριστίας καὶ περιστοχῆς ἀπέχρηται] Etiam hæc verba defunt in Pseudoignatio; cum tamen citentur à Theodoro Dial. 111. hoc modo; Εὐχαριστίας, καὶ περισφορᾶς, ἐκ ἀποδόχρηται. Nostram tamen lectionem etiam agnoscit Armachani vetus versio.

Πάντες καὶ ὁποσὸν ἄνθρωποι εἰτε, ὡς Ἰησοῦς Χρ.] Nemini mirum videri debet, si & hic, & alibi, tantam auctoritatem Episcopis & Presbyteris adtribuit Ignatius, ut illis tanquam Deo

Deo fit obediendum. Non aliter de illis loquitur Polycarpus; ὑποτασόμενοι τοῖς πρεσβυτέραις, καὶ ἡγεμόνοις, ὡς θεῷ, καὶ Χριστῷ. Μηδεὶς χωρὶς τοῦ ἐπισκόπου.] Antiochum Sermone cxxiv, diversa hic habere, desumpta ex epistola ad Philadelphenses, observatum est Cl. Blondello.

Ὅπου ἂν φανῇ ὁ ἐπίσκοπος.] Citat hunc locum Antiochus Sermone eodem; sed longe aliter, atque hic. Verba ejus adscribam; ὅπου γὰρ ἂν φανῇ ἐπίσκοπος, ἐκεῖ τὸ πληῖστον ἢ τὸ ὡσπερ ὅπου περὶ ἂν ὀνομασθῇ Χριστός, ἐκεῖ ἡ καθολικὴ ἐκκλησία ἐπισυναγέσται. καὶ γὰρ ὅπου βάλονται βαδίζουσιν τὰ σφραγίσματα αἱ ἀγγέλαι, ἀλλ' ἐνθάδε οἱ ποιμένες αὐτὰς ἀποφέρουσιν. τὸ δ' ἔξω τῆς ἀγγελίας ἀπομυθολογεῖται ἐναρπάζουσιν οἱ ἄνθρωποι, καὶ τρυφῶντες ἐαυτοὺς ποιεῖν τὸ πεπλανημένον. Οὐκ ἔχοντες ἔστιν χωρὶς τοῦ ἐπισκόπου ἢ βαπτίζειν (male vulgo βαδίζειν) ἢ ἀγαπᾶν ποιεῖν, ἀλλ' ὁ ἂν ἐκεῖνος δοκιμάσῃ, τὸ τοῦ θεοῦ ὑμᾶς εἶναι. Vides, quantum hic sit, quod in nostro non sit Ignatio. Sed neque vetus versio Armachani hæc agnoscit. Et certe non videntur Ignatii, verum potius Antiochi verba.

Φίλωνα, καὶ Ῥέον Ἀγαθόπουν.] Lego, Ῥέον. Reo Agathapodi erat nomen bono huic viro, quem laudat Ignatius. Male autem inde duo nomina efformarunt interpretes. Neque contenti hoc errore, pro Reo, substituerunt Gajum & Gaviam. Sed & Agathopodis nomen quam variè corruptum fuerit, videtis apud Armachanum. Unum id esse nomen, adparet, cum ex hoc loco, tum etiam magis ex epistola ad Philadelphenses: ὑποταγεῖ μοι ἅμα Ῥέῳ Ἀγαθόποδι ἀνδρὶ ἐκλεκτῷ, ὃς ἀπὸ Συρίας, &c. Hic est, puto, ille Agathopus, ad quem scribit Valentinus Hæreticus apud Clementem. Στεφάν. III. Οὐαλεντίνος. ὃς ἐν τῇ πρὸς Ἀγαθόποδα ἐπιστολῇ, &c. In inscriptionibus nomen Agathopus sæpius occurrit.

Οὐκ ἐκ συνειδότητος, ἐκ χάριτος θεοῦ.] Reposui, ἀλλ' ἐκ χάριτος θεοῦ, ut in vulgatis, & in veteri versione.

Χειροτονῆσαι ἢ ἐκκλησίαν ὑμῶν θεοπροπετᾶτῳ] Nihil hic differt vetus versio. Et tamen aliquod ulcus latet. Pseudoignatius θεοπροπετᾶτῳ mutavit in θεοπροσβύτῳ. Ego id vocabulum non improbo. Nam ipse Ignatius in epist. ad Philadelphenses inquit, προσβεῦσαι θεῷ προσβείαν. Quod si retineamus θεοπροπετᾶτῳ, inferendum est πνα, vel πνα προσβεῦστον. Et ita sane Polycarpus ad Philippeneses, agens de eadem lectione, εἴτε ἐγώ, εἴτε ὃν πέμψω προσβεῦστον, καὶ παρ' ὑμῶν.

Ὅντα ἔξεμπλάρον θεῷ ἁγίων] Eo vocabulo & alibi utitur Ignatius. Sed & Polycarpus usurpasse in epistola ad Philippeneses videtur; quamvis ea pars epistolæ ejus Græce deperierit.

Ἐν ὀνόματι ἐν ἐνόμῳ θεῷ καὶ ὑμῶν] Jam præcessit ἐν ὀνόματι. Itaque non opus est repetere illa verba, quæ hic locum non habent. Delenda proinde, ut irreptitia, vel ex similitudine sequentium, vel repetitione priorum.

Τὰς παρθένας τὰς λεηρομῆνας χήρας] Vir doctissimus legebat; καὶ τὰς λεηρομῆνας χήρας. Nam quid virginibus commune cum viduis? Ego tamen vulgatam lectionem probo. Quid enim hic facit τὰς λεηρομῆνας? quid opus erat illud addere? Simpliciter dixisset Ignatius; καὶ τὰς παρθένας, καὶ τὰς χήρας; non autem τὰς λεηρομῆνας χήρας. Nostram quoque lectionem probat vetus versio. Virgines autem, sive mulieres quæ virum non habuissent, etiam viduarum appellatione contineri, patet ex Javoleno, l. malum. ff. de verb. sign. *Viduam non solum eam, quæ aliquando nupta fuisset, sed eam quoque mulierem, quæ virum non habuisset, appellari ait Labeo, quia vidua sic dicta est, quasi vecors, vesanus, qui sine corde aut sanitate esset: similiter viduam dictam esse sine duitate.* Prius illud forsan verum est, virgines quandoque accenferi viduis: etymologiam vero Labeoni placitam qui admittit, *Labeone insanius inter, Sanos dicatur.*

Illud

Illud cuiuspiam mirum videatur, quod viduis quandoque virgines annumerentur, cum nunquam viduæ virginibus accenseantur in iure. Sane hæc Jurisconsulti sententia noxia est viduis, ut non immerito illæ de ea conqueri possint. Siquidem, aut virgines non debebant viduarum appellatione contineri, aut viduæ vicissim illarum quandoque numero erant habendæ. Pro viduis est Clemens Alexandr. *ερωμ. v. i. i. η χηρα εστ' απορροσινης αυτης παρθενου*. Ut itaque virgo pro vectioris ætatis pro vidua haberi poterat : ita vidua temperanter, & castè vivendo, iterum virginitatem acquirere credebatur. Puto autem, hic Ignatium loqui non de illis, quæ simpliciter essent viduæ; sed de iis, quæ erant Diaconissæ. Electas esse ad hoc ministerium quandoque virgines, adparet ex Tertulliano libro de velandis virg. cap. ix. ubi dicit, etiam virginem ab anno vigesimo in viduatu collocatam fuisse. Sed non tales hic salutare jubet Ignatius, utcunque concederetur (quod tamen non verisimile) etiam virgines aliquas sexagenarias irrepsisse in Diaconissarum numerum, sed sine dubio omnes simul, quæ in viduarum Ecclesiæ Antiochiensis ordinem erant relatæ. Tales autem, quod in viduitate essent constantes, S. Patres sæpius virgines adpellant.

Τὸν οἶνον Ταυίας] Hæc est vera scriptura, quam probat etiam vetus interpres, ut videtur. Frustra sunt illa nomina, quæ in Pseudoignatii variis codicibus leguntur, Gavia, Grania, Gravia, Gaja, &c. quæ omnia non sunt assis. *Ταυία*, si-ve *Tabia*, hîc est vera lectio. Forsan hoc nomen translatum ab urbe, ut solent multa mulierum nomina. Nam Tabia Galatarum urbs; ut alibi dicemus. Sed quis omnia veterum Christianorum nomina explicaverit? Vel in hoc ipso Ignatio occurrunt aliqua, quæ nusquam alibi reperire est. Sed nulli hoc mirum videri debet, qui norit, Christianorum veterum non minimam partem fuisse servos, aut libertos, tam mulie-

res, quam viros: ac proinde nomina ipsis imposita fuisse sæpe barbara ac inusitata, & è re nata. Uti autem hujus mulieris nomen alibi exstare non puto: ita reperitur Alces nomen quod statim sequitur, quæ & ipsa erat Smyrnæa. Habemus quippe in Actis Ecclesiæ Smyrnææ de Polycarpo apud Eusebium: Ὑπεβαλλον γυνὴ πρὸς Νικίτην τῷ Ἡρώδῃ πατέρᾳ, ἀδελφὸν δ' Ἀλκῆς, ἐντυχεῖν τῷ ἡγεμόνι, &c. Omnino enim ita legendum esse arbitror hoc loco, non ἀδελφὸν τοῦ Ἀλκῆς, ut vulgo.

[Ποθητόν μοι ὄνομα.] Addit hic vetus versio: *Et Daphnum incomparabilem, & Eutecnum, & omnes secundum nomen.* Similiter quoque Pseudoignatius: καὶ Δάφνον τὸ ἀσύγκριτον, καὶ Εὐτέκνον, καὶ πάντας κατ' ὄνομα. Quæ verba omnino librarii culpa excidisse puto.

[Σμυρναίοις ἀπὸ Τρωάδος.] Ut semper, ita etiam hic secutus sum Florentini codicis scripturam. In quoque cæteris Epistolis semper additur, ad quos sint perscriptæ. Ac talis forsân erat inscriptio literarum Ignatii. Nisi malis hæc verba à librariis esse adjecta, quo facilius quæque epistola se offerret, si in fine, cui & unde mitteretur, esset additum. In Pseudoignatio, & veteri versione hæc nuspiam habentur; præterquam ad unius finem epistolæ, Ephesiis missæ.

IN EPISTOLAM

AD POLYCARPUM.

INter omnes Ignatii epistolas nulla est, de cujus veritate magis disceptatum sit inter doctos, quam illa ad Polycarpum. Nec inficior, aliqua hic esse, quæ potuerint redde-
re

re suspectam : plura tamen, majoraq; esse puto, quæ aliud iis debuerant persuadere. Verba enim Polycarpi ex epistola ad Philippenſes apud Eusebium, ἐγείψατέ μοι καὶ ὑμεῖς, καὶ Ἰγνατίου, aliter intelligi, quam de hac epistola, neque possunt, neque debent. Citat quoque eam Chrysostomus, homilia de uno legiflatore, Tom. vi. item Antiochus, & Damascenus. Sed quid sibi vult Hieronymus in Catalogo, cum inquit : *Inde egrediens scripsit ad Philadelphenos, & ad Smyrnæos, & proprie ad Polycarpum, commendans illi Antiochenſem Ecclesiam in qua & de Evangelio, quod nuper à me translatus est, super persona Christi posuit testimonium, dicens, &c.* Verum est Ignatium in epistola ad Polycarpum commendare illi Ecclesiam Antiochenam : alter vero ille locus, quem subdit, desumptus est ex epistola ad Smyrnæos. Casaubonus parenthesi locum sanari posse putabat; quod tamen non est vero simile. Omnino erravit Hieronymus in reddendis Eusebii verbis: Ἡ δὲ ἔπεκεινα τῆ Σμύρνης ἡ πόλις, ἀπὸ Τρωάδος τοῖς τε ἐν Φιλαδελφείᾳ αὐτοῖς καὶ γενομένοις ὁμιλεῖ, καὶ τῇ Σμυρναίων ἐκκλησίᾳ, ἰδίως τε τῷ παύτῃ περὶ ἡμετέρας Πολυκάρπῳ, ὃν οἶα δὴ ἀπὸ τοῦ ἰσχυροῦ ἀνδρα εὐμελῶς γνωρίζων, καὶ κατ' Ἀνθόχου ἀντιπρόσωπον, οἷα γνῶσι καὶ ἀγαθὸς πρίμω, ἀλλὰ καὶ τοῖς αὐτοῖς φροντίζοντες σπουδῆς ἔχειν αὐτὸν ἀξίων. Ὁ δ' αὐτὸς Σμυρναίοις γενομένων, ἔχουσιν ὅτι πότεν ῥητοῖς συγέχρηται τοιαῦτά πνα καὶ Χριστὸς διεξιών. Priora illa recte vertit Hieronymus. Sed peccavit, vel dum nimium festinat in compilando Eusebio, vel quod mutilum nactus sit exemplar, vel, quod potius credo, quod ita verba ista intellexit, ut putarit, illam ad Smyrnæos, & Polycarpum, esse unam eandemque epistolam. Quod si verum esse, non usus fuisset Eusebius illo loquendi genere, ut diceret; ὁ δ' αὐτὸς Σμυρναίοις γενομένων: aliis verbis significasset, ex eadem epistola, de qua hæctenus locutus esset, sequentia esset desumpta. Nemo praterea veterum est, qui epistolam ad Smyrnæos,

cum illa ad Polycarpum confundat. Illud verum puto, simul utraq; missas fuisse, & hinc esse, quod illas simul nominet Eusebius, & quod in manuscriptis alia aliam statim sequatur.

[Ἰγνατίου ὁ καὶ Θεοφόρου.] Ut in omnibus codicis Medicæ scripturam secutus sum, ita etiam in inscriptionibus singularum epistolarum. Vulgo legebatur; Ἰγνατίου ἐπίσκοπου Ἀντιοχείας, ὁ καὶ μαρτυρῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, &c. Duo hic displicent: nam neque verisimile Ignatium semetipsum Martyrem appellasse, quod vocabulum tum temporis vix aliter accipiebatur, quam peculiari illa significatione de illo, qui pro Christi confessione sanguinem suum effudisset, aut saltem multa fuisset perpeffus. Sed & ipse Ignatius alibi inquit, sese nescire an dignus sit martyrii prærogativa: quid itaq; hic martyrem sese vocaret? Neque etiam verum, sibi appellationem Episcopi adtribuisset: nisi semel tantum in epistola ad Romanos. Nusquam alibi seipsum vocat Episcopum: semper nomen illud reticet. Vide, quanta modè illa loquatur in epistola ad Magnesios; ἡ ἐν Συρίᾳ ἐκκλησία, ὅθεν ἐκ Ἀλξίου εἰμι καλεῖσθαι. Item in epistola ad Trallianos; ἡ ἐν Συρίᾳ ἐκκλησία, ὅθεν καὶ ἐκ Ἀλξίου εἰμι λέγεσθαι, ὡς ἐξαίρετον ἐκείνων. His quoque in locis additur ἐπίσκοπος in vulgatis codicibus; quod tamen reticuit Ignatius. Sed nec habemus exemplum, quod quispiam in primitiva illa Ecclesia Episcopi titulum sibi adtribuerit. Ita nec Polycarpus, quem tamen & Ignatius noster, & omnes Episcopum vocant, nomen illud expressit, cum ad Philippeneses scribit; Πολύκαρπος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρεσβύτεροι.

[Γρηγόριος ἀκριβέστατον πνεῦμα κεκτημένος.] Ita quoq; versio antiqua. Damascenus tamen, qui hunc locum citat Parall. lib. 11. c. xxv. videtur legisse ἀκριβέστατον ὄμμα, si fides interpreti.

[Τοῖς κατ' ἀνδρα καὶ βοήθειαν δεῦν λάλει] Hæc est vera lectio. Miror qui factum, ut interpretes vetus verterit, *consuetudinem*, tanquam, si scriptum fuisset, καὶ ὁμολογείαν, quomodo legit Pseudo

Pseudoignatius; cum tamen recentiores versiones habeant, secundum adiutorium dei loquere.

Τὸς παροξυσμὸς ἐμβροχαῖς παῦε] Falsa est plane, ne dicam ridicula, lectio, quæ apud Damascenum exstat in Parallelis; τὸς παροξυσμὸς ἐν βρόχῳ παῦε. Miror, fuisse aliquos, qui lectionem hanc adprobraverint. Nam quorsum laquei, aut restes, in paroxysmis? an ideo, ut sese ægri suspendant! Egregia certe medicina, si quis dixerit ægotanti, Abi, fume restem, & suspende te, ac liberaberis morbo. Excellentiores hoc curationis genere sunt carnifices, quam medici. Sed mittamus risum. Lectio vulgata verissima est. Vetus versio habet; *exacerbationes impluvii quæta*: nimirum quod ἐμβρόχῳ *impluo*, Glossæ interpretentur. Rectius medici ἐμβροχῳ *superfusionem* vocant. Posterioris ævi homines hanc *embrocationem* adpellarunt. Cur autem Ignatius dicat paroxysmos sanari embrochis, hæc est ratio; quod locis male affectis commode quis possit embrochen adplicare, etiam in accessione febris: eo autem tempore non recte uti quis possit emplastro propter gravitatem. Cum vero & febris remittit, & ægrotus convalescit, tum demum cataplasmata adhibenda sunt. Et ferme ἐμβροχῳ, quæ mille modis præparabatur, est perpetuum medicorum remedium, ad dolores capitis, quibus adsit febris. Hinc βρόγμα dictum puto, quia ἐμβροχαῖ sincipiti adhibentur.

Ἴνα τὰ φαινόμενά σου εἰς πρόσωπον ἡδ. ἀκεῖν.] Ita quidem vetus versio; sed tamen videtur legendum esse ἡδ. ἀκεῖν.

Τὸ δῆμα ἀφ' ἀρπία, καὶ ζῶν αἰῶνι. Hunc locum cum is, qui Pseudoignatium nobis supposuit, non intelligeret, mirum in modum corruptit. Sed neque vetus interpretes, qui hic aliqua omisit, recte mentem Ignatii percepit. Ita erat vertendum: *Tempus te expetit, ut gubernatores ventos, & tempestate vexati portus* [expetunt] *ut fruaris deo. Sobrius esto, ut athleta*

Dei. Depositum est, incorruptio & vita aeterna, in quam & tu credis. Θέμα hic est pecunia, sive fors, quæ ad usuram ponitur. De hoc vocabulo vide, quæ notavit magnus Salmasius libro de trapezitico sænore. Ita quoque accipiendum illud Tobix cap. iv. Θέμα γὰρ ἀγαθὸν διαπορεύεις σαυτῷ εἰς ἡμέραν ἀνάγκης. Quem locum non bene ceperunt interpretes.

Μὴδὲν ἄνδρ' γνώμης σε γινώσκω] Apud Chrysostomum Tom. vi. Homil. de uno legislatore, ita hic locus citatur: μὴδὲν ἄνδρ' ἢ γνώμης σε γινώσκω, μὴδὲ σὺ ἄνδρ' δεῦ' γνώμης' ἢ πελάσῃ. Ita quoque Pseudoignatius. Sed cum hac Florentini libri lectione convenit versio vetus. Postea quod sequitur, neque ille qui Ignatium supposuit, neque vetus interpretes, satis cepit. Ita enim reddendum erat; *quod neque facis, constans cum sis.*

Τὰς κακοτεχνίας φεύγε] *Malas artes fuge.* Non recte interpretes verterant, *maleficia fuge.* Maleficium vocatur etiam, ubi nulla est ars. Multum itaque differt κακοτεχνία, & κακοτεχνία, ad quam, ut vox ipsa indicat, necessario ars requiritur. Egregie Theodosius Grammaticus ἐν τῷ περὶ ὀρν. πᾶσι τέχνῃ ἐπιμενοῦσαι ἅλα τὸ συμφέρον. εἰ ἐν ἑστὶ τέχνῃ ἐπὶ βλάβῃ, ἢ ἐν ἑστὶ τέχνῃ αὐτῇ ἀλλὰ κακοτεχνία, ὡς ἂν εἴποι τις τοιχορυσία, & τυμβωρυχία, δοκεῖσι γὰρ & οἱ ταύτας ἐπιμενοῦσας τέχνῃ ἐργάζεσθαι, & ὡς εἰπεῖν εἴ τις ἄλλη ἔστιν ἀπηγορεύουσα νόμῳ, ὥν τὸ τέλος θάνατός. εἰ γὰρ ἐπὶ συμφέροντι & τῇ συστάσει τῆ βίῃ ἔστιν ἡ τέχνη, αὗται δὲ τέλῳ ἀλθέτερον ἔχουσιν, ὁμολόγως ἔτεχναι μᾶλλον, ἢ κακοτεχνίαι εἰσιν.

Μᾶλλον δὲ περὶ τέτων ὁμιλίαν ποιεῖ] Ita quoque vertit antiquus interpretes, sed male. Legendum enim; *μᾶλλον δὲ περὶ τέτων ὁμιλίαν μὴ ποιεῖ*, quomodo & Pseudoignatius.

Ἀγαπᾷν ὡς ὁ κύριός. ἢ ἐκκλησίαν] Lege; ἀγαπᾷν τοὺς συμβίους, ὡς ὁ κύριός, &c. ut est in vulgatis, & veteri versione.

Εἰπὺς δυνάμει ἐν ἀγνείᾳ μύειν εἰς τιμὴν τῷ κυρίῳ ἢ σαρκὶ] Pro ut Pseudoignatius, ita quoque; vetus interpretes, & omnes commentatores, hunc locum intellexerunt. Sed quid sibi vult, rogo;

go; *in castitate manere in honorem carnis dominicæ* ? Otiosus hæc interpretanda relinquo. Ego certus sum, ita hunc locum vertendum, & intelligendum; *si quis potest in castitate carnis permanere, ad honorem Domini, sine iactantia permaneat.*

Πλέον τῷ ἁποστόλῳ] In vulgatis, πλὴν τῷ ἁποστόλῳ.

Τῷ ἁποστόλῳ προσέχει] Hic est locus, quo maxime evertere conati sunt quidam hujus epistolæ auctoritatem. Quid enim, inquit, itane sui oblitus fuit Ignatius, ut nesciret, se ad episcopum scribere? Non certe: ipsi videntur obliti esse præcedentium verborum, qui hæc carpunt. Supra enim, dixit Ignatius, προσάλει, ὡς ἀγγέλλεις, &c. Non itaque Polycarpo scribit, ut episcopo obediat; sed rogat eum, ut hortetur Smyrnæos hæc facere. Quorsum enim alias omnia ista, quæ sequuntur, συγγράμματα, συντρέχετε, ἀρεσκέτε, &c. quæ non uni dicuntur. Apparet ergo, esse fictionem personæ Polycarpi, Smyrnæos hortantis. Confirmat quoque hunc locum Antiochus Sermone cxxiv. Sequentia apud illum hoc modo leguntur; ἀντίψυχον ἐγὼ τῷ ἁποστόλῳ διὰ τὸν ἁποστόλῳ, πρεσβυτέρους, ἑκκλησίαν, μετ' αὐτῶν γίνονται τὸ μέγιστον ἔχειν.

Ἀφ' ἧς καὶ ὁ νόμος κομίζεται] Et ex hoc, & ex sequentibus locis, voluerunt ostendere viri docti, epistolam hanc non esse Ignatii, vel saltem hanc partem; quod in ea tot Latina vocabula occurrerent. Nam, inquit, itane rudis fuit Ignatius linguæ Græcæ, ut nesciret, quid *depositum*, quid *accipere*, quid *desertorem*, sermo Græcus vocet? Fefellit, ut puto, viros doctissimos iudicium suum. Omnia enim hæc verba desumpta sunt ex militia, & jure Romano; neque Græcis minus nota, quam Romanis; imo etiam vernaculis notiora. Quis est, qui nesciat, omnia militaria vocabula etiam apud Græcos obtinuisse? Hoc qui ignorat, nunquam Tacticos legit; è quibus discere est, non tantum officia, partes exercitus, militum exercitia, similiaque: sed etiam leges militares La-

tine.

tine fuisse scriptas, & recitatas. Eadem quoque est ratio in jure Græco-Romano, cujus innumera vocabula, una cum imperio, in Græciam fuere translata. Hoc nos nescire non patiuntur veterum Jurisconsultorum libri. Non itaque mirandum, si notiora forent vulgo vocabula ista, ὁψώνιον pro stipendio militari, δεσέρτωρ, δεπύσιλα, ἀκνεπίλα; quam illa, quæ antiquioribus Græcis in usu fuerant. In actis Smyrnææ Ecclesiæ de Polycarpo, habes ημφέκλωρ, & sexcenta alibi id genus, etiam in libris novi fœderis. Miror autem, quid veteri interpreti in mentem venerit, ut pro *desertore* substitueret *ociofum*. Quis enim nescit in militia desertores vocari λειπτο-*τακτάς*? Posterior ætas non eos tantum; sed & rebelles & proditores ita adpellat.

Ἐν ἀμεριμνίᾳ θεῷ] Vetus interpres, in sollicitudine Dei. Vertendum erat, in securitate Dei; vel, ut ille scripsit in insollicitudine Dei.

Ἐν τῇ ἀναστάσει ὑμῶν μεθ' ἡμῶν] Qui Pseudoignatium nobis supposuit, legit; ἐν τῇ αἰτήσει ὑμῶν μεθ' ἡμῶν. Atque ita quoque vetus interpres vertit, & proculdubio verissima est hæc lectio. Paulo post malim legere, ὅς δυνήσεται θεόδεσμος κα-*λειῶς*, ex vulgatis, & veteri versione. Θεόδεσμος est, qui supra in epistola ad Smyrnæos vocatur θεοπροσβύτης.

Τὸ σύντομον τῆ ἀληθείας] Proba est hæc lectio, ut quidem puto. Interpres attamen videtur legisse, τὸ σύντομον τῆ ἀλη-*θείας*. Vertit enim, *compendium veritatis*.

Ἰνα δοξαζήτε αἰωνίῳ ἔργῳ ὡς ἀξιῶν] Ita hæc distinguenda. Vetus enim versio, & noui interpretes, male hæc distinguendo, malum quoque effecere sensum. Frustra quoque fuere, qui locum hunc corrigere voluerunt. Locutio enim hæc satis solemnns apud Græcos, neque ipsi Ignatio inusitata: ut qui cum alibi, tum etiam in initio epistolæ ad Ephesios dicat; τὸ πολυαγάπητόν σου ὄνομα ὃ κέκτηται, &c.

Ἐστὶ

Ἔσται ἡ χάρις μετ' αὐτῷ Σεπαντός] Ex versione antiqua, & vulgatis, ita legendum videtur; ἔσται ἡ χάρις μετ' αὐτῷ Σεπαντός, καὶ τῷ πέμποντι αὐτὸν πολυκάρπῳ ἑρμῶδες ὑμῖν Σεπαντός ἐν θεῷ ὑμῖν, &c. Nisi forte Florentini codicis lectio sit melior. Supra enim dixit, concilium convocandum, ut statueretur, quis in Syriam esset mittendus. Itaque penes Polycarpum solum non erat hujus rei arbitrium; quod tamen ex altera lectione consequi videtur. Sed sciendum, quod quamvis tales ab Ecclesiis & presbyteriis ordinabantur, tamen ab Episcopis missi dicerentur, vel quod ipsi essent primi Presbyterorum, vel quod talium decretorum essent executores. Ita Polycarpus de hac ipsa re loquens inquit, ὅπερ ποιήσω εἰὰν λάβω καιρὸν εὐδετεῖν, εἴτε ἐγὼ, εἴτε ὃν πέμψω πρεσβεύσονται, καὶ πρὸς ὑμῖν. Quæ verba adprimè conveniunt cum Ignatianis. Quoniam enim quædam Ecclesiæ miserant Episcopos suos Antiochiam, ut adparet ex epistola ad Philadelphenses; eo adhuc incertus erat Polycarpus, utrum ipse eo mittendus esset, an vero alius quispiam Presbyter, sive Diaconus.

IN EPISTOLAM

AD EPHESIOS.

ΕΝ Σελήματι τῷ πατρὶ;] In vulgatis est, Σεῦ πατρός. Et paulo post recte codex noster; ἐν ἀμώμῳ χάριτι, non χάρι, ut vulgo.

Ἀποδεξάμενος ἐν θεῷ τὸ πολυαγαπῆτόν σου ὄνομα] Si quisquam, certe nec ego soleo amare argutias, quas quidam captant ex verborum similitudine. Quemadmodum itaque in Sophistarum.

starum & Comicorum scriptis, & sermonibus, si tempus & occasio patiatur, id ferendum est; ita raro in feriis, in sacris vero nunquam. Itaque non laudo eos, qui jejunam aliquam paronomasiam hic quærunt, in vocibus, Ἐφεσος, & ἑφεσις: tanquam ideo dixerit Ignatius, πολυαγάπητον σε ὄνομα, vel ut vulgo male legitur, τὸ πολυποθητὸν ὄνομα, &c. cum certum sit, πολυαγάπητον ὄνομα Ἐφεσίῳν idem esse, quod sit πολυαγάπητοι Ἐφεσίοι. Quæ loquendi formula satis frequens apud antiquos. Ita τὸ Θεβαῖον ὄνομα, pro Thebanis apud Æschylum: & *felix nomen agelli*, pro felici agello, apud Valerium Catonem in Diris. Sed & ipse Ignatius in Epistola ad Smyrnæos ad finem; ἀποτίζομαι Ἄλλῳ τὸ ποθητὸν μοι ὄνομα. Et in principio Epistolæ ad Magnesios; κατὰ ξιωθεὶς ἡ δὲ ὀνόμαί τοι δεοπρεπεύατε, &c. Crediderunt viri docti, hic alludi ad nomen Christianum: sed certum est, hæc omnia ita, ut dixi, esse intelligenda.

Μιμηταὶ ὅντες Θεῷ] Interpres vetus hic adjungit, *glorificato Iesum Christum Deum*; forsân ut sensum impleteret, qui neque hic, neque in sequentibus periodis, satis absolvitur. Adeo ut hoc ego loco elegantiam requiram, quam alii, ut nimiam, in hoc scripto reprehendunt.

Ἰνα δὲ τῷ μαρτυρεῖν ἐπιτυχέιν δυναθῶ] Hæc omiſſa sunt à veteri interprete, & pro eo nihil aliud repositum, quam, *videre festinastis*. Quæ verba ab otiosa manu irrepererunt. In Pseudoignatio, ut penè omnia, ita hæc quoque aliquantum depravata sunt.

Συνδέλει με Βέρρε] Male in Pseudoignatio Βίρρε, male in veteri versione *Borro*. Burrhus est nomen Romanum, satis vulgare; non autem Birrus, Byrrus, aut Borrus.

Ἐύχομαι ὡς χαμεῖναι ὀψίν] In Pseudoignatio additur ἄμωρον, quod neque vetus agnoscit versio. Male quoque mox redditur, *suscipi*; ubi est in Græco ὑπαλαφθῆναι, tanquam

quam si scriptum fuisset *ὑποληφθῆναι*. Sed nullus esset finis, si errores veteris interpretis commemorare foret animus.

Μέλη ὅσας τῆ υἱᾶ ἀπὸ] Lege, *ὄντας*.

Τὸς ἐγκρατεῖς ἔστω] In vulgatis epistolis ita, ut hic, rescribendum est. Male enim in iis, *ἀνακρατεῖς*.

Εἰς ἱατρὸς ἔστιν σαρικὸς τε καὶ πνευματικὸς] Vetus interpres cum hac lectione convenit. Apud Theodoretum Dial. 1. legitur, *ἡννητὸς ἔξ ἀρηνήτου*. Nostram tamen lectionem probat Athanasius de Synodis, & Gelasius de duabus naturis. Illud vero, quod sequitur, ita videtur legendum, consentientibus Athanasio, Theodoro, & Gelasio; *ἐν ἀνθρώπῳ θεὸς, ἐν θανάτῳ ζωὴ ἀληθινή*. Legē quoque deinceps; *πρώτον παινητὸς, καὶ τότε ἀπαθὴς Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ κύριος ἡμῶν*, ex Theodoro, Gelasio, & veteri versione.

Περὶ ψαλμοῦ ἡμῶν καὶ ἀγνίζομαι ὑμῶν] Locus proculdubio corruptus, & quem non recte transtulit vetus interpres, sed obscuriorem reddidit. Scribe; *περί ψαλμοῦ ὑμῶν ἐγὼ, καὶ ἀγνισμα ὑμῶν* Ἐφεσίων, &c.

Θεοφόροι, καὶ ναοφόροι, χειροφόροι, &c.] Nihil hic est mutandum. Vetus interpres vertit, *templiferi*. Intelligendum autem istud non de materiato templo, sed de spiritali, quod in pectoribus nostris erigere debemus.

Ἐπιδρέψατε ἑν ἑαυτοῖς] Male in vulgatis, *ἐπιτρέψατε*.

Ἡ ἣ ἐνεστῶσαν χάριν ἀγαπήσωμεν] Male & hic Pseudoignatius, *χαρὰν*.

Οἱ καὶ τοῖς Ἀποστόλοις πάντοτε συνήνεσαν] Hæc est vera huius loci lectio. Nam apud Pseudoignatium non recte legitur *συνῆσαν*.

Ἐν ἧ παῖς πλεμεῖ καὶ ἀργεῖται] Ita reposui, prout etiam est in vulgatis; cum prius scriberetur, *καὶ ἀργεῖται*. Ac jam antea sic locum hunc emendaverat Amplifissimus & maximus Senator, CLAUDIUS SARRAVIUS; quem virum pluribus

prædicare hic, tanquam ἐν παρόδῳ, non est mei instituti. Ut-
cunque enim laudetur, semper id obiter factum esse videri
possit. Malo itaque summas ejus viri virtutes sacro quodam
silentio venerari, quam verborum tenuitate deterere.

Οἱ οἰκροφθέραι βασιλείαν δεῦ ὃ κληρονομήσουσι] Vetus interpres
vertit, *domus corruptores*; recentior, *masculorum concubitores*;
Hesychius, οἰκροφθέραι, μοιχῆς. Sed non mæchos solos hic
Ignatius vocat οἰκροφθέραις: verum & illos, qui in aliorum li-
beros contra naturam peccent, vel potius hos solos.

Μὴ αἰχμαλωτίσῃ ὑμᾶς ἐν τῷ παρόντι ζῆν] In veteri in-
terprete scribendum videtur; *ne captivet vos ex præsentī*
vivere.

Πῶ καύρησις τῆς λεηρομύων συνέων] Apud Pseudoignatium
non recte legitur; τῆς λεηρομύων δυνάτων. Totum vero hunc
locum, prout hic legitur, citat quoque Theodoretus Dial. 1.
excepto quod, pro istis, ἵνα τὸ πάθει τὸ ὕδωρ καθαρίσῃ, lege-
rit, ἵνα τὸ θνήσκον ἡμῶν καθαρίσῃ. Cum nostra lectione facit
vetus versio.

Καὶ ἔλαθεν ἡ ἀρχὴ τῶ αἰῶνος ἢ παρθενία Μαρίας, καὶ ὁ το-
κὸς αὐτῆς, ὁμοίως καὶ ὁ θάνατος τῶ κυρίου] Hic locus mirum in
modum multos exercuit. Vide, quæ ad eum annotavit Arma-
chanus. Instar vero commentarii esse possint verba veteris
Theologi, quæ ex libro quodam nostro manu exarato de-
scripsi: *Tria fuerunt, quæ diabolus latuerunt; partus scilicet di-
vinus; virginitas matris salvatoris, & passio redemptoris. Passio
namque Salvatoris, diabolus latuit; quia, sicut Apostolus ait, si
cognovissent, nunquam dominum gloriæ crucifixissent. Partus au-
tem divinus illum latuit, quia ignoravit, quomodo Dei filius in
utero virginis incarnari voluit. Latuit illum virginitas Dei
genetricis, quomodo scilicet virgo ante partum, virgo post par-
tum permanferit.* An fragmentum hoc desumptum sit ex Hie-
ronymo, an vero Ambrosio, aut alio, quærant ii, qui non nisi
oculis.

oculis suis credunt. Ego tanta temporis jactura, non emerim tam levis desiderii satisfactionem.

Τεῖα μυστήρια κερυγῆς] Ita quoque Pseudoignatius, & vetus interpres. Itaque non probo id, quod apud Andream Hierosolymitanum legitur, τεῖα μυστήρια φερκίᾶ. Similis locutio in sacris scripturis, ἡμέρα σάλπιγγος, καὶ κερυγῆς.

Καὶ πᾶς δεσμὸς ἠφανίζετο κακίας] Male in vulgatis legitur; καὶ πᾶς δεσμὸς, &c.

Θεὸς ἀνθρώπων φανερωμένος] In Pseudoignatio non recte est φαινομένης.

Ὅτι οἱ κατ' ἄνδρα κρινῇ πάντες ἐν χερσὶ, &c.] Ex veteri interprete adparet, hunc locum non esse integrum. Commode itaque opem ferunt veteres Patres, à quibus hæc verba citantur: nimirum Theodoreto Dial. 1. & Gelasio de duabus naturis. Sic ex iis lege; κρινῇ ὅτι πάντες ἐν χερσὶ ὅς ὀνόματ' αὐτοῦ συνέρχεσθε ἐν μιᾷ πίστει, καὶ ἐν Ἰησοῦ Χριστῷ τῷ κατὰ σὰρκα, &c. Illud, quod sequitur, retineo; quoniam & ita vetus habuerit versio. Quanquam iidem illi Patres hoc modo citarint; τῷ υἱῷ τοῦ ἀποστόλου τοῦ θεοῦ.

IN EPISTOLAM

AD MAGNESIOS.

EN αἰς ἐνωσιν εὐχμαι] Locus hic non tantum sanus est, sed tam etiam perspicuus, ut patrono, aut interprete, non egeat. Miror aliquos hic reponere, quod vix Græcum sit. Vide quantum illud corrigendi κακῶς δεσ bonis sæpe noceat libris.

Καὶ δεσφωγόντες θεὸς φολέομεθα] Depravatus locus. Pse-

doignatius hunc decurtavit. Vetus interpres non intellexit. Lege, ἐν ᾧ ὑπομύοντες τὴν πᾶσαν ἐπίρειαν τῷ ἀρχηγῷ τῷ αἰῶνι τέτυκτο ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου. Nihil certius.

Καὶ τῷ πρεσβυτέρῳ ὡς νόμῳ Ἰησοῦ Χρ.] Adjectum est in veteri versione, *Glorificato Deum patrem, Domini Iesu Christi*. Quæ etiam verba addita sunt initio Epist. ad Ephes. Sed cui non displiceat sinistra hæc liberalitas sua infercientium pro Ignatianis.

Μὴ συγχεῖσθαι τῇ ἡλικίᾳ τῷ ἐπισκόπῳ] Συγχεῖσθαι in Actis Apostolorum est *cont. i*. Similiter in glossis veteribus & in veteri interpretatione; Sed ὁ vos decet non *cont. i* ætate Episcopi. Hæc translatio obscura est, si vocabulum illud ita reddatur: quod tamen aliter reddi neque debet, neque potest. Dicit autem Ignatius; non debere illos cōuti, id est tanquam commodato accipere, & ad se pertrahere ἐπισκοπῶν illam juvenis istius Episcopi. In illa quoque significatione exstat id verbi apud Polybium.

Τὸ δὲ τοῦτον ἐπὶ πρὸς σάρκα ὁ λόγος.] Pseudoignatius λόγον hic interpretatur ἀναφορᾶν. Quomodo & apud Mathematicos vocabulum istud accipitur. Sed tum melius legeretur; τὸ δὲ τοῦτον ἐπὶ πρὸς σάρκα ὁ λόγος, ἀλλὰ πρὸς θεόν.

Τὸ πᾶν πληροῦν ἐδεώρησα ἐν πίσει, καὶ ἀγάπῃ.] Quamvis ita exaratum in codice Florentino; non dubito tamen, quin verum sit ἀγάπη: quod reposui, ratione ita jubente, & veteri interprete. In codice tamen illo, unde formatus est Pseudoignatius, ita quoque scriptum fuisse, prorsus est verisimile.

Μηδεὶς κτ' σάρκα κλεπτέτω πλὴν πλησίον] Μηδεὶς κτ' σάρκα βλέπέτω τὴν πλησίον. Ita videntur reperisse vetus interpres, & Pseudoignatius.

Εἰς τόπον καὶ διδασκῶν ἀφ' ἑαυτοῦ] Vetus interpres legit, εἰς τόπον, καὶ διδασκῶν.

Εἰς ἔστιν Ἰησοῦς Χριστός] Interpres & Pseudoignatius ita hunc locum

locum legisse videntur, ἐν τῇ χάριτι τῇ ἀρώμῳ, ἢ ἐξ ἰν Ἰησὺς Χριστός, &c.

Πάντες ἔν ὡς εἰς ναὸν συντρέχοντες δεῦ] Inepte deformavit hæc Pseudoignatius. Unde adparet, & jam ejus avo corruptum fuisse hunc locum. Lege; πάντες ἔν ὡς εἰς ἓνα ναὸν συντρέχοντες δεῦ. Probat hanc lectionem interpres antiquus.

Κατὰ νόμον Ἰουδαϊσμοῦ ζῶμεν] Legit interpres; κατὰ Ἰουδαϊσμόν. Et certe hæc lectio ferri non potest. Quod si τὸ νόμον abjicere nolis, legendum esset, Ἰουδαϊσμόν, vel potius, κατὰ νόμον Ἰουδαϊσμοῦ ζῶμεν. Sed non puto. Omnino verum est, Ignatium scripsisse, κατὰ νόμον ζῶμεν. ΝΟΜΟΣ specialiter in veterum Christianorum libris accipitur pro lege Moſis. Quod cum nescirent isti magistri, qui Ignatium depravarunt, alterum pro Glossa addidere.

Ἐμπνεύμενοι ἀπὸ τῆ χάριτος] Pseudoignatius legit; ἀπὸ τῆ χάριτος.

Λόγον αἰδέομαι ἕκ ἀπὸ σιγῆς παρελθόν] Si putarem, vel minimum obſtare hunc locum, quo minus genuinæ hæc viderentur epistolæ: contenderem equidem, verba iste esse inserta ab antiquiore aliquo interpolatore, quam noster ille vulgatus. Tameſi vero crebro id usu venire videamus: quemadmodum in tot exemplis arguunt quoque noster Ignatius, & Barnabæ epistola, ut postea liquebit: nihil tamen opus esse puto, ut talia effugia quæramus. Illud quidem non negaverim, si locus hic sit sanus, & hæc desumpta sint ex hæresi Valentiniana; actum videri de epistolis Ignatianis. Sed ut hoc credamus, nulla nos adigit necessitas: & forsân verum non est, ut statim videbimus. Vel hic enim locus satis indicat, Valentinum non fuisse primum, qui λόγον ἀπὸ Σιγῆς ortum esse dixerit. Quod si, ut idem ex aliis demonstramus, conjecturis uti liceat; ne illæ quidem desunt. Ex omnibus veteribus nemo est, qui scripserit, Valentinum novam festam,

etiam, aut novas condidisse opiniones: omnes illum veterem opinionem resuscitasse ajunt. Theodoretus, postquam de illis hæresibus egit, quæ Valentinum præcessere, pergit; *ὅτι τῶν πατρῶν τ' αἰρέσεων ὁ Βαλεντίνος λαβὼν ἀφορμὰς τὰς ἀπερρίκτους αὐτῷ συνέθηκε μύθους.* Tertullianus de eodem; *cujusdam veteris opinionis seminia nactus, Colorbaso viam delineavit.* Et omnium antiquissimus Irenæus; *ὁ μὲν γὰρ πρῶτος, ἀπὸ τ' λεγομένης γνωστῆς αἰρέσεως, τὰς ἀρχαίας, εἰς ἴδιον χεραχτήρα, διδασκαλίας μετὰρμύσας Οὐαλεντίνος.* Nihil itaque veteres hæreses iam meliorem ordinem digesserit; & ut ait Irenæus ἴδιον illis χεραχτήρα dederit. Nam quamvis & inter illos hæreticos, qui Valentinum præcessere, alii alios secuti sunt, & magnam partem hæresis suæ ex aliena conflant: quoniam tamen eorum opiniones non plane eadem fuere ac decessorum; ideo SS. Patres, tanquam de diversa hæresi, loquuntur. De hoc autem hæretico longe aliter, tanquam de eo, qui veterem & oblitteratam hæresim renovavit. Quod si inter antiquiores sectas nusquam reperitur venustula illa Dea, Σιγῇ inquam, cogitandum, nos minimam habere partem hæreseon: cum veteres Patres vix præcipuorum hæreticorum sectas, & dogmata, retulerint; multo autem minus eorum æqualium, & discipulorum, quorum tot opiniones fuisse produnt, quot capita; totque appellationes unius ejusdemque rei, ut omnes promere, foret tædiosum. Fieri ergo potuit, ut non unum habuerit nomen illa Σιγῇ, cum & postea Valentiniani diversis illam modis appellarent: nam & *χαλιν*, & *ἐννοια*, eam vocabant. Itaque forsitan antiquioribus Gnosticis, & Basilidianis, à quibus maximam partem hæresis suæ accepit Valentinus, idem plane fuerit, *Νῆς*, *Ἐννοια*, *Χάρις*, & *Σιγῇ*: quas postea ideas distinxerit Valentinus. Præterea non ipse est, qui primus commentus sit Σιγῇ. Translatum hoc ex veteri Comico Antiphane.

Ille

Ille enim, in Theogonia de Nocte & Silentio, Chaos emis-
sum dixit, dehinc de Chao & Nocte Cupidinem, & Lumen,
& reliquum primæ generationis. Postea secundam deorum
generationem finxit, & deos secundarios; item mundi
& hominum creationem, &c. Ex hoc Antiphane Valenti-
nus, & illi, qui ante eum fuerunt Gnostici, omnes ferme
suas genealogias, & æonas, desumserunt, mutatis tantum
nominibus. Non enim minus diligenter Gnostici illi anti-
quiores poëtas Græcos legebant, quam forsán ipse Valen-
tinus. Ex Philistione, & aliis poëtis, plurima illos desum-
sisse, veteres produnt. Hinc est, quod Epiphanius, agens
de illis Gnosticis, qui ante Valentinum fuere, dixerit, Græ-
cos Poëtas, eorumque fabulas, occasionem omnibus sectis
dedisse. Idem alibi, de Valentino loquens, fatis ostendit,
& alios fuisse, qui ex poëtis illis hæreses suas formarint;
quos ipse tantum secutus sit; καὶ αὐτὸς ἢ ἐν ῥόμῳ ποιεῖσιν
εἰς τὴν αὐτῆς τῶν λαβῶν, καὶ διὰ τῆς συν αὐτῶ καὶ πρὸ αὐτῆς ἡ ἀλη-
θείας ἐκπεπληγμένων ἢ ὑπόνοϊαν κτησάμενοι. Et hæc quidem
certissima, & verissima esse puto. Illud præterea in con-
siderationem venit, quod veterum nemo indicarit, quando
Valentinus à vera religione defecerit. Illud quidem ex Ter-
tulliano constat, quare hæreticus factus sit; nimirum quod
Episcopatu excidisset: sed tempus διαστάσεως non addidit.
Apud Eusebium legitur, illum agnitum fuisse anno Christi,
CXLIV. Sed uti postea, ita quoque jam ante innotuerat. Et
ille mos loquendi satis frequens est Eusebio; quod nulli non
est notissimum. Romam vero venisse sub Hygino Papa, tes-
tis est Irenæus. Hyginus is constitutus est anno CXL secun-
dum Eusebium. Scio quidem, alios aliter numerare, qui Cle-
tum volunt addere; sed eorum calculus antiquis plane re-
fragatur. Neque tum demum, cum Romam venisset, à fide
orthodoxa defecit; sed jam diu antea id factam. Sparserat
enim

enim jam hæresim suam per multas Ægypti provincias. Quando autem cæperit, difficile sit dictu. Interim negari non potest, fieri potuisse, ut vivo etiamnum Ignatio, multos seduxerit, si non palam, saltem clam. Atque eo id credibilius, quod apud Clementem citetur epistola ejus scripta ad Agathopodem, qui comes fuit Ignatii, & una cum eo passus videtur. Plura adferrem, nisi hæc putarem sufficere. Pergamus.

Εἰς κακώτητα ἐλπίδα ἡλυθον] Ita quoque legit vetus interpres. Perperam in vulgatis, κακότητα.

Μὴ ἐν ἀναίδησιν ὦμεν] Pseudoignatius, Ἀναίδητοι ὦμεν.

Ἄν γὰρ ἡμᾶς μιμήσεται καὶ αὐτὸς πᾶσι, ἢ ἐπὶ ἐσθλῷ] Deus nos imitatur, cum malum malo compensat. Hoc est, cum pro malo culpæ reddit malum pænæ. Et hoc quidem pacto subsistere potest hæc scriptura; quamvis obscuriuscule; quæ clarior erit, si legatur, μιμήσεται. Alteram tamen lectionem expressit etiam Pseudoignatius. Vetus interpres reddidit; *persequitur*.

Ἀλλ' ἴδωτε ἐν αὐτοῖς, ἵνα μὴ ἐξαφαιρῇ τις ἐν ὑμῖν] Hæc verissima, & optima lectio. Male est in vulgatis codicibus, αὐλίσθητε. In veteri interprete similiter scribendum est; *salificemini*; non *salvificemini*.

Ἐπεὶ δὲ τὸ ὁρμῆς ἐλεγχθήσεται] Scribe; ἐπεὶ δὲ τὸ ὁρμῆς ἐλεγχθήσεται.

Οὐκ ἐπεὶ ἔγνωσαν πινὰς εἰς ὑμᾶς] Male in vulgatis; ἢ ἐπὶ ἔγνωσαν.

Ἀλλὰ πεπληροφωρηθεὶς ἐν τῇ γνησίᾳ] Vulgo; πληροφωρηθεὶς.

Καὶ δοξαζήτε αὐτῷ καὶ πνεύματι] Vulgo; κατὰ δοξαζήσεται.

Συνεπύρωσε παρεκάλει ὑμᾶς] Παρεκάλει in Pseudoignatio; & statim post; ἐπιδέομαι γὰρ τὸ ἡρωμῆς, &c. non ita bene, atque h c.

Κακώτεροι εἰσὶ καὶ ἄλλοι πνεῦμα] Omnino scribendum, ἀδίακτοι: uti & vetus interpres, & Pseudoignatius, legerunt.

IN EPISTOLAM
AD PHILADELPHENSES.

EN τῇ παλαιῇ τῇ κωλυ ἡμῶν] Addit vetus interpres, Ἰησοῦ Χριστοῦ; & paulo post, καὶ ἐν τῇ ἀναστάσει: uti & Pseudoignatius.

Πολλοὶ γὰρ λυγροὶ ἀξιόπιστα] Non puto id, quod putabat vir clarissimus, legendum hic esse, ἀξιόπιστα, vel ἀξιωματικοί. Vox enim hæc ἀξιόπιστα, non tantum accipitur, de illis, qui fide digni sunt; sed etiam de iis, qui tales videntur. Vide adulterinam Ignatii epistolam ad Heronem; ubi vox illa similiter intelligenda. Ita quoque Lucianus Alexandro ἀδουμέντοι adtribuit orationem πιδανῶν καὶ ἀξιόπιστον, καὶ ἀποκερίκλῳ τῷ βελτίον. Similiter & hic apud Ignatium in malam accipitur partem isthoc vocabulum. Idem est, λυγροὶ κατ' ἀξίαν πιστοῦμενοι, ut loquitur infra in epist. ad Trallianos.

Διὰ τὸ μὴ εἶναι αὐτὸς φύλιαν πατέρα] Pseudoignatius, & vetus interpres, recte legerunt, αὐτὸς.

Ἀλλ' ἀποδιῦλισμένον] Scribo, ἀποδιῦλισμένον. Nihil certius.

Οὗτοι θεῷ ἔσονται] Interpres videtur legisse, καὶ ἔσται θεῷ ἔσονται. Paulo post est, βασιλεῖν θεῷ ἐκκληρονομεῖ, ubi Pseudoignatius legit, ἐκκληρονομῶσι.

Ὡς ἔτι ὡν ἀνάρπας] Verum est, jam raptum fuisse à Syria Ignatium Romam versus, cum hæc scriberet. Qui tamen sequentia adtenderit, n̄avelit proculdubio legere, ἀναπείρις. Adprime tamen bene Ignatio convenit alterum vocabulum. Nam eos qui ex provinciis revocabantur, & violenter quodammodo retrahebantur, proprie ἀναρπάσσας

N n

dixere

dixere veteres. Dixerit itaque Ignatius, sese quidem esse ligatum, & abductum (ἀνάρπαστον) è provincia sua; nondum tamen certum esse de fine suo, & propterea nondum perfectum. Plura tamen faciunt pro altera lectione.

Ἰνα ἐν ᾧ κλήρω ἐλέχθῃ] Typographorum est error, quod ita excusum sit, pro κληθῇ, quæ est lectio codicis Florentini: atque eandem etiam agnoscit vetus versio; ut jam observatum Armachano.

Καὶ εἰς αὐτὸν ἐλπίζειν] Melior est interpretis lectio; καὶ εἰς χειρὸν ἐλπίζειν.

Τάφοι νεκρῶν ἐφ' οἷς γέγραπται μόνον ὀνόματα ἀνθρώπων] Simile illud Laberii de seipso;

Sepulcri similis nihil nisi nomen retineo.

Seneca epist. LV. Nunquam aliter hanc villam Vatia vivo præteribam, quam ut dicerem; VATIA HIC SITUS EST.

Ἐξαδειήσεται ἐν τῇ ἀρχῇ] Lege; ἔξαδειήσεται.

Οἱ δὲ πῶσαντες με, ὡς περιδῶτα ἢ μερισμὸν] Omnino rescribendum est, οἱ δ' ὑποπτεύσαντες με, &c. ut & Pseudoignatius, & vetus interpres, legerunt.

Τὸ δὲ πνεῦμα ἐκήρυσεν λέγων ταῦτα] Repone, λέγον; ut Pseudoignatius. Paulo post malim quoque legere ex eodem: πᾶσιν ἐν μέλανοῦσιν ἀφήσιν ὁ κύριος.

Ὅτι εἰ μὴ ἐν τοῖς ἀρχαίοις εὐρεθῇ, ἐν τῷ εὐαγγελίῳ ἢ περὶ εὐ] Similiter legit interpres. Ἀρχαίοις hic est, τοῖς ἐξ ἀρχῆς ᾠδα-δεδωμένοις, ut interpretatur Hesychius. Atqui tales ferme sunt omnes novi fœderis libri. Non itaque hoc voluisse videntur illi, quos hic indicat Ignatius. Neque enim negabant, evangelia esse scripta ab illis, qui Christo fuissent σύγχρονοι, & consequenter esse vetera: sed negabant, historias illas, quæ ibi referuntur, alibi reperiri. Melior itaque est lectio Pseudoignatii, quam & sequentia videntur adprobare: Ἐν τοῖς ἀρχαίοις. Glossæ, Ἀρχαίον, *commonimentum*. Ita corrige. Satis.

Satis autem bene hoc vocabulum ita redditur. Nam *μονι-
menta*, ἱστορία, συγγραφαὶ ἀρχαῖαι, ut Glossæ interpretantur.
Itaque *commonimenta* sunt illa, quæ isti, contra quos Ignatius
hic disputat, inveniri negabant.

Ἀπεκρίθησάν μοι, ὅτι πέρκειται] Pseudoignatius verba hæc,
forsan, quod non caperet, more suo, omisit. Vetus autem
interpres & ipse quidem reddidit; ita tamen, ut non magis
Latina, quam Græca, possint intelligi. Si addideris particu-
lam negativam, habebis sensum loco convenientissimum.
Οὐ πέρκειται hic est, ἢ πέρκειται, ut sæpe.

Κρείσσων ὃ ὁ ἀρχιερεύς, &c.] Nihil clarius, quam per ἀρχι-
εῖα hic intelligi Christum. Vulgatus vero Ignatius deprava-
vit, more suo, omnia hæc, & episcopis ea adtribuere voluit:
cum tamen in primitiva Ecclesia vocabulum ἀρχιερέως, ne-
que episcopo, neque alii cuiquam ordinis ecclesiastici, un-
quam fuerit adtributum. Soli enim tribuebatur Christo.

Χειροτονῆσαι δέχοντον εἰς τὸ πρεσβεῦσαι] Reposuit hic Pseu-
doignatius, Ἐπίσκοποι. Quod tamen opus non erat. Nam
non minus ad tales πρεσβεῖς eligebantur Diaconi, quam aut
Episcopi, aut Presbyteri; ut adparet ex iis, quæ statim subdit
Ignatius, cum dicit, quasdam Ecclesias Antiochiam misisse
Episcopos, alias Presbyteros, alias vero Diaconos. Quin sæ-
pius tale ad ministerium eligebantur Diaconi, quam aut Pres-
byteri, aut Episcopi. Neque enim illi ita commode ab Ec-
clesiis suis poterant abesse. Præterea cum istiusmodi πρεσ-
βεῖαι munera sint ὑπερέλινθαι, magis ea videntur propria fuisse
Diaconorum.

Εἰς τὸ συγχαρῆναι ἑαυτοῖς] Perperam apud Pseudoignatium
legitur, συγχορηθῆναι. Paulo post; καὶ δεῖσσαι τὸ ὄνομα. Addi-
dit alter Ignatius, τῷ Θεῷ, quod non erat opus; ut ex similibus
locis adparet.

Φίλων & τῷ Λεωνὺ ἀπὸ Κιλικίας] Pseudoignatius ita hæc

accepiſſe videtur, tanquam ſi Philo teſtimonium à Cilicibus conſecutus fuerit. Sed ſi verum ſit, quod legitur in Epiſtola ad Tarſenſes, illum fuiſſe Tarſi Diaconum; non dubito, quin illud, ἀπὸ Κιλικίας, referendum ſit ad præcedens; non autem ad id quod ſequitur. Ἀνδρὲς autem μεμαρτυρημένοι reddendum eſt, *virī martyris, vel, confeſſoris*: non ut quidam voluerunt, *vir teſtata probitatis*. Martyres enim non tantum dicebantur ii, qui ſanguinem ſuum pro fide Chriſtiana effuſiſſent; ſed etiam illi, qui omnis generis mala, perſecutiones captivitates, & tormenta, conſtanti animo pertuliſſent.

IN EPISTOLAM

AD TRALLIANOS.

Tραλλιανοῖς] In hætenus divulgatis eſt, Τραλλινοῖς. Atque ita quoque vetus legit interpres. Scio quidem, gentilitia multis sæpe modis inſecti; ſed cum ab hoc vocabulo ejus rei exemplum non occurrat, & à Trallibus fiat ἐπιτομήν Τραλλιανός: veriffima omnino eſt Florentini codicis lectio.

Ἐν πατρὶ, καὶ αἰματὶ, παρὰ παῖδες] Legas cum interprete, καὶ παρὰ παῖδες. Qui Pſeudoignatium nobis ſuppoſuit, quare hic legerit, καὶ παρὰ πνεύματι Ἰησοῦ Χριſτοῦ, nemo, ut opinor, rationem poſſit reddere; uti neque cæterorum, quæ ille, neſcio utrum animo ſequiori, an majori licentia, in pejus mutarit.

Ἀμωμον ὑπόνοιαν καὶ ἀδιάκριτον] Alter Ignatius, ἀνυπόκριτον. Et paulo poſt idem; ἐκ τῆς χρῆſιν, ἀλλὰ ἐκ τῆς κηρῶν. Sed merito hæc lectio ſuſpicionem quaſi parum foret genuina, inje-

cit viris doctis. Quid enim san illa vera fides, & pietas, quæ sine usu, & exercitio est? Vide, quanto melior sit libri Florentini lectio; quæ id ait, Trallianorum fidem, & constantiam, non posse tantum cognosci ex quotidianis eorum exercitiis, & bonis operibus; sed etiam ex naturali eorum bonitate. Ita enim accipienda hæc Ignatii verba, atque si scripsisset, ἡ καὶ χρηστὸν μένον, ἀλλὰ καὶ φύσιν, idque satis trito loquendi genere.

Καὶ ὅπως μοι συνεγράφη] Male Pseudoignatius, &c. Sed & sequentia ita in vulgariis exemplaribus corrupta leguntur, ut viri docti multum, frustra licet, sese torserint. Solus Armachanus veram lectionem reddidit, quam nos Florentini codicis scriptura confirmamus.

Ἐδοῦκα εὐερεῖν ὑμᾶς, ὡς ἔγνω, μνηστὴς ὄντας. &c.] Nihil hic juvat Pseudoignatius. Vetus interpretes legit, ἐδόξα. Sed ne tunc quidem locus fuerit sanus. Scribe; ἐδοῦκα εὐρεῖν ὑμᾶς, &c. locutione satis nota.

Φαίνεται μοι ὁ καὶ ἀνδρωπῶνον ζῶντες] Repone; τὸ ἀνδρωπῶνον. Paraphrastes, καὶ ἀνδρωπῶνον legebat.

Ἀντ. ἀπολόμειος καὶ τῷ πρεσβυτέρῳ] ἀπολόμειος habet codex Florentinus, non uti male editum est ἀπολόμειος. Quamvis & Antiochus sermone cxxiv, & vetus ita legerit interpretes.

Δεῖ δὲ καὶ τοὺς διακόνες ὄντας μυστήριον] Scribe ex altero Ignatio, & veteri interprete, μυστήριον. Sensum non percepere interpretes; qui tamen satis est clarus. Dicit enim; Non debere esse quemquam, cui non placeant omnibus modis Diaconi. Illos enim non esse ministros esculentorum, & poculentorum; sed ministros mysteriorum Dei, sive Sacramentorum. Ait itaq; Diaconos quidem immunes esse debere ab omni peccato; & ut ipsos decet, vitare crimina, tanquam ignem: alios vero debere tales debita reverentia prosequi. Miror autem, An-

tiochum, qui Sermone cxxiv hæc Ignatii citat, ita illa mutasse, ut id, quod de Diaconis hic dicitur, Presbyteris attribuat: modo apud illum locus sit integer, nec aliqua exciderint verba.

Οὐ γὰρ βρωμάτων, καὶ ποτῶν, εἰσὶν ἁγῆνοι] Apud Antiochum legitur, βρωμάτων, καὶ πομάτων.

Ὡς καὶ τὸ ἐπίσκοποι, ὅντινα υἱὸν τοῦ πατρὸς] Etiam interpres codicem corruptum secutus, ut puto. Antiochus autem nos hoc loco juvare potest: apud quem est; καὶ τὸ ἐπίσκοποι, ὡς τὸ πατέρα. Ac similiter legisse Pseudoignatius videtur. Paulo post repone, καὶ ὡς σύνδεσμον ἀποστόλων.

Οὐ αὐτὸ τὸ καλῶς καὶ μεγάλη μαθήσια] Ad hunc locum adnotavit magnus Salmasius; non bene ab interpretibus hæc verba esse accepta, qui reddiderunt, *cujus animi modestia*. Dicere enim Ignatius, se charitatis eorum exemplar in illorum cepisse episcopo; cujus hoc ipsum esset καλῶς καὶ: hoc est, constitutio animi, quæ ad charitatem facit. Quasi diceret, ex vestro Episcopo, qui charitatis est plenissimus, etiam collegi vos omnes charitate abundare. Sequens autem locus ex omnibus Ignatianis est corruptissimus. Cui explicando quoniam ipse non sufficio, sufficiat dæmonium illud hominis CL. Salmasius. Ait itaque, sequentia ita esse legenda; ὃν λογιζομαι, καὶ τὸς αἰθέρας ἐντρέπων ἀγαπῶντας, quem existimo & atheos ipsos revereri, & diligere. Quod si ita legatur, ea, quæ sequuntur, sic esse emendanda minima mutatione, ὡς ἐφείδμεν ἑαυτὸν πρότερον δυνάμεθα γράφειν, ὡς ἐφείδμεν, ἵνα μὴ ὡς καλῶς καὶ, ὡς ἀπὸ τοῦ ὑμῖν ἁγιάζομαι. Ὑπὲρ τούτου, ea gratia. Illud, ὡς τούτο, esse ex glossa. Mavult tamen, ut vox ἀγαπῶντας ad hanc periodum retrahatur, ἀγαπῶντας ὡς ἐφείδμεν ἑαυτὸν πρότερον δυνάμεθα γράφειν, &c. Εαυτὸς, vos, quod est tralaticium apud Græcos. Hæc Salmasius.

Οἱ γὰρ λέγοντές μοι μαρτυροῦσιν μέ] Pseudoignatius ita habet;

οἱ γὰρ με ἐπαινεῖτε μαρτυροῦσιν. Hic vero scribendum puto ; οἱ γὰρ λέγοντες με μαρτυροῦσιν με, *qui me loquuntur, flagellant me.* Id est, qui de me loquuntur : Quoniam vix id fieri poterat sine laude. Ita Democritos, & Platonas, loqui, loqui theatra, apud Martialem, & apud alios millena alia id genus.

Ὁ γὰρ Ἰηλ. πολλοῖς μὲν φαίνεται, ἐμὲ δὲ πλέον πολεμεῖ] Et hic Ignatii interpolator contrarium plane sensum effinxit, addendo τὸ ἐχθρὸν. Illum quoque secutus est Antonius Monachus in Melissa. Sed & Damascenus in Parallelis locum hunc citat : an vero aliter, quam hic, viderint ii, quibus liber is est ad manum. Non autem dubito, quin hæc verissima sit lectio. Sensus est ; desiderium consequendi martyrii tanto sibi majus esse, quanto minus id aliis adpareat. Sed quod ignoret, an ejus merita sint, ut beneficium martyrii à Deo promereatur ; ideo moderatione opus esse, & frænandam esse nimiam illam concupiscentiam. Πραότης enim hic ἐπιείκεια, & proprie facultas illa, qua franguntur omnes animi affectus, ira, concupiscentia, &c. Ita explicat Clemens Alex. locum illum evangelii ; *beati mites.*

Καὶ δυνάμει καὶ ἐπιδείκναι] Pseudoignatius habet δυνάμει νοεῖν. Sed & vetus interpres, cujus auctoritas semper potior, ita videtur legisse. Sic itaque reponere.

Πολλὰ γὰρ ὑμῖν λείπει, ἵνα θεῷ μὴ λειπώμεθα] Illud λειπώμεθα satis ostendit, legendum hic esse ἡμῖν non ὑμῖν. Interpretem nihil moror, neque hic, neque etiam paulo post ; quem in codice suo χρῆσασθε, & ἀπέχεσθε, reperisse censeo ; pro eo ; quod hic est χρῆσθαι, & ἀπέχεσθαι.

Οἱ καὶ παρὲμπλέκουσιν Ἰησοῦν Χριστόν. Nisi Pseudoignatius, & vetus interpres, hic juvarent ; vix posset ex ingenio iste locus restitui. Et tamen error est levissimus. Ita enim legendum ; οἱ καὶ τοῖς παρὲμπλέκουσιν Ἰησοῦν Χριστόν : quomodo & illi, quos dixi, in suis reperisse codicibus videntur.

Καὶ ἀξίαν πατριάρχων.] Non sunt ista in veteri versione. De hoc autem loquendi genere diximus supra ad Epistolam Philadelphensibus missam. Paulo post scribe; *φωλατίζοντες ὡς τὸς ποιητές.*

Καὶ τὸ ἁγίασμα τῶν ἀποστόλων.] Improbe, & nefarie omnia hæc depravata sunt à Pseudoignatio. Alius longe sensus est in his verbis, quam sit in illis, quæ ipse commentus est. Nihil hic de veneratione Episcoporum ex præscripto Apostolico; nihil hic de immensa illa potestate Episcoporum supra reges, & principes terræ: concordiam tantum hic suadet Ignatius, & observationem præceptorum Apostolicorum. Vide, quæ de hoc loco annotarit Armachanus.

Ὁ ἐν τῷ συστασθῆναι ὡν, καὶ καταρῆς ἐστίν.] Addendum videtur; ὁ δὲ ἐκ τῆς ὡν, ὅς ἐστι καταρῆς ἐστίν, uti fuit in codicibus interpretis, & interpolatoris.

Ὁ χρεὶς ἐπιστολῶν, καὶ πρεσβυτερίου, καὶ ἁγίου.] Scribo, ἁγίου. Interpretem veterem non multum moror, qui & ita in suo codice reperisse videtur, πρεσβυτέρου, καὶ ἁγίου. Nisi Presbyterio apud illum sit scribendum.

Ὑμεῖς ὅταν προῦπαθεαν ἀναλαβόντες.] Ita quidem excusum est. Sed ex typographia vitium istud promanavit. In Florentino autographo erat, ὕμεῖς ὅταν προῦπαθεαν ἀναλαβόντες, &c. Scribe fidenter, προῦπαθεαν. Hesychius; Προῦπαθεαν, προῦπτητα. Προῦπτητα substituerat Pseudoignatius.

Ἀληθῶς ἐξαυρώθη, καὶ ἀπέθανεν.] Hunc locum citat Theodoretus in ἀντιρρόπῳ, qui nihil differt, nisi quod omittat τὸ, ἀληθῶς, quod tamen etiam vetus versio agnoscit. Transponit quoque aliquot verba, quæ præcessere, & quæ mox consequentur; quod nec operæ pretium monere.

Τὸ δοκεῖν πεποιθέναι ὡν.] Sic & alibi. Quare non mutandum, τὸ δοκεῖν. Neque enim hoc magis Græcum est, quam alterum.

Ἄρα ἔχεται ψεύδουμαι τῷ κρείν.] Similiter vetus legit interpres. Itaque recte vir maximus viderat, ejiciendam esse particulam negantem. Vide, in quot secula perdurent tam leviculi errores. Nam, sine dubio, genuinum est, ἄρα ἔν καταιψεύδουμαι τῷ κρείν. Porro Pseudoignatius hic legebat, τῷ τανρῷ, non τῷ κρείν, quod tamen non probo. Neque enim opus mutatione.

Οὐ εἰάν γεύσῃται τις παρ' αὐτῶ ἀποδνήσκει.] Reposuit Pseudoignatius, ἔεάν γεύσῃται τις παρ' αὐτῶ ἀποδνήσκει. Illud postremum non erat rejiciendum. Idem enim est, παρ' αὐτῶ, & παρ' αὐτῶ. Neque tamen hoc ex illo contractum, ut aliqui putant; sed παρ' αὐτῶ dicitur, ut παρ' αὐτῶ, παρ' αὐτῶ, ὅς αὐτῶ.

Εἰ γὰρ ἴσταν, ἐφαίνοντο ἂν κλάδει τῷ τανρῷ.] Interpolator Ignatii omnia hæc suo more immutavit; εἰ γὰρ ἴσταν τῷ πατρὸς κλάδει, &c. Quo quidem in loco κλάδει, ut sæpe alias, accipitur, translata à plantis ad homines, & alia animalia, similitudine. Ita apud Theophrastum, in caractere μικροφιλομίμης, inscriptio est in columella catelli mortui; ΚΛΑΔΟΣ ΜΕΛΙΤΑΙΟΣ. *Soboles Melitæa*: qui locus non est sollicitandus. Ita & in inscriptione veteri, quam alias dabimus integram;

ΕΚ ΜΕΝ ΓΕΝΟΥΣ ΓΑΡ ΟΥΤΟΣ ΕΥΦΥΟΥΣ ΕΦΥ
ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΚΙΩΝ ΕΥΦΥΟΥΣ ΡΙΖΗΣ ΚΛΑΔΟΣ.

Sed de his nos plura ad Theophrastum; cujus quem dixi, libellum, pluribus aliquando locis meliorem dabo.

Τῷ δευτέρῳ ἐπαγγελιομῶν ὅς ἐστιν αὐτός.] Hæc, & quæ præcessere, aut non habuit in suo codice Interpolator, aut non intellexit. Sed non omisit vetus interpres; quæ suo in libro ita reperisse existimo: ὅς ἐστιν αὐτός. Eaque proculdubio vera est scriptura.

Συμπαρέσαις μοι ἐκκλησίαις τῷ δευτέρῳ, οἱ κτλ. πάντα με ἀνέπαισαν.]

Ο ο

Si

Si quis ad Grammatices canonas restringere ista velit, legendum fuerit, αἱ καὶ πάντα. Sed retinenda est hæc lectio, quam etiam vetus interpres agnoscit. Ecclesia enim pro illis, qui Ecclesiæ erant membra. Non adfirmarem hæc, nisi toties viderem in Ignatio istam loquendi formulam occurrere. Interpolator ita hæc mutavit; ὧν οἱ ἡγέμευροι.

Ἰνα μὴ εἰς μαρτύριον ὃ ἐν ὑμῖν γεγράφας] Pseudoignatius hic reposuit, ὑμῖν γεγράφας, omiſſa præpositione. Quod tamen non erat opus. Nam non hoc minus rectum est, quam alterum, & idem prorsus valet. Ita quoque infra, in epistola ad Romanos, ἐβασκάνατε ἐν ἐδνῇ, pro ἐβασκάνετε ἐδνῇ. Et obviæ sunt apud optimos etiam auctores id generis locutiones.

Ῥητοῦ ἀστέμευροι τοῦ ὁπιοκόπου ὡς τῇ ἐν πολλῇ] Si veteri interpreti fidendum sit, addendum fuerit, καὶ θεῷ. Sed neque id necessarium; neque ita sancte semper interpres Græca reddidit, quin & aliquando verbum unum, aut alterum, quamvis raro, de suo admenſus sit.

Ἀγνίζετε ὑμῶν τὸ ἐμὸν πνεῦμα] Monstrum lectionis. Vertit interpres; *castificate vestrum meum spiritum*. Quid hoc, rogo? Speciosius Pseudoignatius ita rescripsit, ἀποπέλει ὑμᾶς τὸ ἐμὸν πνεῦμα. Quis credat tam inveterata in his epistolis esse vulnera, ut tempus, quo illa inflicta sint, propius Ignatii, quam nostrum accedat sæculum? Credimus tamen vulgo, solos esse barbaros, qui tantum literis & literatis damnum intulerint. Sed certe semidoctorum labentis imperii Latinorum audacia plus detrimenti intulit bonis autoribus, quam inscitia barbarorum. Religiosius hi, sanctiusque, libros tractabant, & ut iis corrigendi peritia, ita quoque depravandi ab erat malitia. Hinc est, quod eorum erroribus facilius occurri possit, quam antiquis illis semilatinorum depravationibus; quibus nunquam, aut quam rarissime, datur mederi. Difficile est

est itaque hunc & similes Ignatii locos corrigere, nisi ea libertate velimus uti, qua sum usus supra Epistola ad Ephesios, in eodem vocabulo Ignatio reddendo : nimirum ut ita legamus, ἀγνισμα ὑμῶν τὸ ἐμὸν πνεῦμα. Et sic puto scripserat B. martyr.

IN EPISTOLAM

AD ROMANOS.

EX veris, & genuinis Ignatii literis sola hæc requirebatur in codice illo optimo Bibliothecæ Medicæ. Utinam etiam hanc dare potuissem, quam ad Romanos scripsit Sanctissimus martyr. Obtinet quidem illa locum postremum ; sed sive zelum, sive dignitatem, adtendas, locum merebatur vel primum. Mihi non licuit esse tam felici, ut illam Græce invenirem. Alii forsan fortunatiores me, & diligentiores in perscrutandis Bibliothecis, illud præstabunt. Interim multum debemus Reverendissimo ARMACHANO ; qui nobis veterem dedit hujus epistolæ versionem ; quæ quam fideliter Græca ubique expresserit, ex superioribus, puto, epistolis cognoscere satis licuit. Age itaque, videamus an non & hujus, & Simeonis Logothetæ subsidio, qui integram citat, adulterina à genuinis possimus discernere.

Ἰγνάτιος ὁ ἐν Θεοφόρῳ.] Addit Metaphrastes, ἐπίσκοπος ἔν' Ἀσλιοχέῳ ἀγίας τῷ θεῷ ἐκκλησίας. Nugæ, & plane contra morem Ignatii, & seculi. Vide, quæ ad epistolam secundam notavimus.

Ἐν Δελήμαλι θεῷ τῷ ποιήσαντι.] Ex Metaphraste, & veteri interprete, hæc ita refingenda sunt, ἐν Δελήμαλι τῷ Δελήσαντι.

τὰ πάντα, ἀ ἐστὶ καὶ ἀγάπῃ τῷ θεῷ ἡμῶν] Quid non sibi licuisse putavit nebulo ille, qui nobis Ignatium supposuit ?

Ἡτις προεδνῆται ἐν τότῳ χωρίῳ Ῥωμαίων] Quot hic literæ, tot & plures fuere altercationes de vera hujus loci interpretatione. Quam autem antiqua sit hæc scriptura, ex Simeone Metaphraste adparet, apud quem eodem modo legere est. Et sane barbara est hæc locutio, vel Casaubono teste. Neque audiendus est ille, qui Genevensẽm nobis editionem dedit. Vetus interpres ita hæc reddidit; *quæ ὁ πρæsides in loco chori Romanorum.* Omnino itaque veram puto esse lectionem, ἥτις ἐστὶν προεδνῆται ἐν τότῳ χωρίῳ Ῥωμαίων. Quis non videt, lectionem hanc tam perspicuam esse, quam obscura & barbara sit altera ? Choris etiam alibi comparat cœtus Christianorum. Uti autem singulis choris suus est magister, cujus ad modum & mensuram omnes adtendunt: ita quoque singulis chori Romani membris præsidem ponit Ecclesiam, cui concorditer omnes parere debeant.

Ἀξιοῦντε, ἀξιοῦσθε, ἀξιομακάρις.] Nisi parum admodum fiderem auctoritati Simeonis Metaphrastæ; & ego possem credere omnia hæc epitheta spuria esse. Sed cum vel ex hac sola epistola adpareat, Logotheten istum non multo sanctius Ignatium tractasse, quam fecerit Pseudoignatius: nulla est ratio, cur ei plus tribuamus, quam alteri. Veteris interpretis auctoritas major mihi est, & hic, & ubique, quam istorum duorum. Præterea si composita hæc epitheta cujusquam aures offendant; nã ille parum versatus sit in primorum Christianorum scriptis legendis. Quantopere delectati sunt illi talibus vocabulis, vel sola Clementis epistola ad Romanos testari possit. Sed neque Barnabæ, & Polycarpi epistola, iis plane destituuntur. Quod si Ignatius magis ea infectatur, quam alii: cogitandum, non omnibus esse eundem in scribendo genium. Neque etiam Christianitas hoc requirit,

ut una omnibus sit dictio; præsertim in re diversa. Vide supra epistolam ad Ephesios; ubi similia epitheta in Ephesios congesta invenies.

Χειρώνομ[us]. Verissima est omnino veteris interpretis lectio, χειρόνομ[us]. Et paulo ante, ἀξιότατος, quæ jam monita Armachano.

Ἐπέτυχον ἰδεῖν ὁμῶς τὰ ἀξιότατα πρόσωπα.] Mos loquendi imposuit viris doctissimis, ut locum hunc immutatum irent. Et certe quis est, qui ex his verbis non colligat, Ignatium Romæ fuisse, cum ista scriberet? Atqui Smyrnæ hæc sunt exarata, ut ex tota epistola constat; non tantum ex fine. Quod eo magis dico, nequis putet, epilogum esse spurium. Ait autem Ignatius, sese precibus suis à deo impetrasse, ut Christianos illos, qui Romæ erant, aliquando videat. Ἰδεῖν enim non hic est ἀόρ. β. sed μέλλ. β. quod non attenderunt tam veteres, quam recentes interpretes. Ἐπέτυχον autem vertit vetus tralator, *attigi*: nimirum quod scopum attingere proprie hoc vocabulum significet. Sed quis sic loquentem hic intelligat? Rectius alter eo recentior interpres, & ipse tamen vetus, reddidit, *merui*; & ita ubique. Non defuere tamen viri docti, qui hanc verbi ejus interpretationem, tanquam ineptam, exploserint. Quod forsân illis non excidisset, si scivissent, mereri non tantum significare ἀξιοῦμαι, sed & τυγχάνειν. Plinius junior: *Sequi enim gloria, non appeti, debet: nec si casu aliquo non sequatur, idcirco quod gloriam non meruit, minus pulchrum est.* Passim hoc verbi ita sumitur. Sed &, quod sequitur, male reddidit interpres, ἀξιότατα πρόσωπα, *dignas visione facies*. Neq; enim Græcum est, ἀξιότατος, pro ἀξιότατος. Et alibi apud Ignatium occurrit ἀξιότατος, pro eo, qui dignus est, ut Deo fruatur. Paulo post, ὡς ἐν πλεόν, &c. legi oportere, verissimum est.

Προφάσει φιλίας ἀρκύνης.] Ubique sequor libentissime vete-

rem versionem. Cum itaque in ea hæc verba non compareant, uti neque in Metaphraste; facileque abesse possint citra detrimentum sententiæ; omnino adjecta esse arbitror a Pseudoignatio.

Ἰν' ἐν ἀγάπῃ χρεὸς ἡρώδῃ, ἄσῃτε τῷ πάτρῃ] Veteres Christiani carmen canebant in laudem martyrum, qui feliciter certamen suum consummassent. Sed non id voluit hic Ignatius. Quamvis enim martyrum memoriæ ingenti laudum commemoratione etiam in primitiva Ecclesia celebrarentur: non tamen sanctitas Ignatii patiebatur, ut tale quid à Romanis postularet. Quam ab omni laude, & præconio sui, alienus fuerit, pluribus in locis satis ostendit. Illud vero rogat, ut concorditer canant Deo, gratiasque illi agant, quod dignus habitus sit, qui martyrii beneficio adficeretur. Verba autem sequentia, quibus id petit, ita emaculanda sunt; ὅτι ἡ ἐπίσκοπον Συρίας κατεξίωσεν ὁ θεὸς εὐρεθῆναι εἰς δύσιν ἀπὸ ἀναπολῆς μεταπεμφάμενος. καλὸν δύναι ἀπὸ ἡσυχίας εἰς θεόν, ἵνα εἰς αὐτὸν ἀνατελέω.

Οὐδέποτε ἐβασκάνετε ἐδενί] Vertit vetus interpres; *nunquam invidistis in aliquo*. Unde conjicio, ipsum legisse, ἐν ἐδενί. Et id puto verum esse. Alibi autem de hoc loquendi genere diximus.

Οὐδὲν φαινόμενον αἰώνιον] Hæc omnia, more suo, reformavit Interpolator, partim verbis Apostoli ex epistola ad Corinthios petitis, partim suis. Sed & Simeon ille Metaphrastes, & hic, & ubique, magis metaphrasten agit, quam exscriptorem fidum. Omnino ita scripserat Ignatius; Οὐδὲν φαινόμενον ἀγαθόν. ὃ γὰρ θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐν πάτρῃ ὡν μέγαλον φαίνεται ἐπὶ πειρασμοῦ τοῦ ἔργου, ἀλλὰ μέγας ἐστὶν ὁ χριστιανός, μέλιτις ὅταν μυσταὶ ὑπὸ ἡσυχίας. Γελάω πάσας τὰς ἐκκλ. Nisi vetus versio hic nos juvaret, quis illa ex ingenio emendare posset?

Μὴ εὐνοία ἀκαρῶς ἡγήσθαι] Interpres in suo codice videtur reperisse ὁμόνοια. Magis tamen probo hanc lectionem; quam & Logothetes confirmat.

Ἴνα μὴ βαρὺς χρημνηθεὶς βαρὺς τιμὴ εὐρεθῇ] Petit sanctissimus martyr, ut totus à feris devoretur, & nihil quicquam membrorum ejus relinquatur, ne aliis Christianis oneri essent, & sumtui ejus reliquiae, sive illas sepelire, sive alio vellent transportare. Et hic verus est sensus istorum verborum; quæ aliter, neque possunt, neque debent explicari.

Ἐγὼ δὲ ἐλάχιστος] Aliter hæc inquinavit Pseudoignatius; aliter Logothetes. Ita scripserat Ignatius; Ἐκεῖνοι ἀπίστοι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐγὼ δὲ κατὰ κράτος. ἐκεῖνοι ἐλεύθεροι, ἐγὼ δὲ μέγας νῦν δούλος. ἀλλὰ εἰς τὸ πάλαι, ἀπελεύθερος ἡγήσασμαι Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀναστήσασμαι ἐλεύθερος. καὶ νῦν μανθάνω διδασκῆσαι μηδὲν ὑπισχεῖν. Ἀπὸ Συρίας, &c. Scio, ab aliquibus me reprehensum iri, quod tantum veteri huic tribuam interpreti, ut, ejus auctoritate, infercirem particulam istam, καὶ, ante νῦν; quæ melius abesset, cum sensum potius impediatur, quam juvet. Illis ego respondeo, eos parum forsitan esse versatos in sacris libris, vel, si eos pervolverint, non adtendisse ad istas minutias. Utique enim deprehendissent, sexcentis in locis eam particulam conjunctivam redundare, & superfluum esse. Neque id in sacris modo, sed etiam profanis auctoribus, passim est observare.

Ἄ καὶ εὐχρημα συντομία] Existant hæc verba apud Eusebium, eodem, atque hic leguntur, modo. Alii ex veteribus ea omiserunt. Et certe, quem non ea lectio offendant? An verisimile est Ignatium idem bis dicere, & quidem verbis prope iisdem? aut voces illas σύντομα, & συντόμως, ita continenter velle sociare? Tum autem quis illud loquendi genus probaverit, ut si quis invitet feras, quo cito in ipsum irruant, inquit; εὐχρημα δηλὰ σύντομα καὶ εὐρεθῇ? Quod si quis

gemmae, margaritæque, quantumvis per se illustres, plus tamen splendoris accipiunt, & vicissim reddunt, ubi virginis dependent collo: ita quoque elegantissimum istud symbolum mirum quantum auxit pretium suum, postquam eo usa est illa Bataviæ nostræ Vestalis, illa inquam omnium sui sexus doctissima, perfectissimaque. In qua perficienda, an ars, an vero natura, plus operæ posuerit, nescio; illud certo scio, & hanc, & istam, in ulla exornanda mortali, si ita loqui liceat, de ea cujus immortale decus est, & gloria, nunquam ita certatim concurrissè. Nam neque ars tale quid unquam perpolvit, neque illa universi mater in studiorum artiumque cinno, talem unquam edidit partum. Si enim edidisset, diu jam effœta similem parere nequisset. Ne autem pulcherrimam istam sententiam ibi solum puram, & intaminatam, legere possis, ubi castissima, & artificiosissima manu ejus chartam decoratam videris, sed & hic, id est suo in loco; apage omnes istas sordes, quæ ab improba Pseudoignatii manu accessere, & sic rescribe; ὁ ἐμὸς ἔργος ἐσ-αύρωται, καὶ ἐκ ἔστιν ἐν ἐμῇ πύρ φιλεῖν τι ὕδωρ. ζῶν δὲ, καὶ λαλῶν, ἐν ἐμῇ, ἑσώθεν μοι λέγει, δεῦρο πρὸς τὸ πᾶν. Ignis ille, qui in me est, inquit, non amat aquam, non amat refrigerium. Id enim hoc loco significat ὕδωρ.

Δι' ὀλίγων γραμμάτων αὐτῷ μαρτυρεῖται] Proculdubio scripsit Ignatius, ὡς ἀναγλῶ ὑμᾶς. Semper enim hoc verbum interpretes reddidit, *deprecor*, id est, valde precor; quomodo optimi autores eo verbo utuntur. Catullus,

*Quo signo? quasi non totidem mox deprecor illi
Assidue.*

Ita enim hoc vocabulum ibi accipiunt viri summi. Gellium vero reprehendunt, quod id verbum valere dixerit, *detestor*, *execror*, *abominor*. Sed ipsi falluntur; nec viderunt acumen epigrammatis, quoniam veram nescivere lectionem. Ita enim

emendandum illud erat, uti id exstat in codice Mediolanensi omnium, quotquot exstant, optimo & antiquissimo.

Lesbia mi dicit semper male, nec tacet unquam

De me: Lesbia me, dispeream, nisi amet.

Quo signo? quia sunt totidem mea. Deprecor illam

Affidue: verum dispeream, nisi amo.

Quia sunt totidem mea maledicta. Neque dubito, quin etiam in melioribus Gellii codicibus ita scriptum inveniat. Et ut non foret, tamen verissima manet hæc lectio.

Præcipua monui, non tamen omnia. Siquidem ne in singulis longior forem, rectius me facturum existimavi, si integram hic epistolam subjungerem, qualis erat priusquam ab ullo interpolatore depravaretur.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

Ἰγνάπιου, ὁ καὶ Θεοφόρου, τῇ ἡλεημιᾷ ἐν μεγαλειότητι Πατρὸς ὑψίστου, καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μονογενοῦς αὐτοῦ υἱοῦ, ἐκκλησίᾳ ἡγιασμένη, καὶ πεφωτισμένη, ἐν θελήματι τοῦ θελήσαντος πάντας, ἀπὸ κτίσεως ἀρχαίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἣτις προκηρύσσεται ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Ρωμαίου, ἀξιόθετου, ἀξιοπρεπὲς, ἀξιομακάριον, ἀξιόπαινον, ἀξιοπικάντον, ἀξιογνωστόν, καὶ προκηρύσσεται ὡς ἀγάπη, χριστονομία, πατερνότης, ὧν καὶ ἀσπάζομαι ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ πατρὸς κτ' σάρκα, καὶ πνεῦμα ἡνωμένοις ἐν πάσῃ ἐκπολῇ αὐτοῦ πληρωμένοις πάσης χάριτος τοῦ ἀδιακέρως, καὶ ἀποδιύλιστοις ἀπὸ παντὸς ἀμωμιᾶτος, πλεῖστα ἐν τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ἀμώμως χαίρειν.

Ἐποῦσα

ΕΠΙΔΕΞΑΜΕΝΟΣ ΤῆΣ ΘΕΩΣ, ἑπέτυχον ἰδεῖν ὑμῶν τὰ ἀξιόθεα πρόσωπα, ὡς καὶ πλέον ἠτέμνω λαβεῖν. δεδεδυμένος γὰρ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἐλπίζω ὑμᾶς ἀσπάζεσθαι, εἰάνπερ θέλῃται ἡ, τῇ ἀξιωθῆναι με εἰς πλ.Θ. ἔῃ. ἢ μὴ γὰρ ἀρχὴ οὐκοινονόμητός ἐστιν, εἰάνπερ χάρις.Τ.Θ. ὁπτιχῶ, εἰς τὸ ἢ κληρὸν μὴ εἰς πέρας ἀνεμπодίτως διπλαβεῖν. φοβέμαι γὰρ ἢ ἀγάπῃ ὑμῶν, μὴ αὐτὴ με ἀδικήσῃ. ὑμῶν γὰρ συχερές ἐστιν, ὃ θέλετε ποιῆσαι. ἐμοὶ ὅ δὲ δυσκολόν ἐστι τῇ θεῷ ὁπτιυχῆν, εἰάνπερ ὑμεῖς μὴ φείσητε με. Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἀνδρωταρεσκήσαι, ἀλλὰ Θεῷ ἀρέσαι, ὥσπερ καὶ ἀρέσκετε. ἔπε γὰρ ἐγὼ ἐξω ποτὲ καιρὸν τοῦτον, θεῷ ὁπτιυχῆν ἔπε ὑμεῖς, εἰάν σιωπήσητε, κρείττονι ἔργῳ ἔρχετε ὁπιγγραφῆναι. εἰάν τε γὰρ σιωπήσητε ἀπ' ἐμοῦ, ἐγὼ ἡλπιστομαι Θεῷ. εἰάν ὅ ἐραδίτε ἢ σαρκὸς με, πάλιν εἰμὶ * φωνή. * ἀλλ. τρεῖς. χων. πλείον δὲ μοι μὴ παρέχεσθαι τῇ σπονδιθῆναι Θεῷ, ὡς ἔπι δυσιασῆριον ἐτοιμόν ἐστιν. ἵνα ἐν ἀγάπῃ χρεὸς ἡγούμενοι, ἄσπετ τῷ πατρὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι ἢ ὁπίσκοπον Συρίας κατηξίωσεν ὁ θεὸς εὐρηθῆναι, εἰς δύσιν διὰ ἀνατολῆς μέλαπεμψάμεν, καλὸν δύναι διὰ ἡσυχίας εἰς θεόν, ἵνα εἰς αὐτὸν ἀνατίειλω.

Οὐδέποτε ἐβασκανάτε ἐν ἐδενί. ἄλλως ἐδιδάξατε. ἐγὼ ὅ θέλω, ἵνα κακεῖνα βέβαια ἡ, ἃ μεθελίεοντες ἐντέλλεσθε. μόνον δύναμιν αἰτεῖσθε μοι ἔσωθεν τε καὶ ἔξωθεν, ἵνα μὴ μόνον λέγω, ἀλλὰ καὶ θέλω, ὅπως μὴ μόνον λέγωμαι χριστιανός, ἀλλὰ καὶ εὐρεθῶ. εἰάν γὰρ εὐρεθῶ, καὶ λέγεσθαι δύναμαι, καὶ τότε πιστός ἔῃ, ὅταν ἡσυχίᾳ μὴ φαίνωμαι. ἐδὲν φαινόμενον ἀγαθόν. ὃ γὰρ θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός ἐν πατρὶ ὡν μέλλον φαίνεται. ἐπειμονῆς τὸ ἔργον, ἀλλὰ μετὰ τοῦ ἐστίν ὁ χριστιανός, μέλιστα ὅταν μυσταὶ ὑπὸ ἡσυχίας γράφω πάσαις καὶ ἐκκλησίαις, καὶ ἐντέλλομαι πᾶσιν, ὅτι ἐγὼ ἐκὼν ὑπὲρ Θεῷ διπλοσκήσω, εἰάνπερ ὑμεῖς μὴ κωλύσητε. Παρακαλῶ ὑμᾶς, μὴ εὐνοια ἀκαρῶ.

ἀκαίρῳ ἡμίθε μοι. ἄφετέ με θηρίων ἧ βῶμα, δι' ὧν ἐστὶ Θεὸς
 ὀπιτυχεῖν. σιγῆς εἰμι τῷ Θεῷ, καὶ δι' ὁδόντων θηρίων ἀληθυναί, ἵνα
 καταρὸς ἀρίῳ Θεῷ εὐρεθῶ. μᾶλλον ὑπολακεύετε τὰ θηρία, ἵνα μοι
 παρῳ ἡγῶνται, καὶ μηδὲν καὶ ἀλλείπτωσι τὸ τῷ σώματιός μου, ἵνα μὴ
 ἡγῶμαι, βαρὺς πῃ εὐρεθῶμαι τότε ὅτι εἶσμαι μαθητὴς ἀληθινῆς Ἰη-
 σοῦ Χριστοῦ, ὅτε ἐδὲ τὸ σῶμα μου ὁ ἡσυχῶ ὁ ψέαι. Λίανεύετε τὸ
 κῶλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ἵνα ἔχῃ τὸ ὄργανον τέτων Θεῷ θυσία εὐρεθῶ. ἔχ
 ὡς Πέτρον καὶ Παῦλον, ἔχῃ ἀσσομαι ὑμῖν· ἐκείνοι ἀπίστολοι, ἐγὼ δὲ
 καὶ ἀκρίῳ· ἐκείνοι ἐλεύθεροι, ἐγὼ δὲ μέχρη νῦν δ' ἔχῳ. ἀλλὰ ἐάν
 παύσω, ἀπελεύθερον ἡγήσομαι Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀναστήσομαι ἐλευ-
 θερῳ· καὶ νῦν μανθάνω, δεδεμένός, μηδὲν ὀπιθυμῶν.

Ἀπὸ Συρίας μέχρη Ῥώμης θηριομαχῶ, ἔχῃ γῆς καὶ θαλάσσης, νυ-
 κτός καὶ ἡμέρας, ἐνδεκαμήρος δέκα λεοπαρδοῖς (ὁ ἐστὶν ἑξαλίω ἵσιν τὰ
 γμα) οἱ καὶ ἐνεργῆς ἐμῶν χεῖρες γίνονται. ἐν ᾧ ποῖς ἀδικήμασιν ὑ-
 πὲρ, μᾶλλον μαθητεύομαι, ἀλλ' ἐπεὶ τῷ τοῦ δικαίωμαι. Ὁναίμην
 τὸ θηρίων, τὸ ἐμὸ ἐπίμω· ἀ καὶ εὐχμαι σύντονα μοι εὐρεθῶν· ἀ καὶ
 ὑπολακεύω, συντόμως με καὶ ἀφαγεῖν, ἔχ ὥσπερ πῶν δειλαιόμε-
 να ἔχ ἡψαντο· καὶ ὑπὲρ ᾧ ἀγῶνα μὴ δέλη, ἐγὼ περισβιάσομαι·
 Συνηνώμην μοι ἔχε· τί μοι συμφέρει, ἐγὼ γινώσκω· νῦν ἄρχομαι
 μαθητὴς ἧ, μηδὲν με ζηλωσαι τὸ ὁρατῆρ, καὶ ἀρεάτων, ἵνα Ἰησοῦ
 Χριστοῦ ὀπιτύχω. πῦρ, καὶ φανερὸς, θηρίων τε συστάσεις, σκορπισμοὶ
 ὁσίων συγκοπαὶ μελῶν, ἀληθμοὶ ὁλοῦ σώματι, ὑπολάσεις τὸ ἔχ-
 βάλλω, ἐπ' ἐμὲ ἐρρέδωσαν, μόνον, ἵνα Ἰησοῦ Χριστοῦ ὀπιτύχω.

Οὐδὲν με ὠφελήσκει τὰ πέρατα τῷ ἡσυχῳ, ἐδὲ αἱ βασιλείαι αἰῶ-
 νος τέτυ. ἀγαθὸν ἐμοὶ δόξαναν ἔχῃ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἢ βασιλεύειν
 ὑπὲρ τὸ πέρατων τῇ γῆς. ἐκείνον ζητῶ τὸ ὑπὲρ ἡμῶν δόξαναν ἵνα
 ἐκείνον δέλω τὸ ὑπὲρ ἡμῶν ἀναστάντα· ὁ αὐτὸς κέρδος ἐμοὶ ὡδὲ

καίται.

κείται. συγινώτε μοι ἀδελφοί, μὴ ἐμποδίσητέ μοι ζῆν· τῷ θεῷ δεῖ
 λοῦτα εἶναι, ὅθεν ὑμεῖς μὴ χωρίσητε, μήτε δι' ὑλῆς ἐξαπατᾶτε.
 ἀφετέ με ἡσυχάζον φῶς λαμβάνειν. ἐκεῖ παρὰ χρονοῦ ἀνθρώπου
 δεῖ εἶσθαι. ἐάσατέ με μνηστῆναι πάλιν τῷ θεῷ με. εἴ τις αὐτὸν
 ἐν ἑαυτῷ ἔχει, νοσησάτω ὁ δέλω, καὶ συμπαιεῖτω μοι, εἰδὼς τὰ συ-
 νέχοντά με.

Ὁ ἄρχων τῷ αἰῶνι τέτυχε διαρπάσαι με βέλεται, καὶ ἔτι εἰς τὸ
 θεὸν με γνώμῃ διαφθείρει. μηδεὶς ἐν τῷ παρόντι ὑμῶν βοηθεῖτω
 αὐτῷ. μᾶλλον ἐμοὶ ἡγείσθε, τὸ ἐν τῷ θεῷ. μὴ λαλήτε Ἰησοῦν Χρι-
 στὸν, ὅς ἐστιν ὁ ὀφεισμένος. βασκανία ἐν ὑμῖν μὴ ὑποκρίνεται. μηδ'
 ἂν ἐγὼ ὑμῶς παρὼν διακαλῶ, πτερεῖν ἐμοί. τέτοις δὲ μᾶλλον
 πτερεῖσθε, οἷς γράφω ὑμῖν· ζῶν γὰρ γράφω ὑμῖν ἐξ ὧν τὰ διδοῦναι ἐν.
 ὁ ἐμὸς ἔρως ἐφαρμόζεται, καὶ ἐκ ἐστίν ἐν ἐμοὶ πῦρ φιλῶν τῷ ὕδαρι, ζῶν
 καὶ λαλῶν ἐν ἐμοί, ἔσονται μοι λέγει, Δεῦρο πρὸς τὸ πατέρα. ἐχ'
 ἡδοναί τρεφῆναι φθοράς, ἐδὲ ἡδοναῖς τῷ βίῳ τέτυχε ἄρτον τοῦ θεοῦ δε-
 λω, ὁ ἔστι σίρξ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐκ σαρκὸς αὐτοῦ. Δαβὶδ· καὶ πῦμα
 δέλω τὸ αἷμα αὐτοῦ, ὁ ἔστι ἀγάπη ἀφ' ἑαυτοῦ.

Οὐκ ἐπὶ δέλω καὶ ἀνθρώπου ζῆν· τὸ τοῦ ἐστίν, εἰς ὑμῶς δέλητε.
 θελήσατε ἐν ἡμῶς καὶ ὑμεῖς θελησῆτε. Δι' ὀλίγων γραμμάτων διακα-
 λῶ ὑμῶς, πτερεῖστέ μοι. Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς φανερώσει ὑμῖν ταῦ-
 τα, ὅτι ἀληθῶς λέγω· ἀψόδοις ἔρως ἐν ᾧ ὁ πατὴρ ἀληθῶς ἐλά-
 λησε. αἰτίησθε ὅτι ἐμὸν ἵνα ὀφειλῇ ἐκ καὶ σάρκα ὑμῶν ἐρεῖ, αἰ-
 ἀλλὰ καὶ γνώμῃ θεοῦ εἰς πᾶσι, ἡγαπήσατε· εἰς διδουμένην,
 ἐμνήσθητε.

Μνημονεύετε ἐν τῇ περιστάσει ὑμῶν τὸ ἐν Συρίᾳ ἐκκλησίας. ἡ τις
 αὐτὸ ἐμὸν ποιῶν τῷ θεῷ ἐκτρέφεται· ὡς Ἰησοῦς Χριστὸς ὁπισκοπήσει,
 καὶ ἡ ὑμῶν ἀγάπη. ἐγὼ δὲ καὶ αἰχνοῦμαι ἐξ αὐτῶν λέγοντος. ἐ γὰρ εἰς
 αἰῶνα.

ἀξιό®, ὡν ἑχαί®. ἀντῶν καὶ ἔκτεμα· ἀλλ' ἡλέημαι τις εἶ, εἰς
 δεῦ ὁπτιχῶ. Ἀσπαζεται ὑμᾶς τὸ ἐμὸν πνεῦμα, καὶ ἡ ἀγάπη τῷ ἐκ-
 κλησιῶν τῷ δεξαμένη με εἰς ὄνομα Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκ ὡς παρεδύ-
 ονται καὶ γὰρ αἱ μὴ προσήκουσά μοι, ἐν τῇ ὁδῷ τῇ κατὰ σάρκα, κατὰ
 πόλιν με προσήγον.

Γράφω τῷ ὑμῶν παῦτα ἀπὸ Σμύρνης, ἧς Ἐφεσίων τῷ ἀξιωμακα-
 ρίστων· ἔστι τῷ καὶ ἅμα ἐμοὶ σὺν ἄλλοις πολλοῖς καὶ Κρόκ®, τὸ ποθη-
 τὸν ὄνομα πατρὸς τῷ προσελθόντων ἀπὸ Συρίας εἰς Ρώμην εἰς δόξαν
 δεῦ· πρὸς ὑμᾶς ἐπεγνωκέναι· οἷς καὶ δηλώσετε, ἐγὼς με ὄντα.
 πάντες γὰρ εἰσὶν ἀξιοὶ δεῦ, καὶ ὑμῶν· ἐς πρόπον ἔστιν ὑμῶν κατὰ πάντα
 ἀναπαύσαι. Ἐγραψα τῷ ὑμῶν παῦτα, τῇ περὶ ἐννέα καλάνδων
 Σεπτεμβρίου. Ἐρρωθε εἰς τέλος, ἐν ἀπομνην Ἰησοῦ Χριστοῦ.

IN EPISTOLAM

MARIAE CASTABALITIDIS.

AD IGNATIUM.

Quamvis hæc epistola sit commentitia, non tamen in-
 dignam judicavi, quæ lucem videret: tum quod
 hætenus esset inedita, tum ut fucus interpolatoris in eo
 etiam adpareret, quod ex hac epistola petierit, quæ illi ad
 Magnesios inferciret. Sed & hinc dilucet, quid illis præbue-
 rit occasionem errandi, qui arbitrati sunt, Mariam Deipa-
 ram Ignatio scripsisse, & illum vicissim Mariæ. Proculdubio
 enim verum est, homines istos, cum inaudiissent aliquid de
 hac epistola, putavisse eam esse Mariæ Virginis, inde vero
 arripuit-

arripuisse occasionem fingendi & aliam; quia hæc, quam damus, ad istorum manus non pervenisset. Atqui nunc adparet, quam falsi isti fuerint, cum non Hebræa, sed Cilissa fuerit hæc mulier; si tamen unquam talis fuerit, cujus nemo veterum, quod sciam, meminerit. Ita autem feceramus titulum, ductu potissimum magni Casauboni; cujus istam conjecturam fuisse, aliquando ex Rev. Armachano intellexi. Ille enim pro eo, quod est in vulgatis *Κασσοβολίτιν*, legebat, *Κασσαβαλίτιν*, à Castabalis, nota satis Ciliciæ urbe. Florentinus liber exhibebat, *Ἰγνατίῳ Μαρία ἐκ Κασσοβόλων*. Veteres autem interpretes quidam habent, *Chassabolorum*, vel *Chasabolorum*. Putet forsan aliquis, hujus loci meminisse Hesychium ex Æschylo, *Κασσαβα οἱ μὲν πόλις, οἱ δὲ κάμνι*. Facile enim corrigi possit, *Κασσαβάλα*. Nihil tamen ausim affirmare. Et quis sane aliquid certi possit statuere de illis urbium adpellationibus, quibus non additur locus, ubi sitæ sint? Quam solemne istud sit Grammaticis, ut nominibus propriis viro- rum, mulierum, urbium & regionum, nihil aliud addant, quam; *ὄνομα κίερον, ὄνομα ἔθνους, ὄνομα πόλεως*, & similia, nemini ignotum est. Ideoque plurimum eos falli puto, qui similitudine talium vocabulorum adducti, aliquid de illis certi decernere satagunt. Sed neque Cassipolis Plinii, quam in Cilicia recenset, locum hic habere potest. Ausim ego contendere, vocabulum istud non recte sese habere. In omnibus scriptis codicibus legitur *Cassiponis*, unde Hermolaus finxit id, quod in vulgatis passim adparet. At quam bene, alibi videbimus. Aut itaque vera est lectio Casauboniana, aut hic rescribendum, *Μαρία ἐκ Κασσαβόλων*. Nec ab eo multum abeunt veteres quidam interpretes, qui *Chasabolorum* habent, pro *Catabolorum*. Catabolum autem oppidum statuunt omnes prope Alexandriam κατ' Ἰσπὸν, sive Alexandriam Scabrosam: id enim verum esse ejus loci nomen, alias ostendam.

dam. Memoratur hoc oppidum Antonino, Itinerario Hierosolymitano, Tabulis Peutingeri, Geographo veteri Anonymo. Inde ἑθνικὸν *Catabolensis*. Κατάβολα autem Græcis dicuntur ὀπλινεα, navium stationes, & emporia. Inde quoque κατάβολος, pro ἔμπροσθεν.

Πάντες τε σοι οὐχόμεθα] Malim legere, πάντοτε σοι οὐχόμεθα, uti fuit in codice interpretis. In eo hæc verba erant segregata ab epigraphæ, ad quam necessario pertinent.

Κατὰ τὰς περὶ αὐτῶ ὡς αὐτὸ περιρρηθείσας φωνάς] Non potest consistere hæc lectio; quamvis & illam vetus interpres sit secutus. Lego; κατὰ τὰς περὶ αὐτῶ περιρρηθείσας φωνάς ὡς τῶ ἑθνικῶν χρησά.

Μάριν ἢ ἐταῖρον ἡμῶν, ὁπίσκοπον τῇ Ἡμελάτης Νέας πόλεως] Cum ita quoq; sit in tralatoris codice, adparet, vulnus istud non heri, aut nuper, esse inflictum. Quis vero non videat, lectionem hanc esse absurdissimam? Quis simile unquam urbis nomen audivit, atque illud Hemelapes Neapoleos? Scribe, Μάριν ἢ ἐταῖρον ἡμῶν ὁπίσκοπον τῇ ἡμεδαπῆς Νέας πόλεως. Nihil certius. Neapoleos in Cilicia meminit Geographus quidam Ravennas, quem habemus MSS. Is eam ponit ad Celenderin. Sed cum hæc longius absit ab Catabolo, sive etiam, si mavelis, à Castabala, verius omnino esse puto, Neapolin ἢ περὶ τῆς Ζαρβῶ esse illam, quæ Ptolomæo est Κασιόρεια περὶ Ἀναζάρβω. Zarbus enim, & Anazarbus, idem plane est. Nam & qui conditor civitatis est Anazarbus, ab aliis Zarbus appellatur.

Ὅς ὀδηγήσει ἢ λαὸν τῶν] Lege ὀδηγήσει. Postea pro eo, quod sequitur, ἢ πρεσβύτῳ Ἠλεί, vetus interpres legit, ἢ πρεσβύτερον.

Ἐχεινεν ὠμογέρωντας πινάς] Ridicule vertit interpres, *crudeles senes*, pro *crudos*. Ὠμογέρωντας autem, sive crudos senes, accipi pro illis, qui viridi utuntur senecta, fatis notum versu Virgi-

Virgiliano, Tales Græci vocant τὸς μὴτοι πεπανθέντας τὸς γή-
ρα, ἀλλ' ἄρτι ὠθαλλάξαντας ἢ ἀκμαζόντα ἡλικίαν. Nec tantum
ita appellantur, qui nuper ἢ ἀκμαζόντα supergressi sunt, sed
etiam isti, quibus, in suprema licet senectute versentur, super-
sint tamen vigor, ac vires. Ita intelligendum illud Senecæ,
durus senior navita crudus. Sæpius tamen in altera signifi-
catione accipitur, de eo quod recens est: uti cum dicimus,
crudum vulnus, pro eo, quod noviter influctum est. Et in An-
thologia inedita Salmasiana quidam, cujus capilli recenter
incanuerant, ad puellam ait,

Βότρυχον ὠμογέροντα τί μέμφου---

Sed & Martiali vox illa reddenda est; cujus epigramma ita
ex optimis codicibus refingendum est:

Hædina tibi pelle contegenti

Nudæ tempora verticemque calvæ :

Festivè tibi, Phæbe, dixit ille,

Crudum qui caput esse calceatum.

Id est, festive dixit ille, qui dixit, caput tuum recenter fa-
ctum calvum, esse calceatum. Sexcentis in locis subintelli-
gitur *dixit, inquit*; uti quoque apud Græcos, τὸ φαί; etiam
apud elegantissimos autores. Si qui tamen ita molliculi sint,
& delicati, ut talia in Martiale ferre non possint, ii Martia-
lem, non me reprehendant, qui veterem illi lectionem re-
stituo. Verum non in eo, sed in eorum auribus est vitium.

Ἰωσίας ὃ ὁ Θεοφιλὴς ἀναρθεῖα χηδὼν ἐπὶ φθελύμῳ. Bene
ad hunc locum notavit Vir summus D. Blondellus, annos na-
tum fuisse xxvi. anno nimirum Regni, xvi. qui cum æ-
tatis xxvi concurrebat. Paulo post lege, βασιλεὺς τε αὐτῶν ἀνα-
στρέφει. Sed hæc hæctenus. Tædium enim obreperet, si ulte-
rius in quisquiliis istis excutiendis tempus perderem. Et ta-
men illas qualescunque multo meliores reddidimus ope co-
dicis Florentini. Quod si quis sequentem epistolam ad Ma-
riam

riam Catabolensem, & illam ad Tarsenses, cum vulgatis contulerit, verum esse fatebitur. Te itaque rogo, amice lector, ut pro benignitate tua, excusatum me habeas, si non omnia sustulerim, quæ te offendere poterunt. Neque in bonis, neque in malis, prolixus esse studeo. Illud tædiosum; alterum vero perquam difficile est. Quod si aliis eo fuerit major laus, quo attulerint plura, & meliora: in me tanto erit levius crimen, quanto in nugis meis fuero brevior.

ISAACI

ISAACI VOSSII
NOTÆ
AD BARNABÆ APOSTOLI
EPISTOLAM CATHOLICAM.

Aliquot jam sunt anni, quod hanc Barnabæ Epistolam, quam ab incomparabili Salmasio acceperam, in lucem emittere decreveram. Sed iter meum obstitit, quominus institutum illud tum temporis perficere licuerit. Dum verò Angliam lustrò, alia sese obtulit occasio, qua scriptum illud, quod jam diu lucem merebatur, tandem aliquando divulgaretur. Parabat tum novam Ignatii editionem Reverendissimus Hiberniæ Primas USSERIUS ARMACHANUS. Illi itaque postulanti, & offerenti, ut una cum Ignatianis hæc quoque Barnabæ excuderetur epistola, non tantum libenter id concessi, sed etiam maximopere gavissus sum, in illas manus incidere antiquissimum istud monumentum, à quibus immensum quantum splendoris mutuare sibi posset. Et nisi ingens isthoc incendium, quod non exiguam partem urbis Oxoniensis vastavit, omnia quoque exemplaria absumsisset, pulcherrimam ejus auctoris editionem jamdiu habuissemus. Non defuere tamen in Gallia viri docti, qui indignum putabant, scriptum hoc diutius in tenebris latitare. Itaque nuper Claudius Menardus, monachus ordinis Sancti Mauri, novam nobis editionem adornavit. Quin plurimum hoc nomine meritis sit de publico; nemo est, qui inficias iverit. Plus tamen meruisset, si contigisset illi, plura videre exemplaria. Cum enim tota illa editio ex uno promanarit co:

dice: fieri aliter non potuit, quin inemendatissima prodiret. Mihi, licet non usque adeo fortuna faverit, ut quisquam invidere debeat: ea tamen contigit felicitas, ut tribus in hoc corrigendo usus sim MSS. Primum mihi Florentiæ suppeditavit Bibliotheca Medicea. Altera duo Bibliotheca Vaticana, & Theatinorum, qui Romæ agunt. Illorum usum acceptum fero Lucæ Holstenio, viro summo, & nunquam non infra merita sua laudando. Quid itaque ope istorum trium codicum præstitum sit, videbit is, qui operæ pretium duxerit editionem hanc cum altera, quam dixi, committere.

Nescio autem, cur quidam opinati sint, hanc epistolam non esse Barnabæ; cum tamen & Clemens, & Origines, & alii, illam ei tribuant. Offensi sunt, credo, viri docti, quod hic loca quædam S. Scripturæ aliter explicentur, quam explicari debebant. Persuaderi nequeunt, sic potuisse ea capi à viro tantæ autoritatis, cujus toties sacri libri meminerint, quique semper Pauli Apostoli comes fuerit individuus, & ipse quoque unus è minoribus Apostolis. Sed quis à primis illis Christianis omnigenam scientiam & doctrinam exoptulet? quis illos non æque hallucinatos existimet, atque eorum nepotes; præsertim in rebus nihil ad fidem pertinentibus? Nunquid & in epistola Clementis, quam nobis dedit vir maximus Patricius Junius Bibliothecarius Regius (cui ego tantum debeo, ut plura ei debere non possim) similia occurrunt? Quis enim bono animo concoquere possit fabellam illam, quam de Phœnice narrat, deque pluribus ultra Oceanum mundis? Non puto etiam quemquam velle admittere expositionem istam, ut linteum coccineum Raab meretricis, signum fuerit sanguinis Christi, & alia quædam id genus, quæ non est hujus loci referre. Atqui tamen iste Clemens, pari jure, atque Barnabas, dictus est Apostolus. Non debent itaque in hoc reprehendere, quod in altero excusant.

cusant. Notum est cuilibet, quam nimium mystice & superstitiose (pene etiam ineptè) primi illi Christiani Scripturas Sacras sint interpretati. Si itaque & in hoc auctore quædam occurrant, quæ eruditis displiceant, dandum id potius moribus veterum Christianorum, quam ut putetur scriptum esse supposititium. Sed neque hoc quemquam movere debet, quod Eusebius & Græci posteriores, inter ἀπὸ κρυφῶν reposerint epistolam Barnabæ. Non enim hoc eo factum, quod dubitarent de auctore; sed quod non probarent mysticas istas interpretationes multorum S. Scripturæ locorum. Eadem ratione & Clementis Alexandrini, & multa Origenis opera, inter apochrypha relata sunt. Neque tamen unquam dubitatum fuit, quin genuina essent illa opera. Et certe, si omnia quæ aliquando inter apocrypha habita sint rejicere velimus, rejicienda quoque esset D. Pauli ad Hebræos epistola, item Judæ Apostoli epistola, & illa Clementis ad Corinthios. Quod quam absurdum sit, quis est qui non videat?

Alii ex stylo, & scriptionis genere, dixerunt, seseprehendere, epistolam hanc esse spuriam. De Ignatii epistolis idem adfirmabant. Sed nimium sane acuti volunt videri, qui talia jactant. Non ita facile est spuria scripta à genuinis distinguere, quam sit nativas gemmas dignoscere ab adulterinis. Cum enim veri lapilli cum fictitiis committuntur & comparantur, tum ut plurimum fucus adparet: ita purpura ad purpuram dijudicatur: ita & in aliis mercibus fit. Sed quid est, unde isti, qui negant, epistolas has esse Barnabæ, & Ignatii, isthoc colligere potuerint? Nunquid alia eorum scripta viderunt? Non certe. Unde ergo iis innotuit, quo stylo usi sint Barnabas, & Ignatius? At, inquit isti, sese nihilominus scire vera esse, quæ sentiant. Si ita est, jam verbum non addam. Pergamus, & videamus, ecquid operæ pretium fuerit ad hanc epistolam annotasse.

Pag. 210. *Ideo fors & ego cogito diligere vos super animam meam*] Proculdubio scriptum fuit, *Ideo FRS & ego cogito*, &c. id est, FRATRES. Nam & alibi in hac epistola fratres alloquitur.

P. 214. *Oportet ergo de his tantibus multum scrutantes scribere*] Lege, *de his talibus*. Semel autem lectorem moneo, me non probare maximam partem lectionum Monachi illius Parisiensis, quæ ille ad oram veteris hujus interpretationis adposuit. Si quid itaque occurrat, quod displiceat, ne id mihi vitio vertatur. Quamvis enim multa deleta sint, plura tamen remanserunt. Ita aliquanto post, *peribit* correxit pro *periet*; cum non hoc minus, quam alterum, in usu fuerit ævo posteriori. Ita & alibi, *interiet*, *exiet*: & *transiet*, etiam apud Tibullum.

P. 218. Τὸν λαὸν ἃ κενὸν ἐτοιμάζων] Haecenus omnia in Græco defunt. Quod ideo factum est, quoniam in autographo illo, unde exemplaria, quæ exstant, profluxere, unum & alterum forsan folium defuit. Ita ut hoc modo principium hujus, & finis epistolæ Polycarpi ad Philippenses, perierint, quæ semper in veteribus libris conjunguntur. Male autem in editione Parisiensi verba quædam hic præfigebantur, quæ ad superiora, id est ad epistolam Polycarpi, quæ in MSS præcedit, pertinebant.

Καὶ ὑπερηγάπησεν αὐτὸν] Olim scriptum fuit; καὶ ὑπερῆγάπησεν αὐτὸν. Postea legit interpretes; τίτις ὃ τὸς ἰδίους ἀποστόλους, &c.

P. 223. Ὅτι πρῶτον τὸ παιδίον μέλιτι εἶτα γάλακτι ζωοποιεῖται] In codicibus illis, quos vidi, non erat τὸ εἶτα. Itaque putavi debere rescribi, μέλιτι καὶ γάλακτι, uti quoque interpretes legerat. Notus enim ex Clemente Alexandrino, & Tertulliano, mos ille veterum Christianorum, quo pueris recens baptizatis mel. eique lac mistum, degustandum offerebant. Sed nunc alteram lectionem probō. Neque enim à Barnaba hoc loco tangi puto ritum istum, licet antiquissimum; sed simpliciter loqui

loqui de consuetudine veterum, etiam ethnicorum, qui infantes recens natos primum melle, deinceps vero lacte nutriebant. Hinc est, quod Diomedes, sive alius Grammaticus, in Scholiis ad Dionysium Thracem, mel primum infantium cibum vocet. Sed & ex medicorum præscripto fiebat, ut infantes, antequam uberibus nutricum admoventur, per aliquot dies nutrentur melle. Quamvis enim lac sit omnium convenientissimum naturæ nutrimentum; ut quod natura ipsa non hominibus tantum, sed & reliquis animalibus, primum cibum ordinavit; multæ tamen sunt rationes, cur recens genitis mel sit conducibilius, quam lac; præcipue vero puerperarum, quod primo crassius & serosius esse solet. Paulus ὡς ἐποδύτης: Πρωτὶ τὴν τροφὴν εἰσφέρειν δ' εἰ τῷ νεογνῷ παιδίῳ μάλιστα. μὲν γάρ, τὸ γάλακτι δίδουαι δις τὴν ἡμέραν, ἢ τοὺς τὸ πλεόντων. ὅταν δ' αὐτὸτε περιστάσις λαμβάνει, ἐλπίδας τε παρέχει ὀκνέειν, πνιγαὺν ταῖς δὴ καὶ σίλιν δίδουαι μὴ ἐμπιπλάσαν. Ita lege ex veteri codice. Sed & Aëtius περὶ παιδοτροφίας idem jubet nisi quod à melle non statim ad lac transeat, sed hydromeli interponat. Verba ejus sunt: Δοτέον δ' αὐτῷ περὶ πάσης τροφῆς μέλι καὶ λίσσον ἀπιφροσύνης ὀκλεῖν, ὡς αἰσχυρὸς τὸ βέλτερον ὡς κακὸς ὁμόμαχον. εἴτα γλίσσον ὑδρομελί παρὶν εἰσάγειν. εἴτα περὶ μέλας αἰ μὴ πνιγὸν τὸ μαζὸν τὸ παρὸν, καὶ περιέσας αὐτὸς ὕδατι θερμῷ, δίδουαι τὸ γάλα τῷ βρέφει. Huic rei inserviebat vasculum quoddam sive ollula (χρυσίδιον vocat Aristophanis Scholiastes) in qua erat spongia, quam melle implebant, & ita offerebant infanti. Galenus tamen in libris ὑγιεινῶν statim ad lac, & lavacra, transit, nulla, quod sciam, mellis aut mulsi mentione facta.

Ἐπὶ φρύγανον τὸ λεγόμενον βαρὺν. Legendum βαρὺν. Glossæ Herodoti: ῥηχὴς φεαγμῶς, ἢ δέσμις τὸ φεαμῶν. Idem plane, quod ῥαχῶς sive ῥηχῶς. Vetus interpres reddidit, rubrum. Sed ῥηχῶς, sive ῥηχὴν, non magis rubrum significat, quam quodcunque aliud genus spinæ, unde sepes fiant; uti sunt

sunt rhamnus, oxyacantha, paliurus, cynosbatus, &c. Operæpretium est itaque, ut videamus, de quo spinæ genere intelligendus sit hic locus. Multi enim nimium quam curiose, & sollicitè, inquisiverunt in genus illud spinæ, unde corona Christi fuerit contexta. Nemo tamen aliquid certi, quod sciam adtulit. Ut ergo hoc melius sciretur, reposui βλαστὺς ex illis, quos vidi codicibus; cum antea legeretur βάτρυς, quod locum hic habere non potest. Nemo ita fructum rubi appellat; sed rubum ipsum. Hesychius; βάτινα ὁ τῆ ἀκανθῆς καρπὸς. καλεῖται δὲ καὶ ἀβρυνα, καὶ μῶρα. Ita lege. Alii etiam βάλαν vocant spinæ hujus fructum, sed nemo βάτον. Omnino itaque vera est lectio, quam reposui. Male autem vetus interpres *fructus* vertit. Βλαστὺς enim est *germen*. Hinc adpareret, falli eos, qui putarunt, ex vepribus, aut ex spina infrugifera, textam fuisse coronam Christi. Sed neque rectè senserunt illi, qui eam ex rhamno fuisse credunt. Argumenta quæ afferunt, quia loca sancta lustrarunt, ejus non sunt generis, ut cuiquam debeant persuadere. Nam utcunque verum fuerit, quod adfirmant, rhamnos sese frequentes, rubos vero nullos, iis in locis vidisse; olim ita non fuit. Crebra est mentio ruborum in sacris libris. Sed neque hoc eos juvat, quod rhamnum Itali quidam Spinam sanctam vocent. Ita enim hanc dictam puto, quod amuletum esse contra veneficia credatur. Unde eam Nicander ἀλεξιδάμην, alius quidam ἀκλεξίκακον, vocavit. Fufius hoc ipsum docet vetus quidam poëta, qui agit de plantis sacris, deoque alicui consecratis. Eum accepi à viro maximo Leone Allatio, cujus humanitati plurima quoque alio debeo. Versus adscribam:

Ῥάμνον ἔχει Πανάκεια ἐν οἴκησιν παναρίστῳ
 Φουρδύλῳ φραγγῶσιν ἀκανθῶν ἐν πάλαιαν
 Ὅρε δ' ἐστὶ φυτὸν τόδε. σύμπλεον ἐστὶ βροτοῖσιν

Βλαστῶν

Βατ' ἄξεν τότε ῥάμνον, ὅταν φθίνουσα σελεύη
 Δέρκηται πάντεσσι βροτοῖς καὶ μακρὸν ὄλυμπον
 Κρηναμύην. δύναται γὰρ ἀπερρεῖλαι κακότηας
 Φαρμακίδων τε κακῶν καὶ βασκανα φύλ' ἀνθρώπων.
 Πρώτη γὰρ μακρόθεν γ' ἐχρήσατο τῇδε φυτεῖα
 Παλλὰς Ἀθηναίη κέρη Διὸς αἰγιόχοιο,
 Πάλλαϊτα κτείνασα μάχης κρατερῇφι βίηφι,
 Τῇ μὲν ὅτ' ἀθάνατοί τε θεοί, θνήσκοιτε γήραιες,
 Σύμβalon εἰς ἔριδα κρατερῶν καὶ φίλοις ἐόντες.
 Παιδερκὴς δ' ἄρ' ἔπειτα θεὸς Νέμεσις πολυμέροσθε
 Καὶ νῆες ἐκαθήρε θεῶν καὶ ἀγαλμάτα ῥάμνον.
 Οὐρέμματά γούν, νῆας τε καλὸν φυτὸν ἔστι φορῆσαι.
 Πρὸς τε πτόν καφαλῆς, καὶ δαίμονας ἡδ' ὀπιπομάς.
 Πάντα γὰρ ἡδ' ἰάσαιτο βροτοφθόρου φαρμακα λυγρά.

Sed neque hic auctor, neque quisquam veterum, quod
 sciam, dixit, rhamnum fructum dulcem, aut germina edulia
 producere. Quod si quis illam quorundam opinionem se-
 quatur, qui putant, albam spinam esse eandem atque rha-
 mnus; eadem manent difficultates. Forsan tamen intelli-
 gent non de frutice, sed de herba; uti fecit Marcellus Em-
 piricus, cap. XXI I I: *Herba Salutaris, id est spina alba, qua Chri-*
stus coronatus est, quæ velut uvam habet, lienem leviter in eodem
loco perfricata sanabit. De eadem herba loquitur Plinius, cum
 ait, *albæ spinæ caulem pro pomo esse; & alibi cum inquit quod*
spinæ albæ cauliculi inter oblectamenta quandoque gulæ condi-
antur. Ita fere meliores libri. Hæc enim verba Plinii de herba
 esse intelligenda, docuit ὁ παντεπιστήμων, in divino exercitatio-
 num opere, quidquid alii aut ante, aut postea, fuerint nugari.
 Vti igitur neque de rhamno, ita neque de alba spina sive fruti-
 ce, sive herba, accipi possunt hæc Barnabæ verba. Ille enim
 nec germen, neque fructum edulem præstat; altera vero est

R r

herba.

herba. Utcunque autem fateamur, eandem plantam à veteribus non raro promiscue vel herbam, vel fruticem, nuncupari: quis tamen adeo fuit fatuus, ut sepes ex herba construxerit? *Ράχ* vero aliter, quam de frutice, unde sepimentum fiat, intelligi non potest. Frustra est itaque Marcellus, & si qui eum sequuntur. Fuere alii, qui alias excogitarunt spinas; uti acaciam, juncum marinum, uvam crispinam: sed eorum opiniones tanti non sunt, ut mereantur confutari. Omnino verum esse puto, coronam Dominicam ex rubo fuisse contextam; in illam enim omnia, quæ dixi, conveniunt. Neque obest, quod Pollux *βάτων*, & *ράχιν*, tanquam diversas nominet. Differunt enim ut genus, & species. Clemens Alexandrinus, ubi de hac corona loquitur, adsignat huic spinæ *ταφυλλω*, sive uvam. Rubo eam ipsam adsignat Theophrastus. Germina vero ruborum, id est, *τὲς βλαστὲς τῶν βάτων*, commendat etiam inter cibos Galenus *ὡς τερφῶν δυνάμειος β'*. Sed relinquamus spinas, in quibus satis jamdiu hæsimus. Istud addam, illa de hirco emissario, quæ in Sacra Scriptura paucis memorantur, exstare quoque apud Tertullianum libro contra Iudæos, & iisdem pæne verbis IIII contra Marcionem: ac præterea in Iudæorum Misnajoth similia de hoc hirco haberi. Vide tractatum Ioma cap, v, & vi, &c.

Οὕτως μὲν τῶν ῥάχιν] Lege, *ταύτης μὲν τῶν ῥάχιν*. Male alius aliter emendavit. Paulo post lege; *καὶ ὁ, πὶ τῶν ἐπιπλεόντων ἐς τερφῶνιδιον*. Ita infra, *ὁ, πὶ τῶν ἐριον ἐπὶ τὸ ξύλον*. Quomodo particula *ὁ*, & in hac epistola, & apud alios autores, sæpissime accipitur. Male itaque viri docti hæc corrigunt.

P. 230

Οὐ μὲν, φησὶ, ἡγληθήσῃ ἀνθρώποις] Repone ex Clemente, qui hæc citat; *καὶ μὲν, φησὶ, ἡγληθήσῃ ἐδὲ ὀμωθήσῃ τοῖς ἀνθρώποις πιστεύει*. Sed & in sequentibus variat Clemens. Vide eum.

Καὶ

Καὶ κεκυρμένοι τῷ θανάτῳ] In quibusdam codicibus erat, P. 231.
 κεκυρμένοι: sed melior est lectio, quam dedimus; eamque
 vetus etiam confirmat interpres.

Τὸ γὰρ ζῶον τὸ τοῦ τῷ φόμῳ κύνει] Hæc non habentur in veteri P. 232.
 interprete. Sed cum apud illum præcesserit; *non eris talis,
 qui audit iniquitatem, & loquitur immunditiam*; adparet, Bar-
 nabam non tantum hic egisse de partu mustelæ, sed etiam
 de ejus conceptione. Hoc itaque modo præcedentia con-
 stituenda videntur: Οὐ μὴ γὰρ, φησὶν, ὁ μωωδιστὴς τοῖς ταῖς τοῖς,
 οἷς ἀκούει ἀκούει ἀνομίαν, πυνθύνει τῷ φόμῳ ἀκούει. In-
 telligit autem fellatores. Sed quid facias verbis sequentibus,
 in quibus mera adparet balbuties, cum nihil in illis dicatur,
 quod non dictum sit antea? Emendatiores forsitan codices
 hoc nos aliquando docebunt. Quæ autem deinceps sunt, ita
 corrige: Τὸ γὰρ ζῶον τὸ τοῦ δ' ὧτων συλλαμβάνει, καὶ τῷ φόμῳ
 κύνει. Mustelam auribus concipere, & ore deinceps parere, no-
 tissima inter tonsores fabella. Illam tamen non videtur audi-
 visse nuperus editor, qui occasione ex hoc loco sumpta, ver-
 ba Isidori conatus est corrumpere. Ita enim apud illum le-
 gendum erat, *Falso autem opinantur, qui dicunt, mustelam au-
 re concipere, ore effundere*. Hoc præceptum eodem modo
 enarrat Pseudoaristeas.

Ὁ ἐλαβον ἐξέταλμα ῥήματι] Nuperus editor reposuerat P. 233.
 ἐξέταλμα, quod sane non intelligo. Et certe ne quidem est
 Græcum.

Ἀλλ' εὐτοῖς οἰχοδομήσουσι] Ita quidem libri. Sed quid hoc
 rogo, βάπτισμα εὐτοῖς οἰχοδομήσουσι; Lege itaque, οἰχοδομή-
 σουσι.

Ἀλλ' ὡσεὶ χνῆς, ὃν ἐνελπίει ὁ ἀνέμῳ] Nihil huc facit lanu- P. 234.
 go. Scribe χνῆς. Pudet tam levia monere.

Καὶ πῶς ταῦτα συνετελεσθήσονται] Quemadmodum Ignatius P. 236.
 suos habuit interpolatores, qui illum corruperint: ita neque

defuit, qui id ipsum quoque in Barnaba licere sibi crediderit. In altero enim Romano codice hæc sequebantur: καὶ τότε πάντες τὸ ἡθὺς ἐτύχαιε, τὰ τέκνα τῆ Σήμ, καὶ αὐτὸς πρῶτος ἐβασίλευσεν ἐπὶ τῆ γῆς. τῷ δὲ ἐπὶ λαχοστροφῇ ἔται τὸ τρίτος χιλιάδου ἐκλήθη Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, καὶ ἐβασίλευσεν ἐν αὐτῇ Νεμερῶθ, καὶ μετὰ ταῦτα ἐποίησαν ἑαυτοῖς υἱοὶ Χάμ βασιλεία, τὸ ὄνομα Πάτιπτος, καὶ τῷ ἐπὶ λαχοστροφῇ ἐντεννηστροφῇ ἐνίστατο ἔται τὸ γ' χιλιάδου ἔται δὲ τρίτος τῆ βασιλείας Νεμερῶθ, ἐπεμψεν ἄνδρας δυνάμεις ἐκ τῶν υἱῶν Ἰαφῆθ σφῆς πάντων τεχνίτας καὶ ἀρχιτέκτονας, καὶ κατήλθον ἐπὶ τὸ ἔσθαι πρὸς Μοιήτονα υἱὸν Νῶε, καὶ ἀκηροδόμησαν αὐτὰ πόλιν, καὶ ἐπωνόμασαν αὐτὴν Μοιήτονα καὶ τὴν περὶ ἧτορειαν αὐτῶν. Sed hæc satis ad gustum. Plures enim paginas nugis istis implebat impudentissimus iste nebulo.

P. 236.

Ἐν ἐφ' ἐν ὅπλῳ ἐν μέσῳ τῆς πηγῆς] Codices omnes scripti exhibebant, πηγῆς. Unde nuper editor faciebat πηγμῆς. Quod locum hic habere non potest. Vera omnino est lectio πηγῆς. Πήγη vel πᾶγη, uti apud Hesychium, locum excelsum significat. Sed hæc hæc hactenus. Neque enim animus erat in Barnabam notas scribere. Et tamen, currente prælo, hæc quoque pauca absolvimus. Plura quidem supererant; sed difficile est in eundem autorem bis notas scribere. Sufficit textum Græcum locis innumeris meliorem, & auctiorem dedisse, quam sit nupera illa Parisiensis. Tu vale lector, si quis unquam futurus sis, & properanti si quæ exciderint, ignosce,

F I N I S.

